Cena egzemplarza z dodatkiem bezpłatnym: Kalendarza biórkowego bez
50 centów (1 marka), w oprawie mocnej 65 centów (1 marka i 30 fenig.);
wie ozdobnej pąsowej z płótna ang. ze złoconémi wyciskami i takiémi hrz
1 złr. i 25 centów (2 marki 50 fenigów).

Rok VII.

KALENDARZ KATOLICKI

KRAKOWSKI

NA ROK PAŃSKI

1887.



NAKŁADEM KSIĘGARNI KATOLICKIEJ DRA WŁADYSŁAWA MIŁKOWSKIEGO W KRAKOWIE.

SPIS RZECZY

ILLUSTRACYJE:

KALENDARZ KATOLICKI

KRAKOWSKI

NA ROK PAŃSKI

1887.



NAKŁADEM KSIĘGARNI KATOLICKIEJ D^RA WŁADYSŁAWA MIŁKOWSKIEGO W KRAKOWIE.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

W strasznym roku wywłaszczania nas z ziemi, a nawet wydalania z niéj, jak się do Was odezwać, posyłając opłatek?

Chyba, na dzień łamania się chlebem, szlemy Wam życzenie: oby się ziemia z pod nóg Waszych nie usuwała!

KSIĘGARNIA KATOLICKA

Dra WŁADYSŁAWA MIŁKOWSKIEGO

W KRAKOWIE.

STYCZEŃ

ma dni 31.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 S.	**Nowy Rok.** Obrzezanie Ch.	Mieczysław	20 Ihnatia bokonos.
Ewangielija na tę niedzielę nie jest wyznaczona.			
2 N.	Makarego o.*)	Strzeżysław	21 **ss. otcew.** Julyany
3 P.	Gienowefy p.	Włastymiła	22 Anastazyji wmcz.
4 W.	Tytusa b.	Dobromir	23 SS. 10 m. w Kriti
5 Ś.	Telesfora p. m. i Emilij.	Włastybór	24 Naweczerije Rozd.
6 C.	**Trzech Króli.** Kac., Mel., B.	Bojomir	25 **Rozdestwo Chryst.**
7 P.	Lucyjana kapł. i Julijana m.	Swiętosław	26 **Sobor prsw. Bohor.**
8 S.	Seweryna b. i Seweryna o.	Mścisław	27 **Stefana perwomucz.**
Ew. u św. Łukasza w roz. 2: O Chrystusie w 12 roku życia.			
9 N.	**I po 3 Kr.** Marcyjanny p.	Władymir	28 **po Rozdestwi**
10 P.	Wilhelma. arcyb. w.	Dobrosław	29 14000 mladencow
11 W.	Higina p. m. i Honoraty p.	Krzesimir	30 Anisi w. Fteodory
12 S.	Arkadyjusza m. i Jana b. w.	Czesława	31 Melaniji prep.
13 C.	Weroniki de Binasco p.	Bogomir	1 **Obrizanyje hosp.**
14 P.	Hilarego b. i Feliksa kapł.	Radogost	2 Sylwestra pap.
15 S.	Pawła I pust. i Maura o.	Domosław	3 Małachija pror.
Ew. u św. Jana w roz. 2: O godach w Kanie galilejskiej.			
16 N.	**2 po 3 Kr.** *Imienia Jezus*	Włodzimierz	4 **pred proswiszczen.**
17 P.	Antoniego o.	Rościsław	5 Naweczerije Bohoj.
18 W.	Katedry św. Piotra w Rz.	Jaropełk	6 **Bohojawlenije hosp.**
19 S.	Henryka b. m. i Maryjusza	Ratymir	7 † Sobor s. Joanna
20 C.	Fabijana i Sebastyjana mm.	Sebastyjan	8 Heorhia pr. Emilia.
21 P.	Agnieszki p. m.	Jarosława	9 Połyjewkta mucz.
22 S.	Wincentego i Anastazego	Witysław	10 Hryhoria nyszkoho
Ew. u św. Mateusza w roz. 8: O oczyszczeniu trędowatego.			
23 N.	**3 po 3 Kr.** Zaślub. N. M. P.	Wrocisław	11 **po proswiszczeniju**
24 P.	Tymoteusza b. m.	Chwalibóg	12 Zatianny i Ewpraks.
25 W.	Nawrócenie ś. Pawła a.	Miłosz	13 Ermija
26 S.	Polikarpa b. m.	Skarbimir	14 ss. Otcew w Synai
27 C.	Jana Chryzostoma b. w.	Przybysław	15 Pawła tyw., Joanna
28 P.	Agnieszki p. m. drugi raz	Radomir	16 † Pokłononije wer.
29 S.	Franciszka Salezego b. w.	Zdzisław	17 † Antonia weł.
Ew. u św. Mateusza w roz. 8: O uśmierzeniu cudownem burzy.			
30 N.	**4 po 3 Kr.** Martyny p. m.	Dobrogniewa	18 **o Zakcheji.** † Anast.
31 P.	Piotra Nolasco w.	Spitogniew	19 Makarya ohip.

*) a. znaczy apostoła; b. biskupa; d. dyjakona; dokt. doktora Kościoła; k. króla; kapł. kapłana; m. męczennika albo męczenniczki: o. opata; p. papieża albo panny; p. K. P. patrona Królestwa Polskiego; pr. proroka; pust. pustelnika; ś. świętego; w. wyznawcy; wd. wdowy.

Odmiany światła księżycowego.

☽ Pierwsza kwadra dnia 2 o godzinie 1 minut 40 popołudniu.
🌕 Pełnia dnia 9 o godzinie 11 minut 52 wieczór.
☾ Druga kwadra dnia 16 o godzinie 4 minut 42 popołudniu.
🌑 Nów dnia 24 o godzinie 4 minut 21 rano.

Wschód słońca			Zachód		Dług. dnia		Wschód słońca			Zachód		Dług. dnia	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.	dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
5	8	6	4	7	8	1	20	7	55	4	29	8	34
10	8	3	4	13	8	19	25	7	49	4	35	8	46
15	8	—	4	20	8	20	30	7	43	4	43	9	—

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
26—1 Szebat.

NABOŻEŃSTWA w kościołach krakowskich.

Nabożeńst. całoroczne.

W kościele N. P. Maryi każdego pierwszego dnia miesiąca uroczysta wotywa w Lorecie, a w każdą pierwszą niedzielę miesiąca suma i nieszpory z wystaw. N. Sakr. W każdą sobotę o g. 9 rano wotywa z wyst. N. Sakr. przed ołtarzem Zwiastowania N. P. Maryi, a popołudniu po nieszporach litanija z wystawieniem.

W kośc. św. Barbary przez cały rok codzień popołudniu o g. 5 litanija, suplikacyje i błogosław. N. Sakr., w niedziele i święta o g. 4¹/₂, a w powszednie dnie czerwca o godzinie 7¹/₂ wieczorem.

W pierwszy piątek każdego miesiąca o g. 8 rano msza św. z wyst. na cześć N. Serca P. Jezusa, a każdej 1ej niedzieli miesiąca o g. 8 msza św. z wyst. i komuniją św. wynagradzającą na cześć Najsł. Serca P. Jezusa.

W kościele O. O. Dominikanów przez cały rok o g. 5 rano msza św. i śpiewanie Różańca, o g. 9 wotywa, a o godz. 4-ej, prócz poniedziałków i czwartków, chyba że w nie święto wypada, nieszpory.

W kościele ś. Anny co czwartek o g. 9 wotywa przed grobem ś. Jana Kantego.

W kośc. na Gródku w każdy pierwszy czwartek miesiąca wystaw. N. Sakramentu od godz. 7-ej rano do 7-ej wieczór.

W kościele św. Józefa nieustająca adoracyja N. Sakramentu; toż samo w kościele P. P. Felicyjanek na Smoleńsku.

W kościele O. O. Karmelitów na Piasku przez cały rok we środy, soboty i niedziele o godzinie 9 rano wotywa przed Matką Boską Piaskową.

W kościele O. O. Augustyjanów w każdą sobotę o g. 8 wotywa przed obrazem cudownym N. M. P. Pocieszenia, a po nieszporach litanija Loretańska; w tymże kościele w każdą czwartą niedzielę miesiąca nabożeństwo bractwa Pocieszenia N. Maryi P. z odpustem zupełnym na mocy zezwolenia Ojca św. Grzegorza XIII, potwierdzonego brevem Ojca św. Klemensa X. z dnia 27 marca 1675 r. W poniedziałek po każdej niedzieli czwartej brackiej odprawia się nabożeństwo żałobne za zmarłych członków bractwa.

W kościele O. O. Kapucynów przez cały rok w pierwszy piątek miesiąca odprawia się msza św. z wystawieniem na cześć Najsł. Serca P. Jezusa o g. 7¹/₂.

W kościele O. O. Reformatów pierwsza msza św. odprawia się codziennie o g. 5¹/₂, ostatnia o g. 10. Suma w niedziele i święta o g. 10¹/₂ z kazaniem, nieszpory o g. 3¹/₂, poczém litanija śpiewana do N. Maryi P. Zgromadzenia Tercyjarskie odbywają się w każdą pierwszą niedzielę miesiąca, po nieszporach.

W kościele Księży Pijarów w pierwszą niedzielę każdego miesiąca o g. 10 suma z wystawieniem.

W kościele O. O. Paulinów w drugą niedzielę każdego miesiąca odpust bractwa ś. ś. Aniołów Stróżów.

W kościele Bożego Ciała w każdy czwartek od g. 6 do 9 r. wystawienie N. Sakramentu w puszce, z wyjątkiem tygodni: Bożego Narodzenia, Trzech Króli, Wielkiejnocy i Zielonych Świątek; w każdą pierwszą niedzielę miesiąca nabożeństwo ku czci N. Serca P. Jezusa z wystawieniem N. Sakramentu od godz. 10 do 12 i od 3 do 4; w każdą trzecią niedzielę miesiąca odpust bracki.

W kościele św. Idziego w każdą niedzielę i święto msza święta o godzinie 7-ej.

W kościele O. O. Bernardynów przez cały rok we

Najświętsza Maryja Panna w Trokach.

Obraz ten, jak podanie niesie, ręką św. Łukasza malowany, darował Emanuel II. Cesarz wschodnio-rzymski, Aleksandrowi Witołdowi, ks. litewskiemu, około r. 1400. Ten umieścił go w kościele przez siebie zbudowanym w Trokach, stolicy województwa Trockiego. Licznémi cudami przez tyle wieków wsławiony ten obraz, ukoronował na dniu 4 sierpnia r. 1718 Konstanty Kazimierz Brzostowski, biskup wileński, koronami, przysłanémi z Rzymu przez kapitułę watykańską z funduszu Aleksandra ks. Sforcyi, na to przeznaczonego.

wtorki od g. 8 wotywa w kaplicy ś. Anny, we czwartki w kaplicy bł. Szymona z Lipnicy, w soboty przed ołtarzem Niepokalanego Poczęcia N. Maryi Panny.

W kościele księży Misyjonarzów na Kleparzu codziennie msze św. zaczynają się o g. 5-ej. W niedziele i święta o g. 5½, suma o g. 8, wieczór o g. 5 naboż. na cześć N. Maryi P. z Lourdes z wystawieniem Najś. Sakramentu i nauką.

W kościele księży Misyjonarzów na Stradomiu w pierwszy piątek każdego miesiąca (prócz sierpnia i września) o g. 6½ wiecz. naboż. na cześć Najsł. Serca P. Jezusa.

W kościele św. Barbary w każdą pierwszą niedzielę po Suchedniach wotywa z wyst. N. Sakramentu i kazaniem o g. 9; toż samo u św. Anny naboż. brackie suchedn.

W kościele św. Tomasza w każdą pierwszą niedzielę miesiąca msza św. z wystawieniem Najśw. Sakramentu.

W kaplicy na cmentarzu w każdą pierwszą niedzielę miesiąca odpust zupełny.

Nabożeństwa w miesiącu styczniu.

1. W kościele O. O. Dominikanów uroczystość Arcybractwa Najs. Imienia Jezus, odpust zupełny. Po nieszporach procesyja z 5 ewangielijami.

1. W kościele O. O. Bernardynów uroczystość Najsł. Imienia Jezus.

1. W kościele O. O. Jezuitów na Wesołej uroczysta suma i nieszpory z wystawieniem Najśw. Sakramentu.

6. W Katedrze na Zamku.

6. W kościele O. O. Reformatów po nieszporach ofiarowanie się N. Sercu P. Jez.

16. W kościele św. Barbary Opatrz. B.

16. W kościele O. O. Jezuitów na Wesołej Najsł. Imienia Jezus.

16. W kościele O. O. Paulinów i Braci Miłosiernych odpust św. Pawła, pierwszego pustelnika (przeniesiony z d. 15 t. m.).

21. W kościele P. P. Bernardynek 40-godzinne nabożeństwo d. 21, 22 i 23.

22. W kościele O. O. Dominikanów św. Wincentego męcz., patrona nowicyjatu, wotywa o g. 9 z wyst. relikwij tego świętego.

25, 26, 27 w kościele księży Misyjonarzów na Stradomiu 40-godz. nabożeństwo.

29. W kościele P. P. Wizytek odpust.

Zapiski.

L U T Y

ma dni 28.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 W.	*Wigil.* Brygidy p., p. K. P.	Zegota	20 Eutimija
2 S.	**N. Maryi P. Gromnicznej**	Miłosław	21 Maksyma
3 C.	Błażeja b. m.	Błażej	22 Timofteja ap.
4 P.	Andrzeja i Weroniki	Witosława	23 Kłymenta ep.
5 S.	Agaty p. m.	Dobrochna	24 Ksenyji
Ew. u św. Mateusza w roz. 20: O robotnikach w winnicy Pańskiej.			
6 N.	**Starozapustna.** Doroty p. m.	Bohdana	25 **O Mytari i farysiju**
7 P.	Romualda o.	Sulisław bł.	26 Ksenofonta
8 W.	Izajasza Bonera w. *)	Gniewomir	27 Perensenyje moszcz.
9 S.	Apolonii p. m., p. K. P.	Gorysława	28 Efremadyrina
10 C.	Scholastyki p.	Tomiła bł.	29 Ihnatia, Romana
11 P.	Saturnina kapł. i Towarz.	Swiętochna	30 **Trijech Swiatytełej**
12 S.	Eulalii p. m.	Radzyn św.	31 Kyra i Joanna
Ew. u św. Łukasza w roz. 8: O podobieństwie nasienia na roli.			
13 N.	**Mięsopustna.** Katarzyny p.	Jordan	1 **FEWRUARIJ.** Trofima
14 P.	Walentego kapł. m.	Niemira	2 **Sritenije hospodne**
15 W.	Faustyna i Jowity m. m.	Szczęsława	3 Simeona i Anny pr.
16 S.	Julijana m.	Milada bł.	4 Izydora prep.
17 C.	Cyryla Aleksandryjs. b. w.	Swietorad	5 Ahafii
18 P.	Symeona b. m.	Wielosława	6 Wukoła
19 S.	Mansweta b. m.	Czcisława	7 Parftemia
Ew. u św. Łukasza w roz. 18: Przepowiednia P. Jezusa o Jego męce.			
20 N.	**Zapustna.** Leona b.	Lubomił	8 **Miasopustnaja.** Fteo.
21 P.	Andrzeja Boboli m., p. K. P.	Onosława	9 Nikifora
22 W.	Katedry św. Piotra w Ant.	Wrocisław	10 Charłampia
23 S.	*Popielec.* Piotra Damijana	Przedzisław	11 Własyi, Fteodory
24 C.	Macieja a.	Bogusz	12 Meletia antioch.
25 P.	Sygfryda b. w.	Sławobój	13 Martiniana, Zoy
26 S.	Aleksandra b.	Mirosław	14 Awksentia
Ew. u św. Mateusza w roz. 5: O szatanie, kuszącym P. Jezusa na puszczy.			
27 N.	**I Wstępna.** Leandra b.	Wiarosława	15 **Syropustnaja.** Onis.
28 P.	Romana o.	Chwalibóg	16 Pamfiła

*) ur. w Krakowie r. 1380, † 1471 d. 8 lutego.

Odmiany światła księżycowego.

☽ Pierwsza kwadra dnia 1 o godzinie 9 minut 46 rano.
🌕 Pełnia dnia 8 o godzinie 11 minut 34 rano.
☾ Druga kwadra dnia 15 o godzinie 2 minut 52 rano.
🌑 Nów dnia 22 o godzinie 11 wieczór.

	Wschód słońca		Zachód		Dług. dnia			Wschód słońca		Zachód		Dług. dnia	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.	dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
5	7	32	4	54	9	22	20	7	8	5	20	10	12
10	7	27	5	3	9	36	25	6	58	5	28	10	30
15	7	18	5	12	9	54	30	6	51	5	31	10	40

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE. 25—1 Adar.

NABOŻEŃSTWA w kościołach krakowskich.

5. W kościele św. Barbary o g. 8 rano wotywa ku czci Męczenników Japońskich.

6. W kościele św. Marka Księży Emerytów.

8. W kościele O.O. Augustyjanów rocznica zgonu bł. Izajasza Bonera, krakowianina, patrona narodu polskiego, niegdyś przeora tego klasztoru, (ur. 1380 roku, zmarł 8 lutego 1471), wotywa o godzinie 9 przed Jego grobem.

12. W Katedrze na Zamku, w grobach królewskich 2 msze św.: jedna za duszę Stanisława Augusta, jako w dzień jego śmierci, druga za duszę Tadeusza Kościuszki, jako w dzień jego urodzin.

13. W kościele P.P. Dominikanek na Gródku (św. Katarzyny Riccia, panny zak. św. Dominika).

14. W kościele św. Floryjana nabożeństwo piekarzów z Pędzichowa.

17. W kościele na Gródku całodzienne wystawienie N. Sakramentu za nawrócenie grzeszników (Tłusty czwartek).

20, 21, 22. W niedzielę, poniedziałek i wtorek zapustny 40-godzin. nabożeństwo w kościele N. P. Maryi i Sióstr Miłosierdzia na Kleparzu.

23. Popielec. Nabożeństwa pasyjne: we środy w kościele księży Pijarów; we czwartki w kościele św. Piotra; w piątki w kościele Bożego Ciała i u O. O. Franciszkanów (1-sza pasyja tamże w niedzielę Zapustną); w soboty w kościele św. Krzyża; w niedziele w kościołach: O. O. Dominikanów, św. Marka, O. O. Bernardynów, O. O. Augustyjanów: po nieszporach pasyja, którą lud śpiewa, a jest i dawniejsza od t. zw. »Gorzkich żalów« i li tylko w kościołach Augustyjańskich śpiewana; u O. O. Kapucynów, O. O. Karmelitów, św. Floryjana, św. Mikołaja; w poniedziałki w kościele N. Panny Maryi, we wtorki w kościele św. Anny. W każdy piątek Postu: w Katedrze na Zamku o g. 8 wotywa przed P. Jezusem z wystawieniem Gwoździa Chrystusowego; w kościele O.O. Kapucynów stacyje męki Pańskiej o g. 3 popołudniu; w kościele św. Barbary o g. 8 wotywa w kaplicy M. Boskiej Bolesnej, a wieczorem o g. 5 pasyja. W kościele O. O. Reformatów nabożeństwo z wystawieniem N. Sakramentu; o g. 3 po południu stacyje Jerozolimskie; w kościele P. P. Wizytek o g. 9 wotywa z wystawieniem N. Sakramentu.

23. U O. O. Reformatów rozpoczyna się nowenna do św. Kazimierza, Patrona Królestwa Polskiego o g. 9éj. Do pobożnego odprawiania tej nowenny przywiązała św. Stolica Apostolska 300 dni odpustu.

25. W kościele O. O. Dominikanów nabożeństwo za duszę ś. p. Gienerała Jana Skrzyneckiego i towarzyszów jego poległych, o godzinie 10 rano.

25. W kościele O. O. Reformatów we wszystkie piątki wielkiego postu nabożeństwo ku czci Najsł. Serca P. Jezusa: prymaryja o g. $5^{1}/_{2}$; wotywa o g. 9, suma z kazaniem o g. 10; po południu stacyje męki Pańskiej po kościele o godzinie 3.

PIEŚŃ.

Gwiazdo morza! któraś Pana
Mlekiem swojem karmiła;
Tyś śmierci szczep, który wszczepił
Pierwszy rodzic, skruszyła.

Najśw. Maryja Panna
w Sierpcu.

Roku Pańskiego 1483 powszechną wszystkiego Mazowsza żałość, dla morowego powietrza, pomiarkowała łaskawie radości naszéj przyczyna, Bogarodzica, nowem zjawieniem swojém, o którém taka zdawna wiadomość:

Przy farze Sierpca, miasta leżącego w dyjecezyi płockiéj, mieszkał kleryk, imieniem Andrzéj, rodem z Sierpca: ten, jako rekonwalescent z morowéj zarazy, gdy na wolniejszém powietrzu, w polu za miastem, na górze, przebywał, obaczył cudnéj piękności niewiastę, a gdy się jéj spytał, coby zacz była, odpowiedziała: „Jestem Rodzicielka Zbawiciela i wszystkiego świata, która mam litość nad upadkiem grzesznych i utrapionych ludzi, a przeto rozkazuję tobie, abyś szedł i opowiedział duchownym i świeckim tego miasta przełożonym, aby ku czci mojéj tu niezwłocznie kościół był zbudowany, jeżeli chcą, aby to powietrze ustało". Roku następnego na tém miejscu kaplicę założono, wiary jednak wielkiéj klerykowi onemu nie dając.

W rok od zjawienia tego, przybył do Sierpca pleban. z Brzeżego, w województwie chełmińskiém, chcąc przed tym obrazem pomodlić się. Powodem do tego był mu cud, zaszły w jego parafii, gdzie białogłową pewna prawdziwie była umarła, i jako trup na desce leżała, a po godzinie dobréj ożyła, powiadając przytomnym, iż miała widzenie Najświętszéj Panny, która jéj się ukazała, mówiąc: „Żywot ci u Syna mego upraszam, wrócisz się do ciała, pójdziesz do Sierpca, objawisz miejsce zaniedbane, którem ja sobie obrała i ulubiła, a powiész, żeby na niém kościół Wniebowzięcia mego zbudowano i poświęcono, gdzie się ty ofiarować będziesz. Tam każdy prawdziwie pokutujący, przez przyczynę moję o cokolwiek Syna mego prosić będzie, otrzyma i pociechę odniesie". Prawdziwość tych słów potwierdziły łaski a cuda, jakie wierni na tym miejscu odnosili, a za co pobożnémi fundacyjami się wywdzięczali i różnémi wotami.

Najwyższa Pani na ziemi, na niebie;
Przez którą ludziom Bóg oddał sam siebie
Tyś nowy Loret w Sierpcu założyła
Gdyś wsławiła.
Od Narodzenia Zbawiciela świata
W tysiąc cztérysta ośmdziesiąt trzy lata
Łaskę twą żywi i co z martwych wstali,
Obiecowali.
Iścisz po dziś dzień Twoje obietnice,
Otwarzasz w Sierpcu dobrodziejstw skarbnice,
Z króréj potrzebnym ludziom różne dary,
Dajesz bez miary.
Ślepym wzrok, głuchym słuch, niemym wymowę,
Chromym, kaducznym chorym członki zdrowe,
Ziemią zapadli, wodami zalani,
Stąd ratowani.
W suchotach słabi z Ciebie pomoc mają,
Zapowietrzeni zdrowia nabywają,
Do konających na pomoc przyśpieszasz,
Umarłe wskrzeszasz.

Zapiski.

NABOŻEŃSTWA w kościołach krakowskich.

1. W kościele P.P. Bernardynek przez cały miesiąc rano i wieczór nabożeństwo na cześć ś. Józefa.

2, 3 i 4 w kościele O. O. Reformatów 40-godzin. nabożeństwo ku czci św. Kazimierza Patr. Król. Polskiego.

4. W kościele O. O. Dominikanów przeniesienie św. Katarzyny Seneńskiej.

5, 6 i 7 w kościele O. O. Dominikanów 40-godzin. nabożeń.

6. W kościele św. Andrzeja przeniesienie relikwij św. Salomei.

8. W kościele Bonifratrów odpust zupełny.

17. W kość. O. O. Augustyjanów ś. Patrycego, odpust zup.

19. W kościołach św. Barbary, O. O. Jezuitów, św. Józefa, P. P. Karmelitanek na Wesołej, O. O. Dominikanów odpust zupełny i u O.O. Augustyjanów odpust zupełny bez wystawienia.

25. Odpust w kościołach: O.O. Kapucynów, Augustyjanów, Bożego Ciała, O. O. Dominikanów, N. P. Maryi, O. O. Bernardynów.

MARZEC

ma dni 31.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 W.	Albina b. w., p. K. P.	Budzisław	17 Fteodora syr.
2 S.	*Suche dni.* Heleny ces. wd.	Radosław	18 Lwa papy
3 C.	Kunegundy ces.	Sławomiła	19 Archippa
4 P.	*Suche dni.* Kazimierza kr.*)	Kaźmierz św.	20 Lwa ep.
5 S.	*Suche dni.* Przen. ś. Wacł.	Pakosław	21 Timofteja
	Ew. u św. Mateusza w roz. 17: O przemienieniu na górze Tabor.		
6 N.	**2 Sucha.** Kolety p.	Wojsław	22 **I posta.** Obrit. mosz.
7 P.	Tomasza z Akwinu w. dokt.	Bogowit bł.	23 Połykarpa
8 W.	Jana Bożego	Miłogost	24 † Perwojc. obrit. hl.
9 S.	Franciszki Rzymianki wd.	Mścisława bł.	25 Tarasia archep.
10 C.	40 męczenników	Bożesław	26 Prokopia
11 P.	Konstantyna w.	Ludosław	27 Porfiria
12 S.	Grzegorza Wielk. p. dokt.	Swatosz	28 Wasyłia pr., Maryny
	Ew. u św. Łukasza w roz. 11: O wyrzuceniu czarta.		
13 N.	**3 Głucha.** Nicefora b.	Niecisław	1 **MART. 2 posta.** Ew.
14 P.	Matyldy k.	Bożena	2 Fteodota
15 W.	Longina żołnierza	Długomir	3 Eutropia
16 S.	Cyryjaka dyjakona	Ojcosław	4 Herasyma
17 C.	Giertrudy p., p. K. P.	Zbigniew	5 Konona
18 P.	Gabryjela archan., Edwarda	Boguchwał	6 42 mucz. w Am.
19 S.	Józefa, Obl. N. M. P. **)	Bohdan	7 Wasyłia, Efrema
	Ew. u św. Jana w roz. 6: O nakarmieniu cudownem 5000 ludzi.		
20 N.	**4 Srodopostna.** Pawła, Eg.	Polemir	8 **3 posta.** Fteofilakta
21 P.	Benedykta op.	Błogosław	9 40 mucz. w sewast.
22 W.	Katarzyny p., p. K. P.	Godysław	10 Konrada, Kipriana
23 S.	Fidelisa m.	Zbisław	11 Sofronia
24 C.	Marka i Tymoteusza m. m.	Ludomiła	12 Fteofana
25 P.	**Zwiastowanie N. Maryi P.**	Więczysław	13 Nikifora
26 S.	Teodora b. m.	Świętobój	14 Wenedikta prep.
	Ew. u św. Jana w roz. 8: O żydach chcących ukamienować P. Jezusa.		
27 N.	**5 Czarna.** Jana pust.	Bohdar bł.	15 **4 posta.** Ahapia
28 P.	Sykstusa p. w.	Krzesław	16 Sawina
29 W.	Cyrylla, dyjakona m.	Czmisław	17 Ałexia
30 S.	Jana Klimacza o.	Szukosław	18 Kiryła jer.
31 C.	Kornelii i Balbiny m. m.	Dobromira	19 Chryzanta

*) Ur. w Krakowie r. 1458, † 1484 d. 4 marca, kanon. przez Leona X. 1521. Część litewska dyjec. augustowskiej obchodzi uroczyście dzień św. Kazimierza.

**) Dyjec. kujawsko-kaliska świętuje w dzień ś. Józefa Oblubieńca.

Odmiany światła księżycowego.

☽ Pierwsza kwadra d. 3 o godzinie 2 minut 27 rano.

🌕 Pełnia dnia 9 o godzinie 9 minut 53 wieczór.

☾ Druga kwadra dnia 16 o godzinie 3 minut 2 popołudniu.

🌑 Nów dnia 24 o godzinie 5 minut 29 wieczór.

Wschód słońca			Zachód		Dł. dnia		Wschód słońca			Zachód		Dł. dnia	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.	dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
5	6	43	5	43	11	—	20	6	10	6	6	11	56
10	6	32	5	50	11	18	25	5	58	6	14	12	16
15	6	20	5	58	11	38	28	5	43	6	22	12	39

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
10—14 Purim. 11—15 Schuschan-Purim. 26—1 Nizan.

PIEŚŃ.

Nie opuszczaj nas,
[nie opuszczaj nas,
Matko, nie opusz-
[czaj nas!
Matko, pociesz, bo
[płaczemy,
Matko, prowadź, bo
[zginiemy;
Ucz nas kochać, choć
[w cierpieniu,
Ucz nas cierpieć, lecz w milczeniu;
Nie opuszczaj nas, nie opuszczaj nas,
Matko, nie opuszczaj nas!
Cóż dziwnego, że łzy płyną,
Gdy to życie łez doliną;
Dusza smutkiem zamroczona,
Pod ciężarem krzyża, kona;
Nie opuszczaj nas, i t. d.

Wyjednało Twe
[wstawienie,
Niejednemu już zba-
[wienie;
Kto swą ufność
[w Tobie złożył,
Nowem życiem łaski
[ożył;
Nie opuszczaj nas,
[i t. d.

I dlatego Twoje
[Imię,
W sercach naszych
[nie zadrzymie;
Będziem wołać, bła-
[gać, prosić,
Wszędzie, zawsze,
[cześć Twą głosić;
Nie opuszczaj nas,
[i t. d.

I w sieroctwie,
[w opuszczeniu,
I w tęsknocie,
[i w cierpieniu
I w ubóstwie i cho-
[robie,
Zawsze będziem ufać
[Tobie;
Nie opuszczaj nas,
[i t. d.

Pójdziem chętnie
[drogą Krzyża,
Bo nas Krzyż do
[Ciebie zbliża,
Bo nas Krzyż dziś
[nie przestrasza,
Bo nadzieja w Krzy-
[żu nasza;
Nie opuszczaj nas,
[i t. d.

Tak pod Krzyżem
[będziem stali,
Z Tobą krwawą
[krwią płakali,
Boś Ty Matką nam
[została,
Gdyś pod Krzyża
[drzewem stała;
Nie opuszczaj nas,
[nie opuszczaj nas,
Matko, nie opuszczaj
nas! Amen.

PIEŚŃ.

Przed Tobą klękamy,
Ciebie, Panno, po-
[zdrawiamy,
Do Ciebie się uciekamy,
Niech w smutku pociechę mamy;
Zdrowaś bądź, Maryja,
Jezusowa Matka miła!
Ach, spojrzyj na łkanie,
Płaczliwe usłysz wołanie,
Obacz ucisk każdego,
Przytul nas do serca Twego.

Najśw. Maryja Panna w Jaśle.

Statua Najśw. Maryi Panny Jasielskiéj na pewno skąd pochodzi, nie wiadomo; jest podanie, że z Węgier, a rzecz bliżéj rozważona tak się nam przedstawi:

Justus Lipsius, uczony świecki, bardzo pobożny człowiek, napisał księgę p. t.: *Virgo Maria Halensis.* Przedmiotem tego traktatu jest statua Maryi Dziewicy w Hali się znajdująca. Otóż twierdzi on, że Elżbieta święta węgierska, margrabina turyngska poleciła wybornemu snycerzowi zrobić kilka posążków Matki Boskiéj, trzymającéj na lewéj ręce Pana Jezusa. Dwa takie posążki odesłała do Węgier, ojczyzny swéj, zdawna cześć do Niepokalanéj Dziewicy chowającéj i zwanéj stąd „Marianum regnum". Tymczasem, gdy Władysław Jagiełło ufundował r. 1395 klasztór Karmelitom na Piasku w Krakowie, równocześnie sprowadzeni zostali ci Ojcowie do Jasła i osadzeni koło kapliczki, od św. Wojciecha istniejącéj, na któréj miejscu późniéj stanął kościół. Otóż tutaj, podczas krajowych zamieszek przeniesiono z Węgier jeden z onych dwóch pomienionych posążków; umieszczono w wielkim ołtarzu, do którego wielka ilość z ludzi po dziśdzień pielgrzymuje. Statua ta zupełnie podobna do onéj w Hali, stwierdzałaby powyższą kombinacyją. Klasztór O. O. Karmelitów dziś już nie istnieje.

Ks. Ignacego Łukasza Olszowskiego, kanonika kijowskiégo, gorlickiego proboszcza elogia in laudem Najśw. Pannie.

Śpiéwaj pieśń chwały we łzach zanurzona,
Téj, co nad Nieba same wyniesiona,
Śpiéwaj pieśń żalu strapionéj Ojczyzny,
Reprezentując, świéże, Polsko blizny.
A czemuż nié masz szukać żalów końca
U stóp Téj, która nad sam splendor słońca
Jaśniejsze daje dobrodziejstw promienie,
Opowiadaj Jéj swoje utrapienie.
Wszakże się Polski nazwała Królowa,
Będzie na wszelką pomoc Ci gotowa,
Jeżli w pokornéj życzliwości stanie,
Pieśń naprzód chwały statecznym przymierzem.
Niech Ci da impent z swoim Kazimiérzem,
Śpiéwać moc dziwna dziwnéj Matki Panny,
Jak drugiéj staréj, z Symeonem Anny.
Wiem, że Kazimiérz każe ustawicznie,
Sławić w Jéj łaskach dzieła heroiczne,
Choć mówi, że Twéj Matki, wielki Boże
Nigdy nikt godnie wysławić nié może
Więc saméj szczeréj pokory szkarłatem
Pokryta, padaj przed Jéj Majestatem,
Która Tytana przechodzi jasnością,
Przechodzi księżyc pełny swą pięknością.
A cóż dopiéro żalów Twoich treny
Na ton płaczliwéj wywodząc Syreny,
Nié masz wyrazić czasów nieszczęśliwych,
Pociech szukając u nóg Jéj życzliwych.
Co z Tobą robią wyroki zawzięte,
Śmiele powiadaj i kłótnie zaczęte,
Gdy złote grady w te Cię wzięły prasy
Skąd krwawe poszły marsowe hałasy.

Zapiski.

KWIECIEŃ

ma dni 30.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 P.	*7 Boleści N. M. P.*, Hugona	Zbigniew	20 Joanna prep.
2 S.	Franciszka z Pauli w.	Sudomir	21 Jakowa
Ew. u ś. Mateusza w r. 21: O tryjumfalnym wjeździe P. Jez. do Jeroz.			
3 N.	**6 Palmowa.** Ryszarda b. w.	Włatysław	22 **5 posta.** Wasyłia
4 P.	Izydora b. w.	Mnożysław	23 Nikona
5 W.	Wincentego Foreryjusza	Bożywój bł.	24 Artemia
6 S.	Celestyna p. w.	Świętobór bł.	25 **Błahowisz. Bohorod.**
7 C.	*Wielki. Wieczerza P.* Ep.	Przesław	26 Hawryiła arch.
8 P.	*Wielki.* Dyjonizego b.	Radosław	27 Matrony
9 S.	*Wielka.* Akacego b.	Dobrosława	28 Stefana, Flariona
Ew. u św. Marka w roz. 16: O zmartwychwstaniu Pańskiem.			
10 N.	**Wielkanoc.** Ezechijela pr.	Gorysław	29 **6 posta. Cwitonosn.**
11 P.	**Wielkanocny.** Leona p. w.	Jaromir	30 Joanna Sistw.
12 W.	Zenona b. m.	Lubosław	31 Ipatia
13 S.	Hermenegilda m.	Przemysław	1 **CWITEN.** Maryi Eh.
14 C.	Justyna Filozofa m.	Myślimir	2 Tita, Połikarpa
15 P.	Bazylissy i Anastazyi m. m.	Wacław bł.	3 **Wełikij piatok.** Nik.
16 S.	Lamberta m.	Nosisław	4 Josyfa pisnotworia
Ew. u św. Jana w roz. 20: O ukazaniu się P. Jezusa Apostołom.			
17 N.	**I po W. N. Przew.** Aniceta	Krasisław	5 **Boskresenie Chr.**
18 P.	Apolonijusza senatora m.	Gościsław	6 **Switłyj ponediłok**
19 W.	Leona IX. p. w.	Włodzimierz	7 **Switłyj wtorok**
20 S.	Agnieszki z góry Policyj.	Czesław m.	8 Irodiana
21 C.	Anzelma b. w. dokt.	Drogomił	9 Ewpsychia
22 P.	Sotera i Kaja p. p. m. m.	Strzeżymir	10 Terentia
23 S.	Wojciecha b. m., p. K. P.*)	Wojciech św.	11 Antipy
Ew. u św. Jana w roz. 10: O dobrym Pasterzu.			
24 N.	**2 po W. N.** *Grobu Chr.*	Jerzy św.	12 **2 Ftomina.** Anastasii
25 P.	Marka ewangielisty	Jarosław św.	13 Nikifora
26 W.	Kleta i Marcellina p.p. m. m.	Spytymir	14 Martina
27 S.	Anastazego p. i Teofia b.	Bogufał	15 Trofima
28 C.	Pawła od Krzyża i Witalisa	Żywisław	16 Ahapia
29 P.	Piotra m.	Sławogost	17 Simeona
30 S.	Katarzyny Seneńskiej p.	Chwalisława	18 Joanna

*) Ur. około r. 950, umęczony d. 23 kwietnia r. 997.

Odmiany światła księżycowego.

☽ Pierwsza kwadra dnia 1 o godzinie 3 minut 12 popołudniu.
🌕 Pełnia dnia 8 o godzinie 6 minut 58 rano.
☾ Druga kwadra dnia 15 o godzinie 5 minut 23 rano.
🌑 Nów dnia 23 o godzinie 10 minut 13 rano.

Wschód słońca			Zachód		Dł. dnia		Wschód słońca			Zachód		Dł. dnia	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.	dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
5	5	34	6	22	12	58	20	5	4	6	54	13	50
10	5	23	6	39	13	16	25	4	53	7	1	14	8
15	5	13	6	47	13	34	30	4	45	7	8	14	23

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
9. **Święto Paschy** 15. 10 **Drugie święto Paschy** 16. 15 **Siódme święto** 21. 16 **Koniec Paschy** 22. 25 Ijar 1.

NABOŻEŃSTWA
w kościołach krakowskich.

1. W Katedrze na Zamku w grobach królewskich msza ś. za duszę króla Zygmunta I.

1. W kośc. O. O. Franciszkanów odpust i u P. P. Wizytek nabożeństwo południowe z wystawieniem ku czci Serca Jezusowego.

5. Odpust w kościele O. O. Dominikanów odłożony na drugą niedzielę po Wielkiejnocy.

6, 7 i 8 o godz. 4-ej popołudniu we wszystkich prawie kościołach Ciemna Jutrznia.

7. Nabożeństwo przedpołudniowe w Katedrze zaczyna się o g. 9, podobnie w wielu kościołach.

7. W W. Czwartek popołudniu o godzinie 3 w kościele N. Maryji P. umywanie nóg, z kazaniem, potem Ciemna Jutrznia, następnie pasyja z trzema kazaniami, poczem się śpiewa pieśń: »Już Cię żegnam« przed Ogrójcem przy kościele św. Barbary; w kościele Bożego Ciała pasyja z kazaniem.

8. W kościele X.X. Misyjonarzy na Kleparzu od g. 3 popołudniu do 6 śpiewa lud Gorzkie żale, a w przestankach Siedm nauk o Siedmiu słowach Chr. Pana na Krzyżu, z odpustem zupełnym. To nabożeństwo Kościół św. nazywa: Trzy godziny konania.

9. Rezurekcyje: w Katedrze, w kościele P. P. Dominikanek o godz. 6, w kościele św. Barbary i w innych o godz. 7, u P. Maryji i u O. O. Dominikanów o g. 8ej, u Księży Misyjonarzów na Kleparzu o g. $8^1/_2$; w niektórych nazajutrz rano, n. p. u O. O. Reformatów, św. Floryjana, ś. Krzyża.

10. W kaplicy na cmentarzu i u O. O. Augustyjanów odpust zupełny w pierwsze święto.

11. Emaus, odpust zupełny w kościele P. P. Norbertanek na Zwierzyńcu z wystawieniem N. Sakramentu i kazaniem, w kościele O.O. Bernardynów, u św. Floryjana odpust bracki.

12. U O. O. Karmelitów po wotywie o g. 9 błogosławieństwo papieskie z odpustem zupełnym. (Szczególny przywilej zakonu O. O. Karmelitów).

13. W kośc. O. O. Bernardynów rozpoczyna się nowenna do św. Antoniego o g. 9-ej, a w kościele O. O. Reformatów o godz. 8 rano, mająca trwać przez 9 wtorków.

15. W kośc. O. O. Paulinów na Skałce w każdy piątek od Wielkiejnocy aż do Zielonych Świątek odprawia się t. zw. Septenna do ś. Stanisława o godzinie 6 rano.

20. W kośc. P. P. Dominikanek św. Agnieszki de Monte Poliziano.

23. U św. Wojciecha.

23, 24 i 25. U Bożego Ciała 40-godz. nabożeństwo.

25, 26 i 27 w kościele św. Marka 40-godzinne nabożeństwo.

30. W kośc. P. P. Dominikanek i u O.O. Dominikanów przenosi się na niedzielę.

30 kwietnia rozpoczynają się nabożeństwa majowe.

PIEŚŃ.

Przed Tobą klękamy,
Ciebie, Panno pozdrawiamy
Do Ciebie się uciekamy,
Niech w smutku pociechę mamy;
Zdrowaś bądź Maryja,
Jezusowa Matka miła!
Ach, spojrzyj na łkanie,
Płaczliwe usłysz wołanie,
Obacz uciski każdego,
Przytul do serca Twego.
Zdrowaś bądź i t. d.

Najświętsza Maryja Panna
w Łopatynie.

W archidyecezyi lwowskiej, dawném województwie Bełskiém, we wsi Rytków, w domu Macieja Niestojemskiego, cześnika, obraz N. M. Panny, w Częstochowie kupiony, pobłogosławiony, o tamten obraz "pociérany, cudownémi łaskami począł się wsławiać.

Obraz ten na dniu 5 lipca 1756 r. umieszczono w kaplicy pałacu łopatyńskiego, a już wieczorem tegoż dnia przeniesiono do kościoła ś. Idziego. Ks. Stanisław Świdziński, komendarz kościoła łopatyńskiego w wielkim go ołtarzu umieścił. Gdy o tym obrazie dowiedział się ks. Samuel Głowiński, sufragan lwowski, podówczas rządy archidyjecezyi sprawujący, dnia 8 czerwca 1757 r. polecił ks. Świdzińskiemu obraz ów aż do dalszéj decyzyi zapieczętować. Uczynił to i umieścił ów obraz w środku kościoła, pod krucyfiksem. Za staraniem Jana Mniszcha, podkomorzego W. Lit. i przerzeczonego Macieja Niestojemskiego dnia 23 sierpnia 1758 wydelegował ks. Władysław Łubieński, metropolita lwowski komisyją, złożoną z ks. Andrzeja Pełczarskiego, Wojciecha Szylarskiego, kanoników lwowskich i ks. Stanisława Świdzińskiego w celu zbadania tożsamości obrazu i łask cudownych, przy nim odebranych. Dnia 16 lutego 1759 r. ks. Arcybiskup publicznie otworzył sprawozdanie komisyi, a w tydzień potem, po należytém zbadaniu sprawy, dekret ferowawany ogłosić rozkazał.

Ty, któraś pięknie dni swoje skończyła,
I w Palestynie szczęśliwie zasnęła,
Daj dobrze skonać bez zmazy poczęta.
Panienko święta!

A kiedy przyjdzie ostatnia godzina,
Uproś nam łaskę u swojego Syna,
I żal za grzéchy, bez zmazy poczęta,
Panienko święta!

Kiedy nam język śmiertelność skrępuje,
I myśli nasze rozum rozwięzuje,
Uproś nam skruchę, bez zmazy poczęta,
Panienko święta!

Twój Syn, a Bóg nasz, był przy zejściu twojém;
Gdy będziem konać, świętém Ciałem swojém
Niech nas posili, bez zmazy poczęta,
Panienko święta!

Tobie dwunastu kapłanów służyli;
Prosimy, żeby i ci z tobą byli
Przy naszej śmierci, bez zmazy poczęta.
Panienko święta!

Józef panieństwu twemu poślubiony,
Ty z jednéj, a on także z drugiej strony,
Niech przy nas będzie, bez zmazy poczęta,
Panienko święta!

Śmiertelne ciało ziemi zostawiémy,
W godzinę śmierci duszęć oddajemy
Do ręku twoich, bez zmazy poczęta,
Panienko święta!

Zapiski.

MAJ

ma dni 31.

DNI		ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
Ew. u św. Jana w roz. 16: O odejściu P. Jezusa do Ojca.				
1	N.	**3 po W. N.** *Opieki ś. Józefa*	Lubomir	19 **Mironosyc.** Joanna
2	P.	Atanazego b. w., Zygmunta	Witymir	20 Fteodora
3	W.	Znalezienie Krzyża św.	Swiętosław	21 Januara
4	S.	Floryjana m. p., Moniki	Wieńczysław	22 Fteodora, Naftan a.
5	C.	Piusa V. p.	Chocisław	23 Heorhia wlm.
6	P.	Jana w oleju	Gościwit bł.	24 Sawy
7	S.	Flawii Domitylli p. m.	Ludomiła św.	25 † Marka ew.
Ew. u św. Jana w roz. 16: O przyczynach odejścia Chrystusowego.				
8	N.	**4 po W. N. Stanisława b.** *)	Stanisław św.	26 **O rasłabłennom.**
9	P.	Grzegorza z Nazyanru b.	Bożerad bł.	27 Simeona sr. h.
10	W.	Antonina b. w.	Cierpimir	28 Jasona
11	S.	Mamerta b.	Ludowit	29 9 muczennikow
12	C.	Nereusza, Achilleusza	Wszemił	30 Jakowa ap.
13	P.	Serwacego b. w., p. K. P.	Cichosław	1 **MAJ.** Jeremii pr.
14	S.	Bonifacego m.	Dobiesław	2 Boryra i Hliba
Ew. u św. Jana w roz. 16: O skutkach prośby w Imię P. Jezusa.				
15	N.	**5 po W. N.** Zofiji i 3 córek	Strzeżysława	3 **O Samarianini.** Tim.
16	P.	*Krzyżowe dni.* Jana Nep.	Wieńczysław	4 Pelagia. Erazma
17	W.	*Krzyżowe dni.* Paschalisa	Sławomir	5 Iriny
18	S.	*Krzyżowe dni.* Eryka, Fel.	Wszesław	6 Jowa mnohostr.
19	C.	**Wniebowstąpienie P.** Piotra	Krzesomyśl	7 † Znamenije Kresta
20	P.	Bernardyna Seneńskiego w.	Bronimir	8 † Joanna Ewanh.
21	S.	Tymoteusza, Polijusza m.	Przesława bł.	9 Peres. mos. s. Nik
Ew. u św. Jana w roz. 15 i 16: O przyjściu pocieszyciela Ducha ś.				
22	N.	**6 po W. N.** Juliji p. m.	Wisława bł.	10 **O sliporozdennom.**
23	P.	Dezyderego b. m.	Budziwój	11 Meftodia i Kiriła
24	W.	Matki Boskiej Wspomoż.	Tomira	12 Epifania
25	S.	Grzegorza VII. p. w.	Borysława	13 Glikeryja
26	C.	Filipa Nerijusza w.	Więcymił	14 **Woznesenije hosp.**
27	P.	Maryi Magdaleny, Jana p.	Rusław	15 Pachomija weł.
28	S.	*Wigilija.* Augustyna Kan.	Jaromir	16 Fteodora osw.
Ew. u św. Jana w roz. 14: O zesłaniu Ducha św.				
29	N.	**Zesłanie Ducha świętego**	Boguchwała	17 **SS. Otec.** Andronika
30	P.	**Swiąteczny.** Feliksa p. m.	Sulimir	18 Fteodota, Julyi
31	W.	Anieli Merici p.	Bożesława	19 Patrikija

*) Dzień ś. Stanisława obchodzą uroczystem świętem wszystkie kraje dawnej Polski, wyjąwszy Galicyi, która święci dzień ś. Michała dnia 29 września, oraz dyjecezyji kujawsko-kaliskiéj, która obchodzi uroczyście dzień ś. Józefa Oblubieńca, dnia 19 marca.

Odmiany światła księżycowego.

☽ Pierwsza kwadra dnia 1 o godzinie 12 minut 20 w nocy.
🌕 Pełnia dnia 7 o godzinie 3 minut 21 popołudniu.
☾ Druga kwadra dnia 14 o godzinie 9 minut 37 wieczór.
🌑 Nów dnia 23 o godzinie 12 minut 25 w nocy.
☽ Pierwsza kwadra dnia 30 o godzinie 6 minut 39 rano.

Wschód słońca			Zachód		Dł. dnia		Wschód słońca			Zachód		Dł. dnia	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.	dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
5	4	37	7	17	14	40	20	4	14	7	36	15	22
10	4	28	7	24	14	56	25	4	9	7	45	15	36
15	4	22	0	30	15	8	30	4	4	7	49	15	45

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
8 Passah-Scheni 14. 12 Święto szkolne 18. 24 Siwan 1. 29 **Zielone święta** 6. 30 **Drugie święto Zielonych świąt** 7.

NABOŻEŃSTWA w kościołach krakowskich.

Przez cały maj odbywają się nabożeństwa w kościołach: N. P. Maryji, O. O. Franciszkanów, O. O. Dominikanów, O. O. Jezujitów na Wesołéj, u Bożego Ciała, u św. Floryjana o g. 7 wieczór, u ś. Piotra, O. O. Kapucynów, Księży Misyjonarzy na Stradomiu o g. 6 wieczorem, u O. O. Reformatów msza św. majowa o g. $5^1/_2$ z rana, zaś nabożeństwo majowe o g. 7 wieczór, u P. P. Felicyjanek na Smoleńsku o trzy kwadranse na 5 po połud., u O. O. Karmelitów w kaplicy cudownéj o g. 6, a w niedziele i święta o g. 7 wieczór, u ś. Barbary i u O. O. Augustyjanów, o g. 7éj wotywa solenna przed obrazem Matki Boskiej cudownéj.

1. W kościele św. Floryjana na Kleparzu o g. 11 wotywa Straży pożarnéj m. Krakowa.

1. Opieki św. Józefa w kościele św. Józefa, O. O. Jezujitów na Wesołéj, P. P. Karmelitanek na Wesołéj.

1. W kośc. O. O. Paulinów jako w 3 niedzielę po Wielkiejnocy poświęcenie kościoła.

2, 3 i 4 u ś. Floryjana 40-godz. nabożeństwo, a 4 procesyja z Katedry do tegoż kościoła z relikwijami ś. Floryjana.

3. W kościele św. Floryjana w poniedziałek Przewodni uroczyste nabożeństwo z kazaniem na pamiątkę cudownego ugaszenia pożaru w r. 1306 na Kleparzu.

3. U ś. Krzyża, u N. Maryji P., O. O. Franciszkanów i u Bożego Miłosierdzia na Smoleńsku.

3. W kościele Bożego Ciała pamiątka zejścia bł. Stanisława Kazimierczyka.

3, 4 i 5 w kościele św. Katarzyny O. O. Augustyjanie obchodzić będą uroczyste Triduum z powodu upłynienia XV wieków od nawrócenia się św. Augustyna Doktora Kościoła św.

8. Odpust w Katedrze i w kościele na Skałce, tu przez cały tydzień.

8. W kościele N. Panny Maryi odpust Matki Boskiéj Łaskawéj.

11. W kościele św. Mikołaja wotywa przed ołtarzem św. Izydora.

15. W kościele św. Marka odpust z powodu uroczystości ś. Zofiji.

15. W kościele św. Mikołaja odpust św. Izydora wyznawcy.

16. Procesyja krzyżowa o godzinie 9éj z Katedry do O. O. Dominikanów.

16. W kościele św. Wojciecha.

16, 17 i 18. U O. O. Kapucynów 40-godz. nabożeństwo św. Feliksa, patrona dzieci.

17. Z Katedry uroczysta procesyja na Skałkę o g. 9 rano z relikwijami św. Stanisława.

17. Procesyja krzyżowa z Katedry do O. O. Franciszkanów o g. 9 rano.

18. Procesyja krzyżowa z Katedry do kośc. N. P. Maryji o g. 9 rano.

20. U O. O. Bernardynów św. Bernardyna Seneńsk.

21. W Katedrze, w grobach królewskich msza św. o g. $9^1/_2$ za duszę Władysława Jagiełły.

26. W kościele N. Maryji P. wotywa przed ołtarzem św. Filipa Nereusza o godzinie 10, poczem kazanie.

29. Zesłanie Ducha ś. Odpust zupełny w kościele O. O. Augustyjanów, (po nieszporach błogosławieństwo papieskie), O. O. Dominikanów, (Tercyja uroczysta przez cały tydzień), ś. Tomasza, O. O. Kamedułów na Bielanach, O. O. Franciszkanów, O. O. Bernardynów, O. O. Reformatów, O. O. Kapucynów, P. P. Franciszkanek, P. P. Bernardynek.

29, 30 i 31. W Katedrze na Zamku 40-godz. naboż.

30. U św. Floryjana odpust bracki.

Najśw. Maryja Panna w Rzeszowie.

Na tém miejscu, na którém dziś znajduje się kosciół O. O. Bernardynów w Rzeszowie, w r. 1513 mieszkał niejaki Jakób Ado, z rodu ubogi kmiotek, z cnoty znamienity człowiek. Ten dnia 15 sierpnia r. 1513, wieczorem, gdy ujrzał w sadzie swym znagła światłość, otaczającą gruszkowe drzewo i spostrzegł szum z liścia drzewa onego, bojaźnią zdjęty, przystanął bliżéj i usłyszał głos: „Nie bój się, chcę na tém miejscu chwałę Syna mego widzieć i pociechy dodać utrapionym“. A że blisko tego drzewa było jego mieszkanie, słyszeli ten głos i inni, lecz gdy Jakób powiedział, co się to dzieje, wybiegli wszyscy i obaczyli na gruszce obraz, t. j. statuę w drzewie rzniętą Najświętszéj Maryi Panny, piastującéj Syna na lewéj ręce, a w prawéj berło trzymającéj. Statua ta, wyrobiona z drzewa lipowego, ma wysokości 2 łokcie. Matka Najśw. ma szatę koloru różowego; na niéj płaszcz złotem malarskiém przyozdobiony, na głowie z tegoż drzewa wyrobiona korona; pod nią welon biały, i włosy na ramiona spuszczone. Pan Jezus ma prawą rękę do błogosławieństwa wzniesioną, a w lewéj, spuszczonéj, jabłko. Niebawem postawiono na tém miejscu kościołek drewniany. Mikołaj Spytek z Bóbrku Ligęza, kasztelan sandomierski, rozpoczął budowę nowego kościoła murowanego, wraz z klasztorem O. O. Bernardynów, i tę w lat 19 ukończył. W kościele tym, naśladującym swym stylem w małym rozmiarze kościół św. Piotra w Rzymie, znajdują się dwie kaplice: w jednéj jest w ołtarzu pomieniona statua cudowna, w drugim ołtarz N. Serca Jezusowego. Koronacyja tego tylu łaskami i cudami słynnego obrazu, odbyła się w d. 8 września 1763 r. Obrzędu tego dopełnił ks. Metropolita lwowski, Wacław Hieronim Sierakowski, znany z pobożności i nauki, przy wielkim napływie duchowieństwa i wiernego ludu. Kroniki zakonne powiadają, iż przez całą oktawę, w samym kościele O. O. Bernardynów odprawiono przeszło 2000 Mszy św., a ludzi przystąpiło do Stołu Pańskiego przeszło 21000. Liczne cuda i łaski przy tym obrazie zdziałane podaje broszurka: „*Historyja zjawienia się statuy w kościele O. O. Bernardynów rzeszowskich*“.

Nabożeństwa w miesiącu Maju.

30. U O. O. Franciszkanów o godz. 12 w południe Najprzew. Ks. Biskup krakowski udziela Sakramentu Bierzmowania.

31. U O. O. Karmelitów po wotywie o godz. 9 błogosławieństwo papieskie z odpustem zupełnym na mocy bulli Benedykta XIV.

Zapiski.

CZERWIEC

ma dni 30.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 S.	Jakóba Strepy b. w., p. K. P.	Swiatopełk	20 Ftałałeja
2 C.	Marcelina kapł. i Piotra gz.	Ratysław	21 Konstantina i Ełeny
3 P.	Erazma b. m., p. K. P.	Braumiła	22 Wasyłiska
4 S.	Franciszka Karacciolo w.	Lutomił	23 Michaiła prep.
Ew. u św. Łukasza w roz. 6: O miłosierdziu.			
5 N.	**I po Sw. Trójcy św.** Bonif.	Dobromił	24 **Soszestwije s. Ducha**
6 P.	Norberta b. w.	Cichomir	25 **pon. s. s. Ducha i s. Tr.**
7 W.	Roberta o.	Wisław bł.	26 Karpa ap.
8 S.	Maksymina b.	Wyszosław	27 Fteraponta
9 C.	**Boże Ciało.** Felicyjana m.	Sławoj	28 Nikity isp.
10 P.	Małgorzaty k.	Bogumił św.	29 Fteodoziji
11 S.	Barnaby a.	Radomił	30 Izaakija
Ew. u św. Łukasza w roz. 14: O wezwaniu na wieczerzę wielką.			
12 N.	**2 po Sw.** Eschilijusza b. m.	Wyszomir	31 **Wsich swiatych**
13 P.	Antoniego z Padwy w.	Chytomir	1 **JUNIJ.** Justina fil.
14 W.	Bazylego b. w. dokt.	Przedzimir bł.	2 Nikifora
15 S.	Wita, Modesta, Krescencyi	Wit św.	3 Łuki i Klawdija
16 C.	Bennona b. w.	Budzimir	4 Mitrofana
17 P.	*N. Serca Jezusowego.* Marc.	Drogomysł	5 Dorothea
18 S.	Marka i Marcelijana m. m.	Długosław	6 Flariona
Ew. u ś. Łukasza w z. 15: O radości w niebie z nawrócenia grzesznika			
19 N.	**3 po Sw.** Gierwazego i Prot.	Borzysław	7 **2 po sosz. Boż. Tiła**
20 P.	Sylweryjusza p. m.	Bogna św.	8 Fteodozija
21 W.	Alojzego Gonzagi w.	Domysław	9 Kiryła alex.
22 S.	Paulina b. w.	Broniwój	10. Timofteja
23 C.	Agrypiny p. m.	Wanda	11 Wartholomeja
24 P.	Narodz. ś. Jana Chrzciciela	Janisław	12 † Onufrija prep.
25 S.	Wilhelma op.	Włastymił ś.	13 Akniłiny
Ew. u ś. Łukasza w roz. 5: O cudownym Szymona Piotra połowie ryb.			
26 N.	**4 po Sw.** Jana i Pawła	Rozmysław	14 **3 po s. s. Ducha.**
27 P.	Władysława k.	Włatysław	15 Amosa pr.
28 W.	*Wigilija.* Leona p. w.	Zbroisław	16 Tychona
29 S.	**Piotra i Pawła apostołów**	Wyszomir	17 Manuiła
30 C.	Emilii i Lucyny	Cichosława	18 Łeontija, Ipatia

Odmiany światła księżycowego.

Pełnia dnia 5 o godzinie 11 minut 58 wieczór.
Druga kwadra dnia 13 o godzinie 2 minut 54 popołudniu.
Nów dnia 21 o godzinie 12 minut 12 popołudniu.
Pierwsza kwadra dnia 28 o godzinie 11 minut 21 rano.

	Wschód słońca		**Zachód**		**Dług. dnia**			**Wschód słońca**		**Zachód**		**Dług. dnia**	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.	dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
5	4	—	7	56	15	56	20	3	57	8	4	16	7
10	3	58	8	—	16	2	25	3	58	8	4	16	6
15	3	56	8	4	16	8	30	4	—	8	6	16	6

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
23 Thamuz 1.

NABOŻEŃSTWA
w kościołach krakowskich.

Nabożeństwo ku czci Najsł. Serca P. Jezusa przez cały miesiąc: w kościele N. P. Maryji o g. 9 rano i o 7 wieczór, u św. Barbary o g. 8 rano i o $7^1/_2$ wieczorem, w niedzielę i święta tamże o g. $4^1/_2$, u O. O. Franciszkanów o godz. 7 wieczorem, u O. O. Reformatów o godz. $6^1/_2$ rano, u P. P. Wizytek o g. 9 rano i o 6 wieczorem, u P. P. Felicyjanek o g. $5^1/_2$, w święta o $4^3/_4$. (W tym ostatnim kościele kończy się nabożeństwo d. 2 lipca); u O. O. Dominikanów o g. 8 msza św. grana.

2. W kość. O. O. Kapucynów ś. Erazma, przenosi się na niedzielę.

4. W Katedrze o godz. $9^1/_2$ msza św. w grobach królewskich za duszę Jana Sobieskiego.

5. W kośc. O. O. Dominikanów i Braci Miłosierdzia. U W. W. Świętych odpust bracki.

7. W Katedrze na Wawelu o g. $9^1/_2$ r. msza ś. za duszę Kazimierza Jagiellończyka.

9. Boże Ciało. W kośc. Księży Kanoników regularnych Lateraneńskich przez całą oktawę z wyst. N. Nakram. od g. 6 rano do g. 5 popołud., o godz. 2 Nona, toż samo u N. P. Maryji. Procesyje publiczne: we Czwartek rano Zamkowa po Rynku, po południu od Bożego Ciała po cmentarzu tegoż kościoła, w Sobotę popołudniu od ś. Krzyża, w niedzielę od O. O. Dominikanów po Rynku i O. O. Augustyjanów po ulicy na Kazimierzu, popołudniu od ś. Floryjana po Kleparzu, od O. O. Paulinów po ulicy na Kazimierzu, u P. P. Dominikanek i ś. Jana po kościele, w poniedziałek od ś. Mikołaja po Wesołej, we wtorek rano u O. O. Bernardynów po kościele, popołudniu od ś. Anny po parafii, u ś. Tomasza i ś. Józefa po kościele, we środę rano na Zwierzyńcu, popołudniu od W. W. Świętych po parafiji, we Czwartek rano od ś. Szczepana po Piasku, u O. O. Franciszkanów po kościele, po południu od N. P. Maryji po rynku, u ś. Andrzeja po kościele.

9. U P. P. Karmelitanek na Wosołej przez całą oktawę B. Ciała msza św. z wystaw. N. Sakramentu, w dzień Bożego Ciała, w niedzielę i w oktawę całodzienne wystawienie, w oktawę po popoł. procesyja.

12. U O. O. Augustyjanów odpust zupełny, jako w dzień ś. Jana z Fakundy.

12. W kościele ś. Wojciecha przed ołtarzem ś. Onufrego wotywa o g. 9.

13. W kośc. O. O. Reformatów św. Antoniego wyznawcy.

17. Serca P. Jezusa. Odpust u O. O. Jezujitów na Wesołej i u ś. Barbary.

17, 18 i 19 u P. P. Wizytek 40-godz. nabożeństwo.

19. Niedziela 3 po Świątkach w Katedrze poświ. kościoła.

19. W kośc. O. O. Paulinów zaczyna się nowenna do św. Pawła 1. Pustelnika od Niedzieli 3. do 11. po Świątkach.

21. U ś. Barbary o g. 8 rano wotywa z nauką. U O. O. Jezujitów na Wesołej przenosi się na niedzielę.

24. W kościele ś. Jana odpust.

29. W kościele ś. Piotra.

PIEŚŃ.

Bogarodzico, przeczysta Panno,
Do Ciebie serce i ręce wznoszę:
Bądź Protertorką nam nieustanną,
Na Imię Boskie z ufnością proszę:
Maryjo, przyjm nas w opiekę swoją,
O Matko Boska, bądź Matką moją.

Najświętsza Maryja Panna
w Sokalu.

Gdy r. 1386 Władyław Jagiełło, a z nim i cały naród litewski przyjął wiarę chrześcijańską, między ochrzczonymi był sławny wówczas malarz, nazwiskiem Wężyk, który na chrzcie ś. imię Jakóba otrzymał. Ten, dla ustawicznego malowania, wzrok utracił. Pod ten sam czas sprowadzono na Jasną Gorę zdawna słynny cudami obraz Bogarodzicy, ręką ś. Łukasza wymalowany. Nasz Jakób słysząc o tych cudach, uczynił votum pieszo odbyć pielgrzymkę na Jasną Górę, w celu uproszenia sobie wzroku za instancyją Matki Boskiéj. Co gdy otrzymał, na podziękowanie za tę łaskę, postanowił zrobić, jak będzie mógł najlepiej, kopiją obrazu Częstochowskiego, darować ją jakiemu kościołowi i przy tymże osiadłszy, pobożnie życia dokonać. Gdy do domu powrócił, przygotował tablicę cyprysową i począł na niéj obraz, według tego, ile zapamiętał, malować Postrzeże jednak niedługo, jako w malowaniu błądzi, a chcąc to naprawić, starł zaczętą swą pracę, a w tym podobieństwa obrazu zapomina. Sfrasowany postanawia 2-gą pielgrzymkę odbyć, ale gdy wrócił, znowu się ta sama rzecz mu przytrafia. Jednakowoż postanawia jeszcze raz udać się na Jasną Górę, wprzód w domu swoim wszystkie swe przyrządy do malowania w komorze zamknąwszy. W Częstochowie spowiada się, konikuje i, wszedłszy do kaplicy cudownéj, pilnie się obrazowi przypatruje. Wraca jak najprędzéj do domu, chcąc za świeżéj pamięci obraz odmalować, otwiéra komorę i widzi w niéj światłość niezwyczajną i obraz Przebłogosł. Dziewicy na tablicy, którą zostawił, nie ludzką, ale anielską ręką odmalowany. Upada na twarz i słyszy głos Zbawiciela: „Jakóbie, pobożna chęć i uszanowanie twoje, w uszanowaniu odmalowania obrazu Matki mojéj tak mi się wielce podobały, że obraz Jéj, któryś tak bardzo pragnął wymalować ręką twoją, Ja ręką anielską, na pociechę Twoję, i wszyttkich innych wiernych sług moich wystawiłem". Ten obraz Jakób oddał do Sokala nad Bugiem do cerkwi i tamże życia dokonał. Gdy łaski tu zaczęły na wiernych spływać, ks. Stan. Gomoliński, biskup chełmski, widząc, iż ten ołtarz znajduje się w kaplicy, przy któréj jest tylko jeden kapłan, postanowił sprowadzić tu O.O. Bernardynów z konwentu lwowskiego. Stało się to przy samym końcu wieku XVI Następnie począł wnosić murowany przybytek Pański, który w roku 1611 poświęcił Biskup chełmski Jerzy Zamoyski. Aktu koronacyi obrazu dopełnił d. 8 września 1724 r. Jan Skarbek, arcybiskup lwowski koronami złotémi, nadesłanémi z Rzymu.

Zapiski.

LIPIEC

ma dni 31.

DNI		ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1	P.	Teobalda pust.	Halina	19 Judy ap. br. hosp.
2	S.	*Nawiedzenia N. Maryi P.*	Ojcomił	20 Methodia
Ew. u ś. Mateusza w roz. 5: O sprawiedliwości chrześcijańskiej.				
3	N.	**5 po Św.** Przen. Krwi Chr.	Miłosław	21 **4 po sosz.** Juliana
4	P.	Udalryka b.	Wielisław	22 Ewsewia
5	W.	Cyrylla i Metodego b. w.	Prokop	23 Ahripiny
6	S.	Izajasza pror.	Izasław	24 **Rozdestwo s. Joanna**
7	C.	Benedykta XI. p.	Krasnoroda	25 Kfenroniji
8	P.	Elżbiety król. portug. wd.	Chwalimir	26 Dawida sołuń.
9	S.	Weroniki p.	Strachota	27 Samsona prep.
Ew. u św. Marka w roz. 8: O cudownem nakarmieniu 4000 ludzi.				
10	N.	**6 po Św.** Jana z Dukli w.	Radziwój	28 **5 po sosz.** Kyra
11	P.	Piusa I. p. m.	Olha św.	29 **SS. ap. Petra i Pawła**
12	W.	Jana Gwalberta o.	Tolimir bł.	30 † Sobor 12 apost.
13	S.	Małgorzaty p. m., p. K. P.	Radomiła	1 **JUŁYJ.** Kosmy i Dam.
14	C.	Bonawentury b. w. dokt.	Dobrogost	2 † Położ. ryzy pr. B.
15	P.	Rozesłanie ś. ś. Apostołów	Radosław	3 Jakinfta
16	S.	N. Maryi P. Szkaplerznéj	Dzierżysława	4 Andreja Kryt.
Ew. u św. Mateusza w roz. 7: O fałszywych prorokach.				
17	N.	**7 po Św.** Aleksego w.	Dzierżykraj	5 **6 po sosz.** Anastaz.
18	P.	Szymona z Lipnicy w.	Unisław	6 Łukiji i Łukija
19	W.	Wincentego à Paulo w.	Wodzisław	7 Ftomy i Akakija
20	S.	Czesława w., p. K. P.	Czesław św.	8 Prokopija prep.
21	C.	Praksedy p.	Stosław i Dys.	9 Pankratia
22	P.	Maryi Magdaleny pokutn.	Bolesława	10 45 mucz. w Nik.
23	S.	Apollinarego b. m.	Zelisław	11 Euftimija
Ew. u ś. Łukasza w roz. 16: O roztropnem szafowaniu darami Bożymi.				
24	N.	**8 po Św.** Kunegundy p.	Lubomira	12 **7 po sosz. s. Ducha**
25	P.	Jakóba a.	Sławosz	13 Sobor arch. Hawry.
26	W.	Anny Matki N. Maryi P.	Mirosława	14 Akuiły
27	S.	Pantaleona m.	Wszebor	15 Kyryka, Władymira
28	C.	Botwida m.	Świętomir	16 Aftinogena
29	P.	Oława k. m.	Cierpisława	17 Maryny wtm.
30	S.	Rufina m.	Ludomir	18 Jakinfta, Emiłiana
Ew. u ś. Łukasza w roz. 19: O zburzeniu Jerozolimy.				
31	N.	**9 po Św.** Ignacego Lojoli w.	Zdobysław	19 **8 po sosz.** Makriny

Odmiany światła księżycowego.

Pełnia dnia 5 o godzinie 9 minut 54 rano.
Druga kwadra dnia 13 o godzinie 8 minut 17 rano.
Nów dnia 20 o godzinie 10 minut 10 rano.
Piérwsza kwadra dnia 27 o godzinie 3 minut 50 popoł.

Wschód słońca			Zachód		Dł. dnia		Wschód słońca			Zachód		Dł. dnia	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.	dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
5	4	4	8	—	15	56	20	4	18	7	54	15	36
10	4	7	7	57	15	50	25	4	23	7	49	15	26
15	4	12	7	56	15	44	30	4	30	7	42	15	12

KALENDARZ ŻYDOWSKI.
10 Post, Zdob. świąt. 19. 22 Ab 1.
31 Post. Spalenie świątyni 10.

NABOŻEŃSTWA
w kościołach krakowskich.

2. Nawiedzenie P. Maryi, odpust zupełny u O. O. Dominikanów i u O. O. Karmelitów przez całą oktawę z 2 kazaniami, w 1-y i ostatni dzień, tudzież w niedzielę wśród oktawy.

4. Ś. Józefa Kalasantego u O. O. Pijarów.

7. W Katedrze w grobach królewskich o g. $9^1/_2$ msza ś. za duszę Zygmunta Augusta.

10. W Niedzielę po oktawie Nawiedzenia N. P. Maryi poświęcenia Panny Maryi.

10. Bł. Jana z Dukli, odpust u O. O. Bernardynów.

10. U ś. Barbary odpust Opatrzności Boskiéj.

16. W kościele P. P. Karmelitanek na Wesołéj cały dzień nabożeństwo z wyst. Najśw. Sakramentu.

15. W kościele O. O. Karmelitów odpust zupełny; po wotywie o g. 9 błogosławieństwo papieskie na mocy bulli Benedykta XIV.

16. W kościele ś. Tomasza wotywa o godz. 9 z wyst. św. Sakram. w puszce.

18. W kościele św. Idziego i św. Katarzyny poświęc. kościoła.

18. W kościele O. O. Bernardynów odpust.

18. W kościele N. P. Maryi uroczysta wotywa na pamiątkę pożaru Krakowa w r. 1850.

19. W kościele Księży Misyjonarzy na Stradomiu i na Kleparzu odpust zupełny.

22. W kościele Najśw. Panny Maryi o godzinie 10-éj wotywa przed ołtarzem św. Maryi Magdaleny.

22. W kościele O. O. Dominikanów o godz. 6 wotywa.

24. W kościele św. Łazarza odpust z powodu święta św. Wincentego à Paulo, przeniesiony z dnia 19 lipca.

24. W kościele O. O. Dominikanów odpust św. Maryi Magdaleny, przeniesiony z dnia 22 lipca.

24. W kościele P. P. Franciszkanek bł. Kunegundy.

24, 25 i 26 w kościele O. O. Bernardynów 40-godzinne nabożeństwo.

26. W kościele ś. Anny, w kościele ś. Mikołaja wotywa w kaplicy św. Anny, a odpust przenosi się na niedzielę.

26. W kościele N. P. Maryi o godzinie 10 wotywa przed ołtarzem św. Anny.

29. W kościele ś. Tomasza wotywa o godzinie 9 z wystawieniem Najśw. Sakramentu w puszce.

31. U ś. Barbary i u O. O. Jezuitów.

PIEŚŃ.

Z gór wiekuistych,
[z Patryjarchów
[łona,
Świta jutrzenka,
[Maryja zrodzona;
Wynika źródło, co
[ożywia ziemię,
Leczy od chorób,
[z grzechu ludzkie
[plemię;
Ta w piersiach Ewy
[znana Boskiem
[okiem,
Matką żyjących,
[walczyć będzie
[z smokiem.

Myśli prorockie,
[co Ducha głębiny
Widząc, znaliście téj
[Panny rodziny;
Cieszcie się teraz,
[wasze obietnice
Spełniło niebo przez
[Bogarodzicę.
Już swoją Panią
[świat z Anną po-
[wija,
Gdy świata końce
[dziedziczy Maryja.

Dziś żywe niebo,
[dom Emanuela,
Przybytek Stwórcy, wzywa do wesela
Tych, którzy z raju z Adamem wygnani,
Wzywa sług swoich rodząca się Pani;
Przyjdźcie, narody, co mnie błogosławić
Będziecie, czas wam zbawienie objawić.

Ten, co mnie stworzył, w domku moim spocznie,
Przezemnie do was zbliży się widocznie.

Najświętsza Maryja Panna w Oborach.

Obory leżą w ziemi dobrzyńskiéj. Tamże w początku XVII w. małżonkowie Rudzowscy ufundowali klasztor Karmelitów. Ci, jadąc tam z Bydgoszczy, przywieźli z sobą cudami wsławiony obraz Matki Boskiéj Bolesnéj. Przysposobiwszy nowemu klasztorowi dostateczną liczbę zakonników, zdolnych do prowadzenia zaczętego dzieła, sami postanowili wrócić do Bydgoszczy. Opuszczając Obory, zabrali z sobą wspomniony obraz czyli statuę; ale jakże się zdziwili, gdy jéj nazajutrz w ołtarzu, na którym była złożoną, nie znaleźli i przekonali się późniéj. że bez pomocy ludzkiéj przeniosła się do kościoła oborskiego. Liczne cuda działy się przy tym obrazie, tak w Bydgoszczy, jak i Oborach: z ostatnich przytaczamy jeden. Roku 1773 d. 5 marca ks. przeor Karmelitów trutowskich, Anioł ciężko zachorował i zaopatrzony został Ś. Ś. Sakramentami W nocy z 11 na 12 t. m., będąc słabszym, poleca br. Filipowi, iżby poprosił przeora z Obór o polecenie go modlitwom kleryków przed Matką Boską cudowną. W nocy o godz. 1 woła na ludzi usługujących, Ci, myśląc, że już umarł, przeląkłszy się, uciekli. Dwaj odważniejsi przystąpili doń tylko, do których on rzecze: „Pomóżcie mi a wstanę“. A oni, przejęci bojaźnią, poczną ciężko wzdychać. Widząc się tak opuszczonym, przeor wstaje o własnych siłach i mówi do zakrystyjana: „Wojciechu, podaj mi tabliczkę, a obacz, która godzina“. Dowiedziawszy się, że 1, napisze na tabliczce: „Około godz. 1 ożywił mię duch mój“, i zaśnie na godzin kilka gdyż przedtém nic nie spał. Gdy br. Filip wrócił, tak chory doń przemówił: „Dziękuję Ci, kochany bracie, za skuteczne lekarstwo, jakieś mi od cudownéj Matki przywiózł i patrz, wszakżem już konał, a teraz mam się dobrze.“

Witaj gwiazdo morza,
Wielka Matko Boża,
I zawsze Dziewico,
Niebios przewodnico!

Z ust Anioła wzięte
Pozdrowienie święte;
Niech w nas pokój chowa,
Nasza Ewa nowa.

Rozwiąż pęta winnych,
I oświécaj ciemnych,
Oddal co jest złego,
Uproś, co dobrego.

Okaż do ostatka,
Żeś jest nasza Matka:
Niech Syn Twój przez ciebie
Wysłucha nas w niebie.

O Panno czcigodna,
I wielce łagodna,
Niech téż łagodnymi,
Będziem i czystymi!

Zapiski.

NABOŻEŃSTWA w kościołach krakowskich.

2. Świeto Najśw. Maryi Panny Anielskiej, we wszystkich kościołach Zgromadzeń reguły ś. Franciszka: u O. O. Franciszkanów, Bernardynów, Reformatów, Kapucynów, P. P. Franciszkanek, Bernardynek, Felicyjanek.

3, 4 i 5, 40-godz. nabożeństwo w kościele na Gródku.

6. W kościele O.O. Pijarów.

7. U Bonifratrów i u O. O. Kapucynów.

10, 11 i 12. U św. Andrzeja 40-godzinne nabożeństwo.

15. W kościele N. P. Maryi z wystawieniem N. Sakramentu przez całą oktawę, codziennie 2 kazania, w końcu 40-godzinne nabożeństwo, u O. O. Augustyjanów, Bernardynów, Dominikanów.

21. W kośc. P. P. Wizytek św. Joanny Franciszki Chantal.

27. W kośc. O. O. Reformatów przeniesienie relikwij ś. Kazimierza.

28. W kośc. O. O. Dominikanów ś. Jacka cały tydzień.

28. U Bożego Ciała św. Katarzyny i na Skałce ś. Augustyna.

28. W kośc. P. P. Wizytek nabożeńst. południowe z wystawieniem Najśw. Sakramentu; odpust bracki.

28. U św. Tomasza wotywa o godz. 9-ej z wystawieniem Najśw. Sakramentu w puszce.

29. Niedziela po św. Bartłomieju, poświęcenie kościoła św. Andrzeja.

30. W kościele O. O. Karmelitów na Piasku rozpoczęcie nowenny do uroczystości Narodzenia Najświętszej Panny Maryi o godzinie 6 rano z odpustem zupełnym.

SIERPIEŃ

ma dni 31.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 P.	Piotra ap. w okowach	Rolisław	20 † Iłyi pror.
2 W.	*N. P. Maryi Anielskiéj*	Swiętosława	21 Simeona jurod.
3 S.	Znal. ciała św. Szczepana	Letosław	22 Maryi Mahdal.
4 C.	Dominika w.	Ostomir	23 Trofima, Theofila
5 P.	N. P. Maryi Śnieżnéj	Stanisław św.	24 † Borysa i Hliba
6 S.	*Przemienienia Pańskiego*	Chlebosław	25 † Uspenije s. Anny
Ew. u św. Łukasza w roz. 18: O faryzeuszu i celniku.			
7 N.	**10 po Św.** Kajetana w.	Oleg św.	26 **9 po sosz.** Ermołaja
8 P.	Cyryjaka, Larga i Smaragda	Niezamyśl	27 † Pantajłemona
9 W.	Romana żołnierza m.	Borys i Chleb.	28 Prochora
10 S.	Wawrzyńca archidyjakona	Wawrzyniec	29 Kałynika
11 C.	Zuzanny p. m.	Włodzimira	30 Jyły i Jyluana
12 P.	Klary p.	Sława bł.	31 Eudokima
13 S.	*Wigilija.* Hipolita i Kass.	Rosław	1 **AUHUST.** Proizsch.
Ew. u ś. Marka w roz. 7: O uzdrowieniu głuchoniemego.			
14 N.	**11 po Św.** Euzebijusza kapł.	Dobrowój	2 **10 po sosz.** Stefana
15 P.	**Wniebowzięcie N. Maryi P.**	Jacław św.	3 Isaakia
16 W.	Rocha w., p. K. P.	Domorad	4 7 otrok w Efezi
17 S.	Anastazyjusza b. w.	Miron św.	5 Eusignija
18 C.	Agapita m.	Bronisława	6 **Preobrażenije hosp.**
19 P.	Ludwika b. w.	Bolesław	7 Dometia
20 S.	Bernarda o. dokt.	Sobiesław	8 Emilijana
Ew. u ś. Łukasza w roz. 10: O miłosiernym Samarytaninie.			
21 N.	**12 po Św.** Jacka w., p. K. P.*)	Kazimira	9 **11 po sosz.** Mafteja
22 P.	Hipolita b. i Symforijana	Radomił	10 Laurentia
23 W.	Filipa Benicyjusza w.	Ciechomił	11 Ewina
24 S.	Bartłomieja a.	Cieszymir	12 Fotia, Anykity
25 C.	Ludwika k. w.	Namysław	13 Maksyma usp.
26 P.	Zefiryna p. m.	Włastymira	14 Michea pror.
27 S.	Przenies. św. Kazimierza	Przedzisław	15 **Uspenyje pr. Bohor.**
Ew. u ś. Łukasza w roz. 17: O uzdrowieniu 10 trędowatych.			
28 N.	**13 po Św.** Augustyna b. w.	Wyszomir	16 **12 po sosz.** † Peren.
29 P.	Ścięcie ś. Jana Chrzciciela	Racibor bł.	17 Mirona
30 W.	Róży Limańskiéj p.	Szczęsny bł.	18 Flora i Laura
31 S.	Rajmunda Nonnata w.	Swiętosław	19 Andrea str.

*) † 1257.

Odmiany światła księżycowego.

Pełnia dnia 3 o godzinie 10 minut 0 wieczór.
Druga kwadra dnia 12 o godzinie 12 minut 56 w nocy.
Nów dnia 19 o godzinie 6 minut 58 rano.
Piérwsza kwadra dnia 25 o godzinie 9 minut 41 wieczór.

Wschód słońca			Zachód		Dług. dnia		Wschód słońca			Zachód		Dług. dnia	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.	dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
5	4	39	7	33	14	54	20	5	2	7	6	14	4
10	4	46	7	24	14	38	25	5	8	6	56	13	48
15	4	54	7	14	14	20	30	5	16	6	48	13	32

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE. 21 Elul 1.

PIEŚŃ.

Wziętaś do nieba,
[najłaskawsza
[Pani,
Więc pójdźmy za Nią
[z swą prośbą
[poddani,
By za nas wiecznie
[Boga przebłagała,
Łaskę zjednała.

Stanęłaś w niebie
[po prawicy Syna,
Nie inszać tego musi
[być przyczyna,
Tylko, że nasze pro-
[śby promowujesz,
Nas się litujesz.

Cieszą się z tego
[Niebiescy Du-
[chowie,
Dziwują się jéj
[święci Aniołowie,
Bo takiej chwały
[jeszcze nie wi-
[dzieli,
Ani słyszeli.

Ojciec Przedziwny
[jak córkę na
[łonie,
Syn, jako Matkę
[osadza na tronie,
Duch Przenajświęt-
[szy na piersiach
[spoczywa,
I tam przebywa.

Kładzie koronę na
[głowę Maryi,
Trójca Najświętsza
[z najczystszéj
[lilii,
Zdobi Ją przy tych
[łask Boskich roz-
[liczność,
Patrząc jakślicz-
[ność.

Okrzyk po całym
[niebieskim Syjo-
[nie,
Wiwat Maryi w ko-
[ronie na tronie,
Po wszystkich chó-
[rach nócą Anio-
[łowie,
Święci Duchowie.

Wszyscy się Święci na ten widok nowy
Cisną do nóg Najświętszéj Królowéj,
Mile całują, serdecznie witają,
Panią uznają.
My nasze karki na ziemi schylamy,
Do Ciebie, Matko Najczystsza, wołamy:
Miéj nas w opiece, Panienko święta,
Już w niebo wzięta.

Najświętsza Maryja Panna
w Tursku.

Tursk leży 2 mile na północ od Kalisza. Historyja cudownego obrazu tamże się znajdującego jest następująca: W Lenartowicach, wsi $^1/_4$ mili od Pleszewa odległéj, kupił Jan Biadała obraz Najśw. Panny z Dzieciątkiem Jezus, św. Michała Archanioła, św. Barbary i św. Katarzyny. Przez 3 lata zdobił ściany ubogiego mieszkania jego. Dnia 9 Czerwca 1764 r., w wigiliją Zielonych Świątek, gdy obraz ten wilgocią naszedł, zawiesił go Biadała na gałązkach grabu, by wysechł. O godz. 3 z południa, gdy zadzwoniono na nieszpory, obraz ten, wobec patrzącego się ludu, wzniósł się ku kościółkowi; potém, wzbijając się coraz wyżéj w górę, przeniósł się w powietrze ponad lasami do Turska i tam wobec wielu świadków spoczął na piasku, gdzie teraz statua Matki Boskiéj w Ogrójcu. Władza duchowna wydelegowała komisyją, która następnie dnia 24 maja 1765 r. uznała obraz za cudowny. Obraz ten wykonany jest farbami wodnémi na zwykłym papiérze. Po prawéj stronie umieszona jest postać Najśw. Panny z Dzieciątkiem Jezus, po lewéj św. Michał, w środku u góry św. Barbara, na dole św. Katarzyna, męczenniczka. Oprawiono go r. 1767 w srébrną ramę.

Święta Panno, Tyś co w Tursku łaskami wsła-
[wiona,
A nam grzésznym na piasku jesteś objawiona,
Tyś sobie miejsce obrała,
Dla sług Twych się lokowała,
Mistyczna Pani!

Któraś z nieba do siebie Boga zwabiła,
Tyś się sama łaskami tu swemi wsławiła;
Przeniesionaś przez Anioły,
Byś miała tryumf wesoły,
W Turskim kościele.

Tyś tu sobie obrała tron mistyczna Pani,
Aby łask doznawali Twych wiernych poddani
Z stołu Twego odrobiny,
Przeniosłaś do tej krainy
Ludowi swemu.

Z celi, Marya, w dawne przeniosłaś się lata,
Przybyłaś nam szczęśliwle o Królowo świata.
W zamieszaniu u korony,
Dla publicznej obrony
Wielkopolanom.

Zaszczyt dziedziców Turska jest słusznie nie mały,
Że w Tursku lud ma port łask sobie poufały,
Protektorów w swéj obronie,
Pokój zjednałeś koronie
U swego Syna.

Chorzy, ślepi, ułomni tu moc zdrowia biorą,
Jesteś wszystkim strapionym jedyną podporą,
W złych przypadkach ciemnej nocy,
Dodajesz im swej pomocy,
Pani łaskawa.

Zapiski.

WRZESIEŃ

ma dni 30.

DNI	SWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 C.	Bronisławy p. *), Idziego o.	Dzierżysław	20 Samuiła
2 P.	Stefana k. w.	Czcibóg	21 Ftaddea ap.
3 S.	Eufemii, Tekli, Doroty pp.	Przesława ś.	22 Agaftonika
	Ew. u ś. Mateusza w roz. 6: O służeniu Bogu, nie mamonie.		
4 N.	**14 po Św.** Rozalii Palerm.	Rościsław	23 **13 po sosz.** Łupa
5 P.	Wawrzyńca Justinijaniego	Włodzisław	24 Eutichia
6 W.	Zacharyjasza pror.	Drogowit	25 Wartołomea
7 S.	*Wigilija.* Reginy p. m.	Domosława	26 Adriana i Natałii
8 C.	**Narodzenie N. P. Maryi**	Radosława	27 Pimena
9 P.	Gorgonijusza m.	Sobiebór	28 Mojseja mur.
10 S.	Mikołaja z Tolentynu w.	Władybój	29 † Usiknow. hł. s. J.
	Ew. u ś. Łukasza w roz. 7: O wskrzeszeniu młodzieńca z Naim.		
11 N.	**15 po Sw.** *Imienia Maryi*	Iścisław	30 **14 po sosz.** Ałexand.
12 P.	Gwidona w.	Radzimir	31 Położ. pojasa pr. B.
13 W.	Filipa m.	Chronisław	1 **SEPTEMWRIJ.** Nacz.
14 S.	Podwyższenie Krzyża św.	Ziemiomysł	2 Mamanta
15 C.	Nikodema kapł. m.	Budzimił	3 Anftima
16 P.	Kornelijusza i Cypryjana	Sędzisław	4 Mojseja pr.
17 S.	Piętna św. Franciszka	Drogosław	5 Zacharii pr.
	Ew. u ś. Łukasza w roz. 14: O uzdrowieniu opuchłego.		
18 N.	**16 po Sw.** Józefa z Kupert.	Dobrowit	6 **15 po sosz.** Czudo
19 P.	Januaryjusza i Tow. m. m.	Krzepimir	7 Makarija
20 W.	Eustachego i Tow. m. m.	Myślisław	8 **Rozdestwo pr. Bohor.**
21 S.	*Suche dni.* Mateusza ap.	Bożydar	9 Joakima i Anny
22 C.	Tomasza z Villanova b. w.	Zelimir	10 Minodory, Mitrod.
23 P.	*Suche dni.* Lina i Tekli p.p.	Bogusława b.	11 Fteodory
24 S.	*Suche dni.* N. Maryi P. wyz.	Homir	12 Awtonoma
	Ew. u ś. Mateusza w roz. 22: O miłości Boga i bliźniego.		
25 N.	**17 po Sw.** Władysława **)	Swiętopelk	13 **16 po sosz.** Kornilija
26 P.	Cypryjana i Justyny m. m.	Ładysław bł.	14 **Wozdwiż. cz. Kresta**
27 W.	Przen. ś. Stanisława b. w.	Damian	15 Nikity
28 S.	Wacława k. m., p. K. P.	Wacław św.	16 Eutimija
29 C.	Michała archanioła ***)	Dadźbóg	17 Sofii, Wiry, Nad.
30 P.	Hieronima kapł. dokt.	Imisław	18 Eumerija

*) ur. około 1203 † 1259, beatyfikowana d. 31 sierpnia 1839.
**) † 4 maja 1505, beatyfikowany r. 1570.
***) w Galicyi święto uroczyste.

Odmiany światła księżycowego.

Pełnia dnia 2 o godzinie 12 minut 32 popołudniu.
Druga kwadra dnia 10 o godzinie 4 minut 23 popołudniu.
Now dnia 17 o godzinie 3 minut 22 popołudniu.
Pierwsza kwadra dnia 24 o godzinie 6 minut 24 rano.

Wschód słońca			Zachód		Dł. dnia		Wschód słońca			Zachód		Dł. dnia	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.	dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
5	5	25	6	33	13	8	20	5	46	6	2	12	16
10	5	31	6	23	12	52	25	5	49	5	50	12	1
15	5	40	6	12	12	32	30	5	;6	5	40	11	34

KALENDARZ ŻYDOWSKI.
19 Tischri. N. Rok 5648 l. 20 Drugie święto 2. 28 Święto pojednania 10.

NABOŻEŃSTWA w kościołach krakowskich.

1. U św. Idziego.
1, 2 i 3. U P. P. Norbertanek na Zwierzyńcu 40-godz. nabożeństwo.
4. U św. Barbary.
5. Niedziela pierwsza września, poświęcenie kościoła ś. Mikołaja i u O.O. Reformatów.
6, 7 i 8. U O. O. Karmelitów 40-godz. nabożeństwo.
8. Odpust w kościołach: N. P. Maryi, O. O. Dominikanów, Bernardynów, Augustyjanów, tu przez cały tydzień.
9. W Katedrze o g. 9½ msza ś. w grobach królewskich za Annę Jagiellonkę.
10. U O. O. Augustyjanów przed wotywą o g. 9 pobłogosławienie chleba ś. Mikołaja.
12, 13 i 14. U św. Krzyża 40-godzinne nabożeństwo.
14. Odpust zupełny u P. Maryi, O. O. Franciszkanów, w kościele Bożego Miłosierdzia na Smoleńsku, a w Mogile u O. O. Cystersów przez cały tydzień.
17. We wszystkich kościołach Zgromadzeń reguły ś. Franciszka: u O. O. Franciszkanów, Bernardynów, Reformatów, Kapucynów, P. P. Franciszkanek, Bernardynek.
23. U ś. Wojciecha po wotywie rozdajo się chléb pośw. z wyciskiem Imienia św. Tekli.
25. Niedziela 17ta po Świątkach, poświęcenie kościoła ś. Józefa.
25. Niedziela po św. Mateuszu, poświęcenie kościoła św. Floryjana.
27 i 28. W Katedrze na Zamku.
29. W kościele O. O. Paulinów i Bożego Ciała.

PIEŚŃ.

Z wyroków nieba,
[Maryja się rodzi
Matką Boskiego
[Syna,
Przed słońca wej-
[ściem ta Jutrzen-
[ka wschodzi,
I już świécić za-
[czyna;
Głowę już smoka
[Jéj narodzenie
Kruszy i daje światu
[zbawienie,
O jak wesoła nowina!

Z zacnych rodziców,
[Anny, Joachima,
Maryja narodzona,
Dostojność Matki
[Chrystusowéj
[trzyma,
W pieluszki uwi-
[niona;
Bo wprzód, nim była
[na świat wydana,
Bogarodzicą dekla-
[rowana,
Wraz z Chrystusem
[przeznaczona.

W maleńkiém ciele
[przewyższa nie-
[biosy,
Choć w pieluszki
[powita,
Tu, w Jéj kolebce
[zbawienia są losy
I łaska znamienita;
Idźmyż więc wszyscy
[do téj dzieciny,
Ze czcią obchodźmy
[Jéj Narodziny,
Z serca niech każdy
[Ją wita.

Bo ta dziecina, bę-
[dąc Zbawiciela
Matką i Panią
[w niebie,
Pełna jest łaski, któ-
[réj nam udziela,
Zapomaga w potrze-
[bie;
Cały świat hojnie
[łask Jéj doznawa,
Grzesznych ratuje,
Przy nich obstawa,
Przyjmuje wszy-
[stkich do siebie.

Zaczynaj życie, serc świętych kochanie,
Matko i dziecię i Boskie mieszkanie;
Dzień Twych narodzin, dla nas odrodziny
Sprawi, bo nasze lata, dni, godziny,
Przez Cię do morza wiecznie popłyną,
My ożyjemy za Twoją przyczyną.

Najświętsza Maryja Panna

w Staréjwsi.

Podług pobożnego podania ludu okolicznego zjawił się obraz ten w drugiéj połowie XIV w. na drzewie, w cienistém miejscu stającém, gdzie dziś, między Starą-wsią a Brzozowem, wzniesiono około r. 1825 pamiątkową kolumnę. Przedstawiał niezłym pędzlem oddane zejście z tego świata i chwałę Wniebowzięcia Matki Bożéj. Na dolnéj części tegoż, przedstawiona jest Najświętsza Maryja Panna w klęczącéj postaci, z gromnicą w ręku, otoczona gronem świętych Apostołów Chrystusowych.

Niedługo trwała niepewność względem pochodzenia obrazu. Niebawem przybyli ze stron węgierskich z Humenia, Słowacy, żaląc się, ze im obraz Najśw. Panny zniknał. Ujrzawszy ten obraz w Staréj-wsi zabrali go z sobą napowrót; ale, ku ich zdziwieniu, obraz ten znowu na ono drzewo wrócił, co jeszcze raz się powtórzyło. Roku 1399 wybudowano na nim kaplicę; zaś r. 1731, ks. Franciszek Goźliński, proboszcz kollegijaty brzozowskiéj i kan. kat. przemyski wymurował wspaniały kościół, przy którym O.O. Paulinów osadził.

Zniesiono ten klasztor w r. 1784. i przez lat około 40 tylko co czwartą niedzielę odprawiała się tu Msza św. Roku 1821. Biskup Antoni Gołaszewski sprowadził tu O.O. Jezuitów, którzy po dziśdzień zostają. W roku '886 klasztor przez ogień znaczną szkodę poniósł.

Dnia 8. wrześnnia 1877. Nuncyjusz papieski przy dworze wiedeńskim ks. Ludwik Jacobini obraz ten, przy wielkim konkursie duchowieństwa i wiernych, ukoronował.

Dobranoc Ci, Pani świata,
Pani nasza święta,
Tyś w łaskę Stwórcy bogata,
Bez zmazy poczęta,
Dobranoc Ci, Panno święta,
Bez zmazy grzechu poczęta,
Dobranoc!
Dobranoc wonna lilia,
Niepokalana Marya,
Dobranoc!

U stóp ołtarza Twojego,
Matko, cześć składamy,
Nie odrzuć głosu naszego,
Z pokorą błagamy,
Dobranoc i t. d.

Tyś cnót zostawiła wzory,
Tyś naszym przykladem,
Naucz nas Twojej pokory
Postępować śladem.
Dobranoc i t. d.

Przed Tobą schylamy czoła,
Boś Ty jdst wybrana,
I przez Bożego Anioła
Matką zwiastowana.
Dobranoc i t. d.

Zapiski.

PAŹDZIERNIK

ma dni 31.

DNI	SWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	SWIĘTA RUSKIE
1 S.	Remigijusza b. w.	Znatysław	19 Trofima
Ew. u ś. Mateusza w roz. 19: O uzdrowieniu paralityka.			
2 N.	**18 po Sw.** *M. B. Różańc.*	Stanimir	20 **17 po sosz.** Eustaft.
3 P.	Kandyda m.	Siemian	21 Konrada ap.
4 W.	Franciszka Serafickiego w.	Bratysław	22 Foky, Jowa pr.
5 S.	Placyda i Tow. m. m.	Zasław	23 † Zaczatije Joann.
6 C.	Brunona w.	Bronisław	24 Itekli
7 P.	Brigitty wd.	Rosłuwa	25 Eufrosiniji
8 S.	Symeona	Wojsława	26 † Prestawłen. ap. J.
Ew. u ś. Mateusza w roz. 22: O wezwaniu na gody i szacie godowej.			
9 N.	**19 po Sw.** Wincentego K.*)	Dogomost	27 **18 po sosz.** Kalistr.
10 P.	Franciszka Borgijasza **)	Dobromiła	28 Charitona
11 W.	Giermana b. m.	Aldona	29 Kiriaka
12 S.	Maksymilijana b.	Grzmisław	30 Hryhorija arm.
13 C.	Edwarda k. w.	Ziemisław	1 † Pokrow. pr. Boh.
14 P.	Kalliksta p. m.	Dzierżymir	2 Kiprijana i Justyny
15 S.	Jadwigi i Teresy p. p.	Długosława	3 Dionizija
Ew. u ś. Jana w roz. 4: O uzdrowieniu syna książęcego w Kafarnaum.			
16 N.	**20 po Sw.** Gawła o.	Radzisław	4 **19 po sosz.** Jerofteja
17 P.	Florentego b.	Zytysława	5 Charitiny
18 W.	Łukasza ew.	Bratumił	6 Ftomy ap.
19 S.	Piotra z Alkantary w.	Ziemowit	7 Sergia i Wakcha
20 C.	Przeniesienie ś. Wojciecha	Budzisława	8 Pelagii
21 P.	Hilaryjona o.	Daromiła	9 † Jakowa ap.
22 S.	Korduli p. m.	Przebysława	10 Eulampia
Ew. u ś. Mateusza w roz. 18: O darowaniu uraz.			
23 N.	**21 po Sw.** Jana Kantego w.	Włastymir	11 **20 po szsz.** Fiłypa
24 P.	Rafała archanioła	Siemisław	12 Tarasia
25 W.	Chryzantego i Daryi m. m.	Samomysł	13 Korpa
26 S.	Ewarysta p. m.	Lutosław	14 Paraskewiji
27 C.	Wincentego, Sabiny m.	Witomił	15 Euftimija
28 P.	Szymona i Judy Tad. ***)	Władybóg	16 Longina
29 S.	Narcyssa b.	Dalemił	17 Osiji pr.
Ew. u ś. Mateusza w roz. 22: O monecie czynszowej.			
30 N.	**22 po Sw.** Gierarda b.	Przemysława	18 **21 po sosz.** Łuki ap.
31 P.	*Wigilija.* Wolfganga b.	Godzimir	19 Joiła pr.

*) † 1223 r. d. 8 marca.

**) Dzień 10 października wyznaczony jest na podziękowanie Bogu za zwycięstwo w r. 1621 nad Turkami pod Chocimem. Na prośbę Zygmunta III., Grzegorz XV. to święto ustanowił, a Urban VIII. osobne pacierze na prośbę Władysława IV. przepisał.

***) Dyjecezyja podlaska obchodzi dzień ś. Tadeusza uroczystém ś.

Odmiany światła księżycowego.

Pełnia dnia 2 o godzinie 5 minut 7 rano.
Druga kwadra dnia 10 o godzinie 6 minut 17 rano.
Nów dnia 16 o godzinie 11 minut 55 wieczór.
Pierwsza kwadra d. 23 o godzinie 7 minut 5 wieczór.
Pełnia dnia 31 o godzinie 10 minut 50 wieczór.

	Wschód słońca		Zachód		Dł. dnia			Wschód słońca		Zachód		Dł. dnia	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.	dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
5	6	12	5	26	11	14	20	6	31	4	52	10	21
10	6	19	5	23	11	4	25	6	40	4	45	10	5
15	6	26	5	15	10	49	30	6	43	4	35	9	52

KALENDARZ ŻYDOWSKI.
3 **Święto kuczek** 15. 4 **Drugie święto kuczek** 16. 9 **Święto palmowe** 21. 10 **Koniec kuczek** 22. 11 **Radość z praw** 23. 19 Marcheswan 1.

NABOŻEŃSTWA w kościołach krakowskich.

1. W kośc. O. O. Reformatów przez cały miesiąc Różaniec po wotywie o godz. $6^1/_2$, a w dni świąteczne po nieszporach o g. $3^1/_2$.

2. U O. O. Paulinów odpust bracki.

2. U P. Maryi wotywa o godz. 9-éj w kaplicy Matki Boskiéj Różańcowéj.

2. U O. O. Dominikanów po południu procesyja z ewangielijami po rynku; przez całą oktawę nabożeństwo z kazaniami na sumie i nieszporach, wieczór śpiewanie Różańca z kazaniem.

4. We wszystkich kościołach Zgromadzeń reguły ś. Franciszka; u O. O. Bernardynów, Reformatów, Kapucynów, P. P. Franciszkanek, Bernardynek; u O. O. Franciszkanów przez cały tydzień, w końcu 40-godz. nabożeństwo.

10. U ś. Barbary i O. O. Jezuitów na Wesołéj św. Franciszka Borgijasza.

10. Niedziela po św. Franciszku, poświęcenie kościoła ś. Krzyża.

10. U O. O. Dominikanów uroczyste żałobne nabożeństwo za zmarłych braci i siostry Różańca św. o godzinie 6 rano z kazaniem i żałobną procesyją z 5 stacyjami.

15. W kośc. P. P. Karmelitanek na Wesołéj nabożeństwo przez cały dzień z dwoma kazaniami.

17. W kośc. P. P. Wizytek błog. Maryi Małgorzaty Alacoque.

17, 18 i 19. U O. O. Reformatów 40-godzinne nabożeństwo na cześć św. Piotra z Alkantary, wyznawcy.

23. U św. Anny z oktawą, w końcu 40-godzinne nabożeństwo; na zakończenie procesyja po kościele, w któréj biorą udział profesorowie Uniw. Jagiell., przybrani w togi, z rektorem i dziekanami wydziałów na czele, poprzedzeni berłami uniwers., oraz nauczyciele innych zakładów naukowych. Przez 9 dni, począwszy od dnia poprzedzającego uroczyst. św. Jana Kantego, odbywa się nabożeństwo w kollegijum jagiell., w mieszkaniu tego św., do którego nabożeństwa Pius IX. przywiązał odpust zupełny dnia 22 sierpnia 1876 r.

28. W kościele N. P. Maryi o g. 10-éj wotywa przed ołtarzem ś. ś. Szymona i Tadeusza.

30. U O. O. Dominikanów uroczystość relikwij tego kościoła.

30. W kościele ś. Piotra odpust cechu szewskiego (ś. ś. Kryspina i Kryspinijana), przeniesiony z dnia 25 października.

PIEŚŃ.

Matko Różańca świę-[tego,
Broń nas od wszy-[stkiego złego;
Wszak świat cały, [lud niemały,
Przez te wieki, Twéj [opieki
Doznaje.

Pomoc dajesz stra-[pionemu,
Przybądź i mnie dziś [grzesznemu,
Każdy tego żebrze [i ja,
Kto Cię wielbi, o [Maryja
Najświętsza.

Więzy, wszelkie [utrapienie
Niknie na Twoje [wspomnienie;
Chorzy przez Cię [zdrowie mają,
Umarli z grobów powstają — Szczęśliwie.
Przez Twe najświętsze zasługi,
Jezus niechaj grzechów długi
Nam odpuści; my statecznie
Służyć Tobie będziem wiecznie — Maryja!

Najświętsza Maryja Panna
w Dzikowie.

Wieś Dzików, niedaleko Sandomiérza leżąca, znaczna jest zamkiem hr. Tarnowskich, zawiérającym w sobie bibliotekę, pamiątki z przeszłości naszej i zbiory sztuki; ale znaczniejsza ieszcze i bardziéj wsławiona kościołem O.O. Dominikanów, posiadającym skarb wielki, bo cudowny obraz Bogarodzicy. — Skądby się wziął ten obraz, od kogo, kiedy i kędy malowany, trudno wiedziéć; to tylko z urzędowego badania mamy, że od pewnego towarzysza pancernego na Wołyniu szlachetnie urodzonym Panu Białkowskiemu i małżonce jego był darowany, którzy mając go w wielkiéj czci i poszanowaniu przez lat 7, potém darowali go Janowi Stanisławowi i Zofii z Firlejów Tarnowskim, hrabiom na Tarnowie, dziedzicom na Dzikowie, u których na ramach rozpięty w pokoju był zawieszonym; goy się zaś z jednego do drugiego budynku przeprowadzano, z ram zdjęty, w trąbkę zwiniony, kilka czasów leżał w skarbcu, skąd znowu na pokoje powrócił. Tu obaczywszy go ks. Mikołaj Ziełopolski. Cysters z Pokrzywnicy rzekł: godzienby ten obraz większego poszanowania. Słowo kapłańskie przyjęto jako wyrok, przeniesiono do kaplicy, gdzie uciekający się doń licznych łask doznawali. Ks Andrzéj Trzebicki, naonczas biskup krakowski a książę siewierski, otrzymawszy wiadomość jako przed tym obrazem dzikowskim smutni pociechę, chorzy zdrowie, ślepi wzrok, głusi słuch od czartów opętani wyzwolenie, umarli zdrowie odnosili, zesłał do zamku Dzikowskiego komisarzów swoich na docieczenie prawdy, od których relacyją otrzymawszy, po naradzie pilnéj z teologami, obraz za cudowny uznał r. 1675. W trzy lata późniéj, bo 20 maja 1678 r. obraz ten przeniesiono do kościoła O.O. Dominikanów w Dzikowie, przez przerzeczonych małżonków Białkowskich ufundowanego, gdzie dotąd zostaje łaskami i cudami sławny, które szczegółowo opisuje O. Wawrzyniec Święcki zakonu św. Dominika w dziełku p. t. *Wonność Róże Jerychontskiey*, wydaném w Krakowie, 1686 r.

Marya! Marya! Nad księżyc piękniejsza.
Nad gwiazdy czyściejsza,
Nad słońce jaśniejsza, Marya!
Niech brzmią dla uczczenia
Twojego imiebia,
Hymny słodkie pienia. Marya!

Marya! Marya! Tyś różdżką Jessego,
Z rodu królewskiego, Córką Naswyższego Marya,
Tobie niebo całe,
W głosach swych wspaniałe,
Wyśpiewuje chwałę. Marya.

Marya! Marya! W czystości jedyna,
Radości przyczyna,
Spraw nam to u Syna, Marya!
Niechaj Go kochamy, czyste serca mamy,
Którzy cię wzywamy, Marya!

Zapiski.

LISTOPAD

ma dni 30.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 W.	**Wszystkich Świętych.**	Warcisław	20 Artemija
2 S.	*Dzień Zaduszny.*	Wytymir	21 Ilariona
3 C.	Huberta b.	Chwalisław	22 Awerkija
4 P.	Karola Boromeusza b. w.	Mściwoj	23 Jakowa br. hos.
5 S.	Zacharyjasza i Elżbiety	Sławomir bł.	24 Arefty
Ew. u ś. Mateusza w roz. 9: O wskrzeszeniu córki Jaira.			
6 N.	**23 po Św.** *Opieki N. P. M.*	Wszewład	25 **22 po sosz.** Markij.
7 P.	Herkulana b. m.	Zytomir	26 **Dimitrija włm.**
8 W.	S. S. 4 Koronatów m. m.	Sędziwój	27 Nestora
9 S.	Teodora m.	Bogodar	28 † Paraskewiji
10 C.	Andrzeja z Avellino w.	Ludomir	29 Anastasiji
11 P.	Marcina b. w.	Spitosław	30 Zinowiji
12 S.	5 braci Polaków m. m.	Witołd	31 Stachija
Ew. u ś. Mateusza w roz. 13: O ziarnie gorczycznem.			
13 N.	**24 po Św.** Stanisława K. *)	Wszerad	1 **NOWEMWIJ. 23 po s.**
14 P.	Serapiona ma	Wodzimir	2 Akindina
15 W.	Giertrudy p.	Przybysław	3 Josyfa, Ajtkała
16 S.	Edmunda b. w.	Radomir	4 Joanikija
17 C.	Salomei p., p. K. P. **)	Zbisław	5 Hałaktiona
18 P.	Pośw. bazyliki watykańsk.	Stanisław św.	6 Pawła isp.
19 S.	Elżbiety węg. wd.	Drogomira	7 Jerona
Ew. u ś. Mateusza w roz. 24: O końcu świata.			
20 N.	**25 po Św.** Feliksa de V.	Sędzimir	8 **24 po sosz. Michaiła**
21 P.	*Ofiarowanie N. P. Maryi*	Janusz	9 Onisima
22 W.	Cecylii p. m.	Wszemiła	10 Erasta
23 S.	Klemensa p. m.	Miływój	11 Miny, Wiktora
24 C.	Jana od Krzyża w.	Dorosław	12 Joanna mił. Nila
25 P.	Katarzyny p. m.	Chwalimira	13 † Joanna Złatoust.
26 S.	Piotra b. m.	Lechosław	14 † Filypa ap.
Ew. u ś. Łukasza w roz. 21: O znakach na niebie i ziemi.			
27 N.	**I Adw.** Waleryjana b.	Tomir	15 **25 po sosz.** Horija
28 P.	Jakóba z Piceno w.	Gościsław	16 Mafteja ap.
29 W.	Saturnina b. m.	Przemysław	17 Hrihoryja Neok.
30 S.	Andrzeja a.	Ludosław	18 Platona i Romana

*) Ur. 15 października 1550 † 15 sierpnia 1568.
**) Ur. 1202 † 1268.

KALENDARZ ŻYDOWSKI. 17 Kislew. Roz. Chodesz 1.

Odmiany światła księżycowego.

Druga kwadra dnia 8 o godzinie 6 minut 22 wieczór.
Nów dnia 15 o godzinie 9 minut 28 rano.
Pierwsza kwadra dnia 22 o godzinie 12 minut 2 popołudniu.
Pełnia dnia 30 o godzinie 4 minut 40 popołudniu.

Wschód słońca			Zachód		Dług. dnia		Wschód słońca			Zachód		Dług. dnia	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.	dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
5	7	3	4	25	9	22	20	7	28	4	6	8	38
10	7	11	4	17	9	6	25	7	36	4	—	8	24
15	7	19	4	11	8	52	30	7	42	2	56	8	14

NABOŻEŃSTWA w kościołach krakowskich.

1. W kośc. W. W. Świętych.

2. Dzień zaduszny procesyja na cmentarz od ś. Mikołaja o g. 10 rano, gdzie odprawia się wotywa żałobna z kazaniem. W tygodniu procesyje na cmentarz różnych bractw.

2. W Katedrze na Zamku po procesyi żałobnéj uroczyste odśpiewanie »Salve Regina« w grobach królewskich.

2. U Księży Misyjonarzów na Kleparzu przez całą oktawę nieszpory żałobne z kazaniem.

2. W kościele N. P. Maryi przez całą oktawę dnia zadusznego o g. 4 litanija za dusze zmarłych z wystawieniem N. Sakramentu.

2. W kośc. O. O. Reformatów w dniu tym rozpoczyna się nabożeństwo o godzinie 5 z rana śpiewaniem Psalmów za zmarłych; o g. $6^1/_2$ msza św. uroczysta, po czém kazanie i odczytanie wypominków, wreszcie kondukt; ostatnia msza święta o godzinie 10-éj.

5. U O. O. Augustyjanów poświęcenie kościoła.

6. Niedziela pierwsza po W. W. Świętych, u O. O. Dominikanów odpust Różańca nieustającego dla ratowania konających.

6. W kościele N. P. Maryi o godz. 9 wotywa przed ołtarzem św. Karola Boromeusza.

6. U Księży Pijarów Opieki Najśw. Maryi Panny.

9. U O. O. Dominikanów W. W. Swiętych Zakonu kaznodziejskiego. Odpust zupełny.

13. U O. O. Augustyjanów W. W. Swiętych Zakonu Augustyjańskiego.

13. Niedziela druga po W. W. Świętych, u O. O. Dominikanów odpust różańcowy, t. zw. Centuryjański.

14. W kościele N. Maryi Panny wotywa o godz. 9-éj przed św. Homobonem.

13, 14 i 15. U św. Barbary i u O. O. Jezuitów na Wesołéj 40-godzinne nabożeństwo (św. Stanisława Kostki).

17. W kośc. O. O. Franciszkanów i u ś. Andrzeja.

18, 19, 20 i 21. U św. Jana 40-godz. nabożeństwo, w ostatni dzień z kazaniami na sumie i nieszporach.

19. U św. Józefa odpust św. Elżbiety.

20. W Katedrze w grobach królewskich msza św. o g. $9^1/_2$ za duszę królowéj Bony.

21. U P. P. Wizytek nabożeństwo półdniowe z wyst. N. Sakramentu.

24. U św. Andrzeja oktawa bł. Salomei.

25. W kościele św. Katarzyny odpust.

25. W kośc. O. O. Reformatów św. Katarzyny, panny i męczenniczki.

27. Zaczynają się Roraty. U O. O. Reformatów codziennie o godzinie $5^1/_2$ z rana, a w święta z kazaniem, a z drugiém na sumie o godzinie $10^1/_2$.

PIEŚŃ.

Kwiateczku rajski!
[Panienko Maryja,
Ciebie pozdrawia
[wiernych kompa-
[nija;
Słudzy nabożne swe
[prośby wznoszą,
Gorąco proszą.

Przynoszą z sobą
[różę i liliją,
Różany wianek na
[Twą główkę wiją,
Który racz przyjąć, pokornie prosimy,
Ręce wznosimy.

Przyjmij nas, Panno, pod Twoję obronę,
Uczyń tulącym z płaszczyka zasłonę,
Od poganina, co w swéj mocy hardzie
Swą ufność kładzie.
Amen.

Najświętsza Panna w bramie floryjańskiej w Krakowie.

W bramie Floryjańskiéj znajduje się obraz Najśw. Maryi Panny, zostający pod opieką Towarzystwa Dobroczynności, przed którym przez oktawę Narodzenia Matki Bożéj wieczorem pobożne pieśni śpiewane bywają. Pochodzenie obrazu nieznane; według prof. Łuszczkiewicza jest jeden z tych, jakie u nas w Polsce malowano w XVII i XVIII w., na wzór obrazu Częstochowskiego. Nie jest to kopija wierna; korony na głowach mają charakter stylu barocco, są malowane i złocone. Tło obrazu jest ciemne, gładkie, równie jak suknie. Obraz ten był pierwotnie umieszczony w galeryi, łączącéj bramę floryjańską z rondlem; do bramy przeniesiono go między r. 1740 a 1768. Do obrazu tego przywiązane są dwa podania, tyczące się cudownéj obrony Krakowa przed Rosyjanami. Dnia 22 czerwca 1768 r., podczas ataku tych ostatnich, Marcin Oraciewicz, pasamonik krakowski i właściciel domu przy ulicy Szpitalnéj, zapomniawszy kul w domu, guzikiem srébrnym, potartym o obraz Matki Najśw. zabił znacznego gienerała Panina, którego pochowano na placu przed ogrodem Botanicznym. Gdy zaś Moskale, chcieli wziąć Oraciewicza do więzienia, objawiła mu się we śnie Matka Boska i rzekła: „Ratuj się i uciekaj". Czego on usłuchawszy, szczęśliwie napaści uszedł. W 8 dni potém, Michał Czarnocki, marszałek konfederacyi województwa krakowskiego. objeżdżając bramy, gdy wjechał w bramę floryjańską, zatrzymał się przed obrazem Najśw. Maryi Panny, a wznosząc w górę czapkę, zawołał: „Pani nasza! broń nas od nieprzyjaciół". W téj chwili koń, padłszy na kolana, tak aż do końca modlitwy pozostał; fakt ten otuchą wojsko nasze napełnił

Obrono z nieba nam dana,
Matko w bramie Floryjana,
Do stóp Twoich się tulimy,
Bo opiekę Twą widzimy — Nad sobą.

Ojce nasze, co są w grobie,
Już mówili nam o Tobie,
Żeś nasz Kraków ocaliła,
Wroga na śmierć poraziła — W téj bramie.

Tu przechodniów mile witasz,
Wszystkich nas za serca chwytasz,
Przypominasz, żeś Ty sama
Z ziemi téj do Niebios brama — Wiodąca.

Bądź na straży Matko droga,
Nie dopuszczaj nigdy wroga,
Co w nas Wiarę chce zagładzić,
Duszę do piekła wprowadzić — W swéj złości.

Módl się, ach! módl się za nami,
Niech nadal Twémi prośbami
Będziem wszyscy ocaleni,
Od złych przygód wybawieni — W tém życiu.

Zapiski.

GRUDZIEŃ

ma dni 31.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 C.	Eligijusza b.	Samosława	19 Awdija
2 P.	Bibijanny p. m.	Szulisław	20 Hrihorija Dek.
3 S.	Franciszka Ksawerego w.	Wiślimir	21 **Wchod w chram Boh.**
Ew. u ś. Mateusza w roz. 11: O poselstwie Jana do Chrystusa.			
4 N.	**2 Adw.** Barbary p. m.	Lubomiła	22 **26 po sosz.** Filim.
5 P.	Sabby o.	Spitosława	23 Amfilochia
6 W.	Mikołaja b. w.	Jarogniew	24 Eksteriny wlm.
7 S.	*Wigilija.* Ambrożego b. w.	Ludomysł	25 Kłymenta pap.
8 C.	**Niepokalane Pocz. N. P. M.**	Boguwola	26 Ałympia
9 P.	Leokadyi i Waleryi p. p. m.	Wyszosława	27 Jakowa pers.
10 S.	N. P. Maryi Loretańskiej	Radzisława	28 Stefana Nowaho
Ew. u ś. Jana w roz. 1: O poselstwie Żydów do Jana.			
11 N.	Damazego p. w.	Wojmir	29 **27 po sosz.** Param.
12 P.	Syrezyjusza m.	Wolidar	30 † Andrea perwzw.
13 W.	Łucyi p. m.	Władysława	1 **DEKEMWRIJ.** Nauma
14 S.	*Suche dni.* Spirydyjona b.	Sławifijor	2 Awwakuma pr.
15 C.	Ireneusza i Tow. m. m.	Wolimir	3 Soforija
16 P.	*Suche dni.* Euzebijusza b.	Zdosława	4 Warwary wołm.
17 S.	*Suche dni.* Łazarza b.	Żyrosław	5 Sawwy osw.
Ew. u ś. Łukasza w roz. 3: O Janie, opowiadającym Chrzest Pokuty.			
18 N.	**4 Adw.** Oczek. rozw. N. P. M.	Wszemir	6 **28 po sosz. Nikołaja**
19 P.	Nemezyjusza m.	Mścigniew	7 Ambrozia Med.
20 W.	Zenona i Tow. m. m.	Bogumiła	8 Potapia
21 S.	Tomasza ap.	Tomisław bł.	9 **Nep. Zaczat. Diwy M.**
22 C.	Demetryjusza i Honoraty	Drogomir	10 Miny, Ermogena
23 P.	Wiktoryi p. m.	Sławomira	11 Daniiła prep.
24 S.	*Wigilija.* Adama i Ewy	Godysława	12 Spiridona
Ewangielija na tę niedzielę nie jest wyznaczona.			
25 N.	**Boże Narodzenie.** Anastazyi	Grzmisława	13 **29 po s. S. S. Praotec**
26 P.	**Szczepana I. męcz.**	Wróciwój	14 Fiłypa
27 W.	Jana ap. i ew.	Radomyśl	15 Elenteryja
28 S.	Młodzianków m. m.	Godzisław	16 Fteofaniji
29 C.	Tomasza Kantuar. b. m.	Gosław bł.	17 Daniiła pr.
30 P.	Rajnera b.	Ludomił	18 Sewastijana
31 S.	Sylwestra p. w.	Lassota	19 Bonifatija

Odmiany swiatła księżycowego.

Druga kwadra dnia 8 o godzinie 4 minut 30 rano.
Nów dnia 14 o godzinie 8 minut 41 wieczór.
Pierwsza kwadra dnia 22 o godzinie 8 minut 21 rano.
Pełnia dnia 30 o godzinie 9 minut 34 rano.

Wschód słońca			Zachód		Dł. dnia	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
5	7	49	3	53	8	4
10	7	54	3	52	7	58
15	7	58	3	49	7	51

Wschód słońca			Zachód		Dł. dnia	
dn.	g.	m.	g.	m.	g.	m.
20	8	2	3	52	7	50
25	8	5	3	55	7	50
30	8	6	4	—	7	54

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

11 Kislew. Poświęcenie świątyni Chanuka 25. 16 Thebet. Roz. Chodesz. 1. 25 Post. Oblężenie Jerozolimy 10.

NABOŻEŃSTWA w kościołach krakowskich.

3. W kościele św. Barbary i u O. O. Jezuitów na Wesołej wotywa przed ś. Franciszkiem Ksawerym.

4. U ś. Barbary.

4. W kośc. O. O. Reformatów wotywa o g. 9ej przed ołtarzem św. Barbary, jako Patronki szczęśliwej śmierci.

6, U ś. Mikołaja.

8. Odpust zupełny u O. O. Franciszkanów, Reformatów, Dominikanów, P. P. Franciszkanek, u ś. Barbary, u ś. Józefa.

8. U O. O. Bernardynów przez całą oktawę, w końcu 40-godzinne nabożeństwo.

8. U Księży Misyjonarzy na Kleparzu przez całą oktawę nieszpory z kazaniem i błogosł.

10. U O. O. Kapucynów, u P. Maryi wotywa o godz. 10 w Lorecie.

11. U ś. Barbary uroczyste nabożeństwo pomocników handlowych.

13. U O. O. Reformatów uroczysta wotywa o g. 9 przed P. Jezusem na krużgankach, na pamiątkę ustania morowego powietrza.

16. W Katedrze w grobach królewskich o g. 9½ msza ś. za duszę Jana Kazimierza i Maryi Ludwiki.

16. Rozpoczyna się Nowenna do Bożego Narodzenia w kościele O. O. Dominikanów rano o g. 6, po południu o g. 4 z wystaw. N. Sakramentu i kazaniem.

17. U P. Maryi o g. 10 wotywa w kaplicy ś. Łazarza.

21. U św. Tomasza.

23. U P. Maryi o g. 10 wotywa przed ołtarzem św. Wiktoryi.

24. U św. Anny zaśnięcie św. Jana Kantego.

25. U O. O. Dominikanów i Augustyjanów.

25. U św. Floryjana odpust bracki.

26, 27 i 28. U św. Szczepana 40-godzinne nabożeństwo; 26 po wotywie o g. 9 błogosławieństwo papieskie.

27. U św. Jana.

27. U P. P. Wizytek nabożeństwo półdniowe z wystawieniem N. Sakramentu, ku czci Najsł. Serca P. Jezusa.

28. W Katedrze na Zamku.

31. Prawie we wszystkich kościołach nabożeństwo solenne na zakończenie roku.

PIEŚŃ.

Witaj święta i po-
[częta niepokala-
[nie,
Maryja śliczna lilija,
[nasze kochanie;
Witaj czysta Pa-
[nienko,
Najjaśniejsza Ju-
[trzenko;
Witaj święta, w nie-
[bo wzięta,
Niepokalana!

Twą pięknością, nie-
[winnością,
Nieba górujesz,
Dostojeństwa i pa-
[nieństwa wszy-
[stkie celujesz;
W pierwszym, Pan-
[no, momencie,
Święte Twoje po-
[częcie,
Jaśniejące jako
[słońce,
Niepokalana.

Sam Bóg święty,
[z Ciebie wzięty,
[dla tej przyczyny,
Żeś się stała i zo-
[stała zawsze bez
[winy;
Tyś przed wieki
[przejrzana,
I za Matkę wybrana
Jezusowi Chrystu-
[sowi,
Niepokalana!

Więc Cię sławiąc, błogosławiąc, Panno, prosimy,
Niech czystymi, niewinnymi, zawsze będziemy;
Za to życie dajemy,
I, mocno wyznajemy,
Żeś jest święta i poczęta
Niepokalana.

Najświętsza Maryja Panna
w Kochawinie.

Łaskami i cudami po całéj polskiéj ziemi wsławiony obraz Najśw. Boga-Rodzicy, w kościele parafijalnym kochawińskim znajdujący się, według podania znalezionym został w połowie XVII w. w lasku Kochawina zwanym, w starym, nieco wydrążonym dębie, tuż przy gościńcu z Żydaczowa do Rudy. Kto go malował i na onym dębie umieścił, niewiadomo Obraz ten, malowany na tablicy dębowéj, długości $1\frac{1}{2}$ łokcia, szérokości 1 łokieć, przedstawia Najśw. Maryją Pannę, trzymającą na lewém ręku Dzieciątko Jezus. U spodu napis: *„O Mater Dei electa, esto nobis via recta“* (o Matko Boża wybrana, bądź nam drogą prostą). Podanie twierdzi, że w kilka lat po znalezieniu tego obrazu przeniesiono go procesyjonalnie do kościoła parafijalnego sąsiedniego miasteczka Rudy, lecz gdy w nocy z kościoła znikł i znów na onym dębie znalezionym jest, zostawtono go na tém samém miejscu. Dopiero około r. 1680, gdy Teresa z Zawadzkich Wychowska, wojewodzicowa kijowska, w rzeczonym lasku kapliczkę zbudowała, obraz ten z polecenia ówczesnego Arcybiskupa lwowskiego, Konstantego Lipskiego, ks. Błażéj Botyński uroczyście w ołtarzu téj kaplicy umieścił. Nareszcie Konstanty Wychowski, chorąży Bydgoski, właściciel Rudy, wystawił swoim kosztem kościołek, do którego na dniu 26 maja 1749 r. Karmelici dawnéj obserwy wprowadzeni zostali. Sława łask i cudów za przyczyną Najśw. Panny w tém miejscu doznanych i liczba osób do tego obrazu pielgrzymujących ustawnie się wzmagała, co spowodowało Arcybiskupa lwowskiego, Mikołaja Wyżyckiego, do wydelegowania komisyi duchownéj, celem zbadania istoty rzeczy. Komisarze, zjechawszy na miejsce, wysłuchali 12 maja 1755 r., pod przysięgą, 24 świadków. Szczególną czcią ku Matce Bożéj pałający Arcypastérz, na mocy tych zeznań wydał dnia 26 maja 1755 r. dekret, którym przerzeczony obraz za cudowny ogłosił, na dniu 22 czerwca t. r. sam uroczyście przeniósł obraz do nowego kościoła. Rzadka niezmiernie książeczka p. t.: *„Chwała Maryi w kochawińskim obrazie cudami słynącym. Lwów, 1780“*, podaje, obok nabożeństwa do Matki Najśw., liczny szereg łask tu odebranych. Klasztór O.O. Karmelitów zniesiono r. 1789, a następnie przeniesiono tu parafiją z Rudy.

Zapiski.

Prośba o Świętych.

Ojcze na niebie! Myśmy dziećmi Twémi!
Choć źli — do Ciebie wyciągamy ręce:
Po wodę żywą — po chléb — po „sól ziemi"...
Bośmy spragnieni i łakniemy w męce!

Patrz! „Żniwo wielkie... robotników mało!"
Cierniskiem wzrasta krocie puszcz nietkniętych,
Pole dusz naszych tak strasznie zdziczało...
O Panie, Panie, zmiłuj się, *daj Świętych!*

Daj siewców prawdy, bogatych w Twe blaski,
By między kąkol siali czyste ziarno;
Daj żeńców wiary, coby sierpem łaski
Niwę Ojczyzny kosili cmentarną;

I białe lilije żęli z niéj dla Ciebie!
Ach! u ołtarza, stróża polskich łanów,
Niechaj anieli staną jako w niebie
Z kielichem Pańskim: daj *świętych kapłanów!*

W tłum rzedniejący narodowych szyków,
Gdzie ginie we krwi kwiat naszéj młodzieży,
Tchnij z Ducha Twego, Boże, waleczników:
Daj *świętych wodzów* — i *świętych rycerzy!*

A gdzie po domach dotąd u ogniska
Dogasające zgliszcze cnoty błyska,
O! Miłośniku wszystkich dusz Jedyny!
Rzuć iskrę życia: stwórz *święte rodziny!*

I niech z téj iskry tryśnie Boże kwiecie:
Pierwiosnków śniegi, płonących róż lice —
By raj rozwoniał w zagród naszych świecie
Przez *święte matki* i *święte dziewice!*

Nakoniec, Panie, okiem Swéj litości
Opatrz ten naród na krzyżu rozpięty!
Wejrzyj — a wyda setny plon miłości:
Zmiłuj się, zmiłuj, i daj nam *lud święty!*

(Naśladowane z francuskiego).



PAMIĄTKI RODZINNE.

Anno Dom. 1887.



Tu es Petrus... et tibi dabo
claves regni Coelorum. Matth. xvj

KOŚCIÓŁ RZYMSKO-KATOLICKI.

PAPIEŻ
JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚĆ LEON XIII.
(Joachim Pecci),

NAMIESTNIK CHRYSTUSA — NASTĘPCA ŚW. PIOTRA, KSIĘCIA APOSTOŁÓW —
NAJWYŻSZY BISKUP KOŚCIOŁA POWSZECHNEGO, PATRYJARCHA ZACHODU, PRYMAS WŁOSKI,
METROPOLITA PROWINCYI RZYMSKIÉJ — ARCYBISKUP I BISKUP RZYMSKI,
UDZIELNY PANUJĄCY W DOBRACH DO STOLICY APOSTOLSKIÉJ NALEŻĄCYCH —

urodzony w Carpinetto, w dyjecezyi Anagni, dnia 2 marca 1810, wyświęcony na kapłana dnia 23 grudnia 1837, prekonizowany arcybiskupem Damietty in part. inf. d. 17 stycznia 1846, b. nuncyjusz w Brukseli, prekonizowany kardynałem-kapłanem d. 19 grudnia 1853, mianowany kamerlingiem św. Kość. rz. w r. 1877, obrany Papieżem dnia 20 lutego 1878, koronowany dnia 3 marca 1878, 263-ci następca Piotra św., w dniu 1 stycznia 1887 r. liczy 76 lat, 9 miesięcy, 29 dni wieku, a 8 lat, 9 miesięcy i 28 dni panowania.

ŚW. KOLEGIJUM KARDYNALSKIE.

a) Kardynałowie-Biskupi.

1. **Sacconi Karol,** ur. w Montalto, w prowincyi rzymskiéj, d. 9/5 1808 r. Biskup Ostyi i Veletri, Dziekan św. Kolegijum, Prefekt Kongregacyi ceremonij, Prodataryjusz Stol. Ap., nominowany d. 27/9 1861 r.

2. **Pitra Jan Chrzciciel,** z zakonu Benedyktynów, ur. w Champforgeuil, we Francyi, d. 1/8 1812 r. Vicedziekan św. Kolegijum. Biskup de Porto et Santa Rufina, Biblijotekarz św. Kościoła rzymskiego, nom. d. 16/3 1863.

3. **Monaco La Valetta Rafał,** ur. w Aquila, w Neapolitańskiém, d. 23/2 1828 r., Sekretarz św. Kongregacyi inkwizycyi, Wielki spowiednik, Biskup Albano nom. 13/3 1868 r.

4. **Oreglia di Santo Stefano,** ur. w Benevagienna, w Piemoncie, d. 9/7 1829 r. Biskup Palestriny nom. 22/12 1873 r.

5. **Martinelli Tomasz,** z zakonu O. O. Augustyjanów ur. w Luce, w Toskańskiém, d. 3/2 1827 r. Prefekt św. Kongregacyi Indeksu, Biskup Sabiny, Opat wieczysty św. Maryi de Farfa, nom. d. 22/12 1873 r.

6. **Howard Edward,** ur. w Hainton (Nothingham), w Anglii, d. 13/2 1829 r. Prefekt św. Kongregacyi restauracyi bazyliki św. Piotra, Biskup Frascati nom. d. 12/3 1877.

b) Kardynałowie-kapłani.

1. **Hohenlohe Gustaw Adolf,** ur. w Rottenburgu, w Wirtenbergii, d. 26/2 1823 r. Archiprezbiter bazyliki liberyjańskiéj, nom. 22/6 1866 r.

2. **Bonaparte Lucyjan,** ur. w Rzymie, dnia 15/11 1828 r. z tytułem Kościoła św. Wawrzyńca in Lucina, nom. 13/3 1868 r.

3. **Ferrieri Inocenty,** ur. w Fano, (w państwie Kościelném), 14/9 1810 r. Prefekt św. Kongregacyi Biskupów i Zakonników i karności zakonnéj, z tytułem kościoła św. Cecylii, nom. 13/3 1868 r.

4. **Simor Jan,** ur. w Stuhlweissenburgu, na Węgrzech, dnia 23/8 1813 r. Arcybiskup Granu z tytułem kościoła św. Bartłomieja na wyspie, nom. 22/12 1873 r.

5. **Ledóchowski hr. Mieczysław Halka,** ur. w Górkach, w Sandomierskiém, d. 29/10 1822 r. Sekretarz memoryjałów, z tytułem kościoła św. Maryi in Ara coeli, nom. 15/3 1875 r.

6. **Manning Henryk Edward,** ur. w Totteridge, w Anglii, d. 15/7 1808 r. Arcybiskup westminsterski, z tytułem kościoła św. Andrzeja i Grzegorza na górze Celio, nom. d. 15/3 1875 r.

7. **Simeoni Jan,** ur. w Paliano, w państwie Kościelném, d. 27/12 1816 r. Prefekt św. Kongregacyi rozszérzania wiary i obrządków wschodnich, z tytułem kościoła św. Piotra w okowach, nom. d. 15/3 1758 r.

8. **Bartolini Dominik,** ur. w Rzymie, dnia 16/5 1813 r. Prefekt św. Kongregacyi obrzędów, z tytułem kościoła św. Marka, nom. d. 15/3 1875 r.

9. **Franzelin Jan Chrzciciel,** z Towarzystwa Jezusowego, ur. w Altino, w Tyrolu, d. 15/4 1816 r. z tytułem kościoła św. Bonifacego i Aleksego, nom. d. 3/4 1876 r.

10. **Benavides y Naverrete Franciszek Paweł,** ur. w Baza, w Hiszpanii, d. 14/5 1810 r. Arcybiskup Saragossy, z tytułem kościoła św. Piotra in Montorio, nom. d. 12/3 1877 r.

11. **Paya y Rico Michał,** ur. w Benejama, w Hiszpanii, d. 20/12 1811 r, Arcybiskup kompostelski, z tytułem kościoła św. Kwirycyi i Jullity, nom. d. 12/3 1877 r.

12. **Caverot Ludwik Maryja Józef Euzebijusz,** ur. w Joinville, we Francyi, d. 26/5 1806 r., Arcybiskup lyjoński, z tytułem kościoła św. Trójcy del Monti, nom. d. 12/3 1877 r.

13. **Di Canossa Ludwik,,** ur. w Veronie, w Lombardyi, d. 21/4 1809 r., Biskup weroński, z tytułem kościoła św. Marcelego, nom. d. 12/3 1877 r.

14. **Serafini Ludwik,** ur. w Magliano, w państwie Kościelném, d. 7/6 1808 r., z tytułem kościoła św. Jerzego degli Schiavoni, nom. 12/3 1877 r.

15. **Michalowicz Józef,** ur. w Turda, na Węgrzech, d. 16/1 1814 r., Arcybiskup zagrzebski, (Agram) z tytułem kościoła św. Pankracego, nom. d. 22/6 1877 r.

16. **Parochi Ludwik Maryja,** ur. w Mantui, w Lombardyi, d. 13/8 1833, Kardynał wikary gieneralny Jego Świościobliwości, Prefekt kongregacyi rezydencyi Biskupów z tytułem kościoła św. Sykstusa, nom. d. 22/6 1877 r.

17. **Fürstenberg Fryderyk,** Landgraf, ur. w Wiedniu, d. 8/10 1812 r., Arcybiskup ołomuniecki, z tytułem kościoła św. Chryzogona, nom. 12/5 1879 r.

18. **Desprez Julijan Floryjan,** ur. w Ostricourt, we Francyi, d. 14/4 1807 r., Arcybiskup w Tuluzie, z tytułem kościoła św. Marcellina i Piotra, nom. d. 12/5 1879 r.

19. **Haynald Ludwik,** ur. w Szecseny, na Węgrzech, d. 3/10 1816 r., Arcybiskup w Kaloczy, z tytułem kościoła Najś. Maryi Panny Anielskiéj, nom. d. 12/5 1879 r.

20. **Ferreira dos Santos Silva Ameryk,** ur. w Porto, d. 16/1 1829 r. Biskup w Porto, z tytułem kościoła św. 4-ch Koronatów, nom. d. 12/5 1879 r.

21. **Alimonda Kajetan,** ur. w Gênes, w Piemoncie, d. 23/10 1818 r., Arcybiskup w Turynie, z tytułem Najś. Maryi Panny za mostem (transpontina), nom. d. 12/5 1879 r.

22. **Cattani Jakób, ur.** w Brisighalla, w państwie Kościelném, d. 13/1 1823 r., Arcybiskup w Rawennie, z tytułem kościoła św. Balbiny, nom. d. 19/9 1879 r.

23. **Jacobini Ludwik,** ur. w Genezzano, w państwie Kościelném, d. 6/1 1830 r., Sekretarz Stanu, administrator dóbr Stolicy św., Prefekt Kongregacyi Loretańskiéj, z tytułem kościoła Najś. Maryi Panny Zwycięskiéj, nom. 19/9 1879 r.

24. **Agostini Dominik,** ur. w Trevizo, w Wenecyjańskiém, d. 30/5 1825 r., Patryjarcha wenecki, z tytułem kościoła św. Euzebii, nom. d. 27/3 1882 r.

25. **Lavigerie Karol Marcyjal-Allemand,** ur. w Esprit, we Francyi, d. 1/10 1825 r., Arcybiskup algierski, apostolski wikary w Tunisie, z tytułem św. Agnieszki za murami, nom. d. 27/3 1882 r.

26. **Mac Cabe Edward,** ur. 14/2 1816 r., Arcybiskup dubliński, nom. 27/3 1882 r.

27. **Bianchi Anioł,** ur. w Rzymie, d. 19/11 1817 r., z tytułem kościoła św. Praksedy, nom. d. 25/9 1882 r.

28. **Czacki hr. Włodzimiérz,** ur. w Porycku, d. 16/4 1834 r, z tytułem kościoła św. Pudencyjanny, nom. d. 25/9 1882 r.

29. **Neto Jan Sebastyjan,** ur. w Faro (Lagis), w Portugalii, d. 8/2 1841 r., Patryjarcha w Lizbonie, nom. d. 24/3 1884 r.

30. **Sanfelice z książąt Aquavello Wilhelm,** z zakonu Benedyktynów, ur. w Avesta, w Neapolitańskiém, d. 18/4 1834 r., Arcybiskup w Neapolu, z tytułem kościoła św. Klemensa, nom. 24/3 1884 r.

31. **Melchers Paweł,** ur. w Monastérze, w Niemczech, d. 6/1 1818 r., z tytułem kościoła św. Szczepana na Monte Celio, nom. d. 27/7 1885 r.

32. **Capecelatro Alfons,** ze Zgr. Oratoryjanów, ur. w Marsylii, d. 5/2 1829 r., Arcybiskup Kapui, z tytułem kościoła św. Nereusza i Achilesa, nom. d. 27/7 1885 r.

33. **Battaglini Franciszek,** ur. 13/3 1823, Arcybiskup boloński z tytułem kościoła św. Bernarda, nom. d. 27/7 1885 r.

34. **Moran Patrycyjusz Franciszek,** ur. w Leighlinbridge, d. 7/9 1830 r., Arcybiskup z Sidney, nom. d. 27/7 1885 r., z tytułem kościoła św. Zuzanny.

35. **Schiaflno Placyd Maryja,** z zak. Benedyktynów, ur. 5/9 1829 r. biskup nisseński in part. nom. d. 27/7 1885 r., z tytułem kościoła św. Jana i Pawła.

36. **Karol Filip Place,** ur. w Paryżu, d. 14/2 1814 r., Arcybiskup w Rennes, nom. d. 7/6 1886 r.

37. **Benedykt Maryja Langenieux,** ur. w Villefranche, Arcybiskup w Reims, nom. d. 7/6 1886 r.

38. **Wiktor Filip Bernardou,** ur. w Castres r. 1816, Arcybiskup w Sens, nom. d. 7/6 1886 r.

39. **Jakób Gibbons,** ur. w Baltimore d. 13/7 1834 r., Arcybiskup tamże, nom d. 7/6 1886 r.

c) Kardynałowie-dyjakoni.

1. **Mertel Teodulf,** ur. w Alumiere, w państwie Kościelném, d. 9/2 1806 r., wielki kanclérz zakonów rycerskich papieskich, z tytułem kościoła św. Wawrzyńca, in Damas, nom. d. 15/3 1858 r.

2. **Consolini Dominik,** ur. w Sinigaglia, d. 7/6 1807 r., z tytułem kościoła Najśw. Maryi Panny in Domnica, nom. 22/6 1866 r.

3. **Randi Wawrzyniec Hilary,** urodzony w Bagnacavallo, d. 12/6 1818 r., Prefekt ekonomatu propagandy z tytułem kościoła Najśw. Panny in via Lata, nomin. petto, dnia 15/3 1875 r., kreowany d. 17/9 1875 r.

4. **Pellegrini Antoni,** ur. w Rzymie, d. 11/8 1812 r., z tytułem kościoła Najśw. Maryi Panny in Aquiro, nom. d. 28/12 1877 r.

5. **Pecci Józef,** ur. w Carpinetto, w państwie Kościelném, d. 13/12 1807 r., Prefekt ś. Kongregacyi studyjów, z tytułem kościoła św. Agaty, in Suburra, nom. d. 12/5 1879 r.

6. **Newman Jan Henryk,** ze zgromadzenia Oratoryjanów, ur. w Londynie, d. 21/2 1801 r., z tytułem kościoła św. Jerzego in Velabro, nom. d. 12/5 1879 r.

7. **Hergenroether Józef,** ur. w Würzburgu, w Bawaryi, d. 15/9 1824 r., Prefekt archiwum apostolskiego, z tytułem św. Mikołaja w więzieniu, nom. 12/5 1879 r.

8. **Zigliara Tomasz,** ze Zgromadzenia O. O. Dominikanów, ur. w St. Bonifacio, na Korsyce, d. 29/10 1833 r., z tytułem św. Kosmy i Damijana, nom. d. 12/5 1879 r.

9. **Ricci Parracciani Franciszek,** ur. w Rzymie, d. 8/7 1836 r., z tytułem kościoła Najśw. Maryi Panny in Portico, nom d. 27/3 1882 r. Protektor Towarzystwa św. Wincentego a Paulo.

10 **Jacobini Anioł,** ur. w Genazzano, w państwie Kościelném, d. 25/4 1825 r., z tytułem kościoła św. Eustachego, nom. 27/3 1882 r.

12. **Maloti Ignacy,** ur. w Forli d. 16/1 1817 r. mian. 19/11 1884 r.

13. **Verga Izydor,** ur. w Ballano, d. 29/4 1832 r., mian. d. 10/11 1884 r.

14. **Cristofari Karol,** ur. w Witerbo, d. 5/1 1813 r., z tytułem kościoła św. Wita i Modesta, nom. 27/7 1885 r.

15. **August Teodoli,** ur. d. 18/9 1819 r., nom. d. 7/6 1886 r., tytułu Najśw. Maryi de la Scala.

16. **Kamil Mazzela,** z Tow. Jezusowego, ur. w Vitulano d. 10/2 1833 r., nom. d. 7/6 1886 r., tytułu św. Adryjana.

Św. Kongregacyje przy Stolicy Apostolskiéj.

1. **Kongregacyja św. Inkwizycyi rzymskiéj i ogólnéj,** ustanowiona przez Papiéża Pawła IV. d. 21/7 1542, ma za cel uchylać wszystko, co dąży do zniesienia religii katolickiéj. Prefektem jéj jest Ojciec św., Sekretarzem kardynał Monaco la Valetta. Bióro w pałacu św. Oficyjum ul. via del Colonnato.

2. **Kongregacyja konsystorska,** ustanowiona przez Papiéża Sykstusa V., w 1587 r., przygotowuje sprawy, mające być załatwione na Konsystorzu, pod przewodnictwem Papiéża. Prefektem jéj jest Ojciec św. Bióro w pałacu kancelaryi papieskiéj.

3. **Kongregacyja wizyt apostolskich.** Prefektem jéj jest Papiéż, Prezydentem kardynał Parocchi, Sekretarzem Mnsgr. Grasselli.

4. **Kongregacyja do spraw Biskupów i Zakonników,** ustanowiona przez Papiéża Sykstusa V., d. 21/1 1542 r., rozciąga swą władzę nad wszystkiémi zakonnikami i instytucyjami religijnémi; sądzi sprawy w drodze rekursu od orzeczeń biskupich i reguluje nieporozumienia, powstałe między Biskupami a Zgromadzeniami religijnémi, podległémi wprost Stolicy Apostolskiéj; odbiéra i zatwierdza ustawy nowo powstałych stowarzyszeń. Prefektem jest kardynał Ferrieri, Sekretarzem Mnsgr. Petinari. Bióro w pałacu kancelaryi apostolskiéj.

5. **Kongregacyja św. Koncylijum,** ustanowiona przez Papiéża Piusa IV. d. 10/8 1564 r., czuwa nad wykonaniem dekretów koncylijum trydenckiego i rozstrzyga kwestyje co do zrozumienia ich treści. Prefektem jest Karol Ludwik Serafini, Sekretarzem Mnsgr. Santoni. Bióro w pałacu kancelaryi apostolskiéj.

6. **Kongregacyja koncylijów prowincyjonalnych,** złożona jest z członków kongregacyi poprzedniéj; zadaniem jéj jest rewizyja akt koncylijów rzeczonych. Bióro w pałacu kancelaryi apostolskiéj.

7. **Kongregacyja rezydencyi Biskupów,** ustanowiona przez Papiéża Urbana VIII, czuwa nad tém, aby Biskupi rezydowali w swoich dyjecezyjach, jak to przepisuje prawo kanoniczne. Prefektem jéj jest kardynał Parochi, Sekretarzem Santori. Bióro w pałacu kancelaryi apostolskiéj.

8. **Kongregacyja korporacyj zakonnych,** ustanowiona w 1848 r. przez Papiéża Piusa IX., zajmuje się wyłącznie tém, aby komunanci wykonywali ściśle regułę klasztorną. Kongregacyja ta jest połączona z kongregacyją pod nr. 4.

9. **Kongregacyja zajmująca się przestrzeganiem nietykalności kościelnéj,** ustanowioną została przez Papiéża Urbana VIII. 22/6 1622. Ma za zadanie strzedz i bronić nietykalności Kościoła, tak co do osób, jak miejsc i rzeczy. Prefektem jest Karol Serafini, Sekretarzem Mnsgr. Sanfos. Bióro w pałacu kancelaryi apostolskiéj.

10. **Kongregacyja Propagandy.** Ustanowił ją Klemens VIII. Papiéż; trudni się wyłącznie rozszérzaniem wiary katolickiéj. Delegacyje, wikaryjaty i prefektury apostolskie są jéj podporządkowane. Gieneralnym Prefektem jest kardynał Simeoni, Prefektem ekonomicznym kardynał Randi, Sekretarzem Mnsgr. Dominik Marco Jacobini, tytularny biskup Tyru. Bióro w pałacu Propagandy, w pobliżu placu hiszpańskiego.

11. **Kongregacyja Propagandy obrządków wschodnich,** ustanowiona przez Piusa IX. Papiéża. Jéj Prefektem jest kardynał Simeoni, Sekretarzem Mnsgr. Serafin Cretoni. Bióro w pałacu propagandy. Dyrektorem drukarni, wydającéj pisma we wszystkich językach, jest F. Melandri.

12. **Kongregacyja Indeksu,** ustanowiona przez Papiéża Piusa V. w r. 1571, przegląda wszelkie publikacyje, potępia treść tych, które się sprzeciwiają wierze katolickiéj, obyczajom i kanonom, i prowadzi wykaz czyli indeks tych książek i pism do czytania zakazanych, skąd nazwa. Prefektem jest kardynał Martinelli, Sekretarzem O. Sacchoni, z zakonu kaznodziejskiego. Bióro w pałacu kancelaryi apostolskiéj.

13. **Kongregacyja obrzędów,** ustanowiona przez Sykstusa V. Papiéża d. 21/1 1587 r., czuwa nad ścisłém wykonaniem obrzędów liturgicznych; do niéj należy dochodzenie i przeprowadzenie interesu beatyfikacyi i kanonizacyi. Prefektem jest kardynał Bartolini, Sekretarzem Mnsgr. Wawrzyniec Salvati. Bióro w pałacu kancelaryi apostolskiéj.

14. **Kongregacyja Ceremonijału,** ustanowiona przez tegoż samego Papiéża, ma zadanie czuwać nad ścisłém wykonaniem ceremonij kościelnych w kaplicach papieskich, i przestrzega kwestyj co do reprezentacyi i etykiety. Prefektem jéj jest kardynał Sacconi, Sekretarzem Mnsgr. Antoni Cataldi, pepieski mistrz ceremonij. Bióro przy Via Nationale Nr. 66.

15. **Kongregacyja karności zakonnéj,** ustanowiona przez Innocentego X. Papiéża w r. 1649, czuwa nad dokładném wykonaniem konstytucyj zakonnych w różnych konwentach i klasztorach włoskich. Prefektem jest jéj kardynał Ferrieri, Sekretarzem Mnsgr. Pettinari. Bióro w pałacu kancelaryi apostolskiéj.

16. **Kongregacyja Odpustów i Św. relikwij,** ustanowiona przez Klemensa VIII. Papiéża do rozstrzygania kwestyj, dotyczących odpustów i potwierdzania autentyczności św. relikwij, przy ich udzielaniu. Prefektem jéj jest kardynał Franzelin, Sekretarzem Mnsgr. Franciszek della Volpe. Bióro w pałacu kancelaryi apostolskiéj.

17. **Kongregacyja egzaminu Biskupów.** Ustanowił ją Klemens VIII. Papiéż w r. 1592; jéj zadaniem jest zbiérać informacyje potrzebne co do kapłanów, proponowanych na biskupów. W zakresie teologii delegatem jest: Kardynał Pitra; w zakresie św. kanonów: Kardynał Pitra i Ferreira.

18. **Kongregacyja fabryki kościoła św. Piotra,** ustanowiona przez Klemensa VIII. Papiéża do czuwania nad dochodami bazyliki i administrowania niémi, utworzoną została na wzór rady fabryki. Prefektem jéj jest kardynał Howard, Sekretarzem Mnsgr. Ludwik Fiorani. Bióro: Via Ara Coeli Nr. 1.

19. **Kongregacyja Loretu,** ustanowiona d. 9/8 1698 r. przez Innocentego XII. Papiéża, trudni się tém wszystkiém, co dotyczy domku Najś. Maryi Panny w Nazarecie, przeniesionego cudownym sposobem do Loretu w r. 1294. Prefektem jéj jest kardynał Ludwik Jacobini, Sekretarzem Mnsgr. Jan Capri. Bióro w pałacu Dataryi.

20. **Kongregacyja spraw kościelnych nadzwyczajnych,** ustanowiona przez Papiéża Piusa VII. w r. 1811, trudni się interesami katolickiémi w kwestyjach dyplomatycznych i międzynarodowych, Sekretarzem jest Mnsgr. Ludwik Galimberti. Bióro w pałacu Wikaryjatu apostolskiego.

21. **Kongregacyja nauk,** ustanowiona w r. 1587 przez Sykstusa V. Papiéża, zarządza publiczném wychowaniem w państwie kościelném. Prefektem jéj jest kardynał Pecci, Sekretarzem Mnsgr. Persicheli. Bióro w pałacu kancelaryi apostolskiéj.

22. **Penitencyjaryja apostolska.** Początki tego najwyższego Trybunału, który Papiéż ustanowił z władzą sobie służącą odpuszczania i zatrzymania grzéchów, mają już miejsce w początkach Kościoła. Po zmianach z biegiem czasu zaszłych, Penitencyjaryja dopiéro za Benedykta XIV. otrzymała formy i reguły stałe i niezmienne. Jest ona juryzdykcyją udzielną władzy kluczy, rozstrzyga przypadki rezerwowane nakładania cenzur, przemieniania ślubów, unieważniania przysiąg, rehabilitacyi małżeństw, rozsądzania wszystkich trudności moralnych, do czego przez Stolicę Apostolską jest upoważniona. Wielkim penitencyjarzem jest kardynał Monaco La Valetta. Bióro w pałacu kancelaryi apostolskiéj.

23. **Kancelaryja apostolska** jest niejako konferencyją ministrów do załatwiania interesów zagranicznych Kościoła. Początki jéj datują się od pontyfikatu Lucyjusza III. (1228). Reguły jéj ustanowione zostały za czasów Jana XXII. Papiéża. Wydaje ona bulle papieskie. Wice-kanclerzem jéj jest kardynał Mertel, Regiensem Mnsgr. Kajetan di Ruggiero. Bióro w własnym pałacu.

24. **Dataryja Apostolska.** Czém jest penitencyjaryja dla spraw sumienia, tém jest dataryja dla spraw zewnętrznych. Dataryja wydaje w imieniu Papiéża pozwolenia na małżeństwa, nadaje przywileje, godności biskupie, beneficyja, uwalnia od lat brakujących i t. d. Jéj początek jest bardzo dawny; ślady bowiem jéj znachodzą się za czasów Honoryjusza III. Prodataryjuszem jest kardynał Sacconi, Poddataryjuszem Mnsgr. Jan Capri. Bióro we własnym pałacu.

25. **Kamera apostolska** odbiéra dochody Stolicy Apostolskiéj i zarządza niémi. Prezydentem jéj jest kardynał Kamerling, i ten sprawuje rządy w razie opróżnienia Stolicy Apostolskiéj, prezyduje na konferencyjach dyplomatycznych, bije monetę. Kamerlingiem tym jest kardynał Oreglia.

Sekretaryjaty.

1. **Sekretaryjat Stanu.** Kardynał Ludwik Jacobini, Substytut Mnsgr. Marius Mocenni, Arcybiskup in part. inf. w Heliopolis. Referendarze: I. Massoni, B. Artibani, P. Frattinelli, F. S. Compieta, R. Campa, C. Barluzzi, I. Pierrantozzi. Bióro w pałacu watykańskim.

2. **Sekretaryjat Brew i kancelaryja orderów,** kardynał Ledóchowski, Substytut Mnsgr. Fausti, Assesor Dr. V. Cavazzi. Bióro Hospicium dell' anima na Piazza della pace.

3. **Sekretaryjat Brew do panujących,** Sekretarz Nocella.
4. **Sekretaryjat listów łacińskich,** Sekretarz Mnsgr. Volpini.
5. **Sekretaryjat memoryjałów,** Sekretarz kardynał Gianelli. Bióro w pałacu kancelaryi apostolskiéj.
6. **Sekretaryjat audytoryjatu,** Audytor G. Bocalli, Sekretarz Mnsgr. Piotr Franzero. Bióro Via Dei Astalii, 9.

Nuncyjatury apostolskie za granicą.

Austryja. Mnsgr. Serafin Vanutelli, Arcybiskup tyt. nicejski, Nuncyjusz apostolski w Wiédniu przy dworze.

Bawaryja. Mnsgr. Anioł di Pietro, Arcybiskup tyt. Nazyjaneński, Nuncyjusz apostolski.

Boliwija p. Equador.

Brazylija. Mnsgr. Cocchia, Arcybiskup Otranto, internuncyjusz apostolski i poseł nadzwyczajny.

Costa-Rica. Mnsgr. Walfro di Bouro, delegat apostolski i poseł nadzwyczajny.

Equador, Boliwija, Peru, Mnsgr. Cavichioni, Arcybiskup tyt. Aundy.

Francyja. Mnsgr. Kamil Siciliano, Markiz de Rende Arcybiskup Beneventu, Nuncyjusz apostolski.

Hiszpanija. Mnsgr. Marius Rampolla del Tindaro, Arcybiskup tyt. Heraklei, Nuncyjusz apostolski.

Holandyja. Mnsgr. Franciszek Spolverini, Internuncyjusz apostolski.

Konfederacyja argientyńska, Paraguai i Uraguai. Mnsgr. Ludwik Matera, Arcybiskup tyt. Irenopolitański, delegat apostolski i poseł nadzwyczajny.

Paraguai. p. Konfederacyja argentyńska.

Peru. p. Equador.

Portugalija. Mnsgr. Wincenty Vanutelli, Arcybiskup tyt. Sardyjski, Nuncyjusz apostolski.

St. Domingo, Haity i Venezuella. Mnsgr. di Miglia, Biskup. tyt. Tarbaki, delegat apostolski.

Uraguai. p. Konfederacyja argientyńska.

Ciało dyplomatyczne przy Stolicy Apostolskiéj.

Austryja. Hr. Ludwik Paar, radca tajny i szambelan, ambasador nadzwyczajny, akredytowany d. 9/1 1874 r. Hr. de Seilern, radca ambasady i agient w interesach kościelnych. C. de Heidler-Egeregg, I. sekretarz, Hr. A. F. Amadei, attache. Bióro na Piazza di Venezia, 6.

Bąwaryja. Baron Antoni di Cetto, poseł nadzwyczajny i pełnomocny minister, nominowany w styczniu 1883 r. Hr. E. de Mentgelas sekretarz. Bióro w pałacu Roccogiovine foro Trajano.

Belgija. Baron E. de Pitteurs-Hiegaerts, minister pełnomocny, hr. de Lichtervelde, radca legacyi.

Boliwija. Markiz J. Lorenzana, minister pełnomocny, akredytowany w sierpniu 1863 r. Bióro w pałacu Lorenzana, Piazza Mattei.

Brazylija. Baron de Agujar d'Andrada, poseł nadzwyczajny i pełnomocny minister, akredytowany w r. 1882, A. de Magelhaeny Araguaya, attaché. I. Donati, kanclerz. Bióro w pałacu Fiano plac św. Wawrzyńca in Lucina.

Equador. Margrabia Lorenzano, minister pełnomocny, akredytowany o. 11/11 1878 r. L. A. Larrea, sekretarz legacyi.

Francyja. Hr. Lefebure de Behaine Edward, ambasador nominowany d. 30/10 1882 r. Baylin de Monbel, radca ambasady, Lacaze, Sekretarz I. klasy, hr. de Sercej, sekretarz III. klasy, Ploquet, Sekretarz-archiwista. Bióro w pałacu di Colonna.

Hiszpanija. Margrabia de Molins, S. de Baguer de Corsi y Ribas I. sekretarz, F. Roca de Togores II. sekr., D. F. Suinones de Leon III. Sekr. Biuro w pałacu hiszpańskim na placu Hiszpańskim.

Monaco. Komandor Oktawijan Naldini, poseł nadzwyczajny i pełnomocny minister, akredytowany dnia 21/6 1875 r. A. Furse, sekretarz, A. Tarenghi, kanclerz. Bióro Borgo Vecchio, 165.

Peru. Emanuel Mesones, chargé d'affaires.

Portugalija. Radca i minister stanu I. B. da Silva Ferrao de Carvalho Martins, ambasador (mianowany w październiku 1885 r.), A. d'Andrade I. Sekr. legacyi, F. R. da Silva Terrao de Carvalho Martens att., G. A. de Castro, kanclerz. Bióro w pałacu Cardelli na placu Cardelli.

Prusy. Dr. Konrad v. Schlözer, poseł nadzwyczajny i pełnomocny minister, radca tajny. Baron Rotenhan Sekretarz legacyi, E. Schultz, naczelnik kancelaryi. Bióro w pałacu Capranica Via del Teatro Valle 20.

St. Domingo. D. Collin de Paradis, poseł nadzwyczajny.

Archidyjecezyje i dyjecezyje na ziemiach polskich, ich Pasterze i kapituły katedralne.

Obrządek łaciński:

Archidyjecezyja gnieźnieńsko-poznańska.

Arcybiskup: Ks. Julijusz Dinder, Ś. T. D., legat urodzony.

Kapituła gnieźnieńska:

Proboszcz: vacat.

Kanonicy: Ks. ks. Franciszek Ksawery Duliński, były regiens semin. duch. w Gnieźnie, Karol Kraus, Józef Cybichowski, Sufragan-Biskup Cinnen., Proboszcz Żniński, były regiens semin. duch. w Gnieźnie, Jan Korytkowski, lic. św. teol. oficyjał, Antoni Andrzejewski, regiens semin. duch., 1 vacat (przedstawiony przez rząd ks. Kwiatkowski prob. w Maryjoninie).

Kapituła poznańska:

Proboszcz infułat kapit.: vacat, (przedstawiony przez rząd ks. Waniura, proboszcz kapitularny z Pelplina.) Dziekan infułat katedralny: Ks. lic. Kazimiérz Dorszewski, radca ordynaryjatu i konsystorza.

Kanonicy: Ks. ks. lic. Heliod. Kurowski, radca konsyst., Witalis Maryjański, protonot. apost., radca ordynaryjatu i konsyst., Michał Hieronim Sibilski, Dr. Edward Likowski, prałat dom. J. Św., oficyjał poznański, Lic. Telesf. Lozercz, radca ordynaryjatu i konsyst., 3 vacant.

Kanonicy honorowi: Ks. ks. Hilary Koszutski, dziekan z Mielżyna, Frieske Marcin, oficyjał wałecki i prałat dom. Ojca św., Napoleon Tomaszewski, dziekan z Trzemeszna.

Archidyjecezyja lwowska.

Arcybiskup metropolita: Seweryn Tytus Morawski, ur. w Sielku, archidyjecezyi lwowskiéj dnia 2 stycznia 1819 r. prek. bisk. Trapezu 13 maja 1881 r., przen. 27 marca 1885, Prałat domowy Ojca św., poseł na Sejm krajowy, członek Izby Panów w Radzie Państwa.

Sufragan: Ks. Jan Paweł Maurycy kniaź z Kozielska Puzyna, ur. w Gwóźdcu archidyjec. lwowskiéj 1842 r., prek. d. 14 lutego 1886 r., dr. ob. pr., wikaryjusz gien. i oficyjał archidyjecezyi lwowskiéj.

Kapituła:

Proboszcz Infułat: vacat. Dziekan Infułat: Ks. Ludwik Jurkowski. Kustosz: Ks. Feliks Zabłocki. Scholastyk: Ks. Józef Szeligowski.

Kanonicy gremijalni: Ks. ks. Andrzéj Mazurak, Karol Turzański, Jan Hausmann, Antoni Stańkowski, Antoni Alojzy Manastérski, Rudolf Lewicki.

Kanonicy honorowi: Ks. ks. Franciszek Ksawery Frank, Jan Krasowski, Jan Kaliniewicz, Ignacy Kornicki, Adolf Strzelecki, Karol Ryńkiewicz, Teodor Bordolo-Abondi, Józef Siehanowicz, Wojciech Filarski.

Archidyjecezyja Mohilowska.

Arcybiskup Metropolita: Aleksander Kazimiérz Gintowt Dziewałtowski, ur. w Wojskanach, dyjecezyi żmudzkiéj d. 26 lutego 1821 r., prek. bisk. Helijonopol. d. 23 lutego 1872 r., przen. 15 marca 1883, kaw. ord. św. Stanisława, św. Włodzimiérza i św. Anny. Suffragani w Mohilowie, Połocku, Inflantach: vacant.

Kapituła:

Proboszcz: Ks. Piotr Kiełkiewicz. Dziekan: Ks. Apolinary Dowgiałło. Archidyjakon: Ks. Kazimiérz Soroczyński. Kustosz: Ks. Adolf Martynow. Kantor: Ks. Józef Kalasanty Maculewicz. Scholastyk: Ks. Antoni Andziewicz.

Kanonicy: Ks. Franciszek Affanasowicz, Ks. Elijasz Barancewicz.

Archidyjecezyja warszawska.

Arcybiskup Metropolita: Ks. Wincenty Teofil Chościak Popiel, ur. d. 19 lipca 1821 r. w Czaplach Wielkich w Krakowskiém, prek. Bisk. płockim d. 16 marca 1863 r., przen. d. 6 lipca 1875 r. do Włocławka, prom. d. 15 marca 1883 r., Ś. T. D., kaw. ord. św. Anny i św. Stanisława I. kl., b. rektor b. Akademii duchownéj rz. katol. w Warszawie i t. d.

Sufragan warszawski: Ks. Kazimiérz Ruszkiewicz, biskup beryssenski (w Armenii), ur. d. 6 stycznia 1836 r. w Dzięciołowie, dyjecezyi sejneńskiéj, prek. 24 marca 1884 r., Ś. T. D. offcyjał giener. warszaw., prob. par. św. Krzyża w Warszawie.

Sufragan łowicki: vacat.

Kapituła katedralna.

Dziekan: Ks. Kazimiérz Ruszkiewicz. Archidyjakon: Ks. Kazimiérz Budziszewski. Scholastyk: Ks. Antoni Ditrych. Kustosz: Ks. Justyn Borzewski.

Kanonicy: Ks. ks. Roch Filochowski, Teofil Jagodziński, Leon Jungowski, Jan Lecki.

Dyjecezyja krakowska.

Biskup: Ks. Albin Dunajewski, herbu Sas, ur. w Stanisłowowie w archidyjecezyi lwowskiéj d. 1 marca 1817 r., prek. d. 15 maja 1879 r. Ś. T. D. Prałat domowy Ojca św., hrabia rzymski, asystent tronu papieskiego, rzecz. tajny Radca J. Ces. Król. i Apost. Mości, poseł na Sejm krajowy, protektor Arcybractwa Miłosierdzia i Banku Pobożnego, Tow. Dobroczynności w Krakowie, Czytelni katolickiéj młodzieży polskiéj w Krakowie, Tow. Oświaty ludowéj w Krakowie, Opiekun główny Ochron dla małych dzieci, Protektor szpitala św. Ludwika w Krakowie i t. d.

Kapituła.

Dziekan: Ks. Jan Karol hr. del Campo Scipio, prałat ojaca św. Proton. apost. Archidyjakon: vacat. Scholastyk: Ks. Henryk Matzke, prałat Ojca św., Proton apost. Kustosz: Ks. Roman Spithal, Dr. św, T., prałat dom. Ojca św., Proton. apost.

Kanonicy: Ks. Feliks Gawroński, Dr. pr. kan., Teofil Midowicz, prok. kapit. dziek. I miejski, Maciéj Fox, Władysław Józefczyk, kanclerz konsyst. dyj., (wolnéj kol. bisk.); zaś ks. ks. Jan Droździewicz, Józef Pelczar, dr. i prof. uniw. jag., Stanisław Spis, dr. i prof. uniw. jag. (patronatu mins. jag.); 5 vacant.

Dyjecezyja wrocławska.

Książe Biskup: Dr. Robert Herzog.

Biskupowie sufragani: Ks. Hermann Gleich, bisk. tyt. z Mallus. Ks. Franciszek Śniegoń.

Kapituła:

Ks. ks. Dr. Jan Kayser, proboszcz; 2 Biskup tyt. sufr. Hermann Gleich, dziekan katedralny i wikaryjusz giener.; Dr. Hugo Lammer, protonot. apost.; Dr. Fran. Sev. Lonnser; Fran. Ksaw. Karker; Dr. Józef Wilk; Dr. Mortimer v. Montbach; Hugo v. Schalscha-Ehrenfeld; Dr. Adolf Franz; Robert Spiske, prałat dom. J. Św., kaznodzieja katedr.; Karol Seltmann; Józef Sockel.

Dyjecezyja warmińska.

Biskup: Dr. Andrzej Thiel.

Kapituła katedralna:

Dr. Michał Krüger, proboszcz; Józef Carolus, dziekan; Dr. August Wunder, prałat domowy Ojca św. Rudolf Borowski, Marcin Müller, kustosz; Jan Lingk; Jan Wien, wikaryjusz giener.; August Harwart, radca ordynaryjatu i penitencyjarz; Jan Feyerstein.

Dyjecezyja kujawsko-kaliska (włocławska).

Biskup: Ks. Aleksander Kazimiérz Bereśniewicz, ur. w Szulniach, dyjecezyi żmudzkiéj d. 4 czerwca 1823 r., prek. biskup. maksymilijanopols. d. 27 września 1858, przen. 15 marca 1883 r., Ś. T. M. kaw. ord. św. Stanisława I. kl., b. rektor semin. dyjecezyi żmudzkiéj.

Sufragan: Ks. Karol Pollner, biskup trojański, ur. w Rawie, dyjecezyi Kujawskiéj d. 8 czerwca 1825, prek. 24 marca 1884 r., Ś. T. K., archidyjakon katedr. włocławski.

Kapituła:

Dziekan: Ks. Floryjan Kosiński. Archidyjakon: Ks. Karol Pollner. Scholastyk: Ks. Michał Szulz. Kustosz: Ks. Zenon Chodyński.

Kanonicy: Ks. ks. Stanisław Chodyński, Ignacy Górski, Jan Śliwiński, Karol Korycki.

Dyjecezyja wileńska.

Biskup: Ks. Karol Hryniewicki, ur. r. 1841 w Pulsach, dyjecezyi podlaskiéj, prek. d. 15 marca 1883 r., b. rektor Semin. archidyjecezyi mohilowskiéj w Petersburgu. Od d. 10 lutego 1885 r. na wygnaniu w Jarosławiu.

Administrator apostolski: Ks. Ludwik Zdanowicz, Ś. T. M., kaw. ord. św. Stanisława II. kl. i św, Anny III. kl., archidyjakon katedralny wileński.

Kapituła:

Proboszcz: Ks. Piotr Żyliński. Dziekan: Ks. Klemens Linkin. Archidyjakon: Ks. Ludwik Zdanowicz. Scholastyk: Ks. Felicyjan Biedrzyński. Kantor: Ks. Aleksander Hryniewicki.

Kanonicy gremijalni: Ks. ks. Augustyn Lipnicki, prałat katedr.; Adam Koźmian, wizytator klasztorów dyjecezyi wileń., Szymon Makarewicz, Mateusz Harasimowicz.

Kanonicy honorowi: Ks. ks. Julijan Drohojowski, Józef Wojciechowski.

Dyjecezyja płocka:

Biskup: vacat.

Wikaryjusz kapituralny: Ks. Henryk Piotr Dołęga Kossowski, Biskup serreński (w Macedonii), sufragan płocki, ur. d. 21 stycznia 1828 r. w Warszawie, prek. d. 15 marca 1883 r., Ś. T. M., były rektor b. Akademii duchownéj rz. kat. w Warszawie.

Kapituła:

Proboszcz: Ks. Wincenty Orzechowski. Kustosz: Ks. Feliks Motyliński. Archidyjakon: Ks. Franciszek Grabowski.

Kanonicy: Ks. ks. Gracyjan Rzewuski, Andrzéj Płocki, Józef Pawłowski, Kazimiérz Weloński, Marceli Olszewski, Wincenty Petrykowski, Ignacy Smoleński, Józef Dyrakowski.

Dyjecezyja Łucko-Żytomierska.

Biskup: Ks. Szymon Marcin Kozłowski, ur. d. 5 listopada 1819 r., prek. 15 marca 1883 r., Dr. Ś. T., kaw. ord. św. Włodzimierza i św. Anny.

Sufragan Żytomierski: Ks. Cyryl Lubowidzki, biskup dulmiński w Bośnii, ur. d. 21 lipca 1823 r. w Drochowie, dyjecezyi łuckiéj, prek. d. 24 marca 1884 r., Ś. T. D., dziekan kap. katedr. Żytomiérskiéj. offcyjał gien.

Sufragani: łucki i kijowski, vacant.

Kapituła:

Proboszcz: Ks. Adam Kruszyński. Dziekan: Ks. Cyryl Lubowidzki. Archidyjakon: Ks. Józef Tomkowicz. Kustosz: Ks. Stanisław Dąbrowski. Kantor: Ks. Franciszek Albin Symon. Scholastyk: Ks. Antoni Józef Szymański. Kanclérz: Ks. Erazm Szatrycki.

Kanonicy: Ks. ks. Bolesław Kłopotowski, Karol Niedziałkowski.

Dyjecezyja przemyska.

Biskup: Ks. Łukasz Solecki herbu Ostoja, ur. w archidyjecezyi lwowskiéj, d. 6 sierpnia 1827 r., prek. 27 marca 1882 r., b. radca szkolny krajowy, b. rektor Semin. kleryków we Lwowie, poseł na Sejm krajowy, Prałat domowy Ojca św., Asystent tronu papieskiego, hrabia rzymski.

Kapituła.

Proboszcz infułat: Ks. Józef Hoppe. Dziekan: Ks. Marcin Skwierczyński. Scholastyk; vacat.

Kanonicy gremijalni: Ks. ks. Edward Szedivy, Jakób Glazer, Teofil Łękawski.

Kanonicy honorowi: Ks. ks. Józef Graff, Henryk Skrzyński, Daniel Sulikowski, Jan Mazurkiewicz, Jan Gruszka, Jan Kolbuszewski.

Dyjecezyja żmudzka.

Biskup: Ks. Mieczysław Leonard Pallulon, ur. r. 1836 w dyjecezyi żmudzkiéj, prek. d. 15 marca 1883 r., Ś. T. M.

Sufragan miednicki: Ks. Antoni Baranowski, biskup tespijski w Beocyi, ur. d. 5 stycznia 1835 r., prek. 24 marca 1884 r., Ś. T. M., b. prof. Akademii duchow. rz.-kat. w Petersburgu i przy semin. żmudzkiém; Scholastyk kat. żmudzki.

Kapituła:

Archidyjakon: Ks. Antoni Bereśniewicz. Proboszcz: Ks. Paweł Hieronim Raczkowski. Dziekan Ks. Edward Borowski. Scholastyk: Ks. Antoni Baranowski. Kustosz: Ks. Jan Rodowicz.

Kanonicy: Ks. ks. Kasper Cyrtowt i Jan Ładuz.

Dyjecezyja chełmińska.

Prałaci:

Proboszcz· Ks. Gustaw Waniura. Dziekan: Ks. Julijusz Prądzyński.

Kanonicy gremijalni: Ks. ks. Antoni Klingenberg, Julijusz Zucht, Leon Redner, (dezygnowany na biskupa chełmińskiego), Antoni Neubauer, Jan Trepnau, Arminijusz Bielicki, Franciszek Wollschläger, Edward Klawitter.

Kanonicy honorowi: Ks. ks. Jan Bartoszkiewicz, Otto Diebitsch, Julijusz Steinigke, Michał Sieg.

Dyjecezyja lubelska.

Biskup: vacat.

Wikaryjusz kapitularny: Ks. Franciszek Jaczewski, Ś. T. K., kan. katedr. lubelski, ur. 1832 r., wyśw. 1855 r.

Kapituła:

Dziekan: Ks. Jan Dymowski. Archidyjakon: Ks. Jan Olszański. Kustosz: Ks. Szymon Koziejowski. Scholastyk: Ks. Julijan Sobolewski.

Kanonicy: Ks. ks. Franciszek Jaczewski, Antoni Szydoczyński, Jan Hetner, Franciszek Wonczyński, Kazimiérz Wójcicki, Władysław Koglarski, Gaspar Turzewski, Ignacy Wierszyński.

Dyjecezyja augustowska.

Biskup: Ks. Piotr Paweł Lubicz z Wierzbowa Wielkiego Wierzbowski, ur. w Wierzbowie, dyjecezyi augustowskiéj, d. 18 lipca 1818 r., prek. 23 lutego 1872 r.

Sufragan: Ks. Józef Hollak, biskup arateński, ur. d. 18 czerwca 1812 r., prek. d. 15 marca 1883 roku.

Kapituła:

Dziekan: Ks. Paweł Andruszkiewicz. Archidyjakon: Ks. Andrzéj Marmo. Kustosz: Ks. Karol Bołdok. Scholastyk: Ks. Mateusz Strymowicz.

Kanonicy gremijalni: Ks. ks. Aleksander Makowski, Salomon Hollak, Paweł Krajewski, Elizeusz Strymowicz. Kanonik honorowy: Ks. Stanisław Osiecki.

Dyjecezyja sandomiérska.

Biskup: Ks Antoni Franciszek Ksawery Sotkiewicz, ur. w dyjecezyi sandomiérskiéj d. 13 stycznia 1826 r., prek. 15 marca 1883 r., Ś. T. K., b. profesor b. Akademii duch. rz.-kat. w Warszawie, b. redaktor „Przeglądu katolickiego“.

Sufragan: vacat.

Kapituła:

Dziekan: Ks. Roman Jastrzębiowski. Archidyjakon: vacat. Scholastyk: Ks. Michał Słapczyński. Kustosz: vacat.

Kanonicy opatrzeni pensyją: Ks. ks. Aleksander Malanowicz, Wawrzyniec Szubartowicz, Józef Jopkiewicz, Piotr Choroszyński.

Kanonicy nieopatrzeni pensyją: Ks. ks. Paweł Słabowski, Józef Kijanka, Antoni Misiórski, Władysław Kossecki.

Kanonicy honorowi: Ks. ks. Konrad Ściborowski, Walenty Wlażlacki.

Dyjecezyja tarnowska.

Biskup: Ks. Ignacy Łoboś, ur. w Drohobyczu dyjecezyi przemyskiéj, d. 16 sierpnia 1827 r., prek. bisk. leucyjskim d. 27 marca 1882 r., przen. d. 15 stycznia 1886 r. Prałat i podkomorzy Ojca św. tajny, nadliczbowy, poseł na Sejm krajowy, obywatel hon. miast: Drohobycza, Biecza i Leżajska.

Kapituła:

Proboszcz infułat: vacat. Dziekan: vacat. Scholastyk: Ks. Marcin Leśniak.

Kanonicy gremijalni: Ks. ks. Józef Leśny, Stanisław Walczyński, Alojzy Góralik, 1 vacat.

Kanonicy honorowi: Ks. ks. Ludwik Kusionowicz, Franciszek Gabryjelski, Ludwik Ruczka, Henryk Łabędź Otowski, 2 vacant.

Dyjecezyja tyraspolska (chersońska).

Biskup: Ks. Franciszek Ksawery Ludwik Zottmann, ur. w Ornban, dyjecezyi Eichstadt, d. 27 czerwca 1826 r., prek. d. 23 lutego 1872 r., Ś. T. D., Fil. Kand., kaw. ord. św. Stanisława, św. Anny i św. Włodzimierza.

Sufragan tyraspolski: Ks. Antoni Zeer, biskup Dyjoklecyjanopolit., kan. kat., ur. w Franzfeld, dyjecezyi chersońskiéj, prek. 15 marca 1883 r.

Sufragan saratowski: vacat.

Dyjecezyja kielecka.

Biskup: Ks. Tomasz Teofil Kuliński, ur. d. 12 grudnia 1823 r. w Kamielnie, w Krakowskiém, prek. bisk. Satulskim d. 23 lutego 1872 r., przen. d. 15 marca 1883 r., Ś. T. K., kaw. ord. św. Stanisława z koroną cesarską.

Kapituła:

Dziekan: vacat. Archidyjakon: Ks. Walenty Witkowski. Scholastyk: Ks. Józef Gawroński. Kustosz: Ks. Franciszek Brudzyński.

Kanonicy gremijalni: Ks. ks. Józef Ćwikliński, Leopold Dobrzański, Edmund Taylor.

Kanonik honorowy: Ks. Floryjan Antowski.

Prócz wymienionych, jest jeszcze 5 Polaków biskupami:

Ks. Zygmunt Szczęsny Feliński, ur. w Wojutynie, dyjecezyi łucko-żytomierskiéj, d. 6 października 1821 r., prek. Arcybisk. warszawskim d. 6 stycznia 1862 r., przen. d. 15 marca 1883 r. na stolicę arcybiskupią w Tarsie in part. infidel., mieszka w Dźwiniaczce w Galicyi wschodniéj.

Ks. Adam Stanisław Krasiński, ur. w Wełniczach dyjecezyi łucko-żytomierskiéj, d. 24 grudnia 1810 r., prek. bisk. wileńskim d. 27 września 1858 r., przen. d. 15 marca 1883 r. na stolicę biskupią w Hesebon in part. inf., Ś. T. D., kaw. ord. św. Stanisława II. kl., św. Anny i św. Włodzimierza, członek wielu Towarzystw naukowych i dobroczynnych.

Ks. Paweł Rzewuski, ur. w dyjecezyi podlaskiéj d. 12 stycznia 1804 r., prek. d. 16 marca 1863 r. bisk. prusseńskim w Bittyni.

Ks. Franciszek Adolf Namszanowski, ur. d. 12 sierpnia 1820 r., prek. 22 czerwca 1868 r. bisk. agatopolitańskim in part. inf., mieszka w Oliwie, pod Gdańskiem.

Ks. Jan Chryzostom Janiszewski, biskup eleuzyński in part. inf., ur. w Krobiu, archidyjecezyi poznańskiéj, d. 27 stycznia 1818 r., prek. 26 czerwca 1871 r., asystent tronu papieskiego, Prałat domowy Ojca św., hrabia rzymski, b. poseł na sejm w Frankfurcie n. M.

b) Obrządku grecko-ruskiego.

Metropolija lwowska.

Arcybiskup Metropolita: Ks. Sylwester Sembratowicz, ur. w Dosznicy, dyjecezyi przemyskiéj d. 3 października 1836 r., prek. d. 28 lutego 1879 r. bisk. Juliopol., przen. d. 27 marca 1885 r., Ś. T. D., vicemarszałek Sejmu krajowego, członek Izby Panów w Radzie Państwa, b. profesor i dziekan wydz. teol. na uniwers. lwowskim.

Kapituła:

Archidyjakon i Dziekan: vacant. Kustosz: Ks. Antoni Pietruszewicz. Scholastyk: Ks. Michał Siengalewicz, Asystent tronu pap., poseł na Sejm. Kanclerz kapituły: Ks. Leon Hoforowski, radca i referent kons. metr.

Kanonicy gremijalni: Ks. ks. Jan Wieliczko, Andrzéj Bielecki i Wasyl Fasiewicz.

Kanonicy honorowi: Ks. ks. Grzegorz Szaszkiewicz, Teofil Pawlikowski, Teodor Liesiewicz i Jan Kobliański.

Dyjecezyja przemyska.

Biskup: Ks. Jan Saturnin Stupnicki, ur. w Zachorzycach, archidyjecezyi lwowskiéj, d. 13 października 1816 r., prek. w lipcu 1872 r., Asystent tronu papieskiego, Prałat domowy Ojca św., Hrabia rzymski, poseł i b. vicemarszałek Sejmu krajowego.

Kapituła:

Prałat: Ks. Grzegórz Szaszkiewicz, Archipresbyter, Proboszcz kapitularny, Wikaryjusz Gieneralny i Oficyjał.

Archidyjakon: Ks. Antoni Juzyczyński, Dr. Św. T. Kustosz: Ks. Benedykt Lityński, prof. teol. paster. Scholastyk: Ks. Paweł Matkowski.

Kanonicy gremijalni: Ks. ks. Julijan Kniłowski, szambelan Ojca św. dziekan przemyski; Karol Wotoszyński, kancl. kons. prof. teol. past., Mirard Podoliński.

Kanonicy honorowi: Ks. ks. Wiktor Żegiestowski, prałat dom. Ojca św.; Mikołaj Rozdzielski, Wasili Czemarnik, Józef Delkiewicz, Dr. św. T., prof. uniw. lwow.; Roman Kowszewicz, Jakób Neronowicz, Julijan Jasienicki, Wasili Gapanowicz, Jan Gawryszkiewicz, Platon Pasławski.

Dyjecezyja stanisławowska.

Biskup: Ks. Julijan Pełesz, ur. 3 stycznia 1843 r. w Smerchowcach. dyjecezyi przemyskiéj, prek. d. 27 marca 1885 r., Ś. T. D., poseł na sejm krajowy.

Kapituła:

Nominowana, lecz jeszcze nie installowana.

c) Obrządku ormiańskiego.

Archidyjecezyja lwowska.

Arcybiskup: Ks. Izaak Mikołaj Isakowicz, ur. w Łyścu na Pokuciu, d. 6 Czerwca 1824 r. prek. 3 czerwca 1882 r., członek Izby Panów w Radzie państwa, poseł na sejm krajowy.

Kapituła:

Proboszcz infułat: Ks. Kajetan Kajetanowicz.

Kanonicy gremijalni: Ks. ks. Julijan Axentowicz, Antoni Lewandowski, Jan Szymonowicz.

Kanonicy honorowi: Ks. Floryjan Mitulski, 3 vacant.

JUBILEUSZ

JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚCI LEONA XIII, PAPIEŻA.



W ostatnim dniu roku 1887, Ojciec św. Leon XIII. obchodzi 50-letnią rocznicę otrzymania święcenia kapłańskiego. Stąd też cały świat katolicki przygotowuje się na uroczysty obchód tego dnia, w którym ma okazać Papieżowi, szczęśliwie nam panującemu, najgłębszą cześć, połączoną z synowską miłością. Ważność tego obchodu wymaga wczesnych przygotowań; to też nic dziwnego, że już zawiązał się centralny komitet w Bolonii, pod przewodnictwem komandora Acgnaderni'ego, i za najwyższém zezwoleniem Ojca św. rozpoczął czynności swe. Postanowił on — po piérwsze: zbiéranie składek, które Ojcu św. mają być wręczone, jako stypendyjum za Jego mszę św. jubileuszową: wyjątkowe położenie Stolicy św., usprawiedliwia ten dar, który ma być złożonym obok zwykłego świętopietrza.

Powtóre: zbiéranie przyborów liturgicznych, a więc naczyń ś. ś. i szat kościelnych, w celu uczynienia z nich podarunku Ojcu św., który je odda misyjom katolickim. Nie piérwszy raz robi się takie podarunki Stolicy Apostolskiej; świadczą one nadto o postępie sztuki i przemysłu w poszczególnych krajach.

Po trzecie: urządzenie wielkiéj, wspólnej pielgrzymki do Rzymu.

Komitet włoski planem swym obejmuje wszystkie kraje katolickie i dlatego zwrócił się w tym celu do wybitnych osobistości, które zazwyczaj uczestniczą w podobnych obchodach. W Niemczech omówiono tę sprawę na kongresie katolików w Monastérze r. 1885 i polecono księciu Löwensteinowi zawiązanie w tym celu komitetu U nas dotąd jeszcze cicho; czyż się to nie dzieje wbrew tradycyi naszéj?

64



NAJPRZEWIELEBNIEJSZY

Jmć Ks. JULIJUSZ DINDER,

ARCYBISKUP GNIEŹNIEŃSKI i POZNAŃSKI,

Prymas polski, Legatus natus Ojca świętego.

Gdy za czasów Septyma Sewera wybuchło prześladowanie Chrześcijan, żyjący podówczas Tertulijan, powstając w ich obronie, napisał apologiją, w której, między innémi, zapytuje pogan: „W czémże jesteśmy winni śmierci? Powiedzcie wy, co sądzicie zbrodniarzów i skazujecie ich każdego dnia,

czy macie przed sobą aby jednego chrześcijanina? Przejrzyjcie spisy waszych winowajców: wszakżeż tam nie mieści się żaden z naszych, a jeżeli macie którego w więzieniu, to tylko za to, że się chrześcijaninem nazywa." I wykazawszy im niedorzeczność ich postępowania, kończy swą argumentacyję owém lapidarném zdaniem: „*Sanguis martyrum semen christianorum*", krew męczenników to nasienie Chrześcijan! I rzeczywiście — ileż to od owéj chwili upłynęło czasu, a zdanie to zawsze ma swą moc i nic nie tracąc na swém znaczeniu udowadnia i stwierdza się przed oczyma naszémi z dnia na dzień. Wiek XIX zadał niejeden cios Kościołowi, tak za pośrednictwem Jego członków, jak i ludzi, poza obrębem Jego będących. Z jednéj strony liberalny katolicyzm, pragnący Chrystusa pogodzić z Baalem; z drugiéj wprost niewiara, którą jeden uczony autor nie waha sią nazwać olbrzymią herezyją XIX stulecia. W ślad zatém idzie u poszczególnych jednostek obojętność albo albo i niechęć względem Kościoła, a u możnych i rządzących Jego prześladowanie, pozornie odmienne niż w czasach Nerona i Dyjoklecyjana, w rzeczy saméj jeszcze gorsze i bardziéj zgubne a częstokroć przybrane w płaszczyk legalności. [1])

Ósmy dziesiątek bieżącego wieku wyszczególnia się z pomiędzy innych lat. — Pomijając inne części cywilizowanéj (!) Europy, przypominamy tylko urzędowe zniesienie Unii na Podlasiu, do czego posługiwano się siłą fizyczną, nieukrywającą się już pod pozory, oraz t. z. *Kulturkampf pruski*, będący po prostu prześladowaniem Kościoła w Prusiech. Zaczęło się ono po wojnie prusko-francuskiéj, kiedy Prusy stanęły u szczytu swéj potęgi, rade wszystko shołdować. Dopomagała im w téj tendencyi teoryja o wszechwładztwie państwa, tak bardzo rozpowszechniona, głosząca, że celem państwa jest ono samo, a wola jego najwyższą wolą. Do zupełnego zjednoczenia się Niemiec przeszkadzał rozdział religijny, spowodowany herezyją Lutra: otóż ten usiłowano usunąć, chcąc zlać katolicyzm i protestantyzm w jedno. To było zamiarem liberałów, masonów i starokatolików; drogę zaś obrali za pośrednictwem ustawy, mimo silnéj opozycyi, jaką stawiało stronnictwo *centrum*, zawiązane pod piękną dewizą: „za prawdę, wolność i prawo". — I tak wniosek tego ostatniego stronnictwa, domagający się interwencyi, acz nie zbrojnéj, na rzecz Głowy Kościoła [2]) i zabezpieczenia katolikom swobody religijnéj w całém cesarstwie, upadł, a nadto rzucono potwarz, jakoby kard. Antonelli postępowanie téj frakcyi zganił. — Kiedy ks. Wollman, katecheta w Brunsbergu nie przyjął dogmatu nieomylności Papieża, a Biskup warmiński rzucił nań klątwę, rząd, mimo to, zatrzymał go na dawnéj posadzie, z powodu, iż ks. Wollman „wobec rządu nie przestał być katolikiem." 8 lipca 1871 zwinięto wydział katolicki w ministeryjum wyznań i oświecenia. Ustawa z 10 grudnia 1781 r. stanowi karę więzienia do dwóch lat na kaznodzieję, któryby mówił o sprawach publicznych w sposób, narażający na niebezpieczeństwo spokojność publiczną. 11 sierpnia 1872 odebrano duchowieństwu dozór nad szkołami, a nieco późniéj usunięto ze szkół publicznych członków zakonów i kongregacyj religijnych. W czerwcu tegoż roku wypędzono zakon Jezuitów i inne jemu podobne zakony z państwa Niemieckiego w sposób oburzający. — Ale najważniejsze miejsce zajmują tu ustawy t. z. majowe z r. 1873, które w zasadniczych punktach naruszają prawa Kościoła. Jest ich 4. Piérwsza z 11 maja: *O kształceniu duchownych i obsadzaniu posad duchownych*, odbiéra biskupom prawo kształcenia przyszłych lewitów, a przeléwa je na państwo; formuje warunki studyjów, nakazuje, by biskupi wszelkich nominatów na wszystkie posady kościelne wymieniali przed naczelnym Prezesem i to pod surową karą. Z tego widać, że księży uważano za urzędników rządowych.

Druga ustawa z 12 maja: *O kościelnéj władzy dyscyplinarnéj i ustanowieniu trybunału kościelnego dla spraw kościelnych* odbiéra prawie zupełnie Kościołowi władzę karcenia swych sług, władzę, nadaną mu przez Chrystusa Pana. Trzecia ustawa z 13 maja czyni to samo samo z władzą Kościoła karania osób świeckich. Czwarta ustawa z 14. maja normuje sposób wystąpienia z Kościoła. Te ustawy mają aż nadto widocznie na celu: osłabić węzły, zachodzące pomiędzy poszczególnémi szczeblami hierarchii kościelnéj, aby następnie utworzyć Kościół narodowy, w całości od rządu zależny. Ale nie dość na tém: trzeba było z nieposłusznémi

[1]) Szczegóły, odnoszące się do kulturkampfu wyjęte są z dzieła ks. prof. Dra Pelczara: *Pius IX i jego wiek* t. III.

[2]) Działo się to po zaborze Rzymu.

tym prawom raz skończyć: wydano więc na dniu 4 maja 1874 ustawę: *o zapobieżeniu nieprawnemu wykonywaniu urzędów kościelnych*, na mocy którego biskupi i kapłani, nieposłuszni ustawom majowym, mogą mieć w pewnéj miejscowości nakazany lub zakazany pobyt, lub być zupełnie z kraju wygnani. Uzupełniły te postanowienia: prawo z 19 stycznia 1874: *„O zarządzie wakujących biskupstw katolickich“* (naturalnie wakujących wobec państwa przedewszystkiém) i z 20 czerwca 1875: *„O zarządzie majątku kościelnego w parafijach katolickich“* i *„O wstrzymaniu wypłaty należytości, przypadającéj ze skarbu publicznego Biskupom i duchownym rzymsko-katolickim“*, o ile ci nie zgodzą się na wykonywanie ustaw majowych.

Jeżeli teraz zważymy, że duchowieństwo katolickie, z nieznacznémi wyjątkami, stanowczo oparło się tym prawom, łatwo pojmiemy stan Kościoła w tych czasach: Biskupi więzieni lub na wygnaniu, parafiije pozbawione kapłanów, (d. 1 stycznia 1880 r. było ich w archidyjecezyi gnieźnieńsko-poznańskiéj 97). Nadto grzywny, które rząd na nieposłusznych wyegzekwował, można liczyć na milijony.

Ale prześladowanie to, mimo siły przeciwników, nie tylko celu swego nie osiągnęło, ale wprost przeciwne skutki przyniosło: życie katolickie spotęgowało, jedność i siłę episkopatu wzmocniło, zbliżyło katolików do Stolicy św. i dowiodło znowu, że Kościoła katolickiego żadna siła nie zdoła pokonać. Sfery rządzące w państwie powoli nabiérały przekonania, że prawa te zamierzonych owoców nie wydadzą; gdy zaś i protestantyzm sam ubocznie niektóremi z tych ustaw został dotnięty (n. p. ust. IV. majową), to nic dziwnego, że wyznawcy jego, nie mogąc zeń czerpać téj ożywczéj siły, jaką Kościół swoich synów wzmacnia, na bezprawie się puścili! W roku 1882 już synod protestancki oświadczył: iż jakkolwiek państwo wzniosło się do niesłychanego stopnia pomyślności, ale lud coraz niżéj upada moralnie. I dopiéro zamachy socyjalistów: Hödla i Nobilinga na króla pruskiego otworzyły oczy zaślepionym. Cesarz Wilhelm wyrzekł po piérwszym zamachu: „Głównie chodzi o to, aby naród nie utracił poczucia religijnego; zapobiegać temu najgłówniejszém jest zadaniem“. Jakkolwiek Bismark oświadczył swojego czasu publicznie w parlamencie, iż nie pójdzie do Kanossy t. j. że, wzorem cesarza Henryka IV, nie ukorzy się przed Papieżem, przecież zwolna zaczęto prowadzić porozumiewania z Watykanem. Kilka stolic biskupich, opróżnionych przez śmierć, obsadzono, ale zawsze prawa majowe zostawały w swéj mocy. — Szczególniéj o dwie stolice arcybiskupie układy się rozbijały, mianowicie: o Koloniją i o Gniezno. Pastérze tych dwóch owczarni Chrystusowych więcéj mieli sposobności niż inni okazać się nieposłusznémi ustawom majowym; nie chciano więc na ich powrót zezwolić. W Gnieźnie jednak był i drugi, nieskończenie większy powód. Oto mianowicie w téj części Polski, która pozostaje pod rządem pruskim, kulturkampf, oprócz zgnębienia Kościoła, miał i drugi cel na widoku, równie ważny: wytępienie narodowości polskiéj. Zwolnienie więc tu prześladowania wydawało się rządowi pruskiemu niebezpiecznem wobec intryg polskich, które on zewsząd wietrzy. Nie mógł się więc zgodzić na powrót kardynała Ledóchowskiego; ten jednakże był gotów złożyć swą godność, ze względu na dobro owieczek, pieczy jego powierzonych. Chodziło teraz tylko o uregulowanie stosunków obu archidyjecezyj: gnieźnieńskiéj i poznańskiéj. Trzeba było zacząć od głowy t. j. od obsadzenia stolicy biskupiéj. Niejeden raz donoszono, że przedstawiono rządowi kandydatów, których on systematycznie odrzucał, przedewszystkiém dlatego, iż byli Polakami.

Sprawa przedstawiała się niesłychanie trudną do rozwiązania: Stolica Apostolska nie mogła zawrzéć nawet rozejmu z Niemcami, nie uregulowawszy stosunków na tak wielkim obszarze ziemi, jak archidyjecezyje: gnieźnieńska i poznańska. Regulować w nich stosunków znowu niepodobna, pozostawiwszy w zawieszeniu najważniejszą kwestyją: t. j. sprawę tymczasowości stolicy arcybiskupiéj.

Stolica św., nie mając innego sposobu wyjścia, zamianowała arcybiskupem gnieźnieńsko-poznańskim kapłana, który zarządzał parafijami, zamieszkanémi przez ludność polską, władającego językiem polskim poprawnie, Najprz. ks. Julijusza Dindera. Natomiast rząd ustawą z 21 maja b. r. zniósł wiele ustępów z ustaw majowych, przez co w pewnéj, niewielkiéj części wrócono ulgę i pokój Kościołowi.[1]) Każdy bezstronny przyzna, że w téj mierze trudno było Stolicy Ap. inaczéj postąpić. Jakkolwiek kler i lud obu archidyjecezyj w prze-

[1]) Rokowania w całości nie są jeszcze ukończone.

śladowaniu tém dowiódł swéj wierności Kościołowi, to przecież ten stan, jaki tu trwał od początku kulturkampfu, był bardzo wrogi. Gdy zważymy, że w braku materyjalnym innych kandydatów i na stolicy gnieźnieńskiéj nawet zasiadali biskupi obcéj narodowości, kiedy zważymy, że kapłan i pastérz w całém znaczeniu tego słowa słuszne życzenia każdego uwzględni, ą do trzody swéj nie tylko się przywiąże, ale i w potrzebie duszę swą za nią odda; temu rozporządzeniu Ojca św. poddamy się chętnie, nietylko jako obowiązani do tego ślepém posłuszeństwem, ale, nadto, przekonani dowodnie, że ono pochodzi ze słusznych przyczyn.

Ks. Julijusz Dinder ur. 9 marca 1830 r. w Reszlu, na polskiéj Warmii, gdzie język polski jest powszechnie używanym; nauki pobiérał najprzód w progimnazyjum swego rodzinnego miasta, następnie w gimnazyjum w Brunsberdze, w liceum Hosianum tamże i w seminaryjum duchowném. W roku 1856 otrzymał święcenia kapłańskie. — Piérwsze lat 10 był wikaryjuszem w Biskupcu, gdzie lud mówi po polsku, następnie plebanem w Gryźlicach, gdzie również język polski jest w użyciu. Od roku 1869 był proboszczem w Królewcu, po ks. Namszowskim, (powołanym na biskupa polowego), kapelanem wojskowym i nauczycielem religii przy szkołach wyższych. Późniéj otrzymał godność kanonika hon. katedr. warmińskiego, oraz został dziekanem sambijskim. Brewem z dnia 2 marca b. r. mianowany arcybiskupem gnieźnieńsko-poznańskim, d. 26 marca b. r. został, jako taki, uznanym przez króla pruskiego.

Dnia 30 maja odbyła się w Wrocławiu konsekracyja ks. arcybiskupa. W sobotę przyjmował on deputacyją wiernych swych archidyjecezyj, w imieniu których przemawiał p. Kazimiérz Chłapowski. W mowie podniósł on boleść, spowodowaną rozłączeniem się z dotychczasowym swym Pastérzem, ufność, jaką w swym nowym arcybiskupie pokładają. Odpowiedział ks. Dinder (nie trzeba dodawać, że po polsku), iż przyjmuje tę wysoką godność jedynie z posłuszeństwa ku Ojcu świętemu, prosi swe owieczki o poparcie modlitwą, obiecując być Pastérzem i Ojcem według serca Bożego. Poczém benedykcyi udzielał. Konsekracyi dokonał ks. Robert Herzog, biskup wrocławski w asystencyi ks. Józefa Cybichowskiego, sufragana gnieźnieńskiego i ks. Hermana Gleicha, sufragana wrocławskiego. Do niesienia chleba, wina i światła do konsekracyi zaproszono p. p. Ferdynanda ks. Radziwiłła, Jarochowskiego, Chłapowskiego, Kwileckiego, Żółtowskiego, Jackowskiego. Podczas obiadu , między innémi, ks. biskup Gleich przemawiał na cześć ludu polskiego archidyjecezyj: gnieźnieńskiéj i poznańskiéj. Akademija monastérska przysłała ks. arcybiskupowi gnieźnieńskiemu dyplom honorowego doktora świętéj Teologii. Nazajutrz ks. kardynał Ledóchowski przesłał telegram z powinszowaniem. Z Wrocławia ks. Dinder udał się do Berlina, na audyjencyją do cesarza, skąd podążył na ingres do Poznania. Dnia 7 czerwca powitany na granicy swej archidyjecezyi w Zbąszyniu przez ks. dziekana Röhra mową łacińską, odpowiedział po polsku i udzielił benedykcyi.

Witany po drodze okrzykami ludu zebranego, przybył tegoż dnia do Poznania o godzinie 3-ciéj minut 12, powitany przez kler, władze rządowe i tłumy wiernych. Arcybiskup w purpurze*) udał się do swego pałacu, gdzie go obie kapituły archikatedralne witały. Na sam ingres zjechało księży do 360, szlachty i mieszczan do 500. Rano 8 czerwca, o godzinie 9, dzwony dały znak zbliżającéj się ceremonii, a o 10 udał się pochód z archikatedry do pałacu arcybiskupiego. W kościele tworzyło szpaler honorowy bractwo strzeleckie w pięknych mundurach. Ze śpiéwem: „Kto się w opiekę“ ruszono do kościołka Panny Maryi, gdzie arcypastérz przywdział szaty pontyfikalne drogocenne; pastorał był darem królewszczan. W progu archikatedry ks. kanonik Dorszewski przemówił do ks. Arcybiskupa w następujące słowa:

„Witamy Cię, Najprzew. Arcypastérzu, u stóp téj świątyni, co przez lat z górą 900 patrzyła na dobrą i złą dolę téj ziemi, co mieści w sobie popioły piérwszych dobrodziejów narodu i dobrodziejów wiary naszéj, co przechowuje w łonie swojém prochy księcia Mieczysława i króla Bolesława Chrobrego, pod któréj cieniem spoczęło w kamiennych grobowcach tylu zacnych książąt Kościoła, tylu sług Bożych, co siły swe stargali na posłudze Kościoła i Ojczyzny.

---

*) Prymasowie gnieźnieńscy, jako *legati nati* (posłowie) Stolicy świętéj, mają prawo używania purpury kardynalskiéj.

„Witamy Cię, Najczcigodniejszy, imieniem kapituły, duchowieństwa, obywatelstwa i tego ludu wiernego, co się tuli pod skrzydła tego Kościoła, co żyje wiarą i nadzieją — witamy Cię w ciężkiéj i twardéj chwili, ale z ufnością w sercu, że pod ojcowską opieką Twoją zabliźnią się rany, ukoją ciężkie cierpienia nasze. Serca to ubogie, ale poczciwe i wierne!.. Pewno Ci, Arcypastérzu i Ojcze, wiele złego o nas powiedziano. Z ręką na sercu mogę Cię zapewnić, że tak nie jest, że ożywia nas wszystkich najlepsza wola i chęć najlepsza. Bronimy wiary, bronimy języka, bronimy tych tradycyj i tego obyczaju, w którym wzrośliśmy i którym do śmierci bezwarunkowo wiernémi pozostaniemy. Mamy nadzieję, że Pan Bóg, pod kierownictwem Twojém, ulży nam w cierpieniach naszych; ale gdyby inaczéj być miało, pójdziemy śmiało najprzód drogą krzyża, a liczymy na to, że na téj drodze Ty, Arcypasterzu i Ojcze, przewodniczyć nam będziesz“.

Powitanie to wycisnęło łzy z oczu wiernych, a ks. Arcybiskup, widocznie wzruszony, lud błogosławił i odpowiedział głosem drżącym, prosząc o ufność, że nadziei swéj owczarni nie zawiedzie, że będzie jéj pastérzem i ojcem, wedle wszystkich sił swoich.

Wśród hymnu *Te Deum* przeprowadzono Go do wielkiego ołtarza; poczém wstąpił na tron prymasowski, przez lat 12 kirem okryty, gdzie przyjmował obedyjencyją od podległego Mu kleru. Następnie miał dłuższą mowę. „Przychodzę do was, mówił między innémi, z woli Ojca św., nieufny we własne siły, ale liczący na pomoc duchowieństwa i modły owieczek. Pełniąc, czego Bóg po nas wymaga, dojdziemy do celu. Dostojny mój poprzednik cierpienia swe uwieńczył największą ofiarą — rozłączając się z wami; przedtém jednak oddał was opiece Najsł. Serca Pana Jezusa. Otóż w tym samym miesiącu czerwcu ja was i siebie polecam Najsłodszemu Sercu Jezusa, w niém ufność i nadzieję pokładając. Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus“.

Wróciwszy do pałacu przyjmował księży dziekanów i wyrzekł na końcu swéj mowy do nich: „cokolwiek nastąpi: złe czy dobre, zawsze będziemy gotowi poświęcić wszystko dla Chrystusa i doczesnego i wiecznego dobra braci naszych.“ Po pożegnaniu kleru, grono panienek w bieli składało Arcypastérzowi życzenia, poczém, w imieniu obywateli ziemskich przemówił sędziwy p. Edward Poniński, a w imieniu miasta Poznania p. Zayland; na czém uroczystość o godzinie 12 zakończono.

Dnia 26 czerwca b. r., otrzymał z rąk ks. Biskupa Cybichowskiego palijusz w archikatedrze poznańskiéj; w dniu zaś 30 września odbył się ingres na stolicę gnieźnieńską. Daleko za miastem oczekiwał Go lud i różne deputacyje; a u figury św. Jana powitał mową p. Wierzbicki kupiec i obywatel Gniezna, na co Ks. Prymas łaskawie odpowiedział. Po udzieleniu benedykcyi, pochód ruszył do kościoła św. Jerzego, gdzie Arcypastérz przywdział szaty pontyfikalne, a poprzedzony około 60 kapłanami, udał się do archikatedry. Tu, zasiadłszy na tronie, wysłuchał przemówienia ks. Biskupa Cybichowskiego. A następnie w długiéj przemowie oddawał swą trzodę w opiekę swemu św. poprzednikowi Wojciechowi i innym patronom Polski, oraz zachęcał do cierpliwego znoszenia ciężkich prób, jakie Pan Bóg na nas zsyła. Po *Te Deum* udał się do pałacu, gdzie przyjmował duchowieństwo i lud.

Ks. Arcybiskup jest postaci okazałéj, w obejściu miły i uprzejmy, a dotychczasowe rządy potwierdzają naszą w nim ufność.



NAJPRZEWIELEBNIEJSZY

Jmć Ksiądz IGNACY ŁOBOŚ,

BISKUP TARNOWSKI.

Nie od rzeczy zapewne będzie, jeżeli krótką bijografiją obecnego Biskupa Tarnowskiego poprzedzimy kilkoma datami, odnoszącémi się do historyi saméjże dyjecezyi Tarnowskiéj. [1])

[1]) Szczegóły te wyjęte są z szematyzmu dyjecezyi tarnowskiéj, z Encyklopedyi pow. Orgerlbranda: art. *Biskupstwo tarnowskie* i z artykułu p. Maryjana Dubieckiego w *„Kłosach"*.

Gdy po piérwszym rozbiorze Polski r. 1782, znaczna bardzo część dyjecezyi krakowskiéj, oderwana od reszty, przypadła berłu austryjackiemu, sfery decydujące postanowiły utworzyć z tego obszaru ziemi osobną dyjecezyją. Cesarz Józef II., wówczas w Austryi panujący, wydał w téj mierze rozporządzenie na dniu 20. listopada 1783 roku. Utworzenie jednak nowego biskupstwa nie mogło się obyć, między innémi, i bez zgody Polski, gdyż szło o fundusze, a raczéj o zamianę jednych na drugie, albowiem własności kościołów, położonych w Galicyi, zostały w Polsce i odwrotnie; stąd jeszcże 4. lipca 1785. r. w Warszawie przedstawiano królowi i radzie nieustającéj stósowny projekt zamiany i w skutku tego na sejmie w r. 1780. zapadła konstytucyja względem ratyfikacyi traktatu z cesarzem o zamianę funduszów duchownych polskich z galicyjskiémi, z powodu utworzenia tego nowego biskupstwa.

W trakcie tego Papież Pius VI., dekretem św. Kongregacyi konsystoryjalnéj z dnia 28 listopada 1785. r., poprzedzonéj wydaniem przez cesarza dekretu nadwornego w téj mierze z dnia 3 sierpnia 1785. r. granice nowéj dyjecezyi Tarnowskiéj określił. Liczyła ona wówczas 1,158,435 dusz.

Piérwszym jéj Biskupem miał być ks. Jan Duval O. P. D., proboszcz kollegijaty wojnickiéj, pleban radłowski. Ten jednak jeszcze przed swą prekanonizacyją, na dniu 13. grudnia 1785. r. umarł.

Już w jedynaście dni po jego zgonie, bo 24. grudnia t. r., cesarz Józef mianuje biskupem O. Floryjana Amanda z Janówka Janowskiego, opata tynieckiego, który niedługo potém przez Piusa VI. prekonizowany, dzierży rządy biskupie do r. 1801.

Gdy jednak urządzenie dyjecezyi przeciągało się nieco, biskup nie opuszczał swéj dotychczasowéj siedziby — opactwa tynieckiego, w skutek czego zwano go czasami: biskupem tynieckim. Po jego śmierci dyjecezyją tą tymczasowo zarządzał Wojciech Górski, herbu Boża Wola, proboszcz kapituły tarnowskiéj, kanonik kujawski i pleban niepołomicki. W r. 1805. Ojciec św. Pius VII. zniósł dyjecezyją tarnowską, przyłączając część jéj mniejszą do dyjecezyi przemyskiéj, większą do krakowskiéj.

Stan ten rzeczy trwał stósunkowo niezbyt długo. Dnia 23 września r. 1821. Ojciec św. Pius VII. bullą swą utworzył na nowo dyjecezyją tarnowską, która wówczas obejmowała 845,180 dusz. Na stolicy téj dyjecezyi zasiadali następujący pastérze:

Grzegórz Tomasz Ziegler, Benedyktyn od roku 1822—1827. w którym przeniesiony do Lincu, tam umarł 1852. roku.

Ferdynand Maryja hr. a Chottek et Wognin od 1830—1831 r., umarł w roku 1836., jako arcybiskup ołomuniecki.

Franciszek a Pauli Pitschek 1832—1853. r., umarł 1846 r., jako arcybiskup lwowski.

Franciszek Abgaro Zacharyjasiewicz 1836—1840 r., umarł 1845 r., jako biskup przemyski.

Józef Grzegórz Wojtarowicz, 1840—1850; w tym roku zrezygnował z biskupstwa i umarł w Krakowie 31 maja 1875. r.

Józef Alojzy Pukalski, od r. 1851., umarł d. 6. stycznia 1885 r. Jestto drugi biskup tarnowski, który w Tarnowie umarł.

Większa część nazwisk powyższych dostatecznie nam wykazuje, iż widokach ówczesnego rządu leżało do pewnego stopnia zgiermanizowanie ludności téj dyjecezyi. Biskupi ci przeważnie byli to ludzie obcy uczuciem i myślą swym owieczkom, jezeli już nie cudzoziemcy; nie rozumieli więc dobrze swych podwładnych i od nich zrozumianémi być nié mogli. Co gorsza, za niémi przybyła cała fala przybyszów zniemczonych z Węgier, Czech i Morawii, utrwalających moralne zaniedbanie u nas. To zaś ułatwiło okropny siew r. 1846, który dał krwawe żniwo.

Wspomnieliśmy powyżéj, iż dyjecezyja tarnowska powstala z krakowskiéj. Ponieważ zaś z téj ostatniéj i inne się jeszcze wykroiły, jasna więc, że dyjecezyja ta, największa w Polsce, zczasem zmalała bardzo. Obejmowała bowiem dzisiejszą dyjecezyją kielecką oraz W. Ks. Krakowskie, dzielące się na 5. dekanatów, z których dwa na samo miasto przypadło. Nadto leżała pod dwoma rządami: austryjackim i rosyjskim; w skutek tego składała się z dwóch części, z których jedną rządził wikaryjusz apostolski, rezydujący w Krakowie, a drugą wikaryjusz apostolski, rezydujący w Kielcach. Stan ten anormalny, stosunkowo dość długo trwający, ukończył się z ósmym dziesiątkiem b. w. Gdy w r. 1879. zasiadł na stolicy św. Stanisława ks. Albin Dunajewski, odłączono od Krakowa część dyjecezyi, pod rządem rosyjskim będącą i utwo-

rzono z niéj dyjecezyją kielecką. Dyjecezyją zaś krakowską wynagrodzono, przyłączając do niéj z tarnowskiéj, stosunkowo zbyt wielkiéj, 80 parafij dekretem św. Kongregacyi konsystoryjalnéj z dnia 20. stycznia 1880. r. Życzeniem ówczesnego ministeryjum wyznań i oświécenia było, iżby, po śmierci biskupa Pukalskiego całą dyjecezyją tarnowską przyłączyć do krakowskiéj. Stąd też, po śmierci tego pastérza, bardzo wiele osób sądziło, iż się te myśli urzeczywistni. Pozornie mieli oni słuszność: nic bowiem sprawiedliwszego jak zwrócić komuś to, co do niego należało, a co mu odjętém zostało bez jego woli, choćby z zachowaniem rozporządzeń prawa. Ale wiadomo, że gdyby prawodawca rządził się samémi przepisami sprawiedliwości oderwanéj, czystéj, abstrakcyjnéj, nieuwzględniającéj stosunków danego czasu i miejsca, często minąłby się z celem. I tak tutaj trzeba zauważyć, ze celem dyjecezyi nie jest jéj byt sam, a więc ta okoliczność, iżby ona taki a taki obszar ziemi zajmowała i tyle a tyle dusz liczyła, ale pożytek wiernych t. z., że dyjecezyja jest ustanowiona dla wiernych, *pro eorum bono*, a nie odwrotnie. Zważywszy daléj, że, jak to czytamy w prawie kanoniczném: „*Episcopi a Spiritu Sancto positi sunt Ecclesiam Dei regere*“ t. j. Biskupi postanowieni zostali od Ducha św. dla rządzenia Kościołem Bożym, przekonamy się, iż oni łatwiéj przeznaczeniu swemu zadośćuczynią, gdy nad mniéj liczną i mniéj obszérną częścią winnicy Pańskiéj przełożonémi będą. Wobec tych i innych jeszcze okoliczności, których dla szczupłości miejsca rozwijać niepodobna, Stolica św. postanowiła dyjecezyją tarnowską utrzymać. Tym samym względem kierując się, postanowiła następnie od dyjecezyi tarnowskiéj, zawsze jeszcze w stosunku do krakowskiéj zbyt wielkiéj, odłączyć 40 parafij i 4 filije i przydzielić je do téj ostatniéj. Stało się to dekretem św. Kongregacyi konsystoryalnéj z d. 27. marca 1886. r. Z radością przyjęto to postanowienie, ale i z niemniejszą, wyniesienie na stolicę tarnowską męża takich zasług w Kościele i narodzie, co ks. Biskup Ignacy Łoboś, Polak z krwi i ducha, mąż ducha apostolskiego, kapłan nader podniosłéj gorliwości religijnéj, szérokiéj wiedzy i rozumiejący swe wysokie posłannictwo, obywatel kraju. Krótką jego bijografiją podajemy za *Wiadomościami kościelnémi.*

Urodził się d. 16 sierpnia 1827, z pobożnych rodziców szlacheckich: (jeden Łoboś podpisany był na elekcyi Michała Korybuta) Wojciecha i Anny z Jaremów, i tego samego dnia otrzymał chrzest św. Miejscem jego urodzenia jest miasto Drohobycz, ojczyzna Marcina Laterny, męczennika z Tow. Jez., autora jednéj z piérwszych książek polskich do nabożeństwa: *Harfy duchwnéj,* utopionego w morzu Bałtyckiém przez Szwedów 1598 r. W cieniu poważnéj fary wzrastał młody Ignacy, od wczesnéj pory zniewolony łamać się z trudnościami, gdyż rodzina jego była uboga. Ukończywszy chlubnie szkołę, wstąpił do seminaryjum duchownego w Przemyślu. Wyświęcony na kapłana w roku 1851, przez ówczesnego Biskupa przemyskiego, ks. Franciszka Ksawerego Wierzchlejskiego, przechodził wszystkie z kolei szczeble zawodu kapłańskiego. Jako wikaryjusz w Strzałkach koło Sambora, swoją gorliwością zwrócił na siebie uwagę władzy, która zawezwała go na ojca duchownego do seminaryjum w Przemyślu. Wiadomo, jak ważna jestto posada, któréj powierzenie jest dowodem i szacunku i największego zaufania pastérza dyjecezyi. Ojciec duchowny jest kierownikiem i przewodnikiem młodzieży duchownéj, przyszłych pastérzów wiernego ludu, on ich uczy życia wewnętrznego, przestrzega, zaprawia do przyszłéj pracy apostolskiéj, bada, doświadcza ich powołania, w własnéj osobie stawa przed niémi jako żywy wzór cnoty kapłańskiéj, powtarzając im ustawicznie, nie ustami, ale przykładem swoim zawsze i wszędzie słowa św. Pawła, Apostoła: *imitatores mei estote, sicut et ego Christi.* Wychowańcy seminaryjum przemyskiego z owéj epoki, kiedy ks. Biskup Łoboś był spirytualnym, w wdzięcznej pamięci przechowują wspomnienie o latach, spędzonych pod jego kierownictwem. Powołany następnie na urząd kanclerza konsystorskiego, czém był na tém stanowisku przez lat kilkanaście, za rządów biskupa Manastyrskiego, a osobliwie Hirschlera, aż do wstąpienia na stolicę biskupią najprzew. ks. Biskupa Soleckiego, wszystkim w dyjecezyi przemyskiéj dobrze wiadomo. Nie był to prosty biuralista, lecz prawa ręka, powiernik swego biskupa, inicyjator wszystkiego, co mogło się przyczynić do dobra duchownego dyjecezyi, tłómacz ducha Kościoła w listach pastérskich biskupich, których bywał zazwyczaj redaktorem. Ktokolwiek będzie kiedy pisał historyją dyjecezyi

przemyskiéj, ten na każdym kroku spotka się z chlubném imieniem ks. Łobosa, a dyjecezya przemyska i jéj zacny kler imię swe, zdawien dawna zaszczytne, którego zażywa, zawdzięcza, obok czcigodnych mężów, którzy zasiadali i jeszcze B›gu dzięki zasiadają w jéj kapitule, [1]) w znacznéj części usiłowaniem, sprężystości i energii dzisiejszego ks. Biskupa Łobosia. Kurendy dyjecezyalne, mieszczące w sobie całe umiejętne rozprawy, i listy pastérskie, przez ks. Biskupa Hirschlera ogłaszane, pozostaną świadectwem działalności ks. Łobosia. Znamionuje je: gorliwość o chwałę Bożą, a przedewszystkiém to żywe przywiązanie do Kościoła i jego Głowy, zupełnie odmienne od owych nieszczęsnych józefińskich tradycyj, które, jak w całéj Austryi, tak i w Galicyi przez długie lata tłumiły wszelkie żywsze objawy życia religijnego i sprowadziły biurokratyczny formalizm, a przytém martwotę religijną, z któréj się dzisiaj dopiéro otrząsamy.

W czasie swojego kanclerstwa otrzymał ks. Łoboś rozmaite godności dobrze zasłużone. Został z kolei kanonikiem gremijalnym (6 kwietnia 1873), prałatem scholastykiem (6 września 1878) a równocześnie Stolica Apost. odznaczyła go dostojeństwem tajnego podkomorzego i prałata domowego papieskiego dworu, jako wyszczególnienie za gorące przywiązanie do Stolicy Piotrowéj, któréj i osobiście nawiédzić nie zaniedbał; opis téj podróży wdzięczném piórem kreśląc w *Tygodniku katolickim* ks. Stagraczyńskiego, z którego później w osobnéj książce, dziś niezmiernie rzadkiéj, odbitym został. Dodać należy, że nowy Biskup tarnowski niepospolitym jest mówcą i zaprawiony na dawnych polskich pisarzach, których szczególnie umiłował, wybornie włada piórem. Przytém posiada przymioty, które czyniły go dostojeństwa biskupiego godnym, bo, prócz pobożności, nauki i doświadczenia wielkiego, oraz znajomości ludzi i stosunków, posiada postawę wspaniałą, obejście ujmujące, powagę wielką, obok uprzejmości, a nadto jeszcze jednę cnotę: łaskawej hojności, która za serce chwyta i wedle św. Pawła do koniecznych przymiotów biskupich należy. *Beatius est dare*, *quam accipere.*

W sto niemal lat po ostatnim sufraganie przemyskim, Michale Romanie Sierakowsklm, niegodnym imienniku świątobliwego Arcybiskupa Wacława Hieronima Sierakowskiego (zmarłym z tytułem biskupa latyczowskiego na Podolu) został ks. Ignacy Łoboś prekonizowany 27 marca 1882 przez Stolicę Apostolską na biskupa leuceńskiego i. p. inf. i sufragana przemyskiego. Obrząd konsekracyi nowego Biskupa odbył się w niedzielę 16 kwietnia 1882 w kościołku O.O. Jezuitów na Wesołéj w Krakowie. Konsekratorem był ks. Biskup krakowski, Albin Sas Dunajewski, asystentami: ks. Biskup Jan Chryzostom Janiszewski, sufragan poznański, i za osobną dyspensą Stolicy Apostolskiéj, w miejsce drugiego biskupa, ks. prałat hr. Scipio del Campo. Przytomni byli téj uroczystości, z gremijum kapituły przemyskiéj: ks. kanonik Szediwy, serdeczny i długoletni przyjaciel ks. Biskupa Łobosia, i ks. kanonik kniaź z Kozielska Puzyna, dzisiejszy sufragan lwowski.

Jako sufragan był ks. Biskup Łoboś czynnym na wizytach pasterskich, które corocznie w kilku dekanatach dyjecezyi przemyskiéj odbywał z polecenia ks. Biskupa Soleckiego. Kiedy na początku roku 1885 pożegnał się z tym światem ś. p. ks. Alojzy Pukalski, biskup tarnowski, głos powszechny wskazywał na ks. Biskupa Łobosia, jako jego następcę. Spełniły się te oczekiwania obecnie, jak mniemamy, ku powszechnej radości wielbicieli cnót i przymiotów ks. Biskupa.

[1]) Na ich czele wymienić należy sędziwego ks. prałata Hoppego, Nominata po Biskupie Wojtarowiczu na biskupstwo tarnowskie, którego nie przyjął, nie chcąc brać infuły po biskupie niesprawiedliwie przez rząd godności pozbawionym; dalej przezacnego starca, ks. prałata Skwierczyńskiego, rektora seminaryjum, prawdziwego ojca kleru dyjecezyi, który nieledwie wszystek pod jego kierownictwem się wychował, nie mówiąc o innych czcigodnych członkach tej kapituły, która od wielu lat przyświéca całéj dyjecezyi przykładem i powagą cnót kapłańskich.



NAJPRZEWIELEBNIEJSZY

Jmć Ksiądz Dr. JULIJAN PEŁESZ,

pierwszy biskup ruski dyjecezyi Stanisławowskiej.

Rok 1886 stanowi epokę w dziejach Kościoła ruskiego. W tym roku bowiem spełniły się gorące pragnienia Rusinów unitów w Galicyi, domagających się dawno utworzenia dyjecezyi stanisławowskiej; w tym roku zasiadł na stolicy biskupiéj w Stanisławowie piérwszy władyka, Najprzew. ks. Dr. Julijan Pełesz. Mało któremu z biskupów ruskich towarzyszyła przy wstąpieniu na tron biskupi taka miłość i ufność Polaków i Rusinów zarówno, mało który wziął na swoje barki do speł-

nienia tyle zadań i takie nadzieje, jakie w jego osobie złożyły Kościół i monarchija, ruska i polska ojczyzna. To też osobistością nowego biskupa żywo interesowały się nie tylko kraj nasz, ale cała Austryja, nie tylko Ruś, ale Słowiańszczyzna cała, cały katolicki Kościół, widząc w nim dzielnego przewodnika narodu ruskiego, który, świadomy celów, potrafi z całą energiją użyć odpowiednich środków do podniesienia tego narodu, tak pod względem religijnym, jak i społecznym.

Kiedy cesarz Franciszek Józef, będąc w tym roku na manewrach w Galicyi i przyjmując dostojników kraju, zapytał ks. biskupa Pełesza, jak postępuje jego działalność? władyka odpowiedział skromnie, że: „każdy początek trudny.“ — „Ale Waszéj Biskupiéj Mości początek był nader piękny“, zaświadczył Monarcha. I rzeczywiście. Dotychczasowa działalność biskupa stanisławowskiego w sejmie, w dyjecezyi, wśród duchowieństwa i ludu, znamionuje męża pełnego mądrości i roztropności, męża według serca bożego, męża prawdziwie kościelnego, który, jeżeli tak pięknie swoję pastérską rozpoczyna czynność, to jest nadzieja, że ją do końca pożądanego doprowadzić zdoła, na sławę katolicyzmu, na sławę unii i ruskiego narodu. Sądzimy, że przysłużymy się czytelnikom, podając niektóre daty, odnoszące się do Jego osoby.

Julijan Pełesz urodził się dnia 3 stycznia 1843 r. we wsi Smerekowcu, koło Gorlic, w dawnym cyrkule jasielskim, w okolicy, gdzie ludność polska z ruską na jednym niemal siedzi łanie, pół na pół z nią pomieszana, a od wieków w pięknéj zgodzie sąsiedzkiéj ze sobą żyjąca. Bogobojni rodzice: Grzegórz Pełesz, nauczyciel szkoły ludowéj i Joanna z Szczawińskich, córka gr. kat. plebana z Regietowa, koło Gorlic, troskliwie starali się o rozwój umysłowy swego syna, od wczesnych lat niepospolite okazującego zdolności. Ukończywszy szkoły normalne w Jaśle, udał się dzisiejszy ks. biskup do gimnazyjum w Preszowie, na Węgrzech, gdzie jest stolica gr. kat. biskupa, do którego dóbr należy uroczy położeniem swojém, a przez tyle tysiąców odwiédzany Czerwony Klasztór w Pioninach. W Preszowie przepędził sześć lat, które dały mu sposobność poznania stosunków kościelnych i politycznych na węgierskiéj Rusi. Ostatnie dwa lata nauk gimnazyjalnych odbył w Przemyślu, gdzie zdał egzamen dojrzałości w r. 1863. Nauki teologiczne odbywał przez cztéry lata w Wiédniu, a 20 października 1867 r. przyjął w Przemyślu święcenia kapłańskie z rąk ś. p. biskupa przemyskiego, Tomasza Polańskiego. Posłany na dalsze jeszcze nauki do Wiédnia, w r. 1870 otrzymał stopień doktora św. teologii, na podstawie rozprawy, napisanéj o życiu i pismach św. Cypryjana Kartagińskiego. Od r. 1870—1874 był po dwa lata z kolei we Lwowie i w Przemyślu prefektem przy Seminaryjum duchowném, a w Przemyślu oraz profesorem teologii pastérskiéj. W r. 1874 powołany do Wiédnia na proboszcza parafii ruskiéj przy cerkwi św. Barbary, przez 9 lat, t. j. aż do zamianowania swego w r. 1883 archidyjakonem i dziekanem kapituły metropolitalnéj u św. Jura we Lwowie, wytrwał na tém stanowisku. Przez czas pobytu swego w Wiédniu, ks. biskup Pełesz, będący w posiadaniu rozległéj wiedzy teologicznéj i historycznéj, oprócz drobniejszych kilku prac, napisał dwa wielkie dzieła, które pamięć jego następnym przekażą pokoleniom i trwałą na zawsze zachowają wartość. Są to: *Teologija pastérska*, wydana po rusku w Wiédniu r. 1876, dzieło ogromne, liczące stron blisko tysiąc, i *Historyja Unii kościoła ruskiego z Rzymem*, napisana po niemiecku, i wydana w Wiédniu 1881 r., w dwóch wielkich tomach, (przeszło 1700 stron). Ażeby ocenić wielką wartość piérwszego dzieła, trzeba wiedzićć, że literatury teologicznéj naukowéj w języku ruskim, tak dobrze jakby nie było wcale. Bazylijanie polscy pisali wiele i dobrych rzeczy, ale niemal wyłącznie w języku polskim, i książki te po części są dziś przestarzałe i bez praktycznego użytku na dzisiejsze czasy; od czasu zaś odrodzenia się piśmiennictwa ruskiego w Galicyi, miała literatura ruska w zakresie teologicznym chyba kazań trochę i modlitewników, nic więcéj. Ks. biskup Pełesz jest, można śmiało powiedzićć, przez dzieło swoje, wyżéj wspomniane, przodownikiem w umiejętnéj literaturze teologicznéj ruskiéj, dostarczając duchowieństwu ruskiemu przewodnika teologii praktycznéj, jedynego dotąd w tym rodzaju w języku ruskim napisanego, a gruntownością swoją mogącego iść o lepsze z dziełami najznakomitszych katolickich teologów. Drugie dzieło ks. biskupa Pełesza ma znaczenie daleko daléj sięgające: on to bowiem dał poznać historyją Unii na Rusi ca_

łemu światu katolickiemu. Robiono ks. Pełeszowi zarzut, że po niemiecku to wielkie dzieło swoje napisał. Ależ nié mógł i nie powinien był inaczéj pisać, jak w obcym jakim języku. Po rusku pisząc, nie byłby czytany od nikogo więcéj, prócz nie wielu ruskich księży; po polsku nié mógł pisać, nie chcąc narażać się swoim: pozostało tylko użyć języka łacińskiego lub niemieckiego. Że wybrał niemiecki, nic dziwnego, jeżeli się zważy, że autorowi chodziło o to, aby i w monarchii, do któréj Ruś galicyjska należy, dzieło jego przez wszystkich mogło być czytane i przyczynić się do poznania dziejów kościelnych narodu ruskiego, o których w dalszych krajach koronnych, słabe, albo zgoła mylne nieraz można spotykać u ludzi, nawet wykształconych, wiadomości i wyobrażenia. W dziele tém ks. biskup Pełesz pokazał się nietylko jako uczony, znający, jak nikt może inny, dzieje ruskiéj cerkwi, ale i jako prawy katolicki kapłan, oceniający wypadki ze stanowiska katolickiego, nazywający rzeczy po imieniu, tak, jak nazywane być powinny. Odstępstwo księży galicyjskich, którzy poszli do Kongresówki na apostołów schizmy i sromotna ucieczka z Chełmu ks. biskupa Kuziemskiego, należycie są przez ks. biskupa Pełesza w jego dziele napiętnowane.

Ale mąż takich zdolności, jak ks. Pełesz, nie samém piórem jedynie miał występować jako szermiérz w obronie prawdy katolickiéj i swobód swego narodu. Gdy rząd rakuski zdecydował się na erekcyją nowéj gr. kat. dyjecezyi stanisławowskiéj, któréj oddzielenie od lwowskiéj już w r. 1850 było postanowione, ale nie wykonane, Monarcha, znany z uczuć katolickich i dbały o dobro swoich poddanych, zamianował 12 lutego 1885 r. ks. Pełesza piérwszym biskupem stanisławowskim, do którego to wyboru Stolica Apostolska, któréj nominat z najchlubniejszéj znany był strony, najchętniéj się przychyliła. Konsekracyja nowego Pastérza odbyła się w archikatedrze lwowskiéj, u św. Jerzego, d. 1 listopada 1885 r. Dokonał jéj ks. metropolita Sylwester Sembratowicz, w asystencyi ks. arcybiskupa Morawskiego i ks. arcybiskupa Isakowicza. Ingres do swéj stolicy odbył d. 10 stycznia 1886 r. Zatrząsł się od radości gród, wzniesiony przez hetmana Rewerę Potockiego, witając z błogosławieństwem tego, co przyszedł doń w imię Pańskie, w imię Namiestnika Chrystusowego, ażeby być pastérzem tego ludu, którego jedność ze Stolicą Apostolską św. Józefat krwią swoją przypieczętował, który nad Bugiem krew swoję niedawno przeléwał i dziś jeszcze ciemięstwo najsroższe cierpi, a Kościołowi wierności dochowuje. Intronizacyja odbyła się wspaniale d. 10 stycznia 1886 r., w nowéj gr. katedrze w Stanisławowie, która jest kościołem pojezuickim i wzniesioną została w połowie przeszłego wieku przez hetmanową Potocką, siostrę rodzoną króla Stanisława Leszczyńskiego. Nowy biskup rozpoczął rządy swoje od dwóch pięknych listów pastérskich, w których nie wiadomo co więcéj podziwiać: czy uczoność historyka i teologa, czy święty zapał przywiązanego całém sercem do Kościoła katolickiego biskupa. Pamiętna mowa, powiedziana w sejmie galicyjskim, uwydatniła zdolności ks. biskupa jako mówcy politycznego i politycznego męża. Jako biskup, powiedział bez ogródki gorzką prawdę i Polakom i Rusinom; jako obywatel kraju, w którym dwie bratnie narodowości od wieków obok siebie żyją zjednoczone w wyznaniu téj saméj wiary, choć w odmiennym obrządku, wezwał jednych i drugich do zgody i bratniéj miłości. Godzi się spodziéwać, że rządy stanisławowskiego władyki, bodaj jak najdłuższe, przyczynią się do utrwalenia téj jedności, któréj tylko pragnąć może każdy prawy Polak i Rusin. Bez Rusi nié ma Polski, bez Polski nié ma Rusi, tylko Moskwa i prawosławie ze swoim cezaropapizmem.

Ks. Łukasz Bobrowicz.



NAJPRZEWIELEBNIEJSZY

Jmć Ksiądz JAN PUZYNA,

SUFRAGAN LWOWSKI O. Ł.

Nie rzadkim jest zjawiskiem, iż uczeni i biegli prawnicy, w zawodzie swoim dotychczasowym używający znaczenia i powagi, z czasem przyoblekali suknię kapłańską i z administratorów państwa w najszérszém tego słowa znaczeniu stawali się administratorami Sakramentów św. — sługami Kościoła. A cenne to były i są nadzwyczaj nabytki: z jednéj bowiem strony decyzyja, powzięta w późniejszym wieku poświęcenia się wyłącznéj służbie ołtarza, daje tém silniejszą gwarancyją, iż płynie z głębszych i silniejszych pobubek; z drugiéj strony znajomość prawa, stosunków politycznych i społecznych w każdym zawodzie musi być przydatna, a cóż dopiéro w zarządzie dyjecezyją, lub częścią téjże. Stąd prawnicy-kapłani, wynosząc z poprzedniego zajęcia zmysł administracyjny i organizacyjny, starają się na każdym kroku swe wiadomości i swoje doświadczenia spożytkować i bardzo często wsławiają się jako znakomici biskupi i dygnitarze kościelni. I tak: św. Grzegorz

Wielki był początkowo prawnikiem, św. Iwo, tercyjarz św. Franciszka, wzór duszpastérzów, był naprzód adwokatem, a i póżniéj, jako kapłan, bronił spraw wdów i sierót. Św. Alfons Liguori, późniéjszy biskup, był adwokatem. A żeby nie sięgać daleko i czasem i przestrzenią wśród naszego obecnego episkopatu znajdujemy czterech pastérzów-prawników. Arcybiskup lwowski o. ł. ks. Seweryn Morawski, biskup krakowski ks. Albin Dunajewski wikaryjusz kapitulny płocki X. Henryk Piotr Kossowski, biskup serreński in part. inf. i ks. Jan Puzyna, biskup melficki in part. inf., sufragan lwowski ob. łać.

Rodzina Puzynów, piérwotnie ruska, należy do najstarszych, wspólnego pochodzenia z książętami Ogińskiémi, wywodzi się od Ruryka. Dobrze zasłużona Ojczyźnie i w sprawach Kościoła niepoślednie miejsce zajmowała.

W XVIII w. Józef, biskup inflancki krzewi wiarę katolicką i oświatę między ludem łotewskim w Inflanciech i Kurlandyi; Piotr † 1716., rektor kollegium Jezuitów w Nieświeżu, niepospolity teolog i kaznodzieja; Paweł, cześnik upicki, poseł na sejm konwokacyjny r. 1632., po śmierci żony archidyjakon żmudzki i Nikodem, proboszcz, infułat geranoński w r. 1809., biskup, nominat wileński. Pobożni i w życiu domowém dziesięcinę z dóbr swoich oddawali Bogu, fundując przybytki czci Jego poświęcone: klasztor Bernardynów w Gwoźdźcu, majątku ich, sumptem ich stanął.

Dzisiejszy sufragan lwowski, Jan Maurycy Paweł, kniaź z Kozielska Puzyna — urodził się w Gwoźdźcu, w Galicyi wschodniéj r. 1842. z ojca Romana, majora wojsk polskich, kawalera krzyża wojskowego polskiego z matki Hortensyi, córki gien. Dwernickiego. Studyja gimnazyjalne odbył we Lwowie i Pradze. Ukończywszy wydział prawa i administracyi, wstąpił roku 1868. do prokuratoryi skarbu. W r. 1870., po złożeniu egzaminów ścisłych, otrzymał na uniwersytecie lwowskim stopień doktora obojga praw. W rok późniéj przeszedł do dyrekcyi skarbu, gdzie na urzędzie komisarza pracował, aż do chwili wstąpienia do seminaryjum dyjecezyjalnego w Przemyślu r. 1876. W dwa lata, w dniu Niepokalanego Poczęcia Najśw. P. Maryi, otrzymał święcenie kapłańskie z rąk ówczesnego biskupa przemyskiego ks. Macieja Hirschlera. Przeznaczony na wikaryjusza do Przeworska, niebawem został stamtąd odwołany na vice-rektora seminaryjum przemyskiego; r. 1880. otrzymał kanoniją katedralną patronatu Drohojowskich.

Niemałe zasługi położył w dyjecezyi, będąc nadto asesorem i referentem konsystorza gieneralnego dyjecezyi, rektorem Towarzystwa „Bonus Pastor“ it.d. Za jego wpływem po największéj części zawiązała się w Przemyślu na d. 19. marca r. 1884. konferencyja męskiego Towarzystwa św. Wincentego à Paulo. Zebrana z ludzi dobréj woli, wśród których widzieć można było najpoważniejsze osobistości, od początku szczérze zabrała się do dzieła wykonywania miłosierdzia chrześcijańskiego, gdzie się tylko da. A chociaż odjazd jéj założyciela odebrał jéj najgorliwszego pracownika, to młode grono z tém większą usilnością stara się, aby ten ubytek własnémi siłami zastąpić.

Dnia 26. lutego r. 1886. Ojciec św. prekonizował ks. Jana biskupem melfickim in part. inf.

Konsekracyja odbyła się w Rzymie i to na wyraźne życzenie w kościele kolegijum polskiego. Konsekratorem był J. Em. Kard. Ledóchowski, assystentami: arcybiskup praski Schönborn i arcybiskup Józef Sembratowicz. Niebawem ks. Arcybiskup lwowski mianował go swym gien. wikaryjuszem i oficyjałem. Gdy sędziwy i zasłużony prezes rady miejscowéj lwowskiéj św. Wincentego à Paulo, p. Ignacy Drexler z godności swéj zrezygnował, Rada zaraz zwróciła się do młodego Sufragana, tak doskonale ducha i sprawy Towarzystwa znającego, by godność tę przyjąć raczył.

Dzieła i prace jego dokonane w dyjecezyi przemyskiéj każą nam oczekiwać równie zbawiennéj, pełnéj owoców pracy dostojnika Kościoła w obszérnéj archidyjecezyi lwowskiéj.

KRZYŻACY.

Z łona burzliwéj wyjrzał miesiąc chmury,
I trupiém światłem bieli szląskie góry.
Groźno i wietrzno; lasu gąszcz hucząca,
Faluje z wiatrem — a łuna miesiąca
Czasem po drodze w parowie przemyka
Bieląc samotną chałupę leśnika.

W chacie niepewny kaganek połyska,
I przy kominku siedzi leśnik stary,
Sędziwą głowę na jednéj sparł dłoni,
A drugą drżącą jakieś pismo ściska.
Przy nim, na łożu, podobna do mary,
Stara kobiéta blada, senna leży,
I małe chłopię w ubogiéj odzieży,
Klęczy u nóg jéj i zwróciwszy ręce
W górę — ku niebu prośby swe dziécięce
Wysyła z cichym poszeptem pacierzy.

Po borze wicher w dzikie wyje głosy,
Czasem grom w górach groźne echa budzi;
Lecz sroższa burza wre w duszach tych ludzi,
Bo smutne, ciężkie udziałem ich losy.
Ten mały chłopiec niedługo... siérota
W świat wielki pójdzie jak liść wiatrem gnany...
Dla téj kobiéty blada śmierć już wrota
Głuchéj wieczności skrzydłem swém otwiéra —
Ten biédny starzec, leśnik — on wygnany!
Niechcą go Niemcy, bo po polsku płacze,
Bo ten jęk Słowian mściwy wzrok otwiéra,
Który przeraża te hordy krzyżacze —
To pismo pędzi go na dnie tułacze...

Po borze wicher szaleje z gęstwiną,
Jakby rusałki szły w piekielne harce —
I jego myśli wraz z tym wiatrem płyną,
Myśli dalekie... myśli jak on — starce;
Lat... siódmy krzyż już — niwa mazowiecka
Tam... pod Grochowem strzecha go zrodziła...
Szum polskich łanów kołysał sen dziecka...
Ojciec, chłop polski, idąc na armaty,
W grochowskiéj bitwie poległ od kartacza;
Chatę wraz z matką spalili sołdaty,
Gotując dziecku wcześnie los tułacza.
Z ojczystéj niwy grochowskiéj wygnany
Błądził od Niemca aż do Carogrodu,
Był w każdéj walce za wolność narodu;
I w kosynierach poznańskich był znany,
Z barykad Lwowa uniósł chlubne rany,
Zrosił krwią Węgry, góry Siedmiogrodu,
Błądził po Turcyi; sześćdziesiąty trzeci
Widział go znowu w hufcach polskich dzieci.
Zgnieciono wolność, krwi wylano rzéki,
Z mogił nadziei znowu w świat daleki
Los go popędził; ranami okryty,
Zmęczony życiem i nędzą przybity,
Gdy mu wiek młody na wojnach przepłynął,
W końcu do chaty leśniczéj zawinął.
Raz jeszcze Niemcy wzięli go w szeregi,
I przerzucili pod nad Renu brzegi
Na Franków kule — tam gdzie Polski syny
Krwią swą kupiły niemieckie wawrzyny.
Powrócił w końcu do chaty leśniczéj
Myśląc, że los mu spoczynku użyczy
Po błędném życiu wśród szczupłéj rodziny.
A dziś?... dziś znowu trzeba stare kości
Powlec po wielkim, po szérokim świecie,
A żona kona — a siérotą dziécię,
A jakaż dola siérocéj przyszłości?

Ha Niemcy! Niemcy cywilizowani!
Schylone czoło świat wam niesie w dani,
Wam barbarzyńskich potomkom Krzyżaków,
Rabusiom miana wyrzniętych Prusaków,
Żmijom wygrzanym, u piersi Polaków!
Wam — mordu synom, wnukom czarnéj zdrady
Skrytym pod frakiem światowéj ogłady,
Wam twarz miedzianą świat sławą oplata —
Wielcyście! wielcy! wszakże twarz miedziana
Prócz łotrów — także i posągom dana...
Wielkiś, kanclérzu, na gwałtu rydwanie!
Pod jego kołem Polacy — Słowianie,
Pod jego kołem ludzkie prawa świata,
Wielkiś Krzyżaku — sławą Herostrata!...

Już mały Janek skończył swe paciérze,
Wstał, patrzy w ojca, za rękę go bierze:
— Ojcze! dlaczego dumacie tak smutnie?..
Tacyście bladzi... straszne oczy macie...
Co to za pismo w dłoni tak ściskacie?
Ach! ja się boję... wiatr dmie tak okrutnie,
Błyska się... wyje coś dziko od lasu...
O jak tam strasznie na świecie być musi!..

Wzdrygnął się stary, piersi mu coś dusi,
Spojrzy na żonę, na syna boleśnie:
Ciszéj, mój chłopcze... matka jeszcze we śnie...
Nie bój się burzy, bo musisz zawczasu
Uczyć się w burzy iść przez całe życie...

Ojcze! dlaczego tak smutnie mówicie?
Dlaczego w burzy?.. ja się boję burzy...
— Nie bój się, chłopcze — och, nic ci nie wróży,
Że twoje życie kiedyś się rozchmurzy —
Ot, co cię czeka — kij — torba żebracza —
Bo taką dolę Niemiec ci przeznacza...

Jęk cichy przerwał mu słowa gorące,
Chora kobiéta zwolna się podniosła —
Jéj trupia bladość, jéj oczy świécące,
Już zwiastowały śmiertelnego posła...

Mężu, śmierć czuję... o, szybko się zbliża,
Przywiedź mi księdza... daj w rękę znak krzyża...
Janku, siéroto — chodź tu, me kochanie...
Biédnyś ty, biédny, gdy matki nie stanie...
Mężu mój, nie płacz... nie płacz nadaremno —
Księdza... och prędzéj... Janku! módl się ze mną.—

Leśnik łzy otarł końcem od rękawa,
Patrzy na żonę — chce iść — znowu stawa —
Nagle poblednie i natęża ucho...
Széroko, strasznie rozwarły się oczy,
Schwyci się za pierś i ku drzwiom zatoczy,
I jakieś słowa szepcze nieprzytomnie:
Boże mój!.. Boże!.. to oni... już po mnie...

W lesie coś słychać — coś tam tętni głucho —
Wiatr niesie echa kopyt... szybkiéj jazdy...
Ciemno — na chwilę wyziéra z obłoku
Zimne, nieczułe lico nocnéj gwiazdy.
Bieleje droga — tam widać w oddali
Jezdne postaci — broń błyska u boku —
Świécą się hełmy... wśród tumanów fali
Pędzą jak duchy — wysłańcy ciemności —
Ponure widma krzyżackiéj przeszłości,
Pruscy żandarmi...

Szybko się zbliżyli —
Chatę leśnika w koło otoczyli —
Wchodzą do środka — leśnik im zabiega:
Litości... łaski... żona na skonaniu...
Dajcie jéj umrzéć... nie wié o wygnaniu...

— Żandarm nie słucha, prosto w izbę zmierza,
Dobywa papiér: z rozkazu kanclérza
Z granic królestwa jesteście wygnani,
Bo nie jesteście królewscy poddani.
Termin ostatni — długośmy czekali,
Wóz tam już czeka — w drogę chłopie! daléj!

Jęknęła głucho matka nieszczęśliwa,
Wzniosła się — drgnęła — padła jak nieżywa..
— Litości! łaski!.. pozwólcie panowie...
Zajęczy leśnik i padł na kolana,
Ona umiéra... pozwólcie kapłana...
Kanclérz choć Niemiec, ale w takiéj doli,
Może zrozumié ludzki płacz... pozwoli...

Rozkaz! tu trzeba słuchać! żandarm powié,
Wiész co to rozkaz, głupi polski chamie?
Tutaj nie Polska! i podniósł swe ramię —
W drogę! marsz z nami, bo weźmiemy siłą!

Pożarem oko leśnika strzeliło...
Zerwał się z ziemi i rozdarł koszulę,
Obnażył piersi i dumne jéj blizny:

Tutaj popatrzcie wy, pruskie żołdaki!..
Moskiewskie, pruskie, austryjackie kule
Tu — na téj piersi wypisały znaki
Półwiecznéj walki za polską ojczyznę...
Zedrzyjcie blizny te na piersi siane,
A wtedy synem Polski być przestanę!..
Te bliznę z Francyi... ten krzyż orderowy...
Znak waszych zwycięstw... zdrady Bazenowéj,
Nie chcę ich... palą... hańbią... bierzcie wrogi
I kanclérzowi rzućcie go pod nogi...
Jak ja wam rzucam — zbirom jego państwa...
Niech zdobi krzyżem swoje piersi biesie,
Niech mu zagładę... zagubę przyniesie. —
Pluję z pogardą na wasze poddaństwa

Bierzcie mię teraz... zabijcie mi żonę...
Wypędźcie syna... w świat... na losy twarde...
Bierzcie przekleństwo z piersi wyzionione,
Na zgon!.. na zgubę!.. na świata pogardę!..

Z gniéwu zsiniały wielkie Marsa syny,
Shańbione Meców, Sedanów wawrzyny,
I znieważone pruskie majestaty!
Skoczyły naprzód bohatéry — katy,
Żandarm w twarz pięścią uderzył leśnika,
Inni rzucili na ziemię... związali...

Zobaczył Janko co ojca spotyka;
Jak młody tygrys skoczył na nich: — zbójca!..
Zbójcy!.. ach mamo!.. Boże!.. precz od ojca!..
Żandarmi dłużéj mu krzyczéć nie dali,
Jeden z nich szybko do chłopca przyskoczył
Uderzył... Janek z jękiem się zatoczył...

Widziałeś lwicę gdy broni swych dzieci,
Gdy tchem zabija a okiem swém pali?
Patrz na tę matkę — wstaje z łoża... leci...
Straszna w swéj bieli, jak grobów widziadło —
Choć w twarzy tchnienie śmierci już osiadło.
Jęk dziecka matkę obudzi z mogiły —
Wyciąga ręce... oczy zaświéciły...
Zasłania syna... a chrapliwe słowa
Drżą na jéj ustach jak nuta grobowa:

Precz mi od dziecka! wy... wy.... wy... Prusacy!..
Wy... gorszéj klątwy... nie... znaléźć nié mogę...
Przęklęci!.. dziecko bić!.. precz!.. tu Polacy...
Chwieje się — słania — pada na podłogę...

Milczenie chatę zaległo leśnika —
Żołdaków dłonie okuło przekleństwo,
A anioł śmierci cicho się przemyka,
Łzą rosząc ludu polskiego męczeństwo.

Wiatr las kołysze i nocne mgły kłębi,
I grom daleki budzi śpiące góry,
I księżyc smutnie duma w kirze chmury —
Majaczy parów — na drodze tam — w głębi,
Znów lecą konni... wóz czerni się... toczy...
Na wozie leśnik; zagasłe ma oczy,
Włos siwy wicher rozwiéwa po czole,
A u nóg Janek — sieroce pacholę —
Lecą — och śpieszno iść im na niedolę!
Lecą tam — na wschód — pierzchają oddalą
Słowiańskie dzieci przed giermańską falą.
Bór smutno szumi i rosy łzy roni,
I wiatr zawodzi i smutną pieśń dzwoni,
I dziwne dźwięki w téj pieśni przegania
Jak gdyby jakieś skazki i podania:
Psich pól, Grunwaldu baje stare wieści,
W sztandary hołdów mistrzowych szeleści,
I z wściekłym szumem bije w gór posady,
Z piekielną pieśnią wiarołomstwa, zdrady...
I dmie z tryjumfem w nieba głąb chmurzystą
Jakby, w godzinę wieków uroczystą
Tryjumf odwetu grał — tryjumf wolności!
A w dali jeźdzcy... leśnik... wóz się toczy...
Czernią... majaczą... już znikli w ciemności..,
Ach czyż obaczą ich już czyje oczy?

Szczepie słowiański! ty śpiący olbrzymie,
Kiedyż swe oczy z snu wieków otworzysz,
Kiedyż tą siłą co w twém łonie drzémie,
Tamę giermańskim najeźdcom położysz?
Przez dziesięć wieków trwał sen twój kamienny,
Stumiljonowy ludu — stuimienny,
Przez dziesięć wieków wilk hercyńskich borów
Wściekłémi hordy kwiożerczych potworów
Szarpie, wyżéra olbrzymie twe łono,
Krew twoję paszczą ssie nienasyconą,
Zatapia szpony z wściekłością harpii,
Drętwi ci członki żądłem czarnéj żmii —
A ty — olbrzymie śpisz — i czasem we śnie,
Gdy ból za wielki, to rykniesz boleśnie.
Strząśniesz jednego wilka z krwawą mordą
I bok usuwasz na sto mil przed hordą;
Potém znów wpadasz w twój sen nieprzerwany,
A wilki gonią, nowe krwawią rany.
Szczepie słowiański! mogłeś spać tak długo,
Choć twoje członki krwi broczyły strugą,
Dziś spać nié możesz, bo dziś w twoje serce
W twe polskie serce godzą dziś morderce,
To jedno serce masz szczepie stugłowy,
Kiedy je stracisz — wszystkie padną głowy!

O zbudź się, zbudź się, olbrzymie słowiański,
Wyjdź z trumny wieków jak jutrzenki łuna,
I gęśl słowiańską trąć gniéwem Perkuna,
Tchnij zemstą — wygrzeb twój topór kapłański,
Wznieś go na karłów; przez długie wieki
Krwią zaléwali senne twe powieki,

Rzuć na ich karki Tatry i Bałkany,
Zbierz w pierś olbrzymią trzech twych mórz orkany,
I tchnij okropnie tam — w zachodu ziemię,
Za Łabę wymieć dzikie mordu plemię,
Na każdą milę, co się od niej dzieli
Stumiljonowy — rzuć milijon mścicieli!

Szczepie słowiański! kapłanie przyszłości!
Sto głów niewolnych strój laurem wolności,
Stem barków dźwignij Europy losy,
A polskie serce zgoi wieków ciosy!

F. H. Nowicki.

NASI PISARZE KATOLICCY.

WYKAZ.

W „Kalendarzu katolickim" z lat: 1882 i 1883 zamieściliśmy rubrykę p. t.: „Nasi pisarze katoliccy". W niej podaliśmy wykaz naszych pisarzów, bądź pracujących na niwie literatury kościelnej, bądź tych, co w pracach swoich mieli sposobność wyrazić swoje przekonania katolickie. Gdy od tego czasu wiele już zmian zaszło, (śmierć owe szeregi przerzedziła, a wielu nowych przybyło), przeto obecnie uskuteczniliśmy drugie wydanie owego wykazu, ile to możebném nam było, zebrane dokładnie, upraszając zarazem łaskawych Czytelników o wszelkie sprostowania i dodatki, z ktorychbyśmy na przyszłość skorzystać mogli.

Księgarnia katolicka
Dra Władysława Miłkowskiego w Krakowie.

Badeni Jan, O. T. J. Urodzony r. 1858, przebywa w Krakowie, gdzie jest współpracownikiem „*Przeglądu powszechnego*"; napisał prócz tego dramat z prologiem p. t.: „*Unita*" (w rękopisie).

Baranowski Antoni ks., biskup Tespeński, Sufragan Żmujdzki, ma obecnie lat 51. Studyja teologiczne ukończył w akademii w Petersburgu, a dla uzupełnienia ich, wysłany był do uniwersytetu monachijskiego. Większą część kapłaństwa swojego spędził jako profesor akademii duchownéj i seminaryjum dyjecezyjalnego, co mu zjednało godność kanonika gremijalnego w kapitule miejscowéj. Odznacza się ks. Baranowski jako wielki miłośnik i znawca języka litewskiego; pisze w tym języku poezyje, a badania historyczno-gramatyczne zjednały mu sławę u niemieckich filologów.

Barański Karol, O. T. J. Urodzony r. 1802, po skończonéj filozofii wstąpił do Jezuitów r. 1830; był kaznodzieją niemieckim we Lwowie, prefektem szkół w Nowym-Sączu. Od r. 1850 rektorem małego seminaryjum we Lwowie. Od r. 1862 zostaje w Nowym-Sączu jako kaznodzieja i spowiednik. Napisał: *O poruszaniu się stolików.* Lwów. *Baczność! Polacy*, Lwów, 1861.

Barącz Sadok ks. Urodził się w Stanisławowie na Pokuciu, dnia 29 kwietnia 1814 r. z rodziców Ormijan. Szkoły normalne i gimnazyjalne ukończył w mieście rodzinném. Filozofiją i Teologiją we Lwowie. Wstąpił do zakonu O. O. Do-

minikanów w r. 1831. Na kapłana wyświęcony został 21 lipca 1838 r.

Napisał dzieła następujące:

1) *Katalog W. W. O. O. Bazylijanów w Polsce.* Rękopism nadzwyczaj ścisłego pisma 313 str., in folio.

2) *Katalog W. W. O. O. Dominikanów w Polsce.* Rękopism in folio.

3) *Rozmaitości naukowe.* Rękopism in 4-to.

4) *Materyjały do napisania monografij krajowych.* Rękopism in 4-to.

5) *Pamiątki miasta Żółkwi*, drukowane we Lwowie 1852 r. Wydanie II. tamże 1877 r.

6) *Pamiętnik dziejów polskich*, drukowany we Lwowie 1855 r.

7) *Żywoty sławnych Ormian w Polsce*, drukowane we Lwowie 1856 r.

8) *Wiadomość o klasztorze WW. O. O. Dominikanów w Podkamieniu*, drukowana we Lwowie 1858 r. III wydanie w Tarnopolu 1863 r.

9) *Pamiątki miasta Stanisławowa*, drukowane we Lwowie 1858 r.

10) *Rys dziejów zakonu kaznodziejskiego w Polsce*, we dwóch tomach, drukowany we Lwowie. 1861 r.

11) *Pamiątki Jazłowieckie*, drukowane we Lwowie 1862 r.

12) *Towarzysz duchowieństwa katolickiego*, drukowany w Tarnopolu 1864 r.

13) *Wolne miasto handlowe Brody*, drukowane we Lwowie 1865 r.

14) *Bajki, fraszki, podania i przysłowia na Rusi*, wydane w Tarnopolu 1866 r. II. wydanie 1886 r.

15) *Rys dziejów ormijańskich*, wydany w Tarnopolu 1869 r.

16) *Dzieje klasztoru W. W. O. O. Dominikanów w Podkamieniu*, wydane w Tarnopolu 1870 r.

17) *Pamiętnik zakonu W. W. O. O. Bernardynów w Polsce*, drukowany we Lwowie 1874 r.

18) *Badacz. Studyjum obyczajowe*, drukowane w Brodach 1875 r.

19) *Klasztor W. W. O. O. Dominikanów w Starym Borku*, drukowany we Lwowie 1878 r.

20) *Pamiętnik szlachetnego domu Ledóchowskich*, wydany we Lwowie 1879 r.

21) *Pamiątki Buczackie*, wydane we Lwowie 1882 r.

22) *Archiwum W. W. O. O. Dominikanów w Jarosławiu*, wydane we Lwowie 1884 r.

Wydał: *Kazania ś. p. O. Wincentego Plebankiewicza*, we dwóch tomach we Lwowie 1881 r. i 1884.

Umieszczał po różnych czasopismach pomniejsze artykuły treści rozmaitéj. Napisał téż przeszło 800 listów do literatów w kraju i za granicą żyjących.

Bąba Józef ks., urodzony w r. 1849 w Płazie, w W. Ks. Krakowskiém, studyja gimnazyjalne skończył w Krakowie w r. 1870, teologiczne zaś w seminaryjum duchowném w Tarnowie, w roku 1874; potém, wysłany do wyższego zakładu wychowawczego w Wiédniu, u św. Augustyna, otrzymał stopień Doktora św. Teologii na uniwersytecie wiédeńskim w r. 1880. Po ukończeniu studyjów wyższych, był administratorem parafii w Czarnym Dunajcu; aż w czerwcu r. 1880 powierzoną mu została przez władzę dyjecezyjalną katedra historyi kościelnéj i prawa kanonicznego przy seminaryjum biskupiém tarnowskiém. W r. 1882 został mianowany referentem konsystorza biskupiego w Tarnowie. Prace:

„Grzegórz XVI. a Polska“, artykuł zamieszczony w tarnowskiéj *„Unii“* Nr. 3, r. 1883.

„Nasi historycy, a ś. p. Szujski i broszura Hohoffa“, szereg artykułów, zamieszczonych w *„Dobrym Pastérzu“* w r. 1883.

„Fałsze historyczne w rozprawie p. Tom. Glińskiego“, szereg artykułów, zamieszczonych w tarnowskiéj *„Pogoni“* w r. 1885, późniéj w osobnéj odbitce wydanych.

Oprócz tego, pisał artykuły pomniejsze i korespondencyje, ogłaszane drukiem w *„Pogoni i Unii“*, w *„Dobrym Pastérzu“*, *„Wiadomościach katolickich“* i *„Przeglądzie kościelnym“*, wychodzącym w Poznaniu.

Bober Ludwik, ksiądz Infułat kościoła Archipresbiteryjalnego Najsw. Maryi Panny, ur. 1834 r. Napisał:

De arte hermenentica s. Isidori Pelusiotae. Cracoviae. 1878.

Bojarski Jan, ksiądz proboszcz obrządku grec. kat. obecnie w Husiatynie. Urodzony 18 stycznia 1822 r. we wsi Zabłociu, w Podlaskiém. Napisał:

Recenzyja rozporządzenia ks. Popiela o wprowadzeniu języka rosyjskiego do obrzędów rel. kat.

Czasy Nerona w XIX wieku pod rządem moskiewskim czyli ostatnie chwile Unii. Lwów. 1878; a drugie wydanie powiększone w 2 tomach, wyszło w r. 1886.

Borawski Edward, ksiądz. Urodził się 29 listopada 1849 r. w Nowym-Sączu, ukończył gimnazyjum w r. 1869 w Tarnowie, i tamże studyja teologiczne, wyświęcony w r. 1873. Od r. 1877-1879, był współpracownikiem i redaktorem pisma ludowego „*Chaty*", a od r. 1879 jest redaktorem „*Wiadomości kościelnych*" i „*Pastor bonus*".

Brandowski Aleksander, ks. proboszcz w Borku. Urodzony w r. 1838 w Wilkowéj pod Jarocinem, w powiecie Pleszewskim, skończył gimnazyjum w Poznaniu, ad St. Mariam Magdalenam; nauki teologiczne odbył również w Poznaniu, a kurs praktyczny w Gnieźnie.

Napisał następujące rozprawy, które były w „*Warcie*" ogłoszone:

1) *Maciéj Kazimiérz Treter*, nieznany a wzorowy stylista polski XVII. wieku

2) *Parafija Borecka podczas napadu szwedzkiego od roku 1655—1657.*

3) *Hrabia Jan Bniński, nieprzyjaciel wiary św. w parafii boreckiéj od roku 1579—1591.*

4) *Baron Maciej Borkowicz, umorzony w r. 1358, wojewoda poznański.*

5) *Kościół Zdzieski w parafii boreckiéj.*

6) *Encyklopedyzm w dwóch kościołach parafii boreckiéj.*

7) *Trzy obrazy w kościele zdzieskim pod Borkiem.*

Brzeziński Antoni ks. Urodził się w mieście Poznaniu dnia 4 czerwca 1820 r. Po ukończeniu szkół gimnazyjalnych tamże, poświęcał się naukom teologicznym na uniwersytetach niemieckich we Frajburgu Badeńskim, Bonn i we Wrocławiu, od r. 1842 do 1846. Po wyświęceniu na kapłana, dnia 31 stycznia r. 1847, został przez ś. p. ks. Arcybiskupa poznańskiego Leona Przyłuskiego powołany na profesora religii i języka razem z literaturą polską w gimnazyjum Trzemeszeńskiém, który to urząd został mu odebrany przez szkolną władzę pruską, w skutek wypadków politycznych r. 1848. Sprawował potém urząd pastérski w mieście Swarzędzu pod Poznaniem i we wsi Boszkowie pod Krotoszynem. Roku 1854, został przez ś. p. ks. Arcybiskupa Przyłuskiego powołany na profesora prawa kanonicznego i historyi kościelnéj, do seminaryjum duchownego w Poznaniu, skąd po jedynastu leciech, wstąpił r. 1865 do Kongregacyi Ks. ks. Filipinów na Górze świętéj pod Gostyniem, w W. Ks. Poznańskiém. Gdy pruskiém prawem z 31 maja 1875 r., została Kongregacyja zniesioną, udał się z innémi jéj członkami na wspólne z niémi mieszkanie do Krakowa, skąd r. 1878 przeniósł się do Tarnowa w Galicyi, gdzie, przy własnym Ks. ks. Filipinów kościele, oddaje się dotychczas pracy kapłańskiéj.

Z prac jego, drukiem osobno ogłoszonych, są następujące:

1) *Sądownictwo w Prusiech w sprawach małżeńskich.* Grodzisk, 1860. (Przedruk z „*Tygodnika katolickiego*").

2) *Rys dziejów św. Soboru Trydenckiego.* Grodzisk, 1863. (Przedruk z „*Tygodnika katolickiego)*".

3) *Żywot Księdza Andrzeja Kidaszewskiego, Regiensa seminaryjum duchownego w Gnieźnie.* Poznań, 1864.

4) *O odwiédzaniu ubogich.* Mowa, powiedziana na zebraniu Towarzystwa św. Wincentego à Paulo w Poznaniu, dnia 8 grudnia 1868. (Przedruk z „*Roczników Towarz. św. Wincentego a Paulo*". Poznań 1869.

5) *Pamiątka Jubileuszu dwóchsetletniego Zgromadzenia Ks. ks. Filipinów na Górze św. Gostyńskiéj r. 1868.* 2 tomy. Poznań, 1869.

6) *Szkoła doskonałości chrześcijańskiéj, przez Ks. Kaspra Drużbickiego S. J.* Przetłumaczył z łacińskiego na polski język. Poznań, 1871.

7) *Kazanie na uroczysty obchód 25-letniego papiestwa Pijusa IX., miane w czasie sumy pontyfikalnéj Ks. Arcyb. Mieczysława Ledóchowskiego, w Górce duchownéj pod Starém Bojanowem dnia 17 czerwca r. 1871.* (Przedruk z „*Tygodnika katolickiego*")

8) *Mowa żałobna na pogrzebie Ks. Dra Aleksego Prusinowskiego, powiedziana w Grodzisku d. 19 lutego 1872.* Poznań 1872.

9) *Mowa żałobna, na pogrzebie Ks. Jana Chryzostoma Arendta, powiedziana we Włoszakowicach, dnia 24 lutego 1872.* Poznań 1872.

10) *Wspomnienie o ś. p. Edmundzie Bojanowskim, fundatorze Zgromadzenia Służebniczek Bogarodzicy Dziewicy Niepokalanéj; z mową żałobną, mianą na pogrzebie w Jaszkowie pod Szremem, dnia 11 sierpnia 1871.* Poznań, 1872.



Nakład księgarni katolickiej Dra Władysława Miłkowskiego w Krakowie.

Święta Matko Anno módl się za nami!

11) *Mowa żałobna na pagrzebie Ks. Dra Feliksa Kozłowskiego, profesora w duchowném Seminaryjum w Gnieźnie, powiedziana w katedrze Gnieźnieńskiéj dnia 18 listopada 1872*. Poznań, 1872.

12) *Mowa żałobna na pogrzebie Ks. Władysława Wojciechowskiego, ostatniego Benedyktyna Wielkopolskiego, powiedziana w Starym Gostyniu, dnia 19 stycznia 1874*. Poznań, 1874.

Brzeziński Józef, Dr., Docent prawa kanon. na Uniwersytecie Jagiellońskim, członek komisyi egzaminacyjnéj oddziału hist praw. Wydał:

O znaczeniu przysięgi. Kraków, 1886.

Jest współpracownikiem „*Przeglądu powszechnego*".

Brzozowski Jan, O. Pijar ur. 1836. Wydał książkę do nabożeństwa p. t. „*Ciche westchnienia*". Kraków, 1886.

Bukowski Julijan, ks. Urodzony w Krakowie 1837 r. w parafii św. Anny, gdzie obecnie jest proboszczem, wyświęcony na kapłana w r. 1862. Od r. 1864 do 1869 był katechetą kierującym szkoły żeńskiéj u św. Jana i połączonéj z nią tak zwanéj preparandy nauczycielskiéj. Od r. 1869, aż do r. 1881, profesorem religii w gimnazyjum św. Jacka w Krakowie. W r. 1878, na przedstawienie Uniwersytetu Jagiellońskiego, zostaje proboszczem kollegijaty i kościoła św. Anny w Krakowie; w r. 1880, po złożeniu czterech ścisłych egzaminów i rozprawy, otrzymuje stopień Dra św. Teologii we Lwowie. W roku 1874 otrzymał on także od Komisyi egzaminacyjnéj krakowskiéj, po złożeniu przepisanych egzaminów, świadectwo uzdatnienia na nauczyciela języka polskiego w gimnazyjum całém i języka niemieckiego w gimnazyjum niższém. Od r. 1874 do 1878 był notaryjuszem kapituły katedralnéj krakowskiéj i kaznodzieją katedralnym; w r. 1876 pisarzem Banku pobożnego fundacyi Skargi w Krakowie; jest członkiem komisyi historycznéj Akademii Umiejętności.

Napisał i wydał:

1) W r. 1870: *Słowo o ankiecie gimnazyjalnéj*, broszura.

2) W r. 1879: *Kazania pasyjne, tudzież nauki w czasie ćwiczeń duchownych dla młodzieży gimnazyjalnéj*.

3) W r. 1880: *De immortalite animae apud Hebraeos, dissertatio*, niedrukowana.

4) W r. 1880: *Porównanie języka łacińskiego i polskiego, pod względem składni, budowy zdań i zwrotów, z uwzględnieniem pisarzów polskiego złotego wieku,* drukowane w Sprawozdaniu gimnazyjum św. Jacka i w odbitce.

5) W r. 1883: *Dzieje reformacyi w Polsce*, tom 1, str. 712, z mapą dyjecezyi krakowskiéj XVI. wieku.

6) W r. 1883: *Odpowiedź na rzecz Ks. Dra Chotkowskiego*: „*Przyczyny i początki reformacyi w Polsce*". Odbitka z „*Kuryjera poznańskiego*".

7) W r. 1886: *Dzieje reformacyi w Polsce*, tom 2-gi, str. 599, in 8-vo.

8) W r. 1886: *Odpowiédź na krytykę W. Z. z powodu dziejów reformacyi w Polsce*. Broszurka.

Chełmecki Jan ks., Dr. Ś. T., profesor wyższego gimnazyjum w Krakowie, radca konsystorza krak., członek Akademii kat. w Rzymie Arcadia, poseł do Rady państwa i t. d., urodził się w Galicyi w r. 1816.

Ogłosił drukiem następujące pisma:

1) *Wspomnienie o kościele św. Michała w Krakowie*. Kraków, 1860.

2) *O sposobie korzystania z czytania książek*. Kraków, 1862. (w handlu wyczerpnięte — rzecz pedagogiczna).

3) *O zasadzie w umiejętności wychowania*. Kraków, 1867.

4) *Hozyjusz w walce z reformą* — drukowane w fejletonach *Czasu* 1857, a po włosku w Rzymie w *Osservatore romano 1867—1877*.

5) *Słowo o majątku duchownym dyjecezyi krakowskiéj*. Kraków, 1879.

6) *Posłanie do wyborców*. Kraków, 1879.

7) Mowy jego, miane w obronie Kościoła w Radzie państwa, drukowały kolejno: *Osservatore romano i Voce della verità* 1874—1880.

Chełmicki Zygmunt ks., rektor kościoła popaulińskiego w Warszawie. Wydał: „*Obowiązki Rodziców*". Warszawa, 1879. *Mowę na pogrzebie rektora Mianowskiego i Mowę na pogrzebie A. E. Odyńca.*

Jest jednym z redaktorów dziennika „*Słowo*". Słynie jako mówca.

Chmielowski Antoni, ksiądz, Magister św. Teologii, urodzony dnia 13 czerwca 1841 r. we wsi Zawadyńce na Podolu. Napisał:

Kazania o rzeczach ostatecznych. Warszawa, 1877 r.

Kazania o dobrych uczynkach. Warszawa, 1880 r.

Kazania na niedziele i święta całego roku. Kraków, 2 tomy, 1880—1882.

Kilka kazań jego było pomieszczonych w „*Kaznodziei katolickim*“, wydawanym w Krakowie. 1870 r.

Pisał nadto *Żywoty św. św.: Aleksandra, Józefa, Kazimiérza, Emilii, Wiktora; Życiorys Ks. Stanisława Karnkowskiego,* Warszawa, 1885.

Maksymy św. Ignacego, Warszawa, 1886.

Nauki na niedziele i święta całego roku, miane w kollegijacie łowickiéj. Warszawa, 1887.

Chodyński Stanisław ks., urodzony 4 listopada 1836 w Kaliszu, tamże szkoły ukończył. W roku 1855 wstępuje do seminaryjum dyjecezyjalnego we Włocławku, i kończy je w roku 1859. W tymże roku wstępuje do akademii duchownéj w Warszawie, z któréj wyszedł w roku 1863 ze stopniem kandydata św. Teologii. Od roku 1866 jest profesorem seminaryjum duchownego we Włocławku. Drukuje gruntowne rozprawy swoje w „*Encyklopedyi kościelnéj*“, księdza Nowodworskiego, wychodzącéj w Warszawie, któréj jest stałym współpracownikiem od początku wychodzenia, aż do chwili bieżącéj, oraz pisuje korespondencyje i artykuły do „*Przeglądu katolickiego*“.

Do szematyzmów dyjecezyi kujawskiéj, od r. 1873—1880, dołączał historyją kościołów dyjecezyi kujawskiéj, którą po łacinie opisał ze źródeł autentycznych.

Chodyński Zenon, ks. Urodzony 4 listopada 1836 r. w Kaliszu, do szkół uczęszczał tamże, po ich ukończeniu w r. 1854, w następnym roku wstąpił do seminaryjum dyjec. włocławskiego, skąd, całego wysłuchawszy kursu w r. 1859, posłany do akademii duchownéj rzym. katolickiéj w Warszawie, z któréj r. 1863 wyszedł, po otrzymaniu stopnia kandydata św. teologii i prawa kościelnego. Następne trzy lata pełnił obowiązki wikaryjusza przy kościele parafijalnym w Sieradzu, skąd 1866 r. we wrześniu wezwany na profesora i dyrektora seminaryjum włocławskiego; gdzie dotąd zostając, w r. 1874 mianowany został regiensem tegoż seminaryjum. W r. 1876 otrzymał probostwo Choceń, a w r. 1881 w kwietniu zatwierdzony został przez rząd w godności kanonika gremijalnego katedry włocławskiéj, lubo już w r. 1875 przez biskupa Popiela przedstawiony był na członka téjże kapituły.

Pisuje bezimienne artykuły do „*Przeglądu katolickiego*“, wychodzącego w Warszawie. Z głośniejszych artykułów jego, pismo to mieści: korespondencyje o *Znaku krzyża św.* (r. 1868) i *o piérwszéj komunii św. dzieci* (1870); *Życiorysy ś. p. ks. Józefa Pawlickiego* (1869) i *ks. Fr. Płoszczyńskiego* (1878), *o wydawnictwie synodów* (1870, 1872).

W „Roczniku piotrkowskim“, 1873 wydanym przez Ant. Porębskiego (drukowanym w Piotrkowie), pomieścił *Opis historyczny dziś już nieistniejącego kościoła i klasztoru franciszkańskiego w Piotrkowie.*

Obecnie pisuje artykuły do „*Encyklopedyi kościelnéj*“ ks. Nowodworskiego *z prawa kościelnego polskiego,* gdzie téż kilka artykułów historycznych jak: *Cystersi w Polsce, Biskupstwo krakowskie,* i wiele innych są jego pióra. Bratu, ks. Stanisławowi, pomagał w ważnéj dla historyj kościelnéj, a zwłaszcza dla dyjecezyi kaliskiéj pracy, przy rubrycellach téj dyjecezyi corocznie ogłaszanych, a témi są: opisy kościołów paraf. i zakonnych.

Z oddzielnych książek:

Decretales Summorum Pontificum pro Regno Poloniae z jego rękopismu i przezeń przejrzanego (lubo nie korekturowane przezeń). Poznań, 1869.

Synodus Archidioecesana Gnesnensis, praesidente Stan. Karnkowski a D. 1583 nec non articuli alterius Synodi Jac. Uchański. Varsaviae, 1872.

Acta Synodi diocoesanae Luceoriensis per Bernardum Maciejowski, a. D. 1589, celebratae. Varsaviae. 1875. Do obu tych wydań materyjału dostarczyło mu miejscowe archiwum kapituły katedralnéj kujawskiéj.

Chotkowski Władysław, ksiądz. Urodzony d. 15 marca 1843 r. w Mielżynie, w W. Ks. Poznańskiém, Ś. T. D., prof. historyi kościelnéj na Wydziale teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, poseł do Rady państwa w Wiédniu. Ogłosił drukiem:

O Myszeidzie Ignacego Krasickiego. Poznań, 1874.

Wacław z Potoka Potocki i jego pisma. Poznań. 1876. *O ideale politycznym Zygm. Krasińskiego.* Lwów, 1881.

Sześć kazań o kwestyi socyjalnéj z uwzględnieniem encykliki Ojca św. Leona XIII. Poznań, 1880.

O wychowaniu dzieci sześć nauk, powiedzianych na pasyjach W. postu w katedrze poznańskiéj. 1881.

Rozszérzenie protestantyzmu w Polsce. Poznań. 1881 r.

„*Sieroty*“, *obrazek współczesny.* Poznań, 1876.

Z mów pogrzebowych:

Mowy, miane na pogrzebach i nabożeństwach żałobnych ś. p. Stanisława Zakrzewskiego, Heleny z hr. Kwileckich Turno, hr. Mielżyńskich, Andrzeja Zamoyskiego, Antoniego Kaczorowskiego, ks. Fran. Bażyńskiego, Dra Julijana Gerpe'go, ks. Franciszka Sobieskiego, ks. Jana Koźmiana, Zygm. Działowskiego, Alfreda Zawiszy Czarnego, Natalisa Junoszy Sulerzyskiego, Józefa Stablewskiego, Władysława hr. Kwileckiego, Arsena Kwileckiego, Kaliksta Horocha.

Jest on współpracownikiem „*Przeglądu polskiego*“ i „*Przeglądu powszechnego*“.

Chromecki Tadeusz, ksiądz. Urodzony w roku 1836 d. 8 kwietnia w Janowiczkach, dawném wojew. krakowskiém, kończył szkoły w Warszawie. Wstąpiwszy do ks. Pijarów, nauki teologiczne odbył w Akademii duchownéj warszawskiéj, tamże wyświęcony na kapłana r. 1859. We Francyi był przez lat 7 profesorem małego seminaryjum w Marsylii, a od r. 1879 zostawał do niedawna w kollegijum krakowskiém. Obecnie jest katechetą szkoły rolniczéj w Czernichowie. Napisał:

Krótki rys Zgromadzenia O. O. Pijarów. Kraków, 1880.

Chwaliszewski Marcin ks. Lic. Św. Teologii, były profesor przy seminaryjum duchowném w Poznaniu, a subregiens przy seminaryjum duch. w Gnieźnie, obecnie proboszcz w Granowie, dziekan grodziski i cenzor ksiąg dla dyjecezyi gnieźnieńskiéj. Urodzony 4 listopada r. 1831. Wydał następujące dziełka:

1) *O Mszy św. i paciérzach kapłańskich*, wraz z dodaniem rozmyślań i modlitw przed i po mszy św. przez św. Alfonsa de Liguori. Wierny przekład z włoskiego przez ks. M. Ch. Grodzisk, 1862 r.

2) *Drzewo żywota, czyli skarby i owoce Mszy św. i Sposób korzystania z niéj obficie*, przez ks. Jana Piotra Pinamonti z Tow. Jez. Wierny przekład z włoskiego, przez ks. M. Ch. Grodzisk. 1862.

3) *Przemysły zysku duchownego, albo Nauki do prędkiego w drodze Bożéj postępku, nie tylko ludziom duchownym ale i świeckim o zbawienie dbającym przyzwoite*, napisane przez ks. Kaspra Drużbickiego S. J. w Poznaniu, 1866.

4) *Błogosławiona Jolanta, Księżna i Patronka Wielkopolski.* Drugie wydanie, z wizerunkiem bł. Jolanty. Poznań, 1880.

5) Toż samo. Trzecie wydanie pomnożone, z wizerunkiem i rodowodem bł. Jolanty. Tamże 1881 r.

Tłomaczenie niemieckie tego dziełka wyszło pod napisem: *Die selige Jolanta, Fürstin und Patronin von Gross-Polen.* Aus dem polnischen übersetzt. Posen, 1881. Z wizerunkiem i rodowodem bł. Jolanty.

6) *Żywot i cuda Wielebnego Sługi bożego O. Bernarda z Wąbrzeżna, w klasztorze Lubińskim, dyjecezyi poznańskiéj, profesora i kapłana.* Napisał ks. M. Ch. Poznań.

7) *Żywot pobożnych i świątobliwych cnót człowieka szlachetnego Tomasza Zieleńskiego, w Wielkopolsce 1585 r. zmarłego.* Zebrany i wydany w r. 1586, przez ks. Hieronima Powodowskiego, kanonika krakowskiego, poznańskiego i gnieźnieńskiego. Poznań, 1881.

Czerwiński Zygmunt, ksiądz, kaznodzieja kościoła św. Ruprechta w Wiédniu. Był współpracownikiem „*Przeglądu lwowskiego*“ i pisuje do „*Wiadomości kościelnych*“. Osobno wydał:

Mowę z okazyi jubileuszu Kopernika.

Czeżowski Iwo, O. T. J. Urodzony na Rusi r. 1814. Po skończeniu gimnazyjum w Tarnopolu wstąpił do Jezuitów r. 1832, pełnił na kilka zawodów obowiązki profesora wymowy i teologii moralnéj, był lat kilka misyjonarzem na Szląsku pruskim, w W. Księstwie Poznańskiém i w Galicyi, kaznodzieją w Krakowie i we Lwowie. Napisał:

Miesiąc maj. Piekary, 1849.

Książeczka jubileuszowa na rok 1851. Piekary, 1851 r.

Handbuch der Messigkeits-Bruderschaft. Breslau 1852. Wydanie drugie, skrócone, tamże, 1853.

Manualik dla bractwa trzeźwości. Niemieckie Piekary, 1854.

Krzyżyk misyjny. Piekary, Lwów i Poznań. 1854.

Koroneczka Niep. Pocz. N. M. P. Lwów, Kraków i Piekary, 1851.

Lekcyje i Ewangielije na cały rok kościelny. Wrocław, 1850.

Pokutnik naszego wieku (z francuskiego). Piekary, 1850.

Pieśni na cześć:

Bł. Boboli; bł. Jana de Britto. Lwów u Poremby, 1854.

Do *św. Kazimiérza, pieśni 2.* Kraków, 1853.

Do *Matki Boskiéj Pieśń wielkanocna, alleluja.*

Do *Niepokal. Serca Maryi.* Piekary, 1855.

Kilka (pięć) pieśni okolicznościowych. Piekary, 1850—51.

Co mówią ludzie o Renanie? Kraków, 1862.

Pamiątka majowego nabożeństwa. Lwów, 1877.

Koronacyja cudownego obrazu Matki Boskiéj w Staréjwsi. 1878. Lwów, 1879-80.

Wydawał także r. 1850 wraz z ś. p. ks. Peterkiem czasopismo: „*Tygodnik katolicki*" w Piekarach.

Damroth Konstanty, ksiądz. Urodzony 13 września 1841 w Lublińcu, na Górnym Szlązku, ukończył gimnazyjum w Opolu 1862, nauki teologiczne we Wrocławiu 1867. Napisał:

Żywot Najśw. Maryi Panny. Królewska Huta, 1870 r.

Obrazki missyjne. Poznań, 1873.

Opis ziemi św. Gdańsk, 1873.

Dzieje starego i nowego testamentu dla szkółek. Pelplin, 1876.

Prosty wykład dziejów Starego i Nowego Testamentu. Pelplin, 1876.

Katechetik oder Methodik des Religionsunterrichtes in der kathol. Volksschule. Gdańsk, 1881.

Oprócz tego pisał niektóre rzeczy pod pseudonimem Czesława Lubińskiego.

Dąbrowski Tomasz, ksiądz. Urodzony w Pomorzanach, w Galicyi 20 grudnia 1841, jest profesorem gimnazyjalnym w Stanisławowie i wydał wspólnie z ks. arcybiskupem Isakowiczem:

Biblijoteka kaznodziejska. Kazania i nauki na każdą niedzielę i święto w przeciągu całego roku z dzieł oryginalnych dawnych naszych kaznodziejów. Seryja piérwsza 2 tomy. Lwów, 1877. *Seryja druga* 2 tomy. Lwów, 1978. *Kazania pasyjne,* 2 *seryje.* Lwów, 1878.

Wydał sam:

Homilije na niedziele całego roku ks. Fr. ks. Wolińskiego. Lwów, 1879.

Kazania niedzielne i świętalne. Stanisławów, 1883 r.

Historyja biblijna dla szkół średnich wydziałowych i seminaryjów nauczycielskich z mapą. 2 tomy. Stanisławów, 1881.

Przygotowuje do druku:

O liturgicznych językach w monarchii austr.

Delert Jan Bogdan, ks. proboszcz w Juńcewie. Członek Poznańskiego Towarz. Przyjaciół Nauk. Urodzony 15 kwietnia 1817 r. we wsi Balczewie w W. Księstwie poznańskiém. Napisał i drukiem ogłosił:

Teologija dla użytku wiernych, pragnących gruntowniejszéj nauki w rzeczach zbawienia. (*Tom I. Teol. dogmatyczna, II. Teol. moralna i Liturgika*). Poznań, 1863.

Historyja Kościoła świętego katolickiego, 2 *tomy, (wyd. 3).* Poznań, 1871.

Krótka historyja Kościoła świętego katolickiego. Poznań.

Liturgika czyli nabożeństwo i rok kościelny. Poznań, 1869.

Przetłómaczył z włoskiego Św. Alfonsa de Liguori:

Jak kochać Jezusa. Poznań, 1886.

Rozmyślania o Najśw. Sakramencie i westchnienia miłości do Pana Jezusa utajonego. Poznań, 1862.

Rozmyślania o Męce Jezusa Chrystusa, rozłożone na siedm dni tygodnia i Strzały ogniste. Poznań, 1867 r.

Rozmyślania ku czci św. Józefa. Poznań, 1871.

Moc męki Zbawiciela i słodkie rozmyślanie pod krzyżem duszy miłującéj Boga. Poznań, 1874.

Szesnaście rozmyślań o Męce Jezusa Chrystusa. według opisania świętych Ewangielistów. Poznań, 1876 r.

Rozmyślania o siedmiu boleściach Najśw. Maryi Panny. Poznań, 1877.

Dębicki hr. Ludwik. Urodzony r. 1843, wychowany pod kierunkiem Józefa Szujskiego, uczęszczał na uniwersytet jagielloński w l. 1861—63. W r. 1862 wydaje dziełko historyjozoficzne: *Człowiek w przebiegu wieku,* 24 arkusze druku. W r. 1864 w Dreznie broszurę: *Polska w chwili pogromu.* Bierze udział w redakcyi *Ogniska,* pod kierunkiem ś. p. Walerego Wielogłowskiego. W roku 1867 wstępuje do redakcyi *Czasu*; wydaje: *Warownią Krzyża* z Aleksandrem Kremerem, zasila

dzienniki: „Unija“, „Przegląd lwowski“, drukuje w „Pzegl. polskim“: *O prądach wieku*, rzecz treści filozoficznéj, w „Niwie“ *Krytycyzm w historyi, literaturze i polityce*. W r. 1867 ogłasza dziełko: *Kilka rysów z żywota i pontyfikatu Piusa IX*. W r. 1868: *X. Ludwik Łętowski*, na podstawie pamiętników zmarłego. W r. 1870 broszurę: *Europa w chwili pogromu*. W r. 1878: *Na jaw*. Wiele życiorysów z dziedziny kościelnéj, politycznéj i literackiéj. W reszcie w r. 1886 dzieło trzytomowe: *Puławy* na podstawie archiwum rodziny Czartoryskich.

Dubiecki Maryjan, syn Ludwika, urodzony na Wołyniu w Zasławiu, 1839 r. Po ukończeniu uniwersytetu w Kijowie, był profesorem gimnazyjalnym w Równém, na Wołyniu. W roku 1863 zamieszany do ruchu narodowego, był skazany na całe życie do ciężkich robót w Syberyi, skąd jednak, po dziesięciu latach pobytu, uwolniony, zostawał na wygnaniu w Nowomoskiewsku i w Jekatierynosławiu. Od roku 1877, mieszkał w Odessie, potém w Warszawie, a od roku 1884 w Krakowie. Bardzo wiele napisał pięknych rzeczy historycznych, a wszystkie odznaczają się wiarą katolicką i wielkiém przywiązaniem do Kościoła katolickiego. Oprócz wielu cennych rozpraw historycznych, umieszczonych w „*Tygodniku illustrowanym*“ i „*Bluszczu*“, wydał osobno następujące dzieła:

1) *Kudak, twierdza kresowa i jéj okolice*. Monografija, nagrodzona przez Akamiją Umiejętności w Krakowie. Drukowana w „*Przeglądzie polskim*“, wyszła w osobném odbiciu w Krakowie, 1879 r.

2) *Rys dziejów najnowszych od r. 1815 do 1875. z krótkim rzutem oka na dzieje lat 1876 — 1878*. Wilno, 1880, in 12., str. 452.

3) *Historyja Stanów Zjednoczonych*. Warszawa, 1883 r.

4) *Osadczy ziemi Mandżu*, monografija syberyjska z połowy XVII. wieku, nad Amurem. Warszawa.

5) *Obrazy i studyja historyczne*. Seryja I., Warszawa, 1884. in 12., str. 288.

6) *Kaffa, osada Gienueńska*, drukowana w *Przeglądzie powszechnym*, w zeszytach za październik i listopad 1886 r.

Obecnie pracuje nad historyją literatury polskiéj, która ma wyjść w Warszawie, w czterech tomach.

Echaust Julijan ks., pleban w Skrzebowie, w dyjecezyi chełmińskiéj, napisał i wydał:

Rozkłady do kazań na niedziele i święta całego roku. Pelplin 1874 i 1878, 2 tomy.

Przełożył słynne powieści znanego pisarza katolickiego Bolandena: *Kanossa* (z czasów Grzegorza VII) w trzech tomach. Pelplin, 1873 i *Wrogi państwa* w dwóch tomach. Pelplin, 1876. Także przełożył powieść religijną: *Obraz Najśw. Maryi Panny w zamku Strakonickim*. Pelplin, 1876.

Engeström-Benzelstjerna Wawrzyniec hr. Urodził się 9/5 1829 roku w Poznaniu, wychowany pod kierunkiem Józefa Kremera i Wincentego Pola. Na uniwersytet uczęszczał w Berlinie; w r. 1848 brał udział w wypadkach w W. Księstwie Poznańskiém, za co dostał się do twierdzy Głogowskiéj i Kiestrzyna. Uwolniony, udał się na Uniwersytet Wrocławski, celem dokończenia studyjów. Następnie mieszkał na wsi do r. 1863, poczém 16 lat spędził w Dreźnie, gdzie, przez 10 lat, udzielał lekcyj literatury i historyi polskiéj. W roku 1880 przeniósł się do Poznania, gdzie jest członkiem Zarządu Tow. Przyjaciół Nauk. Z licznych bardzo jego prac wymieniamy:

Pieśń o gwiazdach naszych, prześliczny poemat o cudownych wizerunkach M. Boskiéj w Polsce. (Lwów. 1878. wyd. 2-gie w Krakowie w r. 1883).

Wisła, poemat w rodzaju pieśni o „Ziemi naszéj“, Wincentego Pola. (Poznań, 1883).

Piérwsza Komunia, sielanka chrześcijańska, poemat Izajasza Tegnera, przekład ze szwedzkiego wierszem. *Kilka słów o higienie duszy*. Poznań 1886.

Fankidejski Jakób, ksiądz. Licencyjat św. Teologii, wikaryjusz tumski i profesor przy Collegium Marianum w Pelplinie. Urodził się 23 maja 1844 w Wielbłądowie pod Starogradem, a prócz pomniejszéj rozprawy: *O pokucie publicznéj na Pomorzu i w ziemi chełmińskiéj*. („Przegląd kościelny. 1881) wydał:

Utracone kościoły i kaplice w dzisiejszéj dyjecezyi Chełmińskiéj. Pelplin, 1879.

Obrazy cudowne i miejsca dyjecezyi Chełmińskiéj. Pelplin, 1880.

Pod prasą znajduje się:

Historyja klasztorów żeńskich w dyjecezyi Chełmińskiéj z kronik i innych źródeł niedrukowanych.

Nadto jest współpracownikiem „*Słownika gieograficznego*“ na Prusy polskie i Pomorze.

Feliński Zygmunt-Szczęsny, ksiądz, Arcybiskup Metropolita warszawski, obecnie zamieszkały w Dźwiniaczce, na Bukowinie. Urodzony w Wojutynie na Wołyniu d. 1 listopada 1824 r. syn Gierarda Felińskiego, zmarłego na wygnaniu w Syberyi, i słynnéj ze swoich nieszczęść i pamiętników z czasu wygnania w Syberyi, Ewy z Wendorfów Felińskiéj. Ukończył gimnazyjum w Klewaniu, skąd udał się na uniwersytet do Moskwy, gdzie w roku 1844 ukończył fakultet filozoficzny. Następnie w roku 1846 walczył w szeregach narodowych w Poznańskiém, skąd udał się do Paryża, gdzie, jako prywatny nauczyciel, cztéry lata bawił. W czasie pobytu w Paryżu, łączyły go bardzo zażyłe i przyjazne stósunki z Julijuszem Słowackim, i na jego ręku ten wielki poeta zakończył doczesne życie. Po powrocie w rodzinne strony, w roku 1851 wstąpił do seminaryjum duchownego w Łucku, skąd jako celujacy uczeń wysłany był do Akademii duchownéj do Petersburga. W roku 1855 dnia 18 września wyświęcony na kapłana, w rok późniéj został magistrem Teologii, a w roku 1857 ojcem duchownym i profesorem filozofii w téjże Akademii. Na początku 1862 r. przez papiéża Piusa IX. nominowany był arcybiskupem metropolitą warszawskim, i w tymże samym roku w dniu 26 stycznia otrzymał konsekracyją biskupią, a w dwa tygodnie to jest 9 lutego przybył do Warszawy. Niedługo jednak uczonym i świątobliwym pastérzem cieszyła się dyjecezyja i stolica kraju, bo rząd moskiewski, nie widząc w nim powolnego dla siebie narzędzia, w dniu 14 czerwca 1863 r. wywiózł go najprzód do Carskiego sioła pod Petersburg, a potém na wygnanie do Jarosławia, miasta, położonego nad Wołgą, na północ od Moskwy, gdzie pozostawał do miesiąca czerwca 1883 r. W tym czasie, gdy Stolica apostolska, ulegając strasznemu naciskowi moskiewskiego rządu, nie widząc innego wyjścia z okropnego stanu Kościoła katolickiego, pod berłem moskiewskiego caratu, zaproponowała księdzu Felińskiemu zrzeczenie się stolicy metropolitalnéj warszawskiéj; tenże zrezygnował z niéj; i wówczas uwolniony z wygnania, przeniósł się do Galicyi i zamieszkał w cichym zakątku na Bukowinie, oddany pracy duchownéj, wyręczając starego i niedołężnego proboszcza, w skromnéj, wiejskiéj parafiji, jakby był prostym wikaryjuszem. Długie lata, bo dwadzieścia lat wygnania w Jarosławiu, spędził na modlitwie, dobrych uczynkach, oraz pracy duchownéj nad témi katolikami, co, zamieszkali w Jarosławiu i jego okolicy, pozbawieni byli wszelkiéj opieki i posługi duchownéj, oraz spędzał ten czas nad księgami. Część tych prac literackich, wówczas obmyślanych, a głęboko pobożnych i uczonych, obecnie już wyszła z druku. Mianowicie:

1) „*Paulina, córka Ewy Felińskiéj*". Lwów, 1885 r. 2-gie wydanie.

2) „*Konferencyje duchowne*", w 8-ce. Lwów, 1885 r. tom I. str. 300, tom II. str. 220.

3) „*Wiara i niewiara, w stósunku do szczęścia osobistego*". Lwów, 1886 r. w 8-ce, str. 360.

Wkrótce po swojém wyświęceniu na kapłana napisał:

„*Wspomnienie z życia i zgonu Ignacego Hołowińskiego, spisane na żądanie kolegów, przez jednego z uczniów jego*". Warszawa, 1856 r.

Filochowski Roch, ks. kanonik i penitencyjarz archikatedry warszawskiéj. Urodził się 16 sierpnia 1838 r., skończył gimnazyjum w Łomży, nauki teologiczne pobiérał w seminaryjum pułtuskiém, potém w akademii duchownéj warszawskiéj, którą ukończył 1864 r. Napisał i wydał:

Krótki katechizm w celu przygotowauia dzieci do piérwszéj Spowiedzi i Kamunii św. (5 wydań w liczbie 76.000 egzempl.) Warszawa 1873-4-7-9 i 1880.

Rozmowy o Panu Jezusie. Warszawa, 1878.

Ciekawe opowiadanie pielgrzyma. Warszawa i Łomża, 1880.

Tegoż część druga. Warszawa, 1881.

Wreszcie:

Ostatnie zdarzenia pielgrzyma. Warszawa, 1883.

Krótkie nauki na niedziele całego roku. Warszawa, 1881.

Rozmowa o czytaniu Biblii. 1881.

Nadto drukował w „Przeglądzie katolickim":

Opisy wizyt pastérskich i Nekrologi niektórych kapłanów.

Nadto autor ma w manuskrypcie wiersze ludowe: *Śmierć Piłata, Sen chłopięcia* i wiele innych.

Frydrychowicz Romuald, ksiądz, doktór filoz., profesor przy Colegium Marianum w Pelplinie, urodzony 7 lutego 1860 w Tucholi. Napisał:

1) *O sobótce, czyli tak zwanych ogniach świętojańskich.* Poznań, 1877.

2) *Geschichte der Stadt Tuchel.* Berlin, 1879.

3) *Zur Kritik R. Heidensteins. Inaugural-Dissertation.* Halle a S. 1880.

Galicz, ksiądz proboszcz w Kluszczanach, dyjecezyi wileńskiéj. Napisał:

Dwie msze muzyki kościelnéj na organy ze śpiéwem; jedna z łacińskim tekstem, druga z polskim. Wilno, 1860 r.

Szkoła na organy i razem kancyjonał kościelny, zawierający w sobie wszystkie śpiéwy polskie i łacińskie, używane w ciągu roku po naszych kościołach. Wilno, 1862 r.

Śpiéw: *Libera me.* Wilno, 1865 r.

Muzyka organowa czyli przegrywki ze wszystkich tonów, na organy, do grania podczas nabożeństwa w kościele. Wilno, 1879 r. Wydał:

Ks. Kitkiewicza: Konferencyje o głównych artykułach wiary św. ze stanowiska liturgiczno-społecznego. Kraków, 1877 r.

Gawroński Feliks ks. kanonik katedralny krakowski urodz. w r. 1835. Napisał:

Nauki w czasie rekolekcyj (Lwów, 1879.) *O socyjalizmie.* (Lwów, 1878).

Przetłomaczył z francuskiego ks. Maynard'a: *Żywot św. Wincentego a Paulo.* (Kraków 1876 r.) Pisuje artykuły do „*Encyklopedyi kościelnéj*“ i lwowskich czasopism katolickich.

Gąsiorowski Wilhelm, b. prof. szkoły realnéj w Krakowie, uczony paleograf, wydał: *Kościół N. P. Maryi w Krakowie.* 1878.

Gondek Feliks, ksiądz, kanonik, vice dziekan i proboszcz w Krzyżanowicach. Urodzony w Bobowéj, w Sandeckiém.

Napisał i drukiem ogłosił następujące dziełka:

Ćwiczenia duchowne czyli lékarstwo niebieskie dla człowieka. Trzecie poprawne i powiększone wydanie. Kraków, 1870.

Siedm grzechów głównych. I. *Pycha.* Wydanie drugie. II. *Łakomstwo.* Wydanie drugie. III. *Nieczystość.* IV. *Obżarstwo.* Wydanie drugie. V. *Zazdrość. Gniéw. Lenistwo.* Kraków, 1879.

Wspomnienia z pielgrzymki do Ziemi św., odbytéj w roku 1859. Wydanie trzecie, poprawione i pomnożone. Kraków, 1871.

Józefata dolina, czyli Sąd ostateczny. Wydanie czwarte. Kraków, 1878.

Gorzałka źródłem wszelkich zbrodni. Wydanie czwarte. Kraków, 1878.

Wieczór św. Sylwestra, czyli wypisy z mojego dziennika. Kraków, 1878.

Rozmyślania nad ewangielijami każdego dnia wielkiego postu ku zbudowaniu i uświęceniu ludu chrześcijańskiego. Kraków, 1881.

Męka Pańska. Kraków, 1882.

Gorazdowski Zygmunt, ks. wikaryjusz parafii św. Mikołaja we Lwowie, regiens Internatu dla kandydatów stanu nauczycielskiego we Lwowie. Wydał:

Katechizm. Lwów, 1885. (5 wydań).

Niezapominajki, rady dla dziéwcząt. Lwów, 1878.

Rady i przestrogi dla chłopców. Lwów. 2 wydanie. 1880 r.

Gorzelański Mikołaj, ksiądz, kapelan zakładu ubogich dzieci, i nauczyciel religii w zakładach prywatnych. Urodził się dnia 4 września 1835 r. Napisał i ogłosił drukiem:

Miesiąc Maryi dla młodzieży. Warszawa, 1870.

Trzydniowe rekollekcyje, czyli przygotowanie się do przyjęcia godnie Sakramentu Pokuty św. i Najśw. Sakramentu dla młodych panien. Warszawa i Wilno, 1868.

Zbiór nauk i przemówień do dzieci przy piérwszéj Spowiedzi i Komunii św. Warszawa, 1870.

Historyja św. starego i nowego Testamentu wraz z gieografiją Palestyny.

Katechizm większy. Warszawa, 1874.

Mały katechizm dla dziatek.

Przetłomaczył z francuskiego *ks. Bataille*:

1) *Przewodnik do piérwszéj Komunii św.* Warszawa, 1871.

2) *Sam na sam z Bogiem*, O. Huberta Lebon'a. Warszawa, 1873.

Z łacińskiego:

3) *Modlitwy do Najśw. Maryi Panny Niepokal. Pocz. na wszystkie dni tygodnia, celem uproszenia sobie szczęśliwéj śmierci.* Warszawa, 1876.

4) *Krótka droga do prawdziwego szczęścia, (dla mężczyzn i dla kobiét).*

Grabowski German, ks. proboszcz w Parzęcinie, w dekanacie łęczyckim, w archidyjecezyi warszawskiéj, ur. w 1836 r. wyświęcony w 1847, wyborny pisarz ludowy, był współpracownikiem „*Kmiotka*“ ongi wychodzącego w Warszawie, obecnie pisuje do „*Zorzy*“ warszawskiéj.

Napisał i wydał:

Rady kapłana dla ludu. (Warszawa). 1886.

Pamiątka z Łagiewnik z nowenną do św. Antoniego. (Warszawa, 1874).

Pamiątka piérwszéj komunii świętéj. Osobne wydania dla chłopców, osobne dla dziéwcząt. (Warszawa, 1876).

Czytania o grzéchu nieczystości dla ludu. (Warszawa, 1881).

Miesiąc Maryi dla ludu, (z wieloma przykładami). Warszawa, 1881.

Obowiązki rodziców. Warszawa, 1883.

Wszystkie prace tego autora pisane z talentem, odznaczają się praktycznością i znajomością ludu.

Gromnicki Tadeusz ks., urodzony 1851 r. Fil. Dr. Prof. prawa kanonicznego na Wydziale teol. Uniw. Jagiel., wydał:

Św. Cyryl i Metody.

Synody prowincyjonalne. Kraków, 1885.

Heyzmann Udalryk, urodzony w Husiatynie, 1835 r. D. O. P., b. profesor prawa kanonicznego na Wydziale prawa i administracyi na Uniwersytecie Jagiellońskim, Dyrektor Wydziału histor.-filozof. Akademii Umiejętności, b. radca konsystorza biskupiego dyjecezyi krakowskiéj. Wydał:

Najnowsze prawa Kościoła katolickiego w państwie austryjackiém, odnośnie do konkordatu. Kraków, 1861.

Jeszcze słów kilka o konkordacie. Kraków, 1861.

Balthasaris Behem codex picturatus 1505. Wien, 1865.

Zur Publication der Frienter Beschlüsse in Polen. Mainz, 1869.

Rechts-historischer Beitrag zum Studium der katholischen Coelibatsgesetzgebung. Krakau, 1859.

Ustawodawstwo Kościoła katolickiego o azylach, wobec odnośnych ustaw państwowych. Kraków, 1879.

Przemowa przy immatrykulacyi uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego d. 6 grndnia 1883 r.

Kilka uwag nad literaturą historyi kościelnéj i prawa kanonicznego w Polsce. Kraków, 1861.

O prawie prezenty. (W czasopiśmie poświęconém prawu, i t. d.) Kraków, 1861.

Hollak Józef ks., biskup arateński, sufragan *Augustowski*, ur. w r. 1812; nauki teologiczne kończył w seminarjum główném w Warszawie, i przeniósł się z dyjecezyi augustowskiéj do warszawskiéj. Zaraz po wyświęceniu umieszczony został w instytucie głuchomiennych w Warszawie, gdzie przez lat 17 trudne obowiązki nauczyciela sprawował. Przeniesiony do Radzymina, na profesora religii w szkole nauczycielskiéj, został tamże zarazem proboszczem. Przez ostatnie lat 15 pastérzował w parafii Wszystkich Świętych w Warszawie. Wydał drukiem:

Podręcznik nauki religii dla głuchoniemych. Warszawa. 1855.

Systematyczny sposób wykładu nauki dla głuchoniemych. Warszawa. 1874.

Słownik mimiczny dla głuchoniemych.

Hołubowicz Józef O. T. J. Urodził się w r. 1835 w ziemi sandeckiéj. Po skończeniu gimnazyum w Nowym Sączu, wstąpił do Jezuitów 1854 roku, był przez lat kilka profesorem przy jezuickiém seminarjum w Tarnopolu, kaznodzieją we Lwowie i Krakowie. Napisał:

Pastérze betleemscy. Tarnopol 1874.

Dramata dla młodzieży szkolnéj.

Trzy koniki. Tarnopol.

Upominek dla młodzieży chrześcijańskiéj. Tarnopol, Lwów i Kraków. 1882. (4 wydania).

Gramatyka francuska. Tarnopol. 1874.

Nowenna do św. Józefa. Lwów. 1877.

Misyje Zakonu św. Franciszka. Kraków. 1866.

Jest redaktorem „Misyj katolickich".

Issakowicz Izaak Mikołaj ks., rcybiskup lwowwski ob. orm. Urodzony w Łyscu, na Pokuciu, dnia 6 czerwca 1724 r. Po odbytych studyjach w Stanisławowie i Lwowie wyświęcony na kapłana przez arcybiskupa Samuela Stefanowskiego dnia 13 lipca 1848 r. Odtąd na różnych stanowiskach służył Bogu i Kościołowi; w kwietniu 1865 roku został proboszczem stanisławowskim, gdzie przedtém był dłuższy czas wikaryjuszem. W r. 1871 mianowany przez cesarza austryjackiego kanon. hon. archikated. ormiańskim. Roku 1877 został dziekanem stanisławowskim. Po śmierci arcybiskupa Romaszkana zajmuje jego stanowisko w r. 1882. Napisał i wydał:

I. *Kazania i nauki na wszystkie uroczystości w przeciągu całego roku.* Lwów. 1856.

II. *Kazania o męce Pańskiéj i nauki przygodne.* Lwów. 1857.

III. *Ojcze nasz, na 8 nauk pasyjnych rozłożony, tudzież przypowieści Chrystusowe, w naukach pasyjnych wykładane.* Lwów, 1860.

IV. *Kazania niedzielne*. Lwów. 1862.

V. *Kazania i nauki świętalne i przygodne*. Lwów. 1872.

Kaznodziei katolickiego zeszyt 12 (prócz tego kilka nauk w innych zeszytach). Kraków. 1872.

Mowa na żałobném nabożeństwie za duszę ś. p. Arcybiskupa Stefanowicza, drukowana w „Dodatku miesięcznym“ do „Czasu“ za luty 1859.

Mowa żałobna przy trumnie Dra Obgarowicza. Stanisławów. 1859.

Mowa żałobna przy trumnie ś. p. Klementyny z Potockich Hrabiny Miączyńskiéj. Lwów, 1879.

Kazanie podczas koronacyi N. M. P. na Piasku. Kraków, 1883.

Dwa kazania na uroczystość św. Stanisława Kostki. Lwów, 1883.

Jackowski Henryk O. T. J. Urodził się 1834 roku w Prusach. Po skończeniu praw na uniwersytecie Berlińskim, wstąpił do Jezuitów 1861 roku. Był misyjonarzem w W. ks. Poznańskiém w Prusach i Galicyi. Od r. 1873 rektorem w Staréjwsi; od r. 1881 jest prowincyjałem. Napisał:

Rozważ to dobrze. Pelplin. 1872.

Namowa do wstrzemięźliwości. Oba dziełka z wielkim talentem i gorliwością kapłańską napisane, dawniéj już w wielkiéj liczbie rozszérzone, obecnie przedrukowane, bardzo wiele dobrego sprawiają między ludem całéj Polski.

W sprawie ruskiéj kilka uwag. Lwów. 1883.

Janiszewski Jan Chryzostom, ksiądz biskup eleuzański i. p. i., sufragan poznański, prałat domowy Ojca św., asystent tronu papieskiego i hrabia rzymski, urodził się dnia 27 stycznia 1818 r. w powiecie krobskim, w w. księstwie Poznańskiém.

Szkoły gimnazyjalne skończył w Lesznie, teologii słuchał na uniwersytecie wrocławskim, gdzie ją także ukończył, i w seminaryum gnieźnieńskiém. Po ukończeniu teologii słuchał przez czas niejaki filozofii w Berlinie.

Na kapłana wyświęcony został 1844 r., a na biskupa konsekrowany 1871.

W roku 1841 napisał rozprawę:

Znaczenie i ważność mszy świętéj, oddrukowaną w „Pielgrzymie“, wydawanym przez panią Ziemięcką w Warszawie.

Od r. 1846 aż do 1852, wydawał jako regiens i profesor przy seminarjum duchowném poznańskiém, wspólnie z ks. kanonikiem Jabczyńskim: „*Gazetę kościelną*“, pismo tygodniowe.

W roku 1848 wybrany posłem do zgromadzenia narodowego niemieckiego w Frankfurcie n/M., bronił sprawy polskiéj, a w szczególności przemawiał dnia 24 lipca przeciw wnioskowi rządu pruskiego, mającemu na celu podzielić w. księstwo Poznańskie i większą część jego wcielić do Niemiec. Gdy jednak wniosek ten większością głosów przyjęty został, złożył mandat i opuścił Franfurt.

Odtąd, z małémi przerwami, posłował w Berlinie ciągle. Przy obradach nad konstytucją pruską stawił wniosek do art. I.: „*o autonomiją w. ks. Poznańskiego*“, i uzasadnił go mową obszérną. Prócz pomniejszych przemówień, miał w imieniu koła polskiego mowę w czasie znanego w Prusach konfliktu pomiędzy rządem a izbą poselską w dyskusyi nad adresem roku 1861.

W roku 1860 wydał I. część dzieła:

Bezżeństwo kapłańskie w Kościele katolickim, w Gnieźnie. Zatrudnienia parafijalne, poselskie, a późniéj urzędowe przy konsystorzu, przerwały tę pracę; część II. zatém wyszła tamże dopiéro w roku 1875, napisana w więzieniu.

Dwadzieścia mów i kazań przygodnych, zebrał i wydał ks. Aleksander Maryjański, we Lwowie 1878.

Obecne prześladowanie religii katolickiéj w Prusach, wyszło w „Przeglądzie polskim“, 1876 r., w kilku artykułach, pisane także w więzieniu. W roku następnym wyszedł osobny oddruk tych artykułów w drukarni „Czasu“. Książka ta wyszła w tłomaczeniu francuskiém, z nazwiskiem autora wydana, pod tytułem:

Histoire de la persecution de l' Église catholique en Prusse. Bruxelles et Paris, 1879.

Około roku 1845 pisywał do „Przeglądu poznańskiego“.

Pomijając drobne rzeczy, wymieniamy obszérniejszy artykuł pod tytułem:

Wiara i wiedza.

W ostatnim czasie pisał artykuły do „Encyklopedyi kościelnéj“, wydawanéj w Warszawie, do „Przeglądu polskiego“ i „powszechnego“ w Krakowie.

Jaskulski Augustyn ksiądz, licencyjat św. Teologii, proboszcz w Śnieciskach (dyjec. poznańskiéj). Urodził się 27 sierpnia 1841 r. w Żninie

(miasteczku wielkopolskiém), skończył gimnazyjum w Trzemesznie, nauki zaś filozoficzne i teologiczne odbył w seminarjum duchownėm poznańskiém i w akademii w Monastérze, gdzie otrzymał stopień licencyjata św. Teologii. Napisał:

Gramatyka hebrajska. 1878.

Kilka nauk katechizmowych (o Papieżu, Kościele, święceniu niedzieli).

Przygotowania do przyjęcia komunii św. i przygotowania do spowiedzi św. Poznań. 1877.

Przygotowania do piérwszéj spowiedzi i komunii św. Poznań. 1881. *(Katechizm dla dzieci gotujących się do piérwszéj komunii św.).*

Przetłomaczył z niemieckiego:

Ks. Kappona: Sługa chrześcijański albo *drogoskaz, doradca i źwierciadło dla sług.* Poznań. 1880.

Kuryjer Poznański w r. 1878 wydał w osobnéj odbitce przemówienia jego na wiecu poznańskim: *„O stowarzyszeniu matek chrześcijańskich“.*

Jaskulski Władysław, ks., penitencyjarz katedr. wydaje w Poznaniu od 1 lipca 1880 roku wyborny tygodnik teologiczny pod nazwą: „Przegląd kośc.“

Kalinka Waleryjan, O. Urodzony 1826 roku w Bolechowicach pod Krakowem, r. 1845 ukończył uniwersytet Jagielloński. Odtąd przez długie lata, bo aż do r. 1868 zajęty z małémi przerwami badaniem po archiwach zagranicznych. W r. 1868 wstąpił do zgromadzenia Zmartwychwstańców, których obecnie jest prowincyałem w Galicyi. Należy do akademii umiejętności jako członek zwyczajny. Napisał:

Męczeństwo św. Stanisława. Kraków, 1879.

O czci św. patronów polskich. Lwów, 1883.

Schyzma i unija. Lwów. 1883.

Sejm czteroletni w 2 tomach. Lwów, 1883.

Znaczenie świętych w historyi. Lwów. 1884.

Kantecki Antoni, ksiądz, dr. filozofii. Urodzony 1 czerwca 1847 w Wielowsi, powiecie Odolanowskim w Wielkiém Księstwie Poznańskiém. Nauki gimnazyjalne ukończył w Ostrowie, teologiczne w Poznaniu i Gnieźnie. Filologii klasycznéj poświęcał się w akademii monastérskiéj (Münster w Westfalii), gdzie w r. 1874 uzyskał stopień doktora filozofii; od r. 1875 jest naczelnym redaktorem konserwatywnego, katolickiego czasopisma politycznego „Kuryjer Poznański“ (pismo codzienne w wiekim formacie). Wydał osobno:

1. *De Aurelii Prudentii Clementis genere dicendi quaestiones* w Monastérze u Theisinga r. 1874. Rozprawa doktorska.

2. *Titusa Macciusza Plauta Menechmy* (Bliźniaki), przekład opatrzony obszérnym wstępem Poznań. 1877.

3. *Żywot i czyny Ojca św. Piusa IX.* Poznań. 1877. Dziełko napisane z powodu 50-éj rocznicy Biskupstwa Piusa IX.

4. *Polska pielgrzymka do Rzymu w roku 1877* w Poznaniu, nakładem autora.

5. *Encyklika Ojca św. Leona XIII „Grande munus“*, z łacińskiego przełożona i wstępem o św. Apostołach Cyrylu i Metodym opatrzona. Poznań. 1880.

6. *Mowa powiedziana na wiecu polskim i katolickim w Poznaniu dnia 2 czerwca 1881 na temat „Słowiańszczyzny a Encyklika Ojca św. Leona XIII“.* Poznań. 1881.

7. W księdze pamiątkowéj „Warta“, wydanéj w Poznaniu, u Daszkiewicza, zamieścił przekład Terencyjuszowéj komedyi „Seauton Timorumenos“ (sam siebie karzący).

8. *W „Tygodniku katolickim“* (Poznań. 1873) rozprawę o *„Prudencyjuszu“, poecie chrześcijańskim z IV i V wieku.*

9. *W „Przewodniku naukowym i literackim“ we* Lwowie *rozprawę o Roxolanii Klonowicza,* 1875.

10. *W „Tygodniku wielkopolskim“ 1873 rozprawę o „Trachińskich dziewicach“, tragedyi Sofoklesa“.*

11. W „Warcie“, czasopiśmie wydawanym w Poznaniu w r. 1874 rozprawę o Jędrzeju Krzyckim. Arcybiskupie, w której go broni od zarzutów nieprawowierności.

Obecnie wyłącznie oddany pracy publicystycznéj, jest autorem wszystkich ważniejszych artykułów w „Kuryjerze poznańskim“. Nadto wydał:

Gorzałka. Poznań. 1881.

Święci Cyryl i Metody. Poznań. 1885.

Kitrys Józef ks., urodzony w Ropczycach, w r. 1816, wyświęcony w roku 1840 na kapłana. W latach 1850—1861 był plebanem w Przeciszowie, a obecnie w Szczurowéj, odznaczony kanoniją tytularną. Jest także posłem na sejm.

Oprócz korespondencyj bezimiennych, pisanych do różnych dzienników w latach 1848—1850, pisywał do T y g o d n i k a k a t o l i c k i e g o, wychodzącego w Poznaniu, pod redakcyją ks. Pru-

sinowskiego, od roku 1857 do 1862. Były to korespondencyje bezimienne, o stosunkach kościelnych dyjecezyi tarnowskiéj: „z nad Wisły“.

Z nastaniem ustaw szkolnych, zajął się rozprawą obszérniejszą o szkole i stosunku jéj do Kościoła. Cały ten traktat wydrukował Przegląd lwowski w roku 1873.

Knapiński Władysław ks., kanonik honorowy warszawski. Urodzony w Kompinie, po ukończeniu szkół w Łowiczu wstąpił do seminaryjum duchownego św. Krzyża w Warszawie; następnie posłany do Akademii duchownéj katolickiéj warszawskiéj, ukończył ją ze stopniem kandydata Teologii. Zaraz po ukończeniu Akademii przeznaczony był na jéj bibliotekarza, który to urząd bardzo starannie i uczenie spełniał aż do czasu zwinięcia Akademii. Obecnie jest wikaryjuszem przy kościele parafijalnym św. Krzyża i bibliotekarzem bardzo bogatéj biblioteki seminaryjum warszawskiego.

Przełożył z niemieckiego rozprawę księdza *Kettelera*, biskupa moguckiego: „*O soborze powszechnym i jego znaczeniu dla naszego wieku.* Warszawa. 1870.

Osobno wydał samodzielną pracę: *O składzie apostolskim. Czy zgadza się ze zdrową krytyką to podanie, że formuła wiary, zwana składem apostolskim, od samych apostołów pochodzi?* Warszawa. 1870.

Od roku 1864 był stałym współpracownikiem „*Przeglądu katolickiego*“, tygodnika wychodzącego w Warszawie, a jednocześnie jest bardzo gorliwym współpracownikiem „*Encyklopedyi kościelnéj*“, w któréj wiele znakomitych i uczonych swoich prac pomieścił, tak z historyi kościelnéj powszechnéj jak i Kościoła katolickiego w Polsce, oraz z egzegiezy Pisma Świętego. Od tomu piętnastego włącznie jest głównym redaktorem téj „Encyklopedyi“. Kilka z jego uczonych prac, umieszczonych w Encyklopedyi lub „Przeglądzie katolickim“ wyszło osobno, znacznie przez niego powiększonych, mianowicie:

1) „*Andrzéj Frycz Modrzewski, pisarz wieku XVI jako teolog*“. Warszawa. 1881.

2) „*Kto jest autorem książki o Naśladowaniu Chrystusa?*“ Warszawa. 1883.

3) „*Swięty Norbert i jego zakon. Początki Norbetańskich klasztorów w cyrkaryi polskiéj i nieco z ich dziejów*“. Warszawa 1885 r. in 8° str. 266, drobnym drukiem.

Kopyciński Adam, ksiądz, doktór św. Teologii i profesor przy seminarjum w Tarnowie, referent konsyst. dyj., poseł na Sejm krajowy i do Rady państwa. Urodzony 24 grudnia 1849 r. w Żmigrodzie nowym, umieszczał artykuły w „Przeglądzie lwowskim, jużto bezimiennie, jużto pod pseudonimem „Gnotti“; również był współpracownikiem „Piasta“ we Lwowie i wydał dziełka: *De integritae s. textus hebraei.* Tarnów. 1880. i *O Sakramencie pokuty* w 2-ch tomach. Tarnów. 1883/4.

Korytkowski Jan, ks. kanonik metropolitalny w Gnieźnie. Urodzony tamże r. 1824, ukończył gimnazyjum w Trzemesznie, a nauki teologiczne odbył w Poznaniu i Monasterze, gdzie otrzymał stopień licencyjata św. Teologii r. 1861. Napisał i drukiem ogłosił:

Przysięga, uważana ze stanowiska historyczno-apologietyczno-moralnego. Gniezno. 1859.

Wybór nauk na uroczystości N. Maryi Panny Gniezno. 1876.

Jan Łaski, arcybiskup gnieźnieński. Gniezno. 1880.

Fryderyk Jagiellończyk, kardynał, arcybiskup gnieźnieński i biskup krakowski. Poznań. 1881.

Żywot Jarosława Skotnickiego, arcybisk. gnieźnieńskiego.

Katalog krytyczny arbiskupów Gnieźnieńskich.

Mowy żałobne za duszę ś. p. Piotra hr. Szembeka, gienerała (1886), na pogrzebie Napoleona hr. Kręskiego (1871).

Wszystkie uwagi historyczne, topograficzne, heraldyczne i t. d. do dzieła: „Liber Beneficiorum“, Łaskiego. Gniezno. 1880.

Żywoty prałatów i kanoników gnieźnieńskich w 4 wielkich tomach. Gniezno, Laugiego. 1885.

Oprócz tego wiele mniejszych prac, ogłoszonych w pismach peryjodycznych i kilka książek do nabożeństwa. Z niemieckiego przetłomaczył:

Trento. Kazania na wielki post. Gniezno. 1869.

Kossowski Henryk Piotr Dołęga, ks., biskup Serreński. Urodzony w roku 1828 w Warszawie, kończył szkoły średnie we Wrocławiu i w Lesznie, w W. Ks. Poznańskiém. Nie odrazu, zdaje się, poczuł powołanie do stanu duchownego, gdyż przez trzy lata słuchał kursów prawnych w uniwersytecie berlińskim; a dopiéro we trzy lata po ukończeniu tych kursów, wstąpił do semina-

ryjum w Kamieńcu Podolskim. Wysłany do akademii petersburskiéj, ukończył ją w roku 1857, ze stopniem Magistra teologii i mianowany został profesorem seminaryjum mińskiego. Wkrótce jednak, jako znający doskonale język niemiecki, mianowany został proboszczem w Dorpacie i kapelanem tamtejszego uniwersytetu. Powołany przez ks. Felińskiego do Warszawy, już po wywiezieniu Arcybiskupa, mianowany został rektorem akademii duchownéj warszawskiéj i sprawował te obowiązki aż do jéj zniesienia w r. 1867. Przez cztéry lata zostawał bez żadnego urzędu, oddając się jedynie pracy naukowéj, aż w r. 1871 ks. Zwoliński, ówczesny administrator archidyjecezyi mianował go proboszczem parafii Narodzenia N. P. Maryi na Lesznie w Warszawie. To stanowisko zajmował do dni ostatnich. — Śmiało można powiedzićć, że ks. Kossowski jest jednym z najpracowitszych i najuczeńszych kapłanów polskich. *Przegląd katolicki* i *Encyklopedyja kościelna* zasilane były ciągle jego współpracownictwem. Wydał też kilka dzieł, w języku niemieckim i polskim, z których ostatnie są po większéj części tłómaczeniami doskonałémi z języka francuskiego lub angielskiego.

Stolberga: *„Żywot P. Jezusa“.*

Kardynała Manninga: *„O sprawach Ducha św.“*

Chaignon'a: *„Rozmyślania dla kapłanów“* i *„Rozmyślania dla wiernych“* i wiele innych dzieł, są nieocenionémi nabytkami dla literatury religijnéj polskiéj.

Kozłowski Szymon, ksiądz, doktór św. teologii, urodził się 5 listopada 1819 r. w powiecie Trockim, gubernii wileńskiéj. Nauki gimnazyjalne pobiérał w szkole powiatowéj kiejdańskiéj. W r. 1839 wstąpił do seminaryjum dyjec. wileńskiego, skąd przeniesiony do akademii duchownéj, którą ukończył w Petersburgu, ze stopniem magistra św. teologii roku 1845. W późniejszym czasie, roku 1862, taż akademija przyznała mu stopień doktora św. teologii; w roku 1877 został rektorem téjże akademii, a 15 marca 1883 roku prekonizowany biskupem łucko-żytomiérskim. Napisał:

Historyja święta dla użytku młodzieży w 2-ch częściach. Wilno. 1857, (8 wydań.).

Wielki i święty tydzień. Wilno. 1858, (6 wyd.).

Historyja święta i katechizm dla dzieci. Wilno. 1859, (12 wydań).

Służba boża, czyli nabożeństwo domowe i kościelne z przydaniem nauki o powinnościach chrześcijanina. Wilno. 1860, (14 wydań).

Elementarz polski z krótkim katechizmem dla małych dzieci. Wilno. 1860, (14 wydań).

Wydał:

Rok kościelny, czyli książka domowa dla katolików, zawierająca: 1) nauki o przedmiocie, celu i główniejszych obrzędach uroczystości kościelnych. 2) ewangielije i lekcyje, poprzedzone krótkiém ich objaśnieniem, na niedziele i święta całego roku. 3) prosty wykład nauki chrześcijańskiéj r. k. Kościoła. Wilno. 1870. Wyd. 2-gie ozdobne. Warszawa. 1885.

Kalendarz kościelny, zawiérający krótką wiadomość o życiu świętych Pańskich. Wilno. 1876.

Kazania świąteczne i przygodne. Wilno. 1880.

Biblija łacińsko-polska z komentarzem Menochijusza przełożonym na język polski. 4 tomy. Wilno. 1861. Wyd. 2-gie. Warszawa. 1886.

Krasiński Adam, Stanisław ks. Urodzony 24/12 1810 r. w Wełniczach na Wołyniu. Wstąpił do zakonu XX. Pijarów, następnie profesor akademii duchownéj rzymsko-katolickiéj w Petersburgu, kanonik kated. wileński. Dnia 27/9 1858 r. prekonizowany biskupem wileńskim; r. 1864 wywieziony do Wiatki, r. 1883 powrócił do Polski i osiadł Krakowie jako biskup dyjecezyi Hesebon *in part. inf.* Wydał:

Sztuka rymotwórcza Horacego, z łacińskiego. Wilno. 1835.

Gramatyka polska dla dzieci, krótko zebrana. (miała 8 wydań).

Noworocznik literacki na r. 1838 i 1845.

Wyprawa Igora na połowców. (Petersburg 1856), najdokładniejszy przekład.

List pastérski z powodu instalacyi na biskupstwo wileńskie. Wilno 1859.

Prawo kanoniczne. Wilno 1861.

Słownik synonimów w języku polskim. (2 tomy). Kraków 1885.

Przełożył hymn Ojca św. Leona XIII. o św. Herkulanie.

Krechowiecki A. ks., Dr. św. Teologii, kapłan archidyjecezyi lwowskiéj, poprzednio kaznodzieja katedralny we Lwowie, obecnie mieszkający za granicą, znany mówca i mąż głębokiéj nauki, wydał między innémi oddzielne:

Chrystyjanizm w stósuuku do rodziny i kobiéty. Lwów 1862. Praca ta oparta jest na dziełach głównie ks. biskupa Orleańskiego i innych pisarzów katolickich.

Errata do historyi papiéstwa w kolei wszystkich wieków. Studyjum krytyczne. Lwów. 1873.

Nauki niedzielne, w których wyłożył skład apostolski według Ewangielii i Ojców Kościoła w sposób świetny i gruntowny. Żałować przychodzi, że dzieło to, w rodzaju konferencyj sławnych mówców francuskich, nie jest jeszcze ukończone. Wyszły dotąd dwa tomy. (Lwów, 1874).

Nauki o męce Pańskiéj. (Lwów (1876) i wiele *przemówień żałobnych*, jak: za duszę ś. p. Jerzego księcia Lubomirskiego (1872) Seweryna Goszczyńskiego i t. p.

Przemówienie na 200-letnią rocznicę zwycięstwa pod Wiédniem. Poznań. 1883.

Krystyjan Ostrowski, wspomnienie. Poznań. 1883.

Kronenberger Andrzéj O. Przeor zgromadzenia O. O. Cystersów w Mogile. Urodzony 20 grudnia 1849. Napisał:

Zdrowaś Maryja w 30-tu czytaniach majowych. Lwów 1887.

Kilka uwag o stosunku filozofii do religii, rozprawa drukowana w dwutygodniku „Piast“. Lwów. 1877.

Wiadomość o wizerunku cudownym Pana Jezusa w kościele O. O. Cystersów w Mogile, z dodaniem nabożeństwa. Kraków 1877.

Czy istnieje prawdziwy wizerunek Chrystusa Pana i gdzie go szukać? Kraków 1878.

Das Zistersienserstift Mogiła. Eine monographische Skizze von P. And. Kr. (Separatabdruck aus dem Chorherrn des Ziestersienser-Buches von Sebastian Brunner). Würzburg. 1881.

Krukowski Józef, ksiądz, doktór św. teologii, kanonik katedralny prezenty uniwersytetu Jagiellońskiego, b. profesor tegoż uniwersytetu w Krakowie, urodzony w Krysowicach, w ziemi przemyskiéj, obecnie proboszcz św. Floryjana w Krakowie. Napisał:

Teologija pastérska katolicka. Przemyśl. 1869. 2 tomy.

Teologija pastérska (compedium), dla użytku duchownych, seminaryjów i pastérzów dusz. Lwów. 1874.

Toż samo przerobione i pomnożone z tablicą przeszkód małżeństwa i krótką katechetyką. Kraków. 1880.

Przewodnik praktyczny do nauczania katechizmu dzieci I. klasy szkół ludowych. Kraków. 1876, II. ed. 1883.

Katechetyka katolicka czyli przewodnik teoretyczny dla katechetów. Kraków. 1877.

Nauki katechizmowe na całość prawd wiary św. katolickiéj (trzy wydania). Kraków. 1875, 1877 i 1880.

Kazania na uroczystości N. Maryi Panny, tudzież nauki majowe Kraków 1878.

Przewodnik praktyczny do nauczania katechizmu dzieci II. klasy. Kraków 1880, II. ed. 1883,

Przewodnik praktyczny do nauczania katechizmu dzieci w III. i IV. klasie. Krakków. 1883.

Wydał:

Katechizm soboru Trydenckiego dla plebanów, tłomaczenia ks. Kuczborskiego, ze zmianami starych wyrazów i dodatkiem o Niep. Pocz. N. M. P. Jasło. 1886.

Toż wydanie, pomnożone wykładem artykułu wiary:

O nieomylném nauczycielstwie papiéża i uchwałami soboru watykańskiego. Kraków. 1880.

Pisywał artykuły do „Tygodnika katolickiego“ 1867—1874, do „Kaznodziei katolickiego“ kilkanaście kazań, do „Biblioteki kaznodziéjskiéj“ ks. Stagraczyńskiego, recenzyje do „Bonus pastor“ i „Wiadomości kościelnych“.

Jest współpracownikiem „Encyklopedyi wychowawczéj“, a także i „kościelnéj“.

Wydał:

Nowych nauk majowych 32, wyszłych 1882:

O kwiatach majowych, siedmiu radościach, oraz i boleściach Najśw. Maryi Panny.

Wydrukował:

Kazania na uroczystości Maryi. 2 ed. Kraków. 1884.

Rozmyślania majowe o tajemnicach Różańca św. Kraków 1884. 2 wydania.

Godzinki o Niep. Pocz. N. M. P. w rozmyślaniach. Kraków 1885. (wnet wyjdą w języku niemieckim).

Salve Regina w 32 rozmyślaniach majowych. Kraków 1886. Toż samo wydał i w języku niem. w Moguncyi, u Kirchheima, 1886.)

Pamiątka 700-letniéj rocznicy założenia kościoła i kolegijaty św. Floryjana. Poznań, 1883.

Słowiański kościół św. Krzyża wraz klasztorem Benedyktynów na Kleparzu. Kraków. 1886.

Kubowicz Stanisław, ksiądz. Urodzony 25-go kwietnia 1841 w Kościanie, w W. Księstwie Poznańskiém. Napisał:

Żywot Piusa IX. Poznań.

Barbara Ubryczanka. Poznań.

Z Poznania do Dawosu. Opis podróży. Odbitka z „Warty". Poznań.

Oprócz tego, jest korespondentem pism religijnych i politycznych.

Przetłomaczył z niemieckiego:

Dra Martina, biskupa: Nauka wiary i obyczajów. 2 tomy, Poznań. 1871.

Kujot Stanisław, ksiądz, profesor w biskupiém progimnazyjum w Pelplinie, urodził się 13 października 1845 r. złożył egzamin rządowy na profesora gimnazyjalnego. Oprócz artykułów pomniejszych wydał następujące dzieła:

1. *Opactwo pelplińskie.* Pelpin, 1875.
2. *Głowa św. Barbary.* Powieść. Pelplin 1875.
3. *Rzecz o kronice pelplińskiéj.* Pelplin, 1876.
4. *O majątkach biskupich na Pomorzu.* Toruń, 1880.
5. *Rys urządzeń państwowych w Polsce.* Pelplin, 1873
6. *Piérwsze nawrócenie Prusaków.* Powieść, drukowana w „Pielgrzymie" z r. 1887.

Langer Antoni O. T. J. Urodz. w 1883 roku, rektor kolegijum OO. Jezuitów na Wesołéj w Krakowie, współpracownik *Przeglądu powszechnego,* gdzie zamieszcza swe liczne, a uczone rozprawy.

Lenartowicz Teofil; znakomity poeta, urodzony w Warszawie 1882 r., zrazu urzędnik sądowy, w mieście rodzinnem, po r. 1848 przemieszkiwał w Krakowie, w Wielkopolsce, w Paryżu, a udawszy się r. 1854 do Włoch, zamieszkał w Florencyi. Z licznych jego utworów poetyckich, wymieniamy:

Szopka, Wrocław. 1849 r.

Lirenka, Zachwycenie, Błogosławiona, Chorągiew do grobu św. Cyryla, św. Zofija, Najśw. P. Maryja Studzieniecka, Gladyjatorowie, Nowa lirenka, i t. d. Lenartowicz jest także muzykiem, i rzeźbiarzem. Jego dziełem był wspaniały kielich, który pielgrzymka polska roku 1887 Ojcu św. Piusowi IX przywiozła.

Leśniak Franciszek, ksiądz. Urodzony w roku 1846. Napisał:

Katechizm w szkołach ludowych. Szereg artykułów w „Wiadomościach kościelnych". Lwów 1876.

Moralna, czyli naka obyczajności dla młodzieży. Tarnów 1879.

Leśniowska Ludwika z Zieleńskich. Urodzona w r. 1814 w Żabowie.

Pisała i wydawała broszurki i powiastki ludowe, treści religijno-moralnéj p. n.

Wojak, jakich mało; Kogo Bóg zasmuci, tego i pocieszy; Dwaj mleczni bracia; List Klaudyi Prokuli, żony Piłata; Kolendki; Historyją polską dla ludu i wiele innych; niektóre drukowane w *Czasie.*

Likowski Edward ks. kan. kat. i oficyał poznański, św. Teologii licencyjat, prałat dom. J. świąt., regiens i profesor w seminaryjum duchowném poznańskiém, członek akademii umiejętn. w Krakowie. Napisał:

Historyja Unii Kościoła ruskiego z Kościołem rzymskim. Poznań, 1867.

Długoszowy katalog biskupów poznańskich, krytycznie objaśniony; (odbitka z „Przeglądu kościelnego"). Poznań 1867.

Mowa żałobna na cześć ś. p. Jana Koźmiana. Poznań 1877.

Szkic historyi t. z. reformacyi w Polsce, od piérwszego jéj wystąpienia na colloquium charitativum w Toruniu. Poznań, 1867.

Łepkowski Józef, urodzony r. 1826 w Krakowie, dr. filoz., profesor archeol. na uniwersytecie Jagiell. i prorektor tegoż uniwersytetu, członek akademii umiejętn. i wielu towarzystw naukowych. Wydał, między innémi:

Starożytności i pomniki Krakowa. Kraków, 1847.

Przegląd zabytków przeszłości. Warszawa, 1863.

Przegląd krakowskich tradycyj, legiend, nabożeństw, zwyczajów, przysłów i właściwości. Kraków, 1866.

Ikonografija. Warszawa, 1857.

Sztuka, zarys jéj dziejów. Kraków, 1872.

Łuszczkiewicz Władysław. Urodzony w Krakowie 1828 r., profesor szkoły Sztuk Pięknych, członek akademii umiejętn. Wydał:

O treści i znaczeniu artystycznem ołtarza w kościele P. Maryi w Krakowie. Kraków, 1868.

Malarstwo religijne w Polsce. Warszawa, 1880.

Malarstwo cechowe krakowskie XV i XVI w. Kraków 1873, i innych wiele rozpraw z dziedziny sztuki.

Nadzwyczaj cenną dla kapłanów i rządców kościołów jest jego praca: *Wskazówka do utrzymywania kościołów i cerkwi.* (Kraków, 1869).

Magnuski Władysław, ksiądz. Urodzony 1883 skończył gimnazyjum w Płocku, był w seminaryjum duchownem w Pułtłusku, ukończył akademiją duchowną w Warszawie r. 1856 ze stopniem kandydata św. teologii. Obecnie jest vice-proboszczem w parafii św. Krzyża w Warszawie. Przełożył z francuskiego:

Debreyne'a: O stosunku teologii moralnéj do fizyjologii. Warszawa 1870.

Tegoż: *Semiotykę, czyli naukę o chorobach* i t. d. Warszawa, 1872.

Gaume'a: *Życie nie jest życiem.* Warszawa. 1872.

Tegoż: Woda święcona w XIX wieku. Warszawa, 1872.

Tegoż: *Cmentarz w XIX. wieku.* Warszawa, 1878.

Ody: *Spowiednik dzieci.* Warszawa 1872.

Pioger'a: *Życie po śmierci.*

Przetłumaczył także z francuskiego:

Ostatnie chwile rewolucyjonisty. Kraków, 1871.

Martyński Sebastyjan, ksiądz. Urodzony 1826 r. były gwardyjan O.O. Franciszkanów w Kaliszu, obecnie katecheta, szkoły wydziałowéj żeńskiéj w Krakowie. Wydał:

Obrzędy święte Kościoła rzymsko-katolickiego. Kraków, 1879.

Matuszewski, ks. w Warszawie pisuje od lat wielu artykuły do „Przeglądu katolickiego" i do „Encyklopedyi kościelnéj". Napisał:

Wykład obrzędów, jako dodatek do katechizmu ks. Żukowskiego (Warszawa 1880 r.) *i Przygotowanie dzieci do piérwszéj spowiedzi.*

Mazurkiewicz Józef, ksiądz, doktór św. teologii, proboszcz w Oleśnic. Urodził się w Tuchowie, ukończył gimnazyjum w Tarnowie, kursa teologiczne i filozoficzne we Lwowie, otrzymał stopień doktora teologii św. w Wiedniu.

Napisał i wydał:

De pelagianismo. Tarnów, 1873.

Theologiae moralis compendium. 2 tomy. Tarnów, 1875.

Prócz tego kilka jego rozpraw drukował „Czas" i „Przegląd lwowski".

Morawski Maryjan O. T. J. Urodzony w Oporówce w W. Księs. Poznańskiém 1845, po skończeniu liceum w konwikcie jezuickim w Metz, wstąpił do Jezuitów 1863, był profesorem filozofii przez lat 5. Od r. 1880 był rektorem konwiktu w Tarnopolu, obecnie mieszka w Krakowie i jest redaktorem „Przeglądu powszechnego", gdzie, po większéj części, swe prace drukuje. Napisał:

Krótka nauka o rozmyślaniu i odprawianiu rachunku sumienia. Kiaków 1876.

Filozofia i jéj zadanie. Lwów. 1881. wyd. 2-gie.

Morawski Seweryn Tytus, ks., arcybiskup lwowski obrz. łac. Obszérny jego żywot wraz z wykazem prac, znajduje się w zeszłorocznym *Kalendarzu katolickim.*

Mrowiński Waleryjan O. T J. Wielkopolanin. Urodzony w r. 1832. Po skończeniu praw na uniwersytecie berlińskim wstąpił do Jezuitów w roku 1867. Był kaznodzieją we Lwowie: Napisał:

Miesiąc czerwiec ku czci Najsłodszego Serca Jezusa. Kraków 1877—1881. 4-te wydanie.

Miesiąc Maryi z przykładami. (Lwów, 1885).

O czci Matki Boskiéj w Polsce. Kraków 1886.

Mycielski Michał O. T. J. Wielkopolanin. Urodzony w Poniecu 1826. Ukończył prawo w uniwersytecie berlińskim, r. 1856 wstąpił do Jezuitów. Po ukończeniu nauk teologicznych w Insbruku i Rzymie był przez lat kilka superyjorem misyi w W. Ks. Poznańskiém. Od r. 1875 jest dyrektorem Apostolstwa Serca Jezusowego, a przytém od r. 1876—80 był prowincyjałem. Obecnie jest magistrem nowicyjuszów w Staréj-Wsi. Napisał:

Przewodnik Apostolstwa. Krótka nauka o Apostolstwie.

Zbiorek modlitw dla członków Apostolstwa do Serca Pana Jezusa, wydane w Krakowie 1877 r. i wiele innych drobniejszych pism, które w wielu tysiącach egzemplarzów, w licznych edycyjach rozchodzą się za pośrednictwem apostolstwa N. Serca Jezusowego.

Nowakowski Jakób, ks. urodzony w r. 1881, proboszcz w Kamionce Strumiłowéj. Napisał:

Droga do szczęścia prawdziwego. Książka do nabożeństwa i czytania duchownego. Lwów. (od r. 1855 wyszła ta książka w kilku wydaniach).

Miesiąc maj, nabożeństwo do Najśw. P. Maryi. Kraków. 1881. (wyd. czwarte.)

Prócz tego gorliwy ten kapłan wydał wiele broszurek dla ludu, treści religijno-moralnéj, które darmo rozpowszechniał, ku powiększeniu chwały

Bożéj; założył muzeum w Kamionce Strumiłowéj własnym kosztem, przyczyniające się wielce do oświaty i podniesienia ducha moralności okolicznego ludu.

Nowodworski Michał, ksiądz. Urodzony w roku 1823, ukończył gimnazyjum w Kaliszu, a akademiją duchowną w Warszawie ze stopniem kandydata św. teologii r. 1855. Był biblijotekarzem akademii duchownéj, następnie profesorem tamże, 1863 r. został kanonikiem katedralnym warszawskim, 1864 wywieziony na Sybir, wrócił po 5 latach. Jest założycielem i właścicielem wychodzą. w Warszawie od r. 1863 „Przeglądu katolickiego“ do którego zawsze wiele pisywał i pisuje rozpraw, szczególniéj z działu filozoficznego. Przełożył wspaniałe dzieło Ludwika Veuillot'a: *Jezus Chrystus*. Warszawa. 1877, znakomitą pracę Reusch'a p. n. *Biblija i natura*, Warszawa 1870. *Moehlera*: *Symbolikę*. Warszawa 1871.

Niespożytą jego w literaturze kościelnéj zasługą jest myśl: *„Encyklopedyi kościelnéj“*, którą przy współpracownictwie najznakomitszych na tém polu pracowników wydaje w Warszawie, pod naczelną swą redakcyją, od r. 1873, a któréj dotąd wyszło tomów 16, doprowadzonych do wyrazu: „Obrzezanie“.

Prócz tego jest motorem bardzo wielu wydawnictw nader potrzebnych dla rozszérzenia ducha katolickiego jak:

Perin'a: Bogactwo w społeczności chrześcjańskiéj. Warszawa, 1870.

Hortzwartha'a: Historyi powszschnéj (jedynéj dziś u nas książki o dziejach powszechnych, stojącéj na stanowisku najnowszéj nauki i pisanéj w duchu katolickim). Wyszło jéj 6 tomów, całość obejmie tomów 7.

Olszewski Wojciech ks., urodził się 1848 r. 21 marca w Płonkowie pod Gniewkowem (Kujawy) z ojca Konrada, a matki Wandy z Dłużewskich. Początki w naukach pobiérał w szkółce ojca, poźniéj uczęszczał do gimnazyjum trzemeszeńskiego do r. 1864. Egzamin dojrzałości złożył w Poznaniu ad S. Mariam Magdalenam r. 1870. Teologii słuchał w seminaryjum poznańskiém. 1874 r. wyświęcony na kapłana w Gnieźnie. Od roku 1879 redaguje „Niedzielę“, czasopismo, wychodzące w Poznaniu co tydzień. Napisał:

Historyją Kościoła I i II, i *Nauki katechizmowe*:

Dwie nauki o Komunii św.

Dwie o odpuście.

Dwie o Biérzmowaniu.

Trzy o chrzcie.

Pięć nauk o przykaz. kościelnych.

Sześć o modlitwie.

Dziewięć o grzéchu.

Pięć o wierze i wydał wszystkie w Poznaniu w ostatnich kilku latach.

Otowski Henryk, ksiądz, dziekan, kanonik, proboszcz w Gręboszowie, urodzony 23 sierpnia, 1833 r. Szkoły i teologiją ukończył w Tarnowie, wyświęcony na kapłana 1849 roku. Od lat dwudziestu jest stałym współpracownikiem pism religijnych i ludowych, jak: „Dzwonka“, „Chaty„ i „Nowin“, w których zamieszczone artykuły świadczą bardzo pięknie o jego zasadach katolickich i narodowych, i które lud nasz z wielkim czyta upodobaniem i pożytkiem, a władza dyjecezyjalna ocenia jego na tym polu zasługi.

Paleczny Michał, ks. Urodzony 1832 r. w Tarnówce dolnéj. Pleban w Radziechowach. Wydał:

Czytania świąteczne dla ludu. 3 tomiki. Kraków 1881, 1883, 1885.

Paszkowski Seweryn, ksiądz. Urodził się we wsi Paszki, na Podlasiu, w parafii Radzyńskiéj dnia 24 listopada 1821 r. skończył gimnazyjum w Łukowie, potem seminaryjum lubelskie, a jako kapłan, akademiją rzymską „Sapientia“, gdzie otrzymał stopień magistra prawa kanon. Do roku 1864 był proboszczem Maciejowickim. Napisał i drukiem ogłosił następujące dzieła:

1. *Pociechy*, wydane po francusku przez ks. Lefebure (przetłómaczył.) Kraków, 1874.

2. *Katechizm w przedmiocie opieki nad nierozumnémi żyjącémi istotami, a mianowicie nad zwiérzętami domowémi*. Kraków 1877.

3. *Pogląd na smutne i groźne położenie państw i ludów*. Kraków 1885.

Następujące zaś dziełka już przygotoware do druku:

1. *Apologia religionis et Ecclesiae catholicae seculo XIX.*

2. *Publicystyka.*

3. *Podręcznik pedagogiczny* dla matek, pragnących wychować dobrze swe dziatki.

Pawlicki Stefan, O. Zgromadzenia Zmartwychwstania Pańskiego, dr. filozofii i św. teologii, b. vice rektor kolegijum polskiego w Rzymie. Urodzony w Gdańsku 1 września 1839 r. Gimnazyjum ukończył w Ostrowie, uzyskał stopień doktora filozofii na uniw. wrocławskim za rozprawę: *De Schoppenhaueri philisophia et philosophandi ratione.* W Rzymie studyjował teologiją i uzyskawszy doktorat w r. 1868, prowadził kolegijum polskie; obecnie jest prof. filozofii i dogmatyki na uniw. Jagiellońskim, członkiem kores. akademii um.

Napisał także i ogłosił drukiem:

Szkoła Eleatów. Warszawa, 1886.

Wyprawa filozofów. Warszawa, 1867.

Abelard i Heloiza. Warszawa, 1867.

Materyjalizm wobec nauki. Kraków, 1870.

Człowiek i małpa. Lwów, 1867.

Lassalle i przyszłość socyjalizmu. Kraków.

Mózg i dusza. Kraków, 1874.

Studyja nad darwinizmem. Kraków, 1867.

O podstawie i granicach filozofii. Kraków, 1878.

Leon XIII i prasa katolicka. Kraków, 1879.

Jest współpracownikiem *Encyklopedyi wychowawczéj*, wychodzącej w Warszawie, a także i współ- „Przeglądu polskiego“.

Pelczar Józef, ksiądz, doktór św. teologii, profesor i były rektor uniwersytetu Jagiellońskiego, kanonik kapituły krakowskiéj patronatu akademickiego, urodził się w miasteczku Korczynie, w Galicyi; dnia 17 stycznia 1842; wyświęcony na kapłana 1864, następnie kształcił się w Rzymie w kolegijum polskiém, gdzie otrzymał stopień doktora św. teologii.

Napisał i ogłosił drukiem:

Ziemia święta i Islam, czyli szkice z pielgrzymki do ziemi świętéj. Lwów, 1875. 2 tomy.

Życie duchowne, czyli doskonałość chrześcijańska. Kraków, 1886. 2 tomy. (wydanie czwarte.)

Pijus IX. i jego wiek. Kraków, 1880. 3 tomy.

Mowa na nabożeństwie żałobném za duszę ś. p. Zofii z hr. Branickich hr. Arturowéj Potockiéj. Kraków. 1879.

Mowa na nabożeństwie żałobném za duszę ś. p. Andrzeja Rydzowskiego. Kraków 1881.

Prawo małżeńskie kościelne ze względu prawa małżeńskiego obowiązującego w Austryi, Prusiech i Królestwie Polskiém. Kraków 1886. wyd. 2.

Mowa na pogrzebie ś. p. Stanisławy z Libeltów Łepkowskiéj. Kraków 1883.

Mowa na nabożeństwie żałobném zą duszę ś. p. Józefa Dietla. 1876.

Mowa na nabożeństwie za duszę ś. p. Józefa Szujskiego. 2 wyd. Kraków, 1883.

Kazanie o królowaniu i opiece Boga Rodzicy nad narodem polskim. 1885.

Kazanie na 500-letnią rocznicę chrztu Jagiełły, miane w katedrze na Wawelu d. 15/2 1886.

Mowa o zasługach O. Piotra Skargi T. J. Kraków 1885.

Konferencyje apologietyczne. Kraków. 1885.

Pixa Wincenty ks. Urodzony 1836 r., wikaryjusz kollegijaty św. Floryjana na Kleparzu w Krakowie. Napisał:

Directorii Dioecesani Officii divini Comes perpetuus. Kraków, 1877.

Wydawał czasopismo p. t.: „*Przyjaciel kapłański*“, gdzie wiele rozpraw, treści przeważnie liturgicznéj umieścił; redagował przez lat kilkanaście rubrycelle dyjecezyi krakowskiéj.

Pleszczyński Adolf, ks., kandydat św. Teologii, napisał i wydał:

Wykład litanii loretańskiéj, zastósowany do nabożeństwa majowego. Warszawa, 1877. 2 wydanie 1886 r.

Upominek dla parafijan, zawiérający treść wiary i moralności chrześcijańskiéj. Dziełka tego, chętnie przez lud kupowanego, wyszło już 3 wydania, z których ostatnie wyszło w Warszawie, 1879 roku.

Przetłómaczył z francuskiego sławne dzieło *Camus'a* p. t. *Duch św. Franciszka Salezego, czyli wierny obraz myśli i uczuć tego świętego.* Warszawa, 1882.

Podolski Edward, ksiądz, zasłużony redaktor „Przeglądu lwowskiego“, który wychodził od 1-go stycznia 1871 r. do końca 1883 r.

Nadto wydał:

Pius IX., obrońca Polski. Lwów, 1879.

Polkowski Ignacy ks., urodzony 1833 r., wyświęcony na kapłana 1857, kan. hon. łowicki, podkustoszy kościoła katedraln. w Krakowie, członek korespondent naszéj Akademii umiejętności, napisał:

Bydgoszcz. Kilka historycznych wspomnień o zamku i mieście. Poznań, 1872.

Groby i pamiątki polskie w Rzymie. Drezno, 1870 r.

Cztérowiekowy jubileusz urodzin M. Kopernika w Toruniu 19 lutego 1873. Gniezno, 1873.

Katedra gnieźnieńska, (z wieloma rycinami). Gniezno, 1874—1876 4-to.

Kopernikiana, czyli materyjały do pism i życia M. Kopernika w 3 tomach. Gniezno, 1873.

Wspomnienie o życiu i pismach ks Karola Antoniewicza. Warszawa, 1861.

Żywot M. Kopernika. Gniezno, 1873.

Skarbiec katedralny na Wawelu w 32 tablicach autografowanych przedstawiony, objaśniony historycznie. Kraków, 1882.

Wydał: *Książkę do nabożeństwa*, zebraną z pism O. *Karola Antoniewicza*, T. J. (Kraków, 1880).

Dawne relikwijarze katedry krakowskiéj. Kraków, 1881.

Trumna św. Stanisława. Kraków, 1885.

Oprócz tego wiele artykułów i mów okolicznościowych, drukowanych bądź osobno, bądź po czasopismach. Jest także stałym współpracownikiem *Encyklopedyj* warszawskich: *kościelnéj i wychowawczéj*, gdzie pomieścił wiele rozpraw.

Popiel Wincenty Teofil, ks., arcybiskup warszawski. Napisał:

Żywot Zbawiciela świata. Warszawa, 1877.

(Obszérny życiorys znajduje się w „Kalendarzu katolickim“ na rok 1884).

Popiel Paweł. Urodzony 21 lipca 1807 w Krakowie, magister prawa na Uniwersytecie warszawskim, rzeczywisty tajny radca J. Ces.-Król. i Apost. Mości, od r. 1876-1882, poseł na sejm galicyjski, b. prezes rady powiatowéj krakowskiéj. Napisał:

List do Józefa Kremera, o prawie rozwodowém. Kraków, 1844.

Austryja, monarchija federalna. Kraków, 1866 i 1867.

Józef Gołuchowski. Kraków, 1870.

Choroba wieku. Kraków, 1880.

Maurycy Mann. [1]) Kraków, 1878.

Wiele broszur politycznych, liczne artykuły w „Czasie“, (do którego redakcyi należał), w „Przeglądzie polskim“ i w „Przeglądzie powszechnym“.

[1]) Estreicher mylnie przypisuje wspomnienie p. L. Dębickiemu.

Popławski Aleksander ks., obecnie spowiednik Seminaryjum metropolitalnego w Warszawie, napisał:

Żywot św. Joanny Franciszki Fremiot de Chantal, założycielki zakonu Nawiédzenia Najśw. Maryi Panny. Kraków, 1880. i

Św. Kunegunda i siostry jéj bł. Helena czyli Jolenta i bł. Małgorzata. Kraków, 1881.

Potulicki hr. Adam ks., doktór św. Teologii uniwersytetu insbruckiego, kanonik katedralny ołomuniecki, proboszcz kromieryski, napisał:

Miesiąc Maryi. Zbiór krótkich rozmyślań na każdy dzień miesiąca. Kraków, 1878.

Nabożeństwo na Boże Ciało i na całą oktawę. Kraków, 1879.

Prokop (Leszczyński), O. Zgromadzenia O. O. Kapucynów, urodzony w roku 1811, w miasteczku Brahiłowie na Podolu. Po ukończeniu gimnazyjum w Winnicy i wydziału prawnego w uniwersytecie warszawskim, udał się do Włoch; tam czas jakiś przebywał w klasztorze Kartuzów pod Pizą, w Toskanii. Po powrocie do kraju i odbytym nowicyjacie u Kapucynów w Lubartowie, wykonał zakonne śluby, wyświęcony na kapłana r. 1846. Był przedostatnim prowincyjałem, obecnie przebywa w klasztorze zakroczymskim. Napisał:

Droga krzyżowa dla chorych. Warszawa, 1868.

Święty Józef. Szczegóły jego życia i uwagi o wielkości jego godności, z przydaniem na cześć jego niektórych ćwiczeń pobożnych. Warszawa, 1872 r.

Nowy miesiąc Maj, rozważaniem prawd wiary u stóp Maryi uświęcony. Warszawa, 1864.

Miesiąc Maryi dla ludu wiejskiego i dla odprawiających to nabożeństwo w gronie domowników ułożony. Warszawa, 1853. (w 11 wydaniach, ostatnie w Warszawie, 1878).

Krótki rys życia św. Feliksa, szczególnego patrona chorych dziatek. Warszawa, 1865.

Wielbij duszo moja Pana. Książka do nabożeństwa i pobożnego rozmyślania. Warszawa, 1870 i 1880.

Żywot św. Ojca Franciszka z Assyżu, patryjarchy trzech zakonów. Warszawa, 1863.

Tegoż św. żywot. Kraków, 1876. 2 tomy.

Żywoty świętych Pańskich, na wszystkie dni roku, z przydaniem do każdego pożytku duchownego i właściwéj modlitwy. Warszawa, 1874.

Żywot św. Anioła z Akry, zakonu Kapucynów misyjonarza. Warszawa.

Droga krzyżowa w trzech sposobach, do odprawiania podana. Warszawa.

Szczegóły męki Pańskiéj, do rozmyślania przy pacierzach kanonicznych. Warszawa.

Czuwajcie a módlcie się, czyli zbiór najpotrzebniejszych modlitw. Warszawa, 1877.

Czytania majowe o cnotach Maryi. Kraków, 1878 r.

Swięta Giermana, pastérka Opowiadanie dla ludu wiejskiego. Warszawa, 1880.

Nowy miesiąc Maj, rozważaniem prawd u stóp Maryi uświęcony. Warszawa, 1878. (Wydanie czwarte).

Żywot Matki Bożéj. Kraków, 1879.

Żywot św. Klary z Assyżu. Kraków, 1872. (2 tomy).

Swięta Zytta, służąca. Warszawa, 1885.

Maryja w litanijach loretańskich wielbiona. Kraków, 1875.

Koronka od przeklinania. Warszawa.

Kilka słów o doczesnéj władzy papieża. Kraków.

Z mów żałobnych na nabożeństwach i pogrzebach:

Ku uczczeniu pamięci Stanisława Jachowicza, po ś. p. Ludwice z Brykczyńskich Dzianottowéj, za hrabiego Henryka Jagiełłę, na pogrzebie Karoliny z Jelskich hr. Jezierskiéj.

Tłumaczenia:

Akty dla konających, przez św. Alfonsa Liguorego, biskupa i doktora Kościoła. Warszawa.

Droga krzyżowa, przez tegoż. Warszawa.

Jak kochać Jezusa. Nauka podana duszom, pragnącym zapewnić zbawienie swoje i dążącym do doskonałości, przez tegoż. Warszawa.

Jak nas ukochał Jezus, czyli pobożne rozmyślanie męki Pańskiéj, przez tegoż. Warszawa.

Jak żyć powinien Chrześcijanin, przez tegoż. Warszawa.

Męki Pańskiéj krótki wykład, przez tegoż. Kraków.

Myśli pobożne, przez tegoż, ze wstępem tłumacza: O czytaniu duchowném. Kraków.

Nabożeństwo do Matki Bożéj Bolesnéj, przez tegoż. Kraków.

O miłości Boga i ufności w Maryi, przez tegoż. Warszawa.

O modlitwie, jako środku otrzymania wszystkich łask od Boga, przez tegoż. Kraków.

O modlitwie myślnéj, czyli medytacyi, przez tegoż, z listem tłumacza o tymże przedmiocie. Kraków.

Pociecha dla strapionych, czyli o zgadzaniu się z wolą Bożą, przez tegoż Warszawa.

Sposób ciągłego obcowania z Bogiem, przez tegoż. Warszawa.

Uwagi nad męką Pana naszego Jezusa Chrystusa, przez tegoż. Kraków.

Uwielbienia Maryi, przez tegoż. Kraków.

Homilija o boleściach Matki Bożéj, przez O. Wenturę. Warszawa.

Wzór doskonałéj chrześcijanki, przez tegoż. Kraków.

Zywot Pana naszego Jezusa Chrystusa, przez św. Bonawenturę. Kraków.

Matka Boża Matką naszą, przez O. Wenturę. Kraków.

Prus Serafin ks., kanonik honorowy kat. lubelskiéj, proboszcz parafii Rusocice w dyjecezyi włocławskiéj, urodz. 2 lutego 1816, ord. 1840, instyt. w r. 1852, przetłómaczył i wydał:

O. Ventury: *Matka Boga matką ludzi*, czyli wyjaśnienie tajemnicy Przenajświętszéj Dziewicy, u stóp Krzyża. Konin, 1881.

Ks. Kolmara, biskupa mogunckiego: *Kazania postne*. Konin, 1883.

Puszet Stanisław ks. Urodzony 1841 r., profesor gimnazyjum Sobieskiego w Krakowie, napisał *Etykę katolicką dla użytku szkół średnich*. Kraków, 1884.

Radziejewski ksiądz. Redaktor i wydawca „Katolika" w Królewskiéj Hucie na Górnym Szląsku. Wydał:

O prawdach wiary i obyczajów, zawartych w historyi biblijnéj część piérwsza. Poznań, 1878.

Zaczął wydawnictwo w zeszytach:

Żywot Chrystusa Pana.

Rozwadowski Jakób, ksiądz, kan. tyt., dziekan czchowski i proboszcz w Zakliczynie nad Dunajcem. Urodzony 1835, jest autorem dziełek:

1) *Mowa na pogrzebie ś. p. Maryi z Stobnickich Szakreit.* Tarnów, 1868.

2) *Mowa przy obchodzie żałobnym za duszę ś. p. Wincentego Pola.* Tarnów, 1862.

3) *Nauki katechizmowe.* Kraków, 1873.

4) *Kazania.* Tarnów, 1877.

Tłómaczenia z niemieckiego:

1) *Szkoła, dom i Kościół.* Tarnów, 1876.

2) *Sakrament bierzmowania.* Tarnów, 1876.

3) *Rachunek sumienia.* Kraków, 1876.

Ruszkiewicz Kazimiérz ks., biskup Beryssenski. Ma obecnie lat 50. Urodzony w dyjecezyi Augustowskiéj; stamtąd téż posłany do akademii duchownéj warszawskiéj, ukończył ją ze stopniem kandydata św. Teologii. Dopiéro ks. Feliński sprowadził go do Warszawy i wysłał do Rzymu, gdzie otrzymał stopień Doktora teologii. Powróciwszy do Warszawy, był profesorem i vice regiensem seminaryjum, a potém regiensem aż do r. 1883, w którym ks. Arcybiskup Popiel mianował go proboszczem parafii św. Krzyża w Warszawie i zarazem swoim oficyjałem gieneralnym. Stanowiska te zatrzymał po wyniesieniu na godność biskupią, jest więc jednym z tych sufraganów, ktorzy mają zarazem udział w rządzie dyjecezyją. Z przyczyny szczupłego uposażenia sufragana warszawskiego, dodawano mu zawsze probostwo św. Karola Boromeusza; ks. Ruszkiewicz jest piérwszym, który zarządza parafiją św. Krzyża. Cenne są jego gruntowne rozprawy z zakresu historyi Kościoła w *Encyklopedyi kościelnéj* ks. Nowodworskiego. Drukował także prace swe w *Przeglądzie katolickim* warszawskim i w *Kronice rodzinnéj.*

Rzewuski Paweł ks., biskup sufragan warszawski, (obecnie na wygnaniu w Astrachaniu). Urodzony dnia 14 stycznia 1804 r., skończył seminaryjum główne w Warszawie, wyświęcony został na kapłana 1827, a w r. 1829 był tamże vice-regiensem, zaś od 1833 r. profesorem obrzędów kościelnych. W r. 1837 mianowany został nauczycielem religii w szkołach powiatowych warszawskich, pełnił te obowiązki do stycznia 1856 r. będąc zarazem wikaryjuszem przy kościele parafijalnym św. Aleksandra; w r. 1857, został profesorem akademii rzymsko - katolickiéj, wkrótce kanonikiem metropolitalnym, oficyjałem gieneralnym konsystorza i dziekanem, daléj biskupem nominatem Pruseńskim, sufraganem i wikaryjuszem gieneralnym warszawskim, w końcu administratorem archidyjecezyi do r. 1865. Oprócz mnóstwa artykułów religijnych, umieszczanych w „Pielgrzymie“ i „Pamiętniku religijno - moralnym“, tłómaczył i ułożył wiele dzieł religijnych i moralnych, jekiemi są:

1) *Homilije katolickie, czyli wykład świętych ewangielij na niedziele i święta, przez Königsdordorfera,* przekład z niemieckiego. Warszawa, 1843, w 8-ce, 2 tomy.

2) *Powieści moralne, ks. F. Soave,* przekład z francuskiego. Warszawa, 1844, w 8-ce.

3) *Krótkie mowy pogrzebowe, przez ks. Steinera,* przekład z niemieckiego. Warszawa, 1845; w 8-ce.

4) *Stworzenie świata czyli wykład piérwszego rozdziału księgi Mojżesza, pod napisem Bereszyd.* Warszawa, 1845, w 8-ce.

5) *Słowa Jezusa Chrystusa, do serca młodzieńca czyli trzydzieści i jedna uwag.* Przełożone z włoskiego. Warszawa, 1843, w 8-ce.

6) *Opis życia i czynów Pana Jezusa,* z niemieckiego. Warszawa, 1846, w 8-ce.

7) *Żywot i pisma św. Katarzyny.* Warszawa, 1851, w 8-ce.

8) *Św. Bazylego mowa o pożytkach, jakie odnieść może młodzież z czytania książek pogańskich,* przekład z greckiego. Warszawa, 1845, w 8-ce.

9) *O obrządkach wielkiego tygodnia w Rzymie, przez ks. Wisemana,* przekład z niemieckiego. Warszawa, 1847, w 8-ce.

10) *Mowy pogrzebowe, wybrane z różnych autorów niemieckich i z niektórych Ojców Kościoła.* Warszawa, 1852, w 8-ce.

11) *Kazania katolickie i dogmatyczne.* Warszawa, 1855, 4 tomy, w 8-ce.

Samuel, (Leon Rajss), O. zakonu Franciszkanów. Urodzony w Miejscu pod Krosnem 1850 r., wstąpił do zakonu 1869 r., wyświęcony 1873 r., w 10 lat potém został prowincyjałem i jest nim obecnie. Wydał:

„*Przewodnik duchowny dla Tercyjarzów*“, Lwów, 1884 r.

Zbiorek nabożeństwa dla bractw: a) Paska św. Franciszka, b) Niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi Panny, c) Królowéj Aniołów.

Przetłómaczył wiérszem rytm św. Tomasza z Akwinu: „*Adoro Te devote.*“

Serwatowski Waleryjan, ksiądz, kanonik lubelski, dziekan koll. paraf. WW. ŚŚ. w Krakowie, urodzony 1810 r. w Budzanowie, na Podolu austr. Słuchał nauk na uniwersytecie lwowskim, wyświęcony 1834 r. Od r. 1838 do r. 1846 był profesorem Pisma św. w Tarnowie. Napisał:

Dzieje starego Testamentu, krótko zebrane dla dzieci. Warszawa, 1874, (wydanie szóste).

Jak mama maleńkiego Jasia religii uczyła. Kraków, 1874—5, (2 zarysy).

Głos kapłana do ludu Chrystusowego. Tarnów, 1848.

Katechizm początkowy, dla młodzi rzymsko-katolickiego wyznania. Warszawa, 1862.

Katolicyzm i schyzma w obopólnym do siebie stosunku. Kraków, 1866.

Kolenda na Boże Narodzenie 1864 r. Kraków.

Książka podręczna Bractwa przenajśw. Sakramentu, zjednoczonego z bractwem Trójcy przenajśw. Kraków, 1865.

Modlitwy i obchody kalwaryjskie. Kraków, 1851.

Modlitwy i westchnienia dla chorych. Kraków. 1851.

Nauki parafijalne dogmatyczne dla ludu wiejskiego. Warszawa, 1860.

Obrzędy wielkiéj Soboty, z odpowiedniémi rozmyślaniami. Krakow, 1851.

Wykład Pisma świętego nowego Zakonu. Warszawa, 1870, (wydanie trzecie).

Wykład listów św. Pawła. Kraków, od roku 1850—1872.

Piérworys systematu filozofii ze stanowiska chrześcijańskiego pojętéj. Kraków, 1852.

Pogląd na dzieje rodu ludzkiego, ze stanowiska chrześcijańskiego. Kraków, 1852.

Rozmowa włościanina z plebanem o Królestwie Bożém na ziemi.

Wykład pięciu ksiąg Mojżesza, księgi Jozuego, i księgi Joba, w Pamiętniku religijno-moralnym w Warszawie.

Siedlecki Jan, ksiądz, proboszcz kościoła św. Wojciecha w Krakowie, urodzony w Warszawie 14 grudnia 1829 r.; po ukończeniu nauk gimnazyjalnych, wstąpił do zgromadzenia XX. Misyjonarzów, na kapłana wyświęcony r. 1852.

Napisał i drukiem ogłosił:

Ustawy bractwa aniołów stróżów z odpowiedniémi modlitwami. Warszawa, 1854.

Martyrologium rzymskie, przetłomaczone według wydania rzymskiego z r. 1845. Lwów, 1862.

Pamiątka piérwszéj komunii i nauka o sakramencie bierzmowania, z dodaniem rad wytrwałości oraz zbioru modlitw najużywańszych. Kraków, 1871 i 1880.

Nowenna do Najśw. Maryi P. z Lourdes. Kraków, 1872 i 1874.

Mały katechizm dla młodzieży rzymsko-katolickiéj. Kraków, 1879, (wydanie czwarte).

Nowenna do św. Jana Kantego, patrona polskiego i uczącéj się młodzieży. Kraków, 1880, (wydanie drugie).

Ceremonijał w czasie konsekracyi, czyli poświęcenia biskupa, zebrany z ksiąg liturgicznych. Kraków, 1879.

Modlitwy i pieśni najużywańsze do P. Jezusa ukrzyżowanego, w kościele arch. Najśw. Maryi P. w Krakowie z dodaniem gorzkich żalów i koronki o siedmiu boleściach N. M. P.

Nowenna do najśw. i niepokalanego Serca Maryi. Kraków, 1879.

Nauka o odpustach z okazyi zapowiedzianego nadzwyczajnego Jubileuszu na r. 1881, przez Leona XIII. Kraków, 1881.

Śpiéwniczek, zawiérający pieśni kościelne z melodyjami dla użytku młodzieży szkolnéj. Kraków, 1879, (wydanie drugie).

Harmonija na cztéry głosy. Kraków, 1880, (dwie części).

Paciérz codzienny i zebranie głównych zasad wiary i moralności.

Katechizm początkowy rzymsko-katolicki na klasę I-szą ludową. Kraków, 1874.

40 Nowenn do N. Maryi P. Kraków, 1885.

Szkaplérz biały na cześć św. Józefa. Kraków, 1885.

Rozmyślania siedmiu boleści Najśw. Maryi P.

Wydaje pisemko miesięczne p. t. *Orędownik Serca Maryi.*

Skrochowski Eustachy ks. Urodzony 1843 r., Fil. Dr., katecheta szkoły realnéj w Krakowie, jest współpracownikiem „Przeglądu powszechn."

Słotwiński Adam, ksiądz. Urodził się w roku 1834 w Bełżycach, dawném województwie Lubelskiém. Chodził do szkół w Sandomiérzu; wstąpiwszy do Zgromadzenia ks. Pijarów w r. 1855 wyświęcony został na kapłana r. 1858. W r. 1873

otworzył w Krakowie komitet młodzieży, uczęszczającéj do szkół publicznych, a w r. 1879 mianowany został rektorem kollegijum pijarskiego w Krakowie. Napisał:

Higjena moralna czyli wskazówki dla matek chrześcijańskich, jak mają wychowywać dzieci. Kraków, 1876.

Smoczyński Wincenty ks. Urodził się dnia 7 listopada 1842 r. w Biórkowie, w Królestwie Polskiém. Po ukończeniu szkół w r. 1859, wstąpił do Seminaryjum duchownego w Kielcach, skąd, po dwóch latach, był wysłany do Akademii duchownéj rzymsko-katolickiéj do Warszawy. W Rzymie dnia 23 grudnia 1865 r. w kościele św. Jana na Lateranie przez kardynała Patriziego, wikaryjusza papieskiego, został wyświęcony na kapłana. Po półczwarta roku uczęszczania do uniwersytetu rzymskiego otrzymał tytuł Licencyjata św. Teologii, a w seminaryum św. Apolinarego, gdzie za szczególnym przywilejem papieskim można być przypaszczonym na wykłady, otrzymał stopień Doktora prawa kanonicznego. W r. 1867 w lipcu opuścił Rzym, a nié mogąc wracać do kraju, przebywał jakiś czas w Marsylii, Tours i Paryżu, a następnie po półtora roku w Antwerpii, Brukseli i Lowanijum, pracując w tamtejszych biblijotekach. Na początku stycznia 1869 r. przybył do Krakowa. Spełniał obowiązki wikarego w Pleszowie 5 miesięcy, na Zwierzyńcu półtora roku, w Rudawie blisko rok i w Rybnéj miesiąc, stąd 9 października 1872 r. wyjechał do Warszawy. Tutaj posądzony o ułatwienie korespondencyj biskupom polskim ze Stolicą Apostolską, w czasie pobytu za granicą, był uwięziony, a osadzony w cytadeli warszawskiej w dziesiątym pawilonie, przebył w tym więzieniu pięć miesięcy pod śledztwem, a chociaż mu niczego nie dowiedziono, na mocy wyroku, nadesłanego z Petersburga, w dniu 9 marca 1873 r. okuto go na placu publicznym w Warszawie, na Pradze, w towarzystwie dziewięciu zbójców, i wysłano przez Smoleńsk, Moskwę, Jarosław i Kostromę do Buja, w którém to miejscu przebył lat dwa, zajmując się lekcyjami i fotografiją. W końcu maja 1875 roku przeniesiono go na południe Rosyi, do gubernii Jakatierynosławskiéj do Nowomoskiewska, dawniejszéj siczy kozackiéj, gdzie przez sześć miesięcy pozostawał pod dozorem policyi. Wreszcie dano mu paszport za granicę, z tym warunkiem, aby nigdy i pod żadnym pozorem nie pokazał się pod berłem caratu. Wkrótce po przybyciu do Krakowa w marcu 1886 r. został wikaryuszem w parafii św. Piotra, które to obowiązki pełnił prawie lat trzy. W dniu 3 stycznia 1879 r. został instytuowanym na probostwo w Tenczynku, gdzie dotąd pozostaje. Jako proboszcz w Tenczynku staraniem swém odnowił i w części powiększył kościół tamtejszy, zaopatrzył go w aparata, sprawił nowy dzwon, oraz swémi jedynie zabiegami przyczynił się do sprowadzenia do Tenczynka Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego á Paulo, którym w latach 1885—1886, z funduszów panny Tekli Wężykównéj, córki znakomitego kasztelana, siostry tegoż zgromadzenia, zbudował wspaniały dom, mający służyć za ochronę i szkołę dwuklasową dla dzieci wiejskich, mające zostawać pod opieką i kierunkiem tychże czcigodnych zakonnic. Parafija Tenczyńska, licząca trzy tysiące trzysta dusz, położona w wyjątkowo niekorzystnych warunkach, przedewszystkiém jako miejsce fabryczne i kopalniane, nie używała dobréj sławy. Dzisiaj, za łaską Bożą i sprawą tego zacnego kapłana, inne tam już życie, niżeli było.

Ksiądz Dr. Smoczyński wydał epizod wspomnienia z wygnania pod tytułem:

Jasełka na Syberyi, drukowane najprzód w *Czasie* w r. 1887, a potem odbite osobno. W tymże samym r. 1877 wydał książkę pod tytułem:

Rzym, jego kościoły i pomniki, upominek pielgrzymom polskim, z planem miasta. Kraków w drukarni *Czasu.* Książka ta w r. 1880 wyszła w drugiém powiększoném wydaniu, str. VIII, i 522. Jestto jedyny przewodnik w polskim języku, z planem wiecznego miasta, również piérwszy raz po polsku wydanym. O piérwszém wydaniu téj książki obszérną krytyką nader pochlebną i zaszczytną, umieścił *Czas i Przegląd polski.*

W r. 1876 w drukarni *Czasu* in 12⁰, str. 16, wydał:

Kazanie na uroczystość św. Jacka. miane w kościele OO. Dominikanów w Krakowie. (Dochód przeznaczony na budowę wielkiego ołtarza w kościele O.O. Dominikanów w Krakowie).

W tym czasie, kiedy był wikaryjuszem przy kościele św. Piotra w Krakowie, wielu bardzo nieszczęśliwych Unitów z Podlasia przybywało do Krakowa, z dziećmi do chrztu, lub do zawarcia

małżeństwa, aby tym sposobem uniknąć popa moskiewskiego, najczęściéj, niestety, zaimprowizowanego z tak wstrętnych i nikczemnych osobistości, jak galicyjscy odstępcy. Wszystkie owe śluby i chrzty odbywały się w parafii św. Piotra, której proboszcz, ks. kanonik Serwatowski, bardzo gorliwie tą sprawą zajmował się. Aby się dostać z Podlasia do Krakowa bez paszportu, bez obfitych środków pieniężnych, ileż to przeszkód trzeba było zwyciężyć, ile kosztów ponieść, na ile się narazić nieprzyjemności! a jednak wszystko to ci nieszczęśliwi a przezacni ludzie ponosili. Zdarzały się rozliczne, nader bolesne wypadki, przy powrocie do domu. Na tle tego, aby poruszyć tę sprawę, tak u nas, niestety, wówczas nieznaną, lub zapoznawaną, ksiądz Smoczyński postanowił napisać rzecz popularną, a użył do tego formy dramatycznéj, która w tych czasach wyjątkowe miała znaczenie. Dramat ten wyszedł pod tytułem:

Wesele podlaskie, obrazek ludowy w pięciu aktach, a w sześciu odsłonach, w Krakowie w drukarni *Czasu*, 1881 r. in 12⁰ str. 120.

Krytyka nader pochlebnie o tym obrazku odezwała się, zwłaszcza umieszczona w odcinku *Czasu* z r. 1880, Nr. 279. Pomiędzy innémi tak pisze: „.....Ale któż zdoła te sceny męczeńskie ludu wyznawcy, ująć w formę dramatyczną? Uczynił to kapłan, także wygnaniec, w obrazku ludowym *Wesele Podlaskie*. Książeczki prostszym spisanéj językiem, a bardziéj przejmującéj, poruszającéj do łez, wywołującéj oburzenie, nie znamy. Rozdzierający to obraz, przejmujący naprzemian zachwytem i zgrozą — a jednak wszystko prawda, wszystko, jakby podsłuchane, żywcem przeniesione z dzisiejszych dziejów. *Wesele Podlaskie* ks. Smoczyńskiego, to tylko dalszy ciąg *Matki Makryny* Słowackiego, choć nie ubarwione w te puchy i wonie niezrównanéj poezyi, to dalsza odsłona tego samego dramatu, po blisko półwiekowéj przerwie. Realistyczny to obrazek, a jednak czyta się jak martylogije piérwszych chrześcijan. Rzecz rozsuta na przygodach rodziny unitów polaskiéj, która przedarła się aż do Krakowa, aby tu para narzeczonych otrzymała ślub kościelny. Za powrotem spotyka tych ludzi zdrada, a potém wysłanie na Sybir. Dosadnie tam autor maluje typy moskiewskie: czynowników i sołdatów. *Wesele podlaskie* powinnoby się znaleść w ludowych naszych bibliotekach, tak między ludem mazurskim, jak i ruskim....“

W r. 1883, nakładem drukarni *Czasu* w Krakowie, wyszły in 8⁰ str. 111, Wincentego Filicai: *Cztery pieśni na cześć odsieczy wiédeńskiéj*, tekst włoski, oraz tłomaczenie po łacinie, przez ks. Dr. Błażeja Verghetti'ego, i tłomaczenie polskie, przez ks. Dr. Wincentego Smoczyńskiego. W nagrodę pod d. 1 kwietnia 1886 r. został zaszczycony godnością członka akademii rzymskiéj *degli Arcadi*.

W roku 1885, w drukarni *Czasu* wyszła książeczka in 16⁰, str. 266:

Manuale quotidianum, continens preces ante et Missae sacrificium, atque alias preces ad usum sacerdotum. Wydanie ozdobne z siedmnastoma obrazkami w tekście.

W roku, 1876 w drukarni *Czasu*, ks. Smoczyński wydał w polskim poprawnym przekładzie:

Drogę Krzyżową, ułożoną po włosku przez św. Leonarda a Porto Maurizio. Droga ta miała trzy wydania w jednym roku: piérwsze dwa ozdobne, z dwoma obrazkami w tekście, a trzecie wydanie zwykłe.

Oprócz tego ks. Smoczyński wydał kilka drobnych rzeczy, pisał artykuły po włosku, umieszczane w *l'Osservatore Romano*, a po polsku w *Czasie*, w *Wiadomościach kościelnych*, i był współpracownikiem *Echa trzeciego zakonu*, wychodzą- w Krakowie. O ile wiémy, pracuje obecnie nad obszerną *monografią Zamku tenczyńskiego*, i popularném dziełkiem, traktującém o nader trudnym a ważnym przedmiocie, jakim jest: *Czart i w świecie jego działanie*, i oraz przygotowuje, trzecie wydanie dziełka o Rzymie z planami, widokami niektórych znakomitych kościołów, budowli, ruin i pomników wiecznego miasta.

Po śmierci Piusa IX, obrońcy nieszczęśliwéj Polski, piérwszy był, który listem pisanym do redakcyi *Czasu* poruszył myśl arcywdzięczną postawienia wielkiemu Papieżowi pomnika w katedrze na Wawelu; był téż członkiem komitetu zawiązanego w tym celu.

Smoleński Julijan ks., urodzony w dyjecezyi płockiéj 1834 roku, obecnie proboszcz w Jońcu, téjże dyjecezyi.

Napisał i wydał:

Dwadzieścia listów o wytrwałości po piérwszéj komunii świętéj. Warszawa, 1880.

Kazania na wszystkie niedziele i święta uroczyste w roku, zastosowane do potrzeby i ducha czasu. Warszawa, 1882, w 2 tomach.

Chrześcijanie w niewoli u pogan. Warszawa, 1883 r.

Smoleński Maciéj, ksiądz. Urodził się we wsi Grabieniec, w pobliżu Ciechanowa. Uczył się w Mławie, Płocku i akademii duchownéj warszawskiéj któréj kursa ukończył 1858. Potém był wikaryjuszem w Lipnie, następnie proboszczem w Dulsku. Prześladowany przez rząd, zmuszony tułać się za granicą, w Czechach od ks. kardynała Szwarzenberga otrzymał miejsce wikaryjusza w Hradczynie. Przybył do Galicyi w r. 1867, a obecnie jest proboszczem w Zakliczynie nad Dunajcem.

Piérwsze z prac jego drukowane były w „Pamiętniku religijno-moralnym“ i „Przeglądzie katolickim“; następnie wydał:

Cztéry kościoły w ziemi dobrzyńskiéj. Lwów, 1869.

Pamiątka piérwszéj komunii świętéj. Kraków, 1869.

Przełożył z niemieckiego rozmaite broszury i wydał pod ogólnym tytułem: „Głosy katolickie w sprawie Kościoła św.“ i tak:

1) *Scherer'a: Uwagi o papiéżach.* Lwów, 1868, 1870.

2) *Schoeben'a: Świętość Kościoła w XIX wieku* z obszérniejszemi dodatkami. Lwów, 1869.

3) *Hermana Vicari'ego*, arcybiskupa fryburskiego: *Papiestwo w dziejach świata.* Lwów.

Napisał téż kilka powiastek religijno-moralnych; mniejsze drukował w „Chacie“ lwowskiéj, obszérniejsze wydał osobno. I tak:

Siéroty. Niemieckie Piekary. 1870.

Siostra Wiktoryja. N. Piekary, 1870.

Dobra Berta. Bytom, 1878.

Ostatnią, obszérniejszą jego pracą jest przekład z francuskiego:

Obowiązki chrześcijanina względem Boga. Tarnów, 1881.

Przewodnik obrzędów wielkotygodniowych. Kraków, 1884.

Prace jego pomniejsze różnéj treści ogłaszały w latach 1866-74 czasopisma: „Tygodnik katolicki“, „Syjon“, „Krzyż“, „Przegląd katolicki“, „Chata“, „Nowiny“, „Wiadomości kościelne“, „Zwiastun Górno-Szląski“, „Gazeta Górnoszląska“ i „Czas“. Wiele artykułów, drukowanych w „Przeglądzie katolickim“, tłumaczył z czeskiego: „O pismach Husa“, „o Antyfonach maryjackich“ i t. d.

Napisał historyją naszego kaznodziejstwa do dzieła ks. Ant. Musika, które wyszło w języku czeskim pod tytułem: *Stanczny djejepis kazatelskych literatur slovanstych.* Jest współpracownikiem „Encyklopedyi kościelnéj“, a także tłómaczy teraz z czeskiego: Dogmatykę popularną ks. Irsika — Napisał żywot świętéj Agnieszki, królewny czeskiéj i Wykład katechizmu wielkiego, używanego w szkołach w Galicyi do r. 1880, oraz kilka innych broszur treści religijnéj ma autor w rękopismach gotowych do druku.

Smolka Stanisław. Urodzony 1850 r. Fil. Dr. prof. historyi polskiéj na Uniw. Jag., członek Akademii umiejętności, napisał:

Mieszko Stary i jego wiek, Szkice historyczne, (2 tomy).

Leon XIII., odnowiciel humanizmu,

i wiele bardzo cennych prac historycznych.

Solecki Leonard, ksiądz, wikaryjusz przy archidyj. katedrze we Lwowie, urodzony w Brzeżańskiém r. 1842.

Napisał i ogłosił drukiem:

Wykład litanii loretańskiéj. Lwów, 1876.

Miesiąc Maryi, wykład nabożeństwa różańcowego. Lwów, 1877.

Nowy miesiąc Maryi. Lwów, 1880.

Cantionale ecclesiasticum. Kempten (Bawaryja), 1878.

Rituale sacramentorum. Sambor, 1880.

Benedictiónale romanum. Sambor, 1880.

Spiéwy kościelne w nutach. Lwów, 1877.

Elementarz śpiewu i teoryi muzyki. Lwów, 1877.

Sola, duety i kwartety kościelne. Lwów, 1875.

Kwartety światowe. Lwów, 1876.

Historyja i cuda N. M. P. łaskawéj, królowéj korony polskiéj w kościele arch. katedr. lwowskim. Lwów, 1876.

Zbiór stu pieśni kościelnych (w siedmiu wydaniach). Lwów, 1880.

Szopka czyli przedstawienia jasełek w kolędach i obrazach scenicznych. Lwów, 1875.

Toż samo z akompaniamentem fortepianu i na orkiestrę. Lwów, 1879.

Jest redaktorem i wydawcą pisma miesięcznego „*Muzyka kościelna parafijalna*“, które ma na

celu podniesienie muzyki religijnéj i liturgicznéj po parafijalnych kościołach.

Solecki Łukasz, ks., biskup przemyski, obrz. łac. Urodzony 6 sierpnia 1827 r., przetłómaczył „Etykę katolicką“, biskupa Konrada Mortina, wydał *Książkę do nabożeństwa.*

Sotkiewicz Antoni, ks. Urodzony 12/1 1826 roku, ukończył nauki teologiczne w akademii duch. warszaw. 1850 r., w 11 lat otrzymał katedrę prawa kanoniczego, w akademii, w któréj zasiadał aż do zniesienia akademii. Roku 1883 wstąpił na katedrę biskupią sandomierską. Był redaktorem „Przeglądu katolickiego“. Encyklopedyją kościelną zasilał licznémi artykułami.

Spis Stanisław. ks. Urodzony 1843 r., prof. i dziekan wydziału teolog. uniwersytetu Jagiel. kanonik katedr. krak. Wydał:

Kazanie o św. Stanisławie. Kraków 1882.

Konferencyje duchowne. Kraków. 1885.

Stagraczyński Józef ks., proboszcz w Wonieściu, w Wielkopolsce. Był lat kilka redaktorem Tygodnika katolickiego poznańskiego, który wydawał po śmierci ks. Prusinowskiego od roku 1866. Słynie jako znawca starój naszéj literatury. Owocem jego zagłębiania się w dawnych naszych kaznodziejach był wybór kazań, zebranych ze starych naszych najlepszych autorów, p. t. Biblioteka kaznodziejska. Tomy, piérwszy i drugi, wyszły w Poznaniu w r. 1872, tom trzeci w roku 1880, czwarty w r. 1882, piąty w r. 1885 a szósty w r. 1886. Ten ostatni zawiéra przeważnie przekłady z nowszych kaznodziejów niemieckich. Podobnąż antologiją, bądź przedruków dawnych naszych kaznodziejów, bądź tłomaczeń obcych wzorowych kazań jest jego:

Zbiór kazań na uroczystości Zbawiciela świata. (Poznań. 1876).

Fabijaniego wyborną Misyją apostolską (2 tomy). Wieherta doskonałe Nauki katechizmowe na nowo przedrukował. Tłómaczył i stósował do naszych stósunków wyborne pisemka ludowe Albana Stolza: Ojcze nasz, (3 tomiki). Poznań 1877. Zdrowaś Maryja, (1873). Ave Maria, (1881). Godzina śmierci, (1875). Żywot św. Wincentego a Paulo, (1875) i kilka innych.

Stojałowski Stanisław, ksiądz, proboszcz w Kulikowie i kapelan honorowy J. Ś. Leona XIII., urodził się 14 maja 1845 r. w Zniesieniu, pode Lwowem.

Napisał i drukiem ogłosił:

Barbara Ubryk. Kraków.

Nabożeństwo do Królowéj Serca Jezusowego. Kraków.

Przewodnik apostolstwa. Kraków.

Intencyje apostolstwa r. 1871 i 1872. Kraków.

Nauka o czyścu. Lwów. 1875.

Miesiąc czerwiec. Lwów. 1876

Pan Jezus na ziemi. Lwów. 1878.

Doktryny ultramontańskie. 2 tomiki. Kraków. 1872.

Nowy Testament ks. Jakóba Wujka, z komentarzami błędom wieku odpowiedniémi (wyszedł tylko tomik I., część ewang. św. Mateusza). Kraków. 1872.

Jest redaktorem czasopism ludowych: „Wieńca i Pszczółki“, „Posłańca“. W r. 1878, wydawał także „Gospodarza i rękodzielnika“.

Surzyński Józef ks. Urodzony d. 15 stycznia 1551 r. w Dreznie, w W. Ks. Poznańskiém, gdzie ojciec jego był organistą przy kościele farnym. Szkoły gimnazyjalne ukończył w Poznaniu, w roku 1873. Poczém pół roku słuchał filozofii i muzyki na uniwersytecie lipskim, a następnie przeszedł na teologiją, któréj najpiérw w Monasterze przez pół roku, a potém przez sześć lat w Rzymie się oddawał. Wyświęcony tamże na kapłana w roku 1879, powrócił, po otrzymaniu w r. 1880 stopnia doktorskiego w teologii, do kraju. Przez kapitułę metrop. poznańską, wysłany do Regenburga, tamże przez pół roku w nauce kościelnéj się ćwiczył, poczém objął posadę dyrygenta chóru i organisty przy katedrze poznańskiéj, na któréj dzisiaj pozostaje. Założył czasopismo:

Muzyka kościelna, mająca przeszło tysiąc prenumeratorów. Wydał:

Śpiewnik kościelny, z poprawnym tekstem i melodyjami;

Directorium chori, podręcznik dla organistów, przy graniu jutrzni i nieszporów;

Trzy msze kilkugłosowe.

Śpiewy wielkotygodniowe.

Litaniją loretańską, i wiele innych mniejszych komp. kościelnych.

Obecnie wydaje: *Monumenta musices sacrae in Polonia*, czyli zbiór kompozycyi kościelnych z epoki klasycznéj w Polsce.

Sypowski Kazimiérz, ks. proboszcz w Szczyrku, dyj. krakowskiéj, urodzony w Lanckoronie 27 grudnia 1818.

Napisał:

Kazania na niedziele i święta uroczyste w podobieństwach i przykładach. Cieszyn 1879.

Przygotował do druku:

Kazania odpustowe i kilka świątecznych.

Szajna Mikołaj, zgr. O.O. Karmelitów. Urodzony 2 lipca 1917 r. wstąpił do zakonu O. O. Karmelitów 1837. Wydał:

Harmonija duchowna z dodatkiem nut. 3 tomy. Lwów, 1848.

Książka szkaplérzna z historyczną wiadomością o zakonie Karmelitów.

Prawdziwa pociecha w życiu, czyli nabożeństwo do Matki Boskiéj i Przenajśw. Sakramentu z formułką przyjmowania do bractwa Najśw. Matki Bolesnéj (tłumaczenie z włoskiego). Lwów, 1860.

Pamiątka z Hodowic czyli nabożeństwo na miesiąc maj i na oktawę Bożego Ciała. Lwów, 1861.

Msza św. i Nowenna do św. Józefa, piastuna Pana Jezusa. Lwów, 1869.

Oficyjum czyli powinność chrześcijan Panu Bogu, Matce Najśw. i świętym Pańskim pokornie oddana. (*dla niewiast*) Lwów, 1871.

Toż samo *dla mężczyzn* (powiększone). Lwów, 1875.

Bukiet z ogrodu karmelickiego czyli nabożeństwo na miesiąc maj i na każdy cały rok na pamiątkę 50-letniej rocznicy kapłaństwa ś. p. ojca świętego Piusa IX.

Szczeniowski Eustachy ks., S. Teol. Magister. Urodzony 1833 roku na Wołyniu, wyświęcony na kapłana 1856 r., był prof. seminaryjum łucko-żytomirskiego. Roku 1863 wyjechał za granicę, obecnie od lat 11 jest wikaryjuszem koscioła P. Maryi w Krakowie. Piastuje godność szambelana hon. papieskiego. Wydał:

Słowo o przyczynie upadku Polski i środkach jéj powstania. Wiédeń, 1868.

Tłoczyński Ayolinary ks. Urodził się r. 1843, w Trzcianie, w W. Ks. Poznańskiém, nauki pobiérał w Wałczu (Zach. Prusy), dalćj w pedagogium w Ostrowie pod Wieleniem, następnie w gimnaz. Ś. Maryi Magdaleny w Poznaniu. W r. 1864, złożywszy popis dojrzałości, rozpoczął studyja teologiczne w Poznaniu, daléj w Gnieźnie, a w roku 1868 wyświęcony na kapłana, ustanowiony został jako wikaryjusz, przy katedrze w Poznaniu. Od r. 1883 administruje parafiją archikatedralną.

Prócz licznych artykułów i fejletonów, do tutejszych pism prywatnych, redagował:

1. *Niedzielę*, tygodnik religijny przez rok 1875.
2. *Gwiazdę*, tygodnik illustrowany, od r. 1876 do r. 1885 włącznie.

Oprócz tego napisał dziełka, wyszłe u Leitgebra w Poznaniu:

1. *Zwycięstwo serca*, powieść z rycinami.
2. *Z dziada na wnuka*, powieść z niemieckiego.
3. *Zbrodnie cezarów*, powieść z niemieckiego.
4. *Na łono matki*, powieść z angielskiego.
5. *Żywot Pana naszego, Jezusa Ckrystusa*, (z rycinami).
6. *O otworzeniu się ziemi, i rewulucyjach w jéj łonie*, (z rycinami).
7. *Geschichte der allmäligen Verfalls der unirten ruthenischen Kirche im XVIII und XIX Jahrhundert unter Rusland*, 2 tomy. (Tłumaczenie dzieła ks. prał. Likowskiego: Dzieje kościoła unickiego na Litwie i Rusi w XVIII i XIX wieku, (Leitgeber, 1885 r.

Ulanecki Stanisław ks., urodził się w Warszawie 16 kwietnia 1818 roku. Studyja ukończył w Rzymie, w uniwersytecie della Sapienza, i tam otrzymał dyplomy doktora św. Teologii i obojga prawa. Włada wszystkiémi językami europejskiémi. Był profesorem religii w instytucie Maryjskim wychowania panien w Warszawie, a następnie wyjechał za granicę. Obecnie przebywa w Brukseli, jako kapelan w domu sierót „Dobrego Pastérza". Czas jakiś był spowiednikiem polskim w Lourdes. Napisał i wydrukował:

Najśw. Panna w Lourdes, od r. 1858 łaskami słynąca.

Domek loretański.

Maryja w cudownych obrazach, z 40 wizerunkami, czyli *Maj ilustrowany* w 2 tomikach.

Miesiąc Najsl. Serca Jezusowego 7 wydań. Ostatnie wyszło w Warszawie w r. 1885.

Miesiąc imienia Jezus.

Miesiąc Patrona Kościoła św. Józefa.

Miesiąc Aniołów.

Młodzian seraficzny, św. Stanisław Kostka.

Niepokalana Dziewica Maryja, tłómaczenie z Nicolas'a.

Wiązanką miłości.

Naśladowanie Najsł. Serca P. Jezusa.

O ośmiu szkaplérzach, opis, historja, łaski, obowiązki.

Jasnagóra, historyja, opis, modły do Matki Boskiéj w Częstochowie.

Jezus, Maryja i Józef w Miedniewicach.

Serce P. Jezusa w Sakramencie pokuty otwarte (tłómaczenie z Manninga).

Cześć Boskiemu Sercu P. Jezusa.

Pieśni na cześć Najśw. Panny.

Panie, przemień! z wizerunkiem.

Koronka Loretańska i opis św. Domku M. B.

Sobór i modły za Kościół.

Jubileusz teraźniejszy, w swych łaskach do dziś trwający.

Głos wołającego.

Zbiór gruntownega nabożeństwa.

Krótka historyja obrazu *Matki Bożéj Częstochowskiéj*, słynącego cudami na Jasnagórze, z powodu 500-letniego obchodu wydane. Poznań 1882.

Nabożeństwo poświęcone czci Najsł. Serca P. Jezusa. Warszawa. 1885.

Nabożeństwo do św. Józefa. Warszawa 1886.

Wacław (Nowakowski Edward), O. zgr. O. O. Kapucynów, urodzony 1829 r. w Rosyi, w gubernii czernichowskiéj, skończył wydział matematyczny na uniwersytecie kijowskim, w r. 1860 wstąpił do zakonu O. O. Kapucynów w Warszawie, a w r. 1863 brał czynny udział w sprawie narodowej; w r. 1863 wywieziony na Sybir, następnie przerzucany z miejsca na miejsce, po 12-letniéj niewoli, nie doczekawszy się uwolnienia, opuścił Rosyją; r. 1880 wyświęcony na kapłana w Krakowie, gdzie obecnie jest katechetą przy szkole żeńskiéj św. Jana.

Napisał:

Wspomnienia o duchowieństwie polskiém na wygnaniu w Syberyi w Tunce. Poznań. 1875.

Nabożeństwo majowe (wyd. przez ks. Hołyńskiego, jako 4-ta serya czytań majowych). Lwów. 1876.

Wiadomość historyczna o cudownym obrazie Matki Bożéj w arch. katedrze lwowskiéj. Lwów. 1876.

Przetłumaczył ż francuskiego:

Ks. Huguet'a: *Wstawienie się Ojca św. Piusa IX. — O cudach za przyczyną ś. p. Piusa IX* Lwów. 1878.

Z włoskiego:

Koronka kamedulska i opis medalu. Kraków. 1880.

Oprócz tego jako korespondent i współpracownik różnych czasopism religijnych umieszczał w tychże bardzo wiele artykułów.

Wąsikiewicz Wincenty, ksiądz, dziekan i proboszcz w Starym Wiśniczu. Urodzony w roku 1815, w Brzesku. Napisał:

Nauki dla ludu o dziesięciu przykazaniach Bożych. 1854. Kraków, 1881. (wyd. drugie pomnożone).

Oprócz tego kilka dziełek rolniczych dla pożytku szkółek ludowych.

Woliński Władysław, dziekan i proboszcz w Oporowie, w W. Ks. Poznańskiém, urodzony r. 1838.

Napisał:

Odpowiedź p. Dr. Karolowi Liebeltowi na artykuł jego w „Dzienniku Poznańskim", dotyczącym stosunku duchowieństwa do narodowości. Odbitka z „Tykodnika katolickiego." Poznań. 1869.

Uwagi kapłan dekanatu krobskiego nad uwagami p. Dra Karola Liebelta, dotyczącémi stosunku duchowieństwa do narodowości. Przedruk z „Tygodnika katolickiego". Poznań 1869.

Wcielające się idee czasu p. Dra Karola Libelta, uważane ze stanowiska prawdy chrześcijańskiéj. Przedruk z „Tygodnika katolickiego." Poznań. 1870.

Droga krzyżowa Kościoła św. katolickiego w piérwszych trzech wiekach. Poznań. 1874 i 1881.

Mowy żałobne na pogrzebach ś. p. ks. Wojciecha Morawskiego (Poznań 1875) *i ś. p. Kajetana Morawskiego.* Poznań. 1880.

Wołek Zygmunt, Dr. św. Teol. O. komisarz gieneralski księży Augustyjanów ur: w r. 1820. Wydał:

Arkę pociechy, książkę do nabożeństwa dla członków Arcybractwa Pocieszenia Najśw. Maryi Panny i Piasku kamiennego przy kościele tychże Ojców Augustyjanów istniejącego, i wiele innych drobniejszych prac.

Zaborski Władysław O. I. J. — Ur. 1830 r. Mieszka w Krakowie, gdzie jest redaktorem „Przeglądu Powszechnego." — Wydał:

Studyja nad Dorwiuizmem. Kraków, 1886.

Załęski Stanisław O. T. J. Urodzony 1843,

w Krakowie po wstąpieniu do zakonu 1857 roku i skończonych studyjach był lat 7 profesorem przy konwikcie w Tarnopolu — przez lat 12 kaznodzieją w Tarnopolu, we Lwowie i Krakowie, gdzie obecnie pozostaje.

Napisał:

1. *Czy Jezuici zgubili Polskę?* Lwów 1872 i 1874. Kraków. 1883.

3. *Zniesienie zakonu Jezuitów i ich zachowanie na Białéj Pusi.* Dwa tomy. Lwów. 1874.

3. *O święceniu niedzieli.* Lwów i Kraków. 1876.

4. *Sposób odprawiania medytacyj według metody św. Ignacego.* Lwów. 1876.

5. *Psychologija samobójstwa.* Kraków. 1877.

6. *Mowa żałobna na pogrzebie ś. p. Maurycego hr. Dzieduszyckiego.* 1wów. 1877.

7, 8, 9. *Trży seryje czytań majowych.* Lwów. 1877, 1878, 1879.

10. *O. O. Jezuici we Lwowie.* Lwów. 1879.

11. *Pamiątka majowego nabożeństwa.* Lwów. 1878.

12. *Kilka uwag nad I. tomem dzieła ks. Pełesza.* (Geschichte der Union i t. d.) Lwów. 1880.

13. *Kilka uwag nad dziełem ks. Dra Likowskiego o Unii XVIII i XIX wieku.* Poznań. 1880.

14. *Czerwony klasztór w Pioninach.* Kraków. 1880.

15. *Uwagi nad dziełem ks. Kalinki „Sejm 4-tetni.“* Poznań. 1880.

16. *Kilka uwag nad II tomem dzieła Dra Pełesza* (Geschichte der Union). Kraków 1881.

17. *Kalikst Orłowski. Wspomnienie pośmiertne.* Lwów. 1881.

18. *Misyje w Persyi.* Kraków. 1882.

19. *Św. Kinga.* Lwów. 1882.

20. *Żywot ks. Piotra Skargi.* Kraków. 1882

21. *Reforma X. X. Bazylianów w Polsce.* Lwów. 1883.

22. *Żywot M. Magd. Zofii Barat.* Kraków. 1885.

23. *Koronacyja obrazu N. Marji P. na Piasku.* Kraków. 1883.

24. *Konferencyje i nauki rekollekcyjne.* Kraków. 1986.

Jako stały od r. 1870 współpracownik „Wiadomości kościelnych“, „Przeglądu lwowskiego“, „Chaty“ i „Encyklopedyi kościelnéj“, jako korespondent „Czasu“ i „Kuryjera poznańskiego“, napisał od 1871-1882 r. 114 artykułów i rozpraw literackich; jest także redaktorem „Przeglądu powszechnego“.

Zieliński Jan, ksiądz, profesor przy collegium Marianum w Pelplinie, urodzony 24 maja, 1846 w Grubnie, pod Chełmnem. Napisał i wydał:

O widzeniach i zachwyceniach przyrodzonych i nadprzyrodzonych w ogóle i o rozpoznawaniu takowych, z zastósowaniem do objawów Gierczwałdzkich. Pelplin. 1882.

Żuliński Kazimiérz, ksiądz, urodzony w Radomiu 14 lutego, 1831, uczył się w liceum św. Anny w Krakowie, a teologiją ukończył w arch. seminaryjum warszawskiém. Zmuszony opuścić Królestwo w skutek wypadków 1863 r., przebywał w Paryżu, obecnie mieszka w Krakowie, jest spowiednikiem i kaznodzieją przy kościele N. Maryi P.

W roku 1866 i 1867 wydawał w Paryżu pismo peryjodyczne „Wiara“.

PAMIĘCI
MIECZYSŁAWA ROMANOWSKIEGO,
ŻOŁNIERZA - POETY,
poległego w bitwie pod Józefowem 28 kwietnia 1863 r.

Znałem młodziana z błękitném okiem,
Złoty mu kędzior osłaniał czoło —
Myślą nad dziejów wzlatał potokiem,
Sercem w rodzinne biegł sioło.

Pogodny duszą, dzielny ramieniem,
Gdy w złotéj lutni uderzał strony,
Odtwarzał zmierzchłą przeszłość wspomnieniem,
Jak gęślarz stary, natchniony.

Minione wieki z praojców dzieły
Stają przed duszą, jak mara senna:
To *Dziewczę z Sącza*, to *Sen Jagiełły* —
To *Piasta* postać promienna.

A gdy od dawnych dni zwrócił oczy
W dziejów ojczystych płynącą dobę,
I widział kraju krwawą żałobę —
Bezbronnych krew, co wróg toczy:

To wielkiém sercem ból wielki miota,
I z głębi ducha płynął hymn wielki,
Taki bolesny, jak łez kropelki,
Gdy matki płacze sierota;

A tak potężny, jak hymn anioła,
Gdy w trąbę zagrzmi na zmartwychwstanie.
O! bo on wierzył: gdy syn zawoła,
Matka z grobowca powstanie.

I śnił w przyszłości złotą jéj zorzę,
Co błysnąć miała śród téj krwi fali —
Do Pana wołał: „O patrz, nasz Boże!
Ile lat wiernie my stali" —

A w złotéj chwili życia zarania
Nie władła młodém sercem ziemianka:
Uścisków nie znał, ani róż rwania —
Ojczyzna jego kochanka!

Jéj się poślubił w serdecznym bólu,
A jeśli kiedy zamarzył skrycie,
To chyba tylko o krwawém polu,
Kędy tak słodko dać życie.

I przyszła chwila, a z nią ofiara:
Z Warszawy echo nowych walk leci,
I śpieszą w lasy bezbronne dzieci,
W bój krwawy z żołdactwem cara.

Pod Józefowem wrzał bój zażarty....
Cóż to za młodzian ze sztućcem w dłoni,
Na starym drzewa pniaku oparty,
Jak wojny duch śród krwi toni?

Oko mu płonie jasnym płomieniem,
Szczęścia rumieńcem twarz rozogniona;
Strzela, nabija dzielném ramieniem —
Cała wre przeszłość śród łona.

Natchnioném słowem zagrzéwa braci;
A ile razy zmierzy, wypali:
Wraz się moskiewski żołdak powali —
Ha! zemstą zawrzeli kaci!

Ruszyli naprzód — w strasznym pogromie
Prysnęła garstka w setne odłamy —
Z bagnetem został sam na wyłomie,
Jak anioł u rajskiéj bramy.

I jak hurragan spadły nań wrogi,
I jak w wężowe splotły go skręty;
Walczy... już upadł wrogom pod nogi,
Setką bagnetów w pierś pchnięty.

A gdy drgające wróg szarpał ciało,
Usta uśmiéchem szczęścia zatlały —
Może gasnące oko ujrzało
Dawną znajomą: śmierć chwały!

I osiadł spokój na licu bladém,
Bo czuł w ostatniéj życia godzinie,
Że do Światłości duch jego płynie
Za Stróża-Anioła śladem.

O! boli serce na to wspomnienie!
Gdzie Twój płomienny duch, Mieczysławie?
Gdzie tylu druhów? gdzie brata cienie,
Co na zielonéj legł trawie? —

Cześć Wam, wy czyste duchy i dumne,
Co z świętym ogniem ofiary w łonie
Szliście wiekową odbijać trumnę
Na zmarzłe wzgórze, kędy w koronie
Uśpiona leży po strasznéj męce,
Z zasłoną w twarzy, śniegiem przykryta,
Skuta w łańcuchy, a z krzyżem w ręce:
Matka, po sześćkroć zabita!

Wincenty Stroka.

Dwaj Rektorowie

w latach 1885/6.



JÓZEF ŁEPKOWSKI.

COLLEGIUM NOVUM

UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO.

Rozpoczęta przed pięcioma laty, za ministra skarbu austr. Julijana Dunajewskiego, budowa nowego kolegijum uniwersyteckiego w Krakowie, jest na ukończeniu; w tym roku doczeka się poświęcenia i otwarcia. Uważamy sobie więc za obowiązek widokiem jéj i wizerunkami dwóch ostatnich rektorów upamiętnić ten fakt w poważnych dziejach naszéj pięćsetletniéj Almy.

Uniwersytetu Jagiellońskiego.

w 1886/7.



STANISŁAW hr. TARNOWSKI.

Budynek wykonany przez inżyniera p. Antoniego Łuszczkiewicza, pod kierunkiem p. Wiesława Grzymalskiego, inżyniera Namiestnictwa, projektował zmarły d. 8 kwietnia 1884 r. znakomity architekt polski Feliks Księżarski.

Gmach w stylu ostrołukowym XV wieku, ma tę wielką zaletę, że użyto do jego ozdoby cech, jakie u nas ten odcień gotycyzmu charakteryzuje. Samo zewnętrzne, wspaniałe wejście, przedsionek, foyer, monumentalne schody, największe robią wrażenie. Widok na tę część gmachu, szczególnie z drugiego piętra, jest nieporównany. Kolegijum to, oprócz auli, (pow. 228·43 metr. □, dług. 19·95, szer. 11·45, wys. 9·50 metr. z lamperyjami i stropem kasetowanym), mieści 65 sal, izb, audytoryjów, przeznaczonych na kancelaryje rektora, senatu, dekanatów, na sale wykładowe, oraz na pomieszczenie dwóch gabinetów, to jest: archeo-

logicznego (sal 5) i historyi sztuki (sal 6). Zbiory te mieścić się będą na parterze, od strony ulic Wolskiéj i Jagiellońskiéj.

Front budowy zdobi, poniżéj orła państwa, pod bogatym gzemsem kamiennym, dziesięć tarcz herbowych, które przedstawiają historyją założenia Uniwersytetu. Nad oknami jaśnieją cztéry herby założycieli téj szkoły główném: piérwszy odtworzony z pieczęci majestatycznéj Kazimiérza Wielkiego herb domowy królewskiéj linii Piastów: (pół orła białego na czerwoném, pół lwa czarnego na żółtém polu), oznacza piérwszego założyciela uniwersytetu; za nim idzie herb Jadwigi (lilije węgierskiéj gałęzi andegaweńskiego domu); po drugiéj stronie Pogoń Jagiełły; na lewém skrzydle herb Urbana V. współzałożyciela uniwersytetu z Kazimiérzem W., papieża, który z niewoli aweniońskiéj powrócił do Rzymu, a przed osiągnięciem tyjary był znakomitym profesorem prawa. U szczytu św. Stanisław, unoszący tarczę z orłem jagiellońskim. Jestto odwieczne godło uniwersytetu, jego pieczęć większa (sigillum majus), które daćby mogło słuszny powód nazywania tego gmachu: kolegijum św. Stanisława, tak, jak piérwotny budynek z czasów Jagiellońskich kolegijum św. Jana Kantego się nazywa.

Ma Collegium novum ozdobę z innych jeszcze herbów i godeł.

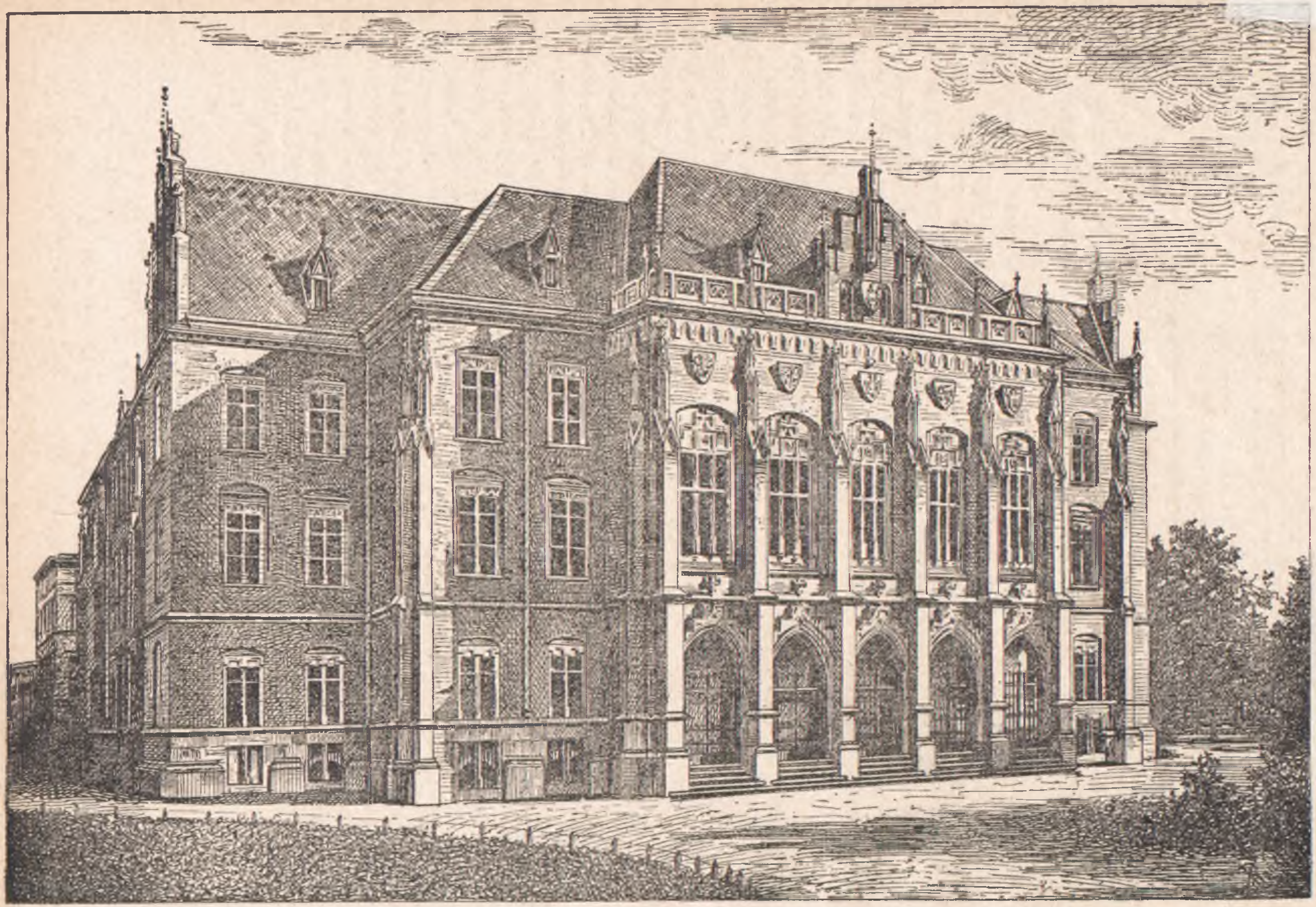
Poniżéj tych pięciu wielkich tarcz, mieszczą się w nadprożach okien herby piérwszych dobroczyńców uniwersytetu, którym fundacyja Kazimiérza i Jadwigi zawdzięcza potężny wzrost swój w piérwszych początkach. Są to przedewszystkiém dwaj powiernicy i przyjaciele Jadwigi, egzekutorowie jéj testamentu: Piotr Wysz, biskup (Bróg), Jan z Tęczyna, kasztelan krakowski (Topór), daléj biskup wrocławski, póżniéj arcybiskup prymas, Mikołaj Kurowski (Szreniawa) i Klemens z Moskorzewa (Pilawa), obaj zapisani obok dwóch piérwszych w album uniwersytetu, zaraz po królu. Poczet ten kończy nieszczęśliwa, prześladowana od współczesnych i późniejszych trzecia żona Jagiełły Elżbieta Pilecka (Leliwa), która pragnąc utrzymać tradycyją Jadwigi, z pieczołowitości około uniwersytetu, zdobyła sobie długo pamiętne imię w szeregu dobroczyńców. Na rezalitach bocznych, w niszach szczytów wmurowane są herby późniéjszych królów, których pamięć czci Uniwersytet jako dobroczyńców: Kazimiérza Jagiellończyka, Zygmunta I., Zygmunta Augusta, Stefana Batorego, Zygmunta III., Władysława IV., Jana Kazimiérza, Michała Korybuta, Jana Sobieskiego i Stanisława Augusta. Na facyjacie, od stony ulicy Jagiellońskiéj, jako ornamentacyja oddrzwiów bramy, tarcza z godłem rektorskiém (dwa berły skrzyżowane), które często mylnie uważane bywają za herb uniwersytetu. Wszystkie tarcze herbowe zjednywają pochwały znawców, ze względu na ścisłą wierność w odtworzeniu heradycznego charakteru każdéj właściwéj epoki, a polichromija sprawiła powszechne zadowolenie.

Szkoda, że, starym obyczajem, żadne słowo mądrości napisem nie odzywa się do zwiédzającego gmach ten wspaniały. Milczy on zupełnie. Chyba uroczystość poświęcenia i otwarcia wrzuci weń godła jakieś, słowa wielkie, bo ona będzie wlaniem niejako ducha w ten przybytek nauki.

Dobrze się stało, że profesor Tarnowski, obecny rector magnificus, słynny z potęgi wymowy, piérwszy odezwie się w téj budowli, którą otwiéra jakby nowy okres dziejów uniwersyteckich. Dziwnie się to złożyło, że te stare dzieje dawnego kolegijum zamknął rektor Łepkowski, restaurator grobów królewskich i profesor archeologii.

Przygotowano do ozdoby tego gmachu, szczególnie do jego auli, dwieście przeszło wizerunkow zasłużonych profesorów, które z różnych gmachów uniwersyteckich zebrano. Do ich pocztu przybyło arcydzieło Matejki: portret ś. p. Szujskiego.

93



COLLEGIUM NOVUM UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO.

Z ETYKI.

PRAWDA.

„Prawda to Bóg; kochać Boga, kochać prawdę znaczy jedno“, są słowa sławnego myśliciela Silvio Pelico. Nie podobna było lepiéj określić téj pięknéj cnoty, bez któréj człowiek nie może się zbliżyć do Boga — bo, zaiste: „prawda to Bóg“.

Kłamstwo poniża człowieka: nie mówiąc prawdy, traci się przez to samo poczucie własnéj godności, tracąc jednocześnie szacunek u ludzi. Człowiek, który kłamie, nie wié jakiego wewnętrznego zadowolenia źródłem jest prawda, jak, wygłaszając ją, zawsze i wszędzie uszlachetniamy się, jak śmiało patrzymy przed siebie, krocząc bezpiecznie po gładkiéj drodze, którąśmy sobie sami utorowali.

Od rodziców zależy głównie, by dzieci swoje od najmłodszych lat przyzwyczajali miłować prawdę: każde najdrobniejsze kłamstwo powinno być śledzone przez nich troskliwie. Na piérwsze zaś zwłaszcza powinni szczególniejszą zwrócić uwagę i zapobiedz, by się ono nie powtórzyło. Przedewszystkiém należy wierzyć dziecku, zmuszając je niejako moralnie do prawdomówności: dla dziecka, mającego rozbudzone szlachetne instynkta, będzie to dostateczną pobudką do mówienia prawdy; — w razie przekonania się o kłamstwie, wystarczającą karą dlań będzie, gdy mu przestaniemy wierzyć, okazując jak nas to boli, jak smutnie dotknęło.

Dla osiągnięcia jednak tego, rodzice winni dawać ze siebie przykład. Jedynie pod rodzicielskim dachem może dziecko miéć przykład prawdy jako zasady życia, tam to tylko nauczy się prawdomówności, tam to nabierze odwagi szczérego wypowiadania tego, co myśli, brzydząc się fałszem i obłudą. Od rodziców téż powinno nauczyć się prawdę nie tylko wypowiadać usty, lecz czynami ją udowadniać. — Dziecko, któreby było świadkiem jak rodzice jego wyśmiéwają osobę, którą przed chwilą chwalili w oczy — stanie się albo ich sędzią, ganiąc ich w duchu, i tracąc zaufanie do nich; lub téż pójdzie za ich śladem i wtedy utraci już poczucie prawdy — bo prawda powinna panować samowładnie — prawda nie może nigdy iść w parze z fałszem. — Byłby to piękny kwiat, zmrożony przez wiatr północny.

Cały ustrój domu rodzicielskiego niechaj téż będzie wyrazem prawdy. — Niech dom rodziców niezamożnych nie świéci niepotrzebnym zbytkiem, mającym na celu oszukanie patrzącego, ale niech będzie szczérém wyznaniem prawdziwego stanu majątkowego. Nic przykrzejszego dla widza nad tę błyszczącą nędzę — zdradzającą się zawsze i wywołującą uśmiéch politowania, podczas gdy szczére przyznanie się do niezamożności, przy zachowaniu szlachetnéj dumy, budzi zawsze szacunek.

Jeżeli niedostatek zmusi rodziców do zaciągnięcia długu, z którego jak najprędzéj obiecują się uiścić, niech dziecko, wiedzące o tém, patrzy następnie i na to, jak rodzice jego starają się piérwszy zaoszczędzony grosz odłożyć na zapłacenie tegoż długu — niech będzie świadkiem jak odmawiać sobie będą przyjemności, któreby za sobą wydatek pociągnąć mogły, jak myślą o tém, by *przyrzeczenie* ich nie stało się *kłamstwem.* Pozna ono wkrótce, że, postępując inaczéj, postąpiliby źle, i samo kiedyś pójdzie ich śladem, ucząc się od nich przyrzekać to tylko, co w możności jego będzie dopełnić, a przyrzeczenia każdego święcie dotrzymać.

W domu rodziców, zaliczyć się mogących do średnio zamożnych, niech widzi jak rodzice jego starają się przedewszystkiém o sumienne zapłacenie każdemu, co mu się należy; jak dbają o to, by z ich przyczyny nikt nie poniósł krzywdy, jak wolni od wszelkich podobnych zobowiązań, tylko zbyteczny grosz obracają na swoje i dzieci przy-

jemności. Co pomyśli syn ojca, który, odprawiwszy bez wypłaty biédnego rzemieślnika, tłomacząc się brakiem pieniędzy, idzie za chwilę do winiarni, znajdując na to czas i pieniądze. Ojciec ten nie zawahał się przed *kłamstwem*, dla dogodzenia swoim zachciankom; to téż syn jego albo prześcignie ojca w kłamstwie i lekceważeniu cudzéj pracy i zacznie sam zaciągać długi, lub téż, poznawszy nieuczciwość podobnego postępowania, będzie rumienił się za własnego ojca.

Dziécię rodziców majętnych, otoczone od kolébki zbytkiem, przywykłe do tego, że rodzice jego nie odmawiają sobie żadnéj przyjemności, mając na wszystko – niechże dziécię to nie usłyszy nigdy skargi na złe czasy, lub brak pieniędzy wtedy, kiedy idzie o wyświadczenie komuś przysługi, lub o złożenie ofiary na jaki zacny cel. — Inaczéj nauczy się ono od nich *fałszu*, stanie się egoistą, a w skutek tego niemiłym Bogu i ludziom.

Rodzice, starając się o dobry przykład dla dzieci, wpływają jednocześnie dodatnio i na siebie samych. — A jakże bardzo potrzebny jest dla tych młodych latorośli przykład rodziców, którzy czynem każdym hołdują prawdzie; wpływ bowiem ludzi po za domem, może być tylko ujemny pod tym względem. Niestety bowiem z kłamstwem spotykamy się wszędzie — napotykamy go zarówno w najniższych jak i najwyższych warstwach społecznych. — Spotykamy je w ustach żebraka, który, udając kaléctwo, kłamstwem pragnie wyłudzić jałmużnę; spotykamy go w salonie, a nazywa się ono najczęściéj dowcipem, komplimentem, lub grzecznością; spotykamy go w stosunkach z ludźmi, z któremi nas wiązać będzie interes, a nazywa się ono wtedy dobrą spekulacyją; spotykamy, niestety, często i tam, gdzie obiecywalismy sobie znaleźć szczére uczucie, a gdzie patrzeliśmy tylko na dobrze odegraną komedyją.

Kłamstwo żebraka, udającego kalékę, wywołane przez próżniactwo, chęć wyzyskania lub rzeczywistą nędzę materyjalną, w połączeniu z moralną, prócz politowania, budzi w nas i litość nad tą biédą, czepiącą się każdego chwastu, byleby tylko nie utonąć jeszcze i czekającą na wyciągniętą dłoń bliźniego, któraby ją z téj toni wydobyć chciała. Jakże wstrętniejsze powinno być dla każdego kłamstwo ludzi wykształconych, kłamstwo salonowe, wypowiadane pięknémi słowy, a którego celem jest np. wprowadzenie kogoś w błąd, często jedynie w chęci ukazania się w lepszém świetle, pod jakimkolwiek względem! Biédak, dopuszczający się kłamstwa, czyni to często w celu uzyskania kawałka chleba, a głód zły doradca; lecz cóż na obronę swoję powié myśliwy, opowiadający nam: jak od jednego strzału zabił dwa zające i kuropatwę. — Co go zmusza do tego kłamstwa w które i tak nikt nie uwierzy? — Kłamstwo takie nie szkodzi wprawdzie nikomu, lecz nic nie zmusza, by je popełniano. — Gorszém kłamstwem, bo szkodliwém nieraz, jest kłamstwo wypowiedziane pięknémi słowy, a nazywające się *komplimentem*. Osoba, choć młoda, ale z taktem, pozna prędko: czy wyrzeczona pochwała mieści w sobie prawdę lub fałsz, a w ostatnim razie da poznać mówiącemu, że się czuje dotkniętą i nie życzy sobie więcéj słyszéć podobnych niedorzeczności. Ileż to razy naiwne dziéwczę, nie odznaczające się niczém, słucha z radością komplementów młodych ludzi, których to bawi, że ta „gąska“ taka łatwowierna; podczas gdy powinni raczéj rumienić się przed tém naiwném, bo szczérém a nieznajacém świata dzieckiem, że są sami tak źli i przewrotni.

Człowiek prawego charakteru wierzy drugim — to téż często w stosunku z ludźmi, z któremi ma interesy, źle wychodzi, traci nieraz, ale traci tylko *materyjalnie* nie tracąc *moralnie* — zatém nie on jest poszkodowanym. — Powiedzieliśmy wyżéj, że z kłamstwem spotykamy się wszędzie, a więc spotykamy je, niestety, i tam, gdzie sądzimy, że tylko szczérość przemawia przez usta uśmiéchające się do nas życzliwie, lub przyjaźń kieruje dłonią, którą, zda się tak serdecznie, do nas wyciągają.

Najgorszém kłamstwem, bo najszkodliwszém, jest to, które ma na celu uczynienie krzywdy bliźniemu przez rozszérzanie *fałszywych* o nim wieści — a zwie się ono *obmową*.

Prócz ludzi złych, którzy trudnią się obmową dla swoich osobistych celów, jest jeszcze wielu ludzi nieraz dobrych nawet, lecz próżnujących i niedaleko widzących, dla których zajmowanie się tém, co robią inni, stanowi pewne, że tak powiem zajęcie: oni to często są powodem tworzących się kłamstw na szkodę bliźniego. — Najmniejsza rzecz starczy im, by wyciągać wnioski

i twierdzić o czémś *na pewno*. Z gotową nowiną, owocem własnéj wyobraźni, biegną dzielić się z drugiémi, a zawsze chętnych mają słuchaczów. Ci, wysłuchawszy, uważają za rzecz najpilniejszą powtarzać usłyszaną bajkę, zaręczając za jéj autentyczność, nie żałując przytém dodatków i znaczących spojrzeń. Ludzie ci bawią się i nie pomyślą, że obmowa truje niejednemu życie całe, będąc często powodem czyjéjś ruiny, a co gorsza plamiąc jego honor, odbiérają dobre imię — nie pomyślą, do ilu nieraz nieszczęść przyczyniają się, powtarzając rzecz, do któréj, idąc „po nitce do kłębka“, przekonaliby się, że jest bezczelném kłamstwem, lub na domysł lekkomyślnie puszczoną bajką, która, przechodząc z ust do ust, została uznaną za fakt spełniony. Gdyby jednak zastanowili się nad złem, które czynią, sądzę, że, przestraszeni uczynioną krzywdą, zaniechaliby tego.

A więc niech zdala od nas będzie chęć, nie mówię już *obmowy*, bo ten, kto się jéj dopuszcza, godnym jest naszéj pogardy, lecz chęć *powtarzania* tego, cośmy *od kogoś* o bliźnich naszych słyszeli, a co na nich cień rzuca; — lepiéj bowiem wstrzymać się z powtarzaniem tego, o czém nie jesteśmy sumiennie przekonani, że jest szczérą prawdą, niż przyczynić się do rozszérzenia fałszu, mogącego jakąkolwiek szkodę uczynić, lub też boleśnie dotknąć niewinnego człowieka.

To téż silne powinno być zamiłowanie do prawdy, wyniesione z pod rodzinnego dachu; silna wiara w to, że kłamstwo poniża; że prawda zwycięży zawsze; że każdy, pragnący zasłużyć na miano prawego człowieka, nigdy najmniejszém nawet kłamstwem ust swoich skalać nie powinien; byśmy zawsze stali przy prawdzie; by ona zawsze była naszą gwiazdą przewodnią. Każde słowo, wychodzące z ust człowieka, pragnącego zasłużyć na szacunek, powinno być szczérém wyznaniem tego, co myśli.

Pycha pobudza człowieka do fałszu. — Duma czyni go miłośnikiem prawdy. — Piérwszemu płacą ludzie pogardą — drugiemu poszanowaniem jego godności osobistéj i nazwą człowieka *prawego*.

Do wypowiedzenia prawdy potrzeba nieraz wielkiéj odwagi — kłamstwem zasłaniają się tchórze.

M. A. M.

JAK NALEŻY JEŚĆ, ŻEBY ŻYĆ?

Ustęp z dzieła H. Meunier p. t. „Lékarz na wsi“.[1])

POPULARNE POGADANKI O HYGIENIE

przełożyła

M. A. Miłkowska.

Lékarz. Co słychać dziś Jakóbie? Jakże tam z twoją krową?

Jakób. Lepiéj, proszę pana! Powróciwszy od pana wczoraj, poszedłem zaraz zameldować do wójta.

Lékarz. Bardzoś dobrze zrobił, żeś usłuchał mojéj rady!

Jakób. Weterynarz przyszedł raniuteńko; zdaje się jednak, że to nie ta choroba!

Lékarz. Dobrze; widać, że się tylko skończy na strachu! A czy wiész, mój drogi, że dość księgosuszu w jednéj oborze, aby się nim zaraziło bydło w całéj okolicy?

Jakób. Wiem o tém dobrze, ale czy to tylko prawda, że, poświęcając chore bydło, ocala się zdrowe?

Lékarz. Prawda, i do tego: trzeba się jeszcze zwijać. Często nawet korzystnie jest ubić odrazu

[1]) Dzieło nagrodzone przez Towarzystwo wychowania początkowego, przez Towarzystwo zachęty do dobrego i przez Towarzystwo Franklina, zaszczycone złotym medalem przez Towarzystwo rolnicze.

całe stado, póki jeszcze zdrowe, żeby módz choć skorzystać z jego mięsa.

Jakób. Jakże sobie radzą tam, gdzie tak trzeba marnować bydło?

Lékarz. Straszna to strata dla rolnictwa; trzeba długich lat na odchodowanie nowych stad; a jaka strata w gnoju! Przytém ta klęska grozi najsmutniejszémi następstwami dla zdrowia. Im mniéj bydła, tém mięso droższe i biédni ludzie muszą się go wyrzekać.

Jakób. Nie taka to znów straszna biéda; mamy przecież ziemniaki; jak mięsa nié ma, to się można bez niego obejść!

Lékarz. Bardzo się mylisz, mój przyjacielu; mięso jest niezbędnie potrzebne dla zdrowia mieszkańców północy. A pamiętasz, co mówiłem ci niedawno o tworzeniu się *ciepła zwiérzęcego*?

Jakób. Mówił mi pan, że potrzeba *oddychać i jeść*, aby żyć; ale że potrzeba również wybiérać pokarmy, któremi się żywimy, dla utrzymania ciepła wewnętrznego.

Lékarz. Odpowiedziałeś mi, jak jaki profesor, mój Jakóbie. Utrzymywać ciepło ciała, znaczy utrzymywać go w zdrowiu. W stanie *zdrowia* krew ludzka powinna mieć 37·5° ciepła.

Jakób. Doprawdy — to więc i ciepło krwi ludzkiéj wymierzono?

Lékarz. Nie tylko naszéj krwi, ale i krwi wszystkich zwiérząt. W żyłach wołu, konia, wieprza it.p., krew jest prawie téj saméj temperatury, co krew płynąca w żyłach człowieka; ptak jeden, który parzy nas w rękę, ma aż do 44° ciepła. (o 7° więcéj od nas).

Jakób. Czy ciepło to musi pozostać wciąż jednakie, jeżeli chcemy być zdrowi?[1])

Lékarz. Zapewne! Skoro się tylko nauczymy zapobiegać zmianom naszego wewnętrznego termometru, osiągniemy tajemnicę zdrowia! Widzicie zawsze, jak lékarze biorą chorych za puls, aby się przekonać: czy bije za prędko lub za wolno. Dlaczegoż to robią? Oto dlatego, że gorączka jest piérwszą oznaką zmniejszenia się wewnętrznego ciepła.

Jakób. A zatém ciepło ciała *zmniejsza* się, jeżeli zamało jémy?

[1]) Faktem jest, że ciepło zewnętrzne nie wpływa prawie wcale na stan ciepła wewnętrznego.

Lékarz. Niestety! znaczne zmniejszanie się ciepła jest konieczném następstwem nieodpowiedniego pożywienia! Nieszczęśliwi, którzy długo pozbawieni są jadła, czują zwiększające się wciąż zimno. Kiedy chcemy ocalić człowieka, umiérającego z głodu, to potrzeba, przed nakarmieniem go, ogrzać jego ciało.

Jakób. Pan mówi o dawnych czasach, bo teraz to już nikt u nas nie umiéra z głodu!

Lékarz. W wielkich miastach trafiają się jeszcze podobne okropności. Zdarza się często, że ludzie, pracujący w kopalniach, zabłądziwszy, giną tam z głodu. Ale dawniéj!! Chciałbym, mój drogi, przejąć cię prawdziwém uwielbieniem dla tegoczesnéj cywilizacyi, opowiadając ci klęski dawnych czasów.

Jakób. Klęski głodowe minęły oddawna.

Lékarz. Wielkie klęski głodowe, dziesiątkujące dawniéj ludność Europy, nié mogą obecnie powstawać, dzięki stosunkom handlowym, zamianom i powstałéj w skutek tego łączności między ludźmi. Ale siedmset lub ośmset lat temu, straszne były klęski głodowe! W saméj Francyi przetrwano *dziesięć* lat głodu w X. wieku; *dwadzieścia sześć* w XI. wieku; *dwa* w XII. wieku; *cztéry* w XIV.; *siedm* w XV.; *sześć* w XVI. stuleciu. Od roku 1437 do 1438 wilki przychodziły do Paryża i zjadały trupy ludzi, zmarłych z głodu.

Jakób. Boże mój, co to były za czasy! A ludzie jeszcze mówią, że dawniéj lepiéj bywało; trzeba być bardzo nierozsądnym, żeby mówić takie rzeczy.

Lékarz. Wszyscy mniéj więcéj jesteśmy jeszcze niemądrzy. Ale prawdziwą zdobyczą rozumu jest to, że kiedy dawniéj mówiono tylko: „cierpiéć jest naszém przeznaczeniem“ my mówimy teraz jeszcze: „uczyć się jest naszym obowiązkiem“.

Jakób. Znakomita różnica! Gdyby wszyscy, co coś umieją, nauczali drugich, więcéjby zrobili, niż ciągłém narzekaniem.

Lékarz. Naprzód pomówmy o ziemniakach. Chciałbym cię przekonać, że są one *niedostatecznem* pożywieniem. Zrób mi tę przyjemność i spróbuj kiedy jeść przez dwa lub trzy dni same ziemniaki, ugotowane na wodzie, rozumié się bez słoniny i chleba! Potém idź orać i popracuj należycie: zobaczymy wieczorem, czy powrócisz pewnym krokiem.

Jakób. Żartuje sobie pan ze mnie, ale słusznie doprawdy! Dobra zupa, to mi jedzenie; pokrzepi człowieka co się zowie.

Lékarz. Doświadczenie jest tu najlepszą wskazówką. Na wsi ludzie wiedzą doskonale, że nié masz lepszego pożywienia nad zupę, tylko nie wiédzą *dlaczego* tak jest.

Jakób. Trudno, proszę pana, człowiek raz jeno chodzi do szkoły.

Lékarz. Uczymy się przez całe życie! trzeba wciąż *powiększać* swoje wiadomości. Mówiliśmy zatém, że ciało nasze jest ciepłe i że pewne pokarmy są koniecznie potrzebne do utrzymania tego wewnętrznego ognia. Pokarmy te, zawiérające w sobie węgiel i przeznaczone do *spalenia*, zowią się *pokarmami palnémi.*[1])

Jakób. Wytłómaczył mi już pan to, jak również i to, że wino, wzięte z winnicy, gdzie je grzało słońce, staje się bardzo dobrym pokarmem *palnym!*

Lékarz. Tak! Oddaje to, co otrzymało od ciepła. Ale gdyby wszystko, co spożywamy, było spalone w piecu naszych płuc, cóżby się zostało na pożywienie ciała i naprawianie nieustanne ubytków, powstałych w naszym organizmie? Pokarmy palne, dostarczane przez oliwę, tłuszcz, pokarmy mączne, cukier, wino, wódkę i t. d., nie *wystarczają* do utrzymania życia. Potrzeba dodać do nich *pokarmy pożywne*, to jest takie, których celem jest pożywienie ciała i podtrzymywanie go w miarę, jak słabnie.

Jakób. A zatém pokarmy, które mamy spożywać, są dwojakie?

Lékarz. Tak. Mówiłem ci, że w krajach północnych jedzenie mięsa jest niezbędnie potrzebne dla zdrowia, a to dlatego, że mięso jest pokarmem *pożywnym*, niezbędnym składnikiem krwi.

Jakób. Eh, proszę pana, mówił mi pan jakie jest *ciepło* krwi i wierzę temu, bo to przecież można zbadać za pomocą termometru. Ale któżby tam znów wiedział *co się mieści* we krwi?

Lékarz. Dowiedziano się i to z jak największą ścisłością. Teraz wiadomo dokładnie nie tylko do ilu stopni pokarmy *muszą ogrzéwać* krew ludzką, ale nawet i to, co *powinna* zawiérać w normalnym stanie.

Jakób. To pewno chemicy to zrobili?

Lékarz. Tak, chemicy to zrobili. Otworzyli żyłę żyjącéj istoty i wziąwszy jéj krew, rozebrali ją.

Jakób. I cóż w niéj znaleźli?

Lékarz. Najpiérw bardzo dużo *wody!* Na 1.000 gramów krwi, znaleźli 870 gramów żółtawego płynu, zwanego *surowicą krwi*, znasz go dobrze, Jakóbie, bo ci go pokazywałem, kiedym puszczał krew żonie, gdy miała zapalenie płuc.

Jakób. Mówił pan nawet, że go tam było zamało.

Lékarz. Pamiętam! mieliśmy do czynienia z chorobą zapalną i równowaga była naruszona.

Zatém mamy surowicy . . .	870	gr.
Barwników krwi	130	gr.
Razem jak wyżéj mówiliśmy .	1.000	gr.

Jakób. Wszystko to jasne jak dzień.

Lékarz. Tak, ale w tych barwnikach trzeba głównie szanować małą ilość zawartego w nich *żelaza!*

Jakób. Żelaza, proszę pana! żelazo we krwi?

Lékarz. I to takiego jeszcze mój drogi, że wybito medal z żelaza, znajdującego się we krwi jednego człowieka! Kiedy za dużo jest *surowicy*, krew nędznieje, traci kolor, ludzie są bladzi i bezsilni. Wtedy to trzeba im dawać żelazo, wodę *zardzewiałą.*

Jakób. Kładziemy sobie tedy napowrót w krew to, czego jéj brak?

Lékarz. To należy już do medycyny. *Higiena* robi więcéj: celem jéj jest zapobieganie cierpieniom, chorobom, za pomocą pożywienia, należycie zastósowanego do potrzeb ciała.

Jakób. To też pewnie trzeba posilniejszych pokarmów dla człowieka pracującego, niż dla tego, który nic nie robi!

Lékarz. Jestto potwierdzeniem tego, com mówił, że trzeba pożywać w miarę tego, co wydzielamy, gdyż *każda spełniona praca* jest *siłą wydzieloną.* Cała sztuka w tém: *umiéć jeść*; nie tak jak to rozumieją żarłocy i smakosze, co może jedynie zająć głupców; lecz ze względu na zdrowie.

Jakób. Co znów zająć powinno wszystkich.

[1]) Jedném z ważniejszych zadań żywienia jest: wprowadzenie do krwi materyj palnych, materyj krochmalnych, materyj tłustych i t. p., które, poddane działaniu kwasorodu, palą się, wytwarzając wodę i kwas węglowy, wypzielany na zewnątrz za każdém odetchnięciem.

Lékarz. Zgadzamy się zatém, że *same* jarzyny nie są wystarczającém pożywieniem; że mąka, chléb nawet również nie wystarcza i że choć chlebem można długo utrzymać siły żywotne, potrzeba jednak dodać, od czasu do czasu, kawał wołowiny lub baraniny do zupy.

Jakób. A wino, czy wtedy także potrzebne?

Lékarz. Wino potrzebne jest ludziom, żyjącym na północy, dopóki są u siebie; jeżeli się jednak przesiedlają do krajów gorących, jak n. p. do Indyj, muszą zmienić sposób życia, gdyż inaczéj nabawiliby się ciężkich chorób.

Jakób. Co kraj, to obyczaj! Co dom to zwyczaj! Wszędzie mają swoje rośliny, swoje zwiérzęta, pod każdém niebem...

Lekarz. Tak, przyjacielu. Bóg zapobiegł wszystkiemu, by w każdéj okolicy człowiek znalazł właściwe pokarmy! Jeżeli umié się zastanawiać, i stosować do nieskończonéj Mądrości, przekona się, że każda rzecz ma racyją bytu.

Jakób. Często sobie myślę, proszę pana, czy my téż jesteśmy rozumni?

Lékarz. Staramy się niémi zostać! Podziwiaj co się dzieje u Eskimosa, zamieszkałego w smutnym kraju mórz zlodowaciałych. Przezorna natura umieściła w tych nieurodzajnych stronach fokę i wieloryba, i wydziedziczony mieszkaniec tych stron *żyje*, pochłaniając za jednym razem aż do dziesięciu litrów [1]) oliwy z tych cennych zwiérząt.

Jakób. To oni muszą pić oliwę? [2])

Lékarz. Potrzebują. Jestto jedyny sposób zabezpieczenia się przeciw ostremu klimatowi i utrzymania, w najsroższe zimy, *wewnętrznego* ciepła 37·5°, mimo zimna zewnętrznego. Koniecznem jest, by zapalali w sobie wielki ogień wewnętrzny, za pomocą *pokarmów palnych*, które temu zapobiegają. Podobne postępowanie zniszczyłoby wkrótce mieszkańca Neapolu lub Algieryi.

Jakób. Rozumiem teraz dlaczego wino *szkodliwém* jest w krajach gorących, a *potrzebném* w zimnych! Potrzeba się rozgrzewać tam, gdzie mróz, ale gdzie słońce piecze, nie potrzeba ognia!

Lékarz. Słusznie bardzo: trzeba umiéć zastosować *pokarmy palne* i *pokarmy pożywne*, do klimatu, w którym żyjemy. Trzeba umiéć sobie zdać sprawę ze swych czynności i umiéć poznać samego siebie [1]). Wtedy, mój Jakóbie, *tylko* wtedy będziemy rozumni.

Jakób. Oh! proszę pana, czy téż to przyjdzie kiedy do tego?

Lékarz. To zależy zarówno od ciebie, jak odemnie, zarówno jak i od najmniejszego z nas. Do widzenia!

---

[1]) Jan Macé, *Historyja kęsa chleba*, str. 183.

[2]) Chirurg Hayes w drugiéj wyprawie Stanów Zjednoczonych do bieguna północnego, widział ich jedzących 6 do 8 kilogramów surowego mięsa, (w którém trzecia część tłuszczu) foki, konia morskiego, narwala, łososia, niedźwiedzia i t. d., łykających, z ogromnym smakiem, kawały oliwy ze zmarzłego wieloryba i, dzięki temu, choć mało odziani i pozbawieni prawie ognia, są zdrowi, wolni od skorbutu i innych chorób skórnych. Marynarze, należący do téj wyprawy, nié mogli walczyć z niezmierném zimnem tych okolic, jeno żywiąc się témi samémi pokarmami, aż nareszcie w nich zasmakowali.

[1]) W najzmienniejszych warunkach klimatycznych, temperatura krwi ludzkiéj jest zwykle jednostajna. Krew Lapończyka, jest równie ciepła, jak krew Indyjanina.
(J. Tyndall, *Ciepło*, str. 212).

SMERECZEK.

Cudowny wrześniowy dzień z niebem bez chmurki, zachęcać się zdawał najostrożniejszych nawet zakopańskich gości do wycieczek. Gości tych było już niewiele — podążyli oni do pracy, opuszczając z żalem te góry, które ich tu trzymały, przykuwając urokiem swoim, dopóki nie należało oddać siebie lub swoich w kajdany obowiązku.

Została się garstka wybranych, takich, którzy wypłaciwszy już dług społeczeństwu i rodzinie, odpoczywać tu mogli dłużéj, lub ulubieńców fortuny, których pobyt zależnym był od własnéj woli i... uśmiéchów słońca.

A słońce nie szczędziło im jasnych promieni, bo jesień bywa tu najpiękniejszą porą roku. Pogoda wtedy najstalsza: nie ma już ona owych dziecięcych kaprysów wiosny, ni niestałości młodzieńczéj lata, darzącego uśmiéchem, wabiącego rozkoszą, a zsyłającego naraz z jasnego tego nieba błyskawice i pioruny; ma ona raczéj coś ze spokoju człowieka dojrzałego, który patrzy z zadowoleniem na owoce swéj pracy, pragnąc odpoczynku i spokojnego używania.

W taki piękny dzień jesienny, na jednéj z ławeczek, u stóp wodospadu Siklawy, siedziała młoda kobiéta, a obok niéj, przytulona do ramienia matki, ośmioletnia dziewczynka. Obie wpatrzone były w spływającą z wyżyny wodę i otoczenie jéj. Twarz matki, o szlachetnie pięknych rysach, miała w sobie ten wyraz spokoju i powagi, który jest zwykle śladem przebytych nieszczęść. Córka zamożnych rodziców, była rozpieszczoną, wesołą panną, lubiącą zabawę, a dla któréj bal był szczytem szczęścia. I taką pozostałaby nadal, wychowując w podobny sposób swoje dzieci, dla błyszczenia na zewnątrz, gdyby się nie znalazł na drodze jéj życia człowiek szlachetny. Poznał on, że pod tą lekką, z róż i motyli utkaną powłoką, kryje się najszczérsze złoto, że na wiérzch go wydobyć nie będzie trudno. Kilka poważniejszych rozmów utwierdziło go w tém przekonaniu, a przed naiwném dziéwczęciem ukazała się naraz cała nicość dotychczasowego życia. Po trzech latach téj znajomości, nie poznawano w towarzystwie „wesołéj, trzpiotowatéj Kaziuni“. Złota młodzież, która przepadała za nią dotąd, zaczęła twierdzić, że Kaziunia choruje na filozofkę. W końcu, podawano sobie z ust do ust nowinę, że zamiast wybrać którego z tych, z którymi tak lubiała tańczyć na balach, oddała rękę i serce temu poważnemu X., o którym wszyscy myśleli, że się nigdy nie ożeni.

Pokazało się, że nie było szczęśliwszéj pary, jak ten piękny, poważny mężczyzna i ta przez niego duchowo wykształcona kobiéta. A sprzyjało im wszystko: majątek, ludzie, a nadto wzajemna miłość, pojęta w najidealniejszém tego słowa znaczeniu, bo nie obracająca się wyłącznie około egoistycznego „my“, „dla nas“, „dla naszéj dzieciny“, — gdyż i téj pociechy nie szczędził im Bóg — ale sięgająca daléj, po za kółko rodzinne, nie rozpraszająca się jednak, albowiem każda łza otarta, każdy wspólny dobry uczynek spajał silniéj jeszcze, jeżeli to było możebne, te dwie szlachetne, rozumiejące się dusze.

Takie szczęście na ziemi, to jakby promień z nieba — gaśnie też prędko. I tu tak było. Została naraz samą, samiuteńką z małą siérotką, która pytała się matki, patrząc na gwiazdami zasiane niebo, w którą z tych gwiazdek zamienił się jéj tatuś, bo kiedy jest w niebie, to pewnie musiał zostać gwiazdką, tą najładniejszą, co tak pięknie świéci“.

Odtąd dziecko to stało się dla niéj całym światem, a dziwne podobieństwo do ojca, zwłaszcza łagodnych niebieskich ocząt dziewczynki i skłonność jéj do zamyślania się, tak przypominała młodéj matce niepowetowaną stratę, że mówiąc nieraz z dzieckiem, mówiła tak, jak gdyby między niémi siedział ten, którego duch tylko mógł tu być obecnym. Wrażliwa z natury dziewczynka, rozwijała się téż nadzwyczajnie, zostając od urodzenia pod wpływem dwojga wyjątkowych ludzi, a potém saméj matki, żyjącéj wspomnieniami i oddanéj całą duszą ukochanéj dziecinie. Stała się téż nad wiek myślącą i niesłychanie tkliwą na każdą nędzę ludzką. Pomimo tego, wiek jéj dziécięcy, dopominając się o swe prawa, czynił ją ulubienicą małych rówienniczek, z którémi umiała bawić się wesoło. Przy matce jednak poważniała nagle, jak gdyby rozumiejąc, że téj łatwiéj o łzy, niż o uśmiéchy.

I teraz, przytuliwszy do ramienia matki jasną, wijącém się włosem pokrytą główkę, odczuwać musiała jéj smutek. Młoda kobiéta, wpatrzona w cudowne otoczenie, zdawała się, podziwiając naturę, korzyć równocześnie przed potęgą Stwórcy, który cuda te stworzył. W główce dziecka musiały krążyć podobne myśli, gdyż, podniósłszy się nagle i spojrzawszy na matkę swémi wielkiémi, jasnémi oczami, zawołała:

— „Mateńko, jak tu ładnie!“

— „O prawda, dziecko jedyne, prawda! Człowiek czuje się bardzo maluczki wobec wielkości Tego, co to wszystko stworzył“.

— „Ja też myślałam teraz, że kiedy mi w mieście mówisz o Bogu, że wszystko stworzył, to ja tam tego tak nie czuję. Dom koło domu, a to wszystko ludzie robią — o drzewko, co to sam Bóg dał, to tam tak trudno! Ale tu, mateńko, tu, w tych górach, to już nic ludzie nie zrobili, to wszystko stworzył Bóg! Prawda, mateńko?“

— „Tak, kochanie; to też przywiozłam cię tutaj, w te nasze góry, żebyś poznała wielkość Boga i nauczyła się kochać Go jeszcze więcéj, a także, byś się przywiązała do rodzinnego kraju, który On tak hojnie obdarzył“.

— „O, ja już dawno nauczyłam się od ciebie, mateńko, jak to trzeba bardzo, bardzo kochać Boga, kraj swój i bliźnich, tych zwłaszcza biédnych, nieszczęśliwych, do których prowadzisz mnie tak często“.

— „A którym moja Zosieńka oddaje zawsze wszystkie swoje piéniądze“.

— „O, bo oni tacy biédni, tak się jakoś dziwnie na mnie patrzą, że mi wtedy przykro... wstyd, że mam ładne ubranie... kiedy oni tacy nędzni...“

— „Drogie dziecko!“

— „A czy wiész, mateńko, kogo mi tam u tych biédnych najbardziéj żal?“

— „Kogóż, ciekawa jestem bardzo?“

— „A to tych maleńkich dzieci, co to u niektórych z tych biédnych kobiét są bez matek. Pamiętasz, mateńko, jakeśmy raz, o już dawno! przyszli do téj Franciszkowéj, do téj, co tak brzydko na nas patrzała, boś tam przyszła, żeby jéj odebrać to małe dziecko, które u niéj było. Ktoś ci powiedział, mateńko, że ona to maleństwo męczy, głodzi, bije; jakeś to usłyszała, poszłaś zaraz, nie wzięłaś nawet Jana, który zwykle z nami idzie, tylko mnie. Pamiętam, żeś tak biegła, żem ledwo nadążyć mogła. Przez drogę mówiłaś mi często: „Prędzéj, Zosieńko, prędzéj, bo tam małe biédactwo potrzebuje naszéj pomocy“. Ja też śpieszyłam się jak mogłam, a bardzo byłam ciekawa, jak wygląda takie małe dziecko bez swojéj mamy“.

— „Tak dawno i pamiętasz jeszcze te nasze odwiédziny“.

— „O i jak! bo to przecież trudno było zapomnieć. Pamiętam, jakem się wsunęła za tobą, mateńko, bom się bała téj kobiéty, ale widziałam dobrze, co się tam działo w téj brudnéj, ciemnéj izbie; najbardziéj jednak patrzałam się na ten kącik, gdzie, na podartych szmatach, leżało takie chude, żółte dziecko, że myślałam, że ono nieżywe. Żyło jednak, bo kiedyś się zbliżyła, to zaczęło bardzo żałośnie płakać. Musiała go pewnie bić ta brzydka kobiéta, kiedy się tak bało! Podniosłaś to biédactwo, owinęłaś w swój szal, a wsunąwszy coś do ręki Franciszkowéj, którą to udobruchało zaraz, bo ci bardzo dziękowała, kazałaś jéj zawołać zamkniętą dorożkę“.

— „Co ty za pamięć masz! wszak to temu dwa lata, miałaś zaledwo sześć lat wtedy“.

— „Dlatego tak pamiętam, żem odtąd bardzo często myślała o tém, a przy paciorku zawsze modliłam się pocichutku za takie biédne dzieci, bez matek“.

— „A pamiętasz też, gdzieśmy odwieźli to dziecko?“

— „Zaraz ci to powiem, mateńko. Kiedyśmy wsiadły do dorożki, a na twoich kolanach leżało dziecko, toś kazała jechać do szpitala dziecinnego. Tam wyszła do nas zakonnica; mówiłaś z nią chwilkę, poczém wziąwszy z dorożki dziecko, oddałaś go jéj. A ona aż ręce załamała na widok tego biédactwa, a łzy stanęły jéj w oczach, jak tobie nieraz, mateńko, kiedy widzisz jakiego biédaka. Zaraz też pomyślałam, że temu dziecku dobrze będzie u téj zakonnicy. Musiałaś często odwiédzać to biédactwo, boś mi opowiadała, że bardzo chorowało, ale, że niedługo będzie zdrowe i że mnie wtedy weźmiesz ze sobą do szpitala. I pojechałyśmy tam; było to, jak mówiłaś, w pół roku po piérwszéj naszéj bytności. Znajoma zakonnica zaprowadziła nas do wielkiéj, widnéj sali, gdzie stało dużo łóżeczek; na niektorych leżały małe dzieci, ale nie płakały, choć były chore, inne bawiły się razem cichutko, a tak grzecznie, jak żeby były przy swoich mamusiach. Z téj to gromadki, towarzysząca nam zakonnica wzięła na rękę rumiane, tłuste dziecko, a pokazawszy mi je, zapytała:

— „Czy znasz tego tłuścioszka?“

Popatrzałam na ciebie, mateńko! miałaś łzy w oczach, a uśmiéch na ustach. Zrozumiałam, ale zamiast pocałować dziecko, które nachyliła do mnie zakonnica, ja najpiérw twoję rękę ucałowałam, a potém dopiéro tłustą buzię. Jadąc do

domu, myślałam przez całą drogę, coby się było stało, gdybyś ty, mateńko, nie była zabrała tego dziecka od téj brzydkiéj kobiéty. Prawda, że byłoby ono umarło?“

— „Tak zapewniał lékarz“.

— „Powiédz więc, mateńko, dlaczego nié ma takiego domu, gdzieby zaraz brali takie małe dziéciątka bez matek. Przecieżby to było lepiéj, niż czekać, aż zachorują i wtedy je dopiéro oddawać do szpitala“.

— „Potrzebaby na to bardzo dużo piéniędzy“.

— „Bardzo dużo piéniędzy“, odparła dziewczynka zamyśliwszy się smutnie. Naraz, zarzuciwszy ręce na szyi matki, zawołała:

— „Mateńko! słyszałam, jak mówiono, żeś bardzo bogatą — musisz więc miéć dużo piéniędzy. Tyś taka dobra, takaś zawsze smutna, gdy zobaczysz jakie biédne małe dziecko! każ wybudować taki dom, mateńko, gdzie się będzie chować dużo takich maleńkich dzieci bez matek. Będziemy tam razem chodzić do nich, będę im szyła koszulki. O, zobaczysz, że potrafię! Ach mateńko, mateńko, zrób to dla mnie, jeżeli mnie kochasz!“

— „Choć cię kocham, dziecko moje, zrobić tego nié mogę. Jesteśmy wprawdzie bogate, ale ja tylko osobistym majątkiem, to jest tym, który dostałam po rodzicach, rozporządzać mogę, a ten stanowi zaledwie małą cząstkę majątku, który posiadam. Majątek zaś ten jest majątkiem twego ojca i prawem spadku tobie się dostanie, gdy dorośniesz. Ani ja, którą twój ojciec ustanowił główną opiekunką, ani przyjaciel ojca, którego on wyznaczył twoim opiekunem, by mi pomagał w interesach, nié mamy prawa szafować tym majątkiem, nawet na tak piękny cel“.

Dziecko smutnie spuściło główkę.

— „Jużby czas wracać“, rzekł przybliżając się góral, który przewodniczył téj małéj wycieczce.

Zasmucona dziewczynka, któréj piękne plany napotkały przeszkody, nié mogące się dobrze pomieścić w jéj maléj główce, podawszy rękę matce, szła obok niéj czas jakiś dziwnie zamyślona. Dziécięca jéj natura nie pozwoliła jéj jednak poddawać się zbyt długo poważnym myślom. Różnorodne kamyczki, po których kroczyły drobne jéj stopki, zaczęły zwracać jéj uwagę. Nazbiérała ich pełno do kieszonek serdaczka, urwała kilka kwiatków, cała zajęta têm, co ją otaczało. Przechodziła właśnie koło gromadki maleńkich smereczków, z których jeden tak ładnie wyrósł, że stanęła, podziwiając go.

— „Ach! jaki on śliczny, ten smereczek, patrz, mateńko, gdyby go tak można było zabrać tam do miasta, dopiéroby to była uciecha!“

Młoda matka spojrzała pytająco na górala.

— „Coby nie“, odparł tenże, zrozumiawszy to nieme pytanie. — „Wykopię go ze ziemią, a w domu włożę w sporą drewnianą donicę i zabierzecie go sobie do miasta. Nie żałujcie mu tylko wody i trzymajcie na dworzu, a będzie rósł. Już inni państwo brali smereczki i mówili, że im się przyjęły. Spróbujcie i wy“. To mówiąc, nachylił się i z pomocą siekiérki wyjął drzewko z ziemią, którą przytrzymując szérokiémi dłońmi wokoło korzeni smereczka, niósł go tak ku wielkiéj uciesze małéj Zosi.

— „Mateńko, mateńko, jakie on ma śliczne gałązki, od dołu takie szérokie, a ku górze coraz węższe! Zupełnie jak to drzewko, które miałam na ostatnią gwiazdkę; tylko tamto było bardzo duże, a to takie malusie!“

Powiedziawszy to, szła chwilkę zamyślona; naraz, zwróciwszy się ku matce, zawołała:

— „Wiész co, mateńko, wiész coby można zrobić? O, musisz mi przyrzec, że to zrobisz. Przyrzeknij, mateńko, moja złota mateńko, przyrzeknij“!

— „Ależ, dziecko, nie wiem, czy będę mogła zrobić, czego pragniesz“.

— „O! będziesz mogła; zobaczysz, że będziesz mogła“.

— „Ależ co, dziecko?“

— „Powiédz, że zrobisz“.

— „Jeżeli to będzie możebne, kochanie moje, to przyrzekam“.

— „Otóż, mateńko, jak będzie gwiazdka, na którą ja zawsze z taką radością czekam, bo tyle, tyle pięknych rzeczy wtedy dostaję, to mi postawisz, zamiast dużéj choinki, ten mały smereczek, ale na nim żadnych świécidełek, boby się popsuł, tylko pod nim... pod nim... No zgadnij, zgadnij, co ma być pod drzewkiem?“

— „Doprawdy nie wiem, chociaż zwykle umiem odgadywać twoje myśli“.

— „Pod nim niech będzie“ — i tu dziewczynka podniósłszy się na paluszki do ucha matki,

szepnęła: „niech będzie takie małe dzieciątko, co to nié ma matki“.

— „I cóż moja Zosieńka zrobi z takim prezentem?“

— „O wiem, wiem co zrobię; kupię kolebkę i postawię ją w garderobie, obok łóżka Anusi; ona taka dobra, tak lubi dzieci. Z pieniędzy, które mi dajesz, mateńko, będę kupowała wszystko, co będzie potrzeba, bo ja będę mamą tego dziecka; więc trzeba, żebym o niém myślała. Będziemy go karmić flaszeczką — słyszałam, jak nasz doktór mówił, że bardzo wiele dzieci się tak chowa; a kiedy Anusia mnie wypiastowała, to już wié, co dziecięciu potrzebne. Cóż, mateńko, dasz mi taką żywą lalkę, zamiast tych, co nic nie czują, a tyle kosztują? Cóż — przyrzekasz?“

— „Przyrzekam“, odrzekła matka, a oczy jéj, pełne łez, podniosły się ku niebu, jakby się pytały tego, co odszedł: czy cieszy się ze swéj dzieciny?

Wigilija Bożego Narodzenia była w tym roku mroźna, lecz piękna. Zewsząd od rana słychać było dzwonki szybko mijających się sanek i skrzyp śniegu pod stopami śpieszących pieszo. Każdemu było pilno — nié ma bowiem w całym roku, u nas w Polsce, dnia, w którymby więcéj było ruchu na ulicach miast naszych, jak w wigiliję Bożego Narodzenia.

Wśród tego ruchu, ogólną uwagę zwracały na siebie eleganckie sanki, w których siedziała kobiéta w żałobie, przed nią, na przedniém siedzeniu, stał mały smereczek w drewnianéj doniczce. Sanki, przejechawszy szybko przez miasto, skręciły w aleję, prowadzącą ku cmentarzowi i stanęły przed jego bramą. Siwowłosy służący zeskoczył z sanek i wziąwszy doniczkę ze smereczkiem, szedł ze spuszczoną głową za swoją panią.

Szła prędko przez kilka alej; w końcu, stanąwszy przed kaplicą grobową z napisem: „Grób rodziny X.“, usiadła na śniégiem pokrytéj ławeczce, a oczy przepełnione łzami podniosła na świeżo wmurowany blat marmuru, na którym złotémi literami wypisane było imię jéj Zosieńki. Wpatrzona w to wypieszczone imię, które tyle razy wymawiała z pieszczotą, szeptała łkając: Zosieńko, Zosieńko!...

Siedziała tak długo z załamanémi rękami, a spadające grube płatki śniégu pokrywać zaczęły ciemny jéj płaszcz białym całunem, czyniąc ją podobną do jednego z tych okalających ją posągów.

Po twarzy starego sługi toczyły się grube łzy. Zaniepokojony o siedzącą, którą jako dziecko na rękach piastował i dotąd, choć już wdową była, nazywał często: „swoją ukochaną panienką“, ośmielił się zbliżyć do niéj i przerywając smutną zadumę, spytał:

— „Co pani każe zrobić ze smereczkiem?“

— „Zawołaj, mój Janie, stróża cmentarnego i każ mu wkopać drzewinę przed grobem“.

Za chwilę, zakopański smereczek znalazł się przed grobem złotowłoséj dzieciny, któréj tyle sprawiał uciechy, a która z posiadaniem go połączyć chciała dobry uczynek.

— „Spełniam twoje życzenie, dziecino moja“, jękła matka. — „Masz smereczek, który pozostanie tu z tobą; ja zaś idę spełnić resztę twego życzenia“. To rzekłszy, szła napowrót ku wyjściu. Za chwilę sanki dążyły w przeciwną stronę miasta.

Wieczorem dnia tego w miejscowéj gazecie czytać można było następujący artykuł:

„Dziś o godzinie czwartéj po południu Biskup nasz dokonał poświęcenia zakładu, który nosić będzie miano: „Zakładu Dzieciątka Jezus“. Zadaniem tegoż będzie wychowywanie niemowląt, opuszczonych przez matki. Wiadomo, że brak podobnego zakładu dotkliwie czuć się dawał, żeśmy co chwila notować musieli straszne zbrodnie, w skutek tego powstałe. Matki, nié mogące wyżywić swych dzieci, lub pragnące błąd swój zataić, pozbywały się w okrutny sposób tych biédnych istot, nie umiejących się bronić.[1])

Miłosierdzie szlachetnéj kobiéty, która, po śmierci jedynéj dzieciny, cały majątek téjże, pół milijona reńskich, oddała na ten cel piękny, stawi tamę temu okrucieństwu.

Bogato uposażony zakład, położony za miastem, składa się z kilkunastu domków, zbudowa-

---

[1]) W całéj Galicyi nié ma dotąd takiego zakładu.

nych w półkole, pośród nich widnieje piękna kaplica z domkiem, gdzie pomieszczą się Siostry miłosierdzia, którym oddano pieczę nad zakładem.

Do głębi wzruszeni, wysłuchaliśmy mowy naszego Biskupa, z której dowiedzielismy się, że podług woli pani X., fundatorką zakładu ustanowiono zmarłą przed miesiącem ośmioletnią jéj córeczkę. Nieszczęśliwa matka spełnia ostatnie życzenie ukochanéj dzieciny.

Po ceremonii poświęcenia zakładu, przyjęto piérwsze niemowlę, dziewczynkę, którą ochrzczono imieniem zmarłéj Zosieńki".

M. A. Miłkowska.

NIE POKONA!

1.

Mrok szary zapadł już zupełnie, gdy z domku najbardziéj wysuniętego na wąską uliczkę małego miasteczka, wybiegło kilkoro dziewcząt, śmiejąc się i rozmawiając wesoło.

— No, no, — co się stało naszéj staréj, że nas dziś tak wcześnie wypuściła, — zawołała jedna, podskakując i potykając się o kamień, leżący bez ceremonii na środku ulicy.

— A cóż to, — nie wiész, — że to jutro świętéj Katarzyny, a dzisiaj stara imieniny wyprawia, — będzie u niéj bal — to jej szwalnia potrzebna, — odrzekła druga przyśpiéwując, jakby wspomnienie balu pobudzało ją do większéj jeszcze wesołości.

— Jaka ta Anusia śmieszna, — bal u staréj! toćże u niéj nikt z młodych nie bywa, — chyba więc przyjdą sami staruszkowie na tabaczkę; — dorzuciła trzecia.

— A tak, przyjdą staruszkowie, zażywać będą tabakę, a potém psik, psik, — a drudzy im odpowiedzą: chu, chu, chu, śmiała się Anusia, — a dziéwczęta inne zaczęły za nią powtarzać, naśladując domniemany koncert u swojéj chlebodawczyni.

Przechodnie przystawali i śmieli się z niémi razem, bo każdy je znał, że to są „uczciwe robotnice ze szwalni", córki rzemieślników miasteczka. Niejeden pozdrowił dobrém słowem, a dziewczęta, odpowiadając na pozdrowienie, przerywały na chwilę udany kaszel, a potém, wziąwszy się pod ręce, śmiały się znów, nie zważając ani na błoto, ani na wyboje w bruku; nie przestraszała ich też ciemność, bo znały doskonale uliczkę, — nie przerażał nawet dészcz, marznący w powietrzu i siekący je po twarzy, bo mając kilka godzin mniéj pracy, cieszyły się swobodą i pragnęły jéj użyć.

— Psik!! ozwał się jakiś głos obcy, tuż nad uchem idących.

Dziéwczęta odskoczyły od siebie, dwie pośpieszyło kroku, skręcając w jednę z pobocznych uliczek. Anusia tylko pozostała, przytrzymana silném ramieniem.

— A cóż tak bardzo się panienka przestraszyła? zapytał przelękłéj.

— Niech mnie pan puści! rzekła błagalnie, ujrzawszy nieznajomego.

— Aha, nie trzeba było kaszlać i kichać — zaraziłaś mnie, moja mała, katarem, — musisz teraz wyléczyć.

— Niech pan nie żartuje, — proszę pana, — niech mnie pan puści, — odrzekła, usiłując oswobodzić swe ramię i podnosząc na niego przestraszone oczy.

— Jakie ty masz śliczne oczy, moja duszko, — rzucił w odpowiedzi napastnik, przybliżając się coraz więcéj i przypatrując dziéwczęciu, na któréj świéżą twarzyczkę padło właśnie słabe światło jedynéj wśród uliczki naftowéj latarni.

— Takich ładnych oczu nie puszcza się tak bezkarnie, mówił daléj, — témbardziéj musisz mnie teraz z kataru wyléczyć.

I to mówiąc, objął wpół wyrywającą mu się i płaczącą dziéwczynę, nachylił się ku jéj twarzy, lecz nim zdążył złożyć pocałunek, uczuł na swoich plecach gruby kij, a potém pięść na plecach, która odrazu oduczyła go szukania lékarstwa na katar

i zmusiła do porachowania kamieni pod grubą warstwą błota, w które runął jak długi.

Anusia tymczasem, oswobodzona z cisnących ją ramion, biegła co tchu do domu, nie oglądając się na siebie, gdy usłyszała wołanie:

Anusiu, panno Anusiu! proszę poczekać.

— Ach, jak to dobrze, że mi pan Ignacy przyszedł na pomoc, rzekła dziewczyna. bo ten jakiś, to chyba złodziéj, — już bałam się, żeby mi futrzanego kołnierza nie ściągnął, tak się do mnie przysuwał.

— Eh, moja panno Anusiu, on tam gorszy od najgorszego złodzieja! odrzekł Ignacy. Ale dobrze, żem i ja dziś wyszedł wcześniéj z fabryki, bo któżby był obronił moję Anusię? a przecież ja mam do tego największe prawo, boć przecie wkrótce się pobierzemy! dodał, biorąc dziewczynę pod rękę.

Oh, ba! — rzekła Anusia zawstydzona, — nie wyrywała jednak ręki, lecz czując się teraz bezpieczną, śmiała się, opowiadając całą przygodę. — Jak mnie ten jakiś złapał, takem się przestraszyła, żem nawet nie spostrzegła, że Rózia i Salka mnie odbiegły, kończyła opowiadanie dziewczyna, — a serce to mi jeszcze do tego czasu jakby młotem uderza.

I tak rozprawiając doszli do maleńkiego domku, gdzie Anusia mieszkała z babką staruszką, na którą pracowała. — Bo i dlaczegoż nié miała być wesołą, — nie groziło jéj już teraz żadne niebezpieczeństwo, a chociaż na ulicy było ciemno, to jéj było jasno, bo szła obok pana Ignacego z którym oddawna się miłowała, a od tygodnia powiedzieli to sobie wyraźnie przy babce, która, pobłogosławiwszy ich, modliła się już teraz tylko o to, żeby mogła dożyć téj chwili, kiedy swoją poczciwą Anusię odda również uczciwemu i pracowitemu Ignacemu.

O, bo pan Ignacy był nielada rzemieślnik, — doskonały był z niego ślusarz, pracował w niedawno otworzonéj fabryce, — a chociaż tam było robotników moc, Bóg wié skąd posprowadzanych, on nie powstydził się ze swoją robotą, a nawet dyrektor obiecał mu stałą miesięczną płacę od Nowego Roku.

Nie dziw więc, że Anusi było wesoło i za przybyciem do domu opowiadała znów babci, śmiejąc się, całą przygodę.

Lecz Ignacy nie podzielał wesołości narzeczonéj: chmurny był i od czasu do czasu rzucił tylko słówko, a palce u rąk tak wyciągał pod stołem, że aż kości trzeszczały. Dziwiło to Anusię i wprost mu wypowiedziała, żartując, że musiał coś bardzo kwaśnego zjeść na obiad i język mu zdrętwiał, to i mówić nié może, a krzątając się przy kominku, od którego nęcąca woń smażonéj słoniny rozchodziła się po całéj izdebce, obiecywała podać zaraz zaciérki, mające złagodzić owo kwaśne jadło, które tak źle na humor jéj narzeczonego wpłynęło.

— Oj, czasami to i bez kwaśnego jadła człowiekowi kołem język stanie, gdy mu frasunek na duszę padnie! bronił się Ignacy.

— No, to niech pan Ignacy raz już opowié, — rzekła dziewczyna, wlepiając w niego swoje modre oczęta, — boć ja tam nie lubię takich chmurnych ludzi, — zaraz mi się zdaje, że idę za pogrzebem.

Ignacy, nié mogąc się oprzéć urokowi tych cząt, powiedział, że mu stoi ciągle na myśli ten poturbowany przez niego napastnik. Dziewczyna nadąsała się, utrzymując, że mu żal teraz pięści, którą sobie potłukł o plecy tego tam jakiegoś w jéj obronie.

— Ach, moja panno Anno, moja kochana Anusiu, toć jabym sam siebie gotów zabić, byle tylko ciebie obronić, — ale ten napastnik to był Schwartz.

Schwartz! dyrektor fabryki! zawołała Anusia, zapomniawszy o wszelkim gniéwie, — a babci aż druty z pończochy wypadły z wielkiego przerażenia i powtórzyła drżącemi usty:

— Schwartz! ten niemiec!

— Tak, tak! rzekł ponuro Ignacy.

Chwila była zupełnego milczenia, jak gdyby nazwisko niemca zaparło głos w piersiach szczęśliwych dotąd ludzi.

— Ale kiedy on mówił po polsku, — przerwała milczenie Anusia.

— Mówić on tak dobrze po polsku jako i my, bo się już po fabrykach w naszym kraju nauczył, — ale niemiec to zabity, — komu może, to dokuczy; powiadają, że jak się uweźmie, to tak dojedzie, że go się przez całe życie pamięta, — prawił, rozgadawszy się Ignacy. Ot, nie chciałem nawet o tém mówić, ale panna Anna to wszystko z człowieka wydobędzie.

— To i co, — do współki to i zmartwienie nie tak ciężkie, a teraz panu Ignacemu będzie lżéj, że cały frasunek wypowiedział, rzekła energicznie dziewczyna, przyrzekając sobie w myśli, że jutro wstanie jak świt i pójdzie do kościoła, wysłuchać na tę intencyją Mszy świętéj przed Panem Jezusem, żeby niemiec nie domyślił się, kto go tak poczęstował, — głośno zaś dodała:

— Gdzieby on tam w takiéj ciemności poznał pana Ignacego! — a chociaż smutek padł jéj na serce, utrzymywała wesoło, że niemcy z pewnością dostają bielma na oczach, gdy ich polski deszcz pokropi po głowie, a kij pogłaszcze po plecach.

I zachęcała do jedzenia onych przyobiecanych zacierek, które z dużą salaterką postawiła na stole, przerywając babci szeptanie modlitwy, którą zaraz odmówiła na intencyją, żeby Bóg wszelkie złe odwrócił. Babcia westchnęła, obiecując sobie odprawienie nowenny do świętego Józefa, opiekuna wszystkich nieszczęśliwych, Anusia tymczasem szczebiocząc i udając wesołość, zażegnała jakoś smutek, — a chociaż każde z tych trojga kryło w głębi serca niepokój, reszta jednak wieczoru zeszła na zwykłych żartach i projektach na przyszłość.

2.

Na drugi dzień była niedziela. Anusia, jak sobie przyrzekła, wysłuchała raniutko Mszy świętéj, — szła jednak na sumę z narzeczonym, — boć przecie tamta Msza była na jéj wiadomą intencyją, a sumy w niedzielę z obowiązku wysłuchać była powinna. Już przed samym kościołem spotkali się oko w oko ze Schwartzem, — a chociaż widziała go tylko po ciemku, odrazu poznała, i tak się jéj jakoś dziwnie zrobiło, jak gdyby koło niéj prześliznęła się zjadliwa gadzina. Schwartz uśmiechnął się, a nim Ignacy zdążył mu się ukłonić, niemiec uchylił kapelusza, uszedłszy kilka kroków, jeszcze raz się za wchodzącą do kościoła parą obejrzał, — mruknąwszy sobie:

— Popamiętasz ty mnie do dziesiątego pokolenia, du, verfluchter Pole! i pięść z groźbą zacisnął.

Anusia, ujrzawszy przyjazny ukłon, spojrzała na narzeczonego tym wzrokiem, co to mówi wyraźnie: „A widzisz, niepotrzebnieś się martwił“. Wszedłszy zaś do kościoła, gorąco dziękowała Bogu, że jéj wysłuchał, i że niemiec najwyraźniéj nie wié, kto był sprawcą, że zamiast przysunąć się do jéj rumianéj twarzyczki, — zarył nosem w błocie.

— I mnie pewnie nawet nie poznał, — musiał być trochę pijany i dlatego tak mnie napastował, — myślała sobie dobrodusznie, — bo gdzieżby tam taki porządny pan, w takiém pięknem futrze, zaczepiał dziewczęta, wracające z roboty!

I uspokojona zupełnie, umiała wlać otuchę w serce narzeczonego, który też, przyszedłszy na drugi dzień wieczorem, również przyniósł uspakające wieści, że niemiec najwyraźniéj go nie poznał, bo tak, jak dawniéj, grzecznie i przyjaźnie z nim rozmawiał. Śmiano się więc z niepotrzebnego strachu; — babcia zaś ślubowała sobie, że jak tylko skończy jednę nowennę, rozpocznie zaraz drugą, a Anusia piérwszy piątek po zdarzonym wypadku suszyła solennie na podziękowanie Bogu, że się to wszystko tak dobrze skończyło. Wreszcie zapomniano o całéj przygodzie, — adwent przeszedł spokojnie, a na Nowy Rok Ignacy dostał stałą pracę w fabryce z miesięczną płacą 30 rubli; prócz tego wolno mu było zarabiać po godzinach fabrycznych i dobrze mu płacono od sztuki; — słowem wszystko szło jak z płatka — Ślub szczęśliwéj pary odbył się w zapusty.

— Ładną pan masz żonę, panie Ignacy, — rzekł Schwartz pewnego poniedziałku, spotkawszy ich poprzedzającéj niedzieli, idących do kościoła.

— Nie tylko ładną, ale i dobrą, odrzekł Ignacy z pewném zadowoleniem. — I z taką siłą uderzył młotkiem po stali, jak gdyby chciał tém dowieść, że dla takiéj kobiéty warto pracować.

Upłynęło znowu parę miesięcy, — Anusia, chociaż mąż niczego nie żałował, brała jednak roboty ze szwalni, — a że była zręczną pracownicą i jéj również płacono od sztuki, a w domku na Cichéj było prawdziwe cicho i spokojnie. Słonko zaczęło coraz jaśniéj przyświecać; — od łąk i pola zalatywało piérwsze tchnienie wiosny, rozbudził się skowronek, — a pani Ignacowa weselszą jeszcze i piękniejszą była. Radowała się nawet coraz to więcéj, bo dziwnie jéj się gospodarstwo wiodło. Nasadzona kura wyprowadziła właśnie dnia tego maleńkie stadło żółciutkich jak kanarki kurcząteк, — na oknie fuksyje i laki tak wcześnie rozkwitły, jak jeszcze nie pamiętała.

— Toż się to Ignacy ucieszy, gdy po kilku tygodniach pokażę mu duże już kurczęta, — część sprzedam, albo nie, nie pokażę mu żywe, tylko upiekę w niedzielę; — pokiwa wtedy głową i powié: „Taki przysmak pański“, — ale mi nie powié, że za drogi, — oj nie, onby mi niczego nie pożałował, — ale sobie pomyśli, że zbytki robię, — ale ja mu nie pozwolę nawet pomyśléć, — nie, nie, bo za sprzedane kurczęta pokażę pieniądze i powiem, że to dla syna...

— A jak będzie córka? przerwała babusia, przyrządzająca pożywienie dla onych kurcząt.

— To nic, — to wszystko jedno, — odparła śmiejąc się kobiéta. Ale Ignacy i z kwiatków się ucieszy, — do jutra to wszystkie rozkwitną, dodała, spoglądając na okno, a on tylko w święto może się wszystkiemu jak należy przyjrzéć, — boć go dzień wypędzi, a noc przypędzi od pracy. I westchnęła kobiécina.

— Oj, co prawda, to prawda — a ze wszystkiego zadowolony i zawsze wesoły, przywtórzyła babcia.

Ignacy jednak tego dnia powrócił wcale niewesoły. Nie przyśpiéwywał, jak to miał zwyczaj, — wszedł chmurny, a na szczebiot żony i pieszczoty nie odpowiadał zwykłémi żartami.

— Spracowałeś się dzisiaj pewnie bardzo? — pytała go żona.

— Eh, gdzie tam, — to gorzéj, że mi się praca z rąk wymyka.

— Co znowu? — zapytała kobieta.

— A no, Schwatz powiedział, że roboty na sztuki dawać nie będzie.

— A cóż za mucha tego niemca w nos ugryzła? Taki się zdawał przyjazny, mówiła Anusia.

Strapiło ją zmniejszenie miesięcznego dochodu, który im dawał bardzo dostatnie utrzymanie, pozwalając nawet myśléć o jutrze; pocieszała jednak męża, że ona postara się tak dobrze gospodarować, aby im, jak dawniéj, na niczém nie zbywało.

— Ty też tymczasem trochę odpoczniesz; — może znów niemiec się udobrucha i da ci robotę na sztuki, — a chociaż się tam na bok nic nie odłoży, — to da Bóg, jak się znajdzie praca, będziemy znów zbiérali na czarną godzinę.

Myślała bowiem o owém stadku żółciutkich kurcząte i o dwóch kwoczkach, które w przyszłości miały wyprowadzić pisklęta.

— Wszystkie sprzedam, w domu nie zjémy ani jednego, a toż to dopiéro będzie niespodzianka, gdy parę rubli oddam Ignacemu! — myślała sobie.

Ignacy jednak coraz smutniejszy wracał do domu: grzeczny zawsze na pozór Schwartz coraz to sobie coś do niego upatrzył. Robota, którą dawniéj niemiec odbiérał z zadowoleniem, teraz mu się nie podobała; w zasuwach i klamkach, które tak dokładnie Ignacy wyrabiał, że je na wzór innym dawano, Schwartz znalazł teraz zawsze coś do przyganienia.

A tu i w domu padło jakieś nieszczęście. Babcia, będąca pomocą około maleńkiego gospodarstwa, zaniemogła na obie nogi, — ręce jéj pokurczyło — i nie tylko pomódz nié mogła, lecz jeszcze potrzebowała posługi. Anusia, mając coraz mniéj siły, chociaż uśmiéchała się i udawała wesołość, nié mogła wszystkiemu podołać; — musiała więc przedewszystkiém porzucić szycie, przynoszące jéj sporo, a owe stadło kurcząt, na które rachowała, zmarniało z braku dozoru.

Wreszcie pewnego dnia, babcia, drzémiąca ciągle, nie obudziła się wcale. — Trzeba ją było pochować.

W domku na Cichéj robiło się coraz ciszéj, — nie szemrały pobożne pieśni staruszki, nie rozbrzmiéwały téż piosenki Anusi, któremi zwykle dopomagała sobie w pracy, — a chociaż siliła się na wesołość, śmiéch jéj był przymusowy, który tylko drażnił spracowanego robotnika.

Wśród takich warunków, tę smutną ciszę przerwał płacz nowonarodzonego dziécięcia. Zdawało się, że przybyciem maleństwa rozjaśniło się jakoś w smutnym pokoiku. Lecz rzeczywiście tylko na chwilę. — Ignacemu zmniejszono płacę miesięczną o połowę.

— Że też to wy, polacy, nié macie najmniejszéj wytrwałości — mówił Schwartz, — byłeś, mój panie Ignacy, takim dobrym robotnikiem, a teraz coraz więcéj się opuszczasz. Ja nié mogę płacić za byle jaką robotę, tak, jak za dobrą; — ja mam sumienie i nié mogę narażać powierzonéj mi fabryki na stratę, a ludzi kupujących, żeby zły towar za swoje pieniądze otrzymywali.

Ignacy oglądał swoję robotę po sto razy, dokładał starania, nie widział jednak w niéj téj niedokładności, o którą go posądzano.

— Chytry niemiec, — myślał sobie, — musi mieć coś w tém, a taki zdawał się grzeczny i u przejmy, — Co jemu się stało? I przychodziła mu wtedy na myśl owa noc ciemna, — umizgi niemca do jego narzeczonéj i gruby kij, który zawsze nosił w ręku, wracając z warsztatu.

— Ale gdzieżby tam! — przecież to już rok blisko, i narazie nic nie mówił, — cóżby mu się teraz dopiéro przypomniało!.. myślał sobie dobrodusznie poczciwy rzemieślnik.

Tymczasem żona była chora, trzeba było płatnéj pomocy; — zima, jak na złość, mroźna, wydatków coraz wiecéj przybywało, a jak tu choréj kobiécie powiedziéć, że praca jego nie wystarcza na opędzenie nawet najpiérwszych potrzeb! Anusia i tak oszczędzała, jak mogła. Trzeba było jednak naruszyć grosz, złożony na czarną godzinę; wreszcie powiedziéć żonie całą prawdę i przeprowadzić się do mniejszéj izdebki.

Poczciwa Anusia pocieszała męża, że oni i z tego wyżyją.

Robota się znajdzie, -- mówiła, — dawał nam Pan Bóg dobre, to i złe trzeba przyjąć z Jego ręki. Jak tylko wyzdrowieję, wezmę się do szycia; — pani Katarzyna przysyłała, że ma dla mnie robotę, — malec taki spokojny, to mi da siedziéć nad igłą. — Prawda, synku, pozwolisz matce pracować? dodaławała, całując uśmiéchające się do niéj niemowlę.

W jakiś czas potém Ignacy wrócił z fabryki wesoły, przyśpiewując jak dawniéj. Schwartz kazał mu napisać prośbę do właściciela fabryki, że pensyja, którą wypłacają robotnikom, jest zamała, i że proszą wszyscy o podwyższenie zapłaty.

— A taki był jakiś grzeczny, — mówił Ignacy, boć chociaż ta umiem pisać, — ale zawsze palce pozesztywniałe przy pracy nié mogą tak chybitnie po papiérze śmigać, — ale dyrektor mówił, że nic nie szkodzi, a własnoręczne pisanie więcéj znaczy aniżeli cudze, kazał mi usiąść przy swoim biurku, a sam chodził tymczasem po pokoju. Kiedym skończył, dyrektor przeczytał, złożył papiér, położył go pod taką szklanną kulą, co nią przykłada papiéry i rzekł do innych robotników, co przyszli po wypłatę: Pamiętajcie, — tu leżą papiéry Ignacego, — snać, żeby sam nie zapomniał, dodał rozradowany rzemieślnik. Wieść ta przyniosła znów wesołość do izdebki Ignacego, a Anusia powtarzała: — Widzisz, widzisz, mówiłam ci zawsze, że Pan Bóg miłosierny nie opuści tego, kto Mu ufa i żyje sprawiedliwie. A toć przecie pracujesz uczciwie, żyjemy po Bożemu, toć nam Pan Bóg dopomoże wychować na Jego chwałę tego małego robaka! dodawała, całując syna.

I już dawno nie było u nich tak błogo i wesoło jak owego wieczoru. Ignacy uradowany zasnął wreszcie, Ignacowa klęczała przy kołysce, karmiąc niemowlę, — gdy nagle około okien usłyszała przyśpieszone kroki kilku ludzi, a wreszcie silne stukanie do drzwi. — Kobiéta się przelękła, przyszedł jéj na myśl pożar, — uchwyciła więc dziecko na ręce, zawołała na męża i poszła drzwi otworzyć. Cofnęła się z przerażenia, — we drzwiach stał naczelnik z żandarmami i dwóch żołniérzów z bronią w ręku.

— Czego sobie panowie życzą? spytał Ignacy, ubiérając się na prędce i nie rozumiejąc, co się to dzieje.

— Gdzie masz maszynę do odciskania tych oto przeklętych papiérów, rzucił mu w odpowiedzi żandarm.

— Maszynę? powtórzył Ignacy,—ależ to pewnie pomyłka, bo ja jestem ślusarz i żadnego nie odciskam papiéru, — ja robię zamki.

— A to pismo znasz? i podsunął mu przed oczy prośbę pisaną wczoraj.

— A tak, to ja pisałem tę prośbę i oddałem ją panu dyrektorowi, odrzekł spokojnie Ignacy.

— A z tą prośbą oddałeś ten papiér drukowany.

— Nie, ja żadnego papiéru drukowanego nie dawałem.

— Znamy się na tém, — nie kręć lepiéj i powiédz, gdzie jest maszyna do drukowania tych papiérów, ty wiész dobrze, co one zawiérają.

Ignacy napróżno przysięgał, że nie wié o żadnéj maszynie; próżno zaręczała Anusia, że mąż jéj jest ślusarzem i nié ma nawet tyle czasu, żeby się na książce pomodlił, a cóżby dopiéro bawił się drukowaniem papiéru. Wszystko nic nie pomogło: dwóch żołniérzów stanęło przy Ignacym, nie dając mu się ruszyć, a naczelnik badał i pytał naprzemian oboje, nie uważając nawet na kwilenie dziecka, które, przestraszone gwarem, rzewnie płakało. Obejrzał wszystkie narzędzia ślusarskie, które miał Ignacy w domu, poodsuwano sprzęty,

wreszcie wskazał na niewielką skrzynkę, stojącą w kącie izdebki.

— A to co?

– To mój mały warsztacik, na którym robiłem zawsze w fabryce, gdy mi sztuki dawano; po zamknięciu wielkiego warsztatu, gdy mi sztuk odmówiono, przyniosłem warsztacik do domu.

— Otworzyć tę skrzynkę! rzekł naczelnik.

Ignacy chciał spełnić rozkaz, — nie pozwolono mu się ruszyć, wzięto tylko klucz wskazany. — W skrzynce, zamiast warsztaciku ślusarskiego, znajdowało się duże pudło blaszane, pod zwiérzchnią jego pokrywą, służącą zarazem za tłocznią, były takie same kartki drukowane, jaka znalazła się w prośbie Ignacego; — daléj czcionki, słowem cały przyrząd drukarski.

— Ależ to nie mój warsztat! krzyknął Ignacy. Anusiu, co się stało?

— Kobiéta spojrzała osłupiałémi oczyma, nie wiedząc nic, również jak i mąż jéj.

— To zwykła wasza piosenka! mruknął naczelnik, — a teraz zabiérajcie się oboje.

— Jakto? gdzie? zapytał Ignacy.

— Nie potrzebujecie się pytać o drogę, zaprowadzą was, — tylko prędko, — bez hałasu, — dodał, usłyszawszy płacz kobiéty.

— Ależ, panie naczelniku, tę maszynę musiał ktoś w warsztacie włożyć w moję skrzynkę: nie zaglądałem do niéj, po przyniesieniu do domu.

— Dobrze, dobrze, opowiész to wszystko, gdy cię zapytają, — a teraz prędko,..

— To już pójdę ja, — ale po cóż ona, — dziecko, rzekł zrozpaczony rzemieślnik.

— Ona pójdzie, – dziecko może wziąć, może zostawić, — jak wam się podoba; nie bójcie się, mieszkanie będzie dobrze pilnowane.

— I nic nie pomogło... powleczono ojca i matkę i małe u jéj piersi niewolę.

3.

Po tygodniu Anusia wybladła i wynędzniała wyszła z dziécięciem z więzienia; mąż jednak pozostał i wkrótce wywieziono go do gubernijalnego miasta. Biédna kobiéta sprzedała wszystkie sprzęty i powlokła się za nim. Chodziła tam od drzwi do drzwi, a nic się o mężu dowiedzieć nié mogła; mijały miesiące w obcém mieście, roboty żadnéj nie znalazła, resztka zapasów zupełnie się wyczerpała, nie było co sprzedawać, pozostała na niéj jedyna sukienka i chuścina, którą okrywała śmiejące się do niéj i zdrowe, mimo niewygód, dziécię.

Gdy raz wracała z codziennéj wędrówki, do swego mieszkania na przedmieściu, przysunął się do niéj jakiś człowiek, mówiąc:

— Mnie żal was, dobra kobiéto, — ja widzę jak wy się staracie za mężem, — no, tak ja wam powiem, co wy możecie go ocalić.

— Kobiéta krzyknęła radośnie.

— Zbawco mój, zawołała, chwytając jego rękę, — powiédz mi, dobry panie, co mam robić — a wszystko uczynię.

— Jął więc opowiadać, że mąż jéj jest skazany na wywiezienie w głąb Syberyi, za drukowanie i rozrzucanie pism socyjalistycznych, lecz on jéj wyrobi, że zobaczy męża. Potém mówił, że Bóg jest miłosierny dla wszystkich narodów, a jak Go kto chwali, to wsio rawno, — bo Pan Bóg zawsze wszystko rozumié.

Kobiéta wzdychała, powtarzając co chwila: oj prawda, prawda! i jakaś otucha napełniała jéj serce, — wreszcie ów nieznajomy opiekun rzekł do niéj:

— Niech pani będzie zupełnie spokojna, chociaż go zawtra mają już wywozić w Sibir, to ja tak zrobię, co wy go zobaczycie wpierod. — Pamiętajcie tylko powiedzieć mu, żeby on zażądał batiuszki, tak oto naszego ksiendza, carską wiarę przyjął, i wy za nim, — i ten oto rebienok, — dodał — wskazując na dziécię, — to waszego choćby i z drogi wrócą. — Nasz car jest bardzo miłolubliwy dla takich. co jego wiarę przyjmują i wam wszystkim nie da krzywdy zrobić.

Lecz kobiéta nie słyszała już jego ostatnich wyrazów, — dźwięczało jéj tylko w uszach, że ma namawiać męża, żeby odstąpił swojéj wiary.

— Nie, nigdy, — niech się dzieje wola Boża, — choćbyśmy wszyscy troje zginąć mieli, to niechaj przynajmniéj zginiemy w swojéj wierze! zawołała.

— Oj, jakie wy durne, wy wszystkie takie polaczki! – mówił, — ja was nie namawiam; jak chcecie, — a jutro możecie przyjść tam pod więzienie. Przez noc może się namyślicie, — boć szkoda by było takiego uczciwego człowieka, jak wasz, — ja go znam zdawna!

I to mówiąc poszedł w swoję drogę. Kobiéta sama nie wiedziała, co się z nią dzieje. — Szu-

miało jéj w uszach, — wyrzec się wiary świętéj — to straszne! — Znów przychodziło jéj na myśl, co ten nieznajomy mówił, że Pan Bóg zawsze zrozumie w jakibądź sposób ludzie modlą się do niego. — Ba, i czemużby nie, — toć Pan Bóg rozumie nawet świergot ptaszęcy. — Żeby to przynajmniéj tam u nich, w miasteczku, miałaby się kogo poradzić, — poszłaby do dobrodzieja, — ale tutaj, — nikogo nie zna.

— Radziły obydwie z praczką, u któréj mieszkała.

— Dobrzeby ino z pazurów wyrwać go, mówiła praczka, — aleć zawsze, choć ta Bóg wszędzie jeden, wiary swéj wyrzec się, — to chyba straszny grzéch! I wzdychały same, nie wiedząc co czynić.

— Całą noc Anusia nie spała, — modliła się, — tuliła dziécinę, która była jakoś niespokojna. — Jak świt wyszła, zabrawszy dziécię. Najpiérwszą jéj myślą było pójść do kościoła, — tam przed obrazem Pana Jezusa wypłakać się i błagać go o dobre natchnienie.

— Lecz świt w czerwcu bardzo wczesny, — czekała więc długo, chodząc po pustych ulicach, nim zadzwoniono na Anioł Pański. — Zaczęła pobożnie odmawiać modlitwę i przyszło jéj zaraz na myśl, że gdyby była innéj wiary, to ten dzwon, który od lat tylu budził ją, wzywając do pracy i modlitwy, nie dzwoniłby już dla niéj, a drzwi kościoła byłyby dla niéj na zawsze zamknięte...

— Ach, nie, nie, — ona się nie wyrzeknie swojéj wiary! — a gdy jéj pozwolą zobaczyć męża, to mu powié, że trzeba nam lepiéj zmarniéć, a w wierze swojéj, aby przynajmniéj syn nie wstydził się rodziców, co się swojego Boga zaparli!

— Tak powlekła się i stanęła pod bramą więzienia, wskazanego jéj wczoraj przez nieznajomego.

— Słońce się coraz wyżéj wzbijało, paląc niemiłosiernie. Kobiécie jakoś ciemno się robiło przed oczami, — wczoraj od południa nic nie jadła, — w piersiach ją paliło, a chwilami zdawało się, że ziemia się pod nią rozstępuje. Oparła się o mur tuż przy bramie, — nie chciała się zapaść, bo przecież miała dziécię na rękach. Wreszcie o południu zjawił się przy niéj ów wczorajszy nieznajomy.

— A co, przyszliście, — no d a, d a, — ja wiedział, wy u m n a niewiasta, a pamiętajcie powiedzićć mężowi tak, jakem was wczoraj uczył.

— Nie, nie! ja tego powiedziéć nié mogę! krzyknęła nieszczęśliwa.

— Tak pocóżeś się tu przywlekła! zawołał.

— Ach, panie mój, ja go pragnę widziéć.

— Precz ty, durna! i potrącił ją, aż uderzyła się o ścianę, a sam wszedł za bramę.

— Kobiéta stała z rozwartémi oczami, patrząc na te drzwi, za które jéj wejść nie było wolno. Po niejakimś czasie drzwi się otworzyły, — wyszli żołniérze z bronią, otaczając jakiegoś wybladłego człowieka.

— Ignacy! krzyknęła kobiéta.

— Więzień podniósł głowę.

— Żegnaj, Anusiu, wychowaj syna uczciwie, a naucz go Boga miłować po naszemu.

— Oficer, idący obok więźnia, kazał mu być cicho, — kobiéta jęknęła i na bruk upadła.

— Garstka ciekawych, gromadzących się zwykle przed bramą więzienia, otoczyła leżącą. — Usiłowano ją podniéść, — sztywną była zupełnie, — życie z niéj uleciało, wraz z jękiem.

— Uboga praczka zabrała dziécię, pozostałe po tych dwojgu nieszczęśliwych, — wychowując je wraz ze swojém. — Prowadzi téż chłopca na grób matki i każe mu modlić się za rodziców, co woleli zginąć, niż wyrzec się świętéj ojców wiary!

— Oho, niech się co chce dzieje, — dodawała poczciwa kobiéta, — ale wiary naszéj nikt nigdy nie pokona. — A chłopiec myśląc, że to ostatnie słowo modlitwy, powtarza z westchnieniem:

— Nie pokona, nikt n i e p o k o n a!

Z. Morawska.

CZĘŚĆ GOSPODARSKA.

Zupa z suszonych śliwek.

Pół kilo suszonych śliwek wypłukać w letniéj wodzie, nalać czterema litrami (pół garnca) wody i gotować z godzinę, żeby śliwki dobrze rozmiękły, poczém przefasować, zaprawić ¼ litra (kwaterkę) śmietany, wymieszaną z łyżką mąki, wsypać trochę cynamonu i goździków, ⅛ kila (ćwierć funta) cukru, zagotować i podać wystudzoną, lub na ciepło. Podać do téj zupy grzaneczki.

Zupa ta może byś słodszą dodając do niéj jeszcze ¼ kilo (pół funta) suszonych gruszek — które jako dłużéj potrzebujące się gotować, należy wstawić na pół godziny wcześniéj od śliwek. Porcyja na osób 5.

Zupa z powideł. [1]

Pół kilo (1 funt) powideł włożyć w garnek, wlać w nie ¼ litra (kwaterkę) dobréj śmietany, wsypać łyżkę mąki, dobrze wymieszać, rozebrać czterema litrami (pół garnca) gorącéj wody, wsypać trochę cynamonu i goździków, ⅛ kila (ćwierć funta) cukru, postawić na ogniu do zagotowania. Można wlać do téj zupy, jeżeli kto chce, kieliszek wina czerwonego lub białego francuskiego. Lejąc w wazę przecedzić przez sitko dla przefasowania powideł. — Podać zupę gorącą na stół, a do niej grzanki okrągłe, maczane w mléku a następnie smażone w maśle.

Grzanki do zup owocowych.

Pokrajać bułkę w plasterki, umoczyć w śmietance lub mléku i na gorącém klarowaném maśle usmażyć, przewracając na obie strony i następnie na gorąco obsypać cukrem.

Sos serdelowy.

Wziąć łyżkę masła, usmażyć w niém wypłukane, obrane z kości i usiekane serdele, lub dobre śledzie wraz z mléczkiem i odrobiną siekanéj cebuli. Osobno zrumienić mąkę z masłem, rozprowadzić bulijonem i mieszać z serdelową masą, wcisnąć soku z cytryny podług smaku, lub też włożyć kaparów, dać kilka plasterków cytryny bez pestek, zagotować wszystko razem i podać do sztuki mięsa.

[1] Niesłychana obfitość śliwek w jaką zeszły rok zaopatrzył nasze spiżarnie, skłania nas do podania tu kilku przepisów z suszonych śliwek, powideł i t. d.

Paszteciki z mózgu w muszelkach.

Dwa mózgi cielęce i trochę amoretek i mléczka cielęcego wypłukać, oczyścić na surowo i obgotować w ukropie z octem. Ostudzone mózgi z amoretkami pokrajać w grubą kostkę, zagotować w łyżce masła łyżkę mąki, włożyć pieczoną utartą cebulę, wsypać trochę pieprzu, soli; wlać dwie łyżki śmietany kwaśnéj, wcisnąć trochę cytryny, w to włożyć mózgi, zaprawić dwoma rozbitémi żółtkami, nakładać muszelki, poczem polawszy rumianem masłem z bułeczką wstawić na kwadrans do pieca. Z dwóch mózgów powinno być 10 muszelek.

Sztuka mięsa na zimno z galaretą.

Zamiast zimnéj duszonéj wołowéj pieczeni, można podawać zimną sztukę mięsa w następny sposób. Gruby, piękny kawał krzyżowego mięsa z kwiatem naszpikować jak pieczeń młodą słoniną, w grubych paskach, osoloną i upieprzoną, następnie mięso gotować na rosół jak zwyczajnie, nalewając ciepłą wodą zamiast zimną, aby mięso było smaczniejsze, co zwykle czynić trzeba, gdy chcemy miéć dobrą sztukę mięsa. Wyjęte z rosołu mięso ostudzić, przykrywszy pokrywką. Osobno wygotować parę nóżek cielęcych z włoszczyzną, sklarować dobrze, zakolorować łyżeczką cukru palonego, wylać na salaterkę i zastudzić. Podając, pokrajać mięso w cienkie plastry, ubrać suto pokrajaną w kostkę galaretę, okładając mięso w koło tą siekaniną i podać ocet i oliwę. Wyborne danie na kolacyją lub śniadanie.

Pasztet na zimno z gęsi.

Tłustą oczyszczoną gęś i dwie kuropatwy upiec w piecu jak zwyczajnie na pieczyste. Gdy ostygną obrać mięso z kości, usiekać drobno, odrzucając skórę i żyły, utłuc w moździerzu. Osobno udusić jedną wątróbkę cielęcą i jedną z gęsi, poléwając masłem, a funt młodéj słoniny ugotować, ostudzić i pokrajać w drobną kostkę, wątróbki zaś utrzeć na tarce. Wziąć półkwarty sztamu z 4 nóżek cielęcych, rozpuściwszy w nim 4 łuty dobrego bulijonu, przefasować tym bulionem mięso i wątróbkę przez rzadkie sito, wsypać pieprzu, soli, muszkatołowego kwiatu odrobinę, włożyć słoninę, wymieszać należycie; wlać w formę, a gdy zastygnie, wyjąć, krajać w plastry i podawać z octem i z oliwą.

Liście kapusty faszerowane.

Ugotować w całości dużą główkę kapusty; gdy prawie miękka, odlać, ostudzić, liście rozebrać i posolić, oddzielnie zrobić farsz z mięsa gotowanego, to jest: posiekane mięso, czy pieczeń, kawałek słoniny, trochę tartéj bułki, cébulę pieczoną i siekaną, pieprz, jajko, włożyć w rondel z masłem, biorąc na funt mięsa $^1/_8$ kilo (ćwierć funta) masła, dolać łyżkę rosołu lub bulijonu, wymieszać i nadziéwać tym farszem, przygotowane liście kapusty, zwinąć każdy oddzielnie, umoczyć w rozbitém jajku, posypać bułką i obsmażyć na maśle. Następnie wziąć blaszany półmisek, ułożyć usmażoną kapustę, polać białym sosem i wstawić na 20 minut w piec.

Na sos wziąć łyżkę masła, zagotować z łyżką mąki, rozprowadzić paru łyżkami śmietany młodéj i polać ułożoną kapustę.

Pstrągi z sosem holenderskim.

Oczyszczone i sprawione pstrągi gotować w przygotowanym poprzednio smaku z włoszczyzny, cébuli, bobkowego liścia, korzeni i t. d. Po ugotowaniu ryb, można je podać na gorąco z tym smakiem, w którym się gotowały, albo téż z sosem holenderskim.

Sos holenderski robi się następującym sposobem: Rozpuścić spory kawałek masła, dodać doń łyżkę mąki, 4 żółtka, dobrze razem wymiészać, dodając trochę kaparków, cytrynowéj skórki drobno usiekanéj, soku z pół cytryny i trochę smaku, w którym gotowały się pstrągi — przed samém podaniem zagotować, miészając i oblać tym sosem ryby, lub podać oddzielnie.

Prosię pieczone nadziéwane.

Oczyścić prosię, to jest: oparzyć, oskrobać, opalić, opłókać, namoczyć w wodzie na godzinę, natrzéć solą z wiérzchu i ze środka, nadziać, zaszyć, włożyć na rożen i piec, posmarowawszy piwem lub oliwą, a w czasie pieczenia smarując często młodą słoniną, uwiązaną u patyczka. Z początku ogień powinien być niewielki; jak się zacznie rumienić, dołożyć ognia, obracać prędko, nie przestając nacierać słoniną. Można piec prosię na brytfannie w piecu, położywszy na ruszcie, żeby się rumieniło wszędzie, smarować słoniną; w piecu powinno być godzinę. Farsz robi się następnym sposobem: Ugotować lekkie z prosięcia z kawałkiem młodéj słoniny, wątróbkę zaś na surowo; wszystko razem posiekać jak najdrobniéj i przefasować przez durszlak; wlać łyżkę masła, dwa całe jaja ubite, wsypać soli, pieprzu, majeranku, kubek tartéj bułki, wymieszać dobrze i nadziać tém prosię. Kto lubi na słodko, sypie garść wypłókanych drobnych czarnych rodzenków lub tureckich i łyżeczkę cukru. Drugi rodzaj nadziéwania jest z kaszą; wątróbkę usiekać na surowo, lekkie ugotować, kaszę gryczaną grubą uprażyć w słoninie z solą, wymieszać z wątróbką, wsypać pieprzu, soli, majeranku, włożyć łyżkę masła i nadziać prosię, zaszywając dobrze.

Ryż obsmażany w różny sposób.

Ugotować ryżu na gęsto w śmietance; gdy takowéj nié ma to w mléku, i wynieść na zimno, żeby ostygł — potém wbić w niego kilka surowych żółtek, trochę o cytrynę potartego, miałko utłuczonego cukru, wymiészać i robić z tego ryżu kulki na kształt jabłek, gruszek, lub też obwarzanki grubości palca — w środek kulek włożyć nieco konfitur, umaczać następnie w rozbitych jajkach, posypać tartą bułką i smażyć na gorącym szmalcu lub maśle, aż nabiorą rumianego koloru. Zręcznie ułożyć na półmisku, posypać cukrem i polać jakim sokiem.

Pianka z konfiturami.

Ubić dziesięć białek na sztywną pianę, włożyć w nią funt cukru miałkiego i łyżkę konfitur

malinowych lub wiśniowych, osączonych z syropu, ułożyć na półmisek, posypać migdałami i wstawić na 15 min. w ciepły piec.

Masa migdałowa do przekładania mazurków, strucli i placków.

Oparzone i obrane migdały, ile kto potrzebuje, tłuc na masę w moździérzu, dodając białek. Do funta migdałów, trzeba wziąć pół kilo (funt) mączki cukrowéj, białek zaś tylko tyle, ile ich masa potrzebować będzie, żeby była lepka, ale nie za dużo, boby się rozrzedziła. Gdy masa już utłuczona, dodać jeszcze soku z cytryny, trochę miałko tłuczonéj wanilii i skórki cytrynowéj, utartéj na tarce.

Łuki wanilijowe.

Wsypać na salaterkę $^1/_8$ kilo (ćwierć funta) miałkiego, przesianego cukru z waniliją, wcisnąć na to soku z pół cytryny, ubić pianę z dwóch białek i mieszać razem, aż ta masa zgęstnieje; poczém dodać garść pszennéj mąki i znów dobrze wymieszać. Pokrajać opłatki w dwucalowe pasy i nakładać na nie bardzo cienką warstwę téj masy, — wstawić na blachę do wolnego pieca, a gdy żółknąć zaczną, wyjąć, zginać na wałku w łuki i składać na sito.

Czyszczenie dywanów.

Wytrzepać na dworzu jak najdokładniéj zabrudzony dywan — rozłożyć na podłodze, posypywać drzewnémi trocinami, zmoczonémi mocno benziną i wycićrać témi trocinami po kawałku. Benzina ulatnia się bardzo szybko, więc należy trociny zwilżać benziną po trochu na misce, aby, absorbując benzinę, nie wysychały za prędko i po kawałku czyścić dywan, zmieniając trociny, póki czyste nie zostaną, postępując tak z całym dywanem. Benziny żałować nié można, gdyż inaczéj dywan będzie brudny — a za oczyszczenie dywanu dużego, trzebaby, oddając do pralni chemicznéj, zapłacić nierównie więcéj, niż nas kosztować będzie benzina.

Karmienie pszczół mlékiem na wiosnę.

Na zebraniu Towarzystwa pszczelniczego w Poznańskiém, zalecono karmienie pszczół mlékiem, jako przyczyniające się do zwiększenia rojów, gdyż wpływa na pomnożenie zarodu. Ugotować kwartę mléka świeżego i w czasie gotowania wsypać funt miałkiego cukru i utrzéć pół gałki muszkatołowéj; a gdy się to dobrze rozpuści, podzielić na porcyje, rozlać na miseczki i postawić pszczołom. Tym sposobem otrzymuje się więcéj ze słabego roju, czyli nielicznego, ale zdrowego pszczół roboczych, co szczególniéj jest pożytecznem wtedy, gdy późne zimna majowe, a często i mrozy, są przyczyną wygubienia pewnéj części ulów.

Płyn do oczyszczania obrazów olejnych.

Obrazy olejne najlepiéj się utrzymują, gdy się je od czasu do czasu, za pomocą gąbki, obmywa wprzód zimną wodą, a potém następną mieszaniną: szklanka okowity, jedno białko, 3 gramy sproszkowanego lodowatego cukru. Takie obmywanie obrazów ma tę dobrą stronę, że nie tylko nie psuje ich, lecz nawet zabezpiecza od pękania farby.

Jak zapobiédz zbytecznemu tworzeniu się sadzy w piecu lub kominie?

Należy rzucić na ogień garść łupin kartoflanych i natychmiast zamknąć drzwiczki ogniska. Pary, wywołane przez spalenie łupin, mają własność rozpuszczania sadzy, które w tym stanie uchodzą przez komin.

Przeciw szczurom.

Chcąc wypłoszyć szczury z mieszkania lub piwnicy, trzeba przy otworach, którémi wyłażą, kłaść świéżą rutę.

FRASZKI.

Do grajka zapukano o późnéj godzinie.

— Kto tam? — pyta rozespany wirtuoz.

— To ja, potrzeba mi na gwałt skrzypka; kolega, który miał akompanijować, zachorował.

— Daj mi święty pokój! — odpowiada skrzypek, za *żadne skarby świata* z łóżka się nie ruszę.

— Ale zarobisz *trzy rubelki.*

— A, to co innego — woła wirtuoz, wyskakując z ciepłéj pościeli.

Ofiarność dowcipnisia.

Rozpacz i wesele na tym świecie tak ściśle z sobą się łączą, że często to, co jednemu gorzkie łzy wyciska, drugiego śmieszy. W Rzymie rozszalała tłuszcza wyła z radości, gdy przed jéj oczami konał w arenie gladyjator, a za chwilę potém wołała „chléba!“

Oto nowa maleńka próbka prawdy życiowéj: Wówczas, gdy w Węgrzech wszyscy śpieszyli z pomocą nieszczęśliwym, zjawia się w pewném miasteczku na ratuszu wesoły człowiek, oświadczając, iż chce złożyć 50 florenów, na rzecz dotkniętych powodzią.

— Pan?... pyta urzędnik, proszę o pieniądze.

— O, gotówki nié mam ani grosza, odpowiada ofiarodawca, lecz chcę te pięćdziesiąt florenów odsiedzieć w areszcie za długi.

Piękne za nadobne.

Bassompierre, poseł Henryka IV. na hiszpańskim dworze, po powrocie do Francyi opowiadał swemu monarsze różne szczegóły ze swego pobytu w Madrycie.

— Wjeżdżałem do miasta — mówił poseł — na najmniejszym mule, jaki był pod słońcem.

— O! zawołał król, wybuchając śmiéchem, tożto był widok wspaniały, osioł jadący na mule!

— Lecz ja tam byłem tylko przedstawicielem Waszéj Królewskiéj Mości, odparł śmiały dworak.

Doktór. Widzę, że jajko panu smakuje, to dobrze!

Chory. Smakowałoby mi lepiéj, gdyby tak troszeczkę urosło.

Doktór. Jakto.... żeby jajko urosło?

Chory. No, żeby tak dostało skrzydełek i piersi!

Pewien lékarz, który wiele trzymał o sobie, ubolewał nad lekceważeniem zasług medycznych.

— Świat stawia pomniki politykom, wodzom, artystom, uczonym, a żałuje marmuru dla lékarzów.

— Ach! doktorze — ktoś przerwał lamenty — czy za nic liczysz pomniki na cmentarzach?

Kilku zapalonych myśliwych toczy rozmowę o psach.

— Widziałem psy daleko mędrsze od swych panów — mówi jeden.

— Ja sam mam takiego! — wyrywa się drugi.

Brak ucha.

Dwaj nauczyciele muzyki rozmawiają o swoich uczniach.

— Jakże, — pyta piérwszy — czy młody człowiek, którego zaprotegowałem do ciebie, robi postępy w muzyce?

— Miałeś téż kogo protegować, — odpowiada drugi — ależ on wcale ucha nié ma, to osioł!

— Jeżeli osioł, to na brak ucha skarżyć się nié możesz — zrobił uwagę piérwszy.

Dobry znajomy.

Sędzia, widząc przed sobą recydywistę, odzywa się doń ironicznie:

— Znamy się nie oddzisiaj z waszeciem, znamy.

— A tak, panie sędzio, — odpowiada – jakże zdrowie pani sędziny?

W zapale.

Stary weteran opowiada rozmaite przygody wojenne:

— W tym strasznym dniu straciliśmy naszego dzielnego dowódzcę. Kula działowa urwała mu głowę — pamiętam ostatnie jego słowa: Pogrzebcie mnie, gdzie padłem.

Dwie mądrości.

Uczony, który wierzył tylko w mądrość książkową, a lekceważył doświadczenie, wsiadł do łodzi i kazał się przewiéźć na drugi brzeg burzliwéj rzéki. Podczas przepływu, uczony, nie odrywając oczu od książki, zapytał wioślarza:

— Czy ty umiész historyją?

— Nie, panie.

— Toś trzy-czwarte części życia swego stracił!

Zaledwie uczony skończył to ubolewanie, aż tu wiatr zerwał się i łodzią jak piłką zaczął podrzucać. Wówczas przewoźnik zapytał:

— A umiész pan pływać?

— Niestety, nie umiem! — odpowiedział uczony drżącym głosem.

— Toś pan stracił całe swoje życie!

Rozmowa dwóch uliczników warszawskich.

Piérwszy. — Wiész?

Drugi. — A co?

Piérwszy. — Leży ci ta jeden na Niecałéj i nie chcą go pochować.

Drugi. — E! a czemu?

Piérwszy. — Bo żyje.

W karczmie, przed miastem.

Podróżny. Czy daleko do miasta?

Karczmarz. Pięć wiorst.

Podróżny. Pięć? Słyszałem, że siedm...

Karczmarz. Tak było dawniéj — ale od czasu, jak dwie się wywróciły, jest tylko pięć.

W restauracyi.

Gość. Co macie do jedzenia?

Kelner. Huzarska...

Gość. E... cóż to ja huzar, żebym jadł huzarską? Co jest jeszcze?

Kelner. Wieprzowa....

Gość. O widzisz, tak to rozumiem.

Chłop wchodzi do kancelaryi, nie zdejmując czapki.

Urzędnik (groźnie). Skądeś ty?

Chłop. Z Ratułowa.

Urzędnik. A czapka, durniu!

Chłop. Także z Ratułowa...

Nagrobek kominiarzowi:

Tarł, tarł,
Aż żmarł.

Ambicyja.

Chłop. Oj, coś pan pisarz mizernie wyglądają....

Pisarz. No! no! tylko sobie nie pozwalaj! widzisz go, wieprz chce się z pastuchą zadawać...

Chłop. Z przeproszeniem pana pisarza... ja nie żaden pastucha, tylko gospodarz.

W szkole.

Profesor (kończąc wykład). Takto widzimy, że synowie wielkich ludzi, bywają bardzo głupi.

Uczeń (półgłosem). No, to ojciec pana profesora musiał być wielkim człowiekiem.

Profesor (łając ucznia). Niedołęgo! gdyby nie ja, to ty, byłbyś największym osłem w świecie.

Dziedzic, wyłajawszy arendarza i chłopa, przybyłych do niego z interesem, wyrzucił obu za drzwi.

Arendarz (za drzwiami). Słuchaj Iwan, że wyrzucił, to wyrzucił, ale jak on mnie mógł głupim nazwać?... Jeszcze ty chłop.. ale ja kupiec... aj waj!...

Chłop. E, że nazwał, to nazwał — ale jak on to zgadł?

Konsylijum na prowincyi.

1-szy lékarz: Cóż koledzy sądzicie o stanie chorego?

2-gi lékarz: Sądzę, że jest... zamożny...

3-ci lékarz: Podzielam zdanie szanownego kolegi — choroba zatém powinna być niebezpieczna i długa...

PRZEPISY POCZTOWE.

Adresy. Korespondencyje powinny być opatrzone jak najdokładniejszym adresem, mianowicie: imię i nazwisko, miejsce, ostatnia poczta, ulica i Nr. domu.

Listy zwyczajne. Pod formą listu nie wolno wysyłać cięższéj paczki nad 250 gr. Za granicę można, bez względu na wagę.

Należytość za listy zwyczajne w całém państwie Austryjackiém, oraz do cesarstwa Niemieckiego do wagi 20 gr. jest 5 ct., nad 20 do 250 gr. (15 ł. cł.) 10 ct. Do Serbii i Czarnogóry list zwykły (15 gr.) kosztuje 7 ct.; do wszystkich innych państw europejskich i do Ameryki 10 ct. Za każde dalsze 15 gr. nowa opłata w tym samym stosunku.

Za listy, które w miejscu doręczane bywają, opłaca się: do 15 gr. 3 ct., nad 15 do 250 gr. 6 ct. Za nieopłacone opłaca odbiorca 6 ct. do 20 gr.; 9 ct. do 250 gr.

Listy kartkowe z wyciśniętą marką po cenie 3 ct. (miejscowe) i po cenie 5 ct., które mogą być przesyłane do wszystkich krajów monarchii austryjackiéj i do innych państw.

Karty korespondencyjne po 2 ct. mogą być przesyłane do wszystkich krajów monarchii austryjackiéj, Prus i Niemiec; karty te można wysyłać i do innych państw, dolepiając markę 3-centową. Karty korespondencyjne mogą być rekomendowane, jak listy, za opłatą 10 ct. Są także karty **korespondencyjne podwójne** (z odpowiedzią zapłaconą) po cenie 4 centy. Karty te służą w obrębie Austryi.

Na listy rekomendowane otrzymuje się kwit. Należytość rekomendacyjna do wszystkich krajów europejskich wynosi: 10 ct.; za granicę muszą być pieczętowane jedną lub dwoma pieczątkami, w kraju zaś mogą być tylko zalepione.

Druki. Przedmioty drukowane, litografije, sztychy, fotografije, przesyłają się pod przepaskami. Należytość za przesyłane druki w państwie Austryjackiém, oraz do Niemiec wynosi: do 50 gr. 2 ct., do 250 gr. 5 ct., do 500 gr. 10 ct.; do 1 klgr. 15 ct. Waga nie może przenosić 1 klgr. Pod przepaską nie wolno posyłać listów; adres pisze się na przepasce. Za granicę Austryi i Niemiec opłata od druków pod opaską od każdych 50 gramów wynosi 3 centy. Waga może dochodzić do 2 klgr.

Próby towarów nie powinny mieć wartości kupieckiéj. Płynów, szkieł i narzędzi ostrych, jako próbek, nie wolno posyłać. Opakować tak należy, aby urząd pocztowy mógł sprawdzić, iż to są próbki. Sukna, płótna i wszelkie tkaniny pod opaską krzyżową, zboże i w ogóle rzeczy sypkie w woreczkach obwiązanych, lecz nieopieczętowanych. Adres na mocnym papiérze winien zawiérać dopisek: próbki, oraz nazwisko lub firmę, znak fabryczny towaru; numer i cenę; lecz nadto żadnych innych dopisków robić nie wolno, ani téż przywiązywać do nich listów. Powinny być frankowane i nie przenosić wagi do 250 gr. Należytość 5 cent.

Posyłka z próbkami nie powinna na długość 20 cntmtr., w szerokości 10 centimtr., w grubości 5 centimtr. przewyższać.

Listy z pieniędzmi winny być w kopercie trwałéj, zaopatrzonéj pięcioma pieczęciami, przyczém środkowa pieczęć w ten sposób położoną być ma, by dotykała wszystkich czterech skrzydeł koperty. W urzędowéj zaś kopercie dwiema. Gotówkę brzęczącą posyłając, należy obwinąć w papier, przypieczętować wewnątrz koperty, aby się nie poruszała. Ciężkie przesyłki pieniędzy mocno upakować w pakiety lub worki. Wysyłając pieniądze do Niemiec, najlepiéj posyłać banknoty papierowe; do Francyi, Włoch, Rosyi i t. d. Najtaniéj i najwygodniéj wypadnie kupić w banku przekaz na żądaną sumę, i takowy przesłać w liście rekomendowanym.

Opakowanie. Przedmioty małéj wartości, którym przyciśnięcie nie szkodzi, nie przepuszczające tłuszczu lub wilgoci nie przenoszące ciężaru 5 klgr., pakować można w papiér mocny i obwiązać sznurkiem. Posyłki większéj wartości, mogące być uszkodzone przez wilgoć, tarcie lub przyciśnienie, należy starannie pakować w skrzyneczki. Za granicę Austryi i Niemiec wszelkie posyłki muszą być opakowane w płótno lub ceratę i adres nie może być przylepionym, tylko na samém płótnie napisany

Zaliczki pocztowe w kraju. (Nachnahme). Wolno wysyłać przesyłki do wszystkich w kraju poczt monarchii austryjackiéj, jako téż węgierskich, za zaliczką do wysokości 300 zł. austr. między urzędami zaś eraryjalnémi do kwoty 500 zł. austr. Służy do tego list frachtowy z papiéru ciemnego, opatrzony marką stęplową 5 ct., który zarazem jest połączony z kwitkiem zaliczkowym, a nie może być inny, jak tylko w urzędzie pocztowym kupiony za 6 ct. Osoba wysyłająca ma wszystkie wiersze na liście frachtowym, oraz górny przedział na kwicie zaliczkowym dokładnie wypełnić. Pieczęć, jaką przesyłka jest pieczętowaną, taka sama dana ma być w miejscu naznaczoném (kółko). Skrobania i poprawki są wzbronione.

Zaliczki pocztowe za granicę mogą być wysyłane do całych Niemiec, Luksemburga i Holandyi, Szwajcaryi ze wszystkich urzędów pocztowych monarchii austryjacko-węgierskiéj do wysokości 200 złr. austr., jak również z całego państwa niemieckiego do 400 marek, ze Szwajcaryi do 500 franków do Austryi i Węgier przesyłane. Wypłata zaliczek z państw niemieckich i Szwajcaryi uskutecznia się monetą austryjacką, z obliczeniem podług dziennego kursu wiedeńskiego. Jeżeli nadawca chce w części lub całkowicie znieść na przesyłce zaliczkę, musi wnieść pisemnie do urzędu nadawczego odnośną prośbę, załączając zarazem 10 ct. w markach i nowy list przesyłkowy. W Niemczech zaś lub w Szwajcaryi w markach lub frankach. Do wszystkich posyłek zaliczkowych, mogą być użyte téż same kwity zaliczkowe co i w kraju (za 6 ct.) Tylko do przesyłek za granicę, czy to za zaliczką, czy bez zaliczki, dodać należy 2 deklaracyje w języku niemieckim, jeżeli przesyłka przeznaczona do Niemiec; a 1 deklaracyją w języku francuskim, oraz 2 w niemieckim, jeżeli posyłka idzie do innych krajów. Przesyłki te muszą być w przeciągu 7 dni wykupione; w przeciwnym razie zwrócone zostaną.

Posyłki mogą być wysyłane za zaliczką do wysokości 200 złr., do Niemiec, Helgolandu, Luksemburga, Belgii, Danii, Francyi, Anglii, Niederlandów, Szwecyi, Norwegii, północnéj Ameryki i do Szwajcaryi.

Przekazy pieniężne. Za pośrednictwem urzędów pocztowych można przekazywać wypłaty. W tym celu używa się drukowanych przekazów, sprzedawanych po $^1/_2$ ct., z odpowiednią sumie marką. Na przekazie należy kwotę złożoną do przesłania wypisać liczbami i wyrazami. Przesyłający opłaca porto w Austryi przylepieniem marki do 5 złr. 5-cnt.; od 5 do 50 złr. 10-cnt.; do 150 złr. 20-cnt.; od 150 do 300 złr. 30-cnt., od 300 do 500 złr. 50-cnt. i t. d.

Przekazy pocztowe za granicę, (Mandat de poste international) mogą być przesyłane do całych Niemiec, Szwajcaryi, Bawaryi, Wirtembergii, Włoch, Anglii i Francyi. Do Turcyi można posłać 300 złr.; jak również ze wszystkich tych krajów do monarchii austr. i Węgier do wysokości 200 złr. (porto 30 ct.); atoli gdzie idzie o pośpiech i o przesyłkę większéj kwoty, najdogodniéj kupić i przesłać przekaz bankierski w liście rekomendowanym; aż do wysokości 200 złr. do Belgii, Niederlandów, Bułgaryi, Helgolandu, Luksem-

burgu, Francyi z Algierem i Tunisem, Włoch, północnéj Ameryki i Kanady, Rumunii i Szwajcaryi. Do Konstantynopola, Saloniki i Beyrut w Turcyi, do Aleksandryi w Egipcie, — również aż do wysokości 100 złr. do Anglii. Na przekazy zagraniczne używa się odmiennych blankietów (international). Na kuponach przekazów do Belgii, Francyi, Rumunii, Anglii, północnéj Ameryki i do Kanady, nie wolno prywatnéj korespondencyi dopisywać.

Zlecenia pocztowe. Od niedawna wprowadzone ułatwiają wielce stósunki handlowe i pieniężne. Kwotę, jaką potrzeba od dłużnika ściągnąć, aż do wysokości 400 złr., wypisuje się na blankiecie, który się w tym celu nabywa w urzędzie pocztowym po $^1/_2$ centa za sztukę. Dołącza się do niego na osobnym papiérze rachunek należności lub dokument jaki, n. p. list dłużnika z obowiązaniem zapłacenia, i wszystko adresuje się w kopercie, jako list rekomendowany, do najbliższego mieszkania dłużnika urzędu pocztowego, pisząc u góry koperty: „Zlecenie pocztowe". Zlecenia pocztowe można wysyłać i za granicę i ściągać dłużne kwoty w Belgii, Egipcie, Francyi, Włoszech, Rumunii i Szwajcaryi, do wysokości 1000 franków, zaś w Niemczech i Luxemburgu, do wysokości 800 marek pruskich. Urząd pocztowy przedstawi rachunek do zapłacenia klijentowi, a gdy ten zapłaci, odsyła należność przekazem, odtrąciwszy tylko za porto; gdy dłużnik nie zapłaci, zwraca zlecenie wraz z dokumentami, bez żadnéj opłaty.

Przesyłki z deklarowaną wartością. List frachtowy ma być nabyty w urzędzie pocztowym za 6 ct.; ten już jest marką stemplową 5-cnt. zaopatrzony i ma być opatrzony tą samą pieczęcią, co i paczka. Rubryki muszą być jak najdokładniéj wypełnione. Jeżeli taki list frachtowy zostanie zepsuty, a marka stęplowa nie jest przestęplowaną, wtedy może być w urzędzie pocztowym za dodaniem 1 centa wymieniony na nowy.

Przesyłki wartościowe do wagi $2^1/_2$ klgr. i wartości do 100 złr., mogą być przez umyślnego posłańca nadawane za opłatą 30 ct; zaś jeżeli chodzi o dalszą przestrzeń, tedy za opłatą 50 ct. od każdych $7^1/_2$ kilometra. Wszystkie inne przesyłki większéj wagi i wartości, mogą być tylko awizowane za opłatą 15 ct., a względnie 50 ct. za każde $7^1/_2$ klmtr.

Listy polecone, przekazy i w ogóle wszelkiego rodzaju przesyłki wartościowe można reklamować w urzędzie pocztowym nadawczym za okazaniem recepisu nadawczego i złożeniem należytości 10 ct. w markach.

Jeżeli reklamowana przesyłka pocztowa nadaną była za recepisem zwrotnym, który nie wrócił, natenczas urząd pocztowy skutecznia reklamacyją bezpłatnie.

TELEGRAMY.

Obecnie obowiązująca taksa za telegramy wynosi:

Do	Taksa stała zł.	Taksa stała ct.	Prócz tego za każdy wyraz zł.	Prócz tego za każdy wyraz ct.
Austro-Węgier	—	24	—	2
Bośnii i Hercogowiny	—	30	—	4
Algieru	—	30	—	16
Belgii	—	30	—	11
Bułgaryi	—	30	—	9
Danii	—	30	—	11
Niemiec	—	30	—	4
Francyi, wyspy Korsyki i Monaco	—	30	—	10
Gibraltaru	—	30	—	17
Grecyi, mianowicie:				
1) na wyspę Korfu, a) via Tryjest	—	30	—	13
b) via Bośnija-Montenegro, albo Serbija i Turcyja	—	30	—	22
2) do stacyi na lądzie stałym i do wyspy Paros	—	30	—	21
3) do wysp grec. z wyj. Korfu i Paros	—	30	—	22
Wielkiéj Brytanii, a mianowicie:				
Anglii, Szkocyi i Irlandyi	—	30	—	20
wysp kanału la Manche	—	30	—	17
Helgolandu	—	30	—	13
Włoch	—	30	—	8
Luksemburgu	—	30	—	11

Do	Taksa stała zł.	Taksa stała ct.	Prócz tego za każdy wyraz zł.	Prócz tego za każdy wyraz ct.
Malty	—	30	—	19
Montenegro	—	30	—	4
Niederlandów	—	30	—	11
Norwegii	—	30	—	16
Persyi via Rosyja	—	—	—	77
Portugalii	—	30	—	17
Rumunii	—	30	—	6
Rosyi europejskiéj i Kaukazu	—	30	—	14
Syberyi	—	—	1	43
Szwecyi	—	30	—	12
Szwajcaryi	—	30	—	4
Serbii	—	30	—	4
Hiszpanii, 1) ląd stały	—	30	—	14
2) Wysp Kanaryjskich	—	30	—	89
Tripolis	—	30	—	61
Tunisu	—	30	—	16
Turcyi 1) europejskiéj (ląd stały) via Bośnija	—	30	—	14
2) azyjatyckiéj ląd stały i wyspy	—	30	—	20
Afryki:				
do Senegalu	—	30	1	63
do Konakry	—	30	3	68

Pociągi na kolejach żelaznych.

Odchodzą z Krakowa:

Do Lwowa.

Odjazd z Krakowa:

kurj.*)	osob.	posp.	miesz.	lokal.
7·59 ran.	10·46 ran.	9·26 wiecz.	10·57 wiecz.	6·12 ran.

Przyjazd do Lwowa:

kurj.	osob.	posp.	miesz.	lokal.
3·38 pop.	9·27 wiecz.	5·50 ran.	11·35 ran.	7·30 wiecz.

Do Wieliczki.

Odjazd z Krakowa: o godzinie 11·15 rano.
Przyjazd do Wieliczki: „ 11·59 rano.

Do Wiednia.

Odjazd z Krakowa:

osob.	posp.	osob.	osob.	kurj.
5·37 r.,	6·55 r.,	9·25 r. i 6·25 w.,	3 pop.,	9·35 w.

Przyjazd do Wiednia:

osob.	posp.	osob.	osob.	kurj.
7·20 w.,	4·20 pop.,	4·6 r., i 11·54 r.,	5·10 r.,	7 r.

Do Warszawy.

Odjazd z Krakowa.

osobowy
o godzinie 8 rano i 6·25 wieczór.

Do Prus.

Odjazd z Krakowa:

osob.	posp.	osob.
5.37. ran.,	6·55 rano,	9·25 rano.

*) Tylko w lecie.

Przychodzą do Krakowa:

Ze Lwowa.

Odjazd ze Lwowa:

osob.	kurj.*)	miesz.	posp.	lokal.
4·10 ran,	2·5 pop.,	4·50 wiecz.,	10·44 w noc.	7·40 ran.

Przyjazd do Krakowa:

osob.	kurj.	miesz.	posp.	lokal.
2·33 pop.,	9·38 wiecz.,	5·07 ran.,	6·48 ran.,	8·20 w.

Z Wieliczki.

Odjazd z Wieliczki: o godzinie 6·55 wieczór.
Przyjazd do Krakowa: „ 7·35 wieczór.

Z Wiednia:

Odjazd z Wiednia:

osob.	posp.	osob.
8·20 rano,	11·45 rano,	2·35 popoł. (do Przerowa).

Przyjazd do Krakowa:

osob.	posp.	osob.
9·50 wiecz.,	8·48 wiecz.,	7·01 rano (z Oświęcima).

	osob.	osob.	kurj.
Odjazd z Wiednia:	7·30 wiecz.,	6 rano,	9·30 w nocy.
Przyj. do Krakowa:	9·46 rano,	4·57 popoł.	7·25 rano.

Z Warszawy.

	osob.	osob.	posp.
O godzinie	9·46 rano,	4·57 popoł.,	8·48 wiecz.

Z Prus.

	osob.	osob.	posp.
O godzinie	7·01 rano,	4·57 popoł.,	8·48 wieczór.

*) Tylko w lecie.

Godziny przybycia i odjazdu pociągów na kolei Galicyjskiej obliczone według zegaru peszteńskiego (różnica od krakowskiego o 4 minuty); zaś na kolei Ces. Ferdynanda według zegaru pragskiego (o 12 minut później od krakowskiego).

KOLEJ TRANSWERSALNA.

Odjazd z Podgórza (Płaszowa):

8·28 rano: do Skawiny, Oświęcima, Suchy, Żywca, Nowego Sącza.
4·34 popołudniu: do Skawiny, Oświęcima.
7·08 wieczór: do Skawiny, Suchy, Nowego Sącza.

Odjazd z Tarnowa:

2·58 popołudniu: do Zagórza, Żywca.
3·55 w nocy: do Zagórza, Żywca, Orłowa.

Przyjazd do Podgórza (Płaszowa):

9·12 przedpołudniem z Now. Sącza, Suchy, Skawiny.
10·48 przedpołudniem: z Oświęcima, Skawiny.
7·03 wieczór w Podgórzu a 8·20 w Krakowie: z N. Sącza, Żywca, Suchy, Oświęcima, Skawiny.

Przyjazd do Tarnowa:

11·10 przedpołudniem: z Żywca, Zagórza.
11·30 w nocy: z Orłowa, Żywca, Zagórza

WYKAZ NALEŻYTOŚCI STEMPLOWYCH.

SKALA I.
na weksle.

			Do sumy	75	złr.	—	5
nad	75	złr.	albo	150	»	—	10
»	150	»	»	300	»	—	20
»	300	»	»	450	»	—	30
»	450	»	»	600	»	—	40
»	600	»	»	750	»	—	50
»	750	»	»	900	»	—	60
»	900	»	»	1050	»	—	70
»	1050	»	»	1200	»	—	80
»	1200	»	»	1350	»	—	90
»	1350	»	»	1500	»	1	—
»	1500	»	»	3000	»	2	—
»	3000	»	»	4500	»	3	—
»	4500	»	»	6000	»	4	—
»	6000	»	»	7500	»	5	—
»	7500	»	»	9000	»	6	—
»	9000	»	»	10500	»	7	—
»	10500	»	»	12000	»	8	—
»	12000	»	»	13500	»	9	—
»	13500	»	»	15000	»	10	—
»	15000	»	»	16500	»	11	—
»	16500	»	»	18000	»	12	—
»	18000	»	»	19500	»	13	—
»	19500	»	»	21000	»	14	—
»	21000	»	»	22500	»	15	—

i tak dalej za każde 1500 złr. o 1 złr. więcéj, przyczém resztę nieprzenoszącą 1500 złr. jako pełną przyjąć należy.

SKALA II.
na dokumenta.

			do	20	złr.	—	7
nad	20	złr.	»	40	»	—	13
»	40	»	»	60	»	—	19
»	60	»	»	100	»	—	32
»	100	»	»	200	»	—	63
»	200	»	»	300	»	—	94
»	300	»	»	400	»	1	25
»	400	»	»	800	»	2	50
»	800	»	»	1200	»	3	75
»	1200	»	»	1600	»	5	—
»	1600	»	»	2000	»	6	25
»	2000	»	»	2400	»	7	50
»	2400	»	»	3200	»	10	—
»	3200	»	»	4000	»	12	50
»	4000	»	»	4800	»	15	—
»	4800	»	»	5600	»	17	50
»	5600	»	»	6400	»	20	—
»	6400	»	»	7200	»	22	50
»	7200	»	»	8000	»	25	—

Nad 8000 złr. od każdych 400 złr. opłaca się nadwyżki po 1 złr. 25 ct. — ilość niedochodząca 400 złr. uważana jest za całkowitą.

Rachunki kupieckie do wysokości 10 złr. są wolne od opłaty stemplowéj; nad 10 złr. do 50 złr. mają mieć stempel 1 ct.; nad 50 złr. ma być stempel 5 ct. Gdyby rachunek był spisany na kilku arkuszach, opłata powyższa przypada od każdego arkusza z osobna.

OGŁOSZENIA.

DROGI ŻELAZNE
NA ZIEMIACH
DAWNÉJ POLSKI.



NAKŁADEM KSIĘGARNI KATOLICKIÉJ Dra WŁADYSŁAWA MIŁKOWSKIEGO W KRAKOWIE.

JARMARKI UPRZYWILEJOWANE

a) w Królestwie Galicyi, w Wielkiém księstwie Krakowskiém i w księstwie Bukowińskiém.

Alwernia, pow. Chrzanowski jarmarków 12, w trzecią środę każdego miesiąca.

Andrychów, pow. Wadowicki, 14 jarm,, co piérwszy wtorek każd. miesiąca, tudzież 1 lut. i 21 września.

Biała, m. pow., co trzeci poniedziałek po św. Trzech Królach, w drugi poniedziałek po św. Janie Nep., w piérwszy poniedz. po św. Jakóbie ap., w piérwszy poniedz. po św. Szymonie i Judzie. Każdy z tych jarm. trwa dni trzy.

Bochnia, m. pow., 2 stycz., w poniedz po niedzieli mięsopust., po 3 niedzieli postu na konie i bydło (trwa dni 4), jarmark we czwartek każd. tygodnia, aż do piątku po Wnieb. Pańskiém, w piątek po Bożém Ciele, 24 i 30 czerwca, 22 lipca, 10 sier., w poniedz. po M B. Różan., 10 i 24 listopada. Jeżeli który z tych jarm. przypadnie na sobotę lub święto, odkłada się na poniedz. lub dzień powszedni.

Bolechów, pow. Doliniański, 18 stycznia, 5 maja, 11 lipca i 26 września. Co poniedziałek targ.

Bóbrka, 13 stycznia po palm. niedzieli, 26 lipca i 30 października.

Brody, m. pow., 19 marca, 5 maja, od 10—15 sier., od 10—15 wrześ., 30 paźdz., 10 list. i 15 grud.

Brzesko, m. pow., co trzeci wtorek jarm. na bydło, konie, nierogaciznę, len, nabiał.

Brzeżany m. pow., 10 jarm.: 13 stycznia, 3 lutego, 16 kwietnia, 21 maja, 24 czerwca, 6 sierpnia, 20 września, 13 paźdz., 26 list. i 18 grudnia.

Brzostek, pow. Pilzneński, co dni 14 we wtorki targi.

Brzozów, m. pow., 6 stycznia, 6 lutego, 16 marca, 23 kwietnia, 26 maja, 29 czerwca, 22 lipca, 24 sierpnia, 14 września, 4 paźdz., 1 list. i 4 grud. Co poniedziałek targ tygodniowy.

Buczacz, w zapustny poniedz. o gr., we wtorek po Ziel. Św. o gr., dzień po Spasie i na Iwana Buhorłowa.

Chorodów, 14 stycz., 5 maja, 13 lipca i 12 paźdz.

Czernichów, pow. Krak., 12 jarmarków, co środę po każd. 1-ym.

Czortków, m. pow., 21 maja, 12 lipca, 28 sierpnia i 20 grudnia.

Czerniowce, na Bukowinie, 12 lipca 14 dni i 12 listopada 8 dni.

Dąbrowa, m. pow., co drugi poniedziałek.

Dębica, pow. Pilzn , 2 stycznia, 2 lutego, 19 marca, po dniu B. Ciała, św. Małgorzaty, 24 sierpnia, 15 paźdz. i 4 grudnia.

Dobczyce, pow. Wielicki, co 1-ą środę miesiąca jarm., co 3-ą środę targ tygodniowy.

Dobromil, m. pow., 19 stycznia, od 1—8 sierpnia, 26 października.

Drohobycz, m. pow., co poniedziałek targi.

Dukla, pow. Krośn., 7 stycz., 25 lutego, 19 marca, na Wniebowst. P., na B. Ciało, 24 czerwca, 22 lipca, 29 sierpnia, 25 list. i 24 grudnia.

Dunajec czarny, pow. N. Targ, jarm. na płótna, w poniedziałki po piérwszych 13 jarmarkach w N. Targu.

Frysztak, pow. Jasielski, ma co drugi czwartek walne jarm. na bydło.

Gorlice, m. pow., 12 jarm. we wtorki: po św. Trzech Kr., św. Macieju, niedz. Kwiet., św. Fil. i Jakóbie, Wniebow. P., św. J. Chrz., św. Maryi Magd., Wniebowz. M. B, Narodz. M. B., św. Fr. Seraf., św. Marcinie, po 3-éj niedz. Adw., co wtorek targ.

Gródek, pow. Gródecki, na święto Blahowieszczenie, 6 kwietnia, w nast. dzień po B. Ciele i 14 wrześ.

Halicz, pow. Stanisł., 7 stycznia, 5 kwietnia, 5 lipca i 12 października.

Horodeńka, m. pow., (starego stylu) 1 stycznia, 2 lut., w drugi poniedz. postu, 25 marca, 23 kwietnia, we Wniebowst. P., 29 czerwca, 15 sierpnia, 16 paźdz. Co wtorek i piątek jarmark.

Husiatyn, m. pow., 24 czerwca.

Janów, pow. Gródecki, (st. stylu) 2 stycznia, 17 maja, 8 list., każdy trwa 8 dni.

Jarosław, m. pow., 4 jarm. po 8 dni: 12 stycz., 10 mar., 13 czer., 2 wrześ. Co poned. i piątek targi.

Jasło m. pow., 7 stycz., 3 lut., 23 kwiet., 21 wrześ., 2 list. i 1 grudnia.

Jeleń, pow. Chrzan., w dzień po N. R, w poniedz. po niedz. starozapustnej, 19 mar., 3 maja, 3 czerw., w poniedz. po św. Janie Chrz., 25 lipca, w drugi poniedz. po św. Wawrz. m., 14 wrześ., w poniedz. po św. Fr. Serafic., w poniedz. po WW. Świętych, w poniedz. po św. Mikołaju b.

Jordanów, pow. Myślen., 4 jarm. rocznie: 25 lutego 23 kwietnia, w poniedz. po Ziel. św. i 29 grud.

Kalwarja, pow. Wadowicki, 25 stycznia, 19 marca, 4 maja, 13 czerwca, 17 sierpnia i 19 list.

Kałusz m. pow., 11 jarm. po 2 dni: 18 i 19 stycz., 11 lut., 13 marca, 20 kwiet., 16 maja, 6 czerw., 20 lipca, 28 wrześ., 18 list. i 20 grudnia; dwa jarmarki po 5 dni; 20 sierpnia i 28 września, 2 paźdz., 19 list. i 10 grudnia.

Kamienica (pod Limanową) targi co trzeci poniedz.

Kamionka Strumiłowa, m. pow., 19 stycznia, 8 maja, 11 lipca, 28 sierpnia, 10 września, 15 października i 21 list. Co piątek targ.

Kęty, 16 jarm. w poniedziałek przed św. Agnieszką, Wielkanocą, św. Janie Kantym i 4 go tygodnia postu; po Oczyszczeniu M. B., po zapustach, Znalezieniu św. Krzyża, Wniebowst. Pań., B. Ciele, św. Małg., N. M. Anielskiej, Wniebowzięciu M. B., Podwyż św. Krzyża, św. J. Kantym, św. Katarzynie i Niep. Pocz. M. B.

Kolbuszowa, m. pow., co wtorek targ.

Kołomyja, m. pow., na Wniebowst. P., (st. stylu) 6 lutego, 24 kwietnia, 15 czer., 3 sierp., 13 wrześ., 30 paźdz. i 18 grudnia (now. stylu).

Komarno, pow. Rudki, w poniedz. po św. Trójcy, w poniedz. po św. Szym. i Judzie. W poniedz. i piątki targi.

Kraków, jarmarków 5 dniowych na bydło i konie 2 rocznie: w poniedziałek po 4-téj niedzieli postu i 1 paźdz. Co wtorek i piątek targ.

Krosno, m. pow., w poniedziałek po Białéj niedzieli, św. Trójcy, św. Ign. Lojoli, św. Szym. i Judzie i na N. Rok.

Krzeszowice, co poniedziałek targ.

Kuty, pow. Kossowski, 30 stycz., po Wielkiéj nocy (o gr.), 26 wrześ. i 12 list. Każdy trwa przez 4 dni.

Lanckorona, pow. Wadow., w poniedz. po 3 Król., 21 stycznia, 4 marca, 7 maja, we wtorek po Ziel. Św., w poniedz. po św. Trójcy, na św. Wojciecha, 24 czerwca i 25 lipca.

Leżajsk, pow. Łańcut., 21 stycznia, 23 kwietnia, 9 maja, 5 i 24 sierpnia, 4 paźdz., 6 grudnia. Co wtorek i piątek targ.

Limanowa, m. pow., jarmark co 3 poniedziałki i 14 stycznia, 4 i 25 lutego, 18 marca, 8 i 29 kwiet., 20 maja, 10 czerwca, 1 i 22 lipca, 12 sierpnia, 2 i 23 wrześ., 14 paźdz., 4 i 15 list. i 16 grud.

Lisko, m. pow., we wtorek targ.

Liszki, pow. Krak., 12 jarmarków co piéwszy poniedziałek miesiąca.

Lwów, 3 jarmarki: na św. Jerzy, od 4 maja przez 4 tygodnie, na św. Agnieszkę od 1 czerwca przez 2 tygodnie, N. M. Śnieżną od 13 paźdz. przez 2 tygodnie. Co poniedziałek, środa i piątek targ.

Łącko, targ co 3 ą środę.

Łańcut, m. pow., 7 stycznia, 2 lutego, 15 marca, 16 maja, 13 czer., 13 i 26 lipca, 24 sierp., 5 paźdz., 11 i 30 list. Gdy święto, jarmark odkładają na dzień następny. Co wtorek i piątek targi.

Maków, pow. Myślen., 4 jarmarki: 24 lutego, 1 maja, 7 sierpnia i 19 listopada.

Mielec, m. pow., we czwartek po 2 lut., po św. Trójcy, po 15 sierp., po 21 wrześ., po 11 list.

Mikołajów, m. pow. Żydaczów, 14 stycznia, 6 sierp. i 20 września. Co wtorek targ.

Milówka, pow. Żywiecki, w 1-y poniedz. miesiąca; jeżeli święto, we wtorek.

Monasterzyska, pow. Buczacki, 8 stycznia, 14 lutego, w 1-y i 5 y poniedziałek po W. Nocy, we wtorek po Ziel. Św., 20 czerwa, 30 lipca, 18 sierpnia, 13 września, 26 paźdz., 7 list. i 18 grudnia.

Mościska, m. pow., 25 lutego, 18 kwietnia jarmark na konie, 24 czerwca, 10 sierpnia i 1 list. głowny jarmark na konie. Na tydzień przed témi jarm. handel na płótna i futra.

Muszyna, pow. Nowy-Sącz, 2 stycznia, 3 lutego, 26 maja, 22 lipca, 29 września, w poniedziałek przed Ofiar. N. M. P.

Myślenice, m. pow., 4 jarmarki: w poniedziałek po Św. 3 Królach, we wtorek po Ziel. Św., w poniedz. po św. Jakóbie, po B. Narodz. Co drugi poniedziałek targ.

Niepołomice, pow. Boch., 7 stycznia, w poniedziałek po niedzieli zapustnéj, po niedzieli kwietniéj, 8 maja, w poniedziałek po św. Trójcy, 24 czerwca, 26 lipca, 24 września i 4 listopada.

Nadworna m. pow., 6 stycznia, 5 maja, 11 lipca, 13 paźdz. Co poniedziałek i czwartek targ.

Niżankowice, pow. Przem. (st. stylu) 16 stycznia, 1 marca, 2 czerwca, 26 września i 6 grudnia.

Nowa góra, p. Chrzan., w poniedz. po św. Agnieszce, Znal. św. Krzyża, św. Michale, św. Tom ap.

Nowy Sącz, m. pow., co wtorek i piątek targ.

Nowy Targ, m. pow., począwszy od 7 stycznia, co 14 dni w poniedziałki jarmarki.

Oświęcim, pow. Bial., w każdy 1 y i 2-gi czwartek miesiąca jarm. Jeżeli święto, to we środę. Co czwartek targi, oraz na woły pasowe, stepowe i trzodę chlewną.

Pilzno, m. pow., jarm. 16, 7 i 28 stycznia, 24 lut., 19 i 31 marca, 23 kwiet., 8 i 19 maja, 24 czer., 22 lipca, 15 i 28 sierpnia, 29 wrześ., 28 paźdz., 30 list. i 18 grudnia.

Piwniczna, pow. Starosand., 2 stycznia, w poniedz. po niedz. środopostnéj, we wtorek po Ziel. św., 25 lipca i 24 sierpnia. Co 2 tygodnie we środę po jarm. w St. Sączu targ.

Podgórze przy Krakowie ma 12 jarmar.: w czwartą środę każdego miesiąca, w razie święta we środę, jarm. odkłada się na dzień następny. Co wtorki i piątki targi; co niedzieli targ na obuwie do 9 téj rano.

Przemyśl, m. pow., 26 lutego i 9 lipca po 8 dni. poniedz. i piątek targ.

Przeworsk, pow. Łańcut, 2 stycznia, 19 marca, 1 maja, 25 lipca, 3 paźdz. i 19 list.

Podhajce, m. pow. (st. stylu), 18 stycz., w niedzielę starozapust., we środo-pustną, w poniedz. po W. Nocy, na Wniebowstąpienie P., 29 czer., 15 sier., 14 wrześ., 18 paźdz., 8 list. i 6 grudnia.

Przemyślany, m. pow., 1 stycznia, 14 lut., 28 marca, 29 maja, 11 czerwca i 11 list.

Rabka, pow. Myślen., co dni 14 w poniedz. targ.

Radomyśl przy Dębicy, co czwartek targ na konie, bydło i trzodę.

Rohatyn, m. pow., 9 stycznia, 3 lutego, 26 lipca i 1 paźdz. W środy i piątki targi.

Ropczyce, m. pow., 7 stycznia, w 1 y poniedz. po wstępnéj środzie jarm. na konie 5 dni, w poniedz. po Przewod. niedzieli, we wtorek po Ziel. św., 22 lipca, 14 września, 18 paźdz. i 9 grudnia.

Rudki, m. pow., 2 lipca, 15 sierpnia i 8 września.

Rzeszów, m. pow., 19 marca, 23 kwietnia na konie 14 dni, w poniedz. po śś. Trójcy, 21 lipca, 21 września na konie 14 dni, 2 list. i 21 grudnia. Co drugi wtorek i piątek targ.

Radowce na Bukowinie, 1 maja i 20 listopada.

Radymno, pow. Jarosł., 20 maja, 20 sierpnia, 20 września i 20 grudnia.

Rymanów, pow. Sanocki, 25 lipca, 9 września i 6 grudnia po 5 dni.

Sadogóra na Bukowinie, jarmarki na bydło, 6 lutego, we czwartek przed niedz. kwietnią, 1 sierpnia, 6 września, 13 paźdz., 5 i 28 list. i 24 grudnia.

Sambor, m. pow., 3 lutego, 1 maja, 21 września, 30 list. po 14 dni.

Sądowa Wisznia, pow. Mościcki, 1 stycznia, co 2 gi dzień Ziel. św. o gr., 26 lipca i 26 września. Co środa targ.

Sanok, m. pow., we wtorek przed Ziel. św. i poniedz. przed B. Narodz.

Sędziszów, pow. Rzesz., 19 marca, 23 kwiet., 3 czer. (na konie), 2 lip., 11 wrześ., 2 list., 21 grudnia.

Skałat, m. pow., 6 i 10 stycznia, (st. stylu) 1 i 23 kwietnia, w 1-y dzień po Zielon. św. o gr., 12 lipca, 21 września i 8 października.

Skawina, pow. Wielicki, targ co czwartek.

Śniatyn, m. pow., (st. stylu) we środę środopustą, we wtorek po Ziel. św., 25 czerwca, 20 lipca i 29 września.

Sokal, m. pow., 18 stycznia, 23 kwietnia, 18 lipca, 4 paźdz. i 20 list., targi główne: w środopoście ruskie, 8 września, 2 list., 12 i 18 grudnia.

Sokołów, pow. Kolbuszowski, 7 styc., 3 lut., 4 i 26 marca, 23 kwietnia, na Ziel. św., 30 czerwca, 16 i 25 lipca, 24 sierpnia, 14 września, 18 paźdz., 11 list. i 9 grudnia.

Stanisławów, m. pow., 15 lut., 29 marca, 10 kwiet. jarmarki na konie, w piątek po święcie B. Ciała, 13 września i 4 grudnia.

Stare miasto, m. pow., 24 czerwca, przez 12 dni na płótno.

Stary Sącz, m. pow., począwszy od 9 stycznia, co 2 tygodnie w każdą środę jarmark, jeżeli święto to we czwartek.

Strzyżów, pow. Rzesz., 12 jarm.: w poniedziałek po Trzech Króli 8 lutego (3 dni), w poniedz. zapust., środopostny, po Wielkiéjnocy, 8 maja (3 dni), 25 lipca, 14 sierpnia (3 dni), wrześ., 26 paźdz., 6 list., 25 list. (3 dni). Co poniedz. targ.

Szczerzec, pow. Lwowski, 2 stycznia i we wtorek po Ziel. św., w piérwszy dzień po św. Michale, na św. Małgorzatkę.

Szczucin, pow. Dąbr., co środę targ.

Szczurowa, pow. brzeski, co trzeci czwartek wielkie targi.

Stryj, m. pow., (st. stylu) w 1-ym tygodniu W. Postu 8 dni, w marcu na św. Mikołaja, 3 dni, 15 sierp. 14 dni, 6 grud. 8 dni. Co poniedz. i czwartek targ.

Tarnopol, m. pow., 2 stycz., 14 lut., w środopoście o gr., w poniedz. po W. Nocy o gr., 13 kwietnia jarmark na konie, 24 czerwca i 26 lipca (gł. jarm. na konie), 16 sierp., 26 września i 20 lutego.

Tarnów, m. pow., w 1-y poniedz. w miesiącu stycz., 3 lutego, 19 marca 8 dni, w 2 gi poniedz. kwiet., maja, czerwca, 28 kwiet. jarm. na konie, 22 lipca, w 2 gi poniedz. sierp., 14 wrześ., po 8 dni, w 2-gi poniedz. paźdz., list i grudnia.

Trzebina, pow. chrzan., w 1-y poniedz. po 3 Królach, w poniedz. po niedzieli Białéj, na św. Wojciecha na św. Stanisława, na św. Piotra i Pawła, w 1-y poniedz. po św. Jakóbie, na św. Bartłom., na św. Mateusza, w 1-y poniedz. po św. Szymonie i Judzie, w poniedziałek po św. Katarzynie i 21 grudnia.

Turka, m. pow., 11 stycz., 14 lut., 10 lip., 26 sier., 19 wrześ., 11 paźdz., 23 list., w poniedz. i wtorek 4-go tygodnia przez W. Now. o gr. i we czwartek i piątek przed Ziel. św. o gr.

Tłumacz, m. pow., w dzień po Wnieb. o. gr.

Tyśmienica, pow. tłumacki, jarm. na bydło i konie, 23 marca, 20 kwietnia, 3 lipca i 27 września.

Wadowice, m. pow., w 1-y czwartek każdego miesiąca, jeżeli święto w następny czwartek.

Wieliczka, m, pow., co 4-ty poniedz., jeżeli święto w piątek.

Willanowice, pow. Biała, w 1-ą środę każdego miesiąca; jeżeli święto w 2-ą środę.

Wiśnicz, pow. Bochnia, co 3-ą środę.

Wiśnicz na Bukowinie, 25 stycz., 30 kwiet., 5 lipca, 13 sierpnia, 20 września i 5 lutego.

Wojnicz, pow. brzeski, co 3-ci poniedziałek.

Zaleszczyki, m. pow., 4 stycznia, 4 maja, 4 paźdz. i 4 grudnia. Co piątek targ.

Zbaraż, m pow, po 1-m tygodniu W. Postu o. gr., 22 kwietnia, 6 lipca, 13 września, 30 października i 18 grudnia.

Złoczów, m. pow., 19 stycznia, 12 lutego, 7 maja, 1 sierpnia, 10 września i 27 lutego. Co poniedz. środę i piątek targ.

Żabno, pow. dąbr., 6 jarm i targi na nieorgac., 25 stycznia, w poniedziałek po 2 niedz. W Nocnéj, w poniedz. po 1 niedz po św. Janie Chrzcic., 16 sierp.. 18 paźdz. i w poniedz. po 3 niedz. Adw.

Żmigród, pow. Krosno, 2 lutego, w środku postu, 23 kwiet., 24 czerw., 25 lipca, 17 paźdz. i 13 grud.

Żołynia, pow. Łańcut, w niedzielę kwietnią, w dzień św. Trójcy, 10 sierp., 22 grud. (po 2 dni), zaś na len, przędzę i płótno 25 stycz., 24 list., 11 maja, 22 lipca, 8 i 21 wrześ., 28 paźdz. i 25 list.

Żółkiew, m. pow., 9 stycz., 8 maja, 30 czerwca, 30 sierpnia, 14 września, 6 paźdz. i 13 grudnia.

Żydaczów, m pow., 18 stycznia, 10 września i 8 grudnia n. st.

Żywiec, m. pow., w poniedz. po św. 3 Królów, po Nawróć. św. Pawła, w poniedz. po św. Macieju, we wtorek przed W. Nocą, w poniedz. po Wniebow. P., w poniedz. po św. Piotrze i Pawle, 24 sierpnia, w poniedz. po św. Michale, po św. Marcinie. Co środa targ, jeżeli święto we czwartek.

b) Na Szląsku austryjackim.

Cieszyn, w pierwszy poniedz. marca, w drugi poniedz. czerwca, w drugi poniedziałek września, w drugi poniedz. listop. Przypadnie w który poniedziałek, jako dnia jarmarku głównego, lub wtorek, jako podjarma .. jakie święto, natenczas jarm. główny odbędzie .ę we środę. Oprócz tego odbywa się piérwszego poniedziałku każdego miesiąca, a jeżeli święto przypadnie, to następnego dnia roboczego, tudzież przy sposobności każdego jarmarku, a mianowicie pierwszego dnia targ na bydło i konie.

Biélsko, po niedzieli suchéj, po św. Janie, 15 wrześ., na Mikołaja zawsze w poniedziałek przypadający. Jarmarki na wełnę: 22 maja, 10 paźdz. Na bydło: w poniedz. po św. Trójcy, na św. Jana, św. Jakóba, 15 września.

Bogumin, na św. Adelgundę, w poniedz. po drugiéj niedzieli po Wielkanocy, na Nawiédzenie PM., na Michała. Na konie i bydło w dniu przed każdym jarmarkiem. Główne targi tygodniowe: we środę przed Wielkanocą, przed Świątkami, przed Bożém Narodzeniem.

Frydek, w poniedz. po Trzech Królach, w poniedz. przed św. Józefem, w poniedziałek po św. Filipie i Jakóbie, w poniedz. przed św. Janem Chrzcicielem, na św. Jakóba, w poniedz. po św. Michale, w poniedz. przed św. Katarzyną. Dwa dni przed każdym jarmarkiem targ na konie i bydło, targi tygodniowe co poniedziałek i piątek.

Frysztat: na nawrócenie św. Pawła, we środę przed kwietnią niedzielą, w poniedz. po niedzieli 6, po Wielkanocy, we wtorek przed św. Bartłomiejem, na św. Szym. i Judę. Targ tygodniowy we wtorek.

Jabłonów, w poniedziałek na nawróceniu św. Pawła, w poniedz. po przewodniéj niedzieli, po św. Filipie i Jakóbie, w poniedz. po św Jakóbie Ap., w poniedz. po św. Szymonie i Judzie. Targ tygodniowy we wtorek.

Ligotka (przy Cieszynie), targi na bydło: piérwszy na wiosnę w poniedz po św. Jerzym, drugi w poniedz. przed św. Jadwigą.

Skóczów, w czwartek po niedzieli mięsopustnéj, po Wniebowstąpieniu Pańskiém na Bartłomieja, na św. Marcina, Wielkie targi tygodniowe w następne czwartki: przed Wielkanocą, po Bożém Ciele, po św. Michale, przed Bożém Narodzeniem. Targ na bydło przed każdym jarmarkiem i wielkim targiem tygodniowym.

Strumień, we wtorek po nowym roku, na św. Jerzego, w poniedz. po św. Jakóbie, na św. Michała. Na bydło przed każdym jarmarkiem. Targ tygodniowy co piątek.

Ustroń, 12 marca, 26 czerwca, w poniedziałek po św. Michale. Targ tygodniowy co poniedziałek.

Zabrzeg, targ tygodniowy co wtorek.

Opawa, na bydło, za tydzień po św. Trójcy, za tydzień po św. Janie Chrzc., za tydzień po św. Jakóbie, za tydzień po Narodzeniu NPM. Na wełnę: 4 maja, 28 września, każdy po 8 dni.

Albrechcice, w poniedziałek po Trzech Królach, na św. Filipa i Jakóba, w poniedziałek po Wniebowzięciu Najśw. PM., na Szymona i Judy. Na bydło we środę przed kwietnią niedzielą, we środę przed św. Jakóbem, we środę ces. kierm.

Beneszów, w pierwszy poniedz. postny, we wtorek. po św. Piotrze i Pawle, w poniedziałek przed św. Idziem, we wtorek po św. Katarzynie.

Bielowice, w drugi czwartek postu, na św. Idzi, na św. Mikołaja. Na bydło: w czwartek przed Wniebowstąpieniem Pańskiém, w czwartek po Bożém Ciele.

Bruntol, zawsze w poniedziałek po nowym roku, po niedzieli suchéj, po św. Jerzym, po św. Małgorzacie, po św. Marcinie.

Cukmantel, na św. Mateusza Ap., w poniedziałek po 6 niedzieli po Wielkanocy, na św. Mateusza, na św. Andrzeja.

Frywald, po Nowym Roku, na św. Józefa, na św. Jana Chrzciciela, na św. Michała.

Hrabina, na Zaślubienie PM., 16 marca, 18 maja, 6 lipca, w poniedziałek po Narodzeniu PM., na Szymona i Judę.

Hradec, w poniedz. przed Wielkanocą, w poniedz. po Bożém Ciele, na św. Jakóba, w poniedz. po św. Michale, na Młodzianki.

Karniów, po niedzieli głuchéj, po niedzieli 6 po Wielkanocy, w poniedziałek po Nawiedzeniu PM., w poniedziałek po Narodzeniu PM., w poniedz. po Ofiarowaniu PM. Na bydło: w poniedz. po kwietniéj niedzieli, w poniedz. po św. Małgorzaeie, w poniedz. po Bartłomieju, w poniedz. po św. Mikołaju.

Klimkowice, w poniedziałek przed św. Walentym, po niedzieli środopostnéj, w poniedz. po św. Trójcy, na św. Wawrzyńca, na św. Katarzynę. Na bydło: na św. Filipa i Jakóba, na św. Wacława.

Odry, w poniedziałek przed św. Trzech Króli, po niedzieli przewodniéj, w poniedziałek przed św. Janem Chrzcicielem, w poniedz. po Podniesieniu Krzyża.

Opawica, w poniedz. po Bożém Ciele, w poniedz. po św. Michale.

Witków, we czwartek po Najświęt. PM. Gromnicznéj, w poniedz. po Jubilate, we wtorek po św. Wicie, we wtorek po Rozesłaniu, w poniedz. po Wniebowzięciu PM., w poniedz. po św. Pawle, w poniedz. po św. Łucyi, oraz na bydło.

Werbno, w poniedz. przed Gromnicami, na św. Jana Chrzciciela, na św. Michała.

Wisła, 22 kwiet., 8 lipca, w środę po 15 paźdz.

c) W ziemiach polskich pod zaborem pruskim.

SKRÓCENIA:

b. oznacza jarmark na bydło. — **ch.** chmiel. — **drz.** drzewo. — **g.** wyroby garncarskie. — **k.** konie. — **kon.** konopie. — **kr.** kramy. — **l.** len. — **n.** nasiona. — **ol.** oléj. — **op.** opasy. — **ow.** owoce. — **pł.** płótno. — **sk.** skórę. — **św.** świnie. — **tyt.** tytoń. — **weł.** wełnę. — **zb.** zboże. — **źr.** źrebięta.
st. styczeń. — **lut.** luty. — **mar.** marzec. — **kw.** kwiecień. — **mj.** maj. — **cz.** czerwiec. — **lip.** lipiec. — **sier.** sierpień. — **wrz.** wrzesień. — **paź.** październik. — **list.** listopad. — **gr.** grudzień.

I. W obwodzie rejencyi Kwidzyńskiej.

Barbarka 31 maja kr.

Białyborek (Baldenburg) 15 marca, 21 czerwca, 13 września, 15 listopada, 23 grudnia kr. b. k.

Biskupiec (Bischofswerder) 3 marca b. k., 8 marca kr., 23 czerwca b. k., 28 czerwca kr., 1 września b. k., 6 września kr., 1 grudnia b. k., 6 grudnia kr.

Brodnica (Strasburg) 1 kwietnia b. k., 4 kwietnia kr., 24 czerwca b. k., 27 czerwca kr., 23 września b. k., 26 września kr., 11 listopada b. k., 14 listopada kr.

Bruszy (Bruss) 10 maja, 15 września kr. b. k.

Brzeźno (Adl. Briesen) 18 kwietnia, 18 lipca, 5 wrześina, 21 listopada kr. b. k.

Brzeźno (Briesen) 4 stycznia, 1 lutego, 1 marca b. k., 16 marca kr. b. k., 5 kwietnia, 3 maja, 7 czerwca b. k., 22 czerwca kr. b. k., 6 września b. k., 14 września kr. b. k., 5 paźdz., 8 listopada b. k., 16 listop. kr. b. k., 6 grudnia, b. k.

Chełmno (Kulm) 3 stycznia kr. b. k., 10 lutego, 10 marca, 21 kwietnia, 23 maja b. k., 13 czerwca kr. b. k., 15 września b. k., 3 października, 10 listopada kr. b. k., 12 grudnia b. k.

Chełmża (Kulmsee) 22 marca, 4 lipca, 5 września, 5 grudnia kr. b. k.

Chojnice (Konitz) 4 kwietnia, 20 czerwca, 12 września, 24 października kr. b. k.

Czarnowo 10 listopada kr.

Czarze (Scharnsee) 2 maja, 7 list. kr. b. k.

Czersk 8 marca, 7 czerwca, 6 września, 15 listopada kr. b. k.

Człochów (Schlochau) 28 marca, 12 maja, 1 września, 28 listopada, 23 grudnia kr. b. k.

Człopa (Schloppe) 8 marca b. k., 9 marca kr., 18 kwietnia b. k., 19 kwietnia kr., 17 maja b. k., 18 maja kr., 12 lipca b. k., 13 lipca kr., 23 sierpnia b. k., 24 sierpnia kr., 21 września b. k., 22 września kr., 8 listop. b. k., 9 listop. kr., 20 grudnia b. k. 21 grudnia kr.

Dragas 25 sierpnia b. źrebce.

Flötenstein 19 kwietnia, 29 sierpnia, 17 października kr. b. k.

Frydląd (Pr. Friedland) 24 marca, 23 maja, 14 lipca, 29 września, 16 grudnia kr. b. k.

Frydląd (Märk. Friedland) 23 marca b. k., 24 marca kr., 22 czerwca b. k., 23 czerwca kr., 12 paźdz. b. k., 13 paźdz. kr., 22 grudnia kr.

Gardeja (Garnsee) 12 stycznia b. k., 13 stycznia kr., 30 marca b. k., 31 marca kr., 27 lipca b. k., 28 lipca kr., 19 paźdz. b. k., 20 paźdz. kr.

Gniew (Mewe) 18 marca b. k., 19 marca kr., 24 czerwca b. k., 27 czerwca kr., 9 września b. k., 12 września kr., 11 listop. b. k., 14 listop. kr.

Golub 25 kwietnia, 4 lipca, 17 paźdz., 21 listopada kr. b. k.

Górzno 15 marca, 21 czerwca, 13 września, 15 listopada kr. b. k.

Grabia 17 marca, 17 listop. kr. b. k.

Grudziądz (Graudenz) 7 stycznia, 4 lutego, 4 marca b. k., 18 kwietnia kr. b. k., 6 maja b. k., 27 czerwca, 29 sierpnia kr. b. k., 30 sierpnia źrebce, 7 paźdz. b. k., 14 listop. kr. b. k., 2 grudnia b. k.

Hamersztyn 30 marca, 20 czerwca, 22 sierpnia, 24 paźdz. kr. b. k.
Iława (Deutsch-Eylau) 20 kwietnia pł., 22 kwietnia b. k., 26 kwietnia kr., 15 czerwca pł., 17 czerwca b. k., 21 czerwca kr., 7 września pł., 9 września b. k., 13 września kr., 11 list. b. k., 15 list. kr.
Jabłonowo 21 marca, 16 maja, 20 czerwca, 11 lipca, 22 sierpnia, 17 paźdz., 21 list. kr. b k.
Jastrów 21 marca kr. b. k., 20 maja kr., 4 lipca b. k., 5 lipca kr., 26 sierpnia kr., 17 października k., 18 paźdz. kr., 11 listop. kr., 23 grudnia kr.
Kamień 21 marca, 2 maja, 30 czerwca, 17 października kr. b. k., 22 grudnia kr.
Kiełbasin 29 sierpnia, 12 grudnia kr.
Kisielec (Freystadt) 21 lutego b. k., 24 lutego kr., 9 maja b k., 12 maja kr., 22 sierpnia b. k., 25 sierpnia kr., 14 listop. b. k., 17 listop. kr.
Kościelna Jania (Kirchenjahn) 17 marca, 17 listopada kr. b. k.
Kowalewo (Schoensee) 14 marca, 24 października kr. b. k.
Krojanka 15 marca, 18 maja, 22 sierpnia, 26 paźdz. kr. b. k.
Kurzętnik (Kauernik) 28 kwietnia, 2 czerwca, 14 lipca, 6 paźdz. 10 listop. kr. b. k.
Kwidzyn (Marienwerder) 8 marca b. k., 9 marca kr., 14 czerwca b. k., 15 czerwca kr., 6 września źrebce, 13 września b. k., 14 września kr., 15 listop. b k., 16 listop. kr.
Kiszbork (Christburg) 11 marca b., 14 marca kr. 15 czerwca płótno (2), 17 czerwca b, 20 czerwca kr., 8 września źrebce, 9 września b., 12 września kr., 2 listop. len (2), 4 listop. b., 7 listop. kr.
Landek 21 marca, 4 lipca, 26 września, 14 listop. kr. b. k.
Leśno 18 kwietnia, 23 maja, 27 paźdz. kr. b. k.
Lidzbark (Lautenburg) 11 marca b. k., 14 marca kr., 3 czerwca b. k., 6 czerwca kr., 2 grudnia b. k., 5 grudnia kr.
Lisnowo (Gr. Leistenau) 14 marca, 12 grudnia kr. b. k.
Lisewo 28 czerwca, 22 listop kr. b. k.
Lubawa (Löbau) 14 kwietnia b. k., 20 kwietnia kr., 7 lipca b. k., 13 lipca kr., 29 września b. k., 5 paźdz. kr., 3 listop. b. k., 9 listop. kr.
Lubicz (Leibitsch) 4 kwietnia, 26 września kr. b. k.
Łasin (Lessen) 24 marca, 16 czerwca, 29 września, 24 listopada kr. b. k.
Młyniec 23 maja, 12 września kr. b. k.
Mynsterwald 16 maja, 22 września kr. b. k.
Nawra 28 marca, 6 czerwca, 19 września, 14 listopada kr. b. k.
Nowe (Neuenburg) 22 kwietnia b. k., 25 kwietnia kr., 10 czerwca b. k., 13 czerwca kr., 19 sierpnia b. k., 22 sierpnia kr., 21 października b. k., 24 października kr.
Nowemiasto (Neumark) 17 marca b. k., 21 marca kr, 12 maja b. k., 16 maja kr., 5 czerwca płótno (8), 18 sierpnia b. k., 22 k., 20 paźdz. b. k., 24 paźdz. kr.
Osie 14 kwietnia, 6 paźdz. kr. b. k.
Papowo 9 maja, 7 listop. kr.
Piaseczno (Pehsken) 5 września kr., 12 wrześ. b. k.
Płużnica (Plusnitz) 15 marca, 15 listopada kr. b. k.
Podgórz 18 kwietnia, 17 paźdz. kr. b. k
Podstolin (Pestlin) 10 stycznia, 28 marca, 6 czerwca, 17 paźdz. kr. b. k.
Prechlau 17 maja, 18 paźdz. kr. b. k.
Prabuty (Riesenburg) 14 marca b. k., 17 marca kr., 11 lipca b. k., 14 lipca kr., 12 września b. k., 15 września kr., 7 listop. b. k., 10 listopada kr.
Radzyn (Rehden) 15 lutego b. k., 8 marca kr. b. k., 26 kwietnia b. k., 17 maja kr. b. k., 13 września kr. b. k., 18 października b. k., 15 listop. kr. b. k., 29 listop. b. k.
Rederzyce (Rederitz) 23 maja, 24 paźdz. kr. b. k.
Sępolno (Zempelburg) 31 marca, 23 maja, 26 września, 10 listop. kr. b. k., 21 grudnia kr.
Śliwice 5 lipca, 24 paźdz. kr. b. k.
Starytarg (Altmark) 21 kwiet., 16 czerwca kr. b. k.
Stegers 4 kwietnia, 13 paźdz. kr. b. k.
Susz (Rosenberg) 11 marca b. k., 15 marca kr., 20 maja b. k., 24 maja kr., 19 sierpnia b. k., 23 sierpnia kr., 4 listop. b. k., 8 listop. kr. b. k.
Świecie (Schwetz) 7 lutego, 21 marca, 9 maja, 20 czerwca, 8 sierpnia, 5 września, 17 paźdz., 19 grudnia kr. b. k.
Sypniewo (Zippnow) 24 maja, 25 paźdz. kr. b.
Scharnsee 2 maja, 7 listop. kr. b. k.
Sztum 18 marca b. k., 21 marca kr., 10 czerwca b. k., 13 czerwca kr., 26 sierpnia b. k., 29 sierpnia kr., 11 listop. b. k, 14 listop. kr.
Toruń (Thorn) 4 stycznia, 7 czerwca kr. (8), 13 czerwca weł. (2), 25 paźdz. kr. (8). Każdy czwartek targ na bydło i konie.
Tuchola 14 marca, 16 maja, 13 lipca, 22 sierpnia, 13 paźdz. 21 listop. kr. b. k.
Tuczno (Tütz) 7 marca, 11 lipca, 5 września kr. b. k., 3 listopada kr. b. k. len.
Tychnowo (Tiefenau) 15 lutego, 21 czerwca kr. b. k.
Topolno 11 stycznia, 1 lutego, 1 marca, 5 kwietnia, 3 maja, 2 czerwca, 5 lipca, 2 sierpnia, 1 września, 13 paźdz., 3 listopada, 20 grudnia kr. b. k.
Wałdowo 10 maja, 9 listop. kr.
Wałcz (Deutsch Krone) 7 lutego b. k., 8 lutego kr., 14 marca b. k., 15 marca kr., 9 maja k. b., 10 kr., 20 czerwca b. k., 21 czerwca kr., 25 lipca b. k., 26 lipca kr, 12 września b. k., 13 września kr., 7 listop. b. k., 8 listop. kr., 12 grudnia b. k., 13 grudnia kr.
Wąbrzeźno (Briesen) 4 stycznia, 1 lutego, 1 marca b. k., 16 marca kr. b. k., 5 kwietnia, 3 maja, 7 czerwca b. k., 22 kr. b. k., 6 września b. k., 14

września kr. b. k., 5 paźdz., 8 listop b. k., 16 listop. kr. b. k., 6 grudnia b. k.
Więcbork (Vandsburg) 17 lutego b. k., 17 marca, 19 kwietnia kr. b. k., 17 maja b. k., 24 czerwca kr. b. k., 31 sierpnia b. k., 18 października kr. b. k., 9 listop. b. k., 22 grudnia kr.
Złotów (Flatow) 6 kwietnia, 24 maja, 5 września, 2 listop. kr. b. k., 14 grudnia kr.
Złotowo 30 lipca płótno (7), 6 sierpnia kr.

II. W obwodzie rejencyi Gdańskiéj.

Altschotland 23 marca b. k., 2 dni.
Elbląg (Elbing) 6 maja, 9 maja, 11 listopada kr., po 2 dni, 14 listop. kr. b. k., w ciągu całego roku w każdą środę i sobotę z wyjątkiem świąt na te dni przypadających, jako też w miesiącach lipcu, sierpniu, wrześniu, pazdzierniku i listopadzie w czwartki, w które w Gronowie żaden jarmark bydelny się nie odbywa.
Główne jarmarki na konie i źrebaki: 13 kwiet, 15 i 29 września.
Na świnie w każdą środę i sobotę z wyjątkiem świąt.
Gdańsk (Danzig) 5 sierpnia kr. 14 dni, 5 sierpnia k. 6 dni.
Gowidlino 14 kwietnia, 22 grudnia św.
Gronowo (Grunau) 7 lipca, 21 lipca, 11 sierpnia, 25 sierpnia, 8 września, 22 września, 6 października, 20 października, 3 listop., 17 listop., 15 grudnia b.
Hoch Stüblau 28 marca i 7 listopada bk.
Kartuzy (Karthaus) 2 marca b., 11 maja, 19 paźdz. kr. b., 30 listopada b.
Kielno (Koelln) 14 kwietnia, 17 listopada kr. b.
Kiełpin 4 października kr. b.
Kiszawa (Alt Kischau) 12 stycznia, 9 lutego, 9 marca, 13 Kwietnia św., 26 kwietnta kr. b., 11 maja, 8 czerwca, 14 września, 12 października, 9 listopada św., 16 listopada kr. b., 14 grudnia św.
Kolebki w pow. wejherowskim 29 marca, 2 czerwca, 13 września kr.
Kościerzyna (Berent) 11 stycznia, 8 lutego św., 5 kwietnia, 7 czerwca, 13 września, 8 listop. kr. b., 6 i 20 grudnia św.
Krokowa 24 lutego, 10 maja, 22 września, 29 listopada kr. b.,
Lamenstein 24 marca, 20 października św.
Lipusz 5 lipca. 27 września kr. b.
Luzino 3 list. kr. b.
Malborg (Marienburg) 9 maja kr. 2 dni, 9 maja b. k., 12 maja k., (zbytkowe) 2 dni, 4 lipca b. k., 17 paźdz. kr. 3 dni, 17 paźdz. b. k.
Nowystaw (Neuteich) 25 stycznia, kr. b. k., 5 kwietnia b. k., 21 czerwca, 26 lipca kr. b. k., 6 września b., 18 paźdz. kr. b. k.
Oliwa 3 marca b., 17 maja, 13 paźdz. kr. b. k, 15 grudnia b.
Pogódki 3 maja, 25 paźdz. kr. b.
Puck (Putzig) 1 marca, 5 lipca kr., 25 paźdz. 13 grudnia kr. b.
Przywidz (Mariensee) 3 maja, 17 maja, 13 września, 4 paźdz kr. b.
Ruhmia (Rahmel) 27 września kr.
Sierakowice 26 kwietnia, 5 lipca, 16 sierpnia, 15 listopada kr. b.
Skarszewy (Schöneck) 15 lutego b., 16 lutego kr. 8 marca, 12 kwietnia, 10 maja św., 14 czerwca b., 15 czerwca kr., 12 lipca b., 13 września św., 18 paźdz. b., 19 paźdz. kr., 5 listop., 22 listop., 6 grudnia, 20 grudnia św.
Skurcz 4 kwietnia, 31 paźdz. b. k.
Stangenwalde 30 marca, 28 grudnia św.
Starogard (Pr. Stargardt) 1 kwietnia, 1 lipca b. k., 5 lipca kr. 2 dni, 16 wrz. b. k., 4 list. kr. 2 d.
Stężyce 13 stycznia, 27 stycznia św., 6 maja, 25 listop. kr. b., 1 grudnia, 15 grudnia św.
Straszyn 8 list., 6 grudnia b. k.
Stulęcin 20 stycznia, 17 lutego, b. św., 2 czerwca, 22 września kr. b.
Św. Wojciech (przedmieście Gdańska) 10 maja, kr. 2 d.
Szembork 25 maja, 26 paźdz. św.
Szenwałd 6 września, 6 grudnia kr. b.
Tczew (Dirschau) 18 marca b. k., 21 marca kr., 10 czerwca b. k., 13 czerwca kr., 9 września b. k, 12 września kr., 9 list. b. k., 11 list. kr.
Tolmicko (Tolkemit) 10 stycz., 18 lip, 17 paźdz. kr.
Tychnowy (Tiegenhof) 3 czerwca b. k., 7 czerwca kr., 7 paźdz. b. k., 12 paźdz. kr.
Wejherowo (Neustadt WPr.) 8 lutego, 26 kwietnia, 7 czerwca, 4 paźdz., 15 list., 22 grudnia kr. b. k.
Zukowo (Zuckau) 15 czerwca, 23 list. kr. b.
Zünder Gr. 6 września źreb.

III. W obwodzie rejencyi Królewieckiéj.

Alembork 11 lutego b. k., 15 lutego kr., 6 maja b. k., 10 maja kr., 9 września b. k., 13 września kr., 18 list. b. k., 22 list. kr.
Barciany (Barten) 1 kwietnia b. k., 5 kwietnia kr. 2 dni, 30 maja pł. 30 dni, 29 lipca b. k., 2 sier. kr. 2 dni, 14 paźdz. b. k., 18 paźdz. kr. 2 dni, 2 grudnia b. k., 6 grudnia kr. 2 dni.
Bartoszyce (Bartenstein) 4 marca, 17 czerwca b. k., 20 czerwca pł. 6 dni, 21 czerwca kr. 2 dni, 19 sierpnia, 18 list. b. k, 22 list. kr. 2 dni.
Biskupiec (Bischofsburg) 24 stycznia kr. 2 dni, 4 lutego, 4 marca, 1 kwietnia b. k., 4 kwietnia kr. 2 dni, 3 czerwca, 1 lipca b. k., 4 lipca kr. 2 dni, 12 sierpnia, 23 września, 11 list. b. k., 14 list. kr. 2 dni.
Bisztynek (Bischofstein) 3 marca b. k., 7 marca kr. 2 dni, 26 maja, 7 lipca b. k., 11 lipca kr. 2 dni, 21 lipca pł., 22 września, 20 paźdz. b. k., 24 paźdz. kr. 2 dni, 15 grudnia b. k.

Bladiau 28 kwietnia, 22 września b. k.
Brunsberga al. Braniewo 11 stycznia b. k., 18 stycz. kr., 26 kwietnia b. k., 13 czerwca pł. 6 dni, 14 czerwca kr., 16 sierpnia, 11 paźdz. b. k., 18 paźdz. kr., 12 grudnia len 3 dni.
Brandenbork 4 lutego b. k., 7 lutego kr. 2 dni, 14 paźdz. b. k., 17 paźdz. kr. 2 dni.
Cynty 15 kwietnia b. k., 19 kwietnia kr. 2 dni, 20 maja, 8 lipca b. k, 12 lipca kr. 2 dni, 21 paźdz. b. k., 25 paźdz. kr. 2 dni.
Dąbrowno (Gilgenburg) 7 marca b. k., 9 marca kr., 20 czerwca b. k., 22 czerwca kr., 5 września b. k., 7 września kr., 14 list. b. k., 16 list. kr.
Dobremiasto (Guttstadt) 3 lutego b. k., 7 lutego kr. 2 dni, 31 marca, 20 maja b. k., 23 maja kr. 2 dni, 24 czerwca pł., 18 sierpnia b. k., 22 sierpnia kr. 2 dni, 10 list. b. k., 14 list kr. 2 dni, 9 grudnia b. k.
Dobry (Döbern) 25 stycznia b. k., 26 stycznia kr., 14 czerwca b. k., 15 czerwca kr., 25 paźdz. b. k., 26 paźdz. kr.
Domnowo 18 marca b. k., 22 marca kr. 2 dni, 10 czerwca b. k., 11 czerwca pł., 14 czerwca kr. 2 dni, 9 września b. k., 13 września kr. 2 dni, 9 grudnia b. k., 13 grudnia kr. 2 dni.
Drengfurt 4 lutego b. k., 8 lut. kr., 15 kwietnia b. k., 19 kwietnia kr., 22 lipca b. k., 26 lipca kr., 4 list. b. k., 8 list. kr.
Działdów (Soldau) 25 stycznia b. k., 26 stycznia kr., 4 kwietnia b. k., 26 kwietnia bkowpł., 27 kwietnia kr., 5 lipca b. k., 6 lipca kr., 13 września bkowpł., 14 września kr., 11 list. b. k.
Dźwierzuty (Mensgut) 12 maja, 24 list. kr. b. k.
Frombork (Frauenburg) 3 marca b. k., 7 marca kr., 23 maja kr., 26 maja b. k., 18 sierpnia b. k., 22 sierpnia kr., 10 list. b. k., 14 list. kr.
Fryląd al. Frydląd nad Łyną 18 lutego b. k., 22 lutego kr. 2 dni, 3 czerwca b. k., 7 czerwca kr. 2 dni, 23 września b. k., 27 września kr. 2 dni, 2 grudnia b. k., 6 grudnia kr. 2 dni.
Garsdeny na Litwie ros. 16 marca, 5 maja, 11 paźdź.
Gerdawy 10 marca b. k., 16 marca kr., 16 czerwca b. k., 22 czerwca kr., 25 sierpnia b. k., 31 sierpnia kr., 27 paźdz b. k., 2 list. kr.
Germau 7 marca, 19 września b. k.
Iławka (Pr.-Eylau) 14 stycznia b. k., 18 stycznia kr., 1 kwietnia b. k., 5 kwietnia kr., 8 czerwca pł. 2 dni, 22 lipca b. k, 26 lipca kr., 14 paźdz. b. k., 18 paźdz. kr.
Iława nad Preglem (Wehlau) 31 marca k., 1 kwietnia b., 11 lipca pł. 6 dni, k. 3 dni, 12 lipca sk., 14 lipca b. 2 dni, 19 lipca kr. 2 dni, 14 paźdz. b. k., 18 paźdz. kr. 2 dni.
Jedwabno 3 marca, 13 paźdz. kr. b. k.
Jeziorany (Seeburg) 27 stycznia b. k., 31 stycznia kr. 2 dni, 21 marca b. k., 18 kwietnia pł. 2 dni, 28 kwietnia b. k., 2 maja kr. 2 dni, 14 lipca b. k., 18 lipca kr. 2 dni, 8 sierpnia pł. 2 dni, 25 sierpnia, 3 list. b. k., 7 list. kr. 2 dni.
Kajmy 29 marca, 12 paźdz. b. k.
Kłejpeda (Memel) 29 czerwca b. k. 2 dni, 5 lipca kr. 7 dni, 7 września b. k. 2 dni.
Komorowo (Waldau) 5 maja, 6 paźdz kr. b. k.
Kranz 6 czerwca, 26 września kr.
Krejcbork 10 stycznia b. k., 11 stycznia kr., 18 kwietnia b. k., 19 kwietnia kr., 11 lipca op., 8 sierpnia b. k., 9 sierpnia kr., 12 września, 17 paźdz. op., 14 list. b. k., 15 list. kr.
Krotynga p. Kłajpedą 7 stycznia, 22 kwietnia, 14 paźdz. b. k.
Krotynga na Litwie ros. 6 stycznia, 2 lutego, 14 kwietnia, 3 maja, 21 czerwca, 2 sierpnia, 4 paźdz.
Kumeny 18 marca, 21 paźdz. kr. b. k.
Królewiec (Königsberg) 14 kwietnia sk., 18 czerwca pł. 6 dni, 24 czerwca kr. 8 dni, 1 lipca w. 3 dni, 6 paźdz. sk., 17 grudnia kr. 10 dni.
Labiewo 25 marca b. k., 2 maja kr. 2 dni, 27 czer. pł., 1 lipca b. k., 4 lipca kr. 2 dni, 23 września b. k., 26 września kr. 2 dni.
Landzbark 27 stycznia b. k., 31 stycznia kr., 5 maja b. k., 9 maja kr., 14 lipca b. k., 18 lipca kr., 29 września b. k., 3 paźdz. kr.
Lankiejny (Langheim) 15 czerwca, 16 list. kr.
Libsztat 25 lutego b. k., 1 marca kr. 2 dni, 22 kwietnia b. k., 26 kwietnia kr. 2 dni, 8 lipca b. k., 11 lipca pł., 12 lipca kr. 2 dni, 18 list. b. k., 22 list. kr. 2 dni.
Licbark (Heilsberg) 24 marca b. k., 22 czerwca b. k., 27 czerwca pł., 28 czerwca kr. 2 dni, 17 sierpnia, 12 paźdz. b. k., 18 paźdz. kr. 2 dni, 7 grud. b. k.
Liska-Schaaken 23 września b. k.
Łukta (Locken) 21 czerwca b. k., 23 czerwca kr., 15 list. b. k., 17 list. kr.
Melauki 28 kwietnia b. k., 29 kwietnia kr., 20 paźdz. b. k., 21 paźdz. kr.
Melzak 20 stycznia b. k., 25 stycznia kr. 2 dni, 24 marca, 30 czerwca b. k., 5 lipca kr. 2 dni, 24 sierpnia, 3 list. b. k., 8 list. kr. 2 dni.
Miłomłym (Liebemühl) 11 lutego b. k., 15 lutego kr., 6 maja b. k., 10 maja kr., 5 sierpnia b. k., 9 sierpnia kr., 9 grudnia b. k., 13 grudnia kr.
Młynary (Mühlhausen) 28 marca b. k, 30 marca kr. 2 dni, 6 czerwca b. k., 8 czerwca kr. 2 dni, 5 września b. k., 7 września kr. 2 dni, 5 grudnia b. k., 7 grudnia kr. 2 dni.
Morąg (Mohrungen) 15 marca b. k., 17 marca kr. 2 dni, 14 czerwca b. k., 16 czerwca kr. 2 dni, 20 czerwca pł., 13 września b. k., 15 września kr. 2 dni, 13 grudnia b. k., 15 grudnia kr. 2 dni.
Muldzie (Muldszen) 8 lipca b. k., 18 lipca kr.
Nidbork (Neidenburg) 17 stycznia b. k św., 19 stycz. kr., 6 czerwca b. k. św., 8 czerwca kr, 17 paźdz. b. k. św., 19 paźdz. kr., 21 list. b. k. św.

Nordenburg 7 stycznia b. k., 11 stycznia kr., 26 marca b. k., 29 marca kr., 24 czerwca pł. 14 dni, 24 czerwca b. k., 28 czerwca kr., 11 list. b. k. 15 list. kr.

Olsztyn (Allenstein) 7 lutego, 28 marca b. k., 29 marca kr. skór, 31 maja pł., 6 czerwca b. k., 7 czerwca kr., 1 sierpnia b. k., 3 paźd. ch. 3 dni, 24 paźdz. b. k., 25 pąźdz. kr. sk., 5 grudnia b. k., 6 grudnia kr.

Olsztynek (Hohenstein) 18 kwietnia b. k., 19 kwiet. kr., 27 czerwca b. k., 28 czerwca kr., 26 września b. k., 27 września kr., 7 list. b. k., 8 list. kr.

Opaleniec 3 maja, 11 paźdz. kr. b. k.

Orneta (Wormditt) 7 stycznia b. k., 10 stycznia kr. 2 dni, 6 kwietnia b. k , 13 czerwca pł., 16 czer. b. k., 20 czerwca kr. 2 dni, 4 sierpnia, 13 paźdz. b. k., 17 paźdz. kr. 2 dni, 17 paźdz. pł.

Ostród 14 marca b. k., 16 marca kr. 2 dni, 1 czer. b. k., 3 czerwca kr. 2 dni, 22 czerwca w. 2 dni, 22 sierpnia b. k., 24 sierpnia kr. 2 dni, 31 paźdz. b. k., 2 list. kr. 2 dni.

Pasym (Passenheim) 22 lutego b. k., 24 lutego kr., 14 czerwca b. k., 16 czerwca kr., 6 września b. k., 8 września kr., 13 grudnia b. k., 15 grudnia kr.

Pasłęk (Pr. Holland) 7 marca b. k., 9 marca kr. 2 dni, 11 maja, 11 lipca b. k., 13 lipca kr. 2 dni, 12 września b. k., 14 września kr. 2 dni, 28 list. b. k., 30 list. kr. 2 dni, 28 grudnia b. k.

Perwilty 18 maja, 15 czerwca, 13 lipca, 17 sierpnia, 14 września, 26 paźdz. op.

Piława (Pillau) 11 maja, 12 paźdz. kr. po 2 dni.

Pobety 14 marca, 17 paźdz. kr. b.

Połąga na Litwie ros. 5 marca, 6 lipca.

Powuden 11 maja b. k.

Prökuls 11 lutego, 6 maja b. k., 9 maja kr. 1 lipca, 9 września b. k , 12 września kr.

Rastenbork 10 stycznia, 9 maja b. k., 11 maja kr., 6 czerwca pł. 3 dni, 25 lipca, 10 paźdz. b. k., 12 paźdz. kr.

Reszel 13 stycznia b. k., 17 stycznia kr., 17 marca, 5 maja b. k., 9 maja kr., 1 czerwca pł. 8 dni, 23 czerwca, 15 września b. k., 26 września kr., 10 list. b. k., 14 list. kr.

Roggen 23 czerwca, 25 sierpnia b. k.

Rosogi (Friedrichshof) 30 marca kr. b. k., 10 sier. b. k., 26 paźdz. kr. b. k.

Rybaki (Fischhausen) 18 stycznia, 7 czerwca, 18 paźdz. kr. po 2 dni.

Schaaksvitte 18 lutego, 5 sierpnia, 21 paźdz. kr.

Schwansfeld Gr. 1 kwietnia, 10 list. kr.

Staremiasto (Altstadt) 2 maja, 26 września kr.

Św. Lipka (Heiligelinde) 13 czorwca kr. pł. 3 dni.

Św. Siekierka (Heiligenbeil) 18 lutego b. k., 21 lut. kr. 2 dni, 15 czerwca pł., 17 czerwca b. k., 20 czerwca kr. 2 dni, 12 sierpnia, 28 paźdz. b. k., 31 paźdz. kr. 2 dni.

Szczytno (Ortelsburg) 8 lutego b. k., 10 lutego kr., 19 kwietnia b. k., 21 kwietnia kr., 23 sierpnia b. k.. 25 sierpnia kr., 15 list. b. k., 17 list. kr.

Szembruch 8 lutego, 17 maja, 29 list. kr.

Szępopel (Schippenbeil) 25 marca b. k., 30 marca kr. 2 dni, 18 maja pł. 6 dni, 1 lipca b. k., 6 lipca kr. 2 dni, 2 września b. k., 7 września kr. 2 dni, 4 list. b. k., 9 list. kr. 2 dni.

Tapiewo (Tapiau) 5 kwietnia b. k., 6 kwietnia, 25 maja, kr., 25 paźdz. b. k., 26 paźdz., 14 grud. kr.

Tharau 13 kwietnia b. k., 14 kwietnia kr., 14 wrz. b. k., 15 września kr.

Uderwanga 1 marca, 6 września b. k.

Wargi 23 września kr.

Wartembork 17 marca b. k., 21 marca kr., 12 maja b. k., 16 maja kr., 22 lipca, 5 paźdz., 13 paźdz. b. k., 17 paźdz. kr., 24 list. b. k., 28 list. kr.

Wielbark (Willenberg) 15 marca b. k., 17 marca kr., 28 czerwca b. k., 30 czerwca kr., 27 września b. k., 29 września kr., 29 list. b. k., 1 grud. kr.

Wolfsdorf Gr. 7 marca b. k., 9 marca kr., 7 list. b. k., 9 list. kr.

Zelwałd (Saalfeld) 24 marca b. k., 29 marca kr. 2 dni, 31 maja pł., 9 czerwca b. k., 14 czerwca kr. 2 dni, 8 września b. k., 13 września kr. 2 dni, 10 list. b. k., 15 list. kr. 2 dni.

IV. W obwodzie rejencyi Gąbińskiej.

Biała 7 marca, b. k., 8 marca kr., 6 czerwca b. k., 7 czerwca kr., 12 września b. k., 13 września kr., 5 grudnia b. k., 6 grudnia kr.

Boże (Bosemb) 22 września kr. b. k.

Darkiejmy 16 marca b. k., 17 marca kr., 29 czerwca b. k., 30 czerwca kr., 8 września źreb. 2 dni, 14 września b. k., 15 września kr., 14 grudnia b. k., 15 grudnia kr.

Ełk (Lyck) 28 marca b. k., 29 marca kr., 30 maja pł. 8 dni, 6 czerwca b. k., 7 czerwca kr., 22 sierpnia pł. 8 dni, 29 sierpnia b. k., 30 sierpnia kr., 28 list. b. k., 29 list. kr.

Gąbiń (Gumbinnen) 25 lutego b. k., 28 lutego kr. 3 dni, 22 marca woły, 20 maja b. k., 23 maja kr. 3 dni, 13 czerwca w. 6 dni, 8 lipca b. k., 16 sierpnia woły, 6 września źreb. 2 dni, 7 paźdz. b. k , 12 paźdz. kr. 3 dni, 24 paźdz. w. 6 dni, 9 grudnia b. k.

Gołdap' 7 marca b. k., 8 marca kr. 2 dni, 27 czer. b. k., 28 czerwca kr. 2 dni, 12 września b. k., 13 września kr. 2 dni, 21 paźdz., 12 grudnia b. k., 13 grudnia kr. 2 dni.

Heinrichswalde 31 stycznia, 27 czerwca kr. b. k.

Jańsbork (Johannisburg) 3 stycznia b. k., 4 stycznia kr., 14 marca b. k., 15 marca kr., 27 czerwca b. k. pł., 28 czerwca kr., 17 paźdz. b. k., 18 paźdz. kr.

Kalinowo 18 marca, 21 paźdz. b. k.

Kaukiemy 7 stycznia kr., 25 marca, 2 czerwca b. k. 3 czerwca kr., 2 września, 2 grudnia b. k.

Koadjuty 7 lutego b. k., 10 lutego kr., 5 września b. k., 8 września kr.

Krupyszki (Kraupischken) 12 stycznia, 29 czerwca b. k., 19 paźdz. kr. b. k.

Lasdeny 29 marca, 7 czerwca, 27 września, 13 grudnia kr. b. k.

Lec (Lötzen) 21 lutego b. k., 22 lutego kr., 23 maja b. k., 24 maja kr., 11 czerwca pł. 8 dni, 4 lipca b. k., 5 lipca kr., 17 paźdz. b. k., 18 paźdz. kr.

Margrabowa 10 stycznia b. k., 11 stycznia kr., 23 marca b. k., 24 marca kr., 20 czerwca b. k., 21 czerwca kr., 26 września b. k., 27 września kr.

Mieruniszki 3 lutego, 21 kwietnia, 21 lipca 15 grudnia kr. b. k.

Mikołajki 14 marca b. k., 15 marca kr., 27 czerwca pł. 7 dni, 4 lipca b. k., 5 lipca kr., 26 września b. k., 27 wrz. kr., 12 grud. b. k., 13 grud. kr.

Nawiady (Aweyden) 1 marca b. k., 2 marca kr.

Nowy Kościół (Neukirch) 20 czerwca, 24 paźdz. b. k., 25 paźdz. kr.

Orzysz (Arys) 14 lutego b. k., 15 lutego kr., 16 maja b. k., 17 maja kr., 10 lipca pł. 8 dni, 1 sierpnia b. k., 2 sierpnia kr., 7 list. b. k., 8 list. kr.

Ostrykół 1 list. kr. b. k.

Piłkały 23 lutego b. k., 24 lutego kr., 25 maja b. k., 26 maja kr., 24 sierpnia b. k., 25 sierpnia kr., 12 paźdz. b. k., 13 paźdz. kr., 7 grudnia b. k.

Plaszki 22 kwietnia, 26 sierpnia b. k.

Ragneta 17 lutego, 23 czerwca, 6 paźdz., 8 grudnia kr. b. k. po 2 dni.

Ruś 24 stycznia, 23 maja, 24 paźdz. kr. po $1^1/_2$ dni.

Ryn (Rhein) 24 stycznia b. k., 25 stycznia kr., 28 marca b. k., 29 marca kr., 8 sierpnia b. k., 9 sierpnia kr., 14 listop. b. k., 15 list. kr.

Seckenburg 8 lut. b. k., 7 czerwca, 18 paźdz. kr. b. k.

Skaisgirren 7 marca, 5 września kr. b. k.

Smolniki (Schmalleningken) 24 stycznia, 13 czerwca, 17 paźdz. kr. po 2 dni.

Sorkwity 18 stycz., 5 kwietnia, 5 lipca, 8 list. kr. b. k.

Stołupiany (Stallupönen) 28 lutego b. k., 1 marca kr., 23 maja, 11 lipca b. k., 12 lipca kr., 29 sierpnia b. k., 30 sierpnia kr., 17 paźdz. b. k., 18 paźdz. kr., 28 list. b. k.

Świętajno (Schwentainem) 18 sierpia kr. b. k.

Szylc (Szillen) 11 marca, 21 paźdz. kr. b. k.

Szyłokarczma (Heydekrug) 14 stycznia b. k., 17 stycznia kr. $1^1/_2$ dnia, 13 maja b. k., 16 maja kr. $1^1/_2$ dnia, 15 lipca, 14 paźdz. b. k., 17 paźdz. kr. $1^1/_2$ dnia.

Szyrwint 31 stycznia b. k., 1 lutego kr., 9 maja b. k., 10 maja kr., 27 czerwca b. k., 28 czerwca kr., 19 paźdz. b. k., 20 paźdz. kr.

Trępy 9 lutego b. k., 10 lutego kr., 27 kwietnia b. k., 28 kwietnia kr., 21 września b. k., 22 września kr.

Tylża (Tilsit) 8 stycznia, 5 marca, 2 maja b., 16 czerwca w. 6 dni, 2 lipca b., 12 września źreb. 2 dni, 20 września w. 6 dni, 27 września k. 8 dni, 27 września b., 29 września k. 3 dni, 5 list. b. – nadto 12 małych jarmarków na konie w pierwszą sobotę każdego miesiąca po 1 dniu. — na świnie w sobotę każdego tygodnia.

Węgobork (Angerburg) 28 marca b. k., 29 marca kr., 12 maja b. k., 13 maja kr., 12 września b. k., 13 września kr., 21 list. b. k., 22 list. kr.

Widminy 23 lutego b. k., 24 lutego kr., 8 czerwca b. k., 9 czerwca kr., 22 sierpnia pł. 2 dni, 24 sierpnia b. k., 25 sierpnia kr., 16 list. b. k., 17 list. kr.

Wystruć (Insterburg) 21 lutego k., 22 lutego b., 23 lutego kr. 2 dni, 16 marca woły, 23 maja k., 24 maja b., 25 maja kr. 2 dni, 4 lipca k., 5 lipca b., 17 sierpnia woły, 9 września źreb. 2 dni, 5 paźdz. k., 6 paźdz. b., 7 paźdz. kr. 2 dni, 5 grudnia k., 6 grudnia b.

Ządzbork (Sensburg) 14 lutego b. k., 16 lutego kr., 28 marca b. k., 30 marca kr., 6 czerwca b. k., 20 czerwca pł. 5 dni, 8 sierpnia b. k., 10 sierpnia kr., 12 września, 7 list. b. k., 9 list. kr.

Zitkiejmy (Szittkehmen) 19 stycznia, 25 maja, 5 paźdz. kr. b. k.

V. W obwodzie rejencyi Bydgoskiej.

Argenau 29 marca, 21 czerwca, 13 września, 22 listop. kr. b.

Barcin 26 kwietnia, 28 czerwca, 23 sierpnia, 25 paźdz. kr. b. k.

Białośliwie (Weissenhöhe) 8 marca, 7 czerwca, 30 sierpnia, 29 listop. b.

Budzyn 8 marca, 21 czerwca, 21 września, 13 grudnia kr. b.

Bydgoszcz (Bromberg) 29 marca, 26 lipca, 13 września, 29 listop. kr. (3) b. (2).

Chodzież (Kolmar i P.) 3 lutego b., 24 marca, 7 czerwca kr. b. k., 1 września b., 6 paźdz., 15 grudnia kr. b. k.

Czarników (Czarnikau) 22 lutego, 5 kwietnia b. k., 6 kwietnia kr., 17 maja, 5 lipca b. k., 6 lipca kr., 9 sierpnia, 6 września b. k., 7 września kr., 25 paźdz., 6 grudnia b. k., 7 grudnia kr.

Czerniejowo (Schwarzenau) 8 lutego, 17 maja, 9 sierpnia, 22 listop. kr. b.

Fordon 15 marca, 21 czerwca, 27 września, 20 grudnia kr. b. k.

Friedheim 5 maja, 10 listop. kr. b. k.

Gąsowa 31 marca, 6 lipca, 5 października, 30 listopada kr. b. k.

Gębice 29 marca, 17 maja, 23 sierpnia, 18 października kr. b. k.

Gniezno (Gnesen) 15 lutego kr. b. k. (2), 26 kwietnia kr. b. k. (8), 2 sierpnia kr. b. k. (2), 25 paźdz. kr. b. k. (2).

Gołańcz 29 marca kr. b. k. (2), 18 maja b., 5 lipca, 13 września kr. b. k. (2), 19 paźdz. b., 15 listop. kr. b. k. (2).

Inowracław 30 marca, 25 maja, 14 września, 16 listop. kr. b. (2).

Janowice 5 kwietnia, 7 lipca, 6 października, 15 grudnia kr. b.

Kcynia (Exin) 20 kwietnia, 6 lipca, 7 września, 9 listopada kr. b. k.

Kiszkowo (Welnau) 23 marca, 23 czerwca, 15 wrz., 10 list. kr. b.

Klecko 4 kwietnia, 12 lipca, 4 października, 19 grudnia kr. b.

Koronowo (Krono a. d. Brahe) 17 marca, 16 czerwca, 18 sierpnia, 20 paźdz. kr. k. b. (2).

Kruświca 21 kwietnia, 23 czerwca, 18 sierpnia, 27 paźdz. kr. b.

Kolmar 3 lutego b., 24 marca, 7 czerwca kr. k. b., 1 września b., 6 paźdz., 15 grudnia kr. b. k.

Łabiszyn 10 marca, 12 maja, 1 września, 3 listopada kr. b. k.

Łekno 6 kwietnia, 14 czerwca, 6 września, 22 listopada kr. b. k.

Łobżenica 5 kwietnia, 21 czerwca, 5 paźdz. 6 grudnia kr. b. k.

Łopienno 3 marca, 2 czerwca, 11 sierpnia, 24 listopada kr. b.

Margonin 20 kwietnia, 16 czerwca, 7 września, 23
Miasterzko (Friedheim) 5 maja, 10 list. kr. b. k.
listopada kr. b. k.

Mielżyn 31 marca, 14 lipca, 6 września, 8 listopada kr. b.

Mieścisko 4 stycznia, 24 maja, 16 sierpnia, 8 listopada kr. b. k.

Mogilno 10 marca, 7 lipca, 15 września, 1 grudnia kr. b. k.

Mrocza 9 marca, 8 czerwca, 24 sierpnia, 3 listopada kr. b. k.

Nakło 28 stycznia, 25 lutego b. k., 23 marca, 22 czerwca, 31 sierpnia, 12 paźdz. kr. b. k., 25 listopada, 23 grudnia b. k.

Pakość 23 marca, 6 lipca, 13 paź., 30 list. krbk. (2).

Powidz 5 kwietnia kr. b. k., 26 maja, 27 paźdz., 22 grudnia kr. b.

Piła (Schneidemühl) 13 lutego, 29 marca b. k., 30 marca kr., 2 maja k. (2), 24 maja, 14 czerwca b. k , 15 czerwca kr., 16 sierpnia b. k., 18 paźdz. b., 19 paźdz. kr., 22 listop. b., 20 grudnia b. k., 21 grudnia kr.

Rogowo 9 marca, 15 czerwca, 19 października, 14 grudnia kr. b. k.

Rynarzewo 15 marca, 10 maja, 6 września, 8 listopada kr. b. k.

Skoki (Schokken) 1 marca, 7 czerwca, 30 sierpnia, 29 listop. kr. b. k.

Solec (Schulitz) 17 lutego, 12 maja, 18 sierpnia, 17 listop. kr. b. k.

Strzelno 15 marca, 24 maja, 30 sierpnia, 8 listopada kr. b. (2).

Szubin 21 kwietnia, 23 czerwca, 22 września, 10 listop. kr. b. k.

Szamocin 7 lutego b,, 16 marca kr. b. k., 9 maja b., 28 czerwca kr. b. k., 8 sierpnia b., 13 paźdz. kr. b. k., 7 listop. b , 30 listop. kr. b. k.

Trzcianka (Schönlanke) 4 kwietnia b. k., 5 kwietnia kr., 11 czerwca kr. b. k., 13 września b. k., 14 września kr., 14 gruduia kr. b. k.

Trzemeszno 8 marca, 14 czerwca, 13 września, 13 grudnia kr. b. k.

Ujść 17 marca, 23 czerwca, 22 września, 1 grudnia kr. b. k.

Wągrowiec 30 marca, 22 czerwca, 24 sierpnia, 26 paźdz. kr. b. (2).

Wieleń (Filehne) 15 lutego, 17 marca b. k., 18 marca kr., 23 czerwca b. k., 24 czerwca kr., 15 września b. k., 16 września kr., 15 listopada, 14 grudnia b. k., 15 grudnia kr.

Witkowo 24 marca, 30 czerwca, 5 paździarnika, 30 listopada kr. b.

Wyrzysk (Wirsitz) 31 marca, 7 lipca, 27 października, 19 grudnia kr. b. k.

Wysoka (Wissek) 24 marca, 10 maja, 23 sierpnia, 15 listop. kr. b. k.

Żerniki 17 marca, 15 września kr. b.

Żnin 17 marca, 18 marca, 14 lipca, 13 października kr. b. k.

VI. W obwodzie rejencyi Poznańskiej.

Babimost (Bomst) 8 marca, 18 maja, 25 października, 15 grudnia kr. b. k.

Bledzewo (Blesen) 17 marca, 15 czerwca, 15 września, 9 listop. kr. b. k.

Bnin 15 lutego, 10 maja, 17 sierpnia, 16 listopada kr. b.

Bojanowo 23 marca, 6 lipca, 6 października, 13 grudnia kr. b.

Borek 8 marca, 19 lipca, 30 sierpnia, 29 listopada kr. b.

Brójce (Brätz) 22 lutego, 5 kwietnia, 21 czerwca, 8 listopada kr. b. k.

Buk 26 kwietnia, 5 lipca, 13 września, 25 paźdz. kr. b. k.

Czempin 15 kwietnia, 28 czerwca, 21 września, 8 listop. kr. b.

Dobrzyca (Dobberschütz) 9 lutego, 27 kwietnia, 27 lipca, 19 paźdz. kr. b.

Dolsk (Dolzig) 29 marca, 7 lipca, 30 sierpnia, 22 listop. kr. b. k. św.

Dubin 8 marca, 14 czerwca, 20 paźdz., 13 grudnia kr. b. k. św.

Górka (Görchen) 1 marca, 3 maja, 13 września, 3 listop. kr. b.

Gostyń 15 marca, 19 lipca, 30 sierpnia, 25 paźdz. kr. b. k. św. owce (3).

Grabow 8 marca, 21 czerwca, 30 sierpnia, 29 listopada kr. b. k.
Grodzisk (Grätz) 8 marca, 17 maja, 30 sierpnia, 9 listop. kr. b. k.
Jaratschewo 5 kwietnia, 23 sierpnia, 18 paźdz., 20 grudnia kr. b.
Jarotschin 26 stycznia, 11 maja, 17 sierpnia, 9 listopada kr. b. k.
Jutrosin 5 'etnia, 7 czerwca, 16 sier., 2 list. kr. b. k.
Kamionna (Kahme) 2 marca, 13 kwietnia, 8 czerwca, 14 września kr. b. k.
Kargowa (Unruhstadt) 15 marca, 24 maja, 6 września, 15 listop. kr. b. k.
Kębłowo 8 lutego, 17 maja, 13 wrz., 22 list. kr. b. k.
Kępno (Kempen) 14 stycznia, 4 lutego b., 24 lutego kr. b. k., 4 marca, 1 kwietnia b., 21 kwietnia kr. b. k., 6 maja, 10 czerwca, 8 lipca, 5 sierpnia b., 25 sierpnia kr. b. k., 9 września, 7 paździarnika, 4 listopada b., 24 listop. kr. b. k., 2 grudnia b.
Kobylagóra 24 marca, 22 czerwca, 22 września, 14 grudnia kr. b. k.
Kobylin 29 marca, 25 maja, 2 sierpnia, 6 grudnia kr. b. k.
Kopanica (Kopnitz) 15 lutego, 10 maja, 4 sierpnia, 3 listopada kr. b.
Kostrzyn 18 stycz., 31 mar., 5 lipca, 25 paź. kr. b.
Kościan (Kosten) 8 marca, 25 maja, 14 września, 6 grudnia kr. b.
Koźmin (Koschmin) 18 stycznia, 19 kwietnia, 25 sierpnia, 17 listop. kr. b. k.
Kurnik 8 marca, 28 czerwca, 6 października, 22 grudnia kr. b.
Krobia (Kröben) 15 lutego, 26 kwietnia, 6 września, 8 listopada kr. b. k.
Krotoszyn 31 marca, 7 lipca, 6 października, 15 grudnia kr. b. k.
Krzywin (Kriewen) 13 stycznia, 31 marca, 7 lipca, 13 paźdz. kr. b.
Książ 31 marca, 5 lipca, 13 paźdz., 15 grud. kr. b.
Leszno (Lissa) 9 marca, 8 czerwca, 5 października, 7 grudnia kr. b. (2).
Lwówek (Neustadt b. Pinne) 15 marca, 24 maja, 23 sierpnia, 29 listop. kr. b.
Międzychód (Birnbaum) 8 marca, 28 czerwca, 30 sierpnia, 15 listopada kr. b. k.
Międzyrzec (Meseritz) 15 marca, 5 lipca, 5 paźdz., 22 listopada kr. b. k.
Mieschkow 24 marca, 23 czerwca, 29 września, 15 grndnia kr. b.
Miłosław 29 marca, 7 lipca, 13 października, 20 grudnia kr. b.
Mixstadt 11 stycznia, 30 marca, 11 sierpnia, 26 paźdz. kr. b. k.
Mosina (Moschin) 17 lutego, 24 maja, 18 sierpnia, 20 paźdz. kr. b.
Murowana Goślina 8 lutego, 24 maja, 25 paźdz., 6 grudnia kr. b.
Nowemiasto n. W. (Neustadt a. W.) 31 marca, 26 maja, 6 paźdz., 1 grudnia kr. b.
Nowy Tomyśl (Neutomischel) 29 marca, 10 maja, 6 paźdz. kr. b. k. (2), 7 paźdz. chmiel, 6 grudnia kr. b. k. (2).
Oborniki 29 marca, 17 maja, 23 sierpnia, 8 listopada kr. b.
Obrzycko 30 marca, 24 sierpnia, 26 października, 14 grudnia kr. b. k.
Odalanów (Adelnau) 17 marca, 14 czerwca, 1 września, 3 listop. kr. b.
Opalenica 3 maja, 8 listop. kr. b.
Osieczno (Storchnest) 8 marca, 14 czerwca, 22 września, 15 grudnia kr. b.
Ostroróg (Scharfenort) 15 lutego, 12 maja, 9 sierpnia, 10 listop. kr. b. k.
Ostrów 3 maja, 19 lipca, 6 września, 22 listopada kr. b.
Ostrzeszów (Schildberg) 15 marca, 16 czerwca, 13 września, 6 grudnia kr. b. (2).
Piaski (Sandberg) 2 marca, 8 czerwca, 17 sierpnia, 30 listop. kr. b.
Plesen 10 lutego kr. b., 7 marca b., 12 maja, 11 sierpnia kr. b., 17 paźdz. b., 13 grudnia kr. b.
Pniewy (Pinne) 17 marca, 24 maja, 11 sierpnia, 13 grudnia kr. b. k.
Pobiedziska (Pudewitz) 5 stycznia, 13 kwietnia, 27 lipca, 12 paźdz. kr. b.
Podzamcze 17 marca, 14 czerwca, 15 września, 15 grudnia kr. b. k.
Pogorzela 15 marca, 24 maja, 13 września, 15 listopada kr. b. k.
Poniotz (Punitz) 10 lutego, 28 lipca, 15 września, 17 listopada kr. b.
Poznań (Posen) 31 marca kr. (6), 6 kwietnia b. (2), 12 czerwca weł. (2), 13 czerwca b. k. (2), 7 lipca kr. (6), 21 lipca b. (2), 16 września b. (2), 5 października (6), 15 grudnia kr. (10), 15 grudnia b. (2).
Pszczew (Betsche) 8 lutego, 12 maja, 25 sierpnia, 10 listop. kr. b.
Rakoniewice (Rakwitz) 17 lutego, 14 czerwca, 16 sierpnia, 10 listop. kr. b.
Raszków 3 marca, 30 czerwca, 15 września, 27 paźdz. kr. b.
Rawicz 31 marca, 7 lipca, 13 października, 1 grudnia kr. (2).
Rogoźno (Rogasen) 15 marca, 10 maja, 13 września, 15 listopada kr: b. (2).
Rostarzewo 24 lutego, 28 czerwca, 15 września, 17 listopada kr. b.
Ryczywół (Ritschenwalde) 20 kwietnia, 27 iipca, 19 paźdz., 1 grudnia kr. b.
Rydzyna (Reisen) 29 marca, 10 maja, 18 października, 6 grudnia kr. b.
Sarnowa (Sarne) 22 lutego, 17 maja, 23 sierpnia, 22 listop. kr. b.

Sieraków (Zirke) 3 marca, 23 czerwca, 22 września, 17 listop. kr. b.

Skwierzyna (Skwerin a. W.) 31 marca, 16 czerwca, 18 sierpnia 10 listop. kr. b. k.

Śmigel 20 kwietnia, 22 czerwca, 15 września, 16 listop. kr. b.

Slichtyngowa (Schlichtingsheim) 9 lutego, 18 maja, 7 września, 14 grudnia kr. b.

Śrem 1 marca, 7 czerwca, 6 września, 13 grudnia kr. b.

Środa 11 stycznia, 5 kwietnia, 12 lipca, 18 października kr. b.

Stęszowo 15 marca, 7 czerwca, 23 sierpnia, 15 listopada kr. b.

Sulmierzyce 15 lutego, 21 czerwca, 23 sierpnia, 8 listopada kr. b.

Swarzędź (Schwersenz) 29 marca, 26 maja, 6 października, 24 listopada kr. b. k. św.

Święcichowa (Schwetzkau) 15 lutego, 31 maja, 13 września, 15 listop. kr. b.

Szamotuły (Samter) 23 marca kr. b. k., 13 lipca kr. b., 6 października, 22 listop. kr. b. k.

Trzciel Wielki (Alt Tirschtiegel) 20 kwietnia, 23 listop. kr. b.

Trzciel Mały (Neu Tirschtiegel) 17 maja, 12 października kr. b.

Wielichowo 3 lutego, 5 maja, 11 sierpnia, 3 listopada kr. b.

Wolsztyn 29 marca, 9 sierpnia, 18 paźdz. kr. b. zboże, 19 paźdz. chmiel, 29 listop. kr. b. zboże.

Wronki 24 marca, 14 lipca, 13 października, 15 grudnia kr. b. k.

Września (Wreschen) 23 marca, 6 lipca, 5 paźdz., 14 grudnia kr. b.

Wschowa (Fraustadt) 17 marca, 12 maja, 6 paźdz., 1 grudnia kr. b. (2).

Xiąż 31 marca, 5 lipca, 13 paźdz., 15 grud. kr. b.

Zaniemyśl (Santomischel) 8 lutego, 3 maja, 2 sierpnia, 15 listop. kr. b.

Zbąszyń (Bentschen) 31 marca, 23 czerwca, 15 września, 27 paźdz. kr. b. k.

Zduny 17 marca, 26 maja, 18 sierpnia, 24 listopada kr. b.

Żerkow 1 marca, 21 czerwca, 13 września, 13 grudnia kr. b.

VII. W obwodzie rejencyi Wrocławskiej.

Bierutów (Bernstadt) 2 marca, 16 maja kr. b. k., 20 czerwca b. k., 26 września, 28 listopada kr. b. k.

Borowo (Bohrau) 28 marca kr., 29 marca b., 4 lipca kr., 5 lipca b., 3 paźdz. kr., 4 paźdz. b., 5 grudnia kr., 6 grudnia b.

Bralin 5 maja, 16 lipca, 8 września kr. b.

Brzeg (Brieg) 28 lutego, 4 kwietnia, 13 czerwca b., 14 czerwca (2) kr., 1 sierpnia, 12 września b., 13 września (2) kr., 7 listop., 5 grudnia b., 6 grudnia (2) kr. Co wtorek każdego tygodnia bydło opasowe.

Bystrzyca (Habelschwerdt) 18 kwietnia, 3 paź. kr.

Czernica (Tischirnau) 9 maja, 1 sierpnia, 14 listopada kr. b.

Duszniki (Charlottenbrun) 21 lutego, 12 kwietnia, 3 paźdz., 5 grudnia (2) kr.

Dyhenfurth 26 kwietnia, lipca, 18 paźdz. kr. b.

Frankenstein 23 maja kr., 24 maja b., 26 września kr., 27 września b.

Freyburg 14 marca, 21 września (2) kr.

Frejno (Freihan) 7 marca, 2 maja, 15 sierpnia, 7 listopada kr.

Friedland 5 stycznia, 9 marca, 15 czerwca, 24 sierpnia, 2 list. kr. po 2 dni.

Góra (Guhrau) 30 marca kr. b. pł., 15 czerwca b., 3 sierpnia, 12 paźdz. kr. b. pł.

Gottesberg 13 czerwca kr., 14 czerwca kr. b.

Hradek (Wünschelburg) 21 lutego, 16 maja, 19 września, 5 grudnia kr.
26 września kr., 27 września kr. b.

Juliusburg 24 stycznia, 18 kwietnia kr. b., 6 czerwca b., 30 sierpnia, 31 paźdz. kr. b.

Kąty (Kant) 19 kwietnia kr. (2), 31 kwietnia b., 6 września kr. (2), 8 września b., 19 września kr. b.

Karłowice (Karlsmarkt) 19 września kr. b.

Kłodzko (Glatz) 15 marca kr. (2), 17 marca b., 25 paźdz. kr. (2), 27 paźdz. b.

Koben 7 marca, 16 maja, 15 sierpnia, 31 października kr. b.

Kostenblut 22 marca, 14 czerwca kr. garnki (2), 5 lipca k., 13 września kr. garnki (2).

Landek 20 kwietnia b., 25 kwietnia, 5 września kr. (2), 12 paźdz. b., 7 listop. kr. (2).

Löwen 28 marca kr., 29 marca, 10 maja b. k., 20 czerwca kr., 21 czerwca, 23 sierpnia b. k., 26 września kr., 27 września b. k., 28 listopada kr., 29 listopada b. k.

Lewin 12 kwietnia, 18 lipca, 10 paźdz. kr. b.

Lissa 31 maja, 4 paźdz. kr.

Międzybór (Medzibor) 14 lutego, 2 maja kr. b., 13 czerwca b., 24 paźdz. kr. b., 12 grudnia b.

Milicz (Militsch) 28 lutego, 2 maja kr. b., 4 lipca b., 6 paźdz. kr. b.

Mittelwadlde 31 stycznia, 2 maja kr., 12 maja b., 11 lipca kr., 22 września b., 10 paźdz. kr.

Namysłów (Namslau) 7 marca, 2 maja b., 3 maja kr., 15 czerwca, 15 sierpnia b., 16 sierpnia kr., 10 paźdz. b., 11 paźdz. kr.

Neumarkt 9 lutego b., 7 marca tab., 20 kwietnia kr. (2), b (1), 5. paźdz. kr. (2), b. (1), 7 listopada tab.

Neurode 7 marca, 29 sierpnia, 14 listopada kr. (2). Co czwartek na płótno.

Nimcz (Nimptsch) 7 marca kr., 9 marca b., 16 maja kr., 18 maja b., 10 paźdz. kr. 12 paźdz. b.

Oława (Ohlau) 16 lutego, 20 kwietnia, 8 czerwca b., 5 września kr. (2), 7 września b., 12 grudnia kr. (2), 14 grudnia b.

Oleśnica (Oels) 21 lutego b., 25 kwietnia, 22 sierpnia, 31 paźdz. kr. b., 3 grudnia b.

Pruśnica (Prausnitz) 7 marca b., 4 kwietnia, 25 lipca, 17 paźdz., 28 listop. kr. b.

Psiepole (Hundsfeld) 31 maja, 3 paźdz. kr. b.

Reichenbach 12 stycznia b., 28 marca kr. (2), 30 marca b., 4 lipca kr. (2), 6 lipca b., 3 paźdz. kr. (2), 5 paźdz. b.

Reichenstein 18 kwietnia, 21 listop. kr.

Rothsürben 8 marca, 7 czerwca, 8 listop. kr.

Rudy (Raudten) 24 stycznia b., 21 marca, 13 czerwca, 22 sierpnia, 24 paźdz. kr. b.

Rychtal (Reichthal) 15 lutego, 26 kwietnia kr. b., 27 czerwca b., 6 września, 18 paźdz. kr. b.

Scinawa (Steinau) 17 maja kr. b., 18 maja kr., 13 września kr. b., 14 września kr., 6 grudnia kr. b., 7 grudnia k.

Sobótka (Zobten) 2 maja kr., 3 maja b., 15 sierpnia kr., 16 sierpnia b., 24 października kr., 25 października b.

Srebrnagóra (Silberberg) 4 kwietnia, 29 czerwca, 31 paźdz. kr. (2).

Stramburek (Trachenberg) 16 lutego, 18 maja kr. b., 6 lipca b., 19 paźdz. kr. b.

Stróża (Stroppen) 24 stycznia, 25 kwietnia, 22 sierpnia, 24 paźdz. kr. b.

Strzygłów (Striegau) 15 marca b., 9 maja kr., 10 maja kr. b., 22 sierpnia kr., 23 sierpnia kr. b., 7 listop. kr., 8 listop. kr. b.

Strzelin (Strehlen) 18 kwietnia, 23 maja b., 24 maja kr., 27 maja weł., 11 lipca b., 30 września weł. 3 paźdz. b., 4 paźdz. kr.

Świdnica (Schweidnitz) 9 marca kr. (3) b. (1), 25 maja b., 8 czerwca weł., 19 paźdz. kr. (3) b. (1), 21 paźdz. weł.

Syców (Wartenberg) 24 stycznia b., 14 marca, 23 maja kr. b., 8 czerwca b., 29 sier., 14 list. kr. b.

Trzebnica (Trebnitz) 9 marca, 15 czerwca, 17 sierpnia, 26 paźdz. kr. b., 30 listop. b.

Twardagóra (Festenberg) 10 stycznia, 9 maja, 5 wrzesnia, 7 listop. kr. b.

Uraz (Auras) 21 lutego kr., 9 maja, 12 września kr. b., 14 listop. kr.

Walbrzych (Waldenburg) 14 kwietnia, 13 paź. kr. b.

Wąsorz (Herrnstadt) 28 marca, 27 czerwca, 26 września, 12 grudnia kr. b.

Więzów (Wansen) 21 marca, 31 maja, 29 sierpnia, 28 listop. kr. b. (2).

Wilhelmstahl 16 maja, 29 sierpnia kr.

Winzig 14 marca, 20 czerwca, 5 września, 5 grudnia kr. b.

Wołów (Wohlau) 17 stycznia b., 2 maja kr. b., 3 maja kr., 8 sierpnia kr. b., 9 sierpnia kr., 7 listopada kr. b., 8 listopada kr.

Wrocław (Breslau) 16 marca b. k., 21 marca kr. (6) skóra (1), 25 kwietnia b. k., 9 czerwca weł. (2), 27 czerwca b. k. skóra, 13 lipca b. k., 12 września kr. (6) skóra (1), 21 listopada kr. b. k. (6) skóra (1), 13 grudnia len (1) kr. (12).

Ziębice (Münsterberg) 14 maja b., 16 maja kr. (2), 18 maja garnki, 8 paźdz. b., 10 paźdz. kr. (2), 12 paźdz. garnki.

Zuława (Sulau) 21 marca, 16 maja, 11 lipca, 29 sierpnia, 24 paźdz., 5 grudnia kr. b.

VIII. W obwodzie rejencyi Opolskiej.

Baborów (Bauerwitz) 19 kwietnia b., 10 maja, 5 paźdz. 13 grudnia kr. b.

Beneszów (Beneschau) 25 kwietnia, 27 czerwca kr. b., 22 sierpnia, 12 września b., 7 listopada kr. b., 19 grudnia b.

Biała (Zülz) 3 marca kr. b., 23 maja b., 22 września, 17 listopada kr. b., 19 grudnia b.

Bieruń (Berun) 21 lutego, 9 maja b., 10 maja kr., 27 czerwca, 15 sierpnia b., 16 sierpnia kr., 7 listopada b., 8 listopada kr., 19 grudnia b.

Bytom (Beuthen O.-S.) 7 lutego, 25 kwietnia kr. b. 25 lipca b., 24 października, 5 grudnia kr. b.

Borzesławice (Borislawitz) 18 stycznia, 20 kwietnia 6 lipca, 12 października kr. b.

Byczyna (Pitschen) 14 lutego, 2 maja kr. b., 30 czerwca b., 15 sierpnia, 7 listopada kr. b.

Cerekwia (Deutsch-Neukirch) 28 marca, 18 lipca, 24 października kr. b.

Dobrodzień (Guttentag) 28 lutego kr. b., 2 maja b., 25 lipca, 17 października kr. b., 5 grudnia b.

Frydland (Friedland O.-S.) 31 marca, 16 czerwca, 15 września, 24 listopada kr. b.

Gliwice (Gleiwitz) 24 stycznia, 14 marca b., 15 marca kr., 2 maja, 20 czerwca, 18 lipca, 22 sierpnia b., 23 sierpnia kr., 17 października, 12 grudnia b., 13 grudnia kr.

Głupczyce (Leobschütz) 14 marca b., 9 maja, 29 sierpnia, 5 grudnia kr. b.

Głogówek (Ober-Glogau) 11 stycznia kr. b., 5 lipca b., 23 sierpnia kr. b., 27 wrześ. b., 15 list kr. b.

Grotków (Grottkau) 14 marca b., 2 maja kr. b., 6 czerwca, 1 sierpnia b., 24 października kr. b., 21 listopada b.

Gorzów (Landsberg O. S.) 13 stycznia, 3 lutego św., 21 lutego k. b., 3 marca, 7 kwietnia św., 18 kwietnia kr. b. k., 5 maja św., 23 maja b. k., 2 czerwca, 7 lipca, 4 sierpnia św., 22 sierpnia kr. b. k., 1 września, 6 października św., 24 października kr. b. k., 3 listopada, 1 grudnia św., 12 grudnia kr. b. k.

Hulczyn (Hultschin) 18 marca kr. b., 17 czerwca b., 16 września, 2 grudnia kr. b.

Katowice (Kattowitz) 10 stycznia, 4 kwietnia, 6 czerwca, 1 sierpnia, 3 października, 28 listopada b.

Kietrz (Katscher) 21 marca kr., 27 czerwca b., 17 października kr. b., 19 grudnia kr.

Kluczborek (Kreutzburg) 24 stycznia kr. b., 1 czerwca b., 12 września, 31 października kr. b.

Koziaszyja (Ziegenhals) 18 maja, 24 sierpnia, 23 listopada kr. b.

Koźle (Kosel) 14 lutego b., 25 kwietnia kr. b., 13 czerwca b., 15 sierpnia, 7 listopada kr. b.

Krapkowice (Krappitz) 8 marca b., 2 maja kr. b., 12 lipca b., 12 września, 12 grudnia kr. b.

Królewska Huta (Königshütte) 16 marca, 15 czerwca kr. b., 14 września b., 14 grudnia kr. b.

Krzanowice (Kranowitz) 15 marca, 28 czerwca, 6 września, 8 listopada kr. b.

Leśnica (Leschnitz) 21 lutego b., 6 czerwca, 1 sierp., 31 października kr. b., 21 listopada b.

Lubliniec (Lublinitz) 28 marca kr. b., 9 maja, 4 lipca b., 5 wrzesnia, 21 listopada kr. b.

Mikołów (Nikolai) 19 stycznia, 23 marca b., 24 marca kr., 18 maja, 20 lipca b., 21 lipca kr., 16 listop. b., 17 listop. kr.

Mysłowice (Mysłowitz) 31 stycznia kr. b., 16 maja b., 11 lipca kr. b., 10 października b., 21 listopada kr. b.

Miasteczko (Kieferstädtel) 26 stycznia b., 13 kwietnia, 3 sierpnia, 19 października kr. b., 7 grudnia b.

Niemodlin (Falkenberg O.-S.) 13 stycznia, 5 maja, 11 sierpnia, 27 października kr. b.

Nysa (Neisse) 15 stycznia b. k., 17 stycznia (3) kr., 2 kwietnia, 7 maja b. k., 9 maja (3) kr., 23 lipca b. k., 25 lipca (3) kr., 15 października b. k., 17 października (3) kr.

Odmuchów (Ottmachau) 16 maja, 12 września, 5 grudnia kr. b.

Oleśno (Rosenberg) 26 stycznia, 30 marca, 8 czerwca b. k., 13 czerwca kr., 24 sierpnia b. k, 29 sierpnia kr., 23 listopada b. k., 28 listopada kr.

Opole (Oppeln) 4 stycznia, 18 stycznia, 1 lutego, 15 lutego, 1 marca, 15 marca b. op., 21 marca b., 5 kwietnia b. op., 18 kwietnia kr. b., 19 kwietnia, 3 maja, 17 maja, 7 czerwca, 21 czerwca, 5 lipca, 19 lipca, 2 sierpnia b. op., 8 sierpnia b., 16 sierpnia b. op., 5 września kr. b., 6 września, 20 września, 4 października, 18 paźdz.. 31 paźdz. b. op., 14 listop. kr, b., 15 listop., 6 grudnia, 20 grudnia b. op.,

Opawa (Troplowitz) 29 marca, 14 czer., 11 paź. kr. b.

Paczków (Patschkau) 23 maja, 29 sierpnia, 14 listopada kr.

Pilchowice (Pilchowitz) 13 stycznia b., 3 marca, 23 czerwca, 10 listop. kr. b.

Pokój (Karlsruhe O.-S.) 28 marca b., 23 maja, 22 sierpnia kr. b., 17 paźdz. b.

Prudnik (Neustadt O.-S.) 5 kwietnia, 6 września, 29 listopada kr.

Proszków (Proskau) 24 marca, 2 czerwca, 25 sierpnia, 20 paźdz. kr. b.

Pszczyna (Pless) 5 stycznia, 30 marca b., 31 marca kr., 6 lipca b., 7 lipca kr., 31 sierpnia, 12 paźdz. b., 13 paźdz. kr.

Pyskowice (Peikretscham) 15 lutego b., 19 kwietnia, 16 sierpnia, 11 paźdz. kr. b., 21 grudnia b.

Popielów (Alt Poppelau) 14 czerwca, 13 września b.

Racibórz (Ratibor) 4 stycznia b., 8 marca kr. b., 20 maja weł., 7 czerwca b., 30 sierpnia kr. b., 7 paźdz. weł., 22 listop. kr. b.

Rybnik 17 stycznia, 28 marca b., 29 marca kr., 6 czerwca, 4 lipca b., 5 lipca kr., 26 września, 14 listop. b., 15 listop. kr.

Św. Anna (Annaberg) 31 maja, 16 września kr. b.

Ścinawa (Steinau O.-S.) 10 lutego, 1 września, 10 listop. kr. b.

Strzelce Wielkie (Gr. Strehlitz) 20 stycznia kr. b., 17 marca b., 16 czerwca kr. b., 4 sierpnia b., 27 paźdz. kr. b., 15 grudnia b.

Strzelce Małe (Klein-Strehlitz) 4 kwietnia kr. b., 20 czerwca b., 13 września, 8 listopada kr. b.

Sudzice (Zauditz) 2 maja, 5 września, 21 list. kr. b.

Szurgoszcz (Schurgast) 17 marca, 26 maja, 8 września, 17 listop. kr. b.

Tarnowskie góry (Tarnowitz) 17 stycznia, 21 marca, 23 maja b., 24 maja kr., 8 sierpnia. 12 września b., 13 września kr., 19 grudnia b., 20 grudnia kr.

Toszek (Tost) 1 marca b., 10 maja, 2 sierpnia, 25 paźdz. kr. b., 6 grudnia b.

Ujast (Ujest) 31 stycznia b., 7 marca, 16 maja kr. b., 11 lipca b., 26 września kr. b., 28 listopada b.

Wielowieś (Langendorf) 9 marca, 31 sierpnia, 30 listop. kr. b.

Wodzisław (Loslau) 5 kwietnia b., 6 kwietnia kr., 21 czerwca, 13 września b., 14 września kr., 6 grudnia b., 7 grudnia kr.

Wołczyn (Konstadt) 4 kwietnia, 4 lipca kr. b, 16 sierpnia b., 26 września kr. b., 8 listop. b., 12 grudnia b.

Woźniki (Woischnik) 3 stycznia, 14 marca, 20 czerwca, 17 paźdz. kr. b.

Żory (Sohrau O.-S.) 12 stycznia, 9 marca b., 10 marca kr., 11 maja, 13 lipca b., 14 lipca k., 7 września, 26 paźdz. b., 27 paźdz. kr., 30 listopada b., 1 grudnia kr.

Władzin (Bladen) 7 marca, 16 maja, 8 sierpnia, 28 listopada kr.

IX. W obwodzie rejencyi Lignickiej.

Bytom (Beuthen) 23 marca b., 24 marca kr. 2 dni, 29 czer. b., 30 czerwca kr. 2 dni, 24 sierpnia b., 25 sier. kr. 2 dni, 9 list. b., 10 list. kr. 2 dni.

Bolesławów (Bunzlau) 7 marca kr. b., 8 marca kr., 2 maja kr. b., 3 maja kr., 8 sierpnia kr. b., 9 sier. kr., 24 paźdz. kr. b., 25 paźdz. kr.

Bolkenhain 10 stycznia, 4 kwietnia kr., 5 kwietnia b. 16 maja, 25 lipca, 10 paźdz. kr., 11 paźdz. b.

Bukowa (Lüben) 30 marca kr. b., 31 marca kr., 6 lipca kr. b., 7 lipca kr., 31 sierpnia kr. b., 1 września kr., 16 list. kr. b., 17 list. kr.
Cybela (Nieder Zibelle) 31 maja, 10 paźdz. kr. b.
Dębice (Daubitz) 21 marca, 2 lipca, 6 paźdz. kr. b.
Dzierża (Diehsa) 12 kwietnia, 4 lipca, 13 września, 15 grudnia kr. b.
Freywaldau 15 marca, 10 sierpnia kr. b.
Friedeberg 28 marca kr., 29 marca kr. b., 25 lipca kr., 26 lipca kr. b., 5 września kr., 6 września kr. b., 24 paźdz. kr., 25 paźdz. kr. b.
Głogów (Glogau) 10 maja kr. b., 11 maja kr. 2 dni, 27 maja w., 16 sierpnia kr. b., 17 sierpnia kr. 2 dni, 29 list. kr. b., 30 list. kr. 2 dni.
Goldberg 10 stycznia kr., 11 stycznia kr. b., 18 kwietnia kr., 19 kwietnia kr. b., 11 lipca, kr., 12 lipca kr. b., 24 paźdz. kr., 25 paźdz. kr. b.
Greifenberg 21 lutego kr., 22 lutego kr. b., 20 maja kr., 21 maja kr. b., 8 sierpnia kr., 9 sierpnia kr. b., 7 list. kr., 8 list. kr. b.
Hałbau 22 marca, 24 czerwca kr. b., 19 sierpnia b., 29 września kr. b., 21 grudnia kr.
Hajnau 13 stycznia, 28 kwietnia, 4 sierpnia, 13 paźdz. kr. b.
Hirschberg 3 marca b., 23 maja kr., 24 maja kr. b., 22 sierpnia kr., 23 sierpnia kr. b., 14 list. kr., 15 list. kr. b.
Jawór (Jauer) 21 marca kr. 2 dni, 23 marca kr. b., 20 czerwca kr. 2 dni, 22 czerwca kr. b., 12 września kr. 2 dni, 14 września kr. b., 5 grudnia kr. 2 dni, 7 grudnia kr. b.
Konotop 2 maja, 1 września, 24 list. kr. b.
Kotzenau 14 marca, 29 sierpnia, 28 list. kr. b.
Korzuchów (Freistadt) 28 lutego kr. k., 1 marca kr. b., 6 czerwca kr. k., 7 czerwca kr. b., 17 paźdz. kr. k., 18 paźdz. kr. b.
Kuttlau 13 kwietnia, 6 lipca, 13 paźdz. kr. b.
Landeshut 2 maja kr., 3 maja kr. b., 5 lipca, 6 września b., 7 list. kr., 8 list. kr. b.
Leippauer Haidehaus 16 maja, 17 paźdz. kr.
Libawa (Liebau) 23 maja, 29 sierpnia, 14 list. kr. po 2 dni.
Liebenthal 17 stycznia kr. gołębie, 18 stycznia kr., 25 kwietnia, 4 lipca, 17 paźdz. kr. po 2 dni.
Lignica 7 lutego kr. b., 8 lutego kr. 2 dni, 9 maja kr. b., 10 maja kr. 2 dni, 4 czerwca w., 1 sier. kr. b., 2 sierpnia kr. 2 dni, 7 list. kr. b., 8 list. kr. 2 dni.
Lohsa 15 marca, 16 sierpnia, 8 list. kr. b.
Loronzdorf-Schöndorf 15 mar., 23 sier., 8 list. kr. b.
Löwenberg 24 stycznia kr., 25 stycznia kr. b., 16 maja kr., 17 maja kr. b., 18 lipca b., 10 paźdz. kr., 11 paźdz. kr. b.
Lubań (Lauban) 31 stycznia kr. b., 1 lutego kr. 2 dni, 2 marca b., 20 czerwca kr. b., 21 czerwca kr. 2 dni, 29 sierpnia kr. b., 30 sierpnia kr. 2 dni, 9 list. b.
Marklissa 21 marca kr. b., 22 marca kr., 27 czerwca kr. b., 28 czerwca kr., 3 paźdz. kr. b., 4 paźdz. kr.
Miedziana góra (Kupferberg) 25 kwietnia kr., 26 kwietnia kr. b., 11 lipca kr., 12 lipca kr. b., 26 wrześ. kr., 27 wrześ. kr. b., 28 list. kr., 29 list. kr b.
Mużaków (Muskau) 28 marca, 20 czerwca, 12 wrz., 15 grudnia kr. b.
Naumburg (pow. pol) 29 marca, 17 maja, 26 lipca, 27 września, 1 grudnia kr. b.
Naumburg (pow. źeg.) 28 marca kr. b., 2 maja b., 27 czerwca kr. b., 23 lipca b., 29 sierpnia, 31 paźdz. kr. b., 20 grudnia kr.
Neusalz 18 kwietnia, 22 sierpnia, 14 list. kr. po 2 d.
Nowe miasteczko (Neustadtel) 13 kwietnia b., 14 kwietnia kr., 7 września b., 8 września kr., 26 paźdz. b., 27 paźdz. kr.
Parłowice (Parchwitz) 21 lutego kr. b., 22 lutego kr., 16 maja kr. b., 17 maja kr., 17 paźdz. kr. b., 18 paźdz. kr., 28 list. kr. b., 29 list. kr.
Partwitz Gr. 23 lutego, 13 kwietnia, 22 czerwca, 14 września b.
Podróże 13 kwietnia, 23 czerwca, 10 sierpnia, 26 paźdz. kr. b.
Polkwitz 7 lutego kr. b., 8 lutego kr., 23 maja kr. b., 24 maja kr., 11 lipca kr. b., 12 lipca kr., 26 września kr. b., 27 września kr., 14 list. kr. b., 15 list. kr.
Przewóz (Priebus) 14 marca, 20 maja kr. b., 25 lipca b., 5 września, 30 list. kr. b.
Przemysłów (Primkenau) 26 marca b., 28 marca kr., 21 maja, 2 lipca b., 4 lipca kr., 10 września b., 12 września kr., 5 list. b., 7 list. kr.
Quaritz 1 marca b., 2 marca kr., 3 list. b., 4 list. kr.
Radmierzyce (Radmeritz) 9 maja kr. b., 10 maja kr., 17 paźdz. kr. b., 18 paźdz. kr.
Reichenbach 21 marca kr. b., 22 marca kr., 27 czer. kr. b., 28 czerwca kr., 19 września kr. b., 20 września kr., 7 list. kr. b., 8 list. kr.
Reichwalde 14 marca, 4 lipca, 24 paźdz. kr. b.
Rothenburg (pow. zielonogórski) 30 marca, 22 czer., 14 września, 14 grudnia kr. b. po 2 dni.
Rothenburg O/L 7 marca, 27 czerwca, 14 list. kr. b.
Rothwasser 23 marca, 18 maja, 10 sier., 5 paźdz. kr.
Rudelsdorf 6 czerwca, 25 lipca kr. b.
Rudelstadt 28 mar., 6 czer., 8 sier., 17 paźdz. kr. b.
Ruhland 7 stycznia, 4 lutego, 15 marca b., 16 marca kr., 15 kwietnia, 10 maja b., 11 maja kr., 3 czerwca. 8 lipca, 20 sierpnia b., 22 sierpnia kr., 2 września, 29 paźdz. b., 31 paźdz. kr., 4 list., 2 grudnia b., 14 grudnia kr.
Sschmiedeberg 29 marca kr., 30 marca kr. b., 14 czerwca kr., 15 czerwca kr. b., 13 września kr., 14 września kr. b., 22 list. kr., 23 list. kr. b.
Schönberg 9 maja, 18 lipca, 24 paźdz. kr. po 2 dni.
Schönau 12 kwietnia kr., 13 kwietnia kr. b., 27 czerwca kr., 28 czerwca kr. b, 3 paźdz. kr., 4 paźdz. kr. b., 5 grudnia kr., 6 grudnia kr. b.

Schönberg 7 marca kr. b., 8 marca kr., 25 kwietnia kr. b., 26 kwietnia kr., 4 lipca kr. b., 5 lipca kr., 12 września kr. b., 13 września kr, 31 paźdz. kr. b., 1 list. kr.

Seidenberg 2 maja kr. b., 3 maja kr., 18 lipca kr. b., 19 lipca kr., 26 września kr. b., 27 września kr., 5 grudnia kr. b., 6 grudnia kr.

Siegersdorf 6 maja, 12 sier., 7 paźdz., 9 grud. kr. b.

Sława (Schlawa) 21 lutego, 23 maja, 29 sierpnia kr b., 31 paźdz. len, konopie, 7 list. kr. b.

Sprotawa 21 marca, 16 maja kr. b., 17 maja kr., 26 września kr. b., 27 września kr.

Wartenberg-Dt. 15 marca, 17 maja, 13 września, 8 list. kr. b., 20 grudnia kr.

Wiednice 18 maja, 10 sierpnia, 5 paźdz. kr. b.

Wiegandstahl 25 kwietnia kr., 26 kwietnia kr. b., 11 lipca kr., 12 lipca kr. b., 19 września kr., 20 września kr. b.

Wittichenau 14 lutego b., 4 kwietnia kr. b., 25 kwietnia b., 31 maja, 1 sierpnia, 10 paźdz. kr. b,, 21 list. b., 19 grudnia kr. b.

Wleń (Lahn) 16 lut. kr. gołębie, 17 lutego kr., 27 kwietnia, 27 lipca, 26 paźdz. kr. po 2 dni.

Wojerzec (Hoyerswerda) 21 lutego, 9 maja kr b., 21 maja, 24 września w., 26 września, 17 grud. kr. b.

Zabór (Saabor) 31 mar, 7 lip., 6 paź., 1 grud. kr. b. len.

Zgorzelice (Görlitz) 7 lutego kr. b., 8 lutego kr. 3 dni 11 lutego g., 31 marca b., 13 czerwca kr. b., 14 czerwca kr. 3 dni, 17 czerwca g., 22 sierpnia kr. b., 23 sierpnia kr. 3 dni, 26 sierpnia g.

Zielona góra (Grünberg) 10 stycznia kr. b., 11 stycz. kr., 15 kwietnia b. k., 1 czerwca kr. b., 2 czer. kr., 25 lipca kr. b., 26 lipca kr., 26 września kr. b., 27 września kr.

Zegań (Sagan) 7 marca kr. b., 8 marca kr., 9 maja kr. b., 10 maja kr., 15 sierpnia kr. b., 16 sier. kr., 24 paźdz. kr. b., 25 paźdz. kr.

OGŁOSZENIA.

NOWA APTEKA
PIOTRA KROKIEWICZA
W KRAKOWIE,

na Kleparzu ulica Basztowa, przy plantach (róg rynku Kleparskiego)

poleca wypróbowane

WYROBY LORETAŃSKIE



jako to:

Ziółka Loretańskie, ze świeżych, leczniczych ziół włoskich, które już nieraz nawet w przykrych rozmaitych wypadkach słabości sprawiały nadspodziéwane polepszenie cierpiącemu, zwłaszcza w cierpieniach piersiowych, przeciw astmie, wszelkiej duszności i t. p. Usuwają one ciężką dychawicę, wszelkie zakatarzenia płucne i piersiowe, zaflegmienia, kłucie w piersiach, uporczywy kaszel i t. p. Cena 1 zł. a. 20 ct.

Syrop Loretański przy ciężkich lub zastarzałych słabościach używany bywa równocześnie z Ziółkami Loretańskiemi przeciwko suchotom i cierpieniom piersiowym i płucnym i t. p. Cena 2 zł. a.

Krople żołądkowe Loretańskie, Środek wyśmienity i niezrównany we wszystkich cierpieniach żołądka. Cena 35 ct.

Wszelkie zamówienia uskuteczniają się natychmiast, nie licząc, przy znaczniejszych, opakowania.

PODZIĘKOWANIA.

Wnemu Panu Piotrowi Krokiewiczowi, aptekarzowi w Krakowie.

Cierpiąc od półłora roku na silny, nieuleczalny kaszel, połączony z różnemi ciężkiémi słabościami, mimo rad lekarskich tutejszych, czułem się bez nadziei życia, a jako ojciec kilkorga dzieci, chwytając się w końcu różnych sposobów do poratowania zdrowia, przypadkowo z nastręczenia obcej, przyjaznej mi osoby, użyłem „Ziółek Loretańskich" wyrobu Wielmożnego Pana Piotra Krokiewicza, aptekarza, po których użyciu czterech paczek „Ziółek Loretańskich" i Syropu, w zupełności zdrowie odzyskałem, mogąc o własnych siłach już pracować, a tym sposobem choć cząstkę szczęścia dzieciom mym udzielić. Czuję się przeto spowodowanym najszczerszą wdzięczność wyrazić Wielmożnemu Panu Piotrowi Krokiewiczowi, aptekarzowi miejscowemu, za wyrób „Ziółek Loretańskich", gdyż życie me jedynie użyciu tychże zawdzięczam.

Z głębokim szacunkiem *Michał Trybalski*

Kraków, dnia 28 maja 1886 r. *drukarz litograficzny.*

Wielmożny Panie!

Wyczytawszy z gazet dnia 28 maja b. r. podziękowanie dla Wielmożnego Pana, poczuwając się rownież przeto do obowiązku wdzięczności, mam zaszczyt takową w wysokim stopniu wyjawić Wielmożnemu Panu, albowiem Pańskie „Ziółka Loretańskie" i „Syrop", a w ogólności wyroby Pańskie nietylko mnie samemu, ale bardzo wielu, gdzie zachodziła wątpliwość co do zdrowia, zdumiewający nawet skutek dawały, przeto czując wiele do zawdzięczenia wyrobom Pańskim, przyjm, Wielmożny Panie, wyrazy méj wdzięczności, oraz wszelkiej życzliwości, pomyślności dla dalszego rozwoju wyrobów swych, tak dla dobra własnego, jak i z pożytkiem dla ludzkości, pozostając z winnym szacunkiem

X. E. Werner

Kraków, 1 czerwca 1886 r. *Reformat.*

Wielce Szanowny Panie Aptekarzu!

Upraszam uprzejmie o wręczenie memu posłańcowi jeszcze 5 flaszek „Kropli żołądkowych Loretańskich", gdyż uznaję, że takowe są wybornym środkiem na brak apetytu, wychudnienie i bezsenność. Z należnem poważaniem

Podgórze, dnia 3 lipca 1886 r. *X. Antoni Nazimek.*

Wielmożny Panie!

Cierpiąc od lat 20 na hemoroidy i uporczywy ból w żołądku, na astmę i połączone z nią zaflegmienie pęcherza, na zatwardzenie i inne dolegliwości, użyłem kilku flaszek „Kropli żołądkowych Loretańskich", które sprawiły mi nadzwyczajną ulgę, co poświadczam zgodnie z prawdą i sumieniem.

Fischer

Rzeszów, dnia 21 czerwca 1886 r. *radca c. k. sądu.*

Szanowny Panie!

Z przyjemnością donoszę Szanownemu Panu, iż „Krople żołądkowe Loretańskie", w mych słabościach okazały się daleko skuteczniejszémi od kropli Maryjacelskich; przeto proszę mi jeszcze 10 flaszek „Kropli Loretańskich udzielić.

Roźmieszyce, dnia 27 maja 1886 r. Życzliwa *Eleonora Nowak.*

BACZNOŚĆ! BACZNOŚĆ!

Przy większych zakupnach **odstępuje się rabat**. Skoro kto z prowincyi zamówi w handlu przedmiotów do wysokości **pięciu złr.** wysyłka z opakowaniem tychże uskutecznia się **bezpłatnie**.

HANDEL

EDWARDA SCHUMANNA

we Lwowie, Plac Bernardyński l. 3.

Posiada w znacznym wyborze: **Materyjały piśmienne, przyrządy do pisania, rysunku i malowania.** Albumy, fajki, cygarniczki, lusterka, **mydła**, notesy, nosigrosze, **obrazy**, **ramy** i inne przedmioty galanteryi.

Przyjmuje zamówienia na ramy rzeźbione, listewkowe, złote i czarne.

Przygotowuje monogramy na listach i kopertach, ozdobne, z koroną i nazwiskiem.

Prowadzi ścisłą kontrolę zakupów z prowincyi i z miasta, a skoro już kwota takowych dojdzie do **złotych dziesięciu**, każdy z kupujących otrzyma:

PREMIJUM,

składające się z kasetki.

Ceny możliwie jak najprzystępniejsze.

Zamówienia z prowincyi załatwiają się odwrotną pocztą, a inne zamówienia w handlach lub w księgarniach. handel Schumanna pakuje **gratis** wraz ze swemi towarami.

Cenniki rozsyła się bezpłatnie.

APTEKA „POD GWIAZDĄ"

KONSTANTEGO WISZNIEWSKIEGO

w Krakowie, przy ul. Floryjańskiej.

poleca skład wód mineralnych częściowy i hurtowny,

również przetworów zagranicznych,

wyrobów gumowych, perfum, wody kolońskiej i środków dezinfekcyjnych.

W. BOJARSKI

ZEGARMISTRZ

w Krakowie, róg ulicy Floryjańskiej Nr. 1.

POLECA SWÓJ SKŁAD

zegarków kieszonkowych, zegarów pendułowych, ściennych i stołowych,

przy dwuletniem zaręczeniu, po cenach najprzystępniejszych.

Reparacyje wykonywa najdokładniej z jednoroczném poręczeniem.



PIERNIKI

KRAKOWSKIE

Piernik leczniczy (higieniczny) 12 cnt.

Pierniki salonowe!



PIERNIKI SALONOWE!

w paczkach po 40 cnt. i po 30 cnt. — Placek królewski przekładany 1 złr. 60 cnt. — Paczka przekładanych pierników konfitura za 50 cent. — Całusków 30 za 25 centów, Grymasików 30 za 20 cent.

W FABRYCE PIERNIKÓW istniejącej od 32 lat

K. Mołęckiego

w *KRAKOWIE* przy ulicy Brackiej pod Nrem 5.



Pierniki Salonowe!

Fabryka istniejąca od 32 lat.

C. k. uprzywilejowana Fabryka bielizny

M. BEYER i SPÓŁKA

w Krakowie, Sukiennice Nr. 13—14, naprzeciw kościoła N. P. Maryi

poleca swój WIELKI SKŁAD BIELIZNY

dla Panów, Pań i dzieci, zrobionej z najlepszego gatunku płótna i szyrtingu; także wielki Skład płótna, bielizny stołowej, ręczników, chustek do nosa jako też szyrtingu każdej jakości, **po nadzwyczaj niskich cenach.**

CENNIK:

Kołnierzyki męskie i damskie w doskonałym gatunku za $^1/_2$ *tuzina* złr. 1·20—1·50.

Mankiety męskie i damskie za 6 par złr. 1·80—2.

$^1/_2$ *tuzina* lnianych chustek do nosa ct. 90, złr. 1·20, 1·40, 1·70—4.

$^1/_2$ *tuzina* prawdziwych francuskich batystowych chustek do nosa złr. 2, 2·50, 3—6.

$^1/_2$ *tuzina* angielskich batystowych chustek do nosa z najmodniejszemi brzegami w różnych kolorach ct. 60, złr. 1, 1·20—4.

1 sztuka (37 łokci albo $23^1/_5$ metrów) dobrego płótna lnianego złr. 6·50, 7·50, 9, 10 i 12.

1 sztuka (37 ł. albo 23 m.) $^4/_4$ i $^4/_2$ sząskiego płótna złr. 10, 11·50, 12, 12·50, 13, 14 i 16.

1 sztuka (63 łokci albo 39 metrów) $^5/_4$ holenderskiej *weby* złr. 21, 23, 25, 28, 30, 37, 42 i 50.

1 sztuka (63 łokci albo 42 metrów) $^9/_8$ i $^5/_4$ *prawdziwego rumburgskiego płótna w najlepszym gat.* od złr. 22—60.

1 tuzin ręczników lnianych od złr. 4 do 12.

1 sztuka $^9/_8$ lnianego płótna na 6 prześcieradeł, *bez szwu* od złr. 15 do 21.

Szyfon na bieliznę męską i damską od ct. 25—50 za mtr.

Serwety różnej wielkości od $^6/_4$ do $^{10}/_4$, $^{16}/_4$ jak najtaniej od złr. 1·50, 2, 4.

Garnitury lniane do nakrycia stołu na 6 do 24 osób, wybór ogromny od złr. 3·50, 5, 7—50.

KOSZULE DAMSKIE.

Z szyfonu złr. 1·10, z haftem wzorów złr. 1·85.

Z dobrego *holenderskiego* albo rumburgskiego płótna z listwą na przodzie, lub do zapinania na ramieniu złr. 2·50 do 3·20.

Koszule w *lepszym gatunku* z haftem *ręcznym* złr. 3, 3·75, 4, 4·25 do 5.

W najlepszym gatunku i różnych rodzajach złr. 3·80, 5 i 6

MAJTKI DAMSKIE.

Zwykłe 90 ct., ozdobniejsze złr. 1·20, z haftowanémi szlakami złr. 1·80, 2·10, 2·50 i 3.

Z barchanu gładkie złr. 1·60 i 1·75.

Haft. ozdobne albo okład. piką złr. 2·50 i 2·75.

SPÓDNICE DAMSKIE.

Zwykłe od złr. 1·60 do 2, z dobrego szyfonu złr. 2·50 do 3·50.

Z haftowanémi wstawkami złr. 3·50, 3·75, 4 i 6.

Spódnice z trenami i wstawkami lub bez wstawek złr. 4·50, 5, 6, 7·50 i 9.

Spódnice z barchanu gładkie złr. 2 i 2·50.

Haft. ozdobne lub okładane piką złr. 2·90 i 3·20.

KAFTANIKI.

Z szyfonu zwykłe złr. 1, lepsze złr. 1·50. z wstawkami haftowanémi od złr. 3·25 do 3·50, z barchanu gładkie złr. 1·20, 1·75 i 1·90.

Haftowane ozdobnie lub okładane piką złr. 2·90 i 3·20.

KOSZULE MĘSKIE.

Z najlepszego angiel. szyfonu z gorsem gładkim albo z listewkami złr. 1·50, 2, 2·20, 2·75 i 3.

Z dobrego płótna rumburgskiego albo holenderskiego złr. 2·80, 3·50 i 4.

KALESONY MĘSKIE.

Z angielskiej piki wszelkiej wielkości od złr. 1·20 do 1·40

Z dobrego cienkiego płótna od złr. 1·60 do 2·50.

Wielki wybór pończoch damskich białych i kolorowych, jako też męskich skarpetek w różnych gatunkach i kolorach.

Wszystkie obstalunki zamiejscowe wysyłają się odwrotnie, za zaliczką pocztową. Za wszelkie u nas zakupione towary ręczy się; co się nie podoba, odbieramy, zamieniamy albo wypłacamy całkowitą należytość. To dobrowolnie przez nas przyjęte zobowiązanie, daje każdemu kupującemu pewność, że nasza usługa jest skorą i rzetelną, i że nasze ceny są bez konkurencyi. *Z wysokim szacunkiem* **Filija: M. BEYER & SPÓŁKA.**

Skład fabryczny towarów płóciennych, zapas gotowéj bielizny i wypraw w Krakowie, Sukiennice Nr. 13—14, naprzeciw kościoła N. P. Maryi.

KATAŁOG
KSIĘGARNI KATOLICKIÉJ
Dra WŁADYSŁAWA MIŁKOWSKIEGO

W KRAKOWIE,

przy ulicy św. Anny pod Nr. 2, róg Rynku głównego.

DZIAŁ ANTYKWARSKI.

Treść: **Dzieła teologiczne,** (dział kaznodziejski, ascetyka) **czasopisma, książki szkolne, varia.**

W KRAKOWIE,
NAKŁADEM KSIĘGARNI KATOLICKIÉJ Dra WŁADYSŁAWA MIŁKOWSKIEGO.
1887.

Zł. a. ct.

3141. *Abbadie Jakób* ks. — Wywód prawdy religii chrześcijańskiéj wzięty na rozwagę rozumu. Łowicz, 1818, w 8-ce, stron 496. . . . . . 1 75
1485. *Abelly Ludwik* bisk. — Korona całego roku chrześcijańskiego albo medytacyje o najprzedniejszych prawdach Ewangielii Chrystusowéj, na wszystkie dni roku, według porządku kościelnego, oficyjum podzielone. 2 części. Kraków, 1765, w 4-ce, str. 325 i 253 opr. 6 50
852. — Sacerdos christianus seu ad vitam sacerdotalem pie istituendam manuductio. Paryż, 1835, w 8-ce, str. 455 . . . . — 75
711. — Toż. Ipris, 1737, w 8-ce, str. 567, opr. w skórę — 80
4350. — Żywot sługi Bożego Wincentego a Paulo. Kraków, 1688, w 4-ce, 2 części, str. 408 opr. 12 — (Druk gocki, z wizerunkiem św. Wincentego a Paulo).
4351. — Toż opr. . . . . 10 50 (Przedostatniéj karty róg górny urwany, i brak ostatniéj).
4352. — Toż opr. . . . . 11 — (Brak ostatniéj karty regiestru).
1585. *Abramowicz Adam* O. T. J. Kazania niedzielne. 2 tomy. Wilno 1753, w 8-ce, str. 606 i 536 opr. w skórę . . . . 3 50 (T. I. z popiersiem J. Sapiehy).
1586. — Toż bez ryciny 2 75
1587. — Toż tom II. str. 536 opr. w skórę . . . 1 —
2934. *Abrek Andrzej* ks. — Mulier sapiens Illustr. Catharina Zamościa, ducissa ab Ostrog etc. ad imitandum orbi exhibita. Kraków, 1642, folio, kart 9 . . . . 1 25
2931. — Phoebus post nubila auspicatissimo hymenaeo Alexandri Koniecpolski, Regni Poloniae Vexilliferi et Joannae Barbarae Zamościa. — Kraków, 1642, folio, kart 9 . . . . 1 25 (Z herbem Koniecpolskich na drugiéj stronie tytułu).
5305. *Academia* et universitas Vilnensis Societatis Jesu Illustr. Rev. D. M. J. Zienkowicz, Episcopo Vilnensi tanquam suo cancellario in eius funere justa persolvens, anno 1762, w 4-ce, kart 12 . . . . — 50
4894. *Acies* astrorum, ad infularum splendorem, et purpurarum manubias, virtutum, meritorum et honorum serie ordinata. Wilno 1723, in folio, kart 27 . . . . , ... — 75 (Panęgiryk jezuicki na cześć Karola Piotra Pancerzyńskiego, biskupa wileńskiego, ozdob. jego herbem).
1901. *Ackermann F.* ks. — Introductio in libros sacros veteris foederis usibus academicis accomodata. Wiedeń, 1825, w 8-ce, str. 398 . . 1 75
3131. — Toż. Wilno, 1835, w 8-ce, str. 463 opr. . 1 75
5101. *Acta* conventus Thoruniensis celebrati anno 1645 pro iucunda ratione componendorum dissidiorum in religione per regnum Poloniae. Warszawa, 1646, w 4-ce, kart 134 . . . . 4 50
2976. — quaedam tolerantiam religionis dissidentium in XIII. oppidis capitaneatus Scepusiensis illustrantia. Warszawa, 1760, folio, kart 11 . . 2 —
526. *Actus* coronationis miraculosissimae imaginis Socaliensis B. V. Mariae angelica manu depictae in Regno Poloniae, Palatinatu Belsensi Anno Domini 1724, die 8 mensis septembris expeditus. Lwów, 1726, w 4-ce, kart 28 (brak karty ostatniéj) 1 25
3799. — internos variarum virtutum pars secunda complectens, ex quibus exercitia pro incipientibus, proficientibus et perfectis concinnata. Wilno, 1741, w 8-ce, str. 469 opr. . . . . 2 —
3680. *Adwent Chrystusów* do serca ludzkiego przez ośmiodniowe rekolekcyje św. Ojca Ignacego otrzymany i dla większego pracy tak świętéj pożytku do druku podany. Lublin, 1753, w 8-ce, str. 158 opr. 1 75
1103. *Affari* della Chiesa cattolica in Russia. Rzym od roku 1842—1866, folio, str. 166, 55 i 513 oraz osobny dodatek in 8-o S. D. N Pii IX. quibus circumscriptio dioecesium latini ritus in imperio Russiaco continetur. Rzym, 1848, w 4-ce, str. 27 . . . . 18 — (Dokumenta papieskie nadzwyczajnéj wagi do historyi Kościoła polskiego najnowszych czasów).
669. *Affectus* pii erga B. Stanislaum Kostkam, Soc. Jesu. Wilno, 1633, w 16-ce, kart 18 . . . . 2 —
1738. *Agnella O.* Karm bos. — Kazania w dni uroczystości Maryi miane. Berdyczów, 1785, w 8-ce, str. 252 . . . . 3 25
1737. — Kazania o życiu miękkim i rozkosznym w piątki marcowe w kollegijacie warszawskiéj. Berdyczów, 1785, w 8-ce, str. 157 . . . . 2 —
1706. — Kazania postne przeciwko libertynom o religii Jezusa. Berdyczów, 1780, w 8-ce, str. 101, oprawne 1 25
5062. *Agnel* i *Gabryjel* OO. Karmel. — Kazania o objawionéj religii i troskliwości ku dobru ojczyzny i kazanie drugie w dzień świętego Jana, ewangielisty. Warszawa, 1790 w 8-ce, razem kart 43 . . . . — 75
4946. *Agreda Maryja* od Jezusa. Mistyczne miasto Boskie, cud Jego wszechmocności i przepaść łaski, historya Boska i żywot Przenajświętszej Panny, Matki Jezusa Chrystusa, w tych ostatnich wiekach służebnicy swojéj objawiona. Kraków, 1730, in folio, str. 205, 262, 356, 286 i 101, opr. w skórę . . . . 25 — (Tytuł, pierwsze 7 kart i aż do str. 43 znacznie, a cały egz. tylko w niektórych miejscach przez robaki a od góry przez wilgoć uszkodzony).
2647. *Aichinger Georg* ks. — Kloster Metten und seine Umgebung. Landshut, 1859, w 8-ce, st. 376, 1 75 (z 2 stalo- i 13 drzeworytami).
5064. *Akt* konsekracyi kościoła Niemenczyńskiego, dokonany przez JEJks. Biskupa Żylińskiego w dzień Narodzenia N. P. Maryi 8 września, 1855. Wilno, 1856, w 8-ce, str. 99 . . . . — 60
1661. — konsekracyi kościoła wołożyńskiego, spełniony przez JW. Bisk. W. Żylińskiego. Wilno, 1857, w 8-ce, str. 90 . . . . — 60
4413. — pontyfikalnéj instalacyi JW. Adama Stanisława Krasińskiego na biskupstwo Wileńskie. Wilno, 1859. w 8-ce, str. 69. . . . . — 75
5205. *Akt* uroczystego wstąpienia na biskupią katedrę wileńską JW. Wacława Żylińskiego. Wilno, 1849, w 8-ce str. 103 . . . . — 7

Zł. a. ct.

4412. — Toż . . . . — 60
(od góry nieco przez wilgoć poplamiony).

4408. *Akt* wstąpienia na katedrę wileńską JW. Jędrzeja Benedykta Kłągiewicza, Biskupa wileńskiego. Wilno, 1841, w 8-ce, str. 72 . . . . 1 25
(z portretem ks. Bisk. Kłągiewicza).

4409. — Toż, (bez portretu). . . . . — 75

3720. — Toż . . . . — 30
(tytuł i aż do str. 38 oraz ostatnia karta znacznie uszkodzone, — cały egz. od góry przez wilgoć poplamiony).

3658. *Albani* kardynał. — Kazania przy wprowadzeniu do kościoła parafijalnego św. Jana w Wilnie ciała świętego Teofila męczennika, od Ojca św. Pijusa VI. ofiarowanego. Wilno, 1780, w 8-ce, str. 28 . . . . — 30

3659. — Toż i *Kazania* przy tejże uroczystości ks. Tadeusza Żabę i Bernarda Lowiszę — wszystkie 3 kazania str. 74 . . . . — 60

1973. *Albertrandi Jan* Biskup. — Katechizm mniejszy i większy. Wilno, 1825, w 8-ce, str. 188 . . — 60

3102. — Toż . . . . — 40
(od str. 17—25 nieco od dołu uszkodzone).

3600. — Toż. Wilno i Warszawa, 1817, w 8-ce, str. 188 — 60

3601. — Toż. Wilno, 1830, w 8-ce, str. 188 . . . — 60

1875. — Kazania i nauki. Warszawa, 1858, w 8-ce, str. 422 . . . . 2 —
(z popiersiem autora).

5093. *Album* literackie. Pismo zbiorowe, poświęcone dziejom i literaturze krajowej pod redakcyją K. Wł. Wójcickiego. Tom I. Warszawa, 1848, w 8-ce, str. 364 opr. 2 50
(ozdobione 2-ma rycinami kolorowemi).

1097. *Alcuinus Levita.* — Homiliae seu mavis sermones sive conciones ad populum praestantissimorum Ecclesiae doctorum: Hieronymi, Augustini, Ambrosii, Gregorii, Origenis, Chrysostomi, Bedae, Herici, Haymonis aliorumque. Coloniae, 1530, folio, kart 248, opr. w skórę . 6 —

2347. *Aleksander à Jesu* O. Karm. — Gniazdo dwojakiej wyniosłości JWPani Katarzyny z Sztemberków Sieniawskiej, podczaszyny koronnej przy pogrzebnym akcie pokazane. Kraków, 1648, w 4-ce, str. 32 . . . . — 50
(druk gocki, brak karty tytułowej i dwóch pierwszych stronnic).

2290. — Mężna śmierć mężnego żywota, płód w Wielmożnym JMPanu Mikołaju Gniewoszu pogrzebnym kazaniem opisana. Kraków, 1650, w 4-ce, str. 29 . . . . — 75
(druk gocki).

2304. — Niebieskie planety górnym oddane sphaerom przy pogrzebie JWP. Jana Mikołaja z Zurowa Danilowicza, starosty. Kraków, 1650, w 4-ce, str. 36 . . . . — 75
(druk gocki.)

5246. Rzeka do swego się początku wracająca, to jest: cnota JWPana Stanisława hrabiego Lubomirskiego, pod figurą rzek przy pogrzebnym akcie opisana. Kraków, 1649 roku, w 4-ce, str. 26 . . . . — 40
(druk gocki; tytuł na dole nieco uszkodzony i brak końca).

2013. — Wizerunek Pasterza dobrego w J. O. Książęciu IMości Ks. Pietrze Gembickim, Biskupie krakowskim, pokazany przy egzekwiach. Kraków, 1658, w 4-ce, kart 11 . . . . — 75
(druk gocki).

5254. — Toż . . . . — 30
(brak ostatnich 3 kart, oraz 3 karty są nieco przez robaki uszkodzone).

Zł. a. ct.

3859. *Aleksandris Kajetan* ks. — Confessarius monialium commoda, brevi et practica methodo instructus. Kolonija, 1728, w 8-ce, str. 486 opr. 3 —

617. *Aler Paulus*, O. T. J. — Gradus ad parnassum sive novus synonymorum, epithetorum et phrasium poeticarum thesaurus. Norymberga, 1744, w 8-ce, stron 790, opr. 2 50

3940. *Alimonia* spiritualis pascens animas hominum brevi resolutione praecipuorum casuum et difficultatum circa administrationem sacramentorum occurentium, in dispositione moribundorum, sive naturali morte ac peste decedentium, sive jure ad mortem damnatorum. Częstochowa, 1755, w 8-ce, str. 264 i razem oprawione: *Wyprawa duchowna* w drogę szczęśliwej wieczności, tak kapłanom dla dyspozycyi chorych, i na śmierć skazanych, jako też samym chorym i zdrowym, przez różne akty, a osobliwie przez ośmiodniową rekolekcyją, wydrukowana r. 1755, str. 121 . . . . 3 75

3958. — Toż opr. . . . . 3 —
(brak w *Wyprawie duchownéj* str. 121 i 122).

3959 — Toż opr. . . . . 2 —
(w *Wyprawie* od str. 106 do końca indeksu karty do połowy przez myszy pocięte).

3960. — Toż opr. w skórę . . . . 2 —
(tylko samo *Alimonia*).

3961. — Toż opr. 1 25
(samo »*Alimonia*«, brak od str. 254 do końca).

3962. — Toż z r. 1762, str. 286 i 129 opr.. . . . 3 75

3956. — Toż samo z r. 1748 str. 264 i 121 opr. . . 3 75

3957. — Toż tylko samo *Alimonia* z r. 1722, (brak miejsca druku), str. 286, opr. w skórę . . . 2 —

3715. *Allan* D. H. — Aristarchus ad illustres academicos Regiomontanos. Kolonija, 1643, w 8-ce str. 276, opr. w skórę 1 75

1878. *Alleluja.* Rocznik religijny. Warszawa, 1840-1843 włącznie . . . . 6 —
(W roczniku z r. 1840, brak karty tytułowej, z r. 1842, brak tytułu i pierwszej karty).

3004. — Toż z r. 1841, ozdobiony 7-ma, a z roku 1842 ozd. 6-ma rycinami 3 75

3741. *Allen J.* ks. — Synopsis universae medicinae practicae: sive, doctissimorum virorum de morbis eorumque causis ac remediis judicia. Amsterdam, 1730, w 8-ce, str. 505 i *Addenda,* str. 210, razem opr. w skórę 2 75

4567. *Allocutio* Sanctissimi D. N. Benedicti, Papae XIV habita in consistorio secreto feria secunda die XXIV Januari, 1752, de pretiosa morte Francisci Serrani. Rzym, 1752, w 4-ce, kart 3 — 15

4566. — habita in consistorio secreto die 16 septembris 1748, de pretiosa morte Petri Martyris. Rzym, 1747, w 4-ce, kart 4 . . . . . — 15

4565. — Pont. Opt. Max., habita die 23 Maii 1744, in vigilia Pentecostes in aula capitulari conventus S. Mariae Trans-Pontem ad P. P. Carmelitas calceatos in ea congregatos. Rzym, 1744, w 4-ce, kart 2 . . . . — 15

4009. *Alloza* Joannis O. T. J. — Flores summarum seu alphabetum morale, omnium fere casuum qui confessoribus contingere possunt, ex selectioribus Doctoribus praecipue Soc. Jesu, ex utroque iure, ac manuscriptis peruanis excertae. Kolonija, 1777, w 8-ce, str. 955, opr. w skórę 2 50

4010. — Toż opr. w skórę . . . . 2 —
(brak ostatnich 2-ch kart).

3724. *Alvar Emmanuel*, O. T. J. — De institutione grammatica libri tres. Wilno, 1780, w 8-ce, str. 205, 130 i 64 opr. . . . . 2 —

Zł. a. ct.

(tytuł i 48 kart popodklejane, w części II-iej od str. 5—15 i od 121—27 zawiele z boku obcięte i toż w części III-iej od str. 59 do końca.)

4663. *Alwar Emanuel*, O. T. J. — Gramatyka języka łacińskiego. Połock, 1819, w 8-ce, str. 206 opr. 2 —

4664. — Toż opr. (brak od str. 10—17) . . . . . 1 —

3714. *Aman* Aquilin Ord. S. Franc. — Speculum ordinandorum. Ingolstad, 1724, w 8-ce str. 604 opr. 1 50

2129. *Ame* (l') élevée à Dieu, par les reflexions et les sentimens, pour chaque jour du mois. Lyon, 1803, 2 t., w 8-ce str. 400 i 250 opr. w skórę 2 50

2174. — élevée à Dieu, par les reflexions et les sentimens, pour chaque jour du mois. Lyon, 1778, 2 tomy, w 8-ce str. 501 i 316, razem w tomie II-im oprawione: *L'âme penitente*, ou le nouveau Pense-y-bien. Lyon, 1778, str. 187 . 3 —

2181. — sur le Calvaire, trouvant au pied de la Croix la consolation dans ses peines, (avec des prieres, etc. Lyon, 1777, w 8-ce, str. 394, opr. w skórę . 1 25

2182. — contemplant les grandeurs de Dieu. Lyon, 1779, w 8-ce, str. 216 i razem oprawione: *L'âme* se préparant à l'éternité par les sentiments de l'amour divin. Lyon, 1779, str. 164 opr. w skórę 1 25

2183. — fidelle, animée de l'esprit de Jesus Christ. Lyon 1771, w 8-ce, str. 233 i 115 opr. w skórę 1 25

2184. — éclairée par les oracles de la sagesse, dans les paraboles et les beatitudes évangeliques. Lyon, 1805, w 8-ce, str. 348 opr. w skórę 1 25

2185. — affermie dans la foi et premunie contre la seduction de l' erreur ou preuves abregées de la religion, à la portée de tous les esprits et de tous les états. Rouen, 1792, w 8-ce, str. 352 opr. w skórę 1 50

2537. *Amelri* Franciscus — Deliciarum spiritualium libellus sive de amante anima devotissimus dialogus. Kraków, 1608, w 8-ce, str. 103. . . . 2 —

3199. *Amort* Eusebius ks. — De revelationiobus, visionibus et apparitionibus privatis regulae tutae ex scriptura, conciliis, S. S. Patribus, aliisque optimis authoribus collectae, explicatae et exemplis illustratae. Wiedeń, 1744, w 4-ce 587 opr. 5 75

4905. — Theologia eclectica moralis et scholastica. Wiedeń i Würzburg, 1752, 4 t. in folio, str. 140, 183, 264 i 164, str. 92, 107, 108, 134, 70 i 152, str. 632, 92 i 108, str. 86, 280, 48, 35, 24, 22 i kart 60 opr. w skórę . . . . 12 —

986. *Amszejewicz Michał*. — Dykcyjonarz, zawierający wyrazy i wyrażenia z obcych języków polskiemu przyswojone, a mianowicie: w umiejętnościach, sztukach, tudzież w stylu prawniczym, administracyjnym, gazeciarskim, naukowo-filozoficznym, literackim i w potocznej mowie używane. Warszawa, 1859, w 8-ce str. 491 2 —

3976. *Anacreont*. — Pieśni tłomacz. hr. Skarbek. Warszawa, 1816, w 16-ce str. 72 . . . . 2 —

729. *Ancuta K. G.* ks. — Jus plenum religionis catholicae in regno Poloniae et M. D. L. etc. demonstrans, nullam dissidentes habere capacitatem activae et passivae vocis in regno Poloniae et M. D. L. Wilno, 1719, w 8-ce, str. 306, opr. 3 —

4369. — Jus plenum religionis catholicae in regno Polonie et M. D. L. juri praetenso dissidentium in supplici libello, et suplemento privilegiorum ac constitutionum, ad comitia generalia congregatis ordinibus, praesentato Grodnae, anno 1718 appositum demonstrans, etc. Wilno, 1719, w 8-ce, str. 306 opr.. . . . . 2 50
(brak ostatniej karty regiestru.)

4367. — Prawo zupełne wiary katolickiej w Koronie i W. Ks. L. przeciw prawu uprzątnionemu dyssydentów in suplici libello i t. d., w Grodnie, 1718, w łacińskim języku wystawione, przez L. Pruszanowskiego na polskie przetłomaczone. Kraków, 1767, w 8-ce, str. 360 . . 4 50

117. — Toż. Tylko brzegi na cztérech początkowych sklejone, przeto końce wierszy nieczytelne 4 —

3954. *Andreas à Spirito Sancto*. Ord. Trinit. — Casus conscientiae pro regno Polonie ex declarationibus summorum Pontificum, conciliorum provincialium, eiusdem regni decretis, etc. Warszawa, 1776, w 8-ce, str. 110, opr. 1 75

3955. — Toż opr. (brak ostatnich 2-ch kart regestru.) 1 50

4298. *Andries Indocus* O. T. J. — Faustus annus, mensis, hebdomas, dies, hora, momentum ultimum christiani. Monaster, 1643, w 16-ce, str. 550, opr. w pargamin . . . . 2 —

3103. *Andrzejkiewicz* J. O. T. J. — Ziarno gorczyczne gorzkiej Męki Najsłodszego Zbawiciela Chrystusa Jezusa nabożnemi rozmyślaniami roztarte, octem i żółcią tegoż Pana zaprawione, a na posiłek nabożnym ludziom podano. Wilno, 1688, w 4-ce, str. 262, opr. 5 50
(druk gocki.)

1527. — Toż, (karta tytułowa i aż od str. 6 trochę przez robaki uszkodzona od str. 114—119 dopisano) 2 —

3450. — Toż. Kalisz, 1746, w 4-ce, str. 245, opr. . 4 —
(z ryciną przedstawiającą Pana Jezusa na krzyżu.)

3451. — Toż. Wilno, 1756, w 4-ce, str. 245 . . . 2 75
(z ryciną, od tytułu do str. 27 górny róg opalony).

3452. — Toż. Wilno, 1757, w 4-ce, str. 250, opr. . 3 25
(bez ryciny.)

1250. *Andrzejowski* K. O. Bened. — Kalendarz benedyktyński na każdy dzień całego roku, życiem św. Pańskich zakonu św. Ojca i Patryarchy wielkiego na zachodzie Benedykta na chwałę Boga i t. d. zapisany. Wilno, 1768, folio, 2 tomy, etc. 638 i 554 razem opr. w skórę . . . . 15 —

1251. — Toż. tom I-szy str. 638, opr. . . . . . 5 —

1360. — Góra Tabor dla bawiących się przez dni dziesięć bogomyślnością, pracą pewnego Benedyktyna roku 1681 w Einsieldzie dla łatwiejszego widzenia Boga usypana. Wilno, 1764, w 4-ce. str. 330, opr. 5 75

5192. *Angelis* (de) Bernardus O. T. J. — Canones congregationum generalium Societatis Jesu. Rzym, 1616, w 8-ce, str. 94 . . . . 1 25

4032. — Epistolae praepositorum generalium ad patres et fratres Societ. Jesu. Antverpia, 1635, w 8-ce, str. 448 . . . . 2 75

4394. *Angelus Mich*. P. de Sambuca ord. S. Franc. — Constitutiones et statuta generalia cismontanae familiae Ord. Sancti Francisci de Observantia. Rzym, 1663, w 4-ce, str. 438, opr. w skórę 3 75
(od str. 329—336 i 378—386 na dole od grzbietu nieco uszkodzone, oraz brak końca indeksu.)

4442. *Angiolini* J. O. T. J. Institutiones philosophicae ad usum studiosorum academiae Polocensis, Połock, 1819, 2 części razem, w 8-ce, str. 310 4 50

3012. *Annalen* des Vereins für Nassauische Alterthumskunde und Geschichtsforschung. Wiesbaden, 1864, w 8-ce, str. 256 . . . . . . — 50
(z 3-ma litograf. tablicami. — Między innémi zawiera rozprawę prof. Beckera: Die ältesten Spuren des Christenthums am Mittelrhein.)

2375. *Annales* des missions franciscaines. Louvain, 1861—1867, w 8-ce . . . . 3 —
(6 roczników, brak listopadowego zeszytu. 1864.)

429. *Année* (l') dominicaine. Janvier. Paryż, 1875, w 8-ce, str. 44. . . . . — 15

5159. *Annus* sanctus sive exempla brevia e gestis et

Zł. a. ct.

vita adolescentum excerpta. Sandomierz, 1740, w 16-ce, str. 267, opr. 1 75
3057. *Antheile* (von dem) des Presbyteriums am Kirchenregimente. — Regiensburg, 1850, w 8-ce. str. 85 . . . . — 40
159. *Antiquités* (les) Egyptiennes (traduit librement de l'anglais). Tuluza, 1867, w 8-ce, stron 191 — 75
2169. *Antoine G.* O. T. J. — Sententiae dogmaticae ex universa Theologia speculativa a dogmatica. Pars prior, continens: tractatus de fide divina de SSma Trinitate et de Angelis. Przemyśl, (s. a.) w 8-ce, str. 463, opr. w skórę . . . 1 —
2613. *Antoniewicz K.* O. T. J. — Listy w duchu bożym do przyjaciół. Kraków, 1870, w 8-ce, str. 95 1 50
2571. — Pamiątka jubileuszu, w r. 1851. Kraków, 1851, w 8-ce, str. 58 . . . . — 60
2698. — Listy z zakonu. Poznań, 1849, w 8-ce, str. 114, przytem: *Rzecz* krótka przy złożeniu na dniu 26 marca, 1849 r. we Lwowie, do grobu zwłok JW. Wacława Zaleskiego, byłego Gubernatora Galicyi i Lodomeryi, kart 2 in 4-to oraz: *Czytania świąteczne* dla ludu naszego. Oddział I-szy i II-gi od 1-go stycznia do św. Szczepana, (z portretem autora.) Kraków, 1865, str. 142, razem opr. . . . . 3 —
5187. — O zakonach. Mowa na uroczystość wszystkich świętych zakonu św. Benedykta. Lwów, 1849, w 8-ce, str. 16 . . . . 1 —
1198. — Święty Izydor, oracz. Leszno, 1849, w 8-ce, str. 58 . . . . — 60
(z wizerunkiem św. Izydora.)
984. *Antonini A.* l'abbé. — Dictionnaire italien, latin et français. Lyon, 1760, w 4-ce, str. 790 i 585, 2 t. oprawne razem 4 50
(w pierwszym tomie od str. 737. do końca, karty nieco przez wilgoć uszkodzone.)
1504. *Antyst* Just. O. Dom. — Traktat o niepokalanym poczęciu Nayświętszey Maryey Panny, Matki Boga. Brunsberga, 1722, w 4-ch str. 134 opr. 2 75
1312. *Anzelm* Ks. od Matki Boskiej. — Kazania na niedziele całego roku, z regiestrem tychże kazań przekształcenia na święte. Warszawa, 1759, w 4-ce, str. 586, opr. . . . . 3 —
565. — Kazania na niedziele całego roku. Warszawa, 1759, w 4-ce, str. 586, opr. . . . . . 2 —
(brak karty tytułowej i 5 kart regiestru.)
3735. *Aquavira* Claudius O. T. J. — Industriae pro superioribus ejusdem societatis ad curandos animae morbos. Antwerpija, 1635, w 8-ce, str. 117 1 —
4029. — Toż. Rzym, 1615, w 8-ce, str. 119 . . . . 1 —
4028. — Instructio pro superioribus ad augendum conservandumque spiritum in societate. Antwerpija, 1635, w 8-ce, str. 48 . . . . . . — 75
4030. — Instructiones ad provinciales et superiores societatis. Auctoritate congregationis VII, ut directiones tantum, seorsim impressae. Antwerpija, 1635, w 8-ce, str. 112 . . . . . . — 75
2821. *Aquila* magnarum alarum Maria luminis aeterni haeres soli sapientiae amica. Toruń, 1731, folio, kart 14 . . . . — 50
339. *Appendix* ad officia sanctorum ad usum fratrum minorum Conventualium et monialium S. Clarae Virginis pro provincia Polona reimpressa. Kraków, 1860, w 8-ce, str. 275 . . . . . . — 50
5346. *Ara honoris* plena gratiarum in patriam felicitati publicae consecrata, regno, civibus, populo propitia, 1740, in folio, kart 22, z dedyk. Andrzejowi St. Załuskiemu, bisk. chełmińskiemu — 75
(bez miejsca druku.)
1085. *Ara salutis* crux Sacratissima in tribunalitia urbe, Lublini, Regni Poloniae. Lublin, 1705, folio, kart 23 . . . . 4 —
(z ryciną.)
4415. *Arakiełowicz G.* O. T. J. — Propositiones selectae ex universa philosophia. Przemyśl, 1768, w 4-ce, kart 54 . . . . 2 —
3728. *Archdekin* Richard O. T. J. — Theologia tripartita: sive resolutiones polemicae speculativae, et practicae. Kolonija, 1683, w 8-ce, str. 574, razem opr. *Apparatus* materiae et formae pro doctrina sacra in quavis dictione facili methodo paranda. Kolonija, 1862, str. 238 — i *Lohner Tob.* O. T. J. — Appendix uberiorem materiam considerationum. Kolonija, 1682, str. 120 2 —
2192. *Arciszewski B.* O. T. J. — Wykład historyczny i moralny świąt, obrzędów, zwyczajów Kościoła katolickiego. Lwów, 1852, w 8-ce, str. 360, opr. 1 25
4577. *Arcones Andr.* Lucas (de) O. T. J. — Isaiae, prophetae elucidatio literalis mystica et moralis exornata discursuum varietate. Lugduni, 1642 in folio, kart 24, str. 423 i kart 44 opr. w pargamin 4 50
2922. *Arcus* pacis novo sine sanguine triumphatori Vladislao IV, potentissimo Sarmatiae Monarchae e voto Societatis Jesu religiose consecratus. Kraków, 1635, folio, kart 10 . . . . . . — 90
2180. *Argentus J.* O. T. J. — De rebus Societatis Jesu in Regno Poloniae etc. Kraków, 1620, w 8-ce, str. 415, kart 18 i *Actio* pro restituenda Societate Jesu in Transylvania, str. 38, opr. 6 50
(brak karty tytułowej.)
2562. — Toż. 2 75
(brak karty tytułowej i 4-ch kart na początku, a na końcu 3 karty).
2336. — Epistola ad Sereniss. Poloniae regem Sigismundum III. de statu ejusdem Societatis, in iidem provincis. Kraków, 1615, w 4-to, str. 150 1 50
(brak karty tytułowej i aż do str. 91.)
2812. *Argumentum* a pari gloriae triumphantis bellatisque Societatis Jesu in duobus divinissimis Caelitibus: Stanislao Kostka et Aloysio Gonzaga, in solenni eorunde apotheosi propositum. Kraków, 1727, folio, kart 9 . . . . — 75
3790. *Arpe* Ang. Maria Ord. August. — Pantheon Augustinianum sive elogia virorum illustrium Ord. Erem. S. Augustini. Gienua, 1709, w 4-ce, str. 360, opr. w skórę 7 50
(Zawiera, między innemi: pochwałę *bł. Izajasza Bonera).*
2949. *Arrha* dotalis gloriae qua D. Andreas Trzebicki Episc. Cracov. a gratulante Societatis Jesu Collegio Sandomiriensi elogio ad posteros commendata. Kraków, 1658, folio, kart 11 . . — 75
2950. Toż, (za wiele od góry obcięto) . . . . . — 50
2958. *Arteński* R. K. Ks. — Arae Themidis incenso virtutum, eruditionis, meritorumque, refulgentes etc. Kraków, 1681, folio, kart 4 . . . . — 75
2884. — Clypeus Sarmatiae Serenis. et Potentis. Prin. Joannis III. Regis Poloniae etc. consignatus. Kraków, 1676, folio, kart 11 . . . . 1 —
(z 2-ma herbami.)
2955. — Fastigium senatus Poloni in Stanislao Warszycki, Comite in Pilca et Ogrodzieniec etc., funeralium honore prosequeretur. Kraków, 1681, folio, kart 7 . . . . — 75
(z herbem na drugiej stronie tytułu.)
2941. — Paradisus terrestris Wielopolsciano sonipedi in porta Oginsciana reservatus. Kraków, 1685, folio, kart 9 . . . . — 50
(z herbem na drugiej stronie tytułu; w jednym miejscu egzemplarz na wylot przez robaki uszkodzony.)

Zł. a. ct.

2942. — Triumphans herculea virtus XXXVI, VVDD. secundae laureae candidatorum dum sub felicibus auspiciis Andreae Trzebicki, Episc. Cracoviensis. Kraków, 1672, folio, kart 19 . . . 1 75
(na drugiej stronie tytułu rycina duża i innych 37 małych.)
2956. — Unio theologicus, pretio, viribus, splendoreque carus. Kraków, 1681, folio, kart 7 . . 1 —
(z 4-ma rycinami.)
2957. — Toż. . . . . — 60
(brak ostatniej kartki.)
2049. *Artykułów* kilka wstępnych »Warty« z r. 1878 i 1879, oraz mowa hr. Edw. Raczyńskiego na koronacyi w Królewcu 1840. Poznań, 1879, w 8-ce, str. 44 . . . . — 25
2134. *Arvisenet* Claudius ks. — Sapientia christiana Mechlin, 1818, 2 t. w 8-ce, str. 325 i 308, opr. 1 50
3078. *Astrea.* Pamiętnik narodowy polski. Warszawa, 1821,—3, w 8-ce 2 50
(z r. 1821 jest t. I-szy (pierwszy kwartał), i pierwszych 5 zeszytów; z 1822 — II-gi kwartał, a 1823 — I-szy i IV. kwartał, oraz pierwszych 5 zeszytów z I-go kwartału.)
2084. *Athenaeum.* Pismo zbiorowe poświęcone historyi, filozofii, literaturze, sztukom i t. d. Wilno, od 1841—1844, w 8-ce, opr., razem tomów 24, (roczników 4) . . . . 24 —
2085. — Toż roczniki z r. 1842, 44-go i 47-go, opr. Za rocznik . . . . 6 —
2109. — Toż z r. 1842, zeszyt II-gi, III-ci IV-ty i VI-ty, a z r. 1880, zeszyt listopadowy. Zeszyty po — 50
683. *Augustus à St. Joan.* — Cultus sanctorum ord. SS. Trinitatis cum adjunctis quibusdam dovotiunculis ad speciales patronos exhibitus. Lwów, 1713, w 32-ce, str. 129, opr. . . . . — 75
4156. — Cultus sanctorum Ord. S. S. Trinitatis cum adjunctis quibus, dam devotiunculis ad speciales patronos exhibitus. Lwów, 1758, w 32-ce, str. 156, opr. w skórę . . . . — 75
2750. *Augustyn św.* — Confessionum libri XIII. Bassani, 1774, w 12-ce, str. 312 . . . . . 1 25
3760. — Toż. Antwertpija, 1740, w 8-ce, str. 456, opr. w skórę . . . . 2 —
(wielki druk, wydanie Sommalijusza T. J.)
4260. — Toż. Duaci, 1607, w 16-ce, str. 512, opr. . 1 25
2507. — Duchowne traktaciki: 1. Manuale albo broń duchowna, 2. o skruszo serca, 3. o marności świata. Wilno, 1760, w 16-ce, kart 83 . . . 1 50
1408. — Ksiąg pięcioro: rozmyślania, mowy tajemne, broń duchowna, o skrusze serca, o marności świata, (wydanie drugie.) Nieśwież, 1759, w 4-ce, str. 335 . . . . 7 50
1409. — Toż, (karta tytułowa i 3 karty przedmowy trochę wypalone.) . . . . 6 —
3891. — Meditationes soliloquia et manuale, nec non B. Anselmi Meditationes cum tractatu de humani generis etc. Wiedeń, 1755. w 8-ce, str. 375, opr. w skórę 1 50
4224. — Toż. Kolonija. 1707, w 32, st. 410. opr. w skórę 1 25
(z ładną tytułową ryciną, brak właściwego tytułu.)
4345. — Toż. Kolonija, 1631, w 32, str. 409, opr. . 1 50
(z ładną ryciną tytułową.)
4245. — Meditationes, soliloquia et manuale. Kolonija, 1598, w 16-ce, str. 288, opr. w skórę . . . 1 —
(od str. 254 do końca przez wilgoć poplamiona).
4246. — Toż i *Manuale* meditationum B. Anselmi cum tractatu de humani generis redemptione et *D. Bernardo* Idiotae viri docti. de amore divino. Wenecyja, 1772, w 16-ce, str. 312, opr. . . 1 50
927. — Pięćdziesiąt homilij (przekład z języka łacińskiego). Poznań, 1858, w 8-ce, str. 262 . . . 1 75

Zł. a. ct.

3197. — Regula et constitutiones F. F. Ordinis Praedicatorum. Rzym, 1690, w 8-ce, str. 344, 316 i 120, razem opr. w skórę 3 75
(z ryciną na tytule).
5122. — Toż. Wilno, 1798, w 16-ce, str. 270, opr. . 1 75
5171. — Toż. 1 25
(brak indeksu).
1698. — Reguła dla wygody zakonników, pod tąż regułą zostających. Warszawa, 1818, w 8-ce, str. 20 — 75
1161. — Reguła i konstytucyje zakonnic św. Urszuli instytutu Burdygalskiego. Poznań, 1871. w 8-ce, str. 112 . . . . 1 —
1156. — Rozmyślania nabożne, Mowy tajemne do Boga, Broń duchowna. — Kraków, 1644, w 8-ce, str. 386 opr. 5 50
(druk gocki).
4970. — Sermones novi numero XL ex diversis antiquis exemplaribus collecti. Paryż. 1631, w 8-ce, str. 479 . . . . 1 50
5372. — Kazanie o wydawaniu dziesięcin, in folio, kart 3 — 25
(bez daty i miejsca druku).
3777. — Regula de comuni vita clericorum. Kraków, 1618, w 8-ce, kart 18, str. 154 i kart 16 opr. 2 50
(Brak tytułu).
3755. — Toż opr. 1 50
(brak tytułu i 8 kart początkowych).
728. *Augustyn* francuski miłosiernemu zwycięscy Bogu powinne poddaństwo z stateczną wiernością przyrzekający, a z największym uszczęśliwieniem swoim heroicznie przed niebem i całym światem grzechy własne wyznający. Sandomierz, 1756, w 8-ce, str. 195 i 229 opr. — 75
(w części I-szej brak 16 stron początkowych).
5272. *Augustyn Aureli* od św. Kazimierza, O. Karmel. — Kazanie podczas uroczystej kanonizacyi św. Józefa od Matki Bożej Kalasankciusza, szkół pobożnych fundatora. Wilno, 1769, w 4-ce kart 12 . . . . — 57
3953. *Aula* caelestis devotissimis atq. flagrantissimis erga Deum, Beatissimam Virg. Mariam et sanctos Dei, affectibus, exuberans, ac relucens. Lwów, 1741, w 8-ce, str. 490, opr. w skórę . 1 75
(z dedyk. hr. Sieniawskiej i ks. Jabłonowskiej).
4864. *Aureum* vinculum. Wilno, 1714, in folio, kart 10 (na ślub Józefa Brostowskiego z Barbarą Paciejówną). 1 —
4865. — Toż . . . . — 75
(brak 2-ch kart dedykacyi).
4125. *Avancin Mikołaj* O. T. J. — Vita et doctrina Jesu Christi ex quatuor evangelistis collecta, et in meditationum materiam ad singulos totius anni dies distributa. Kolonija, 1674, w 16-ce, str. 491, opr. 1 50
4115. — Toż. Kolonija, 1678, w 16-ce, str. 555, opr. w skórę 1 50
4116. — Toż. Kolonija, 1715, w 16-ce, str. 605, opr. 1 50
4117. — Toż. Kolonija, 1744, w 16-ce, str. 491, opr. w skórę 1 50
4221. — Toż. Kolonija, 1750, w 32-ce, str. 605 . . 1 50
3083. — Toż. Tyrnawija, 1679, w 8-ce, str. 417 . . 1 50
4203. — Orationes (3 części). Wiedeń, 1661, w 16-ce, str. 152, 285 i 550 opr. w skórę 1 75
4205. — Toż. Antwerpija, 1693, w 16-ce, str. 435 i 549. opr. 1 75
4197. — Toż opr. w pargamin (tylko część I i II-ga) 1 —
4198. — Toż. Kolonija, 1688, w 16-ce, str. 141, 284 i 549, opr. w skórę 1 75
4206 — Toż z roku 1704 opr. 1 75
4207. | Toż opr. w skórę 1 50
w części III-ciej od str. 84—103 górny róg urwany).

Zł. a. ct.

4243. *Avancin Mikołaj* O. T. J. — Toż samo . . 1 —
(brak głównego tytułu i w części III-ciej od str. 168 t. j. Oratio IX aż do końca).
4206. — Toż z r. 1704 opr. 1 75
4207. — Toż opr. w skórę 1 25
(w części 3 od str. 84—103 górny róg urwany).
2175. *Avrillon O.* — Pensées sur différens sujets de morale. Paryż, 1741, w 8-ce, str. 664, opr. w skórę 1 75
(z portretem autora).
2176. — Conduite pour passer saintement les fêtes et octaves de la Pentecôte du saint Sacrament, et de l'Assomption. Lyon, 1807, w 8-ce str. 428, opr. w skórę 1 50
2611. — O godności duszy naszéj. Warszawa, 1858, w 8-ce, str. 97 . . . . — 75
3. *Awedyk Konstanty*. O. T. J.— Kazania na niedziele całego roku. Lwów, 1766, str. 621, w 4-ce, opr. 4 50
1382. — Kazania w niektórych materyjach tego polityczniejszego i uczeńszego wieku wielce potrzebnych. Lwów, 1757, w 4-ce, str. 424, opr. 4 75
(dedykowane Czackiemu).
2790. *Awedyk* M. J. N. ks. — Epaminondas etc. S. Joannes Nepomucenus canonisationis suae pompam ex cathedrali Cracoviensi basilica introduceretur. Kraków, folio, kart 14 . . . . — 75
2791. — Toż . . . . — 30
(tytuł od góry, a cały egz. od dołu na rogu uszkodzony).
2461. *Awerbach J. K.* — Szukania prawdy, czyli o zacności wyznania chrześcijańskiego a błędności nauki talmudycznéj. Wilno, 1857, w 16-ce, str. 93, opr. . . . . — 60
2489. — Toż. Wilno, 1862, w 16-ce, str. 120 . . . — 75
5236. *Axan Michał*. — Mortuus in vita et vivus in eadem morte fuisse B. Stanislaus Casimiritanus. Kraków, 1766, w 4-ce, kart 12 . . . . 2 —
3178. *Azpilcueta Marcin*. — Enchiridion sive manuale confessariorum et poenitentium omnium pene dubiorum resolutionem complectens, quae communiter in sacris confessionibus occurrere solent circa peccata, restitutiones, absolutiones, censuras et irregularitates. Würzburg, 1593, w 8-ce, str. 1042, kart 50, opr. w skórę . . 3 75
3802. — Toż. Würzburg, 1586, w 8-ce, str. 1256, kart 35, opr. w skórę . . . . 3 —
(brak kilka kart regiestru do końca).
3803. — Toż opr. w skórę . . . . — 75
(brak od str. 1—17, 68-95, str. 662 str. 63 i 64 nieco uszkodzone i brak o 2 karty więcej do końca regiestru, niż w poprzednim egz.)
2. *Bachner Ammonius O.* — Das Licht und die Liebe der Welt Jesus Christus auf dem schmerzhaften Kreuzwege. Augsburg, 1858, stron 438, w 8-ce, opr. 1 25
2746. *Baczność*. Pismo miesięczne, zeszyt 1, 3 i 5. Paryż, 1862, w 16-ce 1 25
(w 5 brak od stronicy 24 do końca).
2444. *Baehr Joh. Christ. Felix*. — Die christlichrömische Theologie, nebst einem Anhang über die Rechtsquellen. Carlsruhe, 1837, w 8-ce, str. XV. i 503 . . . . 1 —
2131. *Bagieński Adolf ks.* — Hermeneutica biblica seu ars interpretandi scripturam s. Wilno, 1848, w 8-ce, str. 108 . . . . 1 75
1164. *Bagnacuballenis J. O. Fr.* — Exercitia spiritualia omnium religiosorum usibus accomodata. Kraków, 1622, w 16-ce, str. 2637, opr w skórę 3 50
(stron jest mniéj o 900, gdyż paginacyja pomylona, zamiast 1100 jest 2000.)
2607. — Toż opr. . . . . — 75
(brak od str. 842 do końca.)

Zł. a. ct.

3613. *Baka Józef* O. T. J. — Nabożeństwo codzienne chrześcijańskie. Wilno, 1808, w 8-ce, str. 46, (u Bazyljanów) . . . . — 75
3614. — Toż, od dołu przez wilgoć uszkodzony) . . — 50
3236. *Bakanowski Aleks.* O. T. J. — Quaestiones theologicae canonico-morales. Wilno, 1732, w 4-ce, str. 280, rejestru kart 12 i *Rubricae* et decreta à S. Rituum congregatione in ordine ad Missam et divinum officium, str. 72, opr. w skórę 3 75
3237. — Toż, opr. w skórę . . . . 3 —
(tylko samo: *Questiones theologicae* i t. d.)
3457. — Toż, opr. w skórę . . . . 3 —
(i *Questiones* i *Rublicae*, od góry przez wilgoć nieco uszkodzone.) . . . . 3 —
662. *Balde H.* O. T. J — Veritates christianae ad excitandam, dirigendamque fidelium pietatem. Ołomuniec, 1727, w 16-ce, str. 96, opr. w skórę — 50
4294. — Toż. Ołomuniec, 127, w 16-ce, str. 108, opr. — 60
4222. *Baldini Vittorie* Cronologia ecclesiastica de vite dei Somi Pontefici da S. Pietro fino a Clemente VIII. — Ferrara 1600, w 8-ce, kart. 122, oraz: *Raccolta* memorabile di tutto quelto ch'è passato per il falto del Sig. Duca di Biron Marechal di Francia. Bolonia, 1603, str. 32, wreszcie: *Lamento* e esclamatione fatta dal Duca di Birone avanti la sua morte. Bolonija, 1603, str. 13, razem oprawione . . . 2 75
(w „Cronologia" są portrety papiéżów; tytuł i pierwsza kartka są znacznie od góry uszkodzone.)
3532. *Balicki W.* ks. — Kazania na wszystkie niedziele i święta całego roku. 1835, Lwów, 2 t. w 8-ce, str. 570 i 472 . . . . 4 50
2868. — Fr. Kl. — Trophaeum victoriosis triumphis, palmisque insigne, virtuti, doctrinae, et honori. VVDD. XXVII. secundae laureae candidatorum. Kraków, 1681, folio, kart 17, (za bisk. Jana Małachowskiego) . . . . — 75
2869. — Toż. . . . . — 40
(brak tytułu.)
2066. *Balsam K.* O. T. J. — Kazania o cnotach: wiary, nadziei, miłości i obowiązkach z nich wymagających. Poznań, 1764, w 8-ce, str. 304, opr. 3 75
1758. — Kazania na niedziele całego roku, Poznań, 1761, 2 t. w 8-ce, str. 507 i 564, opr. . . . 7 50
854. — Toż, (tylko tom II-gi zawiera kazania od św. Trójcy aż do Nowego roku) 2 50
1810. — Toż, (tom II-gi, trochę na początku i końcu przez robaki uszkodzony) 1 75
1757. — Kazania na święta całego roku Poznań, 1762, 2 t. w 8-ce, str. 447 i 753, opr. w skórę . . 7 50
1811. Toż, (tom I-szy od góry jest trochę przez wilgoć uszkodzony.) opr. 6 75
1812. Toż, tom I-szy od dołu jest trochę przez wilgoć uszkodzony.) 6 75
853. Toż, w t. I-szym brak ostatniéj kartki regiestru, a w t. II-gim brak przedostatniéj kartki . . 6 —
3616. *Barbieri Józef* ks. — Trzy nauki religijne. Wilno, 1854, w 8-ce, str. 71 . . . . — 75
1549. *Barruel* Ks. — Historyja Jakobinizmu. Berdyczów, 1812, 4 t. w 8-ce, st. 446, 420, 399, 503, op. 4 —
(W tomie IV. znajduje się wizerunek gieograficzny i polityczny lóż niemieckich illuminackich).
2943. *Barszcz Piotr* Ks. — *Αναμαρτιτος* sive oratio ostendens viri boni occasum esse a noxa tutum quam ad diem funeris Francisci Floriani Zebrzydowski, Castelani lublinensis etc. Kraków, 1650, folio kart 7. . . . . — 90
(z herbem Zebrzydowskich na odwrotnéj stronie tytułu.)

Zł. a. ct.

3484. *Barszcz Jerzy.* O. T. J. — Kazanie o błogosławionym Jozafacie, Arcybiskupie połockim i męczenniku, miane w cerkwi O. O. Bazylijanów św. Trójcy. Wilno, 1717, w 4-ce, kart 27 . . . 1 75

3507. — Nowe lato z pryncypalnym dniem Imienia Jezusowego dni święte i świetne mające. Wilno, 1725, w 4-ce, kart 18, i tegoż: *Kazanie* o Błog. Jozafacie, Arcyb. i męczenniku, miane w r. 1717, kart 27. Przytem tegoż: *Strzemię* nieśmiertelnej sławy w Bogu zeszłego Konst. Kazim. Brzostowskiego Bisk. wileńskiego kazaniem sławione, 1722, kart 41, oraz: *Ancuta M.* ks. Kazanie o św. Augustynie. Wilno, 1719, kart 16, razem oprawione . . . . 3 —

3508. — Toż, tylko: *Nowe lato* i *Kazanie* o św. Augustynie 1 25

3509. — Toż — tylko samo *Nowe lato* . . . . — 75

3485. — Strzemię nieśmiertelnej sławy w Bogu zeszłego księdza Konst Kaź. Brzostowskiego, Biskupa wileńskiego. Wilno, 1722, w 4-ce, kart 27 . . . . — 90

3486. — Toż . . . . — 50
(brak 4-ch kart dedykacyi.)

4884. *Barszczewski A. O.* Karm. — Kazanie przy konkluzyi oktawy solennej Wniebowzięcia Matki Boskiej. Lwów, 1725, folio, kart 11 . . . . — 50

3667. *Barthuzel Michał,* ks. Miss. — Egzorta na spotkaniu ciała ks. J. D. Łopacińskiego, Biskupa Żmudzkiego, kart 12 i *Hłaska Zenon* ks. — Egzorta przy wprowadzeniu ciała JW. Pasterza do kościoła katedr., kart 8, oraz: *Mowa* p. Mateusza Bilewicza, kart 7 . . . . . — 40
(brak miejsca i daty druku.)

2453. *Bartoli Daniel* O. T. J. — O żywocie y cudach B. Stanisława Kostki z zakonu zebrania Pana Jezusowego 2 części. Wilno, 1674, w 4-to, str. 234, opr. 8 50
(druk gocki.)

4400. — Toż, opr. . . . . 6 —
(tytuł na rogu od dołu nieco, str. 136/7 i 234 z boku znacznie uszkodzone.)

82. — Della vita e miracoli del B. Stanislao Kostka della Compagnia di Gesù. Rzym, 1671, w 8-ce, stron 280, opr. w pargamin 4 50

4485. — Vita, e miracoli di S. Stanislao Kostka della Compagnia di Gesu. — Torin, 1716, w 8-ce, str. 426, opr. w skórę 3 50

2540. *Bartoit Jakób.* O. T. J — Corona decennii explanationi Theologiae moralis utriusque lectionis impensi. Sandomierz, 1728, w 8-ce, str. 308, opr. 2 50

3889. — Toż. 1752, w 8-ce, str. 316, opr. 2 50

3890. — Toż. Warszawa, 1725, w 8-ce, str. 322, opr. 2 50

3772. — Toż. Warszawa, 1726, w 8-ce, str. 322, opr. 2 50

3892. — Toż. Kalisz, 1758, w 8-ce, str. 345, opr w skórę 2 50

760. *Basile St.* et Grégoire de Nysse St. — Homélie contre les emprunteurs. Homélie contre les usuriers, extraits du nouveau choix de discours des Pères grecs. Paryż, 1865, w 8-ce — 75
(w oryginale grec.)

1126. *Basile Saint* — Panégyrique des quarante martyrs. Texte soigneusement revu avec analyse et notes en français. Paryż, 1852, w 8-ce, kart 7 . . . . — 30
(z tekstem greckim.)

4630. — Opera omnia. Antwerpija, 1616, in folio, str. 797, kart 27, opr. w pargamin . . . . . . 10 —
(tytuł i 2 pierwsze karty znacznie, a cały egz. od góry przez wilgoć uszkodzony.)

4809. *Basilica* infulatorum numinum honoris et virtutis I. R. D. Stanislao de Lubraniec Dąmbski, Episc. Plocensi ad ingressum suae cathedrae dedicata. Wilno, 1682, in folio, kart 30 — 75
(ostatnia karta znacznie uszkodzona, a cały egz. przez wilgoć poplamiony.)

881. *Battyan Ignatius,* Episc. Transsilvaniae. — Leges ecclesiasticae regni Hungariae et provinciarum adjacentium. Claudiopoli, 1827, folio, 3 tomy, str. 706, 514 i 669 . . . . 45 —
(Dzieło bardzo rzadkie; zawiera najdawniejsze synody węgierskie aż do roku 1522.)

1007. *Bauer* ks. — Judaizm jako dowód chrześcijanizmu. Sześć konferencyj mianych w Wiedniu podczas adwentu 1865 r. Kraków, 1868, w 8-ce, str. 174 . . . . 1 75

3501. — Toż . . . . — 25
(brak od str. 96 do końca)

3682. *Bąkowski Jan Nep.* O. T. J. — Kazania na różne święta i po różnych miejscach miane. Kalisz, 1780, 2 t. w 8-ce, str. 349 i 309, opr. . 2 75

3683. — Toż. 1 75
(w t. I-szym brak od str. 336 do końca i 2 kartki regiestru, a w t. II-gim jednej karty regiestru.)

4600. *Beatyfikacyja* wielkiego sługi bożego Wincentego a Paulo, instytutora kongregacyi missionis i Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia, na górze Wawel kaznodziejów mową wsławiona. Kraków, 1731, in folio, kart 71 . . . . 1 75

3009. *Beiträge* zur Geschichte der Dominikaner oder Prediger-Ordens in allen Ordens-Provinzen. I-szy zeszyt. Znaim, 1854, w 8-ce, str. 80, zeszyt II-gi, Oedenburg, od str. 81—192 . . . . . 1 —

3668. *Bekan Marcin* O. T. J. — Kontrowersyje z Kalwinem i uczniami jego tłom. ks. Józef Tołłoczko, Wilno. 1769/70, 4 t. w 8-ce, str. 525, 277, 351 i 239 . . . . 5 50

3669. — Toż, tylko tom I-szy, II-gi i III-ci, opr. . 2 75

3670. — Toż, tylko tom I-szy i II-gi 1 80

3671. — Toż, tom I-szy i II-gi, opr. w skórę . . . 1 50
(w t. I-szym brak ostatniej kartki regiestru.)

3339. *Bellarmin Robert* kardynał. — Conciones, habitae Lovanii. Kolonija, 1615, w 4-ce, str. 762, kart 27, opr. 3 50
(tytuł i pierwsza karta bardzo uszkodzona, brak przedmowy i aprobaty)

3768. — De aeterna felicitate sanctorum libri quinque. Antwerpija, 1616, w 8-ce, str. 304, opr. w skórę 1 50

4313. — Toż. Kolonija, 1740, w 16-ce, str 300, opr. w skórę 1 50

4337. — Toż. Kolonija, 1626, w 32-ce, str. 263, opr. w pargamin . . . . 2 —
(z ryciną tytułową i jedną na wstępie.)

4343. — De arte bene moriendi libri duo. Kolonija, 1626, w 32, str. 244, opr. . . . . — 75
(z ładnym tytułem i 1-ną ryciną)

4272. — De ascensione mentis in Deum per scalas rerum creatarum. Kolonija, 1615, w 16-ce, str. 365. opr. . . . . 1 —

4264. — Toż. Kolonija. 1750, w 16-ce, str. 303, opr. w skorę . . . . 1 —

4336. — Toż. Kolonija, 1626, w 32, str. 264 . . . 1 75
(z tytułową ryciną i ryciną wstępną, oraz portretem autora.)

4338. — Toż. Kolonija, 1626, w 32, str. 264 i *de Aeterna felicitate* sanctorum. Kolonija, 1626, str. 263, opr. razem w pargamin 2 75
(oba dziełka mają po 1-éj rycinie tytułowéj i po 1-éj rycinie wstępnéj.)

4292. — De gemitu columbae sive de bono lacrymarum libri tres. Kolonija 1617, w 16-ce, str. 444, opr. w skórę . . . . 1 —

Zł. a. ct.

4293. *Bellarmin Robert.* — Toż. Kolonija, 1740, w 8-ce, str. 366, opr. w skórę . . . . 1 —
3515. — De scriptoribus ecclesiasticis liber unus. Kolonija, 1684, w 4-ce, str. 256 i tegoż: Insignis libri de scriptoribus ecclesiasticis, str. 84, oraz *Brevis chronologia*. Kolonija, 1684, str. 127, razem oprawione w skórę 2 50
3740. — Epistolae familiares. Praga, 1753, w 8-ce, str. 292, opr. 1 25
3440. Explanatio in psalmos. Kolonija, 1633, w 4-ce, str. 846, opr. w skórę 1 25
(z ładną tytułową ryciną nieco uszkodzoną, brak str. 16—30; na str. 81 i 73 znaczny kawałek od góry urwany, a 16 kart nieco z boków uszkodzone.)
3491. — Toż, opr. w skórę 2 75
(Rejestr nieco uszkodzony.)
2594. — Nauka chrześcijańska z woli Klemensa VIII. papieża krótko zebrana. Wilno, 1811, w 12-ce, kart 30 . . . . — 50
3617. — Toż. Wilno, 1830, w 8-ce, str. 32, opr. . . — 50
3663. — Toż, (z 1830 r., egz. od str. 17 atramentem powalany) . . . . — 25
5112. — Nauka dobrego umierania. Kraków, 1621, w 4-ce, str. 218, opr. 3 75
(druk gocki, brak końca przedmowy i końca dzieła.)
336. *Bellecius Al.* O. T. J. — Christianus pie moriens seu adjumenta procurandae bonae mortis. Gandae, 1821, w 8-ce, str. 378 . . . . 1 —
3696. — Toż. Wiedeń, 1756, w 8-ce, str. 549, opr w skórę 1 75
(z ryciną przedstawiającą śmierć sprawiedliwego).
3697. — Toż opr. . . . . 1 —
(bez ryciny).
3866. — Medula asceseos seu exercitia s. p. Ignatii de Loyola. Wiedeń i Insbruk, 1764, w 8-ce, str. 686, opr. w skórę 1 50
3966. — Toż z r. 1757, w 8-ce, str. 714, opr. . . 1 50
3965. — Toż i tegoż: *Triduum* sacrum omnium praecipue religiosorum usui accommodatum. Wiedeń i Insbruk, 1763, str. 152, razem opr. . . . 2 25
3776. — Triduum sacrum omnium praecipue religiosorum usui accommodatum. Wiedeń i Insbruk, w 8-ce, str. 152, opr. . . . . — 75
3855. — Virtutis solidae praecipua impedimenta subsidia et incitamenta. Ratysbona i Wiedeń, 1756, w 8-ce, kart 35, str. 280, 350 i 442 opr. w skórę 2 75
3856. — Toż opr. w skórę 1 75
(w części II. od str. 3—46 bardzo z boku od dołu przez myszy uszkodzona).
2620. *Bellegarde* ks. — Les caractères d'Epictète avec l'explication du tableau de Cebes. Haga, 1741, w 8-ce, str. 256, opr. w skórę . . . . . . — 75
2293. *Bembus M.* O. T. J. — Pochwała pogrzebna sławnej pamięci JWPana Adama Sędziwoja Czarnkowskiego. Kraków, 1628, w 4-ce, str. 38 1 50
3766. — Bellator Christianus: hoc est ratio christiane, pie, feliciterque bella et apparandi et gerendi. (Sumptibus Joannis III). Oliwa, 1688, w 8-ce, str. 175, opr. w skórę 2 75
4393. *Benedykt XIII.* Pont. Max. — Constitutio, qua privilegia Ord. Praedicatorum à Sede hactenus indulta confirmantur, innovantur, extenduntur, declarantur, ac novis etiam concessionibus ampliantur, cum necessariis, et opportunis derogationibus. Romae. MDCCXXVII. — Wilno, 1728, w 4-ce, str. 88 . . . . 1 50
884. *Benedictus Papa XIV.* — Bullarium. Rzym, 1746—1749, folio, 2 tomy, str. 639 i 551, CX. opr. w skórę . . . . 15 —
4753. — Toż. Wenecyja, 1768, in folio, str. 320 i 292, opr. razem w skórę 15 75
(z wizerunkiem autora).
353. — Allocutio habita in comitiis gen. Fr. Ord. Praedicatorum in conventu S. Mariae. Rzym, 1756, w 8-ce, kart 4 . . . . — 30
4635. — Institutiones ecclesiasticae. Wenecyja, 1760, in folio, str. 12 i 307 opr. w skórę 7 50
4484. — Toż. Lowannijum, 1762, w 8-ce, str. 464 i 517 opr. w skórę . . . . 1 —
(tylko tom 1-szy i 3-ci).
3151. — De Sacrosancto Missae sacrificio libri tres. Ferrara, 1767, w 4-ce, str. 36, 372 i 44 . . 2 75
3345. — De festis Jesu Christi et Mariae Virginis libri duo. Patavii, 1758, w 4-ce, str. 503, opr. w skórę 3 75
3241. — Toż. Rzym 1751, w 4-ce, str. 22 i 569 opr. w parg. 3 75
5240. — Mowa miana w r. 1748 w kościele rzymskim Wniebowzięcia Najśw. Panny, przy profesyi siostry Maryi, Anny, Teresy, Imeldy od Jezusa Ukrzyżowanego, córki J.O. Książąt Fabrycego i Katarzyny Kolumnów. Wilno, 1764, w 4-ce, kart 6 . . . . — 40
1433. *Benedykt O.* od św. Józefa Schol Piarum. — Cenzura kaznodziejska podczas interregnum polskiego, po zmarłym świętej i nieśmiertelnej pamięci Królu Janie III na poobiednich w postne niedziele kazaniach podana. Warszawa, 1697, w 4-ce, kart 49 . . . . 1 75
1497. — Infula Cracoviensis gemmis suis distincta etc. Warszawa, 1686, w 4-ce, str. 392, opr. . 9 —
4389. — Toż opr. w skórę 7 50
(tytuł i ostatnie 5 kart od dołu nieco przez wilgoć uszkodzone).
1229. — Tom I. Kazania na niedziele doroczne, dla większej czci i chwały Boga w Trójcy jedynego. Tom II Kazania na święta uroczyste. Warszawa, 1700/2, folio, str. 504 i 632 opr . 7 50
1233. — Toż tom I. Warszawa, 1716, in folio, str. 382, opr 3 75
3396. — Toż tylko tom I. opr. . . . . 3 —
(tytuł i ostatnia karta nieco uszkodzone).
1234. — Toż tom I opr. w skórę . . . . 3 —
(brak ostatniej karty regiestru).
5255. *Benedykt O. Paulin.* — Testament Panny Przenajświętszej synom i nabożnym sługom swoim w kościele Chrystusowym zostającym legowany. Wilno, 1678, w 4-ce, kart 9 (druk gocki) . . 1 25
5392. *Beneficentia* optimis in patriam meritis, refertissimisque in ordinem Seraphici patris Francisci muneribus conspicua Ill. D. Joannis Judycki, Castelani Minscensis etc. Nieśwież, 1760, in folio, kart 21 . . . . — 75
3691. *Benger Mikołaj* O. Paul. — Promptuarium privilegiorum coefesarios regulares attinentium, quoad facultates ad absolvendum, ac dispensandum, etc. a sacra Sede Apostolica eisdem concessas. Tyrnawia, 1750, w 8-ce, str. 328 . . 2 —
1691. *Benisławski J.* Bisk. — Rozmyślania dla osób duchownych na wszystkie dni roku z listów i Ewangielii, które się każdej niedzieli na Mszy św. czytają, wyjęte. Warszawa, 1859, 3 tomy, w 8-ce, str. 616, 592 i 268. . . . . 3 75
4500. — Institutiones logicae seu brevis tractatus de cultura ingenii. Wilno, 1774, w 8-ce, kart 37 — 90
4501. — Toż . . . . — 60
(tytuł i 4 pierwsze kartki z boku są znacznie, a dalsze nieco uszkodzone).

Zł. a. ct.

114. *Beresford James.* — Les misères de la vie humaine. 2 tomy. Paryż, 1814, w 8-ce. stron 256 i 213, opr. 1 50

2428. *Berichte* der Leopoldinen-Stiftung in Kaiserthume Oesterreich. Wiedeń — zeszyt VI. z r. 1833, str. 55, zeszyt XLVII. z 1877, str. 92 i zeszyt XLVIII z r. 1878, str. 92 . . . . . . — 75

928. *Bernard św.* — Pisma (przekład z łacińskiego). Wilno, 1849, w 8-ce, str. 391 . . . . . . 3 75

4752. — Opera. Lugduni, 1679, in folio, 6 tomów, str. 120, 152, 272, 140, 140, 384, i 92, 59, 16 i kart 42 opr. w skórę . . . . 15 —
(T. I, i IV ozdobiony jest ryciną przedstawiającą N. Pannę ukazującą się św. autorowi. T. III. od str. 123 do końca jest trochę przez wilgoć od dołu uszkodzony).

5386. *Bernardus P. a S. Antonio,* Schol. Piarum. — Angelus de comitibus innocentiae genius D. Thomas Comes Aquinas, Eccl. Doctor. etc. Warszawa. 1722, in folio, kart 21 . . . . . — 75

5387. — Toż (brak ostatnich 2-ch kart) . . . . . — 40

834 *Berti* J. L. O. — Ecclesiasticae historiae breviarium. Würzburg, 1762, w 8-ce, str. 352 i 351, 2 części razem oprawne w skórę 1 50

2673. *Besancenet* de Alfred ks. — Le bienheureux Pierre Fourier et la Lorraine. Paryż, 1864, w 8-ce, str. 306, opr. 1 25
(z portretem bł. Piotra Fouriora i tablicą gienealogiczną).

3232. *Beyerlinck Laur.* ks. — Promptuarium morale super evangelia festorum totius anni. Wiedeń, i Insbruk, 1749, w 4-ce, str. 690, kart 26 i str. 570, kart 21, opr. w skórę 5 75

2371. — Toż. Kolonija, 1634, w 8-ce, 3 tomy, str. 950, 790 i 886, opr. w skórę . . . . . . 6 —
(w trzecim tomie brak karty tytułowej, dedykacyi i aprobaty.)

2681. *Bayschlag Willibald* ks. — Ueber das „Leben Jesu« von Renan. Berlin, 1864, w 8-ce, str. 60 — 25

1870. *Będkowski A.* ks. — Kazania na różne święta po różnych miejscach miane. Kalisz, 1779, w 8-ce, str. 243, opr. 1 50

5079. *Bęklewski Antoni.* — Róża niebieskich pełna odorów, przy wprowadzeniu Najśw. dwojga bractw różańcowych Jezusa i Maryi, do kościoła Eysymątowskiego przesadzona. Supraśl, 1740, w 8-ce, str. 102 . . . . 5 —
(z ryciną cudownego obrazu Eysmontowskiego.)

296. *Białobrzeski Marcin* ks. — Wykład świętych Ewangielij niedzielnych i świąt uroczystych przez cały rok z Pisma św. i z doktorów Kościoła zebrany. Wilno, 1854, w 8-ce, tomów 4 6 —

5245. *Białovicius Augustyn* O. Karmel. — Rzeka od śmierci rozbita i t. d. to jest: Kazanie na pogrzebie śp. P. Syksta Lubomirskiego. Kraków, 1651, w 4-ce, kart 14 . . . . — 90
(druk gocki.)

3026. *Biandrata* Giorgio Archiatro in Transilvania e in Polonia. — Commentario delle opere e delle vicende. Padua, 1814, w 8-ce, str. 122 . 2 50
(z portretem autora.)

895. *Biblia Wuyka.* — Kraków, 1599, folio, str. 1479, opr. (egz. bardzo dobrze zachowany) . . . 125 —

886. — Toż (karta tytułowa nieco uszkodzona, dalej w kilku miejscach podklejone, zresztą egzemplarz dobrze zachowany.) . . . . 100 —

896. — Toż, opr. w skórę z klamrami . . . . . 60 —
(brak karty tytułowej i 17 kart wstępnych aż do str. 3-ej, tudzież brak od str. 1453 aż do końca regiestru, t. j. 40 kart, nadto pierwsze 5 kart; 13 ostatnich nieco uszkodzone, podklejone.)

Zł. a. ct.

1242. *Biblia Wuyka* z tegoż roku . . . . 35 —
(brak karty tytułowej, dedykacyi, przedmowy, regiestru i od 1-ej stronicy do 33-ej i od str. 1100 do końca — następnie co kilka kart popodklejane i uszkodzone w całym egzemplarzu, część 1-sza str. 1100.)

1248. — Toż . . . . 30 —
(brak tytułu, dedykacyi, przedmowy, regiestru aż do str. 35 i aż do str. 191 przez wilgoć uszkodzone, od str. 331—338 uszkodzenie podklejone, toż od str. 697—700, brak od 756 do 769, str. 1105—1109 uszkodzone i ostatnie 7 kart regiestru.

299. *Biblija Erazma Roterdama,* w 8-ce, 1539, opr. w skórę (bez tytułu) . . . . 15 —

4765. *Biblija Leopolity.* Kraków, 1577, in folio, kart 763 65 —
(brak tytułu do starego testamentu. Pierwsze dwie karty i str. 13, 14, 17 znacznie uszkodzone, a dalsze do 36-ej karty za wiele obcięte, brak karty 736—743-ej, ostatnie 13-cie są uszkodzone, brak całego regiestru.)

5393. — Toż, opr. w skórę . . . . 40 —
(brak karty tytułowej, 8 kart na początku, dalej 1—6 karty tekstu, 14—18, 25—36, 750 do 753 i 2-ch kart regiestru, 21 kart nieco, a od 749-ej karty do końca regiestru (t. j. kart 20) coraz więcej uszkodzone.)

4608. — Toż . . . . 30 —
(brak tytułu i pierwszych 21 kart, oraz ostatnich kart 7 i całego regestru, 20 kartek w Starym Testamencie i cały Nowy Testament t. j. od str. 604 do końca coraz bardziej od góry przy grzbiecie uszkodzone, brak regiestru.)

4904. — Toż. Kraków, 1561, opr. (tytuł i 68 kart mocno uszkodzone, brak całego regiestru.) . 40 —

4938. — Toż, r. 1561, opr. tylko stary testament, . 20 —
(brak tytułu i 15 kart początkowych, a 28 kart trochę uszkodzonych.)

5327. *Bible sainte* en latin et en français. *Bible de Vence.* 25 tomów, w 8-ce. Paryż, 1820/24 . . 50 —
(et atlas in 4-o, composé de 38 cartes et figures.)

2024 — expliquée et commentée, contenant le texte de la Vulgate, la traduction et la paraphrase du R. P. de *Carrières;* un nouveau commentaire littéral par M. l'abbé *Sionnet;* un commentaire critique extrait de la bible de Vence, par l'abbé *du Clot,* un commentaire dogmatique et moral, extrait des Pères de l' Eglise; avec une introduction à l'Ecriture Sainte, des préfaces, des annotations et un appendice. 16 tomów. Paryż, 1844, w 8-ce, opr. . . . . . 30 —

1052. — królowej Zofii, żony Jagiełły, z kodeksu Szaroszpatackiego. Wydanie A. Małeckiego. Lwów, 1871, w 4-ce, str. L. 349 . . . . . 2 50
(z tablicą faksymilowaną w chromolitografii.)

5196. — sacra, carminibus mnemonicis comprehensa, cum brevi adiecta notitia de scriptoribus sacris. Warszawa, 1778, w 8-ce, kart 28 . . 1 50
(z dedykacyją Józefowi Husarzewskiemu, chorążemu Smoleńskiemu.)

3082. — latino-polonica vulgatae editionis auctoritate Sixti V, et Clementis VIIII. Pont. Max. recognita, summaris et notis theologicis historicis et chronologicis illustrata. Vratislaviae, 1771, w 4-ce, (3 tomy) str. 1386, 558 i 524, opr. w skórę . . . . 12 —

1027. — Toż, opr. w skórę . . . . 6 —
(tylko pierwsza połowa tomu I-go, oraz t. II i III, str. 746, t. j. od księgi »Genezis« aż do ksiąg królewskich, czwartych włącznie, oraz od proroctwa Izajaszowego do końca).

Zł. a. ct.

4751. *Biblia sacra* dat is de H. Schrirftuer van hed oude, en het nieuve testament, naer de laetste roomsche Keure der gemeine lalijusche Overzettinge, in nederduitsch Vertaeld met korte verklaringen op de duistere plaetzen. Utrecht, 1732, in folio, 2 t., str. 652 i 583, opr. . . 75 —
(ozdobiona 39-ma wspaniałémi miedziorytami i 1 kartą objaśniającą tytułową rycinę wierszem.)
3704. — święta, to jest wszystko Pismo święte starego i nowego przymierza z żydowskiego i greckiego języka na polski pilnie i wiernie przetłomaczone, na zbudowanie w najświętszej i prawdziwej wierze zborom Bożym polskim wystawione. Królewiec, 1738, w 8-ce, str. 968, 240 i 307, opr. w skórę 6 75
(druk gocki, *Biblia luterska.*)
3705. — Toż, opr. w skórę . . . . 4 —
(brak w nowym testamencie od str. 302 do końca i 2-ch kart regiestru.)
3117. — t. j. księgi starego i nowego testamentu według łacińskiego przekładu starego, z wykładem katolickim trudniejszych miejsc do obrony wiary świętej przedrukowane. Wrocław, 1740, w 8-ce, str. 2218 i 440, rejestru kart 35, opr. w skórę . . . . 4 —
(brak tytułu i karty z aprobatą, oraz od str. 866—879 i ostatniéj karty regiestru.)
3883. — Toż. Lwów, 1840, w 8-ce, str. 1468, 406 i LVIII., opr. w dwóch tomach 6 50
3091. *Biblijoteka lwowska,* 1856 i 1857, w 8-ce, str. 74 i 112, oraz zeszyt oddzielny str. 52 . . . — 75
2118. — *Ossolińskich.* Lwów, w 8-ce, tom VI. i VII. z r. 1865 i 1866 tom VIII., X. i XI. z r. 1868 i tom XII. z r. 1869, tom po 1 50
(Jedno z najznakomitszych czasopism polskich; zawiera rozprawy nader ważne.)
3299. — Toż, z r. 1868, tom XI., str. 416 . . . . 1 50
(z planem oblężenia Smoleńska w r. 1633.)
2119. — *warszawska,* Warszawa, rocznik 1883 cały, w 8-ce, 4 tomy . . . . 6 —
3112. — Toż za zeszyt całkowity à . . . . . . — 30
defektowy à . . . . . . — 15
(Są z r. 1841 zeszyt: lipiec, sierpień i wrzesień, z 1850 maj, z 1855 tom I., III. i IV. opr., oraz zeszyt czerwcowy, z 1857 zeszyt lipiec, sierpień (brak początku), wrzesień (brak początku), październik i grudzień (brak końca) z r. 1859: kwiecień, maj i czerwiec, a z r. 1866 tylko czerwiec.)
2793. *Biegaczewicz A. J. C.* ks. — Via aquilae super coronates Vavelli montes multisariam regia dum celsissimus, princeps J. E. R. Dom. D. Cajetanus Sołtyk, Episc. Crac. etc. demonstrata. Kraków, (wiek XVII.) folio, kart 36 . 4 —
(jest półarkuszowa rycina z herbem i insigniami bisk. Sołtyka.)
2846. *Bielecki M. M.* ks. — Panegyricus celsissimo principi, illustrissimo et Rev. D. Stanislao Dąmbski, Episc. Crac. etc. dedicandus. — Kraków, 1700, folio, kart 21 . . . . — 75
2847. — Toż. Kraków, 1693, folio, kart 17 . . . . — 40
(brak tytułu.)
2811. — Purpura Sreniavia, ex avitis purpurati sanguinis decoribus in togam collecta virilem H. D. Georgii Lubomirski. Kraków. 1688, folio, kart 7 . . . . — 75
249. *Bielicki Stanisław* O. T. J. — Święta kaznodziejskie, to jest: kazania doroczne na uroczystości świętych bożych wypracowane. Kalisz, 1717, w 4-ce, stron 634, opr. 4 50
1369. — Toż. (brak ostatniéj kartki indeksu.) . . . 4 —

Zł. a. ct.

1221. *Bielicki Stanisław* O. T. J. — Niedziele kaznodziejskie, to jest: kazania na niedziele całego roku. Poznań, 1715, folio, str. 292 opr. . . . 4 75
1077. — Toż 2 75
(brak karty tytułowej i od początku aż do str. 17.)
1230. — Toż i *Wolski J.* O. T. J. — Dni Pańskie, słońcem boskiego słowa wypogodzone, to jest: kazania na niedziele całego roku wydane. Częstochowa, 1714, folio, str. 354., razem oprawione w skórę 7 50
1329. — Toż (tylko *Niedziele* kaznodziejskie) w 4-ce, Poznań, 1740, str. 574, opr. 4 75
1327. — Toż. Częstochowa, 1712, w 4-ce, 664, opr. . 4 75
1328. — Toż, opr . . . . 3 —
(brak od str. 446—455.)
273. *Bielski S.* ks. — Historyja nowego testamentu. Kraków, 1821, w 8-ce, stron 282, opr. . . . — 60
841. — Historya Kościoła powszechnego. Warszawa, 1839, w 8-ce, str. 664 . . . . 2 75
4420. — Toż. Warszawa, 1819, w 8-ce, str. 463 . . 2 —
4421. — Toż, opr. 1 80
(brak ostatnich 2-ch kart regiestru.)
868. — Historyja życia Jezusa Chrystusa i obyczajów dawnych chrześcijan. Warszawa, 1794, w 8-ce, str. 244 i: *Rossignoli* O. T. J. — Prawdy wieczne. Pelplin, 1870, str. 223, razem oprawne 1 50
1944. — Historyja starego testamentu, zamykająca dzieje i obyczaje Izraelitów, z ksiąg Pisma św. wyjęta na klasę I-szą i II-gą. Warszawa, 1817, w 8-ce, str. 315, opr. . . . . 1 —
835. — Toż. Kraków, 1821, w 8-ce, str. 335, opr. . — 25
(brak połowy karty tytułowej i od str. 29—33.)
1945. — Historyja nowego testamentu z ksiąg Pisma św., zamykająca życie i nauki Jezusa Chrystusa i obyczaje dawnych chrześcijan. Warszawa, 1820, w 8-ce, str. 271, opr. . . . . 1 —
1576. *Biernacki K.* Ks. — Propugnaculum antiquitatis ordinis autonomastice Minorum. Kraków, 1692, w 4-ce str. 186 i kart 13, opr. w pargamin 3 50
(brak od str. 186 jednej lub paru kartek).
270. — Speculum Minorum. Kraków, 1688, w 4-ce, str. 617, opr. 6 50
2822. *Biezanowski Stanislaus* ks. — Ara Lubomirsciana pretiosis heroicarum virtutum insigniis et othomanicis spoliis adornata. Kraków, 1649, folio, kart 9 . . . . — 75
2971. — Arcus triumphalis Joanni Casimiro, regi Poloniae etc. e paupere censu poetico, in signum ingentis laetitiae, officioso musarum conatu erectus. Kraków, 1649, folio, kart 7 . . — 75
(z herbem Gembickich na drugiéj stronie tytułu).
2888. — Majestas augusta solii reginalis ad auspicatissimam coronationem S. et Pet. Principis Eleonorae, Poloniarum Reginae etc. regali magnificentia celebratam. Kraków, 1670, folio, kart 15 . . . . — 75
2889. — Toż . . . . — 40
(brak 2 kart ostatnich).
3249. — Deliciae octiduanae ex suavissimo amoris divini cantico canticarum solenni octiduo celeberrimi festi immaculatae conceptionis, Augustissimae caelorum Reginae Deiparae Virginis Mariae. Kraków, 1684, w 4-ce, kart 149, oprawne 3 75
2881. — Fama posthuma D. Joannis Wizemberk, Sigismundi III., Vladislai IV., Joannis Casimiri secretarii. Kraków, 1661, folio, kart 11 . . . — 90
(na drugiéj stronie tytułu jest herb Wizemberków).

Zł. a. ct.

2939. *Biezanowski Stanislaus* ks. — Fastigium panegyrici operis Stanislai Szczuka, Regentis cancellariae Regni etc. Kraków, 1688, folio, kart 8 — 30
(brak końca).
2912. — Hecatombaea scuto regali sacra ad augustissimam coronationem Joannis III. Poloniarum regis etc. Kraków, 1676, folio, kart 24 . . . 1 —
(z herbem Janina na odwrotnej stronie tytułu).
2815. — Lilietum immaculatum Virginis Deiparae (Anagrammata.) Kraków, 1675, folio, kart 24 . — 90
2909. — Parentalia justa Illust. Excel. Duci Michaeli Casimiro Radziwiłł. etc. Kraków, 1681, folio, kart 11 . . . . — 75
(z herbem Radziwiłłów na odwrotnej stronie tytułu).
2910. — Toż (trochę za dużo od góry obcięte) . . — 60
2911. — Toż (brak tytułu) . . . . — 30
2856. — Mausoleum reginale Ludovicae Mariae Gonzagae, Poloniarum et Sveciae Reginae. Kraków, 1667, folio, kart 16 . . . . — 90
2848. — Monumentum aurea bipenni exasciatum aeternae memoriae D. Alberti Koryciński, Archiep. Leopoliensis. Kraków, 1677, folio, kart 9 — 75
2991. — Monumentum victurae gloriae D. Stanislao Cezari, S. R. M. Secretario. Kraków, 1671, folio, kart 5 . . . . — 75
2795. — Oraculum parthenium Augustissimae Caelorum Reginae Virginis Deiparae (Anagrammata). Kraków, 1668, folio, kart 20 . . . . — 90
2796. — Toż . . . . — 30
(brak ostatnich 3 kart).
2961. — Parnassus sacer mons Koniusza ad festa D. Hiacinthi Tomaszewic. Kraków, 1683, folio, kart 14 . . . . — 75
2962. — Toż. . . . . — 40
(od grzbietu trochę wydarte, tak, że gdzieniegdzie początkowych liter brakuje).
2924. — Pericles sarmaticus Georgius Dux in Ossolin etc. Kraków, 1650, folio, kart 10 . . . . . — 75
2925. — Toż . . . . — 20
(są tylko pierwsze 3 karty).
2963. — Purpura senatoria Stanislai Warszycki, comitis in Pilica et Ogrodzieniec etc. Kraków, 1681, folio, kart 11 . . . . — 75
(z herbem Habdank na odwrotnej stronie tytułu).
2964. — Toż . . . . — 40
(tytuł bardzo, a cały egz. nieco w środku uszkodzony).
2895. — Memoria sepulchralis D. Stanislai Jurkowski. Kraków, 1669, folio, kart 5 . . . . — 50
2921. — Augustale Korybutheum etc. Ill. Excel. Principi Demetrio Korybuth, Duci in Wiśniowiec etc. Kraków, 1682, folio, kart 15 . . . . . — 75
2867 — Trophaeum victoriosae crucis D. Vladislao Opacki. Kraków. 1689, folio, kart 5 . . . . . — 50
2896. — Vexillum immortalis gloriae Michaelis Zebrzydowski. Kraków, 1667, folio, kart 10 . . — 75
(z herbem Zebrzydowskich na odwrotnej stronie).
2894. — Sidus aurerum D. Adami Nicolai Sieniawski. Kraków, 1683, folio, kart 8 . . . . — 75
(z herbem Sieniawskich).
2852. — Vinculum Augusti Sanguinis ad festa nuptialia Joannis Wielopolski et Mariae Annae Marchionissae de Arquian. Kraków 1678, folio, kart 9 . . . . — 75
2890. — Mausoleum augustum immortalis gloriae asciae Korycinianae virtute et meritis elaboratum. Kraków, 1658, folio. kart 6 . . . . . — 30
(brak przedostatniej karty, a na ostatniej wiersz gockim drukiem — karta trochę w środku i z boku uszkodzona).

Zł. a. ct.

2927. *Biezanowski Stanislaus* ks. — Aurifodina sapientiae in bibliotheca Almae Universitatis Cracoviensis novo immortalis beneficii genere ab Ill. et Rev. D. Andrea Olszowski, Episc. Culmensis etc. usui publico munificentissime aperta. Kraków, 1671, folio, kart 5 . . . . — 60
2928. — Toż . . . . — 25
(brak karty tytułowej).
2946. — Cineres Augusti Serenissimi Joannis Casimiri Regis etc. in basilica cathedrali Cracoviensi illati. Kraków, 1676, folio, kart 13 . . — 90
(z herbem na drugiej stronie tytułu).
2947. — Toż . . . . — 40
(brak tytułu).
2906. — Colossus solis sed non Rhodius, quia sacer, Kraków, 1692, folio, kart 3 . . . . — 50
2860. *Bieykowski Antoni* O. T. J. — Kazanie na pogrzebie JO. Ks. Imci P. K. Lubartowicza Sanguszka, Marsz. Wiel. Ks. Lit. — Lublin, 1751, folio, kart 22 . . . . 1 25
879. *Birkowski F.* O. Dom. — Kazania obozowe o Bogarodzicy, przytem nagrobek Osmanowi, cesarzowi tureckiemu i insze kazania o św. Jacku i B. Kantym. Kraków, 1858, w 8-ce, str. 238 i 11 1 —
47. — Głos krwie B. Jozaphata Kunczewicza, archiepiskopa połockiego. Kraków, 1629, w 4-ce, str. 66, brosz. (druk gocki.) 1 25
(Brak tytułu, dedykacyi i od str. 66 do końca.)
1896. *Blanche A.* (de.) — Życie św. Stanisława Kostki. W listach brata do siostry, Warszawa, 1849, w 8-ce, str. 426, ... 2 75
(z ryciną św. Patrona.)
507. *Blony Nicolas* (de.) — Tractatus de administrationibus Sacramentorum etc. Argentina, 1493, w 8-ce, opr. . . . . 6 —
(Dzieło bardzo rzadkie, doskonale zachowane, druk gocki.)
3750. *Blot R. P.* — Listy pociechy o nadziei spotkania się w niebie. Kraków, 1867, w 8-ce, 92 . — 75
3928. *Blozyjusz Ludwik* O. — Favus mellis. Composita verba. Prov. 16, 24 sive Sententiae melliftuae, ex omnibus operibus. Fryburg w Bryzgowii, 1742, w 8-ce, str. 446, opr. 1 25
4274. — Flores sententiarum. Kraków, 1704, w 16-ce, str. 240, opr. w skórę 2 50
2055. — Ustawy życia pobożnego, dla osób wszelkiego stanu, mianowicie zaś na pociechę dusz bojaźliwych. Chełmno, 1768, w 8-ce, str. 188 1 75
2056. — Toż. Wilno, 1776, w 8-ce, str. 160 . . . 1 75
2586. — Zdania wyborne. Wilno, 1778, w 8-ce, str. 166 i kart 12 . . . . 1 75
49. *Błachowicz Piotr* O. Bern. — Nauka chrześcijańska dla użytku instytutów płci żeńskiej. Warszawa, 1835, w 8-ce, stron 357, brosz. . . 1 75
872. — Toż. Warszawa, 1840, w 8-ce, str. 375, opr. 1 75
1862. — Toż. Wydanie z r. 1846, w 8-ce. str. 359 . 1 75
2691. — Toż. Warszawa, 1830, w 8-ce, str. 302, opr. — 75
(brak ostatnich 10 kart i 4 kart regiestru)
1952. — Nauki niedzielne z poprzedzającym krótkim wykładem Ewangielii św. Warszawa, 1850, w 8-ce, str. 316 . . . . 1 —
(tylko tom 1-szy).
1943. *Bobrykiewicz M.* Ks. — Męka Chrystusowa ze wszystkiemi jéj okolicznościami na sto cząstek, i tyleż krótkich uwag podzielona z wzbudzeniem przy każdéj pobożnego bogomyślnej duszy afektu. Warszawa, 1780, w 8-ce, kart 52 . . — 75
4525. *Bochwic Floryjan.* — Obraz myśli mojéj o celach istnienia człowieka. Wilno, 1841, w 8-ce, str. 164 1 50
1611. — Pomysły o wychowaniu człowieka. Wilno, 1847, w 8-ce, str. 134, opr. 1 75

Zł. a. ct.

2710. *Bofarull* y Brocá (de) Andres. — Poblet su origen, fundacion, bellezas, curiosidades, recuerdos historicos y destruccion. Tarragona, 1848, w 8-ce, str. 78 . . . . — 25

272. *Bogucki Josephus,* O. T. J. — Conceptus mirabilis votivis epigrammatibus inscitus seu centuria prodigiosorum testimoniarum piam de Immaculata Mariae Virginis Conceptione sententiem firmantium, ad epigrammaticam cytharam decantata. Poznań, 1721, w 4-ce, str. 155 1 80

3893. *Bohdanowicz Józef* ks. — Dissertatio de antiquis bibliorum versionibus latinis, et praecipue de vulgata, quae ab oecumenico Tridentino Concilio authentica est declarata etc. Wilno, 1830, w 8-ce, str. 50 . . . . 1 —

2374. *Bohomolec Jan.* O. T. J. — Odpowiedź na zarzuty względem przeznaczenia Boskiego. Warszawa, 1861, w 8-ce, str. 180 . . . . . . 1 —

3551. *Bohuszewicz Jan.* — Kurs moralności w pytaniach i odpowiedziach, tudzież prawidła obowiązków człowieka, oraz sposób egzaminowania siebie każdego wieczora, z dołączeniem traktatu o przesądach, albo sądzeniu o objektach z powierzchowności. Grodno, 1808, w 8-ce, str. 132 . . . . 1 50

3558. *Boileau* ks. — Myśli wyborne w różnych materyjach do poprawy ludzkich obyczajów i kazań służące. Lwów, 1729, w 8-ce, str. 756 . . 3 75

3544. — Toż. 1768, w 8-ce, str. 489, opr. 3 75

1547. — Toż. Warszawa, 1787, w 8-ce, str. 394. . . 3 75

2559. *Boleslavius Clemens,* O. Reform. — Homo bene moriens seu christiani aegroti ad bonam et felicem mortem dispositio. Poznań, 1684, w 16-ce, str. 284, opr. w skórę 1 25
(brak karty tytułowej, ostatnie 2 karty trochę uszkodzone.)

231. *Bonnardel* ks. — Nauki parafijalne na niedziele wszystkie w roku, tudzież na wielki post. Warszawa, 1862, 2 t., w 8-ce, str. 308 i 224 . . 2 —

232. — Nauki parafijalne na niedziele i znakomitsze uroczystości w roku. Warszawa, 1859, 3 t., w 8-ce, str. 454, 256 i 480 . . . . 3 —

2485. *Bona Joannes,* Kard. — De sacrificio Missae. Ratysbona, 1841, w 16-ce, str. 242, opr. . . — 60
(z ryciną.)

2502. — Przewodnik do nieba. Wilno, 1844, 2 tomy, w 16-ce, str 155 i 135 . . . . 1 50

3037. *Bonald M.* (de) — Oeuvres. Paryż, 1853, w 8-ce, str. 565, opr. 2 75

2645. *Bonamici Philip,* ks. — Leben und Geschichte Papst Innocenz XI. Zur Aufklärung der Jesuiten-Geschichte und der Gegenwärtigen Revolutionen. Frankfurt i Lipsk, 1791, w 8-ce, str. 221 . . . . 1 50

1021. *Bonaventura św.* — Breviloquium adjectis illustrationibus ex allis operibus ejusdem S. Doct. depromptis, tabulis ad singula capita et appendicibus etc. Wenecyja, 1874, w 4-ce, 2 t., str. 352 i 545, opr. . . . . 6 —

4906. — Disputa in libros sententiarum. Pars I, II, III. Norymbergija, in folio, kart 427, opr. . . 15 —
(brak tytułu, miejsca i daty druku (XV. w.) Z komentarzami Beckenhauba — z biblioteki J. A. Załuskich. Darowaną była konwentowi OO. Franciszkanów wileńskich przez Towiańskiego 30 września 1761.)

4097. — Speculum disciplinae ad novitios, et de profectu religiosorum. Wilno, 1752, w 16-ce, str. 372, opr. 1 75

4318. — Toż. Kraków, 1637, w 16-ce, str. 372, opr. 1 25
(tytuł i pierwsze 4 karty na rogu górnym oberwane, a od str. 249 ku końcowi coraz bardziej na dolnym rogu przez wilgoć uszkodzone, tak, że ostatnie 2 karty indeksu prawie do połowy zalepione.)

Zł. a. ct.

4241. — Stimulus divini amoris. Kraków, 1604, w 16-ce, str. 346, opr. w skórę 3 50
(ostatnie 2 karty mają pierwsze litery z boku zalepione.)

3048. *Bonghi Ruggero.* — Pius IX. und der künftige Papst. Wiedeń, Peszt, Lipsk, 1878, w 8-ce, str. 334 . . . . — 75

3543. *Bonnet.* — Badania i myśli wyborne filozoficzne o prawdzie objawienia i świadectwa pisanego i niepisanego tł. ks. Z. Linowskiego S. P. Warszawa, 1772, w 8-ce, str. 235, opr. . . . 1 —

3166. *Boone J. B.* O. T. J. — Motifs de mon attachement à l'eglise catholique. Bruksela, 1850, w 8-ce, str. 322 . . . . 1 25

271. *Borkowski Albert* ks. — Brevis de ecclesiast. missione ministrorum tractatus. In quo impugnatur cum Socino Theophilus et defenditur Miedzybozius. Kraków, 1614, w 4-ce, stron 60 2 —

3561. *Borniers M.* O. T. J. — Adwokat czyścowy czyli łatwy sposób dusz w czyścu zostających ratowania, przekład ks. W. Sierakowskiego, prał. katedr. krak. Kraków, 1803, w 8-ce, str. 235, opr. 2 50

3542. *Borowski Fr.* ks. — Mowy za prawom Chrystusowém, zawierające w sobie zebrane główniejsze dowody i fundamenta religii objawionéj przeciwko dzisiejszym niewiernym. Wilno, 1776, w 8-ce, str. 115 . . . . 1 —

2988. *Bosisio Jan* ks. — Sul catolicismo di Anicio Manlio Torquato Severino Boezio. Pavia, 1867, w 4-ce, str. 35 i XXI . . . . — 75

2262. *Bossuet J. B.* Bisk. — Histoire des variations des églises protestantes. Paryż, 1717, tom I-y w 8-ce, str. 509, kart 14, opr. w skórę . . . — 50

450. — Mowy pogrzebowe; z francuskiego przełożył A. Cukrowicz. Kraków, 1838, w 8-ce, str. 315 1 75

1843. — Niektóre kazania. Wilno, 1825, w 8-ce, str. 401 2 75

2578. — Oraisons funèbres. Paryż, 1802, w 12-ce, str. 298 . . . . — 75

1950. — Wykład nauki katolickiego Kościoła względem tych wiary artykułów, o które dyssydenci, osobliwie kalwini się spierają. Lwów, 1827, w 8-ce, str. 135, opr. 1 25

1626. *Boudon H. M.* ks. — Święte drogi Krzyża. Poznań, 1760, w 8-ce, str. 308 . . . . . . 3 50

2425. *Bougaud Em.* ks. — Ojcostwo i macierzyństwo. Warszawa, 1874, w 8-ce, str. 670 . . . . . 1 50

2501. *Bouhours* O. T. J. — Uwagi chrześciańskie na każdy dzień miesiąca. Poznań, 1857, w 16-ce, str. 64 . . . . — 15

2614. *Bouillerie* (de la), ks. — Meditations sur l'Eucharistie. Paryż, 1853, w 12-ce, str. 278, opr. w skórę . . . . — 90

1641. *Boulogne M.* (de) Bisk. — Sermons et discours inedits. Paryż, 1830, 4 tomy, w 8-ce, str. CLXXXIV, 251, 406, 450 i 437, opr. . . . 3 50

1835. *Bourdaloue L.* O. T. J. — Ćwiczenia duchowne św. Ojca Ignacego na ośm dni rozłożone. Kalisz, 1769, w 8-ce, kart 18, str. 633, opr. w skórę 2 75

1836. — Toż. Wilno, 1773, w 8-ce, str. 481, opr. . 2 75

5035. — Exhortatio de dignitate et officio sacerdotum. Poznań, 1758, w 8-ce, str. 94 . . . — 75

2527. — Exhortations et instructions chrestiennes. Lyon, 1721, 2 tomy, w 8-ce, str. 418, kart 19, i str. 402, kart 15. opr. w skórę 1 50

1647. — Kazania niedzielne. Kalisz, 1784, 4 tomy, w 8-ce, str. 478, 385, 510 i 355, opr. . . . 8 —

Zł. a. ct.

1648. *Bourdalone L.* O. T. J. — Toż . . . . . . 4 —
(tylko tom I-szy, II-gi i III-ci, w t. III-cim brak od str. 144—161).
1645. — Kazania przygodne. Kalisz, 1775, w 8-ce, str. 271 . . . , ... 3 50
1646. — Toż 2 75
(od str. 119 do 182 od dołu z boku trochę uszkodzone).
1754. — Krótkie zebranie kazań, okazujące najprzód krótką osnowę każdego kazania, potem wszystkie dowody, toż tychże dowodów rozłożenie. Kalisz, 1773, 2 tomy, w 8-ce, str. 382 i 295 . 4 50
1755. — Toż . . . . 3 —
(egz. gorszy — w t. I-szym od str. 158 do końca, u dołu atramentem powalane, t. II-gi cały u góry trochę przez wilgoć uszkodz. opr.
1808. — Toż, tylko tom I-szy opr. 1 75
1559. — Męka Zbawiciela naszego Chrystusa Jezusa, postnémi exhortami do czytania i zbawiennego rozważania podana. Kalisz, 1769, w 8-ce, str. 447, opr. 2 75
1644. — Myśli św. w rozmaitych materyach religii y dobrych obyczajów do dostąpienia zbawienia y nabycia przyzwoitey każdego stanowi doskonałości służące. Połock, 1801, w 8-ce, str. 546 3 75
(jak z regiestru się pokazuje, jestto tom I-szy).
1775. — Nauki duchowne na adwent, post wielki, Wielkanoc, Boże Ciało, o Komunii, o obraniu stanu, na oktawę Wniebowzięcia N. M. P., o przygotowaniu się na śmierć. Kalisz, 1772, w 8-ce, str. 226 . . . . 3 50
1782. — Swięty Jan Chrzciciel, albo zebranie krótkich kazań na cały adwent. Kalisz, 1769, w 8-ce, str. 385 . . . . 3 75
1783. — Toż, str. 401, opr. w skórę . . . . . . 2 —
(brak od str. 189—210).
2446. — Ueber das Aergerniss. Predigt auf den zweiten Sonntag im Advent. Mainz, 1847, w 8-ce, str. 32 . . . . — 25
1593. — Uwagi różne o stanie zakonnym i jego powinnościach wraz z kilku exhortami. Kalisz, 1772, w 8-ce, str. 358, opr. 3 75
1616. *Bouvier J. B.* Bisk. z Mans. — Nauka o odpustach, bractwach i jubileuszu. Wilno, 1847, w 8-ce, str. 241 . . . . 2 75
2399. — Ueber den Ablass die Bruderschaften und das Jubiläum. Aachen, 1844, w 8-ce, str. 482 1 50
1584. »*Bóg* jest miłość« »Miłość Boga« »Mądrość poczciwa« czyli traktat o Najświętszej Boga miłości. Wilno, 1807, w 4-ce, str. 71 . . . — 60
939. *Bractwa* miłosierdzia w Krakowie u św. Barbary ordynacyje. Kraków, 1819, w 8-ce, kart 94 . 1 50
(z wizerunkiem Ks. Piotra Skargi).
939*a*. — Toż . . . . 1 —
(brak wizerunku).
954. Toż . . . . — 40
(brak wizeruku i 8 kart: F. 1, L. 1 i 2 i M. 1).
325. *Boy A.* — De l'influence sociale des conciles. Paryż, 1869, str. 288, w 8-ce . . . . . . 1 —
2677. *Bref de Paris* pour l' année MDCCCLVII, pâques arrivant le 12 avril. Paryż, 1857, w 8-ce, str. 165, opr. w skórę . . . . — 25
2678. — pour l' année bissextile MDCCCLXIV, pâques arrivant le 27 mars. Paryż, 1864, w 8-ce, str. 176 — 25
2679. — pour l' année MDCCCLXVI, pâques arrivant le 1 avril. Paryż, 1866, w 8-ce, str. 198, opr. — 25
2521. *Breviarium sodalis Mariani* et hominis christiani. Einsiedeln, 1842, w 16-ce, str. 552, opr. w skórę (z ryciną) . . . . 1 —
519. *Breviarum romano-seraphicum.* Mechlin, 1875, w 8-ce, str. 1261, i CXLIV, opr. w skórę . . 4 —

Zł. a. ct.

538. *Breviarium universae theologiae,* nempe speculativae, ac moralis, juxta principia scholae Scotistarum. Pars prima. Kraków, 1722, w 4-ce, str. 515, opr. 2 50
3971. *Brictius Jan* O. T. J. — Filii Mariae eorumque obligatio in gratiam eorum, qui se Beattissimae Virgini in aliqua eius sodalitate dicarunt, compendio descripta. Wilno, 1697, w 8-ce, str. 370, opr. 3 50
(z ryciną).
3836. — Toż 2 75
(bez ryciny).
3967. — Toż opr. w skórę 1 75
(tytuł nieco uszkodzony i brak ostatniej karty indeksu).
2139. *Briefe* eines polnischen Edelmannes an einen deutschen Publicisten über die jüngsten Erreignisse in Polen. Hamburg, 1846, w 8-ce, str. 328 opr. 2 50
2935. *Brocki Maciéj* ks. — Unio Ecclesiae Dei pretiosissimus Divus Thomas Aquinas, Doctor angelicus cultu panegyrico praesentatus. Kraków, 1681, folio, kart 8 . . . . — 75
4498. *Bromirski Andrzéj* O. T. J. — Spór rzeczy przeciwnych już to w istocie samej, już też w zdaniu swoim od siebie wzajemnie różnych oyczystym rymem wyrażony. Wilno, 1759, w 8-ce, kart 115, opr. 1 50
4499. — Toż opr. w skórę . . . . 1 —
(ostatnie 4 karty od góry na rogu nieco przez myszy uszkodzone).
3384. *Brown J.* O. T. J. — Biblijoteka pisarzów asystencyi polskiej Towarz. Jezusowego. Poznań, 1862, w 8-ce, str. 501 . . . . 8 50
53. *Brun Sier.* — Explication litteraire, historique et dogmatique des prières et des ceremonies de la Messe. Lyon, 1860, w 8-ce. brosz. 4 tomy, str. XXXVI, 616, XVI, 566, XVI, 600, IX i 531. . . . . 4 —
3540. *Bruns Rajmund.* ks. — Katolicka informacyja, ułożona dla misyi w krajach Regnanta pruskiego. Częstochowa, 1753, w 8-ce, str. 363 opr. 2 75
1781. *Brykner D.* O. Franc. — Theologia zakonna człowieka duchownego ucząca, jako przez medytacye, bogomyślność y w zakonnych cnotach ćwiczenie się do miłej z Bogiem konwersacyey przyść y z nim w łasce zostawać może. Kraków, 1721, w 8-ce, str. 285, opr. 2 75
(z ryciną P. Jezusa na krzyżu).
5007. *Brzedborski P. J.* ks. — Niebo na ziemi w koronie najchwalebniejszej mądrości świątobliwem życiem B. Jana Kantego wynalezione, w kazaniu na Jego doroczną uroczystość pokazane. Łowicz, 1764, w 8-ce, str. 157 . . . . 1 25
(tytuł i inne 4 kartki są in 4-to).
2035. *Brzezewski S.* ks. — Prawo z śmiercią, aniołami y niebem, albo kazanie o Wniebowzięciu Panny Nayświętszey. Kraków, 1640, w 4-ce, str. 21 . . . . — 75
(druk gocki, ostatnia karta trochę uszkodzona i podklejona).
1241. *Brzeziński P. M.* O. Paulin. — Zbiór słowa Boskiego i pochwał świętych Pańskich z pola kaznodziejskiego zgromadzony. Częstochowa, 1764, folio, str. 506, opr. w skórę 6 50
3483. *Brzostowski K. K.* Biskup wileński. — Homilia albo kazanie przy publicznym akcie uroczystości kanonizacyi S. Piusa V., Papieża miano. Wilno, 1713, w 4-ce, kart 11 . . . . . . — 60
4510. — Zebranie z listów papieskich, które bullas zowią, z conciliów, wyroków, odpowiedzi i róż-

Zł. a. ct.

nych praw kościelnych dla nauki Panien W. W. zakonnych. Wilno, (1710?), w 8-ce, str. 156, kart 14 opr. 2 75

5398. *Brzożowski Kaz.* O. T. J. — Legacyja świętsza dwu pełnomocnych serafickich legatów: błogosł. Jędrzeja de Comitibus i Bł. Salwatora de Horta, zakonu św. Franciszka Serafickiego od Stolicy apostolskiéj beatyfikowanych, kaznodziejskim stylem opisana. Warszawa, 1725, in folio, kart 20 . . . . — 60

5399. — Toż . . . . — 30
(tytuł i piérwsze 6 kart od dołu na rogu nieco uszkodzone).

3181. *Buchowski Beniguus* O. Benedykt. — Ortus miraculosus in occasu submontano sive sacra imago Virginis Benedictae Mariae *Tuchoviensis.* Kraków, 1718, w 4-ce, kart 66 . . . . . . 3 50

3403. *Bujalski Bonawentura.* O. Franc. — Binae dissertationes theologicae historico-critico-dogmaticae. Wilno, 1761, w 4-ce, str. 96, opr. . 1 50

3410. — Toż i *Dissertatio* theologica critico-historico-dogmatica de existentia septem novae legis Sacramentorum 1762, str. 180 oraz: *Tractatus* theologicus historico-critico-dogmaticus de sacra scriptura. Wilno, 1762, str. 458, opr. . 2 —

3413. — Toż. . . . . 2 —
(Tylko zamiast »Dissertatio de existentia« jest »Dissertatio theologica scholastico-dogmatica de indulgentiis 1762, str. 98.)

3362. — Disputatio de reali Christi praesentia sub eucharisticis speciebus. Wilno, 1764, w 4-ce, str. 152. — Dissertatio de existentia septem Sacramentorum. 1762, str. 180 i Dissertatio de generalibus conciliis. 1763, str. 154 . . . 3 —

3381. — Toż. . . . . 2 —
(tylko: »De existentia septem sacramentis« i »de reali Christi presentia«, i t. d. razem opr.)

3210. — Disputatio de reali Christi praesentia sub eucharisticis speciebus. Wilno, 1764, w 4-ce, str. 152 . . . . 1 25

3425. — Toż i *Tractatus* de sacra scriptura adversus haereticos variorum saeculorum, 1762, str. 458, razem opr. 3 50

3378. — Dissertatio de existentia septem Sacramentorum. Wilno, 1762, w 4-ce, str. 180. — Dissertatio de generalibus conciliis. 1763, str. 154, razem opr. 2 50

3404. — Dissertatio de 7 Sacramentorum i *Binae dissertationes* historico-critico-dogmaticae. 1761, str. 96 i 180, razem opr. . . . . 2 —

3420. — Binae dissertations i *Dissertatio* de indulgentiis. 1762, w 4-ce, str. 99 i 98, razem oprawne 1 75

3157. — Dissertatio de existentia septem Sacramentorum. Wilno, 1762, w 4-ce, str. 180 . . . 1 25

3158. — Toż i *Dissertatio* de indulgentiis, str. 98, oraz: *Dissertatio* de generalibus conciliis. Wilno, 1763, str. 154 . . . . 3 —

3165. — Dissertatio de indulgentiis. Wilno, 1762, str. 98 . . . . 1 —

3288. — Dissertatio de indulgentiis. Wilno, 1762, w 4-ce, str. 98 — Dissertatio de generalibus conciliis, str. 154. — Dissertationes theologicae historico-dogmaticae: altera de traditionibus altera vero de Antichristo, str. 117, opr. 3 —

3290. — Dissertationes: altera de traditionibus, altera de Antichristo. Wilno, 1762, str. 117, opr. 1 25

3320. — Dissertatio theologica de generalibus conciliis. Wilno, 1763, w 4-ce, str. 154 . . . . 1 25

3321. — Toż i *Tractatus* de divini Verbi Incarnatione. Wilno, 1766, w 4-ce, str. 393, razem oprawne 3 —

3322. — Dissertatio de generalibus conciliis. Wilno, 1763, w 4-ce, str. 154. — Dissertatio de indulgentiis. Wilno, 1762, str. 98. — Dissertationes: altera de traditionibus, altera vero de Antichristo. Wilno, 1763, str. 117, razem oprawione . . . . 3 —

3406. — Toż . . . . 2 —
(Tylko: de generalibus conciliis i de traditionibus, altera vero de Antichristo i t. d.).

3229. — Dissertatio de existentia septem Sacramentorum. Wilno, 1762. w 4-ce, str. 180. — Disputatio de reali Christi praesentia, 1764, str. 152 Dissertatio theologica de indulgentiis. 1762, str. 98. — Dissertationes: altera de traditionibus, altera vero de Antichristo. 1763, str. 117, razem opr. . . . . 4 —

3421. — Toż i *Dissertatio* de generalibus conciliis. 1763, str. 154, razem opr. . . . . 5 —

3356. — Dissertatio de generalibus conciliis. Wilno, 1763. w 4-ce, str. 154. — Dissertatio de indulgentiis. 1762, str. 98. De existentia septem sacramentorum. 1762, str. 180. — Disputatio de reali Christi praesentia. 1764, str. 152 — Binae dissertationes theologicae. 1761, str. 96, razem opr. w skórę 4 50

3409. — Toż, tylko zamiast: »de reali Christi praesentis« jest: Dissertationes theologicae historico-dogmaticae: altera de traditionibus, altera vero de Antichristo. 1763, str. 117, opr. w skórę 5 —

3355. — Dissertationes theologicae-historico-dogmaticae: altera de traditionibus, altera vero de Antichristo. Wilno, 1763, w 4-ce, str. 117, opr. 1 25

3405. — Toż i *Binae dissertationes* 1761, str. 96, opr. 2 —

3424. — Toż, z dodatkiem: *Dissertatio* de generalibus conciliis. 1763, str. 154. . . . . . . 3 —

3347. — Dissertationes: altera de traditionibus, altera vero de Antichristo. Wilno, 1763, w 4-ce, str. 117. — Dissertatio de generalibus conciliis, (brak tytułowéj karty, aprobaty i dedykacyi), str. 154. — Disputatio de reali Christi praesentia, 152, (brak tytułowéj karty) i Dissertatio de invocatione, et adoratione sanctorum, necnon eorum imaginibus, ac reliquiis, str. 96 (brak karty tytułowéj) 2 50

1287. — Chrześcijanin zabawny w oddaleniu się y zamknięciu na dziesięć dni dla odprawienia duchownych rekolekcyi, według przepisów, ustaw y obrządków nayprzednieyszych bogomyślności nauczycielów y mistrzów. 2 tomy. Wilno, 1775, w 4-ce, str. 445 i 377, opr. . . . 7 50

1288. — Toż opr. w skórę. 2 50
(W tomie I. karta tytułowa trochę uszkodzona, a w tomie II. brak od 154 do 200)

1572. — Grzesznik zachęcony krótkością i łatwością do codziennego przez cały miesiąc rozmyślania o rzeczach ostatecznych, y do słuchania głosu Jezusowego z krzyża do swego serca mówiącego. Wino, 1776, w 8-ce, str. 146, opr. 2 25

1573. — Toż (od str. 10—15 i od str. 30—33) po ¼ str. podklejone i dopisane i razem oprawne, tegoż: *Zakonne medytacye* na cały tydzień we trzech cząstkach dla duchowney wygody, y zbawiennego Zakonney Braci pożytku. Wilno, 1770, w 8-ce, str. 200 . . . . 2 75
(od str. 21—33 od dołu popodklejane i dopisane, również brak 2 kart piérwszych regiestru).

1322. — Mowy podczas urzędu prowincyjalstwa według prawa przy klasztornych wizytach, oraz w innych okolicznościach do zakonników miane z przyłączoniem dwóch kazań. Wilno, 1772, w 4-ce, str. 252, opr. . . . . 4 —
(paginacyja pomylona zamiast: 113 jest 123 i t. d.)

Zł. a. ct.

1323. *Bujalski Bonawentura* O. Franc. — Toż . . 1 50
(od karty tytułowej aż do str. 15 trochę w środku przez wilgoć uszkodzodzona i brak od str. 202 do końca).
1335. — Rekolekcyje duchowne dla zbawienia pożytku braci mniejszych konwentualnych św. Ojca Franciszka na dziesięć dni z pilnością i porządnie rozłożone. Wilno, 1773, w 4-ce, str. 473, opr. 6 —
3162. — Tractatus de divini Verbi Incarnatione. Wilno, 1766, w 4-ce, str. 393 . . . . . . 1 75
3368. — Toż i *Dissertatio* de generalibus conciliis. Wilno, 1763, str. 154, razem w skorę opr. . 3 —
3376. — Tractatus de divini Verbi Incarnatione. Wilno, 1766, w 4-ce, str. 393 i *Disputatio* de reali Christi praesentia. 1764, str. 152, razem opr. 3 50
3369. — Tractatus de divini Verbi Incarnatione. Wilno, 1766, w 4-ce, str. 393 i *Dissertatio* de existentia septem Sacramentorum. 1762, str. 180, razem oprawione 2 50
3407. — Toż i *Disputatio* de reali Christi praesentia. Wilno, 1764, str. 152, oraz: *Dissertatio* de indulgentiis. 1762, str. 98 . . . . 5 —
3294. — Tractatus de sacra scriptura utriusque testamenti. Wilno, 1762, w 4-ce, str. 458 — Dissertatio de indulgentiis, str. 98, (brak karty tytułowéj). — Dissertationes: altera de traditionibus, altera vero de Antichristo str. 117. — Dissertatio de generalibus conciliis. Wilno, 1763, str. 154, opr. razem 3 50
3382. — De Sacra scriptura etc., *de generalibus conciliis,* de *traditionibus* i *Binae dissertationes,* Wilno, 1762, w 4-ce, str. 96, razem opr. . . 3 —
3336. — Tractatus de sacra scriptura utriusque testamenti adversus haereticos variorum saeculorum. Wilno, 1762, w 4-ce, str. 458. — Tractatus de divini Verbi Incarnatione, 1766, str. 393, razem opr. w skórę 4 50
3408. — Toż i *Binae dissertationes.* Wilno, 1761, str. 96, opr. 5 25
3338. — Toż (tylko *Tractatus* de sacra scriptura) opr. 2 25
3377. — Tractatus de sacra scriptura. Wilno, 1762, w 4-ce, str. 458. — Tractatus de divini Verbi Incarnatione. 1766, str. 393. — Dissertatio de generalibus conciliis. 1763, str. 154. — Dissertatio de indulgentiis 1762, str. 98. — Disputatio de reali Christi praesentia. 1764, str. 152. — Dissertatio de existentia septem Sacramentorum. 1762, str. 180. — Binae dissertationes. 1761, str. 96. — Dissertationes: altera de traditionibus, altara vero de Antichristo 1763, str. 117, razem zbroszurowane 6 50
1561. — Zakonne medytacye na cały tydzień we trzech cząstkach dla duchowney wygody y zbawiennego Zakonney braci pożytku ułożone. Wilno, 1770, w 8-ce, str. 200 . . . . 3 75
2220. *Bukaty Antoni* ks. — Kazania o tajemnicach męki Pańskiej. Wilno, 1767, w 8-ce, str. 119, opr. w skórę 1 25
1107. *Bukaty Kaz. Alojzy* ks. — Kazanie o czci domów Bożych przy uroczystym poświęceniu kościoła miane w Łuczaju. Wilno, 1777, w 8-ce, kart 10 . . . . — 30
5097. *Buliński M.* ks. — Historyja Kościoła polskiego. Kraków, 1873, t. I-szy i II-gi, w 8-ce, str. 512 i 389 . . . . 3 —
(brak tomu III-go).
3230. — Historyja Kościoła powszechnego. Warszawa, 1866, t. V-ty i VI-sty, w 8-ce, str. 338 i 575 za tom po 1 50
1175. *Burio G.* ks. — Romanorum pontificum brevis notitia ritus ecclesiasticos a singulis institutos praecipue declarans; accedit onomasticon vocum obscuriorum, quae in Missali, breviario, martyrologio romano et hac notitia continentur. Patavia, 1724, w 8-ce, str. 608, opr. 1 25
(z ryciną tytułową).
3813. *Busaeus J.* O. T. J. — Enchiridion piarum meditationum. Paryż, 1700, w 8-ce, str. 369, opr. w skórę 1 75
(z ryciną Chrystusa w Ogrójcu.)
3814. — Toż, opr. w skórę (bez ryciny) 1 50
3815. — Toż, opr. . . . . 1 —
(brak 2-ch ostatnich kart indeksu i 1 karty z aprobatą.)
3996. — Toż, egz. gorszy, opr. w skórę . . . . . — 50
(brak str. 1-széj i 2-giej, od str. 192—196, oraz ostatnich 2-ch kart indeksu i karty z aprobatą.)
3997. — Toż. Paryż, 1654, str. 569, opr. 1 50
(z ryciną, tytuł i pierwsza karta nieco od dołu uszkodzone.)
3998. — Toż, opr. 1 25
(bez ryciny, tytuł i pierwsza karta nieco od dołu uszkodzona.)
3816. — Toż. Antwerpija, 1723, w 8-ce, str. 369, opr. w skórę 1 50
3817. — Toż, opr. w pargamin . . . . — 75
(str. 353/4 do połowy udarta, a od str. 335 do 361 w środku przy grzbiecie uszkodzony.)
3818. — Toż, i *Meditationes* in varia subiecta qualibet anni die ad libitum usurpanda, pars secunda. Kraków, 755, w 8-ce, str. 316, 327, opr. w skorę . . . . 3 —
3198. *Busaeus J.* P. S. J. — *Πανάριον* hoc est arca medica animi morbos instructa et in gratiam confessariorum etc. edita, Moguncyja, w 4-ce, str. 604, kart indeksu 10 . . . . 2 50
(rycina tytułowa i ostatnie 2 karty są nieco od dołu uszkodzone i brak spisu od litery T.)
666. *Busenbaum H.* O. T. J. — Medulla theologiae moralis. Kolonija, 1685, w 16-ce, str. 808 opr. w skórę . . . . 2 —
3871. — Theologia moralis, pluribus partibus a P. Claudio La Croix, S. J. aucta, Kolonija 1733, 8 tomów. w 8-ce, opr., str. 516 i 224; 631 i 120; 848; 844; 298 i 449; 1511; 983 . . . . . 10 —
4770. — Theologia moralis à P. Claudio La-Croix S. J. aucta. Wenecyja, 1761, 3 tomy, in folio, str. XVI, 375, 124, 174 i CXXIV., opr.. . . 7 50
4794. — Toż. Kolonija, 1739, 2 tomy, in folio, kart 29, str. XL., 750, 676 i 183, opr. . . . . . 6 —
3011. *Buss J. F.* — Die Geschichte der Bedrückung der katholischen Kirche Englands und die Wiederherstellung der bischöflichen Hierarchie in ihr. Schaffhausen, 1851, w 8-ce, str. VIII. i 319 . . . . 2 —
46. *Busson C. J.* abbé. — Vie d'Armelle Nicolas, ou le règne de l'amour de Dieu dans une âme. Paryż, 1843, w 8-ce, stron 400, brosz. . . . — 60
267. — Instructions et conseils aux filles domestiques. Paryż, 1847, w 8-ce, stron 496 . . . — 75
2834. *Butkiewicz S. J.* Wiswoyn, ks. — Ornamentum divinae crucis rosa Gedroyciana in tumulo sacrorum cinerum B. Michaelis Gedroyc. Kraków, 1682, folio, kart 7 . . . . 1 50
4807. *Butrimowicz Sz.* ks. — Regina R. Poloniae et M. i D. Lituaniae in thamnaturga sua Icone ad praepositalem palatino *Trocensis* civitatis basilicam missis e S. D. N. Clementis Papae XI. placito a Vaticano Capitulo diadematibus, per Const. Casim. Brzostowski Ep. Viln. 4 septembris 1718 a. coronata. Wilno, 1718, in folio, kart 9 . . . . 2 25

Zł. a. ct.

1091\. *Buydecki Fl.* ks. — Kazanie na solenną uroczystość wielkiego korony polskiej Patrona św. Stanisława Kostki. Kalisz, 1734, folio, kart 6 — 75

3478\. *Buynowski M.* O. T. J. — Ratio status eligendi, pars I-a. Wilno, 1688, w 4-ce, str. 216 4 50

3479\. — Toż, opr. 3 75
(tytuł nieco uszkodzony i brak karty z »erratą“.)

4461\. *Bychowiec Józef.* — Rady dobrej matce, która pragnie usposobić swych synów do wychowania dobrego i wyższego oświecenia. Wilno, 1827, w 8-ce, str. 66 . . . . 1 —

5183\. *Bykowski Mikołaj* ks. — Kazanie w dzień św. Piusa V. Papieża do N. Trybunału W. Ks. Litewskiego po obraniu marszałkiem Mikołaja Łopacińskiego. Grodno, 1776, w 8-ce, str. 16 — 50

162\. *Bystrzonowski Wojciech* O. T. J. — Informacya matematyczna rozumnie ciekawego Polaka, świat cały, niebo y ziemię y co na nich jest, w trudnych kwestyach i praktyce jemuż ułatwiająca. Lublin, 1743, w 4-ce, kart 264, opr. w skórę 4 50

4347\. — Toż. Lublin, 1749, w 4-ce, str. 490, opr. . 4 50

4348\. — Toż, opr. . . . . 2 —
(tytuł, pierwsze 3 karty i 2 ostatnie karty regiestru znacznie przez wilgoć z boku uszkodzone).

4073\. *Busenbaum Herm.* O. T. J. — Medulla theologiae moralis. Rzym, 1746, w 8-ce, str. 543, kart 21, opr. w pargamin 1 50

4074\. — Toż i *Epistolae* encyclicae atque decreta apostolica Benedicti Papae XIV. feliciter regnantis. Rzym, 1745, str. 48, razem opr. . . 1 75

4075\. — Toż. (»Medulla« i »Epistolae«). Rzym, 1759, w 8-ce, str. 562 i 46, opr. 1 75

4076\. — Toż, opr. . . . . — 75
(tytuł podklejony, a cały egz. naokoło opalony i przez to tytuł, przedmowa i 7 kart indeksu z boku nieco uszkodzone.)

4077\. — Toż. Ferrara, 1755, 2 cz., w 8-ce, str. 780, opr. w pargamin 1 50

4185\. — Toż. Monaster, 1670, w 16-ce, str. 853, indeksu, kart 17, opr. w skórę 1 50

4078\. — Toż. Monaster, 1652, w 8-ce, str. 621, opr. 1 50

4079\. — Toż. Lugdun, 1681, w 8-ce, str. 788, opr. w skórę 1 50

4080\. — Toż. Lublin, 1655, w 8-ce, str. 621, opr. w skórę 2 50
(tytuł ładną ozdobiony ryciną.)

4081\. Toż. opr. w skórę 1 50
(z ryciną, cały egz. nieco zawiele od góry obcięty, tak że połowy liter brakuje.)

4082\. — Toż. opr. w pargamin . . . . — 75
(z ryciną, brak 2-ch kart dedykacyi, a cały egz. od góry znacznie atramentem zlany.)

4083\. — Toż. Sandomierz. 1753, 2 t., w 8-ce, str. 575 i 337, oraz: *Articuli XLV* Joannis Wicleff, str. 150, razem opr. w skórę . . . . 2 —

4084\. — Toż. opr. w skórę . . . . 1 —
(pierwsze karty: przedmowa, indeks, oraz tekst aż do str. 46, a na końcu od str. 147 i 4 karty indeksu z boku aż do połowy liter obcięte).

4085\. — Toż. Gdańsk, 1693, w 16-ce, str. 808, opr. w skórę 2 50
(Sama »Medulla« z ryciną, str. 808, regiestru kart 44, oraz: *S. Caroli Card. Borromaei* — de praecipuis clericorum, confessariorum, concionaterum et parochianorum officiis enchiridion, str. 68.)

4086\. — Toż. opr. w skórę . . . . 2 —
(bez ryciny.)

4087\. — Toż. Praga, 1733, w 16-ce, str. 756, opr. w skórę (Sama »Medulla«) 1 25

Zł. a. ct.

3993\. *Busenbaum Herm.* O. T. J. — Toż. Wrocław, 1733, w 8-ce, str. 767, opr. w skórę 1 25

3994\. — Toż, opr. w skórę. . . . . — 50
(na początku brak 4-ch kart indeksu i od str. 1-éj do 65. a od str. 70 nieco od góry uszkodzony.)

4088\. — Toż. Kolonija, 1685, w 16-ce, str. 808, opr. w skórę 1 75
(z ładną tytułową ryciną.)

4089\. — Toż. Kolonija, 1691, w 16-ce, str. 808, i regiestru kart 42, opr. 1 25

4106\. — Toż. Kolonija, 1700, w 8-ce, str. 770, kart 33 i: *S. Caroli Card. Borromaei.* — De praecipuis clericorum confessariorum, concionatorum et parochianorum officiis enchiridion, str. 64, opr. 2 50
(z ładną tytułową ryciną.)

4107\. — Toż, opr. . . . . 2 —
(tytułowa rycina i ostatnie 2 kartki nieco uszkodzone.)

4108\. — Toż, opr. . . . . — 75
(z ryciną, sama »Medulla«, brak końca od str. 718 i regiestru całego.)

4109\. — Toż. Kolonija, 1701, w 16-ce, str. 808, kart 50, opr. w skórę 1 25

1106\. Toż, opr. w skórę 1 75
(z ryciną.)

4090\. — Toż. Kolonija, 1694, w 8-ce, str. 770, opr. 1 25

4091\. — Toż. Kolonija, 1704, w 16-ce, str. 808, kart 50, opr. 1 25

4092\. — Toż. Kolonija, 1719, w 16-ce, str. 792, kart 57, opr. w skórę 1 25

4208\. — Toż. Kolonija, 1741, w 8-ce, str. 891, opr. w skórę 1 25
(bez ryciny.)

3992\. — Toż. 1742, w 8-ce, str. 848, kart 24, opr. w skórę 1 75
(z ładną tytułową ryciną.)

4093\. — Toż. Antwerpija, 1701, w 16-ce, str. 792, kart 48, opr. w skórę 1 25
(bez ryciny.)

4094\. — Toż, z r. 1719, w 16-ce, str. 792, kart 58, opr. w skórę 1 25
(bez ryciny.)

4095\. — Toż, z r. 1723, w 16-ce, opr. w skórę . . 1 75
(z ładną tytułową ryciną.)

4096\. — Toż, opr. w skórę (bez ryciny) 1 25

4105\. — Toż, opr. w skórę . . . . — 75
(bez ryciny i brak 13 kart regiestru.)

4132\. — Toż. Antwortpija, 1678, w 16-ce, str. 808, kart 32, opr. w skórę 1 75
(z ryciną tytułową.)

4186\. — Toż. 1694, w 16-ce, str. 792, kart 48, opr. w skórę 1 25

4110\. Toż. Brunsberga, 1732, w 16-ce, str. 815, kart 60, opr. w skórę 1 25

4111\. — Toż, opr. w skórę . . . . — 50
(brak tytułu i od str. 360 do 385, oraz ostatnich 18-tu kart.)

4187\. — Toż. Patawija, 1708, w 16-ce, str. 635, kart 26, opr. w skórę 1 25

4895\. *Caelum* sideroum gloria stellarum terras illuminans Ill. R. D. Josephati Karp. Episc. Samogitiae illustratum ab Alma Acad. et Univ. Vilnensis. Wilno, 1737, in folio, kart 19 . . — 60

378\. *Caeremoniale* Episcoporum roman. Rzym, 1752, w 8-ce, str. 283, opr. w pargamin 1 75

3843\. — Toż. Wenecyja, 1758, w 8-ce, str. 384, opr. w skórę 1 75

3456\. — Benedicti XIV. Pont. Max. jussu editum pro Basilica Assisionsi Sancti Francisci in patriarchalem et capellam papalem erecta. Rzym, 1754, w 4-ce, str. XLI i 86, opr 2 50

Zł. a. ct.

3767. *Cajetanus Maria à Bergamo* O. kapuc. — Capucinus solitarius per decem dies meditans sive exercitia spiritualia. Monachijum, 1755, w 8-ce, str. 355, opr. w skórę 3 50

3358. *Calamatus Alexander* ks. — Laudes praerogativae et magnificentiae Mariae Virginis. Frankfurt, 1656, w 4-ce, str. 135; tegoż: *Sanctorale* seu in evangelia sanctorum, festorumque de tempore per totum annium occurrentium discursus selectissimi etc., str. 350; dalej: *Tractatus* tertius adventualis seu expectatio incarnati Verbi divini, complectens conciones in dominicas et festa per adventum occurrentia. Moguncyja, 1656, str. 129; następnie: *Spectaculum* dolorosum passionis et mortis Christi, str. 93; dalej: *Praxis adjuvandi* agonisantes ut pie moriantur, str. 47, opr. w skórę; wreszcie: *Sententiae selectae* pro concionibus totius anni, str. 164 . . . . 5 —
(w »Sententiae« ostatnie 2 karty i 2 karty regiestru od dołu uszkodzone.)

8516. — Stella concionatorum. Moguncyja, 1656, w 4-ce, str. 378, tegoż: *Laudes praerogativae* et magnificentiae Mariae Virginis. Frankfurt, 1656, str. 135 i *Messanensis sanctorale*, str. 350, razem opr. w skórę . . . . 2 —
(brak od początku aż do str. 33.)

4949. *Calepinus Ambr.* — Dictionarium undecim linguarum. Respondent autem latinis vocabulis: hebraica, graeca, gallica, italica, germanica, belgica, hispanica, polonica, ungarica, anglica. Bazylea, 1616, in folio, str. 1582. Onomasticon propriorum nominum, primum a. D. Conrado Gesnero, ex variis dictionariis collectum, str. 302, opr. razem . . . . 20 —

4962. —Toż, opr. . . . . 18 —
(tytuł i pierwsze 3 karty nieco uszkodzone, brak karty z datą druku.)

4963. — Toż, opr. . . . . 12 —
(tytuł i pierwsze 4 karty nieco od dołu uszkodzone, brak str. 729/30 i karty z datą druku.)

5395. — Toż. Bazylea, 1605, in folio, str. 1582 i 302 17 —
(tytuł z boku do połowy i następne 4 karty nieco uszkodzone).

5339. — Lexicon latinum (septem linguarum). Patawija, 1758, 2 tomy w jednym opr., in folio, str. 464 i 481, 24 i 86, opr. w skórę . . . 15 —

4754. *Calmet Augustinus*, Ord. S. Bened. — Dictionarium historicum, criticum, chronologicum, geographicum et litterale sacrae Scripturae figuris XXX. antiquitates judaicas representantibus exornatum. Wiedeń, 1759, 2 tomy, folio, str. XVIII, CXLIV, 616 i 679, opr. w skórę 15 —
(tom I-szy ozdobiony portretem autora, in folio, 8-ma tablicami objaśniającemi, (oraz licznemi rycinami, tom II-gi 19-ma rycinami.)

4625. — Toż. Wenecyja, 1766, 2 t., in folio, str. 144, 616 i 676, opr. w skórę . . . . 15 —
(t. I-szy ma 9 rycin, t. II-gi 16 rycin.)

4631. — Commentarius litteralis in omnes libros veteris et novi Testamenti. Wenecyja, 1767, 8 tomów, in folio, opr. . . . . 18 —
(w tomie I-szym są 3 karty gieograficzne, w t. II-gim 2 takież karty, w t. IV-tym jest tablica z przyrządami muzycznemi, w t. 7-ym jest jedna karta gieograficzna.)

4766. — Toż. 8 tomów, in folio. Tom I-szy, II-gi i III-ci druk. w Wiedniu i Würzburgu, 1755/6, a tom IV-ty—VII-go w Wiedniu, 1756/9, opr. 18 —
(tom I-szy ozdobiony portretem autora, oraz 22-ma tablicami i rycinami objaśniającemi, w t. II-gim pięć rycin, w t. IV-tym jedna, w t. VII-tym jedna.)

1232. — Prolegomena et dissertationes in omnes et singulos S. Scripturae libros. Wiedeń, 1732, 2 t. in folio, str. 667 i 512, opr. razem w skórę 10 —

4451. *Campe J. H.* — Teofron czyli doradzca doświadczony dla młodzi niedoświadczonej. Wilno, 1830, 2 t., w 8-ce, str. 238 i 284 . . . 3 —

3743. *Canisius Petrus*, O. T. J. — Catechismus additis ex s. scriptura et s. s. P. P. notis illustratus. Manheim, 1778, w 8-ce, str. 24 . . — 50

2755. —Parvus cathechismus catholicorum, oraz »Orationes et exercitia». . . . . 1 —
(z 1-ną ryciną.)

4332. — Toż i *Manuale pietatis*. Mechlin, 1825, w 32-ce, str. 70 i 225, opr. w skórę 1 75
(z 2-ma rycinami.)

4342. — „*Cathechismus*“ Gandawa, 1756, w 32-ce, str. 192 i *Preces*. Gandawa, str. 23, razem w skórę opr. 1 75

3620. — Institutiones christistianae pietatis seu parvus catechismus catholicorum. Katechizm katolicki. Wilno, 1786, w 8-ce, kart 26 . . . 1 25
(z jednej strony po polsku, z drugiej po łacinie.)

4233. — Toż. Wilno, 1713, w 16-ce, kart 22 . . . — 75
(z tekstem tylko łacińskim.)

894. — Opus catechisticum sive de summa doctrinae christianae. Kolonija, 1627, in folio, kart 15, str. 791 i kart 27, opr. 6 50
(od dołu na rogu wilgocią splamiony.)

4234. — Summa doctrinae. Kolonija, 1612, w 16-ce, str. 389, opr. w skóre 1 75

3379. — Summa doctrinae christianae. Wiedeń, 1833, 4 t., w 8-ce, str. 550, 552, 416 i 1004 . . . 6 —
(w t. III-cim jest portret autora.)

5212. *Capitulum* electivum provinciale provinciae Lithuanae S. Angeli Custodis Ord. Praedicatorum. Wilno, 1817, w 8-ce, kart 10 . . . — 75

5215. — extraordinarium electivum provinciale Provinciae Lithuanae S. Angeli Custodis Ordinis Praedicatorum. Połock, 1818, w 4-ce, str. 20 — 90

348. *Capreol M.*, ks. — *Παρασκευὲς* albo kazanie na Wielki Piątek. Kraków, 1647, w 4-ce, str. 38 — 90
(druk gocki.)

5296. — Toż . . . . — 60
(tytuł z boku nieco uszkodzony, oraz brak końca.)

2870. *Caput* altius infula in honorem D. Michaelis Kunicki, Ep. Sufr. Cracoviensi. Kraków, 1727, folio, kart 16 . . . . — 50
(pierwsze 4-ry i ostatnie 3 karty trochę od dołu uszkodzone.)

4453. *Carracioli*. — Tom I-szy: Głos rozumu, t. II-gi: Głos religii. Kraków, 1785, w 8-ce, str. 232 i 142, opr. 2 75

4454. — Toż, opr. 1 25
(w części I-ej brak 2-ch kart dedykacyi, cały egz. z brzegów przez wilgoć zetlały, a od str. 34—190 nieco uszkodzony.)

4456. — Toż 1 50
(w cz. I-ej brak 2-ch kart dedykacyi, w II-ej tytuł uszkodzony i brak pierwszych 4-ch kart.)

4457. — Toż, (część I-sza). Kraków, 1793, w 8-ce, str. 245 . . . . 1 50

3531. — Religija poczciwego człowieka, z francuskiego na polski przetłomaczona. Wilno, 1769, w 8-ce, str. 252, opr. 1 75

3562. — Toż, opr. 1 25
(tytuł i str. 17—18 na rogu znacznie uszkodzone, a od str. 189 do końca poplamione.)

3586. — Tajemnica świata tł. O. Andrzeja Cyjankiewicza. Kraków, 1778, w 8-ce, str. 145, opr. . 1 75

Zł. a. ct.

4520. *Carracioli.* — Życie papieża Klemensa XIV. Ganganellego. 1778, w 8-ce, str. 339. opr. . . . . 2 —
(stron jest 239, zatym mylnie oznaczone.)
4521. — Toż, opr. 1 50
(brak ostatnich 2-ch kart.)
4528. — Toż, opr. w skórę 2 50
(z portretem papieża Klemensa XIV.)
4333. *Caraffa Wincenty,* O. T. J. — Fasciculus myrrhae sive considerationes variae de vulneribus Christi. Lublin, 1646, w 32-ce, str. 364, opr. w skórę 2 50
(z ładną ryciną tytułową.)
4334. — Toż, opr. w skórę . . . . 2 —
(brak ryciny tytułowej.)
4335. — Toż, opr. 1 50
(brak ryciny tytułowej i ostatniej karty regiestru, cały egz. jest od góry nieco uszkodzony.)
5312. *Carmen* epicum de Martyre Andrea Bobola, presbytero Soc. Jesu. 1792, w 4-ce, str. 32 . 1 25
(bez miejsca druku.)
3952. *Carolus Boromeus S.* — Monita ad confessarios. Bassani, 1770, w 8-ce, str. 236 . . . . 1 75
4889. *Carolus* ad mediolanum palaemonium id est Vilnam metropolim medio Lithuaniae sitam salutatus, hoc est D. Caroli Pancerzyński, Episc. Viln. ingressus a Coll. Schol. Piarum celebratus. Warszawa, (s. a.) kart 19. . . . . — 60
(z herbem.)
952. *Carrel Armand.* — Les articles pour la Pologne, avec preface et notes de Ladislas Mickiewicz. Paryż, 1862, w 8-ce, str. 63 . . . — 50
2153. *Carranza B.* O. Dom. — Summa conciliorum et pontificum a Petro usque ad Paulum tertium succincte complecteus omnia, quae alibi sparsim tradita sunt. Wenecyja, 1541, w 8-ce, kart 397, opr. 2 50
(karta tytułowa i 3 początkowe karty przez wilgoć uszkodzone.)
262. *Carrier Felix* l'abbé. — La vraie religion. Etude psychologique et morale Paris, 1869, w 8-ce, stron 424 i 460 . . . . 1 75
3143. *Carthagena Joannes* Ord. Minor. de Observ.— Homiliae catholicae de sacris arcanis Deiparae Mariae et Josephi. Kolonija, 1625, 3 t., w 4-ce, str. 561, kart 17, str. 535, kart 10 i str. 478, kart 8, opr. 6 75
3144. — Toż, opr. . . . . 6 —
(w t. III-cim brak 3-ch ostatnich kart regiestru.)
3145. — Toż, opr. w skórę . . . . 1 —
(tylko t. I-szy, brak ostatniej karty regiestru.)
3146. — Toż, opr. . . . . — 75
(tylko t. I-szy, brak 3-ch ostatnich kart regiestru, a tytuł i jedna karta trochę uszkodzona)
3510. — Toż. Kolonija, 1613, w 4-ce, str. 846, kart indeksu 21, opr. 3 75
(z ładną tytułową ryciną.)
3461. — Toż, opr. 1 75
(z ryciną, tytuł i pierwsze 3 karty dosyć znacznie od góry uszkodzone, a do str. 33 trochę mniej, od str. 183—283 splamione i od str. 335 do końca, z boku nieco przez wilgoć uszkodzone.)
3333. — Toż, opr. w skórę 1 50
(tytuł i pierwsze karty nieco uszkodzone, brak od str. 816 do końca i brak regiestru.)
3286. — Toż, z r. 1611, opr. w skórę, str. 844 . . 2 75
(brak przedmowy autora.)
2101. *Cartier Germ. O.* — Psalmodiae ecclesiasticae dilucidatio. Ratysbona, 1871, w 8-ce, str. 396, op. — 75
3055. *Cassel Paweł.* — Ueber Renans Leben Jesu. Berlin, 1864, w 8-ce, str. 73 . . . . . . — 25

Zł. a. ct.

1486. *Cassianus Jan Erta.* — O żywocie y ćwiczeniach ludzi świat opuszczających, ksiąg 12, Collaciy Oyców świętych XXIV. Kraków, 1604, w 8-ce, str. 883, opr. . . . . 10 —
(druk gocki; karta tytułowa i jedna przedmowy mocno uszkodzone, brak pierwszych kart przedmowy, na str. 7-ej — ćwierć kartki brakuje, to samo na str. 89-ej, brak od str. 218 do 225, oraz ostatnie kartki nieco przez robaki uszkodzone.)
4914. — Opera omnia cum commentaris D. Alardi Gazaei. Atrebati, 1628 in folio, kart 15, str. 1159 i kart 21, opr. w skórę 7 50
(ze wspaniałą ryciną tytułową)
2703. *Castille Hipolite.* — Le Père Felix. Paryż, 1861, w 12-ce, str. 64 . . . . — 30
(z portretem i faksymilowanym rękopismem O. Feliksa.)
942. *Catalogus* Canonicorum regularium sacri et canonici ordinis Praemonstratensis in caes. reg. imperio Austriae existontium. Praga, 1853, w 8-ce, str. 181 . . . . 2 75
(z 10 litografijami.)
681. — excommunicationum, quae extra bullam Coenae Dom. sunt reservatae Papae, vel Episcopo, vel nemini etc. Wilno, 1627, w 16-ce, str. 90 i *Catalogus* suspensionum omnium, str. 52 . 1 50
818. — patrum ac fratrum ordinis Minorum S. P. Francisci Reformatorum provinciae B. M. Dolorosae in Galicia pro anno 1880. Kraków, 1880, w 8-ce, str. 12 . . . . — 15
5078. — patrum et fratrum ordinis Minorum Conventualium Anno 1852, w 8-ce, str. 7 . . . — 15
5311. — provinciarum, domorum, collegiorum, residentiarum, seminariorum, et missionum Societatis Jesu anno 1749. Brunsberga, 1750, w 4-ce, str. 36 . . . . 1 25
2473. — sociorum et officiorum Societatis Jesu in Imperio Rossiaco ex anno 1817 in annum 1818. Połock, w 16-ce, str. 45 . . . . . . — 40
(tytułowa i 1-sza kartka u dołu uszkodzone.)
684. — quorundam a Societate Jesu, qui pro fide vel pietate sunt interfecti ab anno 1549, ad anno 1603. Kraków, 1666, kart 17, w 32-ce; i *Thesaurus spiritualis* rerum ac documentorum variorum, ad Societatem Jesu pertinentium. Kraków, 1607, str. 428 i 196, opr. razem 3 75
3267. *Catechismus* ad parochos ex decreto sacrosanctis concilii Tridentini. Turyn, 1761, w 8-ce, str. XVXI i 598, opr. 2 50
3138. — Toż. Rzym, 1761, w 4-ce, str. 243, opr. . . 2 —
2377. — Toż. Wenecyja, 1761, w 8-ce, str. 346, opr. w skórę . . . . 2 —
3767, — Toż. Bassani, 1774, w 8-ce, str. 336, opr. . 2 —
3736. — Toż. Rzym, 1726, w 8-ce, str. 867, opr. w pargamin 3 50
2127. — magnus. Tarnów, 1790, w 8-ce, str. 260 . — 75
(brak końca.)
2694. *Caterina S. de Ricci.* — Le lettere spirituali e familiari. Prato, 1861, w 8-ce, str. CXXIV i 480 2 —
(z faksymilowanym rękopismem św. Katarzyny.)
2255. *Cattaneo K. A.* O. T. J. — Massime eterne, proposte in vario lezioni. Wenecyja, 1755, w 8-ce, str. 312, opr. w pargamin . . . . — 80
1981. — Opere. Wenecyja, 1771, w 4-ce, str. XXIV i 496 . . . . 1 —
(Tylko tom pierwszy; zawiera: Le lezioni sacre.)
284. *Caussette P.* ks. — Ananie on guide de l'homme dans son retour à Dieu. Paryż, 1873, 2 tom., w 8-ce, str. 280 i 484 . . . . 1 75
288. *Cauz de C. F.* — De cultibus magicis eorum-

Zł. a. ct.

que perpetus ad ecclesiam et rem publicam habitu libri duo. Wiedeń, 1771, w 4-ce, stron 400, opr. w skórę . . . . 2 —
54. *Cavalarius Dominik.* — Institutiones juris canonici. Poznań, 1834, w 8-ce, str. 329, opr. . — 75 (tylko tom II-gi.)
652. *Cedrowicz G.* ks. — Kazanie na przeprowadzeniu wsławionego obrazu N. P. Maryi w Tursku do nowo wymurowanego kościoła, miane d. 28 września 1786. Kalisz, 1786, w 16-ce, opr. 2 —
5294. *Centelewicz Wiktor* ks. Prowincyjał. — Odezwa do Braci Prowincyi św. Joachima, zakonu św. Trójcy, w 4-ce kart 4 . . . . — 25 (bez daty i miejsca druku.)
3594. *Ceremonije* czyli obrządki i zwyczaje, które bywają w Kościele katolickim w przypadających różnych okolicznościach zażywane. Kalisz, 1780, w 8-ce, 2 t., str. 373 i 392, opr. 3 75
3595. – Toż, opr. . . . . 3 — (t. I-szy od karty tytułowej aż do str. 12 i od 366 do końca nieco od dołu przez wilgoć uszkodzony.)
909. *Cerenowicz Z.* ks. — Snopek ziarnem słowa Bożego plenny przy żniwie ewangeliczney nauki z pola prac kaznodziejskich zebrany. Lwów, 1760, folio, str. 459, opr. . . . . 5 — (na drugiej stronie tytułu jest rycina przedstawiającego Bł. Józefa, stojącego w pośrodku snopków)
383. *Chaillot.* — Du commerce des messes et des livres. Paryż, 1866. w 8-ce, str. 189 . . . . 2 — (Rzecz nadzwyczaj ważna, a u nas mało znana.)
265. *Chaldejcycy lwowscy.* Poznań, 1869, w 8-ce, stron 14 . . . . — 5
2707. *Chamoux* ks. — Vie du vénérable César de Bus, fondateur de la Congrégation des prêtres séculiers de la doctrine chrétienne et de l'institut des Ursulines de France. Caromb, 1868, w 8-ce, str. 392 . . . . 1 25
2617. *Chantrel J.* — Le Curé d'Ars, notice biographique sur Jean — Baptiste-Marie Vianney. Paryż. 1859, w 12-ce, str. 127 . . . . . . — 75 (z portretem ks. Vianneya.)
3860. *Chapuis Jan* O. T. J. — Panis quotidianus animae sive meditationes in singolos anni dies. Wiedeń i Insbruk, 1754, w 8-ce, str. 880, opr. 2 75
3851. — Toż, opr. w skórę . . . . 2 — (brak ostatniej karty i 8 kart regiestru.)
1841. *Chassay F. E.* ks. — Książka kobiety chrześcijanki. Warszawa, 1852, w 8-ce, str. 332 . . 2 —
1840. — Obowiązki kobiet w rodzinie. Warszawa, 1854, w 8-ce, str. 275 . . . . 2 —
323. *Chateaubriand M.* — Les Martyrs ou le triomphe de la religion chrétienne, 2 t. Bruksella, 1842, w 8-ce, str. 265 i 269 opr. . . . . . 2 —
3539. *Chateaubriand F. A.* (de). — Duch wiary chrześciańskiej czyli jéj piękność i zalety. Wrocław, 1816, w 8-ce, str. 311 . . . . 1 — (tylko tom II-gi).
2669. *Chavin* de Malan Emile. — Vie de sainte Catherine de Sienne. Tournai, 1848, w 8-ce, str. 316, opr . . . . 1 25 (z ryciną).
11. *Chełmecki Jan* ks. — Wspomnienie o kościele św. Michała, niegdyś O.O. Karmelitów Bosych w Krakowie. Kraków, 1860, w 8-ce, str. 52. 1 —
613. — Słowo o majątku duchownym dyjecezyi krakowskiej. Kraków, 1879, w 8-ce, str. 17 . . — 50
792. — Rzecz o zasadzie w umiejętności wychowania. Kraków, 1867, w 8-ce, str. 42 . . . . — 50
4839. *Chełstowski Dyjonizy* ks. — Dwór królewicza polskiego Kazimierza św. z kaznodziejskiéj katedry ogłoszony. Kraków, 1716, in folio, kart 8 — 50 (tytuł nieco uszkodzony, brak końca kazania i cały egz. od góry nieco atramentem splamiony).
5345. — Majestas Sacrae Claromontanae thaumaturgae imaginis in Regno Poloniae coronata. Częstochowa, 1717, in folio, kart 38 . . . . 1 50 (brak karty tytułowej).
266. *Cheminais* O. T. J. — Sermons. Paryż, 1829, 4 tomy, w 8-ce, str. 447, 430, 427 i 407 . . 3 —
312. *Chesnel Fr.* abbé. — Le droits de Dieu et les idées modernes. Paryż, 1875, 2 t. w 8-ce, str. 394 i 488 . . . . 2 50
3886. *Chęć pokorna* duszy pobożnej, wznoszącej się ku Bogu, Stwórcy swemu, przez modlitwy w téj książce umieszczone. Zytomierz, 1849, w 8-ce, str. 653 . . . . 1 50
1023. *Chiesa (la) scismatica* russa, descritta secondo le piu recenti relazioni del cosi detto santo sinodo da un sacerdote dell' Oratorio. Lugano, 1846, w 8-ce, str. 256 . . . . 2 75
2367. *Chilianeum.* Blätter für katholische Wissenschaft, Kunst und Leben. Würzburg, 1862/3, 3 tomy, w 8-ce, str. 528, 558 i 574 . . . . 3 60
365. *Chmielewski Błażéj* O. Ref. — Kazania na niedziele, święta, pasyje i na niektóre nabożeństwa w ciągu roku przypadające, przeciwko zepsutości obyczajów i wiary wymierzone. Tom I, część I i II. Kraków, 1797, w 8-ce, str. 593 i 602, opr. . . . . 3 50 (Te dwie części zawierają kazania od niedzieli Iszéj Adwentu do 24téj po Świątkach).
298. *Chodani Jan K.* ks. — Nauka chrześcijańskiéj katolickiéj religii. Wilno, 1825, w 8-ce, stron 656, opr. . . . . 2 —
387. — Kazania z pośmiertnych rękopismów wydrukowane. Wilno, 1832, 2 tomy, w 8-ce, str. 293 i 315 . . . . 3 —
1680. — Toż. opr. . . . . 1 25 (Tylko t. II, karta tytułowa trochę uszkodzona).
1663. — Kazania z pozostałych po śmierci rękopismów wydane. Wilno, 1828, w 8-ce, str. 344. 1 75
5344. *Chodykiewicz* Clemens O. Dom. — De rebus gestis in provincia Russiae Ordinis Praedicatorum comentarius. Berdyczów, 1780, in folio str. 373 opr. . . . . 15 —
3291. — Troista ofiara w prymicyjach św. Franciszka, Seraficznego patryjarchy, we mszy św. Jędrzeja Awellina, y w profesyi quarti voti św. Stanisława Kostki wyrażona. Lwów, 1753, w 4-ce, kart 33, opr. 1 50
1736. *Chodynicki J.* ks. — Wiadomość historyczna o fundacyjach klasztorów zakonu karmelitańskiego, niegdyś w Polsce i Litwie, a późniéj pod panowaniem Austryi, Rosyi i Prus zostających. Lwów, 1846, w 8-ce, str. 109 . . . 1 50
1608. *Chodyński Adam* — Żywot sługi bożego błogosławionego Rafała z Proszowic. Łęczyca, 1861, w 8-ce, str. 80 XLV. . . . . 1 25 (z ryciną bł. Rafała).
2450. *Chodźko* — Dictionary a complete english and polish, and polish aud english compiled from the dictionaries of Johson, Webster, Walker, Fleming and Tibbius etc. from the polish lexicon of Linde. Berlin, 1849, w 4-ce, 2 tomy, str. 375 i 536, opr. 7 50
3919. *Chojecki Kanty* O. T. J. — Theses asceticae ad mentem S. P. N. Ignatii in sacris exercitiis propositae. Lublini, 1756, w 8-ce, str. 460 opr. 1 75

Zł. a. ct.

3337. *Chołoniewski Stanisław* ks. — Odpowiedzi na 2 pytania: 1) Co znaczy słowo: postęp ludzkości, w duchu nauki Chrystusowej? 2) Jak zabezpieczyć sobie zbawienie w stanie małżeńskim? Z dodatkiem legiendy wschodniej: Słowik i róża. Wilno, 1847, w 8-ce, str. 240, opr. 2 50

2146. — Pisma pośmiertne. Bruksela, 1862, w 8-ce, str. 336 i 284 . . . . 2 —

2850. *Choroszewic A. Kanty* ks. — Bellona caelestibus laureis redimita diva Catharina Virgo et Martyr in basilica Casimiriensi ad Cracovia Ord. S. Augustini P. P. Erem. oratorio stylo proclamata. Kraków, 1726, folio kart 13 . . — 75

2862. — Korona nieśmiertelney sławy z róż herbownych WP. Stanisławowi Szembekowi, staroście Lelowskiemu na ulżenie żalów prześwietnej parenteli elaboracyą kaznodzieyską uwita. Kraków, 1735, folio, kart 25 . . . . — 60

1399. *Choynacki A.* ks. — Głos Boski albo kazania podczas wielkiego jubileuszu w kościele ks. Pijarów, w Krakowie miane. Kraków, 1752, str. 303, oraz: *kazania na piątki postne*, str. 225, w 4-ce, razem oprawione . . . . 4 —

1400. — Toż. (z herbem i dedykacyją Moszczyńskim) opr. 4 50

1401. — Toż. z dedykacyją 3 50
(brak karty tytułowej i herbu).

1511. — Prawa Boskie ludziom każdego stanu y kondycyi nieprzestępne, albo kazania o 10-ciu przykazaniach Boskich. Kraków, 1752, w 4-ce, str. 225 opr. 2 75

2604. *Chrześcijanin*, pielgrzym do niebieskiej ojczyzny, czyli jakim być powinien chrześcijański człowiek w drodze niniejszego życia, żeby doszedł wiekuistego w niebiesiech, oraz sposób nabycia cnót świętych, y doskonałości chrześcijańskiej. Wilno, 1803, w 8-ce, 2 części razem oprawione, str. 116 i 209 . . . . . . 2 50

2604*a*. — Toż 2 25
(brak ostatniej karty w części II-giej).

2604*b*. — Toż, opr. . . . . 1 —
(tylko część pierwsza).

862. *Chwalibóg* ks. — Katechizm rzymsko-katolicki. Żytomierz, 1860, w 8-ce, str. 280 . . . . — 60

5438. *Chwila*. 1864 r. 1 25
(są Nra: 25, 26, 28, 29, 31—34, 36—59, 61—66, 68, 69, 71—74).

802. *Chyliński M.* — Słowniczek francusko-polski. Kraków, 1861, w 8-ce, str. 111 i 23 (Cena 2 zł. a.) — 75

352. *Cichovius N.* O. T. J. — Credo Arrianorum seu confessionis Socinistarum vel Samosathenistarum vulgo Arrianorum. — Kraków, 1649, w 4-ce, str. 74 i 32, opr. w pargamin . . 2 —

308. — Trzydzieści przyczyn, dla których każdy zbawienia dusznego y poczciwości swoiey szanujący, ma się odrażać od zboru tego, który Arriańskim zowią. Kraków, 1652, w 4-ce, stron 217, opr. 7 50
(Druk gocki, egz. dobrze zachowany).

349. — Nowe zawstydzenie Socinistów albo jak ich pospolicie zowią Arrianów. Kraków, 1654, w 4-ce, str. 24 . . . . 2 —

350. *Cieciszewski W.* ks. — Obrona pokoju u ludzi dobrych znaleziona, w dzień Wszystkich Świętych, w kościele farskim warszawskim pokazana. Warszawa, 1649, w 4-ce, kart 8 . . . — 75
(druk gocki).

5286. *Cieciszowski K. K.* Arcyb. — List pasterski Arcybiskupa Metr. mohilewskiego. Łuck, 1829, w 4-ce kart 4 . . . . — 75

5260. — Mowa, miana przy konsekracyi kościoła parafijalnego beresteckiego księży Trynitarzów. Łuck, w drukarni O. O. Dominikanów, w 4-ce, kart 8 . . . . 1 —

5261. — Mowa pasterska, miana w kościele katedralnym łuckim, przy wstąpieniu na katedrę biskupią łucką. Łuck, 1798, w 4-ce, str. 27 . . 1 25

5262. — Toż i tegoż: *Mowa* miana przy otworzeniu konsystorza rzymsko-katolickiego łacińskiego, dnia 4 października, w Łucku, str. 12 . . . 1 75

5263. — Toż . . . . 1 —
(w drugiej mowie brak od str. 8 do końca — i obydwie z boku nieco za wiele obcięte).

3742. *Ciemniewska M. B.* — Miesiąc sierpień, czyli miesiąc serca Maryi. Warszawa 1860, w 8-ce, str. 144 . . . . — 60
(z wizerunkiem N. Panny łaskami słynącej w Paryżu).

654. *Ciemniewska M. B.* — Septenna, czyli siedmiodniowe nabożeństwo do Matki Boskiej Częstochowskiej. Warszawa, 1860, w 16-ce, str. 47 . . . . — 40

3923. *Cirot de la Ville* ks. — Naśladowanie najsłodszego Serca Pana Jezusa, tł. ks. Stanisław Ulanecki. Warszawa, 1861, w 8-ce, str. 251 . 1 75

2032. *Civilta* (la) catholica. Rzym, 1866—1871 w 8-ce, zeszyt po . . . . — 25
(pojedyncze zeszyty: seryja VI, tom VIII, IX, X. — Seryja VII, tom X i seryja VIII, tom II).

4943. *Claus J. I.* ks. — Spicilegium catechetico-concionatorium id est conceptus exegetici. Wiedeń i Insbruk, 1755/8, folio, 4 tomy, str. 402, 332, 490 i 338, po 2 tomy, opr. w skórę . . 18 —

4944. — Toż, tylko tom I i II opr. w skórę . . . 7 50

4937. — Toż . . . . 5 —
(w tomie I. od tyłu aż do str. 73, z brzegu i od dołu opalone i podklejone, a w t. II-gim toż, tylko z boku od str. 300, do końca).

4945. — Toż, ... 5 —
(w tomie I-szym, pierwsze 10 kartek, a w t. II od str. 289, do końca, oraz, od str. 321, do końca, przez wilgoć poplamione — od dołu znacznie uszkodzone).

3214. — Toż. Wenecyja, 1747, w 4-ce, 2 tomy, str. LII, 515 i XVI, 440, oprawione w skórę . . 11 —

4763. — Spicilegium concionatorium hoc est conceptus morales pro cathedra. Wiedeń i Dylinga, 1746 folio 2 tomy str. 534 i 5 38 opr. w skórę . . . . 12 —

4768. — Toż z 1753 r. 2 tomy, folio, str. 534 i 538 opr. w skórę . . . . 12 —

4920. — Toż z 1760, folio, 2 tomy, str. 534 i 538 opr. w skórę . . . . 12 —

3132. — Toż. Wenecyja, 1746, 2 tomy, w 4-ce, str. LVI, 622 i XXXVI, 631 opr. w skórę . . .

2390. *Clavé Felix* — Vie et portrait de Pie IX. Paryż, 1848, w 8-ce, str. 555 opr. 1 75
(z 5-ma portretami i 7-ma nutami).

2305. *Clemens Papa* XI. — Venerabilibus fratribus Archiepiscopis et Episcopis Regni Poloniae. Rzym, 1705, w 4-ce, kart 2 . . . . — 7
(Brewe, polecające stać przy Auguście II).

4879. — Copiae litterarum Summi Pontificis ad Serenissimum Regem Poloniarum, Primatem Regni et alios Senatores . . . . — 50
(Listy do senatorów polskich, polecające im staranie o wiarę katolicką).

5388. *Clemens P. XII.* — Constitutio, qua omnem litem inter Clericos regulares Societates Jesu et Pauperes Matris Dei, à Scholis piis denominatos, de gravioribus scientiis Vilnae, ab utriusquae publice tradendis obordam ad se

Zł. a. ct.

avocatam prorsus extinguit etc. Warszawa, 1733, in folio, kart 6 . . . . 2 —
(egz. podklejony).
5389. *Clemens P. XIII.* — Litterae decretales super canonizatione B. Josephi Calasanctii à Matre Dei. Wilno, 1767, in folio, kart 7 . . . . . 1 —
5391. *Clemens* P. P. XIV — Breve: *„Dominus ac redemptor noster."* Rzym, 1773, folio, str. 19 . 1 50
(znoszące zakon Jezuitów).
5390. — »Gravissimis ex causis.« Rzym, 1773, in folio, 2 karty . . . . — 40
(Breve to odnosi się do sposobu wykonania postanowienia, znoszącego zakon Jezuitów).
5153. *Cnapius Gregorius* O. T. J. — Idiotismi polonici seu voces polonicae, quae latine de verbo ad verbum reddi nequeunt, sed periphrastice reddendae sunt. Wilno, 1687, w 16-ce, str. 259, oprawne . . . . 3 —
5131. — Toż z r. 1753, w 16-ce, str. 253 . . . . 2 50
4475. — Toż. Wilno, 1766, w 16-ce, str. 219, opr. . 2 50
5154. — Toż opr. . . . . 2 —
(brak ostatniej karty indeksu).
4568. — Thesaurus latino-polono-germanicus novo synonymorum et phrasium poeticarum apparatu auctus. Warszawa, Lwów i Drezno, 1780, w 4-ce, str. 1435 i 111, opr. razem w skórę . 7 50
289. — Thesauri polono-latino graeci tomus secundus (latino-germano-polonicus). Poznań, 1754, w 4-ce, str. 920, i kart 50, opr. w skórę . . 4 50
(Stanowi dla siebie całość).
4444. *Cobbett Wiliam.* Historyja reformy protestanckiej, wprowadzonej do Anglii i Irlandyi; w kształcie listów, pisanych do narodu angielskiego. Wilno, 1843, 2 tomy. w 8-ce, str. 224 i 205 . 2 40
4445. — Toż . . . . — 80
(tylko tom 1-szy).
3096. — Nowe listy, tł. O. St. S. (narski) Dom. Wilno. 1843, w 8-ce, str. 119 . . . . 1 50
2327. *Collata* ex aequo et justo pontificia dignitas Ill. R. D. Adamo Krasiński, Ep. Camenecensi Coll. Societatis Jesu Camenecensi et Barensi. Lwów, 1760, w 4-co, kart 27 . . . . . . 1 25
(ostatnie 2 karty uszkodzone).
4227. *Collectio* principalium definitionum divisionumque, spectantium ad universam moralem theologiam. Berdyczów, (typis Fortalitii B. V. Mariae) 1784, w 16-ce, str. 179, opr. . . . 1 75
4483. — bullarum et brevium apostolicorum Congregationem Missionis concernentium, w 8-ce, str. 159, opr. . . . . — 75
(brak tytułu, miejsca i daty druku).
3804. *Collet Petrus* ks. — Tractatus de vera religione ad usum seminariorum editus. Wilno, 1766, w 8-ce, str. 279, opr. . . . . 2 —
(ded. Massalskiemu, bisk. wileńskiemu).
3805. — Toż opr. w skórę 1 50
(brak ostatnich 2-ch kart).
4127. — Uczeń chrześcijański czyli wykład obowiązków młodzieńca, który nauki swoje uświątobliwić pragnie. Warszawa, 1828, w 8-ce, stronnic 436 . . . . 2 25
811. *Collot.* — La vraie et solide piété, expliquée par saint Francois de Sales, evêque et prince de Genève, recueillie de ses lettres et de se sentretiens. Tours, 1853, w 8-ce, str. 295, opr. . 1 —
(z ryciną).
1119. *Colson Felix.* — De la Pologne et des cabinets du Nord. Paryż 1841, w 8-ce, 3 tomy, str. 375, 408 i 385 . . . . 3 75
4031. *Commune* Sanctorum, ad usum sacerdotum editum. Połock, 1819, w 8-ce, str. 360, opr. . . 1 50

Zł. a. ct.

4511. *Compendium* privilegiorum et gratiarum Societatis Jesu. Antwerpija, 1635, w 8-ce, str. 164 — 75
(brak str. 15/16).
5137. — Toż. Praga, 1703, w 16-ce, str. 222, opr. . 1 25
2368. *Concil* (das) ökumenische vom Vatican, begonnen im Jahre 1869. Periodische Blätter. Regensburg, 1870-1, 3 tomy w 8-ce, str. 436, 548 i 444 3 —
(z 3-ma stalorytami).
1129. *Concilium* provinciale regni Poloniae, quod Paulo V. Pontifice, Bernardus Maciejowski S. R. E. Presb. Card. etc., habuit Petricoviae A. D. MDCVII. Kraków, 1630. w 4-ce, kart 11 . . 1 50
5248. — Toż opr. . . . . — 90
(cały egz. od góry przy grzbiecie znacznie przez wilgoć uszkodzony).
4357. — provinciale regni Poloniae, quod Bern. Maciejowski, Cardin., Archisp. Gnesnensis etc. habuit Petricoviae A. D. MDCVII. Kraków, 1630, w 4-ce, kart 10 daléj: *Synodus* provincialis sub Ill. Rev. D. Joanne Wężyk, Archiep. Gnesnensis. Varsaviae, MDCXXXIV celebrata. Kraków, 1636, kart 17 i: *Synodus* provincialis Gnesnensis provinciae sub Ill. Rev. D. Mathia Łubieński, Archiep. Gnesnensi. Warszawa, 1646, kart 21 . . . . 4 50
370. — provinciale Regni Poloniae, quod Bernardus Maciejowski habuit Petricoviae anno Domini 1607. Kraków, 1611, w 4-ce, str. 77, (z listem pasterskim od str. 17) . . . . . 3 —
371. — Toż samo bez listu pasterskiego . . . 1 75
76. — sacr. *Tridentinum* cum citationibus ex utroque Testamento. Bassani, 1780, w 8-ce, str. 30, opr. . . . . — 75
3472. *Conclusiones* theologicae a Canonicis regularibus lateranensibus ad aedes S. S. A. A. Petri et Pauli in Antecollo publicae disputationi expositae. Wilno, 1786, w 4-ce, str. 14 . . . — 75
3142. *Concordantiae* bibliorum ad antiquos et novos codices diligenter collectae et auctae. Kolonija, 1629, in 4-to opr. w skórę 6 50
(str. niepaginowane; z ryciną tytułową).
3153. — Toż, opr. w skórę . . . . 4 —
(brak 4-ch kart: E. e. e.)
3204. — Toż z r. 1684, w 8-ce, opr. 5 75
(z ryciną; strony niepaginowane).
3205. — Toż opr. w skórę 5 25
(rycina z boku od dołu nieco uszkodzona).
3206. — Toż . . . . 5 —
(bez ryciny).
3394. — Toż. Antwerpija, 1585, w 4-ce, opr. w skórę 6 75
(strony niepaginowane).
3177. — Toż, ed. Francisci Luca. Kolonija, 1684, w 8-ce 5 75
(strony niepaginowane).
3389. — Toż. Wiedeń, 1814, w 4-ce, str. 15 i 1411, opr. w skórę 6 75
5397. *Concordatum* inter D. N. Clementem XII. Sanctamque Sedem, et sacram Majestatem Augusti tertii Regis Poloniarum, super monasteris ejusdem Regni. 1726, in folio, str. 31 . . . . 3 —
4462. *Condillac* de Bounot Stefan Opat. — Logika czyli pierwsze zasady sztuki myślenia. Tłom. Jan Znoska. 2 części. Wilno, 1802, w 8-ce, str. 246 1 75
4463. Toż. . . . . — 50
(brak str. 55—59, 98—111 i 113—127).
4464. Toż. Wilno, 1808, w 8-ce, str. 204 . . . . 1 75
4465. Toż, opr. . . . . 1 —
(tytuł nieco uszkodzony i brak ostatniej kartki).
4466. Toż. Wilno, 1819, str. 197 . . . . . . 1 75
2337. *Confederation* faite par les dissidens du Royaume de Pologne à Thorn le 20 mars l' année, 1767, w 4-ce, kart 6 . . . . 1 25

Zł. a. ct.

5266. *Congratulatio* in nuptiarum Stanislai Comitis Brzostowski, cum Theophila Leonis Ducis Radivili et Annae de Comitibus Mycielski filia, facta à Collegio Nesviensi Societatis Jesu, w 4-ce, kart 10 . . . . — 75
(bez miejsca druku).
5362. *Consecratio* ad infulam Mennithensem D. Antoni Tyszkiewicz Episc. Mennithensis, Suffr. Kijoviensis. Wilno, 1738, in folio, kart 14 . — 90
4360. *Constitutiones* synodorum metropolitanae eccl. Gnesnensis provincialium, authoritate synodi provincialis Gembicianae per deputatos recognitae. Kraków, 1630, w 4-ce, str. 417, przytym: *Concilium* provinciale Regni Poloniae, quod Bernardus Maciejowski, Archiep. Gnesn. etc. habuit Petricoviae A. D. MDCVII. Kraków, 1630, kart 10, dalej: *Synodus* provincialis Gnesnensis provinciae sub Laurentio Gembicki celebrata. Kraków, 1524, kart 35, wreszcie: *Synodus* provincialis Gnesnensis provinciae sub Joanne Wężyk, Arch. Gnesnensi etc. celebrata. Kraków, 1629, kart 61, opr. w pargamin 6 75
4361. Toż, opr. . . . . 5 —
(w pierwszéj części brak tytułu, a całość od góry przez wilgoć nieco uszkodzona).
4362. Toż, opr. 6 75
(zamiast *Synodus* provincialis ab Laurentio Gembicki celebrata etc. jest: *Synodus* provincialis sub Jll. R D. Joanne Wężyk, Archiep. Gnesnensi celebrata. Kraków, 1636, kart 22).
520. — synodorum metropolitanae eccl. Gnesnensis. Kraków, 1630, w 4-ce, str. 411 . . . . . . 7 50
310. — Toż. Kraków, 1761, w 4-ce, str. 417, opr. . 7 50
624. — et decreta Synodi dioecesanae Posnaniensis, praes. D. Andrea Szołdrski, Ep. Posnaniensi. Poznań, 1642, w 4-ce, opr. . . . . 4 —
(Ostatnie pięć kartek drukiem gockim).
636. — Synodi archidioecesis Gnesnensis. Kraków, 1630, w 4-ce . . . . 2 —
(od góry atramentem poplamione; brak 4 kart).
4474. — urbanae Ord. Fratrum minorum S. Francisci conventualium. Wenecyja, 1756, 8-ce, str. 463, opr. 1 50
(od str. 265—273, z boku od góry nieco uszkodzone, oraz brak str. 415/16 i 419/20).
4477. — Societatis Jesu. Rzym, 1583, w 8-ce, str. 309, indeksu, kart 34, opr. 2 75
(z ozdobnym tytułem).
4478. — Toż. Rzym, 1606, w 8-ce, str. 309, indeksu kart 34, opr. 2 25
(z ozdobnym tytułem).
2780. — Toż. Rzym, 1615, w 8-ce, str. 366, kart 37 oraz: *Regulae* Societatis Jesu, auctoritate septima econgregationis generalis auctae. Rzym, 1616, kart 23, str. 298, przytym: *Ratio* atque institutio studiorum Societatis Jesu, auctoritate septimae congregationis generalis auctae. Rzym, 1616, str. 169, kart 15, oraz: *Instructiones* ad provinciales et superiores Societatis. Rzym, 1616, str. 128 . . . . 4 50
(początek »Constitutiones« aż do str. 25 i na samym końcu »Instructiones« od str. 69 do końca nieco przez wilgoć uszkodzone).
4443. — fratrum discalceatorum congregationis Sancti Eliae, Ordinis Beatissimae Virginis Mariae de Monte Carmelo. Wenecyja, 1768, w 8-ce, str. 310, opr. 1 75
2503. — Toż. Wenecyja, 1750, w 8-ce, str. 232, indeksu kart 44, opr. w skórę 1 75
4493. — examinandae et seligendae in futuris capitulis sive constitutiones in monasterio Hoscensi formatae ex decreto novissimi generalis Brestensis capituli pro notitia P. P. et F. F. provincia Lituana vulgatae. Wilno, (u Bazylijanów) 1773, w 8-ce, str. 152, 120 i 93 opr. 3 75
4494. — Toż, opr. . . . . 2 —
(brak III-éj części str. 93).
2110. *Contemporain* (le). Revue mensuelle des intérets religieux, politiques et sociaux, des lettres, des sciences et des arts. Zeszyt z lipca. Paryż, 1883, w 8-ce, str. 192 . . . . — 25
950. *Contieri Nilas* ks. — Vita di S. Giosafat, Arcivescovo e Martire ruteno dell' ordine di S. Basilio il grande. Rzym, 1867, w 8-ce, str. 405 i VLIV 6 75
(z wizerunkiem św. Józafata).
5117. *Controversis* (de) inter ordinem ecclesiasticum et secularem in Polonia ex jure divino regnique statutis, privilegiisque ac praescriptione tractatio. Kraków, 1632, w 4-ce, str. 121, opr. 2 —
(brak str. 53/4, 89/92).
3611. *Corazza Kajetan* O. Teatyn — O kunszcie dobrego kochania, albo o miłości Boskiéj, przekład wierszem O. Augustyna Nowosielskiego, Bazylijanina, księgi trzy. Wilno 1764, w 8-ce, str. 116, opr. 2 50
4584. *Cornelius à Lapide* O. T. J. — Commentarii in Ecclesiasten. Antwerpija, 1638, folio, str. 360, kart 18; daléj tegoż: *Commentarii* in canticum canticorum, str. 376, kart 22; wreszcie: *Commentarii* in librum sapientiae, str. 336, kart 11, opr. w skórę 7 50
4595. — Toż, z r. 1680, folio, opr. 7 50
4596. — Toż, 1694, folio, opr. w skórę . . . . . 6 —
(egz. na grzbiecie od dołu ma wypaloną dziurę.)
4597. — Commentarius in Josue, Judicum, Ruth, IV. libros Regum et II. Paralipomenon. Antwerpija, 1687, folio, 2 t., str. 359, 400, kart 14 i tegoż: *Commentarius* in Esdram, Nehemiam, Tobiam, Judith, Esther, et Machaboos, z 1679, str. 314, kart 22, opr. w skórę . . . 8 50
4612. — Toż, z r. 1687, zaś: *Commentarius* in Esdram, z 1693, str. 314, kart 17, opr. w skórę . . . 8 50
4613. — Toż, z r. 1642, zaś: *Commentarius* in Esdram, z 1693, opr. w skórę 8 50
4773. — Toż, z r. 1642, zaś: *Commentarius* in Esdram Paryż, 1645, str. 346, opr. w skórę 8 50
4645. — Toż, opr. w skórę . . . . 4 —
(w części: Commentarii in Esdram i t. d., tytuł od dołu wraz z ryciną obcięty tak, że brak miejsca i daty, oraz od str. 287 z boku uszkodzone, a od str. 292 do końca i regiestru kart 9 brakuje.)
4771. — tylko *Commentarius* in Josue etc., z 1687, opr. w skórę . . . . 6 —
4603. — Commentaria in Pentateuchum Mosis. Antwerpija, 1659, folio, str. 1062, kart 28, opr. w skórę 6 50
(z piękną ryciną tytułową; ostatnie 5 kart indeksu podklejane.)
4604. — Toż, z r. 1681, opr. w skórę. 6 50
(z piękną ryciną tytułową.)
4605. — Toż, z r 1697, folio, str. 1060, kart 12, opr. w skórę 6 50
(z piękną ryciną tytułową.)
4619. — Commentaria in Salomonis proverbia. Antwerpija, 1635, folio, 2 części, str. 385, kart 19, str. 519, kart 36, opr. w skórę 7 75
(tytuł z bardzo piękną ryciną, u dołu podklejoną; następne 3 egz. mają takąż rycinę.)
4779. — Toż, z r. 1671, folio, str. 903, kart 55, opr. w skórę 7 75

Zł. a. ct.

4570. *Cornelius à Lapide* O. T. J. — Toż, z r. 1681, str. 903, kart 55, opr. w skórę 7 75
4775. — Toż, z r. 1697, folio, str. 903, kart 40, opr. w skórę 7 75
4733. — Commentaria in acta apostolorum, epistolas canonicas et Apocalipsim. Antwerpija, 1627, folio, str. 392, 604 i 374, opr. w skórę . . . 7 50
(z piękną ryciną tytułową.)
4734. — Toż, z r. 1698, folio, str. 366, 569 i 356, opr. w skórę . . . . 5 —
(egz. bez ryciny i od karty tytułowej aż do str. 65 u dołu przez wypalenie uszkodzony.)
4735. — Commentaria in quatuor Prophetas majores. Antwerpija, 1625, folio, str. 1424, kart 54, opr. w pargamin 8 50
(z bardzo ładną ryciną tytułową, i 4-ch proroków: Izajasz, Jeremijasz, Ezechijel i Daniel, w postawie stojącej, in folio.)
4736. — Toż, z r. 1676, folio, str. 1414, kart 57, opr. w pargamin 8 50
(też ryciny, co w poprzednim egz.)
4624. — Toż, z r. 1689, str. 1414, kart 45, opr. . . 8 50
(też same ryciny.)
4737. — Toż 3 50
(brak od str. 1252, ryciny z prorokiem Danielem i regiestru.)
4769. — Commentarii in canticum canticorum. Lyjon, 1637, in folio, str. 492, kart 13, opr. w skórę 5 —
(brak ostatniej karty indeksu.)
4776. — Commentarius in quatuor Evangelia. Antwerpija, 1660, folio, str. 620, kart 33 i str. 557, kart 27, opr. w skórę 7 50
(z piękną ryciną tytułową.)
4772. — Toż, z r. 1695, str. 620, kart 26 i str. 557, kart 21, opr. w skórę 7 50
(z piękną ryciną tytułową.)
4922. — Commentaria in omnes D. Pauli epistolas. Antwerpija, 1617, folio, str. 1036, kart 54, opr. 7 25
(ten egz. jako też i z innych lat niżej wymienione mają piękną ryciną tytułową.)
4638. — Toż, z r. 1627, folio, str. 984, kart 48, opr. 7 25
4932. — Toż, z r. 1635, folio, str. 976, kart 52, opr. w skórę 7 25
4928. — Toż, z r. 1679, folio, str. 976, kart 52, opr. w pargamin 7 25
4921. — Toż, z r. 1692, folio, str. 976, kart 45, opr. w skórę (tytuł nieco uszkodzony) 6 50
4931. — Commentaria in duodecim prophetas minores. Lugdun, 1625, folio, str. 459 i *Commentaria* in sex posteriores prophetas minores. Lugdun, 1625, str. 366, opr w skórę . . . . 5 —
(rycina tytułowa nieco z boku uszkodzona, w części drugiej od str. 325 do końca i 16 kart indeksu z boku bardzo uszkodzone.)
4935. — Toż. Antwerpija, 1646, folio, str. 848, indeksu kart 45, opr. w skórę . . . . 7 —
(z ryciną tytuł.)
4927. — Toż. Antwerpija, 1673, folio, str. 848, indeksu kart 45, opr. w skórę . . . . 7 —
(z ryciną tytuł.)
4929. — Toż . . . . 6 —
(brak ryciny tytułowej).
4930. — Toż. Antwerpija, 1685, folio, str. 848, kart 36, opr. w skórę . . . . 7 —
(z ryciną tytułową.)
4940. — Toż. Antwerpija, 1628, folio, str. 848, kart 45, opr. w skórę . . . . 7 —
(z ryciną tytułową.)
4918. — Toż . . . . 5 —
(tytuł i aż do str. 50, jako też ostatnia karta indeksu nieco uszkodzona.)

Zł. a. ct.

4941. *Cornelius à Lapide* O. T. J. — Commentarius in Esdram, Nehemiam, Tobiam, Judith, Esther et Machabaeos. Antwerpija, 1654, folio, str. 171, kart 14, str. 142 i kart 8, opr. w skórę 3 50
4917. — Commentaria in ecclesiasticum. Antwerpija, 1634, folio, 2 t., str. 504, kart 20 i 536, kart 36, opr. w skórę . . . . 7 —
(z piękną ryciną tytułową.)
4913. — Toż. Antwerpija, z 1643, folio, str. 1040, kart 41, razem opr.; tegoż: *Commentarius* in Esdram, Nehemiam, Tobiam, Judith, Ester et Machabeos, str. 171, kart 14, str. 142 . . . 8 75
(z piękną ryciną tytułową.)
4915. — Toż, same *Commentaria* in ecclesiasticum), opr. w skórę 5 50
(piękna rycina tytułowa; cały egz. trochę wilgocią poplamiony, a ostatnie 12 kart indeksu dolny róg uszkodzony.)
4916. — Toż, z 1674, folio, str. 1040, kart 41, opr. w skórę 7 50
(z piękną ryciną tytułową.)
4618. — Toż, z 1687, folio, opr. w skórę. 7 50
(z piękną ryciną tytułową.)
668. *Corney H.* — Nouveau dictionnaire de poche latin-français. Paryż, 1864, w 16-ce, str. 544, opr. 1 25
4167. *Corona* divini amoris aurea super caput Beatae Virginis semper Mariae. Nieświcż, (z drukarni Radziwiłłowskiej), 1751, w 16-ce, str. 212, opr. w skórę 2 75
4201. — Toż, opr. w skórę. 1 75
(od str. 100 do końca nieco przez wypalenie uszkodzony.)
4200. — Toż, opr. w skórę . . . . — 75
(brak str. 4—9, 74—77 i 144—157.)
4192. — Toż, opr.. . . . . 1 75
(tytuł, 2 pierwsze karty i na str. 43—51 nieco uszkodzone, brak ostatniej kartki regiestru.)
2897. *Coronatrix* Regum Poloniae Cracovia in primo ad cath. ingressu D. Georgii Albrecht Donhoff, Ep. Crac., Collegiis Schol. Piarum applaudentibus. Kraków, 1701, folio, kart 23 . . . . — 75
2311. *Corvinus L.* — Epithalamium in nuptiis sacrae regiae Maiestatis Poloniae. Kraków, 1518, w 4-ce, kart 3 . . . . 1 50
(brak karty tytułowej.)
3195. *Coutinnous Ign.* Ord. Praedic. — Tom I-szy: Mariale sive conciones super evangelia festivitatum sacratissimae Virginis Mariae, str. 628, kart 60; tom II-gi: Sanctorale sive conciones super festivitates maxime illustrium sanctorum, str. 582, kart 56 i tom III-ci: Quadragesimale sive conciones super evangelia trium praecipuarum feriarum quadragessimae, etc. Bruksella, 1653, str. 668, kart 50, opr. w 4-ce 10 —
3260. — Toż. Kolonija, 1661, w 4-ce, str. 468, kart 53, str. 408, kart 50 i str. 532, kart 51, opr. w skórę . . . . 10 —
(z bardzo ładną ryciną tytułową.)
1190. *Crasset J.* O. T J. — Considerations chrétiennes pour tous les jours de l'année; avec les evangiles de tous les dimanches. Paryż, 1762, str. 462, 306, 500 i 489, w 8-ce, opr. w skórę 3 50
1191. — Toż. Anvers 1715, 2 tomy, str. 344 i 304, razem oprawione w skórę . . . . 2 —
4189. — Nova forma meditationum in singulos anni dies. Monachijum, 1715, w 16-ce, str. 492, opr. 1 50
2670. — Toż, cum *Scientia* sanctorum nosse mori. Wiedeń i Kraków, 1756, w 8-ce, str. 406, opr. 2 75
(z piękną ryciną, przedst. św. Ignacego.)
4020. — Toż, opr.. . . . . 2 25
(bez ryciny.)

Zł. a. ct.

4008. *Crasset J.* O. T. J. — Toż, 1752, w 8-ce, str. 406, opr. w skórę 2 75
(z ryciną.)

4021. — Toż, opr.. . . . . 2 25
(bez ryciny.)

2505. — Toż. Monachijum, 1698, w 16-ce, str. 492 i razem oprawione: *Scientia* sanctorum nosse mori. Monachijum, 1698, str. 64 . . . . . 2 75
(od str. 410 do końca górny róg przez wilgoć uszkodzony, opr. starożytna.)

4188. — Toż. 1715, w 16-ce, str. 492 i 64, opr. . 3 25

2580. — Toż. 1683, str. 492 i 72, opr. w pargamin z 2-ma klamrami 3 75

3629. — Słodka i święta śmierć. Poznań, 1751, w 8-ce, str. 474, opr. w skórę 3 75

1633. — Uwagi chrześcijańskie na wszystkie dni całego roku, stosujące się do wszystkich niedziel ewangielii. Kalisz, 1767, 5 t. w 8-ce, str. 364, 29 — 337, 40 — 332, 42 — 332, 43 i 638, opr . 10 —

1634. — Toż, (tylko t. I-szy, II-gi, III-ci i IV-ty, oprawne). . . . . 6 —

1192. *Croiset J.* O. T. J. — Retraite spirituelle pour un jour de chaque mois. Paryż, 1751, w 8-ce, 2 t., str. 355 i 352, opr. w skórę 3 50

2052. *Cud* pożądany jak spełnić można całkiem naturalnemi środkami. Rzeszów, 1876, w 8-ce, str. 38 . . . . — 25

4228. *Cultus* divi Ignatii de Loyola, Soc. Jesu fundatoris. Wiedeń, 1719, w 16-ce, str. 142, opr. w skórę . . . . 1 —

4254. — angelici juvenis sancti Aloysii Gonzagae Soc. Jesu, in exemplar virtutum adolescentibus propositi. Wilno, 1753, w 16-ce, kart 62 1 —

3754. — Sancti Francisci Xaveri Soc. Jesu, Japoniae et Indiarum apostoli, w 8-ce, kart 120 . . . 1 25
(bez daty i miejsca druku.)

1693. *Ćwiczenia* duchowne albo rekolekcyje ośmiodniowe do odnowienia ducha zakonnym osobom służące. Kraków, 1786, w 8-ce, str. 239 . 2 75

1168. *Cyankiewicz A.* ks. — Logika czyli myśli z Lokka o rozumie ludzkim. Kraków, 1784, w 8-ce, str. 206 . . . . 2 75

2144. *Cynerski Jan* Rachtamovius ks. — Dilectus Christi discipulus. Kraków, 1642, w 4-ce, str. 36 — 90
(dedykowane Janowi Sobieskiemu i Janowi Ostrorogowi.)

2959. — Fascia meritorum sive quaestio theologica de fide et operibus. Kraków, 1650, folio, kart 9 — 50

2346. — Nestor sarmaticus in funere Jacobi Zadzik, Episc. Cracov. Kraków, 1642, w 4-ce, kart 21 — 75

2287. — Veneranda senectus in funere T. E. Swinarski, Can. Vielunen. Kraków, 1641, w 4-ce, kart 18 . . . . — 60

3711. *Cyprianus a St. Laurentio* Sch. P. — Sex alae seraphicae divi Bonaventurae. Warszawa, kart 52, 1721 w 8-ce, opr. w skórę . . . . 1 —

3835. *Cypryjan* à S. Maria O. Karmel. — Skarb karmelitański, to jest traktat, gdzie po krótkiej historyi, o początku i postępku starodawnego zakonu karmelitańskiego daje się nauka o bractwie szkaplérza św. Błogosławionej Panny Maryi z góry Karmelu. Kraków, 1650, w 4-ce, str. 327, opr. . . . . 12 —
(druk gocki, od str. 5—12 nieco z boku uszkodzone.)

1850. *Cyryl* à S. Francisco O. Karm. bosy. — Praktyka dobrej śmierci. Kraków, 1696, w 8-ce, str. 265 . . . . 4 75

1851. — Toż. Wilno, 1777, w 8-ce, str. 352 . . . 4 25

1852. — Toż, egz. gorszy . . . . 3 —
(tytuł, przedmowa, pierwsza kartka, oraz ostatnie 2 i 2 kartki regiestru przez wilgoć nieco uszkodzone.)

3797. — Toż. Warszawa, 1753, w 8-ce, str. 384 . . 4 25

4648. *Cyrillus* Sanctus Archiep. — Cathecheses illuminatorum Hierosolymis XVIII. et quinque Mystagogicae, Joanne Grodecio interprete. Kolonija, 1564, in folio, kart 8, str. 205 . . . . 7 50

3400. — Toż, opr.. . . . . 4 —
(egz. gorszy, tytuł uszkodzony, a od str. 169 ku końcowi coraz silniej z boku uszkodzone, brak ostatnich 2-ch kart.)

1912. *Czacki Tadeusz.* — O dziesięcinach w powszechności, a szczególniej w Polszcze i Litwie. Kraków, 1802, w 8-ce, str. 79 . . . . . . — 75

1992. — Toż. Warszawa, 1802, w 8-ce, str. 107 . . — 75

1913. — Des dîmes en géneral et particulièrement en Pologne et en Lithuanie. Warszawa, 1801, w 8-ce, str. 85 . . . . — 75

1983. — Mowa, miana na zjeździe duchowieństwa łuckiego obrządku łacińskiego. Łuck, 1803, w 4-ce, kart 6 . . . . — 60

5354. *Czapkowski Konst.* ks. — Życia panieńskiego Bogu na chwałę dedykacyja gotowa konsekracyja, kazaniem przy konsekracyi sześciu panien zakonnych reguły św. Benedykta. Lwów, 1726, in folio, kart 13 . . . . — 75

1209. *Czas* (Gazeta polityczna) Kraków, z r. 1876, komplet. . . . . 5 —

1210. — z r. 1877, komplet. . . . . 5 —

5437. — Toż . . . .
(Są Nra *z r. 1854:* 33—38, 47, 48, 52—59, 72 do 75, 77—80, 85, 91—110, 113—124, 131, 135, 138, 146, 148—156, 158—164, 166—176, 179, 180, 196, 198—204, 206—258, 262—266, 269 do 272, 274, 283, 286—288, 291—295 i 298; *z r. 1855* są Nra: 33, 34, 37—39, 42, 44,—57, 81—86, 88—124, 126, 127, 139, 153—155, 157 do 159, 161—176, 178—182, 184—199, 201 do 264, 266—287, 290—293, 295 i 296; *z r. 1886* są Nra: 23, 24, 27, 35—37, 51, 52, 56, 57, 61—69, 72—79, 81—89, 94—98, 109—113, 238 do 246, 263—290, 294—298 i 300; *z r. 1857* są Nra: 1, 2, 4, 5, 9—23, 57—61, 65—69, 71 do 107, 109—112, 114—121, 123—125, 128 do 133, 135, 136, 139—144, 146—170, 172—207, 209, 211—285, 287—293, 295—298; *z r. 1858* są Nra: 1—8, 20—22, 24—38, 40—73; *z roku 1861* są Nra: 10, 54, 69, 77—97, 99—108, 111—113, 115, 118—122, 124—150, 239—266, 268—270, 273, 279, 281—286, 291, 297—299; *z r. 1862* są Nra: 4—7, 9—40, 42—73; *z r. 1864* są Nra: 1—51, 53—75, 77—104, 107 do 136; *z r. 1881* są Nra: 155, 157, 159, 168, 192—193, 208, 212 i 213, wreszcie *z r. 1883* są Nra: 167—169, 171, 197, 199—221, 224—234, 236 do 238, 240—242, 246—248 włącznie . . 5 —

3086. *Czasopism naukowy* księgozbioru publicznego imienia Ossolińskich. Lwów, 1828 4 t., z 1829 2 t., oraz osobno 2 t., w 8-ce, razem t. 7 . . 3 50

1218. *Czaszyński R. O.* Domin. — Obrót całego roku, kazaniami niedzielnemi ku wieczności skierowany. Warszawa, 1745, folio, str. 476, opr. . 6 50

1219. — Toż, opr. 5 75
(ostatnie 6 kartek nieco przez wilgoć uszkodzone.)

1096. — Toż 3 50
(tytuł, przedmowa i od str. 1—19 uszkodzone i poplamione i od str. 469—475 uszkodzone.)

253. *Czelejowski Tomasz* ks. — Abrys koronacyi Najświętszey niebia y ziemie Królowey do kościoła WW. OO. Dominikanów w Łucku oddanym

Zł. a. ct.

więcej jak 150 lat aż dotychczas cudami i osobliwemi łaskami wsławionym, racyami czczenia obrazów świętych, cudami, z relacyą całego aktu, a na końcu moralną admonicyą illuminowany. Kraków, 1757, w 4-ce, str. 214 . . 6 50

3207. *Czepański J. L.* O. August. — Controversiae orientalis et occidentalis Ecclesiae. Warszawa, 1699, w 4-ce, str. 458, opr. w skórę . . 6 50

612. *Czerniewski A.* O. T. J. — Strzały Jonathy, słowa boskie nigdy się niepowracające bez zbawiennego pożytku, pod zaszczytem sapieżyńskiéy strzały. Wilno, 1728, w 4-ce, str 578, opr. 4 — (Kazania na wszyskie niedziele roku).

2275. *Czerski St.* ks. — Słownik łacińsko-polski. Wilno, 1882, t. I-szy, w 4-ce, str. 1532, opr. . . 10 — (całość.)

2771. *Cześć Boga* w Błogosławionej Bronisławie, zakonnicy św. Norberta, klasztoru zwierzynieckiego przy Krakowie. Kraków, 1840, w 8-ce, str. 73. . . . . — 60

3615. — Toż. Kraków, 1841, w 8-ce, 83 . . . . . . — 20 (brak przedmowy od str. 1—11-téj.)

2553. *Cześć* św. Stanisława Kostki z zakonu Societatis Jesu, na dziesięć niedziel z nadaniem odpustów na każdą niedzielę od Stolicy apostolskiéj rozłożona. Wilno, 1786, w 16-ce, kart 58 1 —

532. *Czeżowski Iwon* ks. — Koronacyja cudownego obrazu N. P. Maryi w kościele O.O. Jezuitów w Staréj wsi pod Brzozowem. Lwów, 1877, w 8-ce, str. 87. . . . . — 30

2194. *Czubski Jan.* — Śpiewnik polski dla ochronek, szkół ludowych i wydziałowych. Część III-cia dla klasy IV-téj, V-téj i VI-téj. Lwów, 1882, w 8-ce, str. 82. . . . . — 40

3546. *Czytania* pobożne na każdy dzień miesiąca przekład z franc. ks. Józefa Łopacińskiego, Schol. wileńskiego. Wilno, 1772, w 8-ce, str. 270, opr. w skórę 3 50

2781. *Czytelnia* niedzielna. (Czasopismo dla ludu) Warszawa, 1856,—63. folio, opr. . . . . 16 — (8 całych roczników.)

4027. *Dahlman Piotr.* — Nowy słownik podręczny, francusko-polski. Berlin, 1876, w 8-ce, kart 326, opr. 1 80

1999. *Dama* cnotliwa chrześcijańska innym świeckim pannom y wdowom przymłodszym, ku naśladowaniu w cnocie pokazana. Wilno, 1811, w 8-ce, str. 67 . . . . — 90 (druk ks. Misyjonarzów.)

1261. *Damascen Jan* św. — Królewic indiyski w polski stroy przybrany albo historya o świętym Josaphacie, królewicu indiyskim y o świętym Barlaamie, pustelniku, pustyniey Sonnaer nazwaney, przekład wierszem ks. M. Kuligowskiego. Kraków, 1688, str. 298, opr. . . . . . 10 — (z ryciną.)

4191. *Damascenius J.* à Matre Dei — Auges siderum eloquentiae etc. Warszawa, 1720, w 8-ce, str. 387, opr. . . . . 1 75 (ded. Janowi Wł. Cygemberg Zaleskiemu, Bogaławowi Leszczyńskiemu, Kazimierzowi Dłużańskiemu, J. St. Kątskiemu i jego żonie Szczuczynie.)

3924. *Dambrowski Józef* O. Reform. — Alimonia spiritualis pascens animas hominum. Częstochowa, 1762, w 8-ce, str. 286; przytym: *Wyprawa* duchowna w drogę szczęśliwéj wieczności przez ośmiodniową rekolekcyją, kart 7; i *Refleksyje* duchowne, str. 129, opr. w skórę . . 3 50

4103. — Toż, opr. egz. gorszy . . . . 3 — (ostatnie 3 kartki nieco uszkodzone.)

4104. *Dambrowski Józef* O. Reform. — Toż, z r. 1748, w 8-ce, str. 264, kart 6. str. 121, opr. . . . 3 50

3017. *Dandolo C. T.* — Cenni sulla vita di S. Carlo Borromeo sul Concilio di Trento e sulle riforme cattoliche. Firenze, 1858, w 8-ce, str. 170 — 60

4649. *Danet* ks. — Nouveau grand dictionnaire francois, latin et polonois. Warszawa, 1743, 2 tomy, in folio, str. 569 i 598 . . . . 10 —

4650. — Toż, opr. . . . . 6 — (w t. II-gim tytuł i pierwsza kartka są trochę uszkodzone, oraz brak ostatnich 5 kart.)

4616. *Daneykowicz Jan Ostrowski.* — Swada polska y łacińska albo miscelanea oratorskie w obojim języku prozą i wierszem zebrane. Lublin, 1745, 2 t., in folio, str. 452, 117, 109, 102. 247 i 99; a w t. II-gim str. 124, 90, 350, 134, 283, 345 i 298, opr. . . . . 25 —

4798. — Toż, 2 t., opr . . . . 22 — (w t. II-gim, brak tytułu.)

4901. — Toż, opr. w skórę . . . . 10 — (w t. II-gim brak: »Svada oratoria, epistolaris, politica et statistica oraz historica.« W swadzie: »Panegirica« od str. 65—238 nieco od dołu uszkodzone, od 238—283 znacznie więcej, tak, że w niektórych miejscach do ćwierć kartki zalepione. W swadze »Continuatio« kart 44 nieco uszkodzonych, a od str. 144—248 prawie do ¼ wysokości pozalepiane, jak również od str. 320 do końca.)

5355. *Daniel* ks. od św. Stanisława Sch. Piarum. — Tradycyja dóbr wielkiego świątobliwością w kościele Chrystusowym gienewońskiego infułata, św. Franciszka Salezyjusza, podczas walnego w Warszawie sejmu kaznodziejskim argumentem publikowana Warszawa. 1720, in folio,kart 11 — 75

4379. *Dasypodius Petrus.* — Dasypodius catholicus hoc est dictionarium latino-germanico-polonicum, germanico-latinum et polono-latino-germanicum. Gdańsk, 1642, w 4-ce, opr. w skórę 4 — (tytuł i pierwsze 4 karty nieco z boku uszkodzone.)

2274. — Toż opr. w skórę . . . . 3 — (karta tytułowa i pierwsza karta trochę po brzegach uszkodzone i brak końca od lit. Z. w »Appendix Dasypodii«. Cały egz. nieco za wiele od góry obcięty.)

4380. — Toż, opr. w skórę . . . . 2 — (tytuł nieco, a karta: »Dictionarium latino-germano-polonicum« znacznie od góry uszkodzone, brak końca z »Appendix Dasypodii«, oraz 2 kart: »Orthographia Aldi Manutii« i 20 kart do końca w części polsko-łacińsko-niemieckiéj.)

4381. — Toż, opr. . . . . 1 50 (tylko część: Latino-germano-polonicum, w któréj brak pierwszéj karty z lit. A.)

304. *Dathius J. A.* ks. — Prophetae majores ex recensione textus hebraei et versionum antiquarum latine versi notisque philologicis et criticis. Halae, 1831, w 8-ce, stron 611, opr. . — 75

2372. *Dauroultius Antonius.* O. T. J. — Flores exemplorum, sive catechismus historialis. Wenecyja, 1620, 2 t., w 4-ce, str. 428 i 589, razem opr. w pargamin 5 75

3147. — Toż. Kolonija, 1624, 4 t., w 4-ce, str. 276, 355, 286 i 242, opr. w skórę 6 50

3170. — Toż, egz. gorszy opr. w skórę . . . . . 3 50 (tytuł, pierwsze 8 kart i 14 ostatnich są nieco uszkodzone, w t. IV-tym brak ostatniéj str. 231 i 232, oraz 4-ch kart indeksu.)

3171. — Toż. Kolonija, 1685, w 4-ce . . . . . . 1 — (tylko tom I-szy, str. 276, opr. w skórę.)

Zł. a. ct.

3370. *Dauroultius Antonius* O. T. J. — Historischer Katechismus welcher ausserlesene Exempel denkwürdige Historien, scheinbahre Wunderzeichen zur Bestätigung des wahren allein seeligmachenden Christ-catholischen Glaubens in sich haltend. Augsburg, 1730, w 4-ce, str. 569, opr. w skórę . . . . 2 —

2140. *Dawid Wincenty.* — Metoda początkowego nauczania, czyli przewodnik dla rodziców, początkowych nauczycieli i w ogóle dla osób kierujących pierwszą nauką dzieci. Lublin, 1868, w 8-ce, str. 66 . . . . — 40

80. *Dawidowicz Dawid* ks. — Kazania na uroczystości roku. Lwów, 1841, 3 t., w 8-ce, stron 261, 224 i 260 . . . . 3 —

4042. *Dechamps V.* O. Redempt. — Conferences, prèches à la cathedrale de Liège, pendant l'avent de 1843. Liège, w 8-ce, str. 172 . . . 1 —

2716. — Saint Vincent de Paul et les misérables etc. Paryż, Lipsk, 1864, w 8-ce, str. 266 . . . . — 90

3935. *Decor Carmeli* ad videndam gloriam Domini Dei eiusque sanctorum per devotas orationes ac religiosos actus ordinatus. Wilno, (u Bazylijanów,) 1777, w 8-ce, str. 137 . . . . . 1 50

806. *Decorde M.* — Mémoires sur le despotisme soit ecclésiastique, soit politique et sur la sagesse. Paryż, 1848, w 8-ce, str. 153 . . . — 50

372. *Decreta* trina tribunalitia Ecclesiae romanae viris ecclesiasticis, et praesertim curam animarum administrantibus, regionem catholicam zelose promoventibus, haeresim Calvinisticam et scandala Judaica persequentibus utilia. Lublin, 1689, w 4-ce, 8 kart. 1 50

4512. — capitulorum generalium Ordinis Cl. Reg. P. M. D. Scholarum piarum in capitulo generali an. 1742 recognita, jussu et mandato R. P. Bonawentura Jarmański a S. Francisco in Lithuania prov. Praep. Provinc. Warszawa, 1780, w 8-ce. kart 55 . . . . 1 75

4476. — congregationum generalium Societatis Jesu. Rzym, 1615, w 8-ce, str. 560 . . . . 3 50

2031. *Décretes et canons* du Concile oecuménique et général du Vatican. Paryż, 1871, w 8-ce, str. 204 1 25 (po łacinie, z przekładem francuskim.)

5238. *Dederko Jakób Ignacy,* Biskup Miński. — List pasterski. Mińsk, 1800, w 4-ce, kart 5 . . . — 75 (poleca duchowieństwu ukazywanie się tylko w sukniach kapłańskich.)

3005. *Dekada polska,* pismo peryjodyczne (10-dniowe) t. I-szy (zeszytów 9.) Warszawa, 1821, w 8-ce, str. 430 . . . . 1 50

5139. *Delamars Adam.* O. T. J. — Phrases seu cultiores modi loquendi literariae juventuti valde utiles et necessarii. Warszawa, 1738, w 16-ce, str. 198, opr. 1 50

5152. — Toż, opr. . . . . 1 25 (brak ostatniej karty indeksu.)

375. *Delière M.* l'abbé. — Tableau d'une église nationale d'après un pope russe. Paryż i Poitiers, 1862, w 8-ce, str. 98 . . . . — 60

3061. *Delprat G. H. M.* pastor. — Die Brüderschaft des gemeinsamen Lebens. Lipsk, 1840, w 8-ce, str. 185 . . . . — 75

369. *Dembiński.* — Sermo in laudem b. Joanni a Canti (s. a.) w 4-ce, kart 27 . . . . — 30 (Pierwszy arkusz zupełnie, a następnie 3 kartki do połowy zniszczone.)

3520. *Demonstratio* caecitatis, imperitiae, ac impietatis judaicae. Kraków, 1767, w 4-ce, str. 397 i: *Supplementum* ex Thalmud str. 72, indeksu kart 20, opr. 7 50

Zł. a. ct.

2886. *Denhoff Mik.* ks. — Chwała Boska od św. Ignacego i Towarzystwa Jezusowego y na krok nieodstąpiona, kazaniem na uroczystość ś. Ignacego, fundatora Soc. Jesu wystawiona. Lublin, 1736, folio, kart 7 . . . . — 50 (brak 1 str. przedmowy.)

3573. *Desiderosus* albo ścieszka do miłości Bożey y do doskonałości żywota chrześciańskiego. Dialog dziwnie nabożny y ucieszny. Lwów, 1747, w 8-ce, str. 298, opr. w skórę . . . . 3 50 (z aprobatą Mikołaja Wyżyckiego, Arcyb. Metr. lwowskiego.)

3590. — Toż. Kraków, 1734, w 8-ce, str. 217 . . . 3 —

5329. *Devoti Joannes* Archiep. Carth. — Institutionum canonicarum. Rzym, 1846, 4 t., w 8-ce, str. 408, 456, 251 i 298 . . . . 3 75

4229. *Devotio* erga sanctissimam infantiam Jesu Christi, Domini nostri. Warszawa, 1680, w 16-ce, str. 72 . . . . — 75

4259. — communis sacerdotum et clericorum Congregationis Missionis. Wilno, 1808, w 16-ce, str. 271, opr. w skórę 1 50

4193. *Devotionale* franciscanum, contines selectissimas preces, varia officia, etc. ad usum Fr. Minorum Observantium. Grodno, 1788, w 16-ce, str. 230, opr. 1 50

4194. — Toż samo tylko od str 182-ej są modlitwy zmienione, zawiera str. 200, oraz: *Regula* Seraphici Patris nostris S. Francisci, str. 78 . 1 50

4253. *Devotione* sselectae per piissimos authores adiuventae etc. in singulos anni dies. Łowicz, 1771, w 16-ce, str. 166 i 172, opr. razem . . — 50 (w I-éj części brak pierwszej kartki, a w części II-éj od str. 7—11-éj dolna połowa kartek urwana, brak str. od 68—71.

964. *Dębicki* L. hr. — Ksiądz Biskup Łętowski. Według pamiętników pozostałych po nim w rękopisie. Lwów, 1873, w 8-ce, str. 154 . . . 1 25

1137. — Piotr Moszyński. Wspomnienie pośmiertne. Kraków, 1879, w 8-ce, str. 23 . . . . — 25

1138. — Bronisław Zaleski (wspomnienie pośmiertne.) Kraków, 1880, w 8-ce, str. 21 . . . . — 25

2267. — Andrzej Zamoyski (wspomnienie pośmiertne.) Kraków, 1874, w 8-ce, str. 45 . . . . — 25

900. *Dębski J.* O. T. J. — Trojaki pokłon kaznodziejski odświętny i niedzielny czci i chwale Trójcy Najświętszej z przydatkiem dwojakich kazań o Męce Pańskiey na pasye niedzielne. Sandomierz, 1729/32, 3 t., folio, str. 318, 246, 382 i 28, opr. . . . . 12 —

1252. — Toż . . . . 2 75 (tylko tom III-ci, zawierający kazania na niedziele roczne z przydatkiem dwojakich kazań o Męce Pańskiej.)

1253. — Toż . . . . 2 — (tom III-ci bez przydatku.)

1254. — Toż . . . . — 25 (brak od 1-éj do 97-éj stronicy i dodatku kazań pasyjnych.)

3789. *Dhetel P.* — L'abbaye de Notre-Dame-de-Lône et ses succursales de l'ordre de Cluny. Dijon, 1864, w 8-ce, str. 324 . . . . . . 1 — (z kartą i planem miejsc.)

293. *Dictionnaire* géographique portatif ou desciption des empires, royaumes, républiques, etc. Paryż, 1809, w 8-ce, str. 772, opr. w półskór. 1 25 (Na końcu dwie mapki.)

972. — français-grec. Bruksella, 1845, w 8-ce, str. 573, opr. 1 75

4405. — françois et polonois. Dykcyjonarz francusko-polski. Połock, 1813, w 8-ce, str. 461 . . . 2 75

Zł. a. ct.

3726. *Dictionarium* concionatorum, in quo materiae omnes concionatoribus pernecessariae, ad totius anni epistolas et evangelia accomodatae, suppeditantur. Kolonija, 1619, w 8-ce, str. 685, regiestru kart 69, opr. w skórę . . . . . 2 —
4679. — latino-polonicum ad usum publicarum in Regno Poloniae scholarum. Warszawa, 1779, w 8-ce, str. 476, opr. 1 50
4680. — Toż, opr. . . . . — 75
(brak karty z końcem »Przestrogi«, oraz od str 191—195 karty znacznie uszkodzone.)
4681. — Toż. Wilno, 1790, w 8-ce, str. 456, opr. . 1 50
4682. — Toż, opr. . . . . — 25
(tytuł, pierwsze 5 kart, od str. 1—17, 275/6, 291/2, oraz od str. 429 do końca na rogu uszkodzone, brak 6-ciu str. końcowych.)
4686. — Toż. Wilno, 1809, w 8-ce, str. 240, opr. . 1 50
4687. — Toż, opr. . . . . — 75
(od str. 145—183 na dolnym rogu uszkodzone, oraz brak ostatniej kartki.)
4688. — Toż, ad usum studiosae juventutis. Połock, 1795, w 8-ce, str. 682, opr. . . . . 1 —
(tytułowa karta i następne aż do str. 13, oraz od str. 130—135 uszkodzone.)
4689. Toż, opr. . . . . — 75
(od tytułu aż do str. 60 od grzbietu do góry, od str. 65—73 od dołu, od str. 124—129, z boku, od str. 299—303 od dołu, od str. 313 do 317 od dołu, nieco uszkodzone.)
4690. – Toż. Połock, 1817, w 8-ce, str. 500, opr. . 2 —
4683. — Toż, ad usum publicarum in magno ducatu Lituaniae scholarum. Wilno, 1796, w 8-ce, str. 439 . . . . 1 50
4684. — Toż. Wilno, 1801, w 8-ce, str. 439, opr. . 1 50
4685. — Toż, opr. . . . . — 25
(brak od str. 76—84 i 438/9, oraz 14 kart nieco uszkodzonych.)
3523. *Didacus ab Aragonia* Ord. Min. — Dilucidatio privilegiorum ordinum regulariorum, praesertim mendicantium. Rzym, 1750, w 4-ce, str. XVI. i 344, opr. w pargamin 6 50
3990. *Diertins Ignacy* O. T. J. — Sensus exercitiorum spiritualium S. P. Ignatii Loyolae explanatus. Oliwa, 1691, w 8-ce, str. 117, opr. . . 2 75
3991. — Toż . . . . 2 —
(brak karty z aprobatą.)
3189. *Dirckinck Jan* O. T. J. — Exhortationes ad religiosos tam novitiorum magistris et contionatoribus domesticis in Societate Jesu. Kolonija, w 4-ce, kart 14, str. 675 i razem opr. tegoż: *Auctuarium* exhortationum ad religiosos de praecipuis anni temporibus et festivitatibus. Kolonija, 1718, str. 324, opr. . . . 4 75
2713. *Directory* catholic (the) — Ecclesiastical register and allmanac, for the year 1859–1879. Londyn, 1859—1879, 18 tomów 7 50
2674. *Disciple* (le) *de Jésus* ou vie du vénérable Perboyre, prêtre de la Congrégation de la Mission, suivie d'une notice biographique sur le vénérable Clet. Paryż, 1853, w 8-ce, str. 580, opr. 1 50
(z trzema portretami.)
2328. *Dissertatio*, in qua controvertitur: liceatne dissedentibus fanum vulgo Zbor pro exercitio suae augustanae confessionis erigere Thorunii? (s. l.) 1753, w 4-ce, str. 61 i kart 9 . . 1 75
2042. *Dissertationes* selectae polemicae (ex theologia dogmatica). Rzym, 1571, 3 t. w 8-ce, str. 102, 176, 56, 32 i 34 — 52, 94 i 150 — 208, 85, 59, 126, 84 i 23, opr. w pargamin 4 50
282. *Długosz Jan* ks. — Decus Polonorum: S. Stanislai, Episcopi Cracoviensis et Martyris vita. Wydanie ks. S. Dobielowicza. Kraków, 1666, w 8-ce, str. 386, opr. 7 50
(Ostatnie 3 kartki od dołu nieco uszkodzone).
5328. *Dmowski J. A.* O. T. J. — Institutiones philosophiae. Rzym, 1840, 2 tomy, w 8-ce, str. 464 i 287 . . . . 4 50
(t. I-szy z 2-ch części i w tym brak str. 337/8.)
327. — Żywot św Stanisława, biskupa krakowskiego. Kraków, 1865, w 8-ce, str. 472 . . . . . . 1 75
2885. *Dobiński Josephus* ks. — Rosa in hortu Carmeli D. Maria Magdalena de Pazzis. Kraków, 1728, folio, kart 12 . . . . — 25
(brak tytułu, ostatnie 2 kartki nieco uszkodzone).
1150. *Dobrosielscius Chr.* O. Ref. — Summarium asceticae et mysticae theologiae, ad mentem D. Bonaventurae seraphici ac ecstatici doctoris. Kraków, 1655, w 16-ce, str. 1023 opr. w pargamin 2 50
1667. *Dobrowolski Archanioł* O. Bern. — Kazania przygodne na niektóre uroczystości o szczególniejszych chrześciańskiey religii prawdach. Łowicz, 1799, w 8-ce, str. 218 . . . . 2 75
1536. *Dobrowolski J.* O. Franciszk. — Kazania w czasie adwentowym na niedziele y wypadające święta podczas sądów ziemskich w Oszmianie, 1788 r. miane. Wilno, 1789, w 8-ce, str. 167, oprawne 2 75
1537. — Toż, egz. gorszy 1 75
(karta tytułowa powalana, pierwsze 6 kartek od dołu podklejone i brak 3-ch stron końcowych, opr).
1538. — Toż i razem oprawiono: *Miniszewski J.* O. Franc. — Kazanie na dzień św. Kleta, Papiéża i męczennika. Kraków, 1780, kart 11, oraz: *Wiérsz* do K. Koziełły . . . . 3 —
5429. *Dodatek* miesięczny do »*Czasu*«. Kraków, (5 roczników), 1856—1860 . . . . 40 —
(Komplet. Było to jedno z najlepszych czasopism literackich polskich. Każdy zeszyt mieści bardzo cenne rozprawy znakomitych autorów).
2111. — Toż tylko zeszyt 11, z r. 1856, zaś z roku 1857, zeszyt, 13 do 23, włącznie.
Każdy zeszyt osobno po . . . . — 75
2993. *Dodatek do Gazety lwowskiéj* z r. 1828 N-rów 4, a z r. 1838 są od Nr. 1—79 . . . . — 75
(brak Nr. 24, 61, 63, 66—73 włącznie, 75 i 76).
2051. *Dodatek* drugi do pamiętnika pomnika Kościuszki, obejmujący czas od 1-go Lipca 1852 do końca roku 1876. Kraków, 1878, w 8-ce, str. 48 . . . . — 25
988. *Domagalski Józef* O. T. J. — Czyny Tomasza świętego, doktora anielskiego, kazaniem ogłoszone, Toruń, 1697, folio, kart 7 . . . . . — 75
(karta tytułowa nieco uszkodzona).
5213. *Domher B.* — Pożytek i szkodliwość gorzałki. Wilno, 1859, w 8-ce, str. 59 . . . . — 30
1432. *Doniesienie* uroczystej kanonizacyi błogosławionych: Jana Kantego, Józefa Kalasantego, Józefa z Kopertynu, Hieronima Emiliani, Serafina de Monte Granaro, Joanny Franciszki, Fremiot de Chantal, (s. l.) 1767, kart 9 . . 1 —
3752. *Dornn Fr. Ks.* ks. — Litaniae lauretanae pia meditatione elucidatae. Wiedeń, 1750, w 8-ce, kart 69, opr. w skórę 1 50
3747. *Dorsius Jac.* Ord. Bened. — Instructio confessarii. Linc, 1746, w 8-ce, str. 362, opr. . . 1 25
3851. — Toż. Wiedeń, 1764, w 8-ce, st. 364, opr. w skórę 1 50
(z ryciną).
3870. — Toż. Wiedeń, 1764 . . . . 1 25
(bez ryciny).

Zł. a. ct.

3475. *Dowgiało Aleks.* ks. — Purpura zbawienna to jest Męka Jezusowa na dni dziesięć rozdzielona. Wilno, 1747, w 4-ce, str. 320, opr. . . 3 75
4404. — Toż. opr. 1 75
(tytuł od dołu nieco uszkodzony i 14 kart gdzie niegdzie, oraz od str. 140—154 wypalone przy grzbiecie).
3474. — Toż. Wilno, 1707, w 4-ce, str. 314, opr. . 3 25
(brak ostatniej kartki).
1898, *Dowgird A.* ks. — Dissertatio de miraculis etc. Wilno, 1826, w 8-co, str. 75 . . . . — 75
3182. — Toż . . . . — 50
(brak ostatniej kartki).
5214. — Kazanie o niedowiarstwie i t. d. także o niegodziwości czytania książek, powstających na wiarę świętą katolicką. Wilno, 1826, w 8-ce, str. 26 . . . . — 40
1949. — Konferencyje duchowne. Wilno, 1837, w 8-ce, str. XXI. 371, opr. . . . . 1 —
(tylko tom III).
1681. — Nauki rekolekcyjne. Wilno, 1837, w 8-ce, str. 249, oprawne . . . . 1 —
(tylko tom IV.)
1650. — Wykład ewangielii i listów apostolskich, przypadających w dnie niedzielne i uroczyste całego roku. Wilno, 1836, 2 tomy, w 8-ce, str. 474 i 452 3 75
4896. *Dönhoff M.* ks. — Niebo w herbownym Junoszy JOKs. Konst. Fel. Szaniawskiego, Bisk. krak. i t. d. kazaniem na jego ingresie remonstrowane. Kraków, 1721, in folio, kart 9 . . — 60
3528. *Dreier Christian* ks. — Solida vindicatio sanctitatis Dei etc. Królewiec, 1654, w 4-ce, kart 19, str. 120 . . . . 1 50
3858. *Drelinkurt Karol* pastor. — Epitome controversiarum to jest Summaryusz nauki Kościoła rzymskiego z jey refutacią rzetelnym pismem świętym spisany. Królewiec, 1707, w 8-ce, str. 248, oprawne 1 50
(druk gocki).
3944. *Drews Jan* O. T. J. — Apophtegmata et gnomae illustrium Societate Jesu personarum. Brunsberga, 1713, w 8-ce, str. 358, opr. w skórę 2 50
3126. — Breviarium asceticum quotidianis per annum meditationibus et lectionibus piis etc. Brunsberga, 1700, 4 tomy, w 4-ce, str. 313, 311, 311 208, 37, opr. w skórę . . . . . . 6 —
(z ładną ryciną).
3127. — Toż, opr. 5 25
(brak ryciny).
3365. — Toż, tylko tom I, i II. opr. 1 75
(bez ryciny, brak końca dedykacyi i aprobaty).
4157. — Distractiones itinerantium. Brunsberga, 1701, w 16-ce, str. 104 i *Hebdomada* piarum et jucundarum distractionum cum Deo et divis. str. 146, razem opr. w skórę . . . . . . 2 —
4158. — Toż. Brunsberga, 1708, w 16-ce, str. 324, oprawione w skórę 1 75
(brak jednej karty indeksu).
4159. — Toż, opr. w skórę 1 25
(tytuł i pierwsza karta dedykacyi nieco z boku uszkodzone, a od str. 319 do końca, nieco w środku uszkodzone).
4160. — Toż, opr. 1 50
(brak 2 kart dedykacyi i jednej z aprobatą oraz 1-nej karty regiestru.
4204. — Toż. Brunsberga, 1741, w 16-ce, 298 . . 2 —
4195. — Toż. 1720, w 16-ce, str. 325 opr. . . . . 2 —
(mylnie oznaczono str. 505).
4196. — Toż. Lublin, 1735, w 16-co, str. 331, opr. 2 —
4329. — Fuga peccatorum centum rationibus gravissimis memorabilisque exemplis inculcata etc. Brunsberga, 1702, 32-ce, str. 199 i 103 oprawne 1 50
4330. — Toż. opr. . . . . 1 —
(tytuł nieco od góry uszkodzony i brak ostatnich 2-ch kart).
4098. — Institutiones juventutis. Brunsberga, 1704, w 16-ce, str. 528, opr. w skórę . . . . . 3 —
2760. *Drexelius H.* O. T. J. — Aeternitatis prodromus, mortis nuntius. Duaci, 1633, w 32-ce, str. 384, opr. w pargamin . . . . — 90
(z 3-ma rycinami).
4144. — Toż. Kolonija, 1630, w 32-ce, str. 333 . . — 90
(z 3-ma rycinami).
4145. — Toż. Kolonija, 1633, w 32-ce, opr. . . . — 60
(z 3-ma rycinami, brak ostatnich 3-ch kart regiestru).
2752. — Aloe amari sed salubris succi jejunium. Monachijum, 1637, w 32-ce, str. 336, oprawne w pargamin . . . . — 75
(z ryc. tytuł.)
5155. — Aurifodina artium et scientiarum omnium. Antwerpija, 1638, w 16-ce, str. 294 opr. . . — 75
(z ryciną tytułową).
5166. — Toż. Antwerpija, 1691, w 16-ce, str. 310, opr. — 75
2761. — Caelum, beatorum, civitas aeternitatis (pars III.) Monachijum, 1639, w 32-ce, stron 640, oprawne . . . . — 75
656. — Considerationes de aeternitate. Wiedeń, 1743, w 16-ce, str. 273, opr. w skórę . . . — 75
4147. — Daniel prophetarum princeps. Monachijum, 1640, w 32-ce, str. 319, opr. w pargamin . . — 75
(z ryciną tytułową).
4143. — David regius psaltes. Antwerpija, 1643, roku w 32-ce, str. 379, opr. w pargamin . . . . — 75
(z ryciną tytułową).
4150. — De aeternitate considerationes. Kolonija, 1631, w 32-ce, str. 198, opr. w pargamin . . — 75
(z 4-ma rycinami, tytuł oraz pierwsze 6 kart nieco od dołu uszkodzone i brak końca regiestru).
2754. — Deliciae gentis humanae Christus Jesus. Antwerpija, 1639, w 32-ce, str. 390, 478 i 411, oprawne 1 50
(brak ryciny tytułowej i tytułu w I-szym tomie, a w części III-ciej od str. 404, egz. do końca na rogu od góry nieco uszkodzony).
4134. — Toż. opr. w pargamin . . . . — 75
(z ładną tytułową ryciną — tylko część I-sza).
4135. — Toż, część I-sza, opr. . . . . — 50
(brak ryciny).
2753. — Gymnasium patientiae. Kolonija, 1634, w 16-ce, stron 387 . . . . 1 25
(ozdobiona 3-ma rycinami).
5168. — Toż. Duaci, 1634, w 16-ce, str. 451, opr. . 1 25
(z 3-ma rycinami).
2757. — Heliotropium seu conformatio humanae voluntatis cum divina. Kolonija, 1634, w 32-ce, str. 514, opr. w pargamin 1 50
(z 6-ma rycinami).
4138. — Toż, opr. . . . . — 75
(brak od str. 208—225).
4139. — Toż. 1630, w 32-ce, str. 464, opr. w pargamin 1 50
(z 6-ma rycinami).
4140. — Toż, opr. w skórę (bez rycin) . . . . . — 75
4151. — Horologium auxilialis tutelaris angeli. Kolonija, 1634, w 32-ce, str. 178 . . . . . . — 75
(z ryciną tytułową).
4136. — Manipulus sacer concionum moralium. Antwerpija, 1644, 4 części, w 16-ce, razem str. 864, opr. w skórę . . . . 2 —
(z ryciną tytułową).

Zł. a. ct.

4137. *Drexelius H.* O. T. J. — Toż, opr. 1 50
(od str. 45—130 egz. nieco atramentem z boku poplamiony, również ostatnia kartka).
2759. — Nicetas seu triumphata incontinentia. Duaci, 1633, w 32-ce, str. 388, opr. w pargamin . . — 75
4146. — Toż. Kolonija, 1631, w 32-ce, str. 117 i *Recta intentio* omnium humanarum actionum. Kolonija, 1634, str. 416, razem oprawione w skórę 1 —
(2 ryciny, tytuł nieco uszkodzony).
4141. — Noe, architectus arcae, in diluvio nauarchus, descriptus et morali doctrina illustratus. Monachijum, 1640, w 32-ce, str. 142 oprawne w pargamin 1 25
(z ładną ryciną tytułową i portretem autora).
4142. — Toż, opr. w pargamin . . . . — 90
(bez portretu autora).
3782. — Opera. Monachijum, 1629, w 8-ce, str. 1144, kart 28, opr. w pargamin . . . . 6 —
(z bardzo ozdobnym tytułem i 13-ma miedziorytami).
4767. — Opera. Antwerpija, 2 tomy, 1643, str. 906 i 862, opr. 12 50
(karta tytułowa tomu I-go ozdobiona ryciną, jak również na 4-tej stronie aprobaty wielka rycina, w środku której portret autora; w tomie II-gim brak tytułu, miejsca i daty druku).
3123. — Opera omnia. Moguncyja, 1644, 2 t. w 4-ce, kart 65, str. 1362, kart 20 i kart 82, str. 1325, kart 14, opr. w skórę . . . . 10 —
(w tomie I-szym 8 ostatnich kart trochę uszkodzone, brak końca indeksu, a w t. II-gim ostatnie 3 karty nieco uszkodzone).
2758. — Orbis Phaethon sive de universis vitiis linguae. Duaci, 1631, 2 tomy, w 16-ce, str. 664 i 647, opr. 1 50
5170. — Toż. Kolonija, 1634, w 16-ce . . . . . — 75
(tylko tom drugi, ozdobiony 11-ma rycinami).
2762. — Toż. Monachijum, 1629, w 16-ce, str. 570, opr. w pargamin . . . . — 75
(Tylko część trzecia, ozdobiona 7-ma rycinami, zaś 4 ryciny wydarte).
4148. — Palaestra christiana. Antwerpija, 1643, w 32-ce, str. 342, opr. w pargamin . . . . — 90
4152. — Recta intentio omnium humanarum actionum amussis. Kolonija, 1634, w 32-ce, str. 416 — 75
(z ryciną; od góry nieco przez robaki uszkodzony i brak regiestru).
4149. — Tobias. Antwerpija, 1642, w 32-ce, str. 459, opr. w pargamin . . . . — 60
(brak tytułu).
2756. — Tribunal Christi seu arcanum ac singulare cujusvis hominis in morte judicium. Duaci, 1634, w 32-ce, str. 378, opr. w skórę . . . — 90
(z 2-ma rycinami).
5169. — Toż. Kolonija, 1635, w 16-ce, str. 351, opr. — 90
(z ozdobnym tytułem i 2-ma rycinami).
4153. — Trismegistus christianus seu triplex cultus: constientiae, caelitum, corporis. Kolonija, 1626, w 16-ce, str. 448, opr. . . . . — 75
4154. — Toż. Monachijum, 1625, w 16-ce, str. 448, opr. w pargamin . . . . — 90
4155. — Toż, (egz. gorszy) opr. w skórę . . . . — 60
(tytułowa rycina i kartki aż do str. 48 i od str. 405 do końca nieco uszkodzone).
3591. *Droga* do życia wiecznego i t. d. Boska religija czyli cnoty chrześciańskie: wiara, nadzieja, miłość. Wilno, 1793, w 8-ce, str. 221 opr. 1 50
3666. — Toż, opr. . . . . — 25
(od str. 30—47 brakujące kartki dopisane, a zupełny brak str. 190—207).
1484. *Droga królewska* do nieba, albo życie S. Kazimierza, królewica polskiego y W. X. L. opisane. Warszawa, 1752, w 4-ce, str. 151, opr. 3 50
4319. *Droga* krzyża Jezusa Chrystusa od domu Piłata na górę Kalwaryi i aż do Grobu świętego. Wilno, 1841, w 16-ce, str. 48 . . . . . . — 25
(8 kartek nieco za wiele z boku obciętych).
2479. *Droga* krzyżowa czyli stacyje męki Zbawiciela. Warszawa, 1858, w 8-ce. str. 20 . . . . . — 5
3505. *Droga* orła na niebie książęcych orłów pobożnym lotem utorowana, manudukująca do nabożeństwa ku Boskiej Opatrzności od misyi Słonimskiej Societatis Jesu. Wilno, 1724, w 4-ce, z dedyk. Radziwiłłom i Sanguszkom; z pięknym herbem Polski, kart 11, str 64, opr. . . . 2 50
3506. — Toż, opr. . . . . 1 —
(brak dedykacyi i przedmowy 11 kart).
3503. *Droga* prawdy do pożądanej wieczności czterema ostatniémi rzeczami rytmem pokazana. Wilno, 1754, w 4-ce, kart 37, opr. 1 50
3504. — Toż . . . . 1 —
(brak 2-ch ostatnich kart).
848. *Droga* do zbawienia czyli modlitwa dla wszystkich o pozyskanie wiecznej i doczesnej swobody. Kraków, 1865, w 8-ce, str. 7 . . . . — 5
3488. *Drogoszewski Piotr* O. Dom. — Tarcza wiary Chrystusowej, którą uzbrojony Polak łatwo może przytępić oręża Lutrów osobliwie i Kalwinów. Warszawa, 1708, w 4-ce, stron 608, opr. w skórę 4 50
3489. — Toż, str. 702, opr. w skórę 4 50
(ten sam tytuł, ale dzieło zupełnie inne).
3072. *Drohojowska* Comtesse. — La Pologne catholique. Une semaine à Cracovie. Lille i Paryż, w 8-ce, str. 167 . . . . 1 50
(z ryciną kościoła św. Stefana w Wiedniu).
2120. *Drohojowski J.* O. Ref. — Pielgrzymka do Ziemi świętej, Egiptu, niektórych wschodnich i południowych krajów, odbyta w r. 1788 i 91. Kraków, 1812, w 8-ce, str. 295, opr. . . . . . — 75
(tylko tom I-szy).
4355. — Toż. Wilno, 1822, w 8-ce, 2 tomy, str. 264 i 226, opr. . . . . 2 —
2398. *Droste Cl. Aug.* Arcyb. koloński. — Ueber den Frieden unter der Kirche und den Staaten. Münster, 1843, w 8-ce, str. XII. 309 . . . . 1 —
1741. *Droz J.* — Chrześcijańskie wyznanie obłąkanego filozofa. Tł. O. St. S. (narski) Dom. Wilno, 1855, w 8-ce, str. 78 . . . . — 75
4248. *Drużbicki K.* O. T. J. — In festa totius anni considerationes. Kalisz, 1680, w 16-ce, str. 519, opr. w skórę 2 75
2552. — Lapis lydius boni Spiritus sive considerationes de soliditate verae virtutis. Monachijum, 1707, w 16-ce, str 240, opr. w skórę . . . 1 75
1789. *Drykowski S.* ks. — Kazania potróyne, tak na adwent jak i na post wielki, także i inne potoczne. Kalisz, 1785, w 8-ce, 2 tomy, str. 316 i 304 3 —
1790. — Toż . . . . 1 —
(tylko tom I-szy, brak 2 kart dedykacyi).
3496. *Dubiński G. M.* — Dissertatio inauguralis de reminiscentia vitali quatenus causa morborum. Magdeburg 1743, w 4-ce, str. 62, kart 8, opr. — 50
4892. *Ducalis* porta publico patriae honori erecta D. Josepho Puzyna, Episc. Livoniniae a Collegio Sapiechano Schol. Piarum aperta. Wilno, 1741, in folio, kart 13 . . . . — 75
(z herbem Puzynów).
4893. — Toż . . . . — 35
(brak tytułu i 1 karty dedykacyi).
1837. *Duch* kapłaństwa Chrystusowego albo żywot i cnoty Zbawiciela i t. d., medytacyje dla bo-

Zł. a ct.

gomyślności ośmiodniowej. Wilno, 1792, w 8-ce, str. 406 i 468, 2 części razem, opr. 2 75

2257. — Toż 2 25
(pierwszo 5 i ostatnie 7 kart nieco przez robaki uszkodzone).

3910. *Duchiński F. H.* — Nécessité des réformes dans l'exposition de l'histoire des peuples Aryas-Européens et Tourans, particulièrement des Slaves et des Moscovites. Paryż, 1864 w 8-ce, str. LXVIII i 186 . . . . 3 75
(z dwoma kartami gieograficznémi).

5321. — Odpowiedź dziennikowi »Czas«. Zurych, 1872, w 8-ce, str. 14 . . . . — 25

5322. — Pomnik nowogrodzki. Peryjodyczne wyjaśnienia projektu rządu moskiewskiego, aby uroczyście obchodzić w następnym 1862 r. jakoby 1000-letnią rocznicę założenia dzisiejszego państwa moskiewskiego w Nowogrodzie. Paryż, 1861, w 8-ce, str. 36 . . . . — 75

5320. — Sprawozdanie z lekcyi historyi Polski. Paryż, 1860, w 8-ce, str. 15 . . . . — 50
(z patryjotycznym wierszem Seweryny Duchińskiej).

1022. *Duchowieństwo* w sprawie wyborów. III. (Odbitka z »Tygodnika katolickiego« Nr. 9). Poznań, 1871, w 8-ce, str. 27 . . . . — 15

2230. *Dufresnoy* Lenglet l'abbé. Tablettes chronologiques de l'histoire universelle. Paryż, 1744, w 8-ce, str. CCVIII i 367, opr. w skórę . . 1 —
(tylko tom pierwszy).

1473. *Dunin Piotr* O T. J. — Kazania pogrzebne, ku wygodzie kościelnych y politycznych oratorów. Warszawa, 1700, w 4-ce, str. 427, opr. w skórę 5 75
(z pięknym orłem polskim między gałązkami laurowémi i dedykacyją księciu Radziwiłłowi).

373. *Dupanloup* bisk. orleański — Konwencyja 15 września i Encyklika z 8 grudnia 1864. Kraków, 1865, w 8-ce, str. 103 . . . . 1 50

978. — L'athéisme et le péril social. Paryż, 1867, w 8-ce, str. 189 . . . . — 75

1034. — Pour la patrie, s'il vous plaît. Poznań, 1872, w 8-ce, str. 14 (Odezwa do duchowieństwa, tłómaczył ksiądz Ostrowicz) . . . . — 25

2718. — Warnung an die Jugend und die Familienväter gegenüber den Angriffen von E. Renan und andern auf die Religion. Regiensburg, 1864, w 8-ce, str. 187 . . . . — 60

1865. *Duquin L.* ks. — Rozmyślania ewangielii, rozdzielone na wszystkie dni roku, idąc za zgodnością czterech ewangielistów. Wilno, 1844, 8 tomów, w 8-ce, str. XL. 449, 434, 467, 463, 437, 431, 438 i 449 . . . . 6 75
(w tomie 1-szym jest obrazek P. Jezusa, błogosławiącego chleb).

127. *Dyjaryusz* czyli opisanie odprawionej uroczyście dnia 22 października kanonizacyi św. Jana Kantego. Poznań, 1768, w 4-ce, 3 karty 1 25

26. — o fundacyi kościoła i konwentu pod tytułem Ojca św. Norberta. Kraków, 1860, w 8-ce, stron 53, brosz . . . . — 30

2851. *Dzianotty J.* ks. — Securitas ecclesiae et patriae avita ascia, D. Petri Tarło, Posn. Poznań, 1720, folio, kart 23 . . . . — 90

471. *Dzieduszycki hr. Maurycy* — Św. Stanisław, bisk. krakowski wobec dzisiejszéj dziejowéj krytyki. Lwów, 1865, w 8-ce, str. 112 . . . . . . — 80

5134. *Dzieje* starego i nowego testamentu na wzór niemieckich Kabata i *Katechizm* rzymsko-katolicki dla użytku szkół wiejskich i miejskich. Poznań, 1851, w 8-ce, str. 220 . . . . . . — 50

Zł. a. ct.

283. *Dzieje* starego i nowego testamentu. Wiedeń, 1857, w 8-ce, stron 436, opr. . . . . . . — 30

2474. — ustawy, powinności, odpusty i nabożeństwa Arcybractwa Męki Pańskiej, przy krakowskim kościele Ks. Ks. Franciszkanów (wedle edycyi z r. 1607). Kraków, 1861, w 16-ce, str. 125 . — 60

4182. *Dzielowski Fr.* O. Bern. — Cibus quotidianus Minoritarum: in vita reficiens, et in morte non deficiens. Kraków, 1668, w 32-ce, str. 402, opr. w skórę z klam. 2 25
(z ryciną tytułową).

4183. — Toż. Kraków, 1672, w 16-ce, str. 428 opr. 2 —
(bez ryciny).

3184. — Toż, opr. w skórę . . . . — 75
(brakujące strony 49—73 dopisane, brak ostatniej karty regiestru).

688. — Toż, opr. w skórę . . . . — 50
(brak od str. 166—173 i od 218—223).

2873. *Dzielski Alb. J.* ks. — Auspicatum laureatae sapientiae certamen, sub ausp. Joanni Małachowski, Ep. Crac. Kraków, 1688, folio, kart 15 — 75
(z herbem Szembeków na drugiej stronie tytułu).

3401. *Dziennik domowy.* Poznań, 1845, (Nrów od 1—26) 1 —

3044. — *ekonomiczny Zamoyski.* Zamość, 1803, w 8-ce, 2 tomy, str. 1128, opr. . . . . 6 —
(z 22-ma tablicami objaśniającomi).

5431. — *literacki.* Lwów, 1864, in folio . . . . . — 25
(są N-ra 24, 38, 43, 48, 50 i 51).

3310. *narodowy.* Paryż, 1843, w 4-ce, Nr. 107, 109 i 155 — 30

5421. — *narodowy.* Kraków, 1848, od Nru 1-go do N-ru 22-go opr. . . . . — 75
(do N-ru 15-go brak dodatku).

1368. — *narodowy.* Lwów, 1848, w 4-ce, Nr. 51—58 — 25

5432. — *narodowy.* Pismo poświęcone rozprawom politycznym, historycznym i literackim, krajowym i zagranicznym. Lwów, 1848, in folio . . . — 75
(są N-ra: 22, 59—75, 93—95, 143—155, 157, 163—166).

2741. — *podróży* lądowych i morskich Nr. 3, marzec. Warszawa, 1827, w 8-ce, str. 205—304 . . . — 25

5423. — *polityczny.* Kraków, 1848, ... 2 —
(od 3 go maja (początek wydawnictwa) do 14-go sierpnia; 85 numerów).

5424. — Toż 1 50
(brak Nru 71.)

5473. — Toż . . . . — 50
(są tylko Nra: 1—15, 36—39, 41—44 i 47).

3425. — *polski.* Lwów, 1862. N-rów 185 do 15 sierpnia wielkie folium . . . . 1 —
(brak numerów: 21—22, 33, 34, 36, 49, 55, 64, 66, 71, 92, 112, 163, 165, 181, *z r. 1867* są N-ra: 2—6, 10—15, 17—21, 23, 25—27, 30 i 31, a *z r. 1877* są N-ra: 3, 5, 210, 218, 267 i 268).

5433. — *polski.* Pismo poświęcone polityce i sprawie narodowéj, na zasadzie wolności, równości i braterstwa. Poznań, 1850, in folio . . . . . — 50
(są N-ra: 77—89 włącznie).

2776. — *posiedzeń* izby poselskiej w czasie sejmu Krolestwa Polskiego, w roku 1820 odbytego. Warszawa, 1820, w 8-ce, str. 459 i 86 opr. . 2 75

5416. *powszechny* krajowy. Warszawa, 1831/4 in folio 1 50
(są od 9-go lipca 1831 r. N-ra: 187, 189, 190, 192—196, 198, 201—202, 204—209, 246—251, 253, 260 i *z r. 1834:* Nr. 4, 13 i 191).

2086. — *praw.* Warszawa, od r. 1816 do 1815, tom I—VIII. włącznie i X-ty, w 8-ce opr. . . . 12 —
(tom VI-ty zawiera Statut organiczny o zgromadzeniach politycznych wolnego Krakowa i jego okręgu).

2383. — Toż (tylko 5 pierwszych tomów) . . . . 5 —

Zł. a. ct.

2384. *Dziennik praw* — Toż, tom I., II., i V., opr. 2 75
2396. — Toż, (tylko tom I-szy). . . . . — 25
(brak od str. 242—285 i od 362—405).
2087. — Toż. Warszawa od r. 1807 1811, 4 tomy 5 —
(zawiera ustawy i konstytucyją dla W. Księztwa Warszawskiego).
2382. — Toż. (pierwsze 2 tomy) opr. 1 50
2088. — *rozporządzeń rządowych,* wolnego i niepodległego i ściśle neutralnego miasta Krakowa i jego okręgu, r. 1816—17, 1820—25, 1829—30, 1833—39, 1840—42 i 1844 razem 14 tomów, oprawne . . . . 14 —
2228. — Toż, część z r. 1840 . . . . — 75
(zawiera: instrukcyą loteryjną, rozwinięcie ustawy sejmowej z r. 1838, statut urządzający dyrekcyją policyi i ustawę o żebrakach).
2083. — *rządowy* województwa krakowskiego. Kraków, od października 1816 do 11-go stycznia 1818, z r. 1821, 1825—6 i 7, z r. 1829 i 1836, razem 7 roczników 7 50
2978. — *stanisławowski.* Pismo poświęcone rodzimym demokratycznym zasadom. 1848, w 4-ce, str. 136 1 —
(Numerów 17).
2073. — *warszawski.* Od początku wychodzenia t. j. od czerwca r. 1825 do grudnia 1829 r., t. 18, w 8-ce, opr., (15 roczników) . . . . 25 —
(w tomie I-szym znajdują się 2 tablice monet i 1 tabl : układ wschodni głosek sanskryckich, w tomie II-gim: dwie tablice, w III-cim t.: dwie tabl., w tomie VI-tym: trzy tablice)
2380. — Toż, od czerwca r. 1825, do marca 1827 r. Z r. 1828. II. półrocze i cały rocznik 1829, tomów 13 opr. . . . . 13 —
3087. — Toż, są zeszyty z r. 1825: Nr. 1, 2, 5 i 6, a z r. 1826: Nr. 9, 12, 13 i 15, zeszyt po . . — 25
2773. — *Towarzystwa dobroczynności* z pierwszego kwartału to jest: od otwarcia towarzystwa do 10 kwietnia 1815, w 8-ce, str. 68 . . . . — 40
2379. — *wileński,* w 8-ce, z r. 1805, kwartał II i IV opr., oraz całe roczniki z lat: 1806. 1815. 1816, 1817 i 1818, opr., z r. 1819, 20, 21 i 22 nieopr. . 10 —
2404. — Toż. Luźne zeszyty z lat: 1805, 1806, 1817, 1822, zeszyt po . . . . — 30
364. *Dzień* chrześcijanina czyli modlitwy codzienne i rozmyślania o powinnościach i cnotach chrześcijańskich. Kraków, 1834, w 8-ce, str. 240 . 1 —
5295. *Dziewanowski Jakób* ks. — Kazanie podczas 40-godz. nabożeństwa w Warszawie na odwrócenie publicznych nieszczęśliwości w r. 1769 ustanowionego. Warszawa, 1770, w 4-ce, str. 18 — 60
1092. *Dziewulski M.* O. Franc. — Nowy dar Ducha przenajświętszego, Serce Jezusowe, serca potrzebnym ofiarowane w poniedziałek świąteczny kazaniem reprezentowane. Kraków, 1720, folio, kart 13 . . . . 1 —
(ded. Janowstwu Komeckim, burgr. i regientowstwu krak.)
4900. — Hamulec gniewu bożego Beatissima V. Maria de Gratiis, t. j.: Łask boskich pełna, matka łaskawa, Najświętsza Maryja Panna. kazaniem opowiedziany. Kraków, 1723, in folio, kart 14 — 75
(ded. magistratowi m. Krakowa; z herbem miasta).
1073. — Owoc cnoty, dobrych rodziców pociecha św. Joachima i Anny córka, Najświętsza Maryja Panna przy dokończeniu solenney oktawy narodzenia swego d. 15 września ogłoszona. Kraków, 1717, folio, kart 11 . . . . — 90
(ded. Aleksandrze Potockiej, podczaszynie krak.)
2841. — Toż . . . . — 60
(nieco od dołu na rogu przez robaki uszkodzony.)
1066. — Pokój trojako rozumiany i wyrażony przy solennych szlachetnego magistratu i miasta krakowskiego za dokończenie szczęśliwe traktatu w Warszawie z konkludowanego i oraz za pożądany pokój Bogudziękach w kościele N. P. Maryi farnym krakowskim ogłoszony, Kraków, 1717, in folio, kart 11. . . . . . — 75
(dedyk. Jakóbowi Władysławowi Morsztynowi, wojew. sandom.)
1088. — Rekreacyja przy piątku bez smutku z Najsłodszego Serca Jezusowego — kazaniem ogłoszona. Kraków, 1718, folio, kart 14 . . . . — 75
(ded. Anast. Jordanowéj, wojew. bracł.)
4898. — Dobre słowo, które Najświętsza Maryja Panna całemu światu. przy zwiastowaniu Wcielenia Syna Bożego, na dobry wieczór macierzyńskim dała afektem. Kraków, 1720, in folio, kart 24 . . . . — 75
(ded. Jerzemu Domin. Lubomirskiemu, podkom. koron.)
1062. — Stróż owczarnie Chrystusowey i t. d. Dominik św. — kazaniem pokazany. Kraków, 1723, folio, kart 12 . . . . 1 —
(z herbem Ostoja).
4899. — Dobry znak i t. d. Najśw. Maryja Panna d. 25 marca, przez Anioła zwiastowany i t. d. kazaniem ogłoszony. Kraków, 1721, in folio, kart 10 . — 75
(ded. Annie Konst. Małachowskiej, wojew. pozn.)
2840. — Tytuł za godnością książę anielski, i t. d. Michał św. przy dorocznej uroczystości swojéj, w kościele O. O. Karmelitów bosych ogłoszony. Kraków, 1717, folio, kart 10 . . . . . — 75
(z ded. Michałowi Stef. Jordanowi, wojew. bracławskiemu.)
1087. — Urodzaj na Piasku, za szczęśliwą Gospodyni nieba i ziemie Najśw. Panny Maryi prezencyą zdarzony i kazaniem ogłoszony. Kraków, 1718, folio, kart 13 . . . . — 75
(ded. Helenie Rybińskiej, wojew. chełmińskiej.)
3084. *Dzwon literacki.* Pismo zbiorowe. Warszawa, str. 450. 420, 396 i 447, w 8-ce 2 50
(z r. 1846 są 2 tomy; z 1848 tylko tom I-szy z oddziału 2-go; a z 1853 t. II-gi odział II-gi.)
495. *Ebers J.* — Englische Sprachlehre für die Deutsche. Berlin, 1794, w 8-ce, str. 320, opr. 1 —
2804. *Echo* gratiosi cantus ad aeternitatis allisa colles seu consona virtutum, etc., beatissimi Joannis Cantii, almae academiae Cracoviensis doctoris. Kraków, 1672, folio, kart 27 . . . — 90
2805. — Toż . . . . — 50
(brak 2 ostatnich kartek.)
2806. — Toż . . . . — 40
(brak ostatnich 3 kart.)
2807. — Toż . . . . — 10
(brak 16 ostatnich kart.)
704. *Eckartshausen.* — Gott ist die reinste Liebe. Praga, 1798, w 16-ce, str. 262, opr. . . . . — 50
(z obrazkiem.)
1185. *Edgeworth M.* — Orlandino. Edinburg, 1850, w 8-ce, str. 175, opr. . . . . — 60
(z ryciną.)
1529. *Eichhorn* ks. dr. — Der ermländische Bischof Martin Kromer, als Schriftsteller, Staatsmann und Kirchenfürst. Brunsberga, 1867, w 8-ce, str. 694 . . . . 3 50
(Rozprawa znajdująca się w trzech zeszytach: »Zeitschrift für die Geschichte und Alterthumskunde Ermlands).
3073. *Einführung* (die) der Dominikanerinnen zu Güns in Ungarn. Graz, 1868, w 8-ce, str. 27 — 10
1358. *Elbing Ludwig* O. Franc. — Relacya o wielkiej świątnicy albo bazylice assyskiéj, w któ-

Zł. a. ct.

rej się konserwuje chwalebne, całe y nienaruszone w postaci żywego cudownie stojącego na nogach ciała Seraficznege Ojca i Patryarchy Franciszka św., przytym: o wielkim Portiuncula nazwanym odpuście, o generałach F. F. Min. Conv. wszystkich, o męczennikach, biskupach y innych świętobliwością zaleconych Franciszkanach Polakach. Kraków, 1727, w 4-ce, kart 104, opr. w skórę . . . . . . 1 —
(brak środkowych kart 85, z tych 24 dopisane, 8 kart regiestru i ostatnich 2 kart.)

5184. *Elenchus* conventuum, domorum, patrum ac fratrum provinciae Lithuanae sancti Angeli custodis Ord. Praedicatorum. Wilno, 1837, w 8-ce, kart 10 . . . . — 75

286. *Elijasz O.* — Ideae theologiae moralis. Warszawa, 1726, w 4-ce, stron 702, indeksu 27 kart, oprawne 4 50

354. — Zwierciadło pilney przezorności w własnym sumieniu życia zakonnego, według praw i konstytucyi zakonu naszego opisanych Cap. 13, §. 2, do Numero 5-to, przez 10 dni rekolligującym ku doskonałości życia zakonnego, zbudowaniu duszy y chwale Bożéy służące. Lwów, 1741, w 4-ce, str. 102 . . . . 3 75

355. — Toż samo . . . . 3 —
(Egzemplarz nieco przez robaki uszkodzony).

367. *Ellon,* bisk. tuloński. — List pasterski do wiernych swych dyjecezanów w r. 1790 pisany, przez ks. Michała Sołtyka wyłożony. Kraków, 1895, w 8-ce str. 238 . . . . 1 —

2323. *Elsener Honoryusz* O. kap. — R. P. Theodosius Kapuziner, Generalvikar von Chur. Luzern, 1865, w 8-ce, str. 80 . . . . — 50
(z fotogr. O. Teodozyjusza na tytule).

1173. *Emerson George* — The Gem. (Re-set) Londyn, w 8-ce, str. 312, opr. 1 25
(8 stalorytów).

1163. *Emmerich Anne* Catherine — Vie de N. S. Jésus-Christ. Paryż i Tournai, 1860, 6 tomów, w 8-ce, str. CXLII i 315, 466. XXVII i 359, 336, XXXV i 471, 478 . . . . 7 50

733. *Enchiridion* sacrorum rituum ad usum praecipue seminariorum. Paryż, 1856, w 8-ce, str. 468. . . . . 2 —

1269. *Encyklopedyja* powszechna. Warszawa, 1861/68, tomów 28, w 8-ce. . . . . 150 —

3621. — catholique portative, ou résumé des connaissances les plus usuelles et les plus pratiques. Bruksela, 1839, w 8-ce, str. 357 . . . . . 1 —
(z ryciną na początku).

3901. *Engelhart L. M.* — gienerał Pamiętniki. Z rossyjskiego oryg. przekład P. K. Poznań, 1873, w 8-ce, str. 202 . . . . 2 75

3903. *Enger R.* — Elementarna gramatyka języka greckiego przekład dra. A. Morawskiego. Wrocław, 1849, w 8-ce, str. 174 . . . . 1 50

3904. Toż . . . . 1 —
(brak str. 3 i 4)

3095. — Toż . . . . — 25
(brak od początku do str. 15 i erraty 1 karty.)

2429. *Enthüllung* der verhängnissvollen Zukunft Deutschlands. Reutlingen, 1865, w 8-ce, str. 16 — 10
(z portr. Bismarka.)

3917. *Ephémérides polonaises.* Paryż, 1863. w 8-ce, 3 t., str. 190, 288, 230 . . . . 3 —
(od lutego do września włącznie.)

5323. — Toż, str. 190 . . . . — 75
(tomik z lutego i marca.)

167. *Epiphanius S.* Episcopus Cypri. — Oratio in sepulturam Corporis Domini, nunc primum in lucem edita ex bibliotheca Simonis Simonidae. Zamość, 1604, w 4-ce, str. 34 . . . . 4 —
(Z dedykacyją Szymona Simonidesa dla Rangoneusza, nuncyjusza w Polsce.)

2307. *Epistola* equitis Poloni de potestate Pontificis romani et ejusdem decreto adversus primatem et episcopos regni Poloniae senatores. Rzym, 1705, w 8-ce, kart 8 . . . . — 75

3733. *Epistolae* praepositorum generalium ad patres et fratres Societatis Jesu. Antwerpija, 1635, w 8-ce, str. 448, przytym: *Instructiones* ad provinciales et superiores Societatis. Antwerpija, 1635, str. 112 i *Claudius Aquavivus* Soc. Jesu — Industriae pro superioribus eiusdem Societatis ad curandos animae morbos. Antwerpija, 1635, w 8-ce, str. 117, oprawione razem w pargamin 3 75

3887. *Epitome* instituti Societatis Jesu. Wilno, 1690, w 8-ce, str. XXVIII i 732, kart 30, opr. . . 4 50

3888. — Toż, opr. w skórę 3 75
(brak ostatnich 2-ch kart regiestru.)

2816. *Eques* in veste candida princeps P. Fr. Lubartowicz-Sanguszko, magni Ducatus Lituaniae Mareschalcus etc. a conventus Lublinensis Ord. Praedicatorum deductus. Zamość, 1751, folio, kart 19 . . . . — 90
(z herbem Sanguszków.)

3834. *Erat Augustin* ks. — Conciliatio praedeterminationis physicae, etc. seu unio theologica, in qua difficultates de divina scientia disputantur. Wiedeń, 1689, w 4-ce, str. 632,opr. . . 8 75
(z piękną ryciną na początku.)

745. *Espositione* delle regolle e privilegi della congregazione prima-primaria nel Collegio romano. Rzym, 1824, w 8-ce, str. 66 . . . . . — 25

5336. — documentata sulle costanti cure del Sommo pontefice Pio IX. a riparo dei mali, che soffre la Chiesa cattolica nei dominii di Russia e Polonia. Rzym, 1866, w 4-ce, str. 313, opr. 7 75

2163. *Estkowski E.* — Książka do pierwszego czytania dla szkół prywatnych i publicznych. Część II. Poznań, 1850, w 8-ce, str. 144 . . . . . . — 50
(od góry cała atramentem poplamiona, z dedyk. własn. autora).

634. — Żywot człowieka poczciwego, na wzór zwierciadła Mikołaja Reja Część I. Poznań, 1850, w 8-ce, str. 56 . . . . — 25

2099. *Estreicher K.* — Zestawienie przedmiotów, zawartych w 136 tomach »Biblioteki warszawskiej« z lat 1841—1874. Kraków, 1875, w 8-ce, str. 315 2 —

2100. — Zestawienie przedmiotów i autorów w 32 t. »Tygodnika ilustrowanego« z lat 1850—1875. Warszawa, 1877, w 8-ce, str. 276 . . . . . 2 —

2672. *Etienne R. P.* de la Croix. — Neuvaine en l'honneur de S. Ignace de Loyola, fondateur de la compagnie de Jésus. Paryż, 1761, w 8-ce, stron 55 . . . . — 25

965. *Etudes* religieuses, historiques et littéraires, redigées par les Pères de la Comp. de Jésus. Paryż, 1879, (zeszyt z lutego) . . . . . . — 25

5145. *Eusebius Jan* O. T. J. — Dictamina politica exquisitis regulis, christiano — asceticis, politicis ac moralibus. Herbipoli, 1687, w 16-ce, str. 169, opr. w pargamin 1 30

692. *Ewangielije* i listy, w 16-ce . . . . 2 —
(druk gocki; brak tytułu i pierwszej karty oraz końca, oprawne w skórę z wyciskami).

1888 — na wszystkie niedziele w roku, ze stósownemi do nich naukami, oraz czytania i przemówienia przygodne do parafijan, zebrane z dzieł: *ks. bisk. Woronicza, ks. Skargi, ks. Antonie-*

Zł. a. ct.

wicza i wielu innych, jak niemniéj z pism religijnych. Warszawa, 1854, 2 tomy, w 8-ce, str. 371 i 439 . . . . 7 50

2592. *Ewangielije i epistoły* na niedziele i wielki post i wszystkie święta, Wilno, (w druk. dyjec. ks. Misyjonarzów), 1838, w 8-ce, str. 468, opr. w skórę 1 25

1311. *Exauvillez d' M. B.* — Ksiądz pleban albo odpowiedzi na zarzuty parafijan przeciw religii. Wilno, 1835, w 8-ce, str. 302 . . . . . . 1 50

213. *Exercitium* pietatis Dei trini et unius magnae Matris atque sanctorum cultum complectens. Poznań, 1782, w 8-ce, str. 706, opr. w skórę 1 25

2734. *Faber Fryderyk Wilijam* ks. — The Blessed Sacrament: or the works and ways of God. Londyn, 1856, w 8-ce, str. 593, opr. 2 75

4738. *Faber Maciej.* O. T. J. — Auctarium operis concionum tripartiti. Kraków, 1647, (u Łukasza Kupisza,) in folio, (2 części niedzielna i świętalna), str. 603 i 280, indeksu kart 4, opr. w skórę 25 —
(z bardzo ładną ryciną tytułową; dedykowano księciu Karolowi Ferdynandowi, bisk. płockiemu i wrocławskiemu.)

4739. — Toż . . . . 17 —
(brak ryciny, tytułu i pierwszych 6 kart; w drugiéj części od str. 263 do końca regiestru na rogach uszkodzone.)

4740. — Toż . . . . 14 —
(brak ryciny, tytułu i pierwszych 13 kart; od str. 231 do końca indeksu uszkodzone.)

1057. — Concionum sylva nova seu auctuarium in *dominicas* totius anni. Kolonija, 1678, w 4-ce, str. 897 — daléj: *Concionum* sylva nova seu auctuarium *in festa* totius anni 1677, str. 452 i *Conciones funebres* str. 63, razem opr. w pargamin . . . . 15 —
(cały egzemplarz nieco od góry przez wilgoć uszkodzony.)

3208. — Opus de festis sanctorum totius anni concionum. Kolonija, 1642, w 4-ce, opr. . . . 5 75
(tytuł ładną ryciną ozdobiony, któréj róg faksymilowany, pierwszych 18-cie kartek przy grzbiecie znacznie uszkodzone, oraz 16-cie kart ostatnich — cały egz. od góry nieco opalony; karta tytułowa ozdobiona ryciną.)

4623. — Opus concionum tripartitum (pars hiemalis). Antwerpija, 1643, in folio, str. 871, opr. w skórę 5 75
(tytuł i aż do str. 73 z boku uszkodzone, brak ostatnich kilku kartek regiestru.)

2067. *Fabijani Karol* ks. — Kazania na niedziele całego roku. Na rok II-gi część I-sza i II-ga. Kalisz, 1787, w 8-ce, str. 415 i 361 . . . . 2 50
(brak w t. I-szym od str. 352—369 kazania na niedzielę II-gą po Wielkiéjnocy.)

2542. — Toż, tylko tom II-gi . . . . — 50
(Zawiera kazania od niedzieli świątecznéj do XXIV. po Świątkach, oraz kawałek kazania »na poświęcenie kościoła.« Brak karty tytułowéj, oraz od str. 354 do końca.)

3537. — Misyja apostolska. Kalisz, 1783, 3 tomy, w 8-ce, str. 598, 499 i 259, opr. 3 75

3538. — Toż, opr. 1 80
(w t. II-gim brak 2-ch kart przedmowy; cały egzemplarz na początku i końcu nieco przez robaki uszkodzony; w t. III-cim brak od str. 160 do 177.)

20. — Toż, w 8-ce, stron 499, opr. . . . . . 1 —
(tylko część II.; brak kartki tytułowéj.)

777. *Fabisz Wł.* ks. — Wiadomość o legatach i nuncyjuszach apostolskich w dawnéj Polsce (1075—1863) z wizerunkiem Ojca św. Pijusa IX. Ostrów, 1864 i 1866, w 8-ce, stron 374 . . . . . . 2 —

Zł. a. ct.

1805. *Falkowski C.* O. Dom. — Kazania roratne i na większe uroczystości N. Panny Maryi. Wilno, 1860, w 8-ce, str. 284. . . . . . . 2 —

3550. *Falkowski Jakób* O. Domin. — Trzy kazania na pierwszéj uroczystości błog. Piotra Kappucyjusza, wyznawcy zakonu kaznodz. Grodno, 1816, w 8-ce, str. 75 . . . . 1 25

1802. — Nowa kaznodziejska biblijoteka, zawierająca dwanaście tomów kazań. Wilno, 1823, w 8-ce, str. X., 500 i 517, opr. 2 50
(tylko tom I-szy i II-gi, zawierające kazania od niedzieli I-széj adwentu, do niedzieli XXIV. po Świątkach).

1791. — Ogród różany, w którym zawiera się duch nabożeństwa i religii. Wilno, 1829, (u O. O. Bazylijanów), w 8-ce, str. 613 . . . . . . 2 75

3584. *Falkowski Jakób* ksiądz, przyjaciel i ojciec głuchoniemych, czyli krótkie wspomnienie jego zasług. Warszawa. 1850, w 8-ce, str. 159 . . — 75

96. *Faunteus Maurenty Artur* ks. — Coenae Lutheranorum et Calvinianorum oppugnatio ac catholicae Eucharistiae defensio. Poznań, 1584, w 4-ce, str. 179 . . . . 12 —

2671. *Fauré J.* O. Domin. — Vie de Saint Louis Bertrand, religieux de l'ordre des Frères Prêcheurs. Paryż, 1852, w 8-ce, str. 296 . . . 1 25
(z portretem świętego).

4868. *Faustus* praesulei sideris influxus Il. R. D. Nicolaus Popławski, Episc. Livoniae et Piltinensis a tota missione Societatis Jesu praesentatus. Dynaburg, 1685, in folio, kart 16 . . . . . — 90

2631. *Favré* ks. — De la fréquente communion. Saint-Trond, w 16-ce, str. 152, opr. . . . . . — 50

701. *Fayot Fredéric.* — Histoire de Pologne depuis son origine jusqu'à 1831. Paryż, 1831, 3 tomy, w 16-ce, str. 216, 212 i 216, opr. 4 50

4805. *Felicitas* constans Poloniarum. Princ. Szaniawski, Episc. Crac., applaudente sub ingressum cathedrae Societatis Jesu collegiis. Kraków, 1721, in folio, kart 22 . . . . 1 —
(z herbem na całéj str.)

3553. *Felicyjan Floryjan* O. Karm. Bosy. — Kazanie na święto Niepokal. Poczęcia N. P. Maryi. Wilno, 1780, w 8-ce, kart 20 . . . . . . — 25

2157. *Fénélon F.* Arcybisk. — Les avantures de Thélémaque, fils d'Ulysse. Paryż, 1716, w 8-ce, str. XL. i 410, opr. w skórę 2 75
(z popiersiem autora i 4-ma miedziorytami.)

2168. — Dowody jawne o jestności Boga. Warszawa, 1772, w 8-ce. str. 39 . . . . — 50

3549. — List do Biskupa atrebateńskiego o czytaniu Pisma świętego w krajowych językach. Wilno, 1817, w 8-ce, str. 40. . . . . — 50

827. — Oeuvres philosophiques. Amsterdam, 1731, 2 tomy, w 8-ce, str. 368 i 477, opr. . . . 2 —
(z 2-ma portr. autora.)

2258. — Oeuvres spirituelles. Paryż, 1842, 2 tomy w 8-ce, str. XX. 574 i 557 . . . . 2 50
(w tomie I-szym brak tytułu.)

3716. — Piae et solidae reflexiones, pro singulis diebus mensis transl. a R. D. Petro Ruggieri, Canonico Varmiensi. Brunsberga, 1740, w 8-ce, str. 68, opr. w skórę 1 25

4644. *Ferrarius Lucius* O. Minor. — Prompta bibliotheca canonica, juridica, moralis, theologica, nec non ascetica, polemica, rubricistica, historica. Rzym, 1767, 8 t., str. XXII, 297, 362, 351, 388, 326, 416, 402, XXXIV, 100, in folio, opr. w pargamin . . . . 33 —

3390. — Toż. Rzym, 1757, 8 t., str. XXIV, 264, 256, 228, 227, 276, 228, 300, 216, 244, in folio,

Zł. a. ct.

oprawne . . . . 28 —
(tom I-szy od góry przez wilgoć poplamiony.)

4575. — Toż. Wenecyja 1778, 10 tomów w 3-ch voluminach, str. XXIX, 264, 248, 256, 228, 227, 276, 228, 300, 216 i 244, in folio, oprawne w skórę . . . . 30 —

4576. — Toż. . . . . 27 —
(w t. 10-tym brak str. 89—93.)

5340. — Toż, 8 t., w 3-ch voluminach. Bononija, 1758, folio, opr. w skórę, str. XXIV, 303, 364, 310, 321, 295, 447, 412, 394 . . . . 28 —

4581. — Toż opr. . . . . 10 —
(brak tomu IV. i V.)

5343. — Toż. Basani, 1672, 10 tomów., in folio, opr. w 5-ciu vol. w skórę, str. XXXII, 270, 251, 226, 276, 256, 228, 227, 302, 216, 275 . . . 20 —
(tom I-szy z wizerunkiem autora, in folio; tom III-ci i IV-ty z edycyi weneckiej; w t. IX-tym tytuł, 1 karta »Index« i od str. 1 do 58, a w t. X-tym od str. 230 do końca przez wilgoć od góry uszkodzone.)

4261. *Ferrarius J. B.* O. T. J. — Orationes. 1634, w 16-ce, str. 244, opr. w skórę . . . . . — 60
(brak karty tytułowej.)

71. *Fessler* bisk. — Die wahre und die falsche Unfehlbarkeit der Päpste. Wien, 1871, w 8-ce, str. 92 . . . . — 50

419. *Fichte J. G. et Niethammer F. J.* — Philosophisches Journal einer Gesellschaft Tetscher Gelehrten. 5 zeszytów (II., VI., XII. i XIII.) Jena und Leipzig, 1798, w 8-ce . . . . . — 50

5373. *Fidecki Antoni* ks. — Discipulus Christi D. Stanislaus Casimiritanus. Kraków, 1760, in folio, kart 14 . . . . 1 50
(z ryciną św. Stanisł. Kazim. na odwr. str. tytułu; ostatnia karta nieco uszkodzona.)

2499. *Fiedler K. A.* — Towarsny spewnik za serbski lud. Budziszyn, 1878, w 16-ce, str. 192 . . . — 90
(z nutami.)

3545. *Fierard Józef* O. T. J. — Zebranie nauk chrześcijańskich przez pytania i odpowiedzi, przekład ks. Dawida Pilchowskiego, ex-Jezuity. Wilno, 1776, w 8-ce, str. 472, opr. w skórę . 3 75

3547. — Toż, opr. w skórę 3 25
(brak ostatniej karty regiestru.)

2054. — Toż, opr. 2 25
(od str. 252 do końca poplamione, brak ostatniej kartki)

3560. *Filantropija* prawdziwa czyli chrześcijańska miłość św. Wincentego à Paulo, czterema kazaniami do naśladowania podana. Wilno, 1842, w 8-ce, str. 122 . . . . 1 —

1286. *Filipecki A.* ks. — Na niedziele całego roku kazania. Wilno, 1854, 4 tomy, w 8-ce, str. 470, 415, 373 i 375 . . . . 6 50

1951. — Toż. Wilno, 1839 i 1842, w 8-ce, str. 515, 451, 411 i 414 . . . . 6 —

3329. — Toż 4 50
(w tomie III. brak od str. 402—411.)

2138. — Toż. Lwów, 1783, w 8-ce, str. 789, opr. . 1 —
(tylko tom I-szy; zawiera kazania od Adwentu do W. Postu)

1516. *Filipowicz A.* ks. — Kazanie w oktawę solenney koronacyi cudownego N. Maryi Panny obrazu, w kościele Łuckim Wielebnych Oyców Dominikanów prowincyi polskiey. Poczajów, 1749, folio, str. 24 . . . . 1 50
(dedyk. J. W. Zagórskiemu, podstolicowi wołyńskiemu, z herbem »Pobóg«.)

1395. *Filipowicz J.* O. T. J. — Kazania na niedziele całego roku. Poznań, 1729, w 4-ce, str. 394, przytym razem opr. tegoż autora: *Kazania na święta* całego roku. Poznań, 1728, str. 206 . 6 —

1338. — Kazania na święta całego roku. Poznań, 1759, w 4-ce, str. 205, opr. 3 25

1385. — Toż. Poznań, 1737, w 4-ce, str. 203, opr. . 3 25

2001. *Filozofka* europejska przeciw chińskiemu mandarynowi, czyli odpowiedź na rozprawę o kobietach. Warszawa, 1820, w 8-ce, str. 93 . . — 60
(ded. cesarzowej austryjackiej; brzegi zanadto obcięte.)

414. *Finetti* O. T. J. — Nauki z historyi ewangielijnej, przekł. ks. J. Dziubackiego. Warszawa, 1858, 2 tomy, w 8-ce, stron 395 i 422 . . . 4 50

1117. *Flavigny* hr. — Nauki matki, dawane swym dziatkom, o religii i obowiązkach z niej wypływających. Warszawa, 1861, w 8-ce, str. 162 . . — 60

4774. *Flavius Joseph.* — Antiquitatum judaicarum libri XX. Bazylea, 1554, in folio, str. 886, opr. w skórę . . . . 5 —
(cały egz. przez wilgoć poplamiony, tytuł i 75 kart mniej i więcej, a ostatnie 3 karty znacznie uszkodzone.)

2136. — Opera omnia graece et latine. Lipsk, 1782, w 8-ce, 3 t., str. XXIV-557, 507 i 667, opr. w skórę 7 50

2471. *Fléchier* Biskup. — Oraisons funèbres. Paryż, 1803, 2 tomy, w 16-ce, str. 253 i 254 . . . 1 —
(w t. II-gim, brak kilku kart końcowych.)

813. — Panegyriques, sermons, discours et oraisons funèbres. Lyjon, 1775, w 8-ce, 3 t., opr. w skórę 2 25

563. — Sermons de morale. Lyjon, 1774, 2 tomy w 8-ce, str. 420 i 396, opr. w skórę 1 50

4410. *Fleury Claudius* ks. — Institutiones juris ecclesiastici de versione latina Gruberi. Monastér, 1774, w 8-ce, str. 561, indeksu kart 19 i *Riegger* P. J. — Principia juris ecclesiastici Germaniae. Monastér, 1774, str. 138, razem opr. w skórę 1 50
(pierwsze ozdobione portretem autora.)

2712. *Fleury* ks. — Histoire ecclésiastique. Paryż, 1758, w 8-ce, str. XLVIII i 550, opr. w skórę 1 —
(tom 18-sty od roku 1260—1300).

2515. — Katechizm historyczny większy na klasę III. i IV., przekład ks. Bielskiego, Pijara. Warszawa, 1834, w 8-ce, str. 275 . . . . 1 25

2680. — Obyczaje dawnych chrześcijan, przekład ks S. Bielskiego, Pijara. Część II-ga, Warszawa, 1811, w 8-ce, str. 237 . . . . 1 —

691. *Fleury Lamé M.* — L'histoire de France. Bruksella, 1844, w 16-ce, str. 411 . . . . . . — 75

700. — L'histoire moderne, racontée aux enfants. Bruksella, 1847, w 16-ce, str. 460 . . . . . 1 —

2717. — L'histoire du moyen âge, racontée aux enfants. Bruksela, 1852, w 8-ce, str. 420 . . . — 80

836. *Fonseca P.* O. T. J. — Institutionum dialecticarum libri octo. Ingolstadt, 1595, w 8-ce, str. 682, opr. w skórę z wyciskami . . . . 2 —

4952. *Fontana W. M.* O. Domin. — Constitutiones, declarationes et ordinationes capitulorum generalium S. Ordinis Praedic. ab anno MCCXX usque ad MDCL emanatae. Rzym, 1655, 2 t., in folio, str. 670, indeksu kart 20 i str. 357, razem opr. 7 50
(z bardzo ładną tytułową ryciną, oraz portretem autora)

4961. — Toż, opr. w skórę 6 75
(bez portretu i tytuł nieco od dołu uszkodzony.)

4964. — Toż, opr. . . . . 6 —
(bez portretu i ryciny.)

4965. — Toż, opr. w skórę 3 75
(bez portretu, ryciny i karty „ad lectorem« na str. 2/3 i 14/15 na dole uszkodzone, na str.

Zł. a. ct.

138/9 z boku uszkodzone. oraz w tomie II-im od str. 275 do str. 314 nieco, a od str. 315 do końca znacznie od góry uszkodzone.)

3109. *Fontanina Giusto* Arcivescov. d'Ancira. — Storia arcana della vita di fra Paolo Sarpi, Servita. Wenecyja, 1803, w 8-ce, str. XVI i 488 1 50

2602. *Fontanna* pięcią krwawémi strumieńmi płynąca albo nabożeństwo i odpusty należące do prześwietnego współbraterstwa pięci ran Pana Jezusowych. Częstochowa, 1821, w 8-ce, str. 154, opr. 1 50

2133. *Forster K.* — Dla każdego, kto z pracy żyje, krótki poradnik z pola moralności i ekonomii politycznej. Berlin, 1861, w 8-ce, str. 174 . . — 85

3018. *Foxius Jan* ks. — Oratio in synodo dioecesana crac. Kraków, 1621, w 4-ce, kart 6 . . — 75

3015. *Förster H.* ks. Biskup. — Homilije na niedziele całego roku kościelnego. Leszno i Gniezno, 1848, 2 tomy, w 8-ce, str. 313 i 338 . . . 3 75

3572. — Toż, tylko tom I-szy . . . . 1 —

1222. *Franciszek Jan od św. Józefa* ks. Pijar. — Kazania na różnych publikach. Kraków, 1741, folio, str. 582, opr. . . . . 5 —

1223. — Toż, opr. 3 75
(od karty tytułowej aż do str. 21 od dołu nieco przez wilgoć uszkodzony, brak 3-ch kart dedykacyi i ostatnich 2-ch kart indeksu.)

883. — Toż. . . . . 1 —
(brak tytułu i 7 kart dedykacyi i przedmowy, oraz od str. 352 do końca, a od str. 331 do 352 przy grzbiecie nieco uszkodzony.)

1500. — Nauka bez cenzury i t.d., to jest przykładem umierającego Zbawiciela siedmią ostatnich słów rezonującego wypróbowana, it.d. Kraków, 1736, w 4-ce, str. 182, opr. 2 75
(dedyk. J. Fr. Otwinowskiemu, star. szczerczowskiemu, z herbem »Gryf«.)

2887. — Opieka niezawiedziona św. Michała Archanioła w kazaniu na to święto mianym wypróbowana. Kraków, 1738, folio, kart 10 . . . — 75
(z dedyk. Mich. Stef. Jordanowi, wojewodzie bracławskiemu, z herbem »Trąby«.)

3444. — Przykłady z cnót i życia świętych Pańskich it.d., po różnych ambonach ogłoszone. Kraków, 1750, w 4-ce, str. 636, opr. . . . . 4 —
(z dedykacyją Maryi Józefie Sobieskiej, królowej polskiej.)

3445. — Toż, opr.. . . . . 2 —
(brak od str. 490 do końca i 6 kart regiestru.)

1371. — Traktament feralny i t.d. albo kazania postne na dyscyplinach niedzielnych miane. Wilno, 1729, w 4-ce, str. 415, opr. 2 50

1372. — Toż. 1 50
(od str. 83 od góry poplamione i przez to od str. 115 do końca trochę uszkodzone.)

4215. *Franciszek Ksawery* św. — Flores indici. Wiedeń, 1694, w 32-ce, kart 187, opr. . . . . — 75

4216. — Toż. Brunsberga, 1707, w 32-ce, kart 200, opr. — 90

4217. — Toż, opr.. . . . . — 40
(brak ostatnich 12-tu kart.)

4218. — Toż. Brunsberga, 1716, w 16-ce, str. 188, opr. — 90

4219. — Toż, opr.. . . . . — 60
(4 karty regiestru od dołu nieco przez myszy uszkodzone.)

4220. — Toż, opr.. . . . . — 25
(od str. 1—40, od 139—156 znacznie, a od str. 181 do końca regiestru nieco z boku od góry uszkodzony.)

3734. — Novarum epistolarum libri septem. Rzym, 1667, w 8-ce, str. 655, opr. w skórę . . . 2 75

1965. *Franciszek Salezy* św. — Droga do życia pobożnego, przekład O. J. K. Denhoffa. Warszawa, 1756, w 8-ce, str. 434 . . . . . . 1 75
(brak regiestru do V-ej części.)

2747. — Toż. Chełmno, 1769, w 8-ce, str. 474 . . 1 75
(brak jednej kartki »do Czytelnika«.)

459. — Toż. Kraków, 1679, w 4-ce, str. 419, opr. . 3 —

4321. — Epistola ad quaendam ecclesiae praesulem, in qua modem praedicandi ei describit. Warszawa, 1777, w 8-ce, kart 16 . . . . . . — 40

4322. — Toż, kart 15 i *Propositiones* theologicae kart 18, opr. . . . . — 50

1160. — Filotea, droga do życia pobożnego, przekład polski ks. A. Stabika. Berlin i Poznań, 1863, w 8-ce, str. 555, opr. w skórę 1 25

1112. — La vraie et solide piété. Tuluza, 1816, w 8-ce, str. 506 . . . . 1 —

377. — Listy duchowne na siedm ksiąg rozdzielone, z francuskiego przez zakonnice Nawiedz. N. Panny klasztoru warszawskiego przetłom. Warszawa, 1694, w 4-ce, str. 987, opr. w skórę 10 —

32. — Toż. Kraków, 1771, w 4-ce, stron 864, opr. 7 50

5116. — Philotea czyli droga pobożności, przekład ks. Kl. St. Herki. Kraków, 1741, w 4-ce, str. 442, opr. . . . . 4 —
(dedyk. Stef. Jordanowi, wojewodzicowi bracławskiemu, z herbem »Trąby«.)

1352. — Prawdziwe rozmowy duchowne. Wilno, 1764, w 4-ce, str. 505, opr. 6 25

1826. — Rozmowy duchowne o składzie apostolskim. Kraków, 1770, w 8-ce, str. 539, opr.. . . . 4 75

1386. — Traktat miłości Boskiéy we dwunastu księgach zawarty. Warszawa, 1750, w 4-ce, str. 912, opr. 9 50
(z dedyk. M. St. Kamieńskiemu, gien. wojsk koron., z herbem »Korwin«.)

1387. — Toż 7 50
(egz. gorszy, uszkodzony przez wypalenie dziury od kompaturki aż do str. 9-éj t.j. kart 10.)

3695. — Tractatus amoris divini. Waldsassi, 1741, 2 t., w 8-ce, kart 27, str. 542 i 546, opr. w skórę 3 —

2714. *François saint d'Assise.* — Prières, louanges et méditations. Avignon, 1859, w 16-ce, str. 68 — 25

452. *Franciszek św.* Seraficki i poeci włoscy z jego szkoły. Kraków. 1854, w 4-ce, str. 31 . . . — 25

303. *Franchis L.* — Controversiarum tam inter episcopos et regulares, quam inter regulares et laicos opus (część I.) Kraków, 1643, w 8-ce, stron 380, opr. 2 50

174. *Frankowicz M. J.* ks. — Vita beatae Cunegundis, regiae Hungariae principis, ac deinde reginae Poloniae et patronae. Tyrnaviae, typis academicis Societatis Jesu, 1744, w 4-ce, str. 162, opr. 3 —

4902. — Wizorunek świętej doskonałości przez łaskę Boską cudownie w wielkiej słudze Boskiej Błogosł. Kunegundzie, królownie węgierskiej, księżnie polskiej i t.d. jaśniejący. Kraków, 1718, in folio, str. 448, opr. w pargamin . . . . 18 —
(ostatnie 5 kart regiestru od góry cokolwiek przez wilgoć uszkodzone.)

750. *Franklin Benjamin.* — Nauki poczciwego Ryszarda czyli droga do pomyślności z przydaniem trzech innych pism tegoż autora, oraz powieści wschodniej pod tytułem: „Przyjaciele". Warszawa, 1827, w 8-ce, str. 58 . . . . — 50
(brak ostatniéj kartki.)

3233. *Fredro A. M.* — Vir consilii monitis ethicorum nec non prudentiae civilis. Kwów, 1730, w 4-ce, str. 648, opr. 3 75
(z ryciną tytułową.)

118. *Freisauff Ksaw.* O. Cyst. — Reflexio theologica contra erronea haereticorum dogmata.

Zł. a. ct.

Praga, 1746, str. 341, w 8-ce, oprawne w pargamin . . . . 1 —

35. *Freyssinous M. D.* ks. Biskup. — Conferences et discours inédits. Tournai, 1844, w 8-ce, stron 392, opr. 1 25

1296. — Obrona chrystyjanizmu. Warszawa, 1828, 4 tomy, w 8-ce, str. 291, 265, 302 i 338 . . 3 50

2650. *Frömrich Grzegorz.* O. Cysters. — Kurze Geschichte der ehemaligen Cistercienser Abtey Kamenz in Schlesien. Glatz, 1817, w 8-ce, str. 198 . . . . 1 50
(z 1-ną ryciną, przedstawiającą opactwo Kamenz, 1 tablicę statystyczną na str. 136 i na końcu 2 kopije listów.)

3745. *Fructus* hyemales sacri pro quotidiano usu, et sacratioribus anni festis. Cassoviae, 1743, w 8-ce, str. 511, w skórę . . . . — 75
(druk b. wyraźny; brak od str. 262—277.)

1887. *Frydrych Wincenty* ks. — Odezwy pasterskie przy sprawowaniu świętych Sakramentów, przy benedykcyjach z powodu odpustów i brackich nabożeństw, w potrzebach ważniejszych i przy obrzędach pogrzebowych. Przemyśl, 1830, w 8-ce, str. 358 . . . . 3 50

5401. *Frydrychowicz Dominik* ks. — Sanctus Hiacinthus Odrovasius. Kraków, 1688, in folio, str. 234 . . . . 1 —
(brak karty tytułowej, 7-ej karty, str. 85—86, 145—6, 163—4, 175—6, 193—4, 205—6, str. 233 przy grzbiecie znacznie uszkodzone, brak końca.)

1010. *Gagarin P. J.* O. T. J. — La Russie sera-t-elle catholique? Paryż, 1856, w 8-ce, str. 169, opr. 2 75

28. *Gail J. B.* — Nouvelle grammaire grecque à l'usage des lycées et autres écoles. Paris, 1813, w 8-ce, stron 284, opr. w pargamin . . . . — 75
(od str. 145—152 na dole atramentem zalana.)

1431. *Gajewski J.* ks. — W trzech stanach życia swego podobający się Bogu, niegdyś Biskup krakowski, a potym Cysters w klasztorze andrzejowskim św. Wincenty Kadłubek. Kraków, 1763, w 4-ce, kart 31 . . . . 1 —

2808. *Gajewski Kaz.* ks. — Nuntius terrestris B. Isaias Boner, Ord. Erem. S. Augustini, Regni Poloniae patronus. Kraków, 1695, folio, kart 7 1 50

3676. *Ganganelli* (Klemens XIV. papież) — Listy. Kraków, 1778, w 8-ce, t. I. i II., str. 386 i 467 opr. 2 75
(na czele portret autora.)

3677. — Toż 2 50
(bez portretu.)

3578. — Toż, opr. 1 25
(bez portretu i w t. II-gim brak str. 339—40, i od str. 354 do końca.)

837. — Toż, tylko tom I-szy . . . . 1 —

2695. — Lettres. Précédées de la vie de ce pontife, etc. Liège, 1776, w 8-ce, str. 382 . . . . . — 75
(tylko t. II-gi, z portretem autora.)

3023. *Ganganelli* (Papst Clemens XIV.) Seine Briefe und seine Zeit. Berlin, 1847. w 8-ce, str. 403 1 75

1142. *Gatey P.* O. T. J. — Catechisme critique, moral et politique. Wilno, 1774, w 8-ce, str. 132, i razem oprawione: *L'esprit* des esprits ou pensées choisies. Londyn, 1777, w 8-ce, str. 209 1 75
(dedyk. p. p. hr. Giezgayłło Zawiszom, starościcom starodubowskim.)

2039. *Gaume J.* ks. — Bóg jest moim udziałem, albo listy o wytrwaniu w dobrym po pierwszej komunii. Wilno, 1851, w 8-ce, str. 165 . . . . 1 25

1574. — Dzieje życia rodzinnego wszystkich starożytnych i tegoczesnych ludów, czyli wpływ chrystyjanizmu na stosunki rodzinne. Warszawa, 1858, 2 t., w 8-ce, str. XCIX, 265 i 515 6 75

135. — Wielki dzień się zbliża, albo listy o pierwszej Komunii świętej. Wilno, 1850, w 8-ce, stron 212 . . . . 1 25

949. — Historyja katakumb czyli Rzym podziemny. Warszawa, 1854, w 8-ce, str. 410 . . . . . 3 75
(na końcu karta z planami katakumb i kościołów.)

3612. — La peur du Pape ou le mot de la situation. Paryż, 1875, w 8-ce, str. 46 . . . . . — 25

4040. — La profanation du dimanche. Paryż, 1850, w 8-ce, str. 255 . . . . — 90

3625. — La révolution. Recherches historiques. Lille, 1878, w 8-ce, str. 180 . . . . — 75

1187. — Uwagi nad znieważaniem powszednią pracą niedzieli. Wilno, 1857, w 8-ce, str. 163 . . . — 75

3576. — Krótki wykład całej nauki chrześcijańskiej, dla dzieci poczynających siódmy rok życia i dla sposobiących się później do I-szej komunii, z dodaniem z tegoż autora rozmaitych modlitw, pod tytułem: Krótki dzień chrześcijanina, tłomaczyła z franc. Justyna hr. Czapska. Kowno, 1757, w 8-ce, str. 274 . . . . . . 1 75

228. *Gavairon O.* — Questions populaires d'actualité. Bruxelles, 1866, w 8-ce, str. 128 . . . — 30

1773. *Gawiński K.* ks. — Kazania na niedziele całego roku podług ewangielii świętej, stosownie do mszału rzymskiego rozłożone. Wrocław, 1826, 4 t., w 8-ce, str. 311, 299, 300 i 284 . 4 50

948. *Gawroński.* ks. — Historyja święta starego i nowego testamentu, według nauki świętego rzymsko-katolickiego Kościoła. Kraków. 1861, w 4-ce, str. 303, opr. . . . . 1 —
(z 24 rycinami.)

1979. — Prosty wykład nauki Kościoła świętego rzymsko-katolickiego. Kraków, 1861, w 4-ce, str. 262 2 —

1747. *Gaydziński M.* O. Franciszk. — Kazania na niedziele, od Zielonych świątek aż do Adwentu. Wilno, 1792, w 8-ce, str. 531 . . . . . 2 50

1745. — Kazania na niedziele całego roku. Supraśl, 1789, 2 tomy, str. 565 i 516, razem w t. II-gim oprawione tegoż: *Kazanie* na uroczystych egzekwijach po Stanisławie Aleksandrowiczu. Grodno, 1788, str. 39 . . . . 3 —
(w t. II-gim brak od str. 325 do 395.)

1746. — Toż, egz. kompletny, bez »Kazania« it.d. . 5 50

1798. — Kazania przygodne, świętne i moralne. Wilno, 1784, 2 t., w 8-ce, str. 310 i 314, opr. razem w skórę 3 50

1958. — Toż 2 75
(w t. I-szym ostatnie 3 karty dopisane.)

1799. — Toż . . . . — 80
(tylko t. II-gi, brak ostatnich 5 kart aprobaty.)

725. *Gazeau R. P. F.* — Histoire ecclesiastique. Paryż, 1875, w 8-ce, str. 204 . . . . . . — 40
(brak ostatniej karty indeksu.)

5426. *Gazeta codzienna.* Warszawa, 1861, wielkie folio, Nrów 233 do 18 września, opr. 1 50
(brak Nrów: 51, 53, 64—66, 73, 86—91, 93—4, 98, 102—106, 108—109, 113, 115—117, 124, 132, 145. 153—4, 166, 180, 185, 215, 219.)

5417. — *narodowa i obca.* Warszawa, 1819, in folio — 75
(są Nra: 77—129, 131—136 i 181—188.)

5415. — *górno-szląska.* Bytom, 1877, in folio . . . — 15
(tylko Nra: 96 do 102 włącznie.)

3080. — *korespondenta warszawskiego i zagranicznego* 5 75
(*z r. 1798* są Nra: od 27—31, 35—38, 40 do 51, 54—68, 74—98, 100—104, folio, zaś reszta in 4-to; *z r. 1880* są Nra: od 51—63, 67 i 8, 71—79, 81, 82, 84, 85, 91—95, 97, 99, 100 i 103; *z r. 1801:* 67—70, 72—80, 83, 85, 87,

Zł. a. ct

89, 92, 95, 97—99: *z r. 1802:* 44—49, 53—60, 62, 63, 65—78; *z r. 1804 I-sze półrocze:* od 26—52; *z r. 1807:* od 79—95; *z r. 1808:* od 1—52 i od 1—26; *z r. 1810:* brak Nr. 5—11, 13—17 i 19—23; *z r. 1811:* brak Nr. 1, 8, 9, 11, 22, 23, 46—50, 52—78, 85, 86, 88, 93, 98 101; *z r. 1815:* od 79—104; *z r. 1817:* brak Nr. do 52, 63, 66, 77.)

3113. *Gazeta krajowa.* Warszawa, 1794, w 4-ce i razem opraw.: *Gazeta wolna warszawska* z t. r. . . 1 50
(»Gazety krajowej« są Nra: 3—8, 10, 12, 28 i 31. — »Gazety wolnej« jest 63 Nra, brak tylko Nr. 36, 39, 46—52, 54, 62 i 63.)

3079. — *Wielkiego Księstwa poznańskiego,* w 4-ce . 1 75
(są Nra, *z r. 1833:* od 295—305 włącznie; *z r. 1834:* od 1—74 wł., brak Nr. 25, 31, 40, 50 i 60; *z r. 1836:* od 91—98 wł.; *z r. 1837:* od Nr. 1—74 wł., brak Nr. 4, 10—28, 37, 38, 40, 56—60; *z r. 1840:* od 11—15 wł.; *z r. 1841:* cały rocznik opr. (brak pierwszej karty, Nr. 25, 64; a *z r. 1846:* od 64—65 wł. 68, 69 i 71, in folio.)

2986. — *literacka.* Warszawa, 1821 i 1822, w 4-ce . 1 25
(*z r. 1821:* brak Nr. 29, 31, 32, 33, 34 i 36 do 39; zaś *z r. 1822:* Nr. 2, 6, 7, 11, 13—23, 27, 29, 30, 33—35, 38 do końca.)

2987. — Toż . . . . — 75
(*z r. 1821:* brak Nr. 7, 14—16, 19 i od 29 do końca.)

3383. — Toż . . . . — 50
(są Nr. od 32 (7 sierpień 1821) do Nr. 44, (10 grudnia 1822) brak Nr. 43 i 44, a 6 kartek są z boku trochę uszkodzone.)

2992. — *lwowska,* in 4-to, z lat 1826, 1839, 42, 43, 44, 45 i 1848, a in folio, 1878 r. . . . . . 4 —
(*z r. 1826:* brak Nr. 101—103 włącznie; *z r. 1839:* brak Nr. 32; *z r. 1842:* Nr 8—10 wł, 14—23 wł., 133—135 wł.; *z r. 1843:* brak Nr. 3—16 wł., 39, 41, 44—46 wł, 51, 52, 69, 108, 121, 122, 125—6, 131; *z r. 1844:* brak Nr. 1 do 7 wł., 15, 16, Nr. 18 uszkodzony, brak 20 do 25 wł., 27, 32, 34—38 wł., od Nr. 28—34 uszkodzone, Nr. 42 i 43 uszkodzone, brak Nr. 44, 47, 48—51 wł. uszkodzone, brak Nr. 52, 53, 59, 61—69 wł., 71, 72, 74—6, 78, 80—89 wł., (od Nr. 71—80 uszkodzone) brak 91—94 wł., 98 i 99, 101—3 wł., 106—133 wł., 139, (Nr. 138—40 uszkodzone i 142), 143—4 brak, 146, 148, 150—1 i 153, (Nr. 154 mocno uszkodzony); *z r. 1845:* brak Nr. 2, 5—7 wł., 10, 14—19, 22, 23, 31, 33—35, 37, 42—47, 49—54 wł., brak 61, 65, 71—73 wł., 87—90, 94—112, 119—122, 124—130, cały egz. mocno uszkodzony; *z r. 1848:* Nr. 51, 53, 83, 84 i od 103 do końca t. j. od 30 sierpnia; a *z r. 1878* są tylko: 6—8, 11—15 wł.)

5429. — *narodowa.* Lwów, in folio . . . . — 75
(*z r. 1848* są Nra: 31—32, 42, 64, 82—105, 125, 128, 137, 140, 143, 144, 153—155; a *z r. 1866:* Nr. 35, 43, 152 i 238; oraz *z r. 1867:* Nr. 145.)

5338. — *narodowa i obca.* Warszawa, 1792, in folio. 2 —
(brak Nrów 3, 8, 11, 25, od str. 83—88, do Nru 21 dodatek i do Nru 27, w Nrze 30 brak str. 181—184, do Nru 31 dodatek, Nr. 50—55 znacznie od góry uszkodzone.)

5413. — *polska.* Warszawa, w 4-ce, ... 1 50
(*z r. 1828:* są Nra od 92 (kwiecień) do 170 (czerwiec), a brak Nrów 110, 138, cały egz. wilgocią od grzbietu poplamiony, a od Nru 130 nawet nieco uszkodzony; *z r. 1829:* od Nr. 13—15 i 18—87; a *1830:* półrocze I-sze w którym brak Nr. 62, 63 i 64, cały egz. przez wilgoć przy grzbiecie poplamiony, a od Nru 110. do końca coraz bardziej uszkodzony.)

Zł. a. ct.

5430. — *powszechna.* Lwów, 1848, in folio . . . . — 25
(są Nra 34 (październik) 35—37, 39, 41, 42 45—49, 51, 52.)

3120. — *warszawska,* w 4-ce . . . . 10 —
(roczniki *z r. 1788:* Nr. 41 i 70 dopisane; *z r. 1789:* brak Nr. 1, 2, 5 i 47; *z r. 1790; z r. 1812:* brak Nr. 104; *z r. 1815:* kwartał I., II. i III.; *z r. 1816:* brak od Nr. 53—79 włącznie; *z r. 1817:* brak Nr. 34, 64; *z roku 1818:* brak Nr. 21, 102 i 104; *z r. 1819; z r. 1820; z r. 1821:* brak Nr. 11, 12, 122—156, 105—111, 160—166 i od 174 do końca; *z r. 1823:* brak Nr. 52—57, 65 i 72; *z r. 1824:* brak Nr. 105—6, 109, 110, 112, 114—116, 121 do 122, 125, 131—142, 144—156; *z r. 1825:* komplet; *z r. 1826:* brak Nrów 2, 3, 7—16, 27, 29, 30, 32—33, 38, 41, 46—62, 64, 68—90, 95—99, 101—103 i 172.)

5473. — Toż . . . . 5 —
(rocznik *z r. 1824:* brak Nrów 17, 18, 47, 48, 83, 97, 105—157, 181—187; a *z r. 1825:* brak Nru 17.)

3121. — Toż, luźne Nra . . . . 3 —
(*z r. 1779:* od Nr. 87—96; *z r. 1786:* od Nr. 20—95 niektóre; *z r. 1787:* Nr. 2, 3, 14, 19 i 53 uszkodzone; *z r. 1790:* od Nr. 55—104 i *z r. 1791:* do Nr. 59 razem opr; *z r. 1795:* od Nr. 4—26; *z r. 1804:* Nr. 18—25; *z lat: 1802—1804, 1806—1808 z r. 1810—1812:* po kilka Nrów; *z r. 1817:* z I. kwartału i od 53—78, od Nr. 53—59 przez wilgoć róg góry uszkodzony; *z r. 1820:* są od Nr. 17—77, 79—154 od początku aż do Nr. 121 przez wilgoć od dołu uszkodzone, a reszta poplamiona; i *z r. 1822, 1823, 1826 i 1827* luźne zeszyty.)

5335. — Toż, in folio, opr. . . . . — 75
(*z r. 1857:* od Nru 167 z 1 lipca do 333, brak Nrów: 171, 181, 183, 191 196, 197, 206, 207, 208, 218, 220, 222, 238, 272, 310—323 i 338—342.)

5410. — *wiejska.* Lwów, 1877, in folio, str. 18 . . — 15
(są Nr. 1—4.)

301. *Gąsiorowski W.* — Kościół archiprezbiteryjalny N. P. Maryi w Krakowie, opisany według źródeł archiwalnych tegoż kościoła. Kraków, 1878, w 8-ce, str. 108 . . . . — 40

3063. *Gefühle* de Gesellschaft Jesu bei dem Hinscheiden Weiland Seiner Majestät Franz I. Kaisers von Österreich. (B. m.,) 1835, w 4-ce, str. 46 3 50
(Bardzo rzadkie. Zawiera kantaty, treny i ody jezuickie po niemiecku, po grecku, po łacinie, po polsku i po francusku.)

215. *Gelarowski Bonaw.* O. T. J. — Kazania na niedziele całego roku i święta Chrystusowe. Poznań, 1737, w 8-ce, stron 593, opr. w skórę 5 —

2402. — Toż. Toruń, 1727, w 4-ce, str. 911, opr. . 5 75

3437. *Gengell G.* O. T. J. — Admiranda Jansenismi. Brunsberga, 1715, w 4-ce, str. 252 . . . . 2 75

3438. — Admiranda Lutheri. Praga, 1714, w 4-ce, str. 114, przytym: *Admiranda* Zwinglii et Calvini. Praga, 1717, str. 131 i *Admiranda* Jansenismi. Brunsberga, 1715, str. 252, opr. razem w skórę 4 75

132. — Admiranda Lutheri, tribus exposita tractatibus. Praga 1724, w 4-ce, str. 497, opr. w skórę 2 50

581. — Admiranda Zvinglii et Calvini, tribus exposita tractatibus. Praga, 1718, w 4-ce, str. 131, opr. 1 75

131. — Censura prophetiarum de romanis pontifi-

Zł. a. ct.

cibus. Leopoli, 1724, w 4-ce, stron 128, oprawne . . . . 2 —
5173. — De Constantino Magno, primo Christianorum imperatore Kalisz, 1726, w 8-ce, str. 89, opr. 1 25
3433. — De immortalitate animae humanae veritas. Kalisz, 1727, w 4-ce, str. 124 i *Tractatus* theologicus de judicio universali, tamże, str. 174, razem opr. 4 50
3436. — Defensio theologiae scholasticae contra Lutherum. Lwów, 1713, w 4-ce. str. 174, opr. . 2 50
130. — De immortalitate animae humanae veritas. Kalisz, 1727, w 4-ce, str. 124, opr. . . . . 2 —
623. — Eversio atheismi seu pro Deo contra atheos libri duo. Brunsberga, 1716, w 4-ce, str. 378, przytym: *Admiranda* Zwinglii et Calvini. Praga, 1717, w 4-ce, stron 131, razem oprawione w pargamin 4 50
3435. — Eversio atheismi seu pro Deo contra atheos libri duo. Brunsberga, 1716, w 4-ce, str. 378, opr. 3 75
4018. — Gradus ad atheismum. Brunsberga, 1717, w 8-ce, str. 108, opr. 1 50
4019. — Toż. Lwów, 1724, w 8-ce, str. 132, opr. . 1 50
5039. — De judicio particulari. Lwów, 1725, w 8-ce, str. 92 . . . . 1 25
5037. — Scrutinium unicae veritatis in historia triplici, scilicet: 1) de lapsu Sancti Papae Marcelini; 2) de sancto Dionysio Parisiensi; 3) de S. Gregorio Magno. Lwów, 1725, w 8-ce, str. 128, opr. 1 25
5032. — Toż, opr. . . . . — 75
(brak pierwszej karty z dedykacyją, a ostatnia karta nieco uszkodzona)
362. — Vindiciae Marianae innocentiae per enervationem propositionum quadraginta illibatae conceptioni Pretiosissimae Dei Parentis adversantium. Leopoli, 1725, w 4-ce, str. 216, opr. 3 50
129. — Tractatus theologicus de judicio universali. Kalisz, 1727, w 4-ce, stron 174, opr. 2 50
3796. *Geramb M. J.* ks. — Trzyletnia pielgrzymka do Jerozolimy, Egiptu i na górę Synai. Wilno, 1852, 3 tomy, w 8-ce, str. 279, 245 i 289 3 50
4353. — Toż, tylko tom III., opr. . . . . — 75
4468. — Podróż do Rzymu. Wilno, 1849, 2 tomy, w 8-ce, str. 174 i 147 . . . . 2 50
1620. *Gérando* (de) *J. M.* — O udoskonaleniu moralnym czyli o ukształceniu samego siebie, tłom. M. B. Szyszko. Mińsk, 1855. 3 t., w 8-ce, str. 273, 279 i 336 . . . . 4 50
23. — Opiekun ubogich. Warszawa, 1825, w 8-ce, str. 95 . . . . — 50
2440. *Gerarchia* della santa Chiesa cattolica apostolica romana in tutto l'orbe. Rzym, 1851, w 8-ce, str. XLIII, 249 i XXV . . . . . . — 75
3792. *Gérard Ch. & Liblin J.* — Les annales et la chronique des Dominicains de Colmar. Colmar, 1854, w 8-ce, str. 367 . . . . 1 75
2702. *Gerbet Filip* ks. — Considérations sur le dogme générateur de la piété catholique. Paryż, 1853, w 8-ce, str. 440 . . . . 1 50
136. — Rzecz o dogmacie Eucharystyi, katolickiej pobożności rodziców przedstawiona. Berlin, 1844, w 8-ce, stron 167 . . . . — 75
2662. *Geschichte* der durch die Wundmale Christi wunderbar begnadigten, annoch lebenden zwei tyroler Jungfrauen: Maria von Mörl, und M. Dominica Lazzari. Augsburg, 1843, w 8-ce, str. 101 . . . . — 75
541. *Giattina W. A.* — Leben des heiligen Alphons Maria Liguori. Wiedeń, 1842, w 8-ce, str. 452 (z ryciną) . . . . 1 —

Zł. a. ct.

34. *Giftschütz Fran.* ks. — Osnowa przepisanego w c. k. dziedzicznych państwach uczenia teologii pastoralnej, przekład ks. Mikoła Skorodyńskiego. Lwów, 1787, w 8-ce, str. 356 i 320, opr. 1 50
893. *Gillius Petrus* — Lexicon graeco-latinum. 1576, fol., opr. w skórę . . . . 5 —
(brak karty tytułowej i ostatnie 2 kartki nieco uszkodzone.)
4250. *Ginkiewicz Michał* O. T. J. — Zodiacus stellarum XII. sexies ambiens Mariam seu commentarii in Salve Regina canticum. Gdańsk, 1707, w 16-ce, str. 762, ... 2 50
(tylko tom I-szy opr., kawał tytułu od góry urwany.)
3124. *Ginter Antoni* ks. — Mater amoris et doloris, quam Christus in cruce moriens omnibus ac singulis suis fidelibus in matrem legavit, explicata per sacra emblemata, figuras scripturae quam plurimas, conceptus varios praedicabiles, S. S. Patrum sententias etc. Wiedeń, 1741, w 4-ce, str. 514, kart 14, opr. w skórę . . . 6 75
(ozdobiona 67-ma miedziorytami i 1 ładną ryciną tytułową.)
3149. — Toż, opr. w skórę . . . . 6 —
(bez ryciny tytułowej.)
3500. — Toż . . . . 5 —
(bez ryciny tytułowej, brak str. 15—16.)
3234. — Speculum amoris et doloris in sacratissimo Corde Jesu. Wiedeń, 1743, w 4-ce, str. 408, opr. . . . . 5 —
(ozdobiona 52-ma miedziorytami.)
433. *Giussano J. P.* — Leben des heiligen Carl Borromäus. Augsberg, 1836, 3 tomy, w 8-ce, str. 314, 164 i 224, opr. 1 75
686. *Giuvara P.* O. T. J. — Compendium manualis Navarri ad commodiorem usum tum confessariorum, tum penitentium confectum. Kolonija, 1594, w 16-ce, str. 514, opr. w pargamin . . — 75
1704. *Glażyński A.* O. T. J. — Kazania na niedziele całego roku, (tylko tom II-gi od niedzieli Wielkanocnej do IV. po Świątkach). Wilno, 1779, w 8-ce, str. 266, razem opr.; *Karpowicz M. Fr.* ks. — Kazanie na pogrzebie ciała św. pamięci Franciszki z Chaleckich Pociejowej. Wilno, 1774, str. 26 (od str. 16—26 trochę przepalone); dalej: *Piłsudski F.* ks. — Kazanie na pogrzebie św. pamięci Angieli z Piłsudzkich Frączkiewiczowej. Traszkuń, 1782, kart 14; i *Rudnicki I.* O. Dominik. — Kazanie na pogrzebie M. Wołodkowicza. Mińsk, 1780, str. 44 . . . . 1 50
1714. — Kazania na niedziele całego roku. Nieświeź, 1779, 3 t., w 8-ce, str. 267, 279 i 491, opr. . 1 50
(ded. księciu Karolowi St. Radziwiłłowi. W t. I-szym brak 2-ch kart regiestru, w t. II-gim brak od str. 208—241 i w t. III-cim brak karty tytułowej.)
1707. — Toż. 2 t., opr. 1 50
(brak tomu III-go)
1713. — Toż, tylko tom I-szy, opr. . . . . . . — 75
2123. *Glorie* (le) e le sventure della Polonia, narrate al popolo italiano da un esule. Milano, 1863, w 8-ce, str. 244 . . . . 1 25
1884. *Głuchowski J. B.* — La Pologne dans ses anciennes limites et l'empire des Russies en 1836. Paryż, 1836, w 8-ce, str. 468, opr. . . 3 50
(z jedną tablicą statystyczną i 2-ma kartami gieograficznemi.)
170. *Gładyszewicz M.* ks. — Rys życia i zasług księdza Mikołaja Janowskiego. Kraków, 1842, w 8-ce, stron 16 . . . . — 25

Zł. a. ct.

172. *Gładyszewicz M.* ks. — Życie św. Aurelijusza Augustyna, biskupa hiponeńskiego, Ojca i nauczyciela Kościoła bożego. Kraków, 1832, w 8-ce, str. 149 . . . . — 75
407. — Żywot błogosławionego Prandoty z Białaczowa, biskupa krakowskiego. Kraków, 1845, w 8-ce, str. 269, ... 1 50 (z wizerunkiem).
2187. — Toż . . . . 1 25 (bez wizerunku.)
70. *Głębocki Józ. Teodor.* — Zakłady ku ulżeniu cierpieniom bliźnich, obecnie w Krakowie istniejące. Kraków, 1852, w 8-ce, stron 365 . . 1 25
794. *Głos z Korony,* natchniony rokiem 1872. Kraków, 1873, w 8-ce, str. 38 . . . . — 15
3630. — *synogarlicy* na pustyni świata tego jęczącej, to jest nabożne duszy chrześcijańskiej rozmyślania. Lwów, 1741, w 8-ce, str. 496, opr. w skórę 2 50 (z ryciną P. Jezusa na Krzyżu.)
3634. — Toż. Lublin, 1758, w 8-ce, str. 438, opr. . 2 50
205. *Głowacki Ignacy* O. T. J. — Gladius evaginatus pro defensione immunitatis ecclesiasticae. Kalisz, 1725, w 4-ce, str. 425, opr. w skórę . 2 75
542. *Gmoinerus Xav.* — Institutiones juris ecclesiastici, Tomus I complectens jus ecclesiasticum publicum. Graetz, 1792, w 8-ce, str. 366, opr. . . . . — 50
3793. *Gobinet Karol* ks. — Przewodnik młodzieży chrześcijańskiej czyli nauka moralna na Piśmie świętym i Ojcach Kościoła ugruntowana. Warszawa, 1829, 2 t., w 8-ce, str. 297 i 266, opr. 3 25
3795. — Toż, egz. gorszy, opr. . . . . 2 25 (tytuł i ostatnia karta nieco uszkodzone, a str. 65 i 66 dopisane.)
196. *Godard Léon M.* l'abbé. — Les principes de 89. et la doctrine catholique. Paryż, 1863, w 8-ce, str. 230 . . . . — 75
1176. *Godlewski Fr.* ks. — Kazania niedzielne. Wilno, 1817, w 8-ce, str. 211, 176, 182 i 183, opr. 2 50 (2 tomy: II-gi i III-ci, każdy w 2-ch częściach.)
1960. — Kazania na uroczystości świętych Pańskich. Wilno, 1829, 2 tomy w 8-ce, str. 229 i 159, opr. 1 75
2002. — Toż . . . . — 75 (tylko tom I-szy.)
5203. *Godzinki* o Boskiej Opatrzności, w 8-ce, kart 20 — 25 (bez daty i miejsca druku.)
2574. *Goetz J.* — Wiktoryna, albo moc wiary, przełożył z niem. ks. A. Dietrich. Warszawa, 1861, str. 227, w 8-ce . . . . — 30
1924. *Golański St.* ks. — Boleslaus II-gus, rex Poloniarum, S. Stanislai, episcoli et martyris cracoviensis occisor. Kraków, 1735, w 4-ce, str. 181, opr. 3 50
1987. — Toż, opr. . . . . 1 — (karta tytułowa nieco uszkodzona i brak od str. 120 do końca.)
1918. *Golański F. N.* ks. Pijar. — Katechizm, czyli krótszy wykład pacierza. Wilno, 1809, w 8-ce, str. 67 . . . . — 60
5119. — Kazanie podczas żałobnego nabożeństwa przy uroczystym przeniesieniu zwłok ś. p. Dawida Pilchowskiego, bisk. echineńskiego Wilno, 1805, w 8-ce, str. 30 . . . . — 20 (brak końca.)
5053. — Kazanie na nowy rok 1800. Wilno, w 8-ce, str. 23 . . . . — 25
1696. — Kazanie na dzień świętego Kazimierza, w katedrze wileńskiej miane. Wilno, 1811, w 8-ce, kart 12 . . . . — 50
1932. — Toż. Wilno, 1790, w 8-ce, kart 18 . . . — 20 (ded. księciu Al. Sapieże; brak końca.)

Zł. a. ct.

1753. — Materyjał kaznodziejski dla pomocy zbawiennego opowiadania słowa boskiego, służyć mogący do kazań, nauk, albo homilij na święta i szczególne uroczystości i niedziele całego roku. Wilno, 1813, w 8-ce, str. 564 . . . . 5 75
3213. *Golian Zygmut J.* ks. — Baczność katolicy! Kraków, 1860, w 8-ce, str. 46 . . . . . . — 40
405. — Kazanie na pogrzebie ś. p. Heleny z Turnów gienerałowéj Dembińskiéj. Kraków, 1860, w 8-ce, str. 15 . . . . — 15
426. — Listy do »Przeglądu powszechnego« lwowskiego, w sprawie księdza Serwatowskiego. Kraków, 1861, w 8-ce, str. 14 . . . . . . — 15
3168. — Moderanci wobec Kościoła narodu i dziejowéj przeszłości. Lwów, 1871, w 8-ce, str. 37 . — 25
322. — Nieprzyjaciele sprawy papieskiéj, stawieni wobec prawdy dziejowéj. Rozbiór broszury pod tytułem: Papież i Polska. Kraków, 1860, w 8-ce, str. 164 . . . . — 75
2413. — Słowo w ruinach kościoła św. Trójcy z okoliczności poświęcenia pierwszego kamienia pod nowe filary tegoż kościoła. Kraków, 1858, w 8-ce, str. 11 . . . . — 25
4554. *Goltz Adam.* — O wiejskich ochronkach. Warszawa, 1861, w 8-ce, str. 46 . . . . — 90
2053. *Gołda A.* ks. — Austryja i Polska. Kraków, 1878, w 8-ce, str. 140 . . . . — 40
720. *Gołdonowski Andrzéj* ks. — Diva Claromontana. Kraków, 1642, w 8-ce, str. 304 . . . . 3 — (brak karty tytułowéj.)
4497. *Gołecki Kaz.* ks. — Kazanie kończące nabożeństwo pochowania kości przeniesionych z katedry poznańskiéj do kościoła kollegijaty Panny Maryi. Poznań, 1786, w 8-ce, kart 15 . . — 30
1240 *Gołembiowski Chr.* O. Z. Aug. — Głos wołającego na puszczy Augustynijańskiej, to jest kazania na wszystkie niedziele całego roku Lwów, 1757, folio, str. 500, opr. 4 75
907. — Toż, opr. . . . . 3 25 (brak karty tytułowej).
4446. *Gołuchowski Józef.* — Dumania nad najwyższémi zagadnieniami człowieka. Wilno, 1861, 2 tomy w 8-ce, str. 603 i 480, opr. . . . . . 4 —
56 *Gondek Feliks* ks. — Wspomnienia z pielgrzymki do Ziemi św. w r. 1859 odbytéj. Bochnia, 1860, str. 242, opr. . . . . — 50
*827. — Toż. Kraków, 1862, z portretem autora str. 268 . . . . — 60
2091. *Goniec krakowski,* Dziennik polityczny, historyczny i literacki z r. 1828 kwartał I, II i IV. rocznik 1829 cały, a z r. 1830 kwartał I i IV 5 — (z r. 1828, brak I-go Nr.; w kwartale III-cim z r. 1829 jest »Polonez« z motywów K. Lipińskiego z tegoż popiersiem.)
3092. — Toż, I kwartał z 1829 r. . . . . — 75 (z portretem Mikołaja I-go.)
5220. *Gonsowski Ignacy.* — Myśli człowieka z wolą Boską złączonego żadnémi przypadkami nieumartwione, wierszem polskim opisane. Wilno, 1761, w 4-ce, kart 28 . . . . — 75
4419. *Gonzalez Ant.* ks. — Summarium privilegiorum Ordinis Praedicatorum a S. Sede Apostolica concessorum ab anno 1216, in quo ordo fuit confirmatus. Rzym, 1670, w 4-ce, str. 212 opr. 4 —
1361. *Gorzyński J. A.* ks. — Nowy odgłos chwały świętych boskich, obiwszy się o skałkę Stanisława św. na cały świat polski wychodzi, to jest kazania na wszystkie święta roczne. Częstochowa, 1717, w 4-ce, str. 766 opr. . . . 6 —
1362. — Toż. . . . . 2 75 (brak od str. 364—391 i całego regiestru.)

Złt. a. ct.

489. *Gorzyński A. J.* ks. — Toż. Częstochowa, 1716, w 4-ce, str. 758, opr. . . . . 3 —
(Od str. 3 do 17 u góry mocno uszkodzone, a od 257 do 531 od dołu.)
490. — Toż . . . . 2 —
(brak karty tytułowej, pierwsze 5 kart mocno uszkodzone, dalej do str. 83, od góry i ostatnia karta indeksu.)
4811. — Niezwyczajny prodigalista, bo szczęśliwy nader i chwalebny Benedykt św. i t. d. kazaniem, ogłoszony. Kraków, 1716, in folio, kart 10 . — 60
(ded. ks. T. Zielonackiemu, przeorowi tynieckiemu.)
3840. — Respirium viatorum in solitudine spirituali. Kraków, 2704, w 8-ce, 608 . . . . . . 3 75
3841. — Toż, opr. 2 25
(brak karty tytułowej i pierwszej karty dedykacyi, a 3 kartki ostatnie nieco przez robaki uszkodzone.)
2819. — Vesuvius flammius amoris divini ardens D. Simon Lipnicius. Kraków, 1718, folio, kart 8 1 50
(dedyk. ks. K. St. Radziwiłłowi, z jego herbem.)
2820. — Toż . . . . — 75
(orzeł z herbu wycięty, przez co i tytuł zepsuty.)
1477. — Żywy wzór apostolstolskiey doskonałości B. Stanisław Kazimierczyk. Kraków, 1702, w 4-ce, str. 164 opr. . . . . 12 —
(Brak ryciny św. Stanisława Kazimierczyka; dedyk. Jadw. Lanckorońskiej, wojew. radomskiej; druk gocki.)
2742. *Gorżkowski Maryjan.* — Przegląd kwestyj spornych o Rusi. Kraków, 1876, w 8-ce, str: 141 — 60
3830. *Gość* w Ciążeniu, 1817 r. kart 5, w 8-ce . . — 25
(Wiersz, dedykowany ks. Arcyb. Gniezn. Ign. Raczyńskiemu.)
2308. *Goslicius* Grimalius Laurentius — De optimo senatore libri duo. Wenecyja, 1568, w 4-ce, kart 83, opr. . . . . 15 —
(ostatnie 4 karty indeksu od dołu uszkodzone.)
5293. *Goślicki Wawrzyniec* ks. — Mowa duchowieństwa koronnego na Sejmie warszawskim, do króla J. M. w 4-ce kart 2 . . . . — 50
(bez miejsca i daty druku, druk gocki.)
1038. *Gosselen* ks. — Władza papieża w średnich wiekach (tłómaczył dr. W. Godlewski.) Kraków, 1869/70, 2 tomy, w 8-ce, str. 170 i 177 . . 2 50
4592. *Goszkowski P. K.* — Fons in aestumartis et solis aresconti Sarmatiae in refrigerium scaturiens D. Simon de Lipnica. Kraków, 1716, in folio, kart 6 . . . . — 90
5375. — Zodiacus solis sapientiae D. Thomas Aquinas, Doctor angelicus. Kraków, 1722, in folio, kart 9 — 60
5105. *Gousault* ks. — Portret damy poczciwej, rozsądnej i prawdziwie chrześcijanskiej. Kraków, 1779, w 8-ce, str. 191, opr. . . . . 1 —
(brak połowy ostatniej karty regiestru.)
430. *Gousset* kard. — Mandement pour le carême de l'année 1865. Reims, 1865, w 4-ce, str. 22 — 15
431. — Mandement pour la publication du jubilé, accordé par les lettres encycliques de N. S. Père le Pape Pie IX du 8 decembre 1864. Reims, 1865, w 4-ce, str. 19 . . . . — 15
1569. *Góra Kalwaryja* czyli nowy Jeruzalem, położona dziś w gubernii warszawskiej, obwodzie warszawskim, powiecie czerskim. Opis historyczno-statystyczny. Warszawa, 1854, w 8-ce, str. 100, opr. 1 25
318. *G(órski) L.* — Listy o Rzymie do Antoniego Edwarda Odyńca. Kraków, 1878, w 8-ce, str. 128 1 25
3014. *Görres Joseph.* — Kirche und Staat. Weissenburg, 1842, w 8-ce, str. 230 . . . . 1 —

Złt. a. ct.

3013. *Görres J.* — Die Wallfahrt nach Trier. Regensburg, 1845. w 8-ce, str. 208 . . . . . . — 75
319. *Göschl J.* dr. — Festtagspredigten für gebildete Katholiken. Würzburg, 1833. w 8-ce, str. 290 — 75
2007. *Grabowski A.* — Groby, trumny i pomniki królów polskich w podziemniach i wnętrzu katedry krakowskiej na Wawelu. Kraków, 1868, w 8-ce, str. 104, opr. 1 50
(na końcu 4-ry ryciny.)
2047. — Kraków i jego okolice. Kraków, 1844, w 8-ce, str. 570, opr. 1 75
4585. *Grabowski Manswet* O. Bern. — Charakter Pański, nieśmiertelną chwałę św. Pańskich reprezentujący, herbowną literą Abdank wypisany. Poznań, 1739, in folio, str. 356, opr. . 3 —
(Kazania na uroczystości św. Pańskich. Brak str. 97—101. Dedyk. hr. Stef. Wychowskiemu, staroście Niechorowskiemu.)
4599. — Godziny kaznodziejskie w niedziele całego roku nieszpornemi kazaniami wymierzone. Poznań, 1747, in folio, str. 272, opr. w skórę . 3 75
(dedyk. ks. H. St. Turno, opatowi przemyskiemu, z herbem jego).
3281. — Iluminacyje kaznodziejskie, nieszpornemi kazaniami odświętnemi, w 4-ce, str. 328 . . . 3 50
(bez miejsca druku.)
4792. — Meta w terminie szczęśliwej wieczności świętym Pańskim naznaczona. Poznań, 1739, in folio, str. 356, opr. . . . . 4 —
(Kazania świętalne, ded. ks. Piotrowi Mirowskiemu, kan. regul.)
1615. *Gracyjan Hieronim* a Matre Dei O. Karmel. — Lampa zapalona, dusze zakonne do powinnych należytości ku Bogu, bliźniemu, własnej duszy y zachowania ślubów oświecająca. Lwów, 1723, w 8-ce, str. 66, kart 4 . . . . 1 50
1201. — Nauka zbawienna o sposobach postąpienia w zakonney doskonałości, przekład O. Ludwika Hryncewicza, Prowincyjała litew. zakonu św. Domin. Wilno, 1773, w 8-ce, str. 64, opr. 1 25
8527. *Graduale* pro exercitatione studentium. Wilno, 1742, w 4-ce, kart 23 i *Antiphonale* ad psalmos juxta ritum S. romanae Ecclesiae decantandos neccessarium, kart 49, razem oprawne 2 75
(z nutami.)
4655. *Gramatyka* albo krótki i łatwy sposób nauczenia się języka włoskiego. Warszawa, 1809, w 8-ce, str. 176 . . . . 1 75
4656. — Toż. Warszawa, 1782, w 8-ce, str. 171 . . 1 75
4717. *Gramatyka francuska.* Wilno, 1825, w 8-ce, 2 części, str. 198 i *Grammaire française* str. 176, razem opr. . . . . 1 —
(w cz. II-giej brak str. 11—15 i 125—6.)
4725. — Toż . . . . — 75
(tylko »Gramatyka francuska« str. 198.)
4726. — Toż . . . . — 25
(tylko »Gramatyka francuska« brak str. 11—15, 83—87, i od str. 194 do końca — a cały egz. z boku uszkodzony przez zbytnie obcięcie.)
4694. — krótko zebrana dla uczących się języka francuskiego. Mohilew, 1874, w 8-ce, str. 124, opr. w skórę 2 75
(tytuł nieco uszkodzony.)
4702. — Toż. Połock, 1810, w 8-ce, str. 185 . . . 1 75
2612. — Toż. Połock, b, r., w 16-ce, str. 190, opr. . 1 50
4730. — Toż. Wilno, 1791, w 16-ce, str. 192, opr. . 1 75
4731. — Wilno, 1825, w 16-ce, str. 232 . . . . . 1 —
4732. — Toż. Wilno, 1828, w 16-ce, str. 232 . . . 1 —
4705. — dla poczynających się uczyć języka francuskiego w szkołach Soc. Jezu. Warszawa, 1766, w 8-ce, str. 152 . . . . 1 75

Zł. a. ct.

4693. *Gramatyka francuska* dla pożytku uczącej się młodzieży. Kalisz, 1810, w 8-ce, str. 230 . . 1 50
4723. — Toż. Wilno, 1806, w 8-ce, str. 250 . . . 1 50
5164. — Toż. Wilno i Warszawa, 1811, w 16-ce, str. 244 . . . . 1 50
4727. — Toż . . . . — 75
(brak od str. 11—15.)
4728. — Toż. Wilno, 1820, w 16-ce, str. 238, opr. . 1 50
4729. — Toż, opr. . . . . 1 —
(brak str. 23/4.)
4719. — dla młodzi uczącej się in Coll. nob. Scholarum piarum. Wilno, 1776, w 8-ce, str. 83 i *Abregé* des vertus, des passions, des devoirs envers soi même et envers les autres, str. 94 1 75
4720. — Toż, opr. 1 25
(w Gramatyce brak ostatniej str. 83.)
4721. — Toż. Wilno, 1799, str. 95 . . . . 1 50
(tylko sama Gramatyka.)
4272. — Toż . . . . — 75
(brak od str. 22—27.)
4712. — teoryczno-praktyczna. Warszawa, 1818, w 8-ce, str. 308 . . . . 1 75
4713. — Toż. Warszawa, 1823, w 8-ce, str. 319 . . 1 75
4708. — Toż. Warszawa, 1816, w 8-ce, str. XXIV i 400 — 75
(tytuł z boku nieco uszkodzony, oraz brak str. 389/90 i 395/6.)
4709. — Toż, Warszawa, 1819, w 8-ce, str. XXIV i 400, opr. 1 75
4710. — Toż. Warszawa, 1826, w 8-ce, str. XXIV i 340 1 75
4711. — Toż, opr. . . . . — 75
(brak od str. 328 do końca.)
4704. — *francusko-polska.* Warszawa, 1750, w 8-ce, str. 283, kart 16, opr. 1 25
4706. — Toż. Warszawa, 1772, w 8-ce, str. 247, opr. 1 50
4707. — Toż, opr. . . . . — 75
(brak str. 239/40.)
3918. — Toż. Warszawa 1763, w 8-ce, str. 278, opr. 1 50
4703. — *języka francuskiego* dla pożytku uczącej się młodzi krótko zebrana. Połock, 1817, w 8-ce, str. 171 . . . . 1 50
4460. — Toż. Wilno, 1807, w 8-ce, str. 104 . . . 1 25
4667. — *łacińska* do potrzeby szkół polskich zastosowana. Wrocław, 1819, w 8-ce, str. XVIII i 319 1 50
4668. — Toż . . . . 1 —
(tytuł i 4 piórwsze oraz 4 ostatnie karty nieco przez robaki uszkodzone).
4669. — *ad usum scholarum piarum* editio emendatior. Wilno, 1797, w 8-ce, str. 213, opr. . . 1 50
4670. — Toż, opr. . . . . 1 —
(20 kartek z boków nieco uszkodzonych.)
4671. — Wilno, 1807, w 8-ce, str. 239, opr. . . . 1 —
(brak str. 183/4.)
4672. — Toż. Wilno, 1814, w 8-ce, str. 239, opr. . 1 25
4678. — dla użytku młodzieży polskiej. Poznań i Warszawa, 1824, w 8-ce, str. 285, opr. 1 25
4662. — *języka łacińskiego.* Lublin, u księży Trynitarzów, 1801, w 8-ce, str. 194. opr. 1 75
2106. — *łacińska księży Pijarów.* Warszawa, 1817, w 8-ce, str. 293, opr. 1 75
2105. — *łacińsko-polska pijarska,* dawne wydanie. Warszawa, w 8-ce, str. 265 i *Prawda katolicka* to jest katechizm rzymski, kart 14, razem oprawione . . . . — 50
(brak tytułu i pierwszych siedmiu kart, oraz ostatnie dwie karty nieco uszkodzone; brak ostatnich kart katechizmu.)
4665. — *łacińska pijarska.* Połock, 1825, w 8-ce, str. 234; *Scite* et sapienter dicta. kart 8; *Krótki wykład* początków arytmetyki, str. 36 i *Katechizm* z rozkazu Klemensa VIII. przez Roberta Belarmina, str. 29, razem opr. 2 50

Zł. a. ct.

4666. — Toż, opr. 2 25
(w katechizmie brak od str. 20—27: sposobu służenia do Mszy św.)
4673. — Toż. Wilno, 1818 w 8-ce, razem str. 264, opr. 2 50
4674. — Toż. Wilno, 1821, w 8-ce, str. 264 . . . 2 50
4675. — Toż, opr. 2 25
(brak ostatniej karty »Nabożeństwo, które przed zaczęciem szkół dzieci odprawować zwykły«.)
4676. — Toż. Wilno, 1826, w 8-ce, str. 272 . . . 2 50
4677. — Toż. Warszawa, 1804, w 8-ce, str. 288 . . 2 50
1575. — *języka niemieckiego.* Lwów, 1875, w 8-ce, str. 156, opr. . . . . — 90
4977. — dla młodzi polskiej, w szkołach Akademii wileńskiej. Wilno, 1777, w 8-ce, kart 108, opr. 1 25
4978. — Toż. Wilno, 1791, w 8-ce, str. 298, opr. . 1 75
4979. — Toż, opr. . . . . — 50
(brak str. 43 i 44, oraz od str. 283 do końca.)
4980. — Toż. Wilno, 1783, w 8-ce, kart 108, opr. . 1 25
5025. — Toż. Wilno, 1774, w 8-ce, kart 130 . . . 1 26
4976. — z przydatkiem wokabuł, rozmów i listów. Wilno, 1762, w 8-ce, str. 174 . . . . . . 1 50
4988. — podług ustaw J. K. Gottscheda. Warszawa, 1795, w 8-ce, str. 343, opr. 1 75
4989. — Toż, opr. . . . . — 75
(brak od str. 338 do końca).
4971. — *polsko-niemiecka,* w której znajdują się prawidła tego języka, różne rozmowy, krótkie powieści, listy bajki i satyry z dykcyjonarzykiem. Połock, 1801, w 8-ce, str. 126 i *Schönberg M.* O. T. J. — Lehrreiche Gedanken mit kleinen Begebenheiten zur Bildung eines edlen Herzens in der Jugend. Połock, 1802, str. 101, raz. opr. 2 —
4972. — Toż, opr. 1 75
(w »Lehrreiche Gedanken« brak ostatniej karty regiestru.)
4973. — Toż. Sama »Gramatyka.« Połock, 1793, w 8-ce, str. 208, opr. 1 50
4974. — Toż, opr. 1 25
(brak ostatniej karty str. 207/8.)
4975. — dla uczącej się tego języka młodzi, krótko dokładnie i jasno ułożona. Połock, 1789. w 8-ce, str. 98 . . . . 1 50
3209. *Gran Henricus* ks. — Magnum speculum exemplorum ex plusquam septuaginta auctoribus. Wenecyja, 1618, w 4-ce, kart 33 i str. 797, opr. w skórę 5 50
1914. — Toż. Wenecyja, 1605, w 4-ce, kart 38 i str. 797, opr. w skórę. 5 50
3811. — Toż. Brixiae, 1604. w 8-ce, kart 38 str. 797, opr. w pargamin 5 75
2387. *Grandclaude Eug.* ks. — Breviarium philosophiae scholasticae. Paryż, 1863, 2 tomy, w 8-ce, str. VIII. 339 i 352 . . . . 2 75
2969. *Gratiae* immortales potentissimo Poloniarum et Sveciarum regi Vladislao IV. Kraków, 1634, folio, kart 11 . . . . — 90
(z herbem Polski na drugiej stronie tytułu.)
1864. *Gratry A.* ks. — Filozofija składu apostolskiego. Warszawa, 1863, w 8-ce, str. 252 . . . 1 75
2661. — Der Herr Bischof von Orleans und der Herr Erzbischof von Mecheln. Münster, 1870, 4 części (listy) w 8-ce, str. 52, 51, 48 i 62, opr. . — 60
955. — Moralność i zasadnicze prawo historyi. Kraków, 1869, w 8-ce, str. 439 . . . . . . 1 75
316. — La Pologne (Extrait de la »Paix«). Paryż, 1861, w 8-ce, str. 47 . . . . — 60
3000. *Grau R. F.* ks. — Semiten und Indogermanen in Ihrer Beziehung zu Religion und Wissenschaft. Eine Apologie des Christenthums vom Standpunkte der Völkerpsychologie. Stuttgart, 1864, w 8-ce, str. 244 . . . . 1 —

Zł. a. ct.

4990. *Grauerd Arnold.* — Gramatyka niemiecka. Wilno, 1824, w 8-ce, str. 92 . . . . 1 —

1001. *Grave-Hellin Felix.* — Histoire du Très-saint Sacrament de miracle. Bruksela, 1871, w 8-ce, str 479 . . . . 2 50
(z ryciną.)

4231. *Gravina Josehp Maria* O. T. J. — Jesuita rite institutus piis exercitationibus S S. patris Ignatii de Loyola. Panormi, 1746, 2 tomy, w 16-ce, str. CX, 316 i 498, opr. w pargamin 2 50

3388. *Gravois M. A.* O. Refor. — De ortu et progressu cultus ac festi Immaculati conceptus Beatae Dei Genitricis Virginis Mariae. Lucae, 1762, in folio, str. VIII, 191 i 124, opr. w parg. 5 50

523. *Gretsch A.* O. Benedyktyn. — Predigten auf die heilige Fastenzeit. Grätz, 2 tomy, 1833, w 8-ce, str. 220 i 222 . . . . 1 50

2564. *Grochowalski Andrz.* ks. — Kazanie na pogrzebie Macieja Lanckorońskiego, wojewody bracławskiego i t. d. Kraków, 1790, w 8-ce, kart 38 — 50

3932. *Grodicius Stanisl.* O. Bernardyn. — Pax religiosa. Poznań, 1692, w 8-ce, str. 146, opr. . 1 75

2151. — Quadruplices conciones. Kraków, 1607, w 8-ce, str. 386, opr. 3 75

2103. — Źwierciadło starożytnój zakonności. Toruń, 1698, w 8-ce, str. 508 i 2 karty, opr. . . . 4 50
(brak karty tytułowéj.)

1292. *Grodzicki Tomasz* ks. — Mowy parafialne w kościele św. Jędrzeja miane w Warszawie, dla wygody niémogących być na kazaniach. Warszawa, 1795, 4 tomy, w 4-ce, str. 454, 364, 456, 212 i 230, opr. 7 50

1980. — Toż, tylko część III-cia . . . . 1 —
(karta tytułowa, regiestr, pierwsza kartka oraz ostatnie pięć nieco uszkodzone.)

4545. — Toż, tylko tom III. i IV., opr. 2 75

1078. *Grodziński N.* — Diva Virgo Cracoviensis Carmelitana in arenis seu violeto toto regno Poloniarum miraculis celeberrima. Kraków, 1669, fol., str. 225 . . . . 9 25

1070. — Toż. 8 50
(nieco z jednego rogu przez wilgoć uszkodzony.)

1068. — Toż. . . . . 5 —
(tytuł i przedmowa uszkodzone, cały egz. nieco zrobaczywiały.)

2443. *Grossi G.* — La scuola o la bibliografia di monte Casino. Saggio istorico. Neapol, 1820, w 8-ce, str. VIII. i 224, opr. 2 75

1297. *Grou P.* ks. — O duchu i cechach prawdziwéj pobożności, z przydaniem o pokoju duszy. Warszawa, 1830, w 8-ce, str. 185 . . . . . . 1 50

3565. — L'intérieur de Jésus et de Marie. Paryż. 1824, 2 tomy, w 8-ce, str. 433 i 401, opr. . . 2 50

1157. — Maximes spirituelles. Lyjon i Paryż, 1840, w 8-ce, str. 347 . . . . — 75

3925. — Manuel des âmes intérieures. Paryż, 1833, w 8-ce, str. 188 . . . . — 65

2738. *Groza A. K.* — Rusałka na r. 1841. Wilno, w 8-ce, str. 237 . . . . 1 25

874. *Gruber T.* O. Paulin. — Kazania adwentowe w materyi o sądzie ostatnim, tudzież na niektóre uroczystości w Kościele św. Częstochowa, 1781, w 8-ce, str. 230 i razem oprawione w skórę tegoż: *Kazanie* na uroczystość N. Maryi Panny Opieki, przy wprowadzeniu Jéj obrazu do kolegijum nobilium pod tytułem téjże opieki założonego w Trzemesznie, 1778, str. 30 . . 2 25

1749. — Kazania niedzielne. Częstochowa, 1778, 3 tomy, w 8-ce, str. 506, 438 i 314, opr. . . . 6 —

1750. — Toż 1 75
(tylko tom I; zawiera kazania od niedzieli wśród oktawy Bożego narodzenia do niedzieli 1-széj po Wielkiéjnocy.)

1751. — Toż, opr. . . . . 1 —
(tom I; egz. poplamiony wilgocią, tytuł trochę uszkodzony.)

1752. — Toż, opr. 1 75
(tylko tom III. zawiera kazania od niedzieli 16-éj po Świątkach do Bożego Narodzenia.)

1830. — Kazania na niektóre uroczystości św. Pańskich w roku. Częstochowa, 1776, w 8-ce, str. 422, opr. w skórę 2 50
(tylko tom II; zawiera kazania o św. Pańskich.)

1831. — Toż i razem oprawione: *Massillon* bisk. — Mowy na konferencyjach duchownych i synodach dyjecezalnych miane o szczególniejszych obowiązkach stanu duchownego, Wilno, 1772, tom I-szy, str. 328 . . . . 3 50

1580. — Kazania postno w materyi o pokucie. Częstochowa, 1780, w 8-ce, str. 252 . . . . . 2 75

1941. — Myśli przebrane z kaznodziejów różnych y przedniejszych francuskich y niemieckich ułożone na kazania o tajemnicach N. Panny Maryji. Częstochowa, 1776, w 8-ce, str. 553, opr. w skórę 3 50

1957. — Toż, opr. . . . . 3 —
(egz. nieco od dołu poplamiony atramentem.)

737. *Gruchla J.* — Elementarz do czytania dla szkół miejskich i wiejskich ułożony. Opolno, 1843, w 8-ce, str. 120 . . . . — 75

338. *Grużewski J.* O. T. J. — Ultima et maxima hominis mutatio sive de mystica cum Deo unione. Wilno, 1641, w 4-ce, str. 493, opr. w pargamin . . . . 5 —
(księgi pierwszéj część pierwsza.)

3418. — Toż. 2 50
(tytuł i pierwsze 2 kartki podklejone, brak od str. 431—240 i od 454—459.)

3419. — Toż. Wilno 1644, w 4-ce, str. 821, opr. . 6 75

3455. — Toż . . . . 4 —
(brak: jednéj karty wstępnej, »Index concionum« kart 13, „Index resolutionum« kart 10 i »Errata« kart 2.)

2859. *Grymecki H.* ks. — Martius heros contra hostes Ecclesiae virtutibus ac sapientia munitus D. Thomas Aquinas, doctor Angelicus. Kraków, 1716, folio, kart 6 . . . . — 60

4317. *Grymosz Teofil.* O. T. J. — Sacrum asceticarum cogitationum octiduum. Lublin, 1702, w 16-ce, str. 332, opr. w skórę 1 75

2778. — De pauperum amore. Accedunt: *S. Joannis Chrysostomi:* de eroganta elecmosyna, nec non ejusdem: Encomium paupertatis. Lowanijum, 1847, w 12-ce, str. 108 . . . . — 60

1498. *Grzegorz* św. biskup Nazyjanzeński. — Kazanie o miłości ku ubogim, z greckiego języka po polsku wyłożone, obok z greckim tekstem i staroruskim przekładem, jako też obrazem świętego autora i stósownemi objaśnieniami. Wilno, 1843, w 4-ce, str. XXXVI, i 127. . . . 2 75

1124. — Homélie contre les Ariens. Paryż, 1852, w 8-ce, kart 10 . . . . — 30
(tekst grecki.)

4757. — Episc. Nyssenus. — Opera, quae extant, omnia. Kolonija, 1617, in folio, str. 524 i 43 opr. w skórę 12 —

4263. *Grzegorz I. Wielki* Papiéż św. — De cura pastorali liber. Bruksela, 1685, w 16-ce, str. 354, opr. w skórę . . . . — 75

3759. — Liber regulae pastoralis. Wiedeń, 1757, w 8-ce, str. XVII i 243, kart 30, opr. w skórę . . . 2 50
(z portretem św. autora.)

4749. — Opera. Paryż, 1675, 3 t., in folio, str. 183,

Zł. a. ct.

1526, 1614 i 1127, 89, opr. w skórę . . . . 25 —
(paginacyja podwójna.)

4388. *Grzegorz IX.* Papież. — Decretales. Lugdun, 1510, w 4-ce, kart 532, nieliczb. 25 . . . . 6 50
(Tytuł nieco uszkodzony.)

57. *Grzegorz XVI.* Papież. — Allokucyja względem nieustannych usiłowań Jego Świątobliwości dla zaradzenia ciężkim klęskom, jakiemi religija katolicka jest utrapiona w Rosyi i Polsce. Paryż, 1842, w 4-ce, stron 30, brosz. . . . . — 80

1146. — List okólny do wszystkich patryjarchów, prymasów, arcybiskupów, i biskupów. Rzym, 1832, w 4-ce, str. 16 . . . . — 60
(po łacinie i po polsku.)

244. *Grzegorzek Wojciech* ks. — Dogmat Niepokalanego Poczęcia Najśw. Panny Maryi. Rozprawa historyczno-dogmatyczna. Tarnów, 1855, w 8-ce, stron 195 . . . . — 50

3823. *Grzegorzewski Telesfor* ks. — Preces quotidianae *in decem linguis* ad usum simplicium. Moskwa, 1845, w 8-ce, str. 69 . . . . . . 2 50

2770. *Guasco Franc. Eug.* ks. — Opuscoli critici. Serravalle, 1794, 2 tomy, w 8-ce, str. XII, 231 i 241, opr. 1 50

974. *Guevara Antonius* Episc. — Horologium principium seu de vita M. Aurelii Imp. libri III. Kraków, 1615, w 4-ce, kart 35, str. 695, opr. w pargamin 2 75
(karta tytułowa i 3 karty »ad lectorem« faksymilowane.)

3791. *Guibert Louis.* — Une page de l'histoire du clergé français. Destruction de l'ordre et de l'abbaye de Graudmont. Paryż i Limoges, 1877, w 8-ce, str. 998 . . . . 4 50

4470. *Guiglaris Ludwik* O. T. J. — Szkoła prawdy, otwarta dla książąt i władców. Kraków, 1802, w 8-ce, str. 609 . . . . 2 50
(zaczyna się od prawdy XII-éj.)

1302. *Guillois Ambroży* ks. — Katecheta na kazalnicy. Układ kazań, konferencyj i nauk o głównych przedmiotach wiary chrześcijańskiej. Warszawa, 1859, 3 tomy, w 8-ce, str. 530, 504 i 531 . . . . 5 —

2161. *Guizot M.* — Histoire générale de la civilisation en Europe. Bruksela. (b. r.) str. 353 w 8-ce 1 —

4128. *Gummowski Andrzéj* ks. — Kazanie na dzień wszystkich świętych zakonu W. Patryarchy św. Benedykta. Lublin, (druk księży Trynitarzów) 1787, w 8-ce. kart 15 . . . . — 40

4247. *Gumppenberg G.* O. T. J. — Atlas Marianus sive de imaginibus Deiparae per orbem Christianum miraculosis. Monachijum, 1657, 2 tomy, w 16-ce, str. 217 i 207, opr. w pargamin 8 75
(część I-sza ozdobiona 22 rycinami, brak 2-ch rycin; a część II-ga 24, brak 1 ryciny.)

221. — Jesus vir dolorum, Mariae ,matris dolorosae filius. Monachijum, 1672, w 4-ce, stron 248, opr. w pargamin 2 50

197. *Gurci.* — Nella inaugurazione della società romana per gl'interessi cattolici tre ragionamenti. Firenze, 1871, w 8-ce, stron 58 . . . — 25

2719. *Gury Joannes Petros* O. T. J. — Compendium theologiae moralis. Tornaci, 1852, w 8-ce, str. 794 2 50

577. — Toż. Monastér, 1852, w 8-ce, str. 794, opr. 2 50

311. *Gusty Fr.* ks. — Historyja Kościoła ruskiego, z włoskiego przez ks. Ławrowskiego. Kraków, 1857, 2 tomy, w 8-ce, str. 237, 216 i LXXX. 1 75

3335. *Gutowski Waleryjan* O. Franc. — Panegiryczne niektóre dyskursy duchowne i różne insze kazania. Kraków, 1675, w 4-ce, str. 713, kart 22, opr. w skórę (druk gocki) . . . . 10 —

Zł. a. ct.

3524. *Gutowski Waleryjan* O Franc. — Toż, opr. w skórę . . . . 8 —
(tytuł i pierwsze 7 kart nieco uszkodzone.)

3525. — Toż, opr. w skórę . . . . 8 —
(brak tytułu.)

2855. *Gwardziński J.* — Ver floribus novis coronatum inter laureati honoris insignia. Kraków, 1677, folio, kart 5 . . . . — 60

5378. *Gzowski Jan* ks. O T. J. — Mulliplex et summorum etiam corona sive conclusio ad primam B. Joanne Francisci Regis S. J. inaugurationem. Sandomierz, 1716, in folio, kart 29 — 75

521. *Haberkorn J.* ks. — Christkatholische Fasten. Reden von den Geheimnissen des leidenden Heilandes nebst eingewebten Sittenlehren. Grätz, 1834, w 8-ce, str. 164 i 184 . . . . 1 —

522. — Christkatholische Predigten über die heiligen Sonn- und Festtags-Evangelien, dann Lob-Sitten- und Gelegenheits-Reden. Grätz, 1833/4, 5 tomów, w 8-ce, str. 270, 262, 269, 270 i 270 . . . . 3 —
(Kazania dwuletnie.)

1776. — Kazania na niedziele całego roku. Kalisz, 1781, w 8-ce, 2 tomy, str. 394 i 391, opr. . . 3 75

1845. — Toż. Wydanie z r. 1785, str. 468 i 513 . . 3 75

1777. — Toż, opr. w skórę 1 50
(tylko tom 2-gi; brak 1-szej kartki regiestru.)

2040. — Kazania na święta wszystkie, z przydatkiem niektórych panegiryków i innych kazań, których w różnych okolicznościach zażyć można. Kalisz, 1785, w 8-ce, str. 411, opr. 2 50

2591. — Kazania o tajemnicach Męki Zbawiciela, na dwa lata rozłożone. Rok I-szy i II-gi. Kalisz, 1785, w 8-ce, str. 242 i 372, opr. 3 25

1375. — Toż, tylko str. 372, w 8-ce 1 50

1178. *Habert L.* ks. — Praxis Sacramenti poenitentiae sive methodus illius utiliter administrandi. Augustae et Herbipoli, 1750, w 8-ce, str. 655, opr. w skórę 1 50

3353. *Hacki J. Fr.* O. T. J. — Divus Joannes Chrysostomus aureus Ecclesiae Christi doctor, etc. a Lutheranismo vindicatus. Oliwa, 1683, w 4-ce, str. 216 i tegoż: *Scrutinium* veritatis fidei. Oliwa, 1682, w 4-ce, str. 280, opr. 5 50

210. — Toż. Oliwa, 1683, w 4-ce, str. 95, opr. . . 1 —
(brak od str. 95 do końca.)

173. — Regia via omnes dissidentes in religione neo-evangelicos ad orthodoxam veritatem manuducens. Gdańsk, 1689. w 4-ce, str. 216, opr. 3 —

3010. *Hagenbach K. R.* — Die Kirchengeschichte des 18 und 19 Jahrhunderts. Lipsk, 1848, w 8-ce, str 509 i 467 . . . . 2 75

2338. *Halicius S.* ks. — Thronus Salomonis. Kraków, 1621, w 4-ce, kart 24 (brak końca) . . . . — 50

3090. *Haliczanin* wydawany przez Walentego Chłędowskiego. Lwów, 1830, w 8-ce, str. 270 i 302, (tom I-szy i II-gi), opr. . . . . 4 —
(tom I-szy z portretem Aleks. hr. Fredry, a II-gi J. N. Kamieńskiego).

3080a. — Toż, tylko tom I-szy 1 75

4591. *Halkiewicz M.* O. Franc. — Jasny o niebo operaryjusz albo niebieska praca panięcia polskiego św. Stanisława Kostki w dzień uroczystości Jego, kazaniem ogłoszona. Kalisz, 1733 in folio, kart 9 — 90

3656. *Haller Karol Ludwik (de).* — List donoszący swojej familii, że do jedności chrześcijańskiej, na łono rzymsko-katolickiego Kościoła powrócił. Wilno, 1822, w 8-ce, str. 58 . . . . . — 50

2692. *Hamel Charles.* — Histoire de l'abbaye et du collége de Juilly. Paryż, 1868, w 8-ce, str. XX i 686 (z 2-ma rycinami i 1 facsimile) . . . 2 —

Zł. a. ct.

645. *Hanck F. O.* — Eponimia hodierno parochorum usui serviens quam selectis S. S. canonum, decretorum Concilii Tridentini etc. Wiedeń, 1653, w 16-ce, str. 588, opr. w pargamin . . — 75
2392. *Handbuch* der Erzdiöcese Köln. — Kolonija, 3 tomy z roku: 1869 str. XXXII i 376; z r. 1863 str. VIII i 376 i z r. 1857 str. 364 . . . . 1 50
2646. — des Vereines vom heil. Vincenz von Paul. Köln, 1851, w 8-ce, str. XXVIII i 562 . . . 1 25
2685. *Handbüchlein* der Erzbruderschaft vom Herzen Maria. Freiburg in Breisgau, 1852 w 8-ce, str. 131 — 25
3216. *Hartung Filip* O. T. J. — Concio tergemina rustica, civica, aulica. Kolonija, 1700, 2 tomy, w 4-ce, str. 544 i 666, opr. 6 50
3217. — Toż, opr. 4 50
(w tomie I-szym od str. 481—491 u dołu i 3 ostatnie karty regiestru nieco uszkodzone; brak końca regiestru.
3348. — Toż, Kolonija, 1694, w 4-ce, str. 544 i 666 opr. w skórę . . . . 6 —
(w t. II-gim brak ostatniej karty regiestru).
3349. — Toż, opr. w skórę 4 75
(tytuł i 6 pierwszych kartek w t. I-szym na dolnym rogu uszkodzone, w t. II-gim brak końca regiestru).
557. — Toż, str. 554, opr. w parg. 2 50
(Pars I a dominica I Adventus ad dominicam ultimam post Pascha).
4795. — Toż. Norymberga 1718, 2 tomy in folio, str. 378 i 456 razem oprawne i tegoż: *Conciones* tergeminae in festa totius anni str. 384 oraz: *Conciones* in festa totius anni str. 286, piękna edycyja, druk wyraźny . . . . 12 —
4925. — Toż opr. w skórę 6 75
(tylko pierwsze dzieło 2-tomowe).
4926. — Toż opr. w skórę 4 75
(w tomie II-gim egz. od str. 421 do końca regiestru od dołu egz. przez wilgoć uszkodzony).
3228. — Conciones tergeminae in festa totius anni. Norymberga, 1711 w 4-ce, str. 906 oprawne w skórę . . . . 4 —
3203. — Conciones in festa totius anni, Norymberga, 1711, w 4-ce, str. 664, kart 14 opr. w skórę . 3 75
3261. — Philippicae sive invectivae LX in notorios peccatores pro singulis totius anni dominicis. Augustae et Dilingae. 1695, w 4-ce, str. 416, regiestru kart 7 i tegoż: *Problemata* evangelica ut plurimum emblematis coronata sive quaestiones curiosae in singula evangelia dominicarum totius anni. Augustae et Dilingae, 1695, str. 384, razem oprawione w skórę 6 50
3430. — Toż, (same »Philippicae«). Kalisz, 1688, w 4-ce, str. 246, 176 i 101 opr. 5 50
438. — Toż. . . . . 5 —
3432. — Toż, opr. w skórę (tylko część I. do str. 246) 2 —
(brak ostatniej kartki indeksu).
3431. — Toż, oprawne w skórę 3 50
(tytuł uszkodzony, brak 4-ch kart dedykacyi i 2-ch kart regiestru).
4910. — Problemata evangelica etc. sive quaestiones curiosae in singula evangelia dominicarum. Eger, 1689, in folio, str. 336, opr. . . . . 4 —
4601. *Hasło* słowa Bożego łaskę, pokóy, y chwałę wcielonego Słowa matki Najśw. Bogarodzicy i Panny Maryi od zwycięztwa cudownej w obrazie lwowskim od św. Łukasza ewangelisty malowanym w r. 1751 na nowo ukorowanej, czyli kazania przez całą oktawę tak koronacyi jako i anniwersarz tejże miane od różnych kaznodziejów. Lwów, 1754, in folio, kart 74, opr. . 20 —
(ded. Lud. z Mniszchów Potockiej, kasztel. krak. z herbem »Pilawą«; karty nie są paginowane, jest kazań 40 i *Historya* obrazu cudownego z 23 rycinami, przedstawiającemi cuda, kart 120, brak końca).
4607. — Toż, opr. 2 50
(tylko kazań 10, brak 2-ch kart dedykacyi, 2 aprobaty i tytułu pierwszego kazania).
2466. *Hattler Fr. S.* ks. — Der Garten des Herzens Jesu. Wien, Gran & Pest, 1870, w 8-ce, str 391 1 50
2588. — Heiliges Stilleben im Herzen Jesu für alle Tage der Woche nach der Anweisung der sel. Marg. Alacoque. Wien, Gran & Pest, 1871, w 8-ce str. 187 . . . . — 75
(brak ryciny).
1032. *Haza W.* — O »Dzienniku poznańskim« i różnych jeszcze rzeczach. Poznań, 1871, w 8-ce, str. 18 — 10
1036. — List otwarty do »Dziennika poznańskiego«. Poznań, 1868, w 8-ce, str. 79 . . . . . . — 10
5350. *Hecatombe* lectorum ex vita, morte, miraculis servi Dei Joannis Cantii Anno D. 1668, in folio. Kraków, kart 12 . . . . 1 25
3738. *Heimbach Maciej* ks. — Cathechismus christianocatholicus in cathedram concionatoriam elevatus per dominicas et festa totius anni. Kolonija, 1737. w 4-ce, str. 776, opr. w skórę . 4 75
(cursus primus).
3694. — Praxis cathechetica. Brunsberga, 1748, w 8-ce, str. 708, opr. w skórę 2 75
3700. — Toż, z r. 1723, w 8-ce, str. 709, opr. . . 2 75
3701. — Toż opr. 2 25
(brak ostatniej karty regiestru).
3702. — Toż. Kolonija, 1719, w 8-ce, str. 718, opr. 2 75
3926. — Toż. Kolonija, 1742, w 8-ce, str. 752, opr. w skórę 2 75
4482. — Toż. Kolonija, 1755, str. 752, opr. w skórę 2 75
959. *Helenijusz E.* — Listy z kraju i z zagranicy z r. 1863 i 1864. Kraków, 1867, w 8-ce, str. 165 1 —
2354. — Matka Boska na Jasnéj Górze Częstochowskiéj, Królowa korony polskiéj. Paryż, 1852, w 8-ce, str. 283 . . . . 8 50
(z 3-ma rycinami).
2355. — Toż . . . . 7 —
(brak 1-néj ryciny).
2356. — Toż . . . . 5 —
(egzemplarz gorszy, brak 3-ch rycin i 3-ch str. końcowych).
1732. *Hell M.* O. T. J. — Elementa arithmeticae numericae et literalis seu algebrae. Nieświcż, 1768, w 8-ce, str. 83, opr. w skórę . . . . 2 —
4488. *Helwienki* czyli listy prowincyjonalno-filozoficzne. Warszawa, 1817, 5 tomów, w 8-ce, str. 424, 266, 265, 372 i 384 oraz X, opr. . . . 7 50
253. *Henry P. J.* ks. — Nauki dogmatyczne i moralne dla plebanów, tudzież wygody innego duchowieństwa. Warszawa, 1861, 2 tomy, w 8-ce, str. 400 i 384 . . . . 3 50
1590. — Nauki dogmatyczno-moralne o czterech częściach katechizmu chrześcijańskiego. Wilno, 4 tomy, w 8-ce, str. 401, 318, 316 i 218 razem oprawione: *Fontanet Fr.* ks. — Pobudki mocne do żalu za grzechy y obrzydzenia onych, str. 49 3 50
1602. — Toż . . . . — 50
(tylko tom III).
1603. — Toż, wydanie z r. 1783, w 8-ce, str. 385, 292, 292 i 198 . . . . 3 50
1604. — Toż . . . . 2 —
(tylko tom I, II i III).
1601. — Toż . . . . 1 —
(tylko tom I i II).
1605. — Toż . . . . — 50
(tylko tom I).

Zł. a. ct.

1606. *Henry P. J.* ks. — Toż . . . . — 25
(tom I., brak karty tytułowej i od str. 380 do końca, oraz regiestru).

1635. Toż. . . . . — 40
(tom IV; brak ostatniej karty regiestru).

3780. — Toż, Warszawa, 1792, w 8-ce, 4 tomy, str. 527, 425, 398 i 288, opr. 3 50

1664. — Toż, wydanie z r. 1825, w 8-ce, str. 526, 255, 253, 167 i 130 . . . . 4 —

1570. — Toż . . . . — 50
(tylko tom II-gi).

1517. *Henryk od św. Antoniego* ks. Pijar — Argo triumphalis D. Thomas, Doctor angelicus etc. Warszawa, 1697, folio, kart 16 . . . . . — 75

5114. *Herburt Jan* — Locorum de fide communium latino-polonorum liber I. Głównych o wierze artykułów po polsku i po łacinie pisanych księgi I. Kraków, 1568, 4-ce, kart 15, str. 214 i kart 22 opr. (druk gocki) . . . . 25 —

115. *Herder.* — Histoire de la poésie des Hébreux, Paryż, 1845, w 8-ce, str. 575 . . . . . . 1 —

3029. *Hergenroether J.* ks. — Monumenta graeca ad Photium ejusque historiam pertinentia. Ratyzbona, 1869. w 8-ce, str. 181 . . . . . . 1 50

1519. *Herka J. K.* ks. — Pamiątka kaznodziejskiej pracy. Poznań. 1751, w 4-ce, str. 412 opr. . 4 —
(ded. Wikt. Raczyńskiemu, wojew. pozn. z herbem »Nałęcz«; ostatnie 2 kartki od góry nieco uszkodzone).

1278. — Zabawy przy akademicznych pracach, to jest kazania niektóre publiczniejsze porządkiem na miesiące roku całego rozłożone. Poznań, 1752, w 4-ce, str. 455, opr. . . . . 4 —

1279. — Toż 3 50
(brak ostatniej karty regiestru).

302. Toż. Poznań, 1750, w 4-ce, str. 455, opr. w skórę 2 50
(ostatnich stronnic 444 do 455 i indeksu kilka ostatnich str. brakuje).

1415. — Zebranie prac kaznodziejskich na części dwie, przez miesiące roku rozłożone. Poznań, 1749, w 4-ce, str. 412 i 372, opr. . . . . 6 —
(ded. Stef. Jordanowi, wojew. bracław., z herbem »Trąby«).

1416. — Toż, część I., str 412, opr. . . . . . . 3 —

3941. *Hermannovillanus* Didymus. — Disquisitiones ubi quisticae sive de Christo contra ubiquistas etc. Augustae Gediminiae. (Wilno), 1644, w 8-ce, str. 528, opr. w skórę z wyciskami 3 50

3978. *Hertzig Fr.* O. T. J. — Manuale confessarii seu methodus compendiosa munus confessarii rite obeundi. Wiedeń, 1741, w 8-ce, str. 168, opr. (tylko część I) . . . . — 75

4099. — Toż. Wrocław, 1729, 2 części, w 16-ce, str. 173 i 545, razem opr. w skórę 2 25

4022. — Manuale parochii, seu methodus compendiosa munus parochi apostolicum rite obeundi. Wiedeń, 1743, w 8-ce, str. 334 . . . . . 1 50
(z dwoma tablicami pokrewieństwa kanonicznego).

4023. — Toż i »*Manuale confessarii*«. Wiedeń, 1741, 2 tomy, w 8-ce, str. 168 i 428, razem oprawione w skórę 3 50

4100. — Toż, (samo »Manuale parochii«). Kalisz, 1737, w 16-ce, str. 356, opr. 1 75

696. — Toż. . . . . — 75
(Brak od str. 98—107).

4101. — Toż. Wrocław, 1729, w 16-ce, str. 359, opr. w skórę 1 50

2407. *Hesse Fr.* Herm. — Das Muratorische Fragment neu untersucht und erklärt. Giefsen, 1873, w 8-ce, str. 307 . . . . — 75

Zł. a. ct.

615. *Heume Jan* (ab) ks. — Józef we śnie, zawierający fałszywe różnych imaginacyje. Kraków, 1801, w 8-ce, str. 653, opr. 4 50
(tylko tom II i III).

4070. *Hevenesius Gabr.* O. T. J. — Ars bonae mortis sive quotidiana erga sanctissimam Dei Matrem Mariam pietas. Brunsberg, 1721, w 16-ce, str. 415 i tegoż: *Flores quotidiani* sive sanctorum castitatis amantium exempla. Brunsberg, 1721, str. 274, razem opr. 3 50

4071. — Toż, (samo »Ars bonae mortis« i t. d.) opr. w skórę . . . . 2 —

4071. — Toż, (»Ars bonae mortis« i niejako w ciągu dalszym: *Questiones et responsa*, razem str. 555, oprawne 2 25

4307. — Flores quotidiani sive sanctorum castitatis amantium exempla. Brunsberga, 1721, w 16-ce, str. 274 . . . . 1 75

4300. — Toż. Sandomierz, 1741, w 16-ce, str. 240, opr. w skórę 1 75

5146. — Toż . . . . — 75
(tytuł od dołu nieco uszkodzony i brak ostatnich 3-ch kart).

5123. *Heyzmann.* — Najnowsze prawa Kościoła katolickieggo w państwie austryjackiem odnośnie do konkordatu. Kraków, 1861, w 8-ce, str. 302 2 75

436. *Hieronim od św. Hijacynta* O Karmelita bosy. — Idea colloquii charitativi cum dissitentibus Thorunii Anno Dom. 1645 indicti. Kraków, 1646, w 4-ce, str. 316, opr. w skórę . . . . 5 —

334. — Toż, przytym: *Animadversio* in Joannem Hulsemanum, ministrum Vitembergensem. Kraków, 1646, w 4-ce, str. 316 i 147, opr. w pargamin 6 50

2339 — Mądra Thekwita na pogrzebie Zofii z Dąbrowice Lanckorońskiej, kasztelanki sądeckiej. Kraków 1646, w 4-ce, str. 20 (druk gocki) . 75 —

3619. — Modus disponendi in viam aeternitatis. Kraków, 1746, w 8-ce, str. 162, opr. . . . 1 50
(po polsku, po łacinie, i po niemiecku).

1158. *Hieronim św.* — Epistolae. Kolonija, 1675, w 16-ce. str 462 i 137, opr. w skórę . . . 1 75

607. — Toż. 1559, w 8-ce, str. 787 . . . . . . 2 75
(Oprawa starożytna z wyciskami. Brak karty tytułowej).

2156. — a Petro Canisio emendatae et locupletatae. Tyrnawija, 1762, w 8-ce, str. XL, 164, 457 i 287, opr. 3 tomy razem 2 75

3842. — Toż. Bassani, 1768, w 8-ce, str. 523, opr. 2 25

3897. — Toż, opr. w skórę 2 50
(z ryciną św. Hieronima).

3931. — Toż. Bassani, 1776, w 8-ce, str. 492, opr. . 2 25

3746. — Toż. Wenecyja, 1737, w 8-ce, str. 551, regiestru kart 34, opr. 2 75

722. — In Ecclesiasten, ad Paulam et Eustachium comentarius eruditissimus. Kolonija, 1530, w 8-ce — 75

5127. *Hilarion od św. Grzegorza.* — Relacyja o cudownym obrazie N. Maryi Panny, który w Wilnie na Ostrej Bramie nieustannemi słynie cudami. Wilno, 1825, w 8-ce, str. 146, opr. . . 3 50

2486. *Hilleger J.* O. T. J. — Felix annus. Gandawija, 1874, w 16-ce, kart 12 . . . . . . — 20

3713. *Hińcza Marcin* O. T. J. — Rex dolorum Jesus Christus. Kraków, 1636, w 8-ce, str. 339, opr. 1 50
(brak karty tytułowej, zaś karty przedmowy od góry nieco uszkodzone).

2866. *Hipolit od św. Jana Chrzciciela* ks. Pijar. — Pamięć sprawiedliwego i t. d. na publicznych egzekwijach Benedykta XIII. z zakonu Dominika św. Najwyższego Pastorza Kościoła. Kraków, 1730, folio, kart 13 . . . . — 60

Zł. a. ct.

2447. *Hirscher J.* Babt. ks. — Erörterungen über die grossen religiösen Fragen der Gegenwart. Freiburg in Breisgau, 1855, w 8-ce, str. 204 — 40
2722. — Die katholische Lehre vom Ablasse. Tübingen, 1844, w 8-ce. str. 91 . . . . — 30
1946. — Żywot Najśw. Panny Bogarodzicy Maryi. Grodzisk, 1855, w 8-ce, str. 328, opr. . . . 1 25
4039. *Histoire* de la destruction des Jésuites suivie de la petite apologie des Jésuites. Liége, 1827, w 8-ce, str. 325 . . . . — 75
3054. *History* and organisation of the catholic Institute in Cincinati, O. — Geschichte und Organisation des katholischen Instituts in Cincinati, O. Cincinati, 1860, w 8-ce, str. 47 . . — 25
(po angielsku i po niemiecku, z ryciną).
171. *Historyja* święta dla młodocianego wieku, po francusku i po polsku. Warszawa, 1852, w 8-ce, str. 319 . . . . 1 —
(z ryciną: »Bóg stworzył świat z niczego«).
775. *Historyja* świętej młodości Jezusa Chrystusa, wyjęta z ewangielij, w sposobie rozmów ułożona. Warszawa, 1829, w 8-ce, str. 270 . . . 1 25
2237. *Historyja* swięta starego i nowego testamentu wierszem napisana. Lwów, 1877, w 8-ce, str. 146 — 25
(brak początku historyi do str. 15-téj).
5283. *Hłaska Zenon* ks. — Kazanie przy wejściu do katedry Stefana Giedroycia, biskupa Żmudzkiego, miane w Wilnie, 1778, w 4-ce, kart 12 — 75
2141. *Hoffmannowa Kl.* — Amelija matką. Część II., tom 3-ci. Dzieje prawdziwéj religii. Warszawa, 1824, w 8-ce, str. 441 . . . . 1 —
(z »mapką krajów znanych za czasów religii rodzinnéj«).
2549. — O moralności dla kobiet. Kraków, 1848, w 8-ce, str. 133 . . . . — 75
463. — Powieści z Pisma św., wybrane z ksiąg historycznych starego zakonu, ze stosownémi do nich naukami moralnémi. Warszawa, 1851, w 8-ce, str. 387 . . . . 1 50
3564. *Hofmeister Jan* O. Zgrom August. — Homiliae. Ingoldstadt, 1546, 2 tomy, w 8-ce, kart 287 i 304, opr. w skórę . . . . 2 —
(z 2-ma rycinami, w tomie I-szym brak tytułu, a w tomie II-gim tytułu i pierwszej karty).
667. *Hohenlohe A.* ks. — Sacerdos catholicus in oratione et contemplatione positus. Wenecyja, 1827, w 16-ce, str. 287, opr. w skórę . . . — 75
(z wizerunkiem autora).
3699. — Toż. Antwerpija, 1823, w 8-ce, str. 342 . — 75
2418. *Holzhauser B.* ks. — Erklärung über Offenbarung des heil. Apostels Johannes. Monachijum, 1827, w 8-ce, str. XII i 179 . . . . . . 1 50
1813. — Port duszy najbezpieczniejszy na morzu świata, it.d. Wilno, 1758, w 8-ce, kart 18, str. 98 — 75
1814. — Toż i razem oprawione: *Początek* czterech ewangielij z pieśniami, kart 16, opr. . . . — 90
1060. *Hołowiński I.* Arcyb. Metr. ks. — Dzieciątko Jezus, opowiadanie. Wilno, 1846, str. 280 . . 3 75
(Poemat — ozdobiony portretem autora).
791. — Legiendy. Wilno, 1843, w 8-ce, str. 144 . 1 50
(ostatnie kartki przez robaki nieco uszkodzone).
5211. — List pastérski z powodu włożenia św. palijusza. Petersburg, 1852, w 8-ce, str. 41 . . — 75
2520 *Hołubowicz J.* O. T. J. — Upominek dla młodzieży chrześcijańskiej. Lwów, 1876, w 16-ce, str. 201, opr. . . . . — 40
1899. *Hołubowicz M.* ks. — Dissertatio de Sacramentis in genere. Wilno, 1839, w 8-ce, str. 68 . . — 75
(egz. od karty tytułowej aż do str. 13 na rogu od góry nieco przez wilgoć uszkodzony).
4862. *Honor* consumatus liliorum Ill. R. D. Nicolai Stephani Pac, Episc. Vilnensis ab Academia Viln. Soc. Jesu. Wilno, 1682, in folio, kart 18 1 50
4956. *Honorów* y fortun morze JO. Książąt Lubomirskich Szreniawa przy powinszowaniu fortunnej konjunkcyi J.O. Anny Karoliny Lubomirskiéj z Antoninem hr. Dąbskim drogim fluktem szacowny. Toruń, 1732, in folio, kart 7 1 —
(wiersz, na drugiéj stronie tytułu herby »Szeniawa« »Godzięba«).
1046. *Horae* diurnae breviarii romani. Mechlin. 1849, w 4-ce, str. 388—CCXV i 23, opr. w szagryn, brz. złocone 3 50
1425. *Horolt Stanisław* O. Franciszkanin. — Kazania niektóre penegiryczne na uroczystości świętych. Kalisz, 1717, w 4-ce, str. 295, opr. w skórę . 4 —
305. — Toż. (brak końca indeksu) 3 50
33. *Hosius* ks. Kard. — Confesio fidei catholicae christiana authoritate Synodi provincialis quae habita est Petricovias anno MDLI menso Junio aedita praesidote Reverendissimo in Christo Patre Domino Dno Nicolae gratia Archiepiscopo Gnesnen., Legato nato et regni Primate. (Pars prior) nieliczbow. 13. Kraków, 1553, w 4-ce, kart DDXL, opr. opr. w pergamin . . . . 30 —
(Drukiem spadkobierców Scharffenbergera w Krakowie).
2282. — Toż. . . . . 5 —
(brak karty tytułowéj i 6 kart dedykacyi królowi Zygmuntowi Ang. i przedmowy, oraz »Eraty« (13 kart ostatnich).
2561. — Toż. Antwerpija, 1559, w 8-ce, kart 256 . 3 —
(brak karty tytułowéj, 2 kart »Epistolae dedicatoriae« i od karty 256—370 oraz całego indeksu.)
4602. — Toż. Wiedéń, 1560, in folio, str. 684 i kart 27, opr. . . . . 10 —
(z portretem Zygmunta Augusta i 2-ma herbami).
2488. — De expresso Dei verbo ad Sigismundum Augustum, Poloniae Regem. Dillinga, 1560, w 16-ce, kart 15 i 120 . . . . 8 —
3570. *Hosschius Sidron* O. T. J. — Elegiarum libri sex, item: Guilielmi *Becani* Soc. Jesu Idyllia et elegiae. Antwerpija, 1700, w 8-ce, str. 312, opr. w skórę . . . . 1 —
321. *Hoszowski Konstanty.* — Wiadomości historyczno-prawnicze w przedmiocie rzeczy menniczné w dawnej Polsce. Kraków, 1553, w 8-ce, str. 50. . . . . — 50
5188. — Wiadomość historyczna o starożytnym obrazie N. P. Maryi w kaplicy domu schronienia ubogich, Koletki zwanym, znajdującym się, i t. d. Kraków, 1857, w 8-ce, str. 48. . . . . — 75
1258. *Houdry Wincenty* O. T. J. — Bibliotheca concionatoria in festa sanctorum. Wiedeń i Insbruk, 1757, 5 tomów, folio (w 2 vol.), str. 339, 339, 299, 311 i 323, opr. w skórę . . . . . 18 —
4758. — Toż, tylko tom I., II. i III. opr. w skórę . 6 50
4777. — Toż, tylko tom I. i II. opr . . . . . . 5 —
4778. — Toż, tom I. i II. opr. w skórę 3 50
(brak głównego tytułu i 6 kart przedmowy.)
4746. — Bibliotheca concionatoria ethices christianae praecipua continens argumenta. Wiedeń i Insbruk, 1749, tomów 4 i *Suplementum*, 1753, folio, str. 827, 802, 707, 648 i 38, opr. w skórę 25 —
4572. — Toż. Wenecyja, 1761, 5 tomów, folio (w 2 vol.), str. XXIV., 772, 712, 764, 657 i 116 . 18 —
(w ostatnim tomie od str. 40—96 nieco, a od str. 97 do końca znacznie przez wilgoć uszkodzone.)
4745. — Toż. Wenecyja, 1764, 5 tomów, folio, str. 552, 507, 507, 494 i 100, opr. w skórę . . . 20 —

Zł. a. ct.

4571. *Houdry Wincenty* O. T. J. — Toż. Wenecyja, 1750, 4 tomów, fol. str. XXIV., 772, 712, 764 i 656, opr. w skórę . . . . 22 —
4573. — Toż . . . . 18 —
(w tomie II-gim tytuł i jedna karta indeksu, a w tomie IV. od str. 653 do końca nieco z boku przez wilgoć uszkodzone.)
4574. — Toż, opr. . . . . 5 —
(tylko tom I. i II.; w tomie I-szym dół od tytułu aż do str. 16 i od 759 do końca przez wilgoć uszkodzony, to samo w tomie II-gim od tytułu do str. 34 i od str. 700 do końca.)
4923. — Bibliotheca concionatorum theologica complectens mysteria Domini nostri, et B. Virginis. Wiedeń i Insbruk, 1766, 6 tomów, in folio (w 3 vol.), str. XI, 316, 355, 327, 299, 307 i 187, opr. . . . . 22 —
4924. — Toż, opr. w skórę 7 50
(tylko tom IV., V., VI., w tomie IV-tym od karty tytułowej aż do str. 25 dolny róg przez wilgoć uszkodzony.)
4651. — Bibliotheca concionatoria complectens panegiricas orationes sanctorum. Wenecyja, 1756, 5 tomów w jednym, in folio, str. XVI., 248, 252, 220, 234 i 244, opr. w skórę . . . . . 15 —
4634. — Toż. Wenecyja, 1779, 5 tomów w jednym, in folio, str. XVI., 176, 180, 159, 168 i 172, opr. w skórę . . . . 15 —
4435. — Panegyricarum orationum. Wenecyja, 1754, 5 tomów, w 8-ce, str. XXXIX., 772, 797, 696, 742 i 851, opr. w skórę 6 50
(w każdym tomie tytuł wydarty, w tomie III. brak końca regiestru.)
4130 *Hryncewicz Ludwik* ks. — Przewodnik obchodzącym drogi Męki Chrystusowej trakt nieomylny pokazujący, albo sposób nabożnego obchodzenia Kalwaryi Żmudzkiej przy kościele W. W. O. O. Dominikanów założonej. Wilno, 1749, w 8-ce, kart 28, opr. . . . . 1 —
(tytuł nieco uszkodzony.)
1765. — Upomnienia duchowne oziębłego zakonnika, przez pobożne uwagi i krótiuchne nauki do powinnéj doskonałości zagrzewające, wszystkim wiernym pożyteczne, osobliwie jednak Braci zakonnéj św. Dominika na ośmiodziennéj osobności bawiącéj się, ku zbawiennéj pobudce podane. Wilno, 1773, w 8-ce, str. 324, opr. w skórę 2 75
1766. — Toż, i razem oprawione: *Gracyjan II. ks. a Matre Dei.* — Nauka zbawienna o sposobach postąpienia w zakonney doskonałości. Wilno, 1773, str. 64 . . . . 3 75
5443. *Huber Jan* Dr. — Der Jesuiten-Orden nach seiner Verfassung und Doctrin, Wirksamkeit und Geschichte. Berlin, 1873, w 8-ce, str. 564 2 50
2658. *Huettius Pet.* Dan. Episc. — Commontaria duo de situ paradisi terrestris et navigationibus Salomonis. Graecii, 1734, w 8-ce, str. 200, opr. w skórę . . . . 2 —
(na końcu mapka raju ziemskiego.)
3975. *Hugo Herman.* — Pobożne pragnienia z wiersza łacińskiego na polski przełożone przez ks. Bonifacego Ostrzykowskiego. Warszawa, 1843, w 8-ce, str. 205 . . . . — 75
3457. — Pobożne żądania trzema księgami zawarte: 1) Jęczenia duszy pokutującej; 2) Żądze duszy świętej i 3) Wzdychania duszy Boga kochającéj przekład Jana Kościeszy Żaby, wojew. mińskiego. Wilno, 1754, w 4-ce, str. 142, opr. . 3 25
3631. — Toż, 1774, w 8-ce, kart 63, opr. 2 75
(bez miejsca druku)
1335. *Hugo* kardynał — Sacrorum Bibliorum vulgatae editionis concordantiae. Lugdum, 1664, w 4-ce, opr. w pargamin 6 50
3155. — Toż, opr. 2 50
(28 ostatnich kart przez robaki i wilgoć uszkodzone, brak do końca 4-ch kart.)
4569. — Toż. Wiedeń, 1714, in folio, str. 1411, opr. w skórę 7 50
(druk wyraźny.)
4791. — Toż. Wenecyja, 1741, in folio, str. 1028, opr. w skórę 7 50
4797. — Toż. Wenecyja, 1770, in folio, str. 745, opr. w skórę 7 50
3906. *Hugon* ks. — Discours pour les réfugiés polonais pauvres ou malades. Paryż, 1855, w 8-ce, str. 37 . . . . — 40
2240. *Hulewicz Karol.* — Rzut oka na historyją Kościoła. Wilno, 1858, w 8-ce, str. 84 . . . . — 50
3721. *Humbert Piotr* ks. — Główne prawdy wiary oraz obowiązki chrześcijanina. Warszawa, 1842, w 8-ce, str. 512, i *Wykład* obrzędów kościelnych historyczny i duchowny. Warszawa, 1839, w 8-ce, str. 272, razem opr. 3 50
2325. *Humius Steph.* — Vindiciae loci apostolici contra Danielis Szentivani, Unitarii sive Sociniani. Toruń, 1685, w 8-ce, kart 4 . . . . — 25
(brak końca.)
3898. *Hülsen Jérzy,* biskup smoleński. — Monita confessariis etc. Gdańsk, 1749, w 8-ce, str. 152, opr. w skórę 1 25
(ded. papieżowi Benedyktowi XIV.)
4391. *Hylzen Jan August.* — Inflanty w dawnych swych, y wielorakich aż do wieku naszego dziejach y rewolucyach, z wywodem godności y starożytności szlachty tameczney, tudzież praw y wolności z dawna, y teraz jey służących zebrane. Wilno, 1750, w 4-ce, 2 tomy, str. 414 i 57, opr. 7 50
4392. — Toż, opr. (brak od str. 304—353) . . . 4 50
3854. *Hymnus* acathistus in sanctissimam Dei Genitricem Mariam in graeca ecclesia celeberrimus. Wilno, 1763, (u Bazylijanów), w 8-ce, str. XVI. i 32 . . . . 1 50
(jest tu, między innémi hymn o św. Jozafacie.)
3632. *Hymny* Ojców świętych i wielkich w Kościele mężów, przełożył ks. A. Kitkiewicz. Wilno, 1848, w 8-ce, str. LXXI. i 242 . . . . . . 3 50
(od str. 227 do końca są hymny litewskie.)
3636. — Toż . . . . 3 —
(brak ostatniéj kartki.)
3974. — religijne z łacińskiego na polski język wierszem przełożone przez ks. Bonifacego Ostrzykowskiego. Warszawa, 1841, w 8-ce, str. 194, — 75
4840. *Idea* bonorum pontificum Ill. R. D. Paulus Bern. Sapieha, Episc. Samogitiae etc. a Collegio Chodkieviciano Crosensi Soc. Jesu salutatus. (b. m. d.) 1715 in folio, kart 20 . . — 60
(brak końca.)
5123. *Idzellewicz* ks. — Kazanie na uroczystość św. Ignacego Lojoli. Lwów, 1779, w 8-ce, kart 16 — 30
4617. *Idzi od św. Józefa* ks. Pijar. — Rok kaznodziejski albo kazania na niedziele całego roku. Kraków, 1741, in folio, str. 266, opr. . . . . . 5 —
4614. — Toż. 3 50
(tytuł i I. karta podklejane, cały egz. od dołu nieco przez wilgoć uszkodzony).
4586. — Toż opr. w skórę 2 50
(brak od str. 261—266).
889. — Rok święty albo święta roczne po różnych katedrach y kościołach kazaniami wysławione. Warszawa, 1751, folio, str. 354, opr. . . . 5 50
(paginacyja pomylona oznacza stron 654)

Zł. a. ct.

1220. *Idzi od św. Józefa* ks. Pijar. — Toż 4 75
(na str. 38—41 nieco w środku, oraz 4 karty indeksu od góry uszkodzone)

1069. — Toż. Warszawa, 1739, folio, str. 404, opr. 5 —
(od str. 209 dalsza paginacya mylnie oznaczona jest 671).

1071. — Toż, ... 3 25
(karta tytułowa uszkodzona, brak pierwszéj karty przedmowy i ostatniéj regiestru.)

1098. — Toż . . . . 4 —
(brak ostatnich 2-ch kart regiestru.)

4242. *Ignacy Loyola św.* — Scintillae Ignatianae sive apophthegmata sacra, per singules anni dies distributa. Pasavii, 1752, w 16-ce, str. 496, opr. w skórę 1 50

3642. *Ignacy od N. P. Maryi de Mercede* ks. — Kazania na misyi w kościele Brzesckim litewskim odprawowanéj. Lwów, 1764, w 8-ce, str. 239, opr. 1 75

3605. — Toż, opr. w skórę . . . . 1 —
(brak pierwszych kartek aż do str. 5-éj: aprobaty, dedykacyi i regiestru.)

3653. — Toż, opr. . . . . 1 —
(tytuł i 7 kartek oraz od str. 224 do końca od dołu nieco przez myszy uszkodzone).

2229. — Nauka o rozmyślaniu y rachunku sumionia. Wilno 1790, w 8-ce, str. 30 . . . . . . — 30
(u O. O. Bazylijanów).

2261. — Toż i *Wyznaczenie* dni do nauk o medytacyjach i do odpustów za medytacyje kart 4 . — 40

5249. — Odpowiedź bezimiennemu autorowi książeczki w tytule: »Co jest Papież« i t d. Wilno, 1789, w 4-ce, kart 9 . . . . — 60
(wierszem).

5250. — Toż. . . . . — 40
(brak ostatniéj karty).

5251. — Toż. Warszawa, 1789, w 4-ce, str. 16 . . — 60

3606. — Sąd ostateczny i t. d. w czterech kazaniach ogłoszony. Warszawa, 1769, w 8-ce, kart 67 . — 90

3821. *Ignacy św.* — Collectio meditationum pro octiduana recollectione in exercitiis. Połock, 1793, w 8-co, str. 180, opr. 1 50

3822. — Toż. Połock, 1794, w 8-ce, str. 291, opr. . 1 75

1120. *Illmensee J. M.* ks. — Fünfzig kurze Grabreden etc. Augsburg, 1838, w 8-ce, str. 184, opr. . 1 —

5440. *Im neuen Reich.* — Wochenschrift für das Leben des deutschen Volkes in Staat, Wissenschaft und Kunst. Lipsk, 1872, w 8-ce, kart 20 — 25
(tylko jeden zeszyt Nr. 44, zawierający: »Der heilige Karl Borromeo und die Jesuiten« von S. Augenheim)

4859. *Imago* divorum praesulum etc. sive Ill. R. D. Georgius Białozór, Episc. Smolenscensis etc. Wilno, 1671, folio, kart 14 . . . . — 75

2222. *Index* librorum prohibitorum. Neapol, 1862, w 8-ce, str. 462. . . . . 2 35
(Z uzupełnieniami aż do r. 1880).

2223. — Toż, ... 1 50
(bez uzupełnień).

4524. *Indulgentiae,* brevia decreta summorum pontificum et S. S. congregationum nec non sancita Regni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae regnante Ser. Stanislao Augusto, Polon. Rege etc. lata. Poczajów, 1788, 2 tomy w 8-ce, str. 184 i 142, opr. 3 75

3514. *Ines Albert* O. T. J. — Lechias, ducum, principum ac regum Poloniae, ab usque Lecho deductorum, elogia historico-politica et panegyres lyricae. Poznań, 1733, w 4-ce, str. 262, opr. 3 —

2642. *Innocentius Papa XI.* — Approbatio et confirmatio instituti Clericorum saecularium in commune viventium. Linz. 1681, w 4-ce, kart 15 — 25

Zł. a. ct.

3725. *Instructio* practica de confessionibus. Lwów, w 8-ce, str. 376, opr. (ex typogr. Franciscana) (bez daty) 1 75

2522. *Intencyja* do odprawiania godzinnego klęczenia albo akty ofiarowania adoracyi Najśw. Sakramentu. Warszawa, 1819, w 16-ce, kart 12 . . — 25

5288. *Introdukcyja* adoracyi Serca Jezusowego do kościoła chełmskiego Schol. Piarum, przez J. E. księdza Jana Feliksa Szaniawskiego, biskupa chełmskiego odprawiona w kazaniu na tym akcie mianym wywiedziona r. 1731, w 4-ce, kart 24 . . . . — 60

1159. *Introduction* à la vie interieure. Paryż, 1685, w 8-ce, str. 181, opr. w skórę . . . . . . — 50

3393. *Irenaeus Divus,* Episc. Ludg. — Opus eruditissimum (contra haeresim), opera Erasmi Roterodami. Bazylea, 1524, in folio, str. 335, opr. w skórę 5 50

1373. *Isakowicz J.* O. Bazylijanin. — Josaphatidos sive de nece B. Josaphat Kuncewicz, Archiepiscopi Polocensis ritus graeci, pro unione et Sancta Sede apostolica romana, Vitebsci a schismaticis caesi, libri tres. Poczajów, 1748, w 4-ce, str. 40, opr. 6 50
(Dedykowane księciu Sapiesze, biskupowi koadjutorowi wileńskiemu, z pięknym herbem tegoż).

2917. *Iwański* M. *M.* ks. — Propositio aeternae veritatis Divus Thomas Aquinas. Kraków, 1737, folio, kart 21 . . . . — 75
(ded. J. B. Petryczynowi, chorążemu połockiemu, z herbem jego).

5110. *Jabłoński D. E.* — Historia consensus Sendomiriensis inter evangelicos Regni Poloniae et M. D. Lithuaniae in synodo generali evangelicorum utriusque partis Sendomiriae, 1570, die 14 aprilis initi. Berolini, 1731, w 4-ce str. 263, opr. 4 50

5100. — Das betrübte Thorn oder die Geschichte so sich zu Thorn von dem 11 Jul. 1724 biss auf gegewärtige Zeit zugetragen. Berlin, 1725, w 4-ce, str. 112 i 64, opr. 5 75
(ozdobiona 3-ma miedziorytami).

5085. — Thorn affligée ou relation de ce, qui s'est passé dans cette ville depuis le 16 juillet 1724. Amsterdam, 1729, w 8-ce, str. 325, opr. w skórę 4 75
(ozdobione 3-ma miedziorytami in 4-to).

2597. *Jachowicz Stanisław.* — Siedm obrazków z życia Jezusa (z ryciną). Warszawa, 1855, w 12-ce, str. 16 (wierszem) . . . . — 25

4555. *Jacobus à S. Antonio* Karm. — Consultationes canonicae pro regularium, praesertim ordinum mendicantium. Kołomyja, 1682, w 4-ce, str. 610, opr. 4 50

966. *Jacquenet.* — Sermon, prononcé à la consecration de l'eglise de saint-André, le 5 juin 1865. Reims, 1865, w 8-ce, stt. 24. . . . . . . — 15

5099. *Jaenichen Samuel Fr.* — Memoria secularis qua natalem urbis Thorunensis quingentesimum anno 1731, ac nonnula de fatalibus rerum publicarum periodis fatisque patriae. Toruń, 1731, w 4-ce, kart 20 . . . . . . 1 —

1640. *Jager* ks. — Histoire de Photius, patriache de Constantinople, auteur du schisme des Grecs. Paryż, 1854, w 4-ce, str. XLIV i 468 . . 3 75

3536. — Toż. Lowannijum, 1845, w 8-ce, str. XXXII i 436 . . . . 3 50

1902. *Jahn Jan* ks. — Archaeologia biblica, edidit Michael Bobrowski. Wilno, 1829, 2 t. (w jednym), w 8-ce, str. 356 i 386, opr. . . . . 3 —

3211. — Toż, (tylko tom I-szy) . . . . — 90

Zł. a. ct.

3021. *Jahn Jan ks.* — Introductio in libros sacros veteris foederis. Wiedeń, 1804, w 8-ce, str. 625, opr. 1 75
2124. *Jakubowicz Maks.* — O sposobie uczenia języków. Wilno, 1826, w 8-ce, str. 68 . . . . — 60 (brak karty tytułowej).
2193. *Jakubiewicz A. P.* — Elegija, żale św. Piotra w języku łacińskim, przełożył na polski A. Chomiński. Wilno, 1829, w 8-ce, str. 21 . . — 40
3661. *Jałmużna* chrześcijańska abo traditia kościelna o miłosierdziu przeciwko ubogim, zebrana z Pisma świętego, z Oyców świętych, greckich, y łacińskich, z przykładami znamienitszymi, wziętymi z historyj kościelnych. Warszawa, 1653, w 8-ce, str. 617 . . . . — 75 (tytuł, dedykacyi kart 4 oraz 7 kart regiestru są znacznie z boku uszkodzone, a od str. 1—16 nieco mniej, brak od str. 16—49, 208—211).
2920. *Jamborski M.* ks. — Gazophylacium virtutis et scientiae D. Thomas Aquinas. Doctor angelicus. Kraków, 1710. folio, kart 8 . . . . . — 60 (ded. Aleksemu, carewiczowi moskiewskiemu, »suum natalem sub coelo polono celebranti«.)
2735. *Jamin Mikołaj.* — Myśli, ściągające się do błędów tegoczesnych. Warszawa, 1811, w 8-ce, str. XIV. i 514, opr. . . . . 1 25 (z portretem Piusa VII.)
2102. *Jan* biskup Kastoryjeński. — Amor poenitens sive de divini amoris ad poenitentiam necessitate et recto clavium usu libri duo. Embricae, 1785, w 8-ce, kart 40, str. 484, kart 20 i str. 349, opr. . . . . 2 75 (brak w 1-szej części str. 1 i 2.)
3722. — Tractatus de sanctorum et praecipue Beat. Virginis Mariae cultu. Ultrajekt, 1674, w 8-ce, przedmowy kart 9, str. 554 . . . . 1 50
5289. *Jan od św. Adryjana,* O. Trynitarz. — Kazanie o św. Józefie. Warszawa, 1792, w 4-ce, str. 16 — 40 (ded. ks. Wojc. Skarszewskiemu, bisk. chełmkiemu i lubel.)
3279. *Jan od św. Feliksa,* O. Trynitarz. — Triumphus misericordiae id est sacrum ordinis S. S. S. Trinitatis institutum redemptio captivorum, cum adjuncto kalendario ecclesiastico-historico universi ordinis. Wiedeń, 1704, w 4-ce, str. 255, opr. . . . . 3 75 (do hist. O. O. Trynitarzów rzecz bardzo ważna.)
3729. *Jan od św. Gieminijana,* O. Domin. — Summa de exemplis et rerum similitudinibus locupletissima. Verbi Dei concionatoribus, cunctisque literarum studiosis maximo usui futura. Antwerpija, 1615, w 8-ce, kart 516, indeksu kart 14, opr. w skórę 3 50
1125. *Jan Chryzostom św.* — Eloge de tous les saints. Extrait du nouveau choix de discours des Pères grecs. Paryż, 1852, w 8-ce, kart 5 . . — 30 (tekst grecki.)
1903. — Panegyriques de saint Ignace d'Antioche et des saints Juventin et Maximin. Bruksela, 1860, w 8-ce, str. 79 . . . . 1 — (po grecku i po francusku.)
946. — Pisma. Przekład z greckiego ks. A. Załęskiego. Warszawa, 1854/8, 4 tomy, w 8-ce, str. 267, 262, 349 i 246 . . . . 8 25
945. — Toż, tylko tom IV-ty . . . . 1 75 (tworzy osobną całość, bo zawiera oddzielny traktat: »O kapłaństwie«.)
3761. — De sacerdotio libri sex, graece et latine. Accedit prodromus novi testamenti graeci, opera J. A. Bengelii. Stutgard, 1725, w 8-ce, str. XXXVII. i 518, opr. w skórę . . . . . . 2 —

Zł. a. ct.

543. — Każdy był sobie sam sprawcą upadku swego (Mowa.) Lwów, 1852, w 8-ce, str. 45, broszur. . . . . -- 30
3136. *Jan Chrysostomus à S. Joseph,* ks. Pijar. — De canone sacrorum librorum constituto a sanctis Patribus in magno Nicaeno concilio dissertatio. Rzym, 1742, w 4-ce, str. XXXII i 154, opr. w skórę 1 75
3137. — Toż, opr. . . . . — 60 (karta tytułowa i aż do str. 17, górny róg uszkodzony, oraz brak od str. 144 do końca.)
2452. *Jan z Dukli* błogosławiony z nieprzebranej Opatrzności Boskiej hojnie łaski szafujący. Lwów, 1832, w 8-ce, str. 194, opr. . . . . 2 25 (z ryciną błogosł. Jana z Dukli.)
2494. — Toż. . . . . — 75 (brak od str. 144 do końca.)
548. *Jan Franciszek od św. Józefa,* ks. Pijar. — Nauka bez cenzury z cenzurą życia pospolitego na katedrze Krzyża uformowana życiem wszystkich żyjących, to jest przykładem umierającego Zbawiciela siedmią ostatnich słów rezonującego. Kraków, 1736, w 4-ce, str. 182, opr. 2 50
4589. — Pasterz między dobremi, najlepszy św. Wojciech, arcyb. gnieźnień. kazaniem ogłoszony. Kraków, 1738, in folio, kart 10 . . . . . — 75
543. — Przykłady cnót i życia świętych Pańskich. Krakow, 1750, w 4-ce, str. 636, opr. . . . . 3 50 (brak tytułu i końca regiestru.)
4590. *Jan Franciszek,* ks. Pijar. — Sława sprawiedliwego trybunału w imieniu i protekcyi św. Stanisława, biskupa i męczennika krakowskiego. Wilno, 1729, in folio, kart 8 . . . . . . — 90 (dedyk księcia J. Fr. Sapiesze, z herbem tegoż.)
4310. *Jan a Jesu et Maria,* Gienerał O. Karmelit. — Disciplina claustralis. Kraków, 1676, w 16-ce, str. 169, opr. 1 50
3597. — Głos Jezusa Chrystusa, wzywający człowieka chrześcijańskiego do żywota wiecznego w pobożnych uwagach. Wilno, 1778, w 8-ce, str. 300, opr. w skórę . . . . 2 —
3464. — Instrukcyja nowicyjuszów. Wilno, 1641. w 4-ce, str. 388, opr. . . . . 4 — (druk gocki; brak od str. 146—155 i od 178 do 187.)
3466. — Toż, opr. . . . . 1 — (brak od str. 8—17, 24—49, 88—97, 104—121, 144—155, 162—189, 190—195 i od str. 366 do końca — ostatnia karta od góry uszkodzona.)
3499. — Toż, str. 370, opr. w skórę . . . . 3 — (tytuł ten sam, ale treść zupełnie inna; brak od str. 203—211 i od 370 do końca.)
3703. — Instructio novitiorum. Rzym, 1605, w 8-ce, str. 322, opr. w pargamin 1 75
4339. — Stimulus compunctionis et soliloquia. Lublin, 1690, w 32-ce, str. 179, opr. . . . . . 1 —
3638. — Żal Jezusa Chrystusa nad nieszczęśliwym stanem grzesznika niepokutującego w zbawionnych uwagach, z przydatkiem solilokwiów, albo tajemnych z Panem Bogiem rozmów. Grodno, 1777, w 8-ce, str. 271, opr. 2 75
1380. *Jan a Jesu,* O. Trynitarz. — Tarcza przeciwko trudnościom dyssydenskim. Lwów, 1731, w 4-ce, str. 159, opr. . . . . 2 75 (dedykowane St. Zielińskiemu, star. kaniowskiemu, z herbem »listek«
1381. — Toż . . . . 1 — (brak od str. 136 do końca, oraz regiestru.)
94. *Jan od Krzyża św.* — Oeuvres spirituelles. Paryż, 1850, w 8-ce, str. 630 . . . . 3 —
3826. — Recipe salutare contra spinas spiritus et

Zł. a. ct.

animae sive octo soliloquia Christi, divinissimi medici. Wiedeń i Kraków, 1754, w 8-ce, str. 162, opr. w skórę 1 50

3827. — Toż. 1 75
(z portr. św. autora.)

363. — Wstęp na górę Karmelu. Kraków, 1855, w 8-ce, str. 414 . . . . 1 50

3148. *Jan ab Annunciatione,* Generał O. Karmelitów. Epistolae pastorales. Wiedeń, 1746, 2 tomy, w 4-ce, str. 248, kart 8, oraz str. 397 i kart 12, opr. w skórę 4 75

956. *Jan z Szamotuł* ks. (Peterkiem zwany.) — Kazania o Maryi Pannie czystej. Z kodeksu toruńskiego wydał Łucyjan Malinowski. Kraków, 1880, w 8-ce, str. 134 . . . . 1 50
(z podobizną z rękopismu.)

2659. *Jandel R. O.* — Manuel des Frères et Soeurs du Tiers-Ordre de la pénitence de Saint Dominique. Nancy, 1857, w 8-ce, str. 594, opr. w szagryn, brz. złoc. 1 75

5200. *Janiszewski Antoni* ks. — Kazanie w dzień poświęcenia na biskupstwo lwowskie, halickie i kamienieckie JW. ks. Piotra Bielańskiego miane. Lwów, 1781, w 8-ce, kart 32 . . . . — 60

1847. — Kazania na niedziele y święta całego roku, tudzież kazania przygodne. Berdyczów, 1779, 2 tomy, w 8-ce, str. 528 i 454 . . . . . . 4 25
(tom II-gi cały na górnym rogu przez wilgoć uszkodzony.)

2063. — Toż. 1 75
(tylko tom I-szy niedzieli Adwentu do V-téj niedzieli po Wielkiejnocy. Róg górny przez wilgoć nieco uszkodzony.)

116. *Janiszewski Chryzostom* ks. biskup. — Mowa podczas żałobnego nabożeństwa za duszę ś. p. Karola Antoniewicza. Poznań, 1852, w 4-ce, stron 19 . . . . — 30

1905. — Prześladowanie obecne religii katolickiej w Prusach. Kraków, 1876, w 8-ce, str. 438 . 3 25

3626. *Janowski Jakób* ks. kan. smol. — Kazania: O przyczynach niedoskonałości istotnych obowiązków w narodzie i o przyczynach szczęśliwego rządu dla narodu. Grodno, 1788, w 8-ce, kart 23 . . . . — 65
(ded. Mich. Łopoccie, ex-obozn. W. Ks. Lit.)

3060. *Jansen G. A.* — De Julio Pflugio eiusque sociis, reformationis aetate. Dissertatio inauguralis. Berolini, 1858, w 8-ce, str. 60 . . . . — 30

551. *Jansenius J.* — Duela seu luctantium scenarum elogia sacra pagina celebria et sanctorum Patrum scriptorumque ecclesiasticorum calamis deducta orbi. Gdańsk, 1668, w 4-ce, str. 230, opr. . . . . 4 —

2334. *Janusovius Jan.* — Praeparationes devotae. Kraków, 1596, w 4-ce, str. 270, opr. 3 25
(dedyk. Janowi Tarnowskiemu, podkanclerzowi koronnemu; brak karty tytułowej.);

3231. *Januszowski vulgo Ohm Ferd.* O. zak. św. Dom. — Sententiae morales conscientiae directivae. Kraków, 1613, w 4-ce, str. 525, opr. . . . 4 —

3414. — Toż 1 75
(karta z aprobatą uszkodzona, brak od str. 82—89, 98—103, 110—119; od str. 82—128 karty bardzo uszkodzone, a od str. 128 do 155 urwane $^1/_3$ karty od góry).

3415. — Toż. Kraków, 1687, w 4-ce, str. 128, 235, 69 i 58, opr. 3 75
(tytuł nieco z boków uszkodzony).

1588. *Jaroński Feliks ks.* — Jakiéj filozofii Polacy potrzebują? Kraków, 1810, w 4-ce, str. 74 . 1 75

128. *Jaroszewicz Floryjan* O. Zak. Ref. — Matka świętych Polska, albo żywoty świętych, błogosławionych, wielebnych, świątobliwych, pobożnych Polaków i Polek. 4-ry tomy, w 12-tu poszytach. Piekary, 1850, w 8-ce 4 50
(Ks. arcybiskup Hołowiński Żywoty te cenił wyżéj nad Skargę nawet).

997. — Toż. Kraków, 1767, opr. folio str. 597 . . 1 50
(Brak karty tytułowéj, przedmowy i kart od str. 1—17; z końca uszkodzone karty od str. 557—584; brak kart od str. 584—589, — uszkodzone karty od str. 589 do końca, którego brakuje).

3739. — Principia theologiae asceticae ad usum Ord. Min. S. P. N. Francisci Strict. Observ. Reformatorum. Lwów, 1752, w 8-ce, str. 400, opr. 2 75

2914. *Jaroszyński Aleks.* ks. — Os aurerum Ecclesiae D. Thomas Aquinas, sacro panegyri demonstratus. Kraków, 1712, folio, kart 7 . . . . 60 —
(ded. Tomaszowi Otwinowskiemu, cześnikowi Dobrzyńskiemu, z jego herbem).

1658. *Jasiński Kamil* ks. — Directorium electionum praelatorum ac aliorum officialium in ordine Praedicatorum peragendarum, in duas partes divisum. Kraków, 1641, w 4-ce, str. 125, kart 16 2 50

4399. — Toż, opr. 1 75
(brakujące strony od 73—80 są dopisane).

552. *Jaskrowicz J. O. Fr.* — Słońce jasne i t. d. w słudze Bożym Janie Kantym, teologu i profesorze Akademii krakowskiéj, kazaniem wyprowadzone. Kraków, 1668, w 4-ce, kart 7, (druk gocki) 1 50

2567. *Jastrzębski Paweł* O. Dom. — Kazanie na pierwszą niedzielę postu (za pomyślne dla narodu obrady i t. d.) Łuck, 1790, w 8-ce, kart 16 . — 50
(brak karty tytułowéj, ostatnie 2 karty nieco od góry uszkodzone).

2155. *Jay (le) Gab. Fr.* O. T. J. — Bibliotheca rhetorum, praecepta et exempla complectens, quae ad poeticam facultatem pertinent. *Tomus quartus.* Jngolstadt, 1726, w 8-ce, str. 614, opr. w skórę . . . . — 75

3758. *Jeleński Samuel.* — Ferventes ad Deum orationes. Nieświcż, 1778, w 8-ce, str. 179. . . . 1 75

3980. — Toż. Warszawa, 1770, w 8-ce, str. 201 oprawne 1 25

3981. — Toż . . . . — 75
(cały egz. nieco przez robaki przy grzbiecie uszkodzony).

1996. *Jełowicki A.* O. Zmartw. — Kazanie na uroczystość św. Jana Kantego. Paryż, 1857, w 8-ce, str. 21 i razem oprawione, tegoż: *Kazanie* na XXVI. rocznicę powstania narodowego, str. 35 — 60

546. — Królowa korony polskiéj. Kazanie na dwóchsetną rocznicę ślubu Jana Kazimierza, miane w Paryżu, z kilkoma dodatkami. Paryż, 1856, w 8-ce, str. 36 . . . . — 35

376. — Listy duchowne (1843—1874) z przydaniem maksym św. Ignacego i mowy pogrzebowéj Ojca Wentury, na cześć Daniela O'Connela. Berlin, 1874, w 8-ce, str. 491 . . . . . . 2 —

547. — Mowa pogrzebowa na cześć Róży z Potockich Andrzejowéj Zamoyskiéj, miana w Paryżu 5 listopada 1862 r. Paryż, 1862, w 8-ce, str. 31 . — 30

871. — Mowa pogrzebowa na cześć Karola Skórkowskiego, bisk. krak. Paryż, 1852, w 8-ce, str. 72 . . . . — 60

1963. *Jennings.* — Widok rzeczywistości religii chrześcijańskiéj, wziętéj w sobie saméj, przekład polski ks. Felicyjana Wykowskiego, Pijara, Wilno, 1802, w 8-ce, str. 131 . . . . — 60

Zł. a. ct.

5455. *Jésuites* (les) et l'affaire Debuck. Bruksela, 1864, w 8-ce, str. 83 . . . . — 25
851. *Jezierski Fr.* ks. — Kazania przed stanami rzeczypospolitej, na sejmie w r. 1778 opowiedziane. Warszawa, 1788, w 8-ce, kart 7 . . — 25
2172. *Jezus żyje.* — Drzewo żywota wiecznego Przenajświętsze Jezusa Serce, przez Zbawiciela samego, w instytucie św. Franciszka de Sales, pod tytułem Nawiedzenia Najśw. Panny, zakannie zasadzone. Wilno, 1821, w 8-ce, str. 356, opr. 1 75
(brak połowy regiestru).
3652. *Joachim O.* Benedyktyn. — Uwagi na regułę św. Ojca naszego Benedykta, przekł. O. Karola Andrzejowskiego, Benedyktyna. Wilno, 1765, w 8-ce, str. 305, opr. w skorę 2 85
1147. *Joly Kl.* Bisk. — Kazania parafijalne na niedziele i święta całego roku. Warszawa, 1837, w 8-ce, 3 tomy, str. 244, 246 i 286 . . . . 3 —
3698. *Jordan Jędrzéj* O. Bernar. — Manuductio ad recte et rite celebrandum sanctissimum sacrificium missae. Lwów, 1773, w 8-ce, str. 754, kart 32, opr. . . . . 4 —
(ded. ks. biskupa H. Sierakowskiemu; z jego portretem i z dwoma rycinami).
3156. — Ordinarium seu caeremoniale Fratrum Minorum regularis observantiae S. P. N. Francisci. Lwów, 1777, w 4-ce, str. 342, opr. . . 3 50
2813. *Josephowicz J. T.* ks. — Abyssus gratiae et sapientiae D. Thomas Aquinas etc. Lwów, 1687, folio, kart 8 . . . . — 60
2827. — Aquila e rogo evolans D. Simon de Lipnica, Ord. Min S. Francisci etc. Lwów, 1685, folio, kart 10 . . . . 2 50
(z 2 rycinami).
195. *Joyeux de St. Acre.* — Examen critique de l'essai sur l'indifférence en matière de religion de M. l'abbé de Lamennais. Paryż, 1820, w 8-ce, str. 264 . . . . — 60
5364. *Jubileum* Samogitiensis ecclesiae in solemni ad cath. ingressu Ill. Ex. D. Ant. Dom. Tyszkiewicz, Ep. Samogitiensis. Wilno, 1741, in folio, kart 16 . . . . — 75
5186. *Jubileuszu (O)* w rzymsko-unitskich, wileńskiéj, metropoliczéj i brzeskiéj dyecezyach, przez rok 1826 obchodzić się mającym. Wilno, (w druk. ks. Bazylijanów), w 8-ce, str. 48 . . —.50
2297. *Juglaris Nicensis* Alojzy O. T. J. — Christus Jesus seu Dei hominis elogia. Kraków, 1643, w 4-ce, kart 10 str. 230, opr. 4 50
(ostatniéj karty indeksu, oraz aprobaty górny róg uszkodzony; ded. Łukaszowi z Bnina Opalińskiemu, podkomorzemu pozn.)
1920 — Toż. opr. w pargamin 5 50
(z ozdobnym tytułem).
1642. *Jurkiewicz M.* O. Franciszk. — Kazania postne y inne. Kalisz, 1770, w 8-ce, str. 269, opr. . 1 75
715. *Juryjewic Andreas.* — Responsio ad famosum Andreae Volani contra Summum Pontificem libellum, quem apologiam contra calumnias Jesuitarum falso inscripsit, (s. l. e. a.) w 4-ce, str. 40 . . . . 2 —
3386. *Justinus* Divus. — Opera non ita pridem graece edita. Bazylea, 1555, in folio, str. 354, opr. w skórę 4 50
2900. *Justitia* coronata Ill. Ex. D. Stephano de Potok Potocki, Referendario Regni etc. in primo capitaneatus ingressu, cultu oratorio adorata a Collegio Sieniaviano Soc. Jesu. (B. m) 1726, folio, kart 19 . . . . — 75
(z herbem Pilawa).

Zł. a. ct.

4422. *Juszkiewicz H.* O Kapuc. — Żywoty świętych i błogosławionych trzech zakonów św. Franciszka braci mniejszych, porządkiem dni roku ułożone. Wilno, 1845, 2 tomy, w 8-ce, str. XVII, 424 i 412, opr. 6 50
5434. *Jutrzenka.* — Kraków, 1848/9 . . . . . . 1 50
(Dziennik. Z r. 1848 są N-ra: 5, 14, 34, 62, 69, 70, 73, 114 -171, 173—202, 204—223, 225—227, a z r. 1849 Nr. 1—9 włącz.).
5297. *Kajetan od Pana Jezusa* ks. Trynitarz. — Kazanie w dzień św. Józefa. Warszawa, 1792, w 4-ce, str. 24 . . . . — 30
5298. — Toż. Warszawa, 1793, w 4-ce, str. 20 . . — 30
996. *Kajsiewicz H.* O. Zmartw. — Kazania i mowy przygodne. Paryż, 1845, w 8-ce, str. 150 . . 1 75
1022. — List otwarty do wydawcy «Przeglądu poznańskiego», o stanowisku kapłana względem sprawy narodowéj a polityki. Paryż, 1849, w 8-ce, str. 11 . . . . — 50
1050. — Mowa pochwalna na cześć św. Franciszka Salezego, bisk. Paryż, 1849, w 8-ce, str. 32 . — 25
123. — Mowa pochwalna na cześć św. Jozafata Kuncewicza, arcybiskupa połockiego i męczennika. Poznań, 1868, w 8-ce, str. 90 . . . . . . — 30
390. — Mowa pogrzebowa na cześć ś. p. gienerała Kazimierza Małachowskiego, zmarłego w Chantilly, 1845 r. Paryż, 1845, w 8-ce, str. 29 . . — 20
1897. — Pisma, tom III-ci zawiera: Rozprawy, listy z podróży, pamiętnik o Zgromadzeniu księży Zmartwychwstańców. Kraków, 1872, w 8-ce str. 527 . . . . — 75
(brak od str. 40—113).
5090. *Kalendarz* polski i ruski, i t. d. Supraśl, 1721, w 4-ce, kart 16. . . . . 1 25
2201. *Kalendarzyk* parafijalny na rok zwyczajny 1862, zawierający w sobie dni 365. Lipsk, 1862, w 8-ce kart 6. . . . . —.10
5092 *Kalinka W.* O. Zmartw. — Galicyja i Kraków pod panowaniem austryackiém. Paryż, 1853, w 8-ce, str. 20 i 401, opr. 5 75
2011. — O książce prof. M. Bobrzyńskiego. «Dzieje polski w zarysie». Kraków, 1879. w 8-ce, str. 80 — 60
4126. *Kaliński Gw.* ks. Misyjon. — Kazanie, miane na pogrzebie ś. p. Mikołaja Łopacińskiego, wojew. brzeskiego. Wilno, 1778, w 8-ce, kart 20 — 30
7. — Kazania i mowy. Kraków, 1808, 2 tomy, w 8-ce, str. 302 i 304, opr. . . . . 2 —
1702. — Toż. Wilno, 1805, 2 tomy, w 8-ce, str. 276 i 287 2 50
2232. — Kazanie w dzień uroczysty św. Stanisława B. i M. — Wilno, 1784, w 8-ce, kart 13 . . — 45
5207. — Kazanie o zepsuciu krajowych obyczajów, 1766, w 8-ce, kart 12 . . . . — 40
3649. — Toż i *Mowa* do Ichmościów p. p. kawalerów, edukujących się w konwikcie szlacheckim ks. Pijarów str. 18 oraz: *Mowa* o prawdziwéj i fałszywéj chwale, str. 49 . . . . — 80
3650 — *Kazanie* o zepsuciu krajowych obyczajów. Wilno, 1776, w 8-ce, kart 12. — *Mowa* do ichmościów panów kawalerów, edukujących się w konwikcie szlacheckim, str. 18. — *Mowa* o prawdziwéj i fałszywéj chwale, str. 49 — i *Kazania* miane podczas wielkiego jubileuszu w Wilnie, 1776, str. 234, razem opr. w skórę 1 25
2221. — Mowa do ichmościów panów kawalerów, edukujących się w konwikcie szlacheckim ks. Pijarów, miana 23 stycznia, 1777 r, w Wilnie, w 8-ce, kart 18 . . . . — 40
2548. — Mowa o prawdziwéj i fałszywéj chwale, Wilno, 1777, w 8-ce, str. 49 . . . . . . — 40
5206. — Mowa o obiéraniu stanu. Wilno, 1780, w 8ce, kart 10 . . . . —.30

Zł. a. ct.

989. *Kałowski Marcin* ks. — Sługa dobry i t. d. Jacek święty Odrowąż, korony polskiej pryncypalny patron. Kraków, 1714, folio, kart 9 . 1 —
5396. *Kałuski St.* O. T. J. — Kazanie na święto b. Jana Kantego, miane w Zamościu, r. 1694. Lublin, in folio, str. 14 . . . . 1 50
(dedyk. Zamoyskim z ich herbem; tytuł, pierwsza karta i na str. 9—10 nieco uszkodzone).
4853. — Kazanie na dzień b. Stanisława Kostki. Lublin, 1698, in folio, kart 18 . . . . . . 1 75
(ded. Elżbiecie z Rzewuskich Koniecpolskiej).
4695. *Kamieński Kajetan* ks Pijar. — Gramatyka języka francuskiego dla szkół narodowych. Wilno i Warszawa, w 8-ce, str. 126, opr. 1 25
4696. — Toż. 1817, w 8-ce, str. 128 . . . . . . 1 25
4697. — Toż opr. . . . . — 50
(na str. 71/2 dolny róg urwany i brak od str. 112—117).
4698. — Gramatyka języka francuskiego, Wilno, 1809, w 8-ce, str. 104 . . . . 1 —
4699. — Gramatyka języka francuskiego. Wilno, 1827, w 8-ce, str. 126, opr. 1 25
4700. — Toż opr. . . . . — 60
(brak od str. 120—123).
4701. — Toż z r. 1828, w 8-ce, str. 126, opr, . . 1 25
4657. — Gramatyka języka niemieckiego dla szkół narodowych. Wilno i Warszawa, 1811, w 8-ce, str. 200 . . . . 1 25
4658. — Toż . . . . — 75
(egzempl. nadniszczony).
4994. — Toż z r. 1815, w 8-ce, str. 200, opr. . . 1 25
4995. — Toż z r. 1817, w 8-ce, str. 199, opr. . . 1 25
4996. — Toż opr. . . . . — 50
(brak pierwszych kart aż do str. 7).
4997. — Toż. Wilno, 1825, w 8-ce, str. 198 . . . 1 25
4998. — Toż opr. . . . . —50
(brak karty 183/4 i 193/4, oraz kart regiestru).
4999. — Toż i *Wypisy* niemieckie, czyli księga pożyteczna i łatwa do czytania dla uczących się języka niemieckiego. Wilno, 1820, w 8-ce, str. 144 i 56, razem opr. 1 60
5000. — Toż, tylko «Gramatyka». Wilno, 1829, w 8-ce, str. 198 . . . . 1 25
5001. — Toż opr. . . . . — 50
(brak od str. 192 do końca i regiestru).
5002. — Toż i *Wypisy* z r. 1828, str. 142 i 56, razem opr. 1 60
5003. — Toż, tylko «Gramatyka z r. 1839, w 8-ce, str. 198 . . . . 1 25
4992. — Toż Wilno, 1800, w 8-ce, str. 218, opr. . 1 52
4993. — Toż opr. . . . . — 85
(tytuł znacznie uszkodzony).
5478. *Kamus* świętego Franciszka Salezyusza, biskupa Gieneweyskiego, albo wnętrzna duszy jego układność i postać. Kraków, 1770, w 4-ce, str. 529, opr. razem i *krótkie zebranie* życia św. Franciszka Salez., str. 48 . . . . 7 50
(z portretem św. Franciszka Salezego).
1349. — Toż 6 75
(bez portretu i w «krótkim zebraniu», brak ostatniej kartki).
1348. — Toż opr. 6 50
(bez portretu i «krótkiego zebrania»).
2871. *Kanon Andr.* O. T. J. — Expeditio legatorum in Gallias, ad desponsandam Ludovicam Mariam Gonzagam Cliviam Vladislao IV., Pol. Regi. Kraków, 1646, folio, kart 11 . . . . 1 25
386. — Lucubrationes oratoriae, regum, principum, antistitum, caeterorumque illustrium virorum panegyricis et elogiis insignitae. Kraków, 1676, w 4-ce, str. 330, opr. w skórę . 3 —

Zł. a. ct.

(ded. Andrzejowi Trzebickiemu, bisk. krak. z jego herbem).
2281. — Toż. Kraków, 1764, w 4-ce, str. 330, opr. w skórę 2 75
2532. — Lyricorum libri IV epodon, liber unus et alter poematum continens Lechica admiranda, caeteraque miscellanea. Kraków, 1643, w 8-ce, str. 383, opr. 2 75
(dedyk. Aleks. Trzebińskiemu, bisk. przemyskiemu; piękny tytuł miedziorytowy).
1131. *Kapiszewski L.* — Kwestyja Kościoła katolickiego w Radzie państwa w Wiedniu. Kraków, 1867, w 8-ce, str. 30 . . . . —15
2209. *Karaffa W.* O. T. J. — Snopek miry, albo uwagi rozmaite o ranach Chrystusa Pana. Lwów, 1757, w 8-ce, str. 276, opr. z dodatkiem: *Krótkie zebranie* życia W. ks. Wincentego Karaffy O. T. J. Gienerała, autora tej książki, 3 str. . . . 2 —
2799. *Kargolewski M.* ks. — Fama triumphantis sanctimoniae D. Joannis Nepomuceni. Kraków, 1729, folio, kart 16 . . . . 1 50
(z wizerunkiem świętego).
5210. *Karmonowski Kajetan,* O. Franciszkanin. — Exhorty pogrzebowe, 1781. w 8-ce, kart 11 . . — 25
(jest tylko jedna mowa na pogrzebie Pawła Kadłubowskiego, sędz. wyszogrodzkiego).
1093 *Karnkowski St.* arcyb. — Mesyasz albo kazanie o upadku i naprawie rodzaju ludzkiego, przez przyjście na świat Jezusa Chrystusa. Poznań, 1847, folio, str. 22 i 335 . . . . . . 2 50
2391. *Karol od św. Alojzego,* O. Karmelita. — Die katholische Kirche in ihrer gegenwärtiger Ausbreitung auf der Erde. Regiensburg, 1845, w 8-ce, str. 637 i 24 i *Beleuchtung* der Recesionen in «Sion» 1844. «Literatursblatt» Nr. 12 und «Katholishe Stimmen», 1847, Nr. 155 u. 156, über das Werk: «die katholische Kirche» u. s. w., str. 40 razem, opr. . . . . 2 —
604. *Karp A.* O. Cysters. — Dyjamenty na ozdobę kościoła Jadwigi św., księżny polskiej na Stradomiu przy Krakowie, przy uroczystym poświęcenia akcie w kazaniu ofiarowane. Kraków, 1674, w 4-ce, str. 56, (druk gocki). . . . . 2 —
758. *Karpiński S.* O. T. J. — Exhortacya uciekającym przed złą śmiercią do św. Barbary, w domu professów Societatis Jesu w Krakowie drogę pokazującą. Sandomierz, 1718, w 4-ce, kart 28 2 —
2247. *Karpowicz Michał* ks. — Kazania. Warszawa, 1776, w 8-ce, str. 301 . . . . 1 25
(tylko tom pierwszy; egz. od góry przez wilgoć poplamiony).
5054. — Kazanie na uroczystość świętych Piotra i Pawła apostołów. Wilno, 1788, w 8-ce, str. 32 — 40
(dedyk. Józefowi hr. Pacowi, star. wileńskiemu).
5195. — Kazanie w dzień uroczysty św. Anny. Wilno, 1775, w 8-ce, kart 16 . . . . — 40
5063. — Kazanie o władzy Kościoła, jak jest narodom zbawienna i o majątkach kościołów, jak narodom są użyteczne, w dzień św. Piotra i Pawła miane. Wilno, 1790, w 8-ce, str. 44 — 75
(dedyk. ks. Józefowi Kossakowskiemu, bisk. inflanckiemu).
358. *Karsznicki Józef Andrzéj* ks. — Chléb duchowny ze stolika nazarejskiego na refekcyą przy poście dnia 7 septembra r. 1717, na pierwszym nieszporze zaczynającego się solennego aktu koronacyjnego na Jasnej Częstochowskiej Górze, 1717, w 4-ce, str. 520 . . . . 5 —
(brak karty tytułowej i indeksu; ostatnia karta mocno uszkodzona).
2801. *Kasprzycki H.* O. Benedyktyn. — Thesaurus

Zł. a. ct.

religiosae paupertatis D. Simon Lipnica, etc. Kraków, 1727, folio, kart 13 . . . . . . 1 25
(egz. przy końcu atramentem poplamiony).

625. *Katechismus* (der) römische, nach dem Beschlusse des Concils von Trient für die Pfarrer auf Befehl Papstes Pius V-ten herausgegeben. 2 tomy. Bielefeld. 1859, w 8-ce, str. 296 i 225, opr. 2 50
(tekst łaciński z jednej, niemiecki z drugiej strony).

3788. *Katechizm* chrześcijański obszerny, prawowiernego katolickiego wschodniego Kościoła. Petersburg, 1840, w 8-ce, str. 100 . . . . . 1 —
(schizmatycki, rozrzucany przez Moskali wśród ludności katolickiej i do biblijotek szkolnych).

1919. — dogmatyczny o religii w powszechności i różnych jej prawidłach. Wilno, w druk. dyjec. u księży Missyjonarzów, na Górze Zbawiciela, 1809/10, 2 tomy, w 8-ce, str. 298 i 182 . . . . 2 —
(dedyk. ks. bisk. łuckiemu i żytomierskiemu Cieciszowskiemu).

5194. — katolicki dla pożytku wszystkich, zwłaszcza dzieci, krótko zebrany. Połock, 1826, w 8-ce str. 44 . . . . 1 —

3062. — krótki dla młodzi rzymsko-katolickiego wyznania, uczącej się w naukowych zakładach Rosyi. Za najwyższym rozkazem ułożony i wydrukowany. Kijów, 1861 ,w 8-ce, str. 61 . . — 75
(bez aprobaty duchownej).

3622. — Toż. Wilno, 1833, w 8-ce, str. 95 . . . — 75
(z aprob. ks. bisk. Kłągiewicza).

3596. — Toż. Wilno, 1833, str. 95 i *Katechizm* więkkszy dla młodzi rzymsko-katolickiego wyznania, uczącej się w naukowych zakładach w Rosyi, za najwyższym rozkazem ułożony. Wilno, 1834, 3 części, w 8-ce, str. 300, opr. razem . 2 25
(w «Katechizmie większym» od str. 98 do 105 nieco przez wypalenie uszkodzone).

3624. — Toż, tylko «Katechizm krótki». Wilno, 1855, w 8-ce, str. 78 . . . . — 50
(brak str. 47 i 48).

3635. — Toż. Wilno, 1834, w 8-ce, str. 80 . . . . — 75

3644. — Toż. Wilno, 1859, w 8-ce, str. 96 . . . . — 75

2238. — *krótki* przez pytania i odpowiedzi dla małych dzieci szkół narodowych w Jego Ces. król. Mości Królestwach Galicyi i Lodomeryi. Wiedeń, 1845, w 8-ce, str. 24 . . . . — 15

2593. — krótki, zawierający w sobie nauki potrzetrzebniejsze, sposobem misyjonarskim, w krókich pytaniach dla prostaczków, łatwy y służący. Wilno, (w druk. O. O. Bazylijanów), 1790, w 8-ce, str. 187 . . . . 1 75

3637. — *mały* historyi Kościoła Chrystusowego z niemieckiego, na język polski przetłomaczony. Wilno, 1846, w 8-ce, str. 37 . . . . . . — 60
(katechizm luterski. W aprobacie gien. Superintendent pisze: ponieważ w tym manuskrypcie nic przeciwnego *„ani rządowi“*, ani religii ewangielicko-reform. itd.).

4129 — o czci cesarza wszech Rosyi i t. d., za najwyższym rozkazem dla użycia po szkołach i kościołach rzymsko-katolickich wiejskich, wydrukowany. Wilno, 1840, w 8-ce, str. 12 . . . — 75

1649. — *rzymski* z wyroku św. Soboru trydenckiego ułożony, z rozkazem Piusa V-go papieża wydany, i od Klemensa XII. szczególniej zalecony. Warszawa, 1827, w 8-ce, 3 tomy, str. 16, 136, 268 i 218, opr. . . . . . . , . . 1 80

2360. — rzymski za rozkazaniem ks. Stan. Karnkowskiego, arcyb. gniezn. przedrukowany. Kraków, 1643, w 4-ce, str. 354, kart 11, opr. 4 75
(druk gocki: brak karty tytułowej).

1809. — rzymsko-katolicki większy, dla archidyjecezyi gnieźnieńskiej i poznańskiej. Gniezno, 1870, w 8-ce, str. 221 . . . . — 40

2189. — rzymsko-katolicki dla użytku szkół wiejskich i miejskich. Poznań, 1864, w 8-ce, str. 72 . — 20

3577. — większy dla młodzi rzymsko-katolickiego wyznania, uczącej się w naukowych zakładach w Rosyi, za najwyższym rozkazem ułożony. Wilno, 1834, 3 części, w 8-ce, str. 300, opr. . 1 40
(z aprobatą ks. bisk. Kłągiewicza; od karty tytułowej aż do str. 50 i od str. 292 do końca, nieco górny róg przez wilgoć uszkodzony).

3643. — Toż. Wilno, 1859, w 8-ce, str. 296 . . . 1 75

2651. — Toż, Wilno, 1846, w 8-ce, str. 231 . . . 1 75

2711. *Katekizmus* kis katholikus gyermekel szamra. Kiadja a Szent-Istavan — Tarsulat. Budán, 1864, w 8-ce, str. 112 . . . . — 12

2365. *Katholik* (der). Eine religiöse Zeitschrift zur Belehrung und Warnung. Mainz, Roczniki: 1842—4 i od r. 1859—1878 . . . . 40 —
(brak zeszytu z maja 1859 r.).

2651. *Kaulen Franz.* — Legende von dem seligen Hermann Joseph. Mainz, 1862, w 8-ce, str. 160 — 60

5111. *Kautz Nathan Fr.* — Praecipua de publica religionis evangelicae in Polonia fata sub Sigismundo I., Sigismundo Augusto et Henrico Valesio. Hamburg, 1738, w 4-ce, str. 48 . . 2 50

198. *Kowalewski Konrad* O. Reform. — Rok V Homilij niedzielnych, 2 tomy. Przemyśl, 1830, w 8-ce, str. 247 i 260 . . . . 2 75

1055. *Kazanie* o Najśw. Maryi Pannie . . . . . — 20
(bez tytułu).

4815. — o Niepokalanem Poczęciu Przenajśw. Maryi Panny i t. d. w kościele O. O. Trynitarzow, gdzie obraz M. B. zdawna łaskami słynie. Kraków, 1741, in folio, kart 8 i *Żywot* Przen. Panny Maryi króciusieńko wierszem polskim zebrany, kart 2 . . . . 1 —

3482. — na pogrzebie ks. M. J. Ancuty, bisk. wileńskiego. Wilno, 1723, w 4-ce, kart 17 60
(tytuł i pierwsza karta znacznie od góry uszkodzone).

449. *Kazania* i mowy na zgon śp. JW. Jana Pawła Woronicza, arcybiskupa, prym. król. Polskiego. Kraków, 1830, w 8-ce, str. 29, 10, 16 i 11 . — 75

721. — o św. Janie Kantym 17.., str. 157, w 8-ce, oprawne . . . . — 25
(brak karty tytułowej i aż do str. 53).

2352. — podczas prymicyj kapłańskich, w 4-ce, kart 8 — 60
(druk gocki, brak karty tytułowej).

1048. *Kazań dziesięć* w różnych uroczystościach powiedziane w Wilnie. Poznań, 1845, w 8-ce, str. 192 . . . . 1 75

4827. *Kazania* na uroczystość B. Joanny Franciszki Fremiot de Chantal, w kościele wileńskim, przez ks. ks. Bazylijanów miane. Wilno, 1764, in folio, str. 41 . . . . , ... 1 —

3477. — podczas 40-godzinnego nabożeństwa, na podziękowanie Bogu, że przy obrazie Józefa św. w kolegijacie kaliskiej i t. d. łaski i cuda wyświadcza. Kalisz, 1779, w 4-ce, str. 170 . 2 50

823. — na uroczystości św. Pańskich, w 8-ce, str. 448, opr. w skórę . . . . 1 —
(brak karty tytułowej i dalszych do str. 1-éj; kawałek górny 1-éj kartki regiestru urwany).

1643. — na wszystkie uroczystości w roku, w 4-ce, str. 636, opr.. . . . . 1 50
(brak karty tytułowej, aprobaty i dedykacyi, 3 ostatnich kart regiestru).

Zł. a. ct.

5226. *Kazanie* na uroczystość św. Jacka, patrona Korony polskiéj. Kraków, (b. d.) w 4-ce, kart 18 . . . . — 75
5228. — w dzień św. Stanisława, biskupa i męczennika, miano przed królem. Warszawa, 1768. w 4-ce, str. 16 . . . . — 30
4812. — pierwsze o św. Tomaszu z Aquinu, doktorze anielskim, 1671 r. *Kazanie* wtóro o św. Kazimierzu, królewiczu polskim, wyznawcy i *Kazanie* trzecie na fest św. Teresy panny, serafickiéj Matki Reformowanego Karmelu. Wilno, 1671, in folio, kart 8 . . . . . . 1 —
4813. — Toż . . . . — 75
(brak ostatniéj karty w III-im kazaniu).
5052. — egzorty i mowy w czasie pogrzebu ks. dr. Jana Dom. Łopacińskiego, bisk. żmudzkiego. Wilno, 1778, w 8-ce, str. 1 25
3552. — egzorta i mowy żałobne na pogrzebie Joanny z Swiętorzeckich Pawlikowskiéj miane. Wilno, 1780, w 8-ce, str. 66 . . . . — 80
1075. *Kazania* i mowy na walnym pogrzebowym akcie ś. p. JO. księżny Imci Anny z książąt Sanguszków Radziwiłłowej miané. Wilno, 1750, folio, kart 115, opr. w skórę 8 75
3526. — i nauki, czyli wykład świętych ewangielij na wszystkie niedziele i uroczystości tajemnic boskich w roku całym przepisanych, sposobem w homiliach dawnych Ojców świętych używanym. Warszawa, 1788, w 4-ce, str. 596 . . . 3 25
1786. — w niedziele całego roku 1781, w katedrze krakowskiéj miane. Kraków, 1782, 2 tomy, w 8-ce, str. 295 i 334, opr. 3 50
(różnych kaznodziejów).
1787. — Toż . . . . 3 —
(w t. II-im brak regiestru).
2154. — Toż 1 25
(tylko tom II-gi; zawiera od IV niedz. po Swiątkach do IV niedzieli adwentu).
1557. — w osobliwszych materyach ze sławniejszych autorów francuskich zebrane. Warszawa, 1784, 4 tomy, w 8-ce, str. 473, kart 29, — str. 615, 601 i 511, kart 35, opr. . . . . 8 —
1558. — Toż . . . . 3 —
(brak w t. I. str. 3 i 4 i nieco na rogu przez wilgoć uszkodzone, — w t. II-im karta tytułowa i aż do str. 23 z boku nieco uszkodzone; w t. IV-ym brak pierwszych dwóch kartek, od str. 267—280, u dołu uszkodzone, od 280—307 wydarte, od 307—318 uszkodzone i ostatnie 8 kart do połowy wydarte).
2036. — trzy na uroczystość bł. Wincentego Kadłubka, str. 44, w 4-ce . . . . — 90
(brak tytułu; autorowie: Marciszowski, Lipiewicz i Jaśniewicz).
1838. — postne, z niemieckiego spolszczone przez ks. P. Winnickiego. Warszawa, 1849, w 8-ce, str. 194 . . . . 1 25
970. — roratne i na większe uroczystości Najśw. Panny Maryi. Wilno, 1860, w 8-ce, str. 284 . 1 50
3129. — *ruskie* drukowane kirylicą w Supraślu, w 4-ce, opr. 2 50
(brak tytułu, pierwsze 2 karty nieco z boku uszkodzone).
2705. *Keller Emile.* — L'Encyclique du 8 decémbre 1864. et les principes de 1879, ou l'eglise, l etat et la liberte. Paryż, 1866, w 8-ce, str. 428 1 50
(na początku brewe Ojca św. Piusa IX. do autora).
1332. *Kerner Justyn.* — Jasnowidząca z Prevorst. Spostrzeżenia w względzie wewnętrznego życia człowieka, tudzież przenikania duchów do naszego świata. Warszawa, 1832, 2 tomy, w 8-ce, str. 381 . . . . 3 —
(z 8-ma tablicami).
5014. *Kery Jan* O. Paulin. — Decreta sacrae Sedis apostolicae universim ab omnibus regularibus observanda. Lwów, 1731, w 8-ce, str. 465, oprawne . . . . 3 —
5015. — Toż, opr. . . . . 2 —
(brak od str. 461 do końca).
4556. — Decreta sacrae Sedis apostolicae quotanniis a regularibus temporibus certis legonda. Częstochowa, 1716, w 4-ce, str. 153, opr. . . . 2 50
(tytuł i pierwsze karty aż do str. 33 od góry są nieco uszkodzone, oraz ostatnie 3 kartki w środku przez robaki nieco uszkodzone).
5477. *Kiejnowski Wład.* O. T. J. — Krótki opis życia błog. Jana Britto, męczennika Tow. Jez. Lwów, 1854, w 8-ce, str. 68 . . . . . . — 60
(z wizerunkiem bł. Jana Britto).
5476. — Życie i męczeństwo Jędrzeja Boboli, Tow. Jez. Lwów, 1854, w 8-ce, str. 83 . . . . . 1 —
4870. *Kiełczewski St.* O. Paul. — Kościół Boski żywy w człowieku jak strzeżony i kościoły Bogu poświęcane, jak uszanowane być mają i t. d. Częstochowa, 1751, in folio, kart 20 . . . . — 75
(ded. ks. bisk. krak. Andrz. St. Załuskiemu).
539. *Kierśnicki L.* O. T. J. — Wolny głos mów niedzielnych. Warszawa, 1727, w 4-ce, str. 548, oraz przedmowy i indeksu kart nieliczb., opr. 3 50
3442. — Toż . . . . 3 —
(w tytule i pierwszych 3-ch kartach, oraz w ostatnich 10-ciu kartkach indeksu nieco dolny róg przez wilgoć uszkodzony).
3443. Toż, opr. w skórę 2 50
(od str. 259—275 i 345—361, nieco przez robaki przy grzbiecie uszkodzona, — brak indeksu).
3448. — Toż 1 75
(tytuł i pierwsze 8 kart na dolnym rogu nieco uszkodzone, a od str. 525 do końca coraz bardziéj przez opalenie uszkodzone).
3909. *Kiliński T.* ks. — Dzieje narodu polskiego. Poznań. 1863, w 8-ce, str. 317, opr. 1 75
(z mapą dawnéj Polski).
2395. *Kirche* (die katholische) besonders in Schlesien, in ihren Gebrechen dargestellt. Altenburg, 1827, w 8-ce, str. 32, 424 . . . . 2 —
5418. *Kirchenblatt Salzburger*, folio . . . . . . — 75
(Tygodnik. Z r. 1857 jest II-gie półrocze, z r. 1858 rocznik, (brak Nr. 31), z r. 1861 tylko 31 N-rów, a z r. 1862 N-rów 29 — brak Nr. 6 i 22-go).
3602. *Kirchen-Recht*, allgemeines vor beide evangelische Confessionen in Polen und Littauen, nach dem Inhalte der Traktaten und Reichskonstitutionen, von 1768 und 1775 abgefasst. Leszno, 1783, w 8-ce, str. 368 . . . . . . 3 50
2121. *Kiszewski A.* — Nauka o świecie. Część I-sza. Poznań, 1847, w 8-ce, str. 396, opr. . . . . — 90
2122. — Toż. Poznań, 1851, w 8-ce, str. 325, opr. . — 90
3633. *Kitkiewicz A.* ks. — Chrystus, syn Boży, i t. d. Wilno, 1851, w 8-ce, str. 122 i 9, opr. . . . 1 —
3242. — Konferencyja w czasie wielkonocnych rekolekcyj, miana do alumnów seminarjum dyjecezyjalnego wileńskiego. Wilno, 1847, w 8-ce, str. 80 . . . . — 60
5319. *Kitowicz J.* ks. — Pamiętniki do panowania Stanisł. Poniatowskiego. Poznań, 1845, w 8-ce, str. 260 . . . . — 40
(tylko tom pierwszy).
4235. *Kleczewski St.* O. Reformat. — Socius viatorum Deus T. O. M. per brevia colloquia ad mo-

Zł. a. ct.

dum meditationum itinerantibus adiunctus. Lwów, 1755, w 16-ce, str. 400, opr. 1 75

2249. *Klemens XIII. Papież.* — Konstytucya ustawy Towarzystwa Jezusowego znowu stwierdzająca i pochwalająca (s. a.) 1765, w 8-ce, kart 3 i razem oprawione: *Wszyscy błądzą,* czyli sprawa z obydwóch stron niesłuszna, albo sąd obojętny jednéj damy filozofki w teraźniejszych okolicznościach Jezuitów francuskich, r. 1762. Gdańsk, 1766, str. 119 . . . . . . 2 —

4803. — List do Karola III-go, króla hiszpańskiego, względem wygnania Jezuitów z monarchii hiszpańskiéj. Wilno, 1767, in folio. 2 karty . . — 40

2340. — List pisany do Najjaśniejszego Ludwika XV-go, króla francuskiego w sprawie Jezuitów. 1762, w 4-ce, kart 2 . . . . — 25

2449. *Kleutgen J.* O. T. J. — Die Theologie der Vorzeit. Münster, 1870.1, w 8-ce, str. 333 . . . — 75 (tylko 2 części tomu 3-go).

380. *Klüpfel E.* ks. — Institutiones theologiae dogmaticae. Wiedeń, 1789, w 8-ce, str. 512 . . 1 50

822. *Kłągiewicz J. B.* bisk. — Litanije o św. Piotrze, apostole z modlitwami, na ewangielii i dziejach apostolskich oparte. Kraków. 1843, w 8-ce, str. 16 . . . . — 30

5178. — Mowa przy nowém otwarciu duchownego Seminaryjum. Wilno, 1822, (druk ks. Misyjonarzów), w 8-ce, str. 29 . . . . —60

396. *Kłossowicz W.* ks. — Instrukcyja względem pryncypalniejszych punktów religii, obyczajów i przystojnego rządzenia się na świecie, z Pisma św. wyjęta. Supraśl, 1758, w 4-ce, str. 290, opr. 3 50

5227. *Kmita St.* O. T. J. — Kazanie na dzień wielkiego patryjarchy i fundatora św. Benedykta. Wilno, 1745, w 4-ce, kart 28 . . . . . : — 75

1488. — Przywileje najosobliwsze Najświętszéj Maryi Pannie od króla nad królami hojnie nadane, w Niepokalaném Jéj Poczęciu, w Niebowzięciu i t. d. Wilno, 1742, w 4-ce, str. 67. Przytym: *Koronka* o Niepokal. Poczęciu z gwiazd dwunastu, kart 2, razem opr. . . . . 2 75 (ded. Janowi Jabłońskiemu, cześnik. nowogrodzkiemu i żonie jego Eleonorze z Wańkowiczów).

3497. *Kobielski Fr. A.* bisk. łucki i brzeski. — Literae pastorales (1740—1742). B. m. dr. 1742, opr. . . . . 3 —

1427. *Kobielski J.* O. T. J. — Próby nieomylne ducha prawdziwie zakonnego i t. d. Sandomierz, 1758, w 4-ce, str. 248, opr. 3 50

79. *Kobierzycki Stanisław.* — Obsidio Clari Montis Częstochoviensis, Deiparae imagine ad divo Luca depictae, in regno Poloniae celeberrimi. Gdańsk, 1659. w 4-ce, stron 163, opr. w pergamin (z dwoma pięknémi sztychami) . . . 4 75 (brak ryciny, przedstawiającéj oblężenie).

4639. *Kochanowski Dominik* O. Bernard. — Novus asserendae Inmaculatae Conceptionis Deiparae Virginis modus. Kazimierz przy Krakowie, 1669, folio, kart 24, str. 317 . . , . . . 8 75 (z ryciną, przedstawiającą św. O. Franciszka i głównych świętych serafickich, a na odwrotnéj stronie tytułu herb.)

4640. — Toż . . . . 6 — (rycina z drzewém genealogicznym przez wilgoć bardzo uszkodzona, a tytuł, następne 9 kart wilgocią poplamione i 5 kart regiestru, a ostatnie 3 karty regiestru uszkodzone. Cały egz. wilgocią poplamiony).

4641. — Toż . . . . 8 —

Zł. a. ct.

(egz. dobrze utrzymany, bez ryciny).

4642. Toż . . . . 7 — (bez ryciny, pierwsza karta dedykacyi i ostatnie 2 karty regiestru uszkodzone).

1305. *Kochański D.* O. Dom. — Kazania i nauki z badaniami, przekładami, zarzutami, odpowiedziami na misyach Dominikanów, po całym księstwie Litowskim i przyległych krajach wędrownie słowo Boże opowiadających. Mianowicie: w Nowogródku podczas trybunału za laski J. Ogińskiego, miecznika W. ks. L. w r. 1769, w Białyniczach podczas koronacyi cudownego obrazu Boga Rodzicy i misyi w r. 1761, w Wilnie na początku sądów za laski J. Massalskiego r. 1762 ogłoszone. Wilno, 1770, w 4-ce, kart 513, opr. 6 50

1310. — Toż, przypisane JO. O. Księstwu Ogińskim. Wilno, 1770, w 4-ce, kart 470, opr. . . . . 6 —

1200. *Kochemen Marcin* O. Kapucyn. — Mszał współkapłański świeckim osobom służący. Lipsk, 1847, w 8-ce, str. 200 . . . . 1 20

3655. *Kociełło Antoni.* O. Franciszkanin. — Kazanie na pogrzebie ks. Jerzego Korniłłowicza. Wilno, 1793, w 8-ce, kart 9 . . . . — 25

1428. *Koczorowski Fr.* O. T. J. — Słońce aquinatyczne, Tomasz św. i t. d. w pięciu kazaniach pokazane. Kalisz, 1738, w 4-ce, str. 138, opr. 1 75

873. *Koehler G. O.* — Nauka praktyczna dla pasterzów dusz ludzkich, podług któréj postępować mają z choremi, umierającemi i na śmierć publiczną wskazanemi. Kraków, 1806, w 8-ce, str. 537, opr. 1 75

2215. — Toż i razem oprawione: *Wójkowski Jan* ks. — Przewodnik na drogę wieczności. Kalisz, 1733, w 8-ce, str. 86 . . . . 2 25

2394. *Koenigsdorfer Martin* ks. — Katholische Homilien, oder Erklärungen der heiligen Evangelien auf alle Sonn- und gebotene Feiertage als Predigten bearbeitet. Augsburg, 1840, w 8-ce, str. XXIV i 410. opr. . . . . 1 25 (tom na niedziele tylko; z ryciną).

274. *Kojałowicz Wijuk* O.T.J. — Gruntowne teologa rozmowy, wszelkie zarzuty nieprzyjaznych prawdziwéj wierze ułatwiające. Kalisz, 1758, w 4-ce, str. 87, 76, 112 i 18, opr. . . . . 3 —

1363. — Kazania o męce Pańskiéj. Wilno, 1675, w 4-ce, str. 238, opr. . . . . 9 75 (druk gocki).

1364. — Toż i *Andrzejkiewicz J.* O. T. J. — Ziarno gorczyczne gorzkiéj męki najsłodszego Zbawiciela i t. d. Wilno, 1673, w 4-ce, str. 262, razem oprawione . . . . 12 75 (druk gocki).

3449. — O rzeczach do wiary należących, rozmowy theologa, z różnemi wiary prawdziwéj przeciwnikami. Kraków, 1671, w 4-ce, 3 części, str. 132, 110 i 142, opr. . . . . 12 75 (druk gocki).

3530. — Pamiątka krótka braci koadiutorów Societatis Jesu świętobliwie zmarłych, z różnych téjże Soc. Jesu pisarzów zebrana, na dni całego roku rozłożona. Wilno, 1673, w 4-ce, str. 420, opr. 15 — (druk gocki).

3647. — Przykłady o różnych przypadkach, które się chrześcijanom w życiu, w chorobach i przy śmierci trafiają. Wilno, 1728, w 8-ce, str. 208, opr. w skórę . . . . 3 —

1496. *Kol. D. Fr.* ks. — Uwagi chrześcijańskie wszystkim ogólnie, osobliwie zakonnym osobom służące. Wilno, 1742, w 4-ce, str. 207, opr. w skórę 2 75

4888. *Kolendowic M. J.* ks. — Chrystalus militanti

Zł. a. ct.

Ecclesiae triumphales accendens ignes D. Thomas Aquinas i t. d. Kraków, 1715, in folio, kart 9 . . . . — 75
(dedyk. Aleks. J. Grodzickiemu, chorążomu ciechanowieckiemu, z jego herbem).
5292. *Komorowski Adam. Ignatius* Archiep. Gnesn. — Epistola pastoralis. Warszawa, 1750, w 4-ce, kart 26 . . . . — 75
(druk ks. Pijarów).
3052. *Komperda Jan* ks. — Kazania parafijalne na wszystkie święta uroczyste w roku. Warszawa, 1864, w 8-ce, str. 305 . . . . 3 50
2558. *Konarski St.* ks. Pijar. — De arte rhetorica. Warszawa, 1767, 3 części, w 8-ce, str. 186, 148 i 138, razem opr. 1 75
1900. — Toż. Warszawa, 1823, w 8-ce, str. 384 i razem oprawione: *Ordinatio* visitationis apostolicae pro provincia Polona Clericorum regularium Scholarum Piarum, str. 88 . . . . . 2 75
1115. — Toż, opr. . . . . 2 —
(brak tytułu)
4534. — De religione honestorum hominum. Warszawa, 1771, w 8-ce, str. 303 . . . . . . 3 25
1733. — O religii poczciwych ludzi. Warszawa, 1769, w 8-ce, str. 161 . . . . 3 25
3608. *Konfraternia* Anny świętej powinności bractwa, odpusty, nabożeństwa i inne ustawy, do tego bractwa należące zawiérająca. Wilno, 1845, w 8-ce, str. 70 . . . . — 60
2960. *Koniski Jérzy* bisk. białoruski nieunicki. — Oratio ad Serenissimum Poloniarum Regum Stanislaum Augustum in religionis causa. Warszawa, 1765, folio, 2 karty . . . . — 50
(prosi o nieprześladowanie i opiekę dla schizmy).
5403. — Toż samo po polsku . . . . — 50
1560. *Konitzer P.* ks. — Kazania na uroczyste dni Matki Bożéj i na dni niektóre niektórych świętych przypadające. Kalisz, 1781, w 8-ce, str. 459 . . . . 2 75
1202. *Konopacki Szymon.* — Święty Stanisław, powieść poetyczna. Wilno, 1842, w 8-ce, str. 38 . . — 60
5136. *Konstytucya* o sejmikach W. Ks. Lit. ustanowiona r. 1793, w 16-ce, str. 41. — *Konstytucya* o trybunale duchownym, str. 6. — *O urządzeniu* komissyów porządkowych, str. 46. — *O trybunale* głównym, str. 92. — *O sądach* ziemskich, str. 32 — i o *komisyi* policyi, str. 34, razem opr. 1 25
(w ostatniéj brak końca).
5371. *Konstytucye* sejmu walnego koronnego sześcioniedzielnego warszawskiego r. P. 1641. Kraków, in folio, str. 37 . . . . 1 50
(druk gocki).
5370. — i uchwała Sejmu walnego koronnego dwuniedzielnego, w Warszawie, 1642, in folio, str. 16 1 50
(druk gocki).
5369. — Sejmu walnego ordynaryjnego sześćniedzielnego warszawskiego, r. 1658. Kraków, in folio, str. 70 . . . . 2 75
(druk gocki).
4801. — Sejmu walnego ordynaryjnego warszawskiego sześcioniedzielnego r. P. 1778. dnia 5 października odprawiającego się. Warszawa, 1778, in folio, str. 23 . . . . 1 —
4818. — Toż z r. 1870, in folio, str. 37 . . . . . 1 —
5367. — Sejmu walnego ordynaryjnego sześćniedzielnego w Grodnie r. 1678 odprawującego się. Grodno, 1679, in folio, str. 54 i *Konstytucye* W. Ks. Litewskiego, 1678 r., str. 31, razem opr. . 1 75
(druk gocki).
2831. — Sejmu warszawskiego, r. 1673, in folio, str. 42, (brak tytułu i pierwszych kart aż do str. 7), — *Konstytucye* W. Ks. Litewskiego, w r. 1673, str. 14, (od str. 9—14 w środku nieco uszkodzone; brak końca) i *Konstytucye* Sejmu walnego ordynaryjnego sześćniedzielnego warszawskiego r. 1683, str. 28, oraz: *Konstytucye* W. Ks. Litewskiego, r. 1683, str. 18, (brak końca) 2 —
(druk gocki).
1582. *Kopija* responsu na list przyjaciela rewolucyi zagranicznéj r. 1792. Lublin, druk O. O. Trynitarzów, 1793, w 4-ce, kart 11 . . . . . — 30
1317. *Korczyński Kasyjan* O. Franciszkanin. — Kazania w katedrze krakowskiéy i t. d. miane, a potém złożone na niedziele całego roku z przydaniem innego podczas zaczynającego się sejmu Convocationis na solenney o Duchu św. wotywie. Kraków, 1764, 4 tomy, str. 480 i 32, kart 20, str. 547, kart 12, str. 427 i 216, opr. . . 9 —
(W t. I-ym rycina z pocztem 67 biskupów krak. od r. 966, oraz krotki opis żywotów Ich, — w t. II-im rycina z pocztem 71 bisk. kujawskich od r. 966 i ich życiorysy, oraz spis prałatów i kanoników w r. 1767. — w t. III-im poczet 31 bisk. kijowskich i ich życiorysy od r. 1321, oraz spis prałatów i kanoników w r. 1766).
1318. — Toż 8 25
(w t. I-szym brak życiorysów biskupów).
1319. — Toż, tylko tom I, II i III, opr. . . . . 4 —
(w tomie I-ym brak ryciny i życiorysu oraz ostatnich kazań od str. 466 do 480).
1320. — Toż, tom I i II-gi, opr. 2 50
(w tomie I-ym brak ryciny i życiorysu bisk., oraz od str. 466 do 480).
1321. — Toż, tom 1 i II-gi . . . . 2 —
(brak w tomie I-ym ryciny, życiorysu i od str. 466 do 480, a w t. II-im brak ryciny i str. 31 i 32-ej).
1503. — Kazania pokazujące jedność, prawdę, świątobliwość, powszechność, apostolstwo Chrystusa wiary i t. d. Kraków, 1757, w 4-ce, str. 288, opr. 3 50
3639. — Toż . . . . 1 —
(brak od str. 216 do końca i 4-ch kart regiestru).
246. — Kazania o tajemnicy męki Jezusowéj (bez tytułu), 17.., str. 427, w 4-ce, opr. 2 50
279. — Kazania na niedziele całego roku, z przydaniem innego podczas zaczynającego się sejmu Convocationis na solennéj o Duchu św. wotywie. Tom I. Kraków, 1764, w 4-ce, str. 32, 480, opr. . . . . 2 —
472. — Toż samo, tylko brak stron od 466 do 488 1 —
280. — Kazania na święta całego roku. Tom II-gi, w 4-ce, kart 26 i stron 547, opr. 2 75
(brak tutułu).
995. — Katedra krakowska. Cieszyn, 1859, w 4-ce, str. 39 . . . . — 40
2788. — Wzrost i ozdoba Błogosłowionego z Kopertynu Józefa i t. d. w r. 1754, w kościele zawichostkim kaznodziejską mową ogłoszona. Lublin, 1755, folio, kart 14 . . . . — 60
1869. *Korczyński M.* ks. bisk. — Katechizm dla dzieci wiejskich. Lwów, 1841, 2 tomy, w 8-ce, str. 206 i 209 . . . . 3 75
1111. — Przyjaciel chrześcijańskiéj prawdy. Czasopismo teologiczne. Przemyśl, 1833, w 8-ce, str. 120, 103, 118 i 128, 4 tomy, opr. razem . . 2 80
1016. *Kordecki A.* O. Paul. — Nova Gigantomachia contra sacram imaginem Deiparae Virginis etc. Kraków, 1655, w 4-ce, str. 206 . . . . . 4 —

Zł. a. ct.

3773. *Kordecki A.* O. Paul. — Nova Gigantomachia contra sacram imaginem Deiparae Virginis etc. Częstochowa, 1694, w 8-ce, str. 298, opr. . 3 75
85. — Pamiętnik oblężenia Częstochowy, 1655 r. Poznań (Jagielski), 1864, w 8-ce, str 136 . — 50
1108. *Korespondencyja Mickiewicza* (studyjum). — Paryż, Berlin, 1861, w 8-ce, str. 98 . . . . . 1 50
3093. *Korespondent* krajowy i zagraniczny. Warszawa, 1793 . . . . 1 50
(są oprawione: a) od stycznia Nr. 1—25, 27—51 czerwiec, str. 1028; b) od kwietnia Nr. 31—59 (lipiec); c) od października Nr. 79—105 (grudzień).
3094. — *warszawski* donoszący różne wiadomości. Warszawa, 1792, w 8-ce 1 50
(od maja Nr. 3—104 (grudzień); i od października Nr. 66—84, 88—104).
3609. *Korn Maciéj* O. Bazylijanin. — Kazania: jedno na początek Trybunału głównego W. Ks. Lit. w Grodnie; drugie na uroczysty dzień imienin Stanisława Augusta. Grodno, 1787, w 8-ce, kart 13 . . . . — 60
(jest tylko pierwsze kazanie; ded. Karolowi Prozorowi, oboź. w.).
3607. — Kazanie w dzień uroczysty wprowadzonego bractwa Jezusowego Serca. Warszawa, 1783, w 8-ce, str. 27 . . . . — 75
(dedyk. ks. Giedeołnowi Daszkowicz, Horbackiemu, bisk. pińskiemu).
641. *Korona* nowa chwały najwyższéj Monarchini nieba i ziemi Najjaśniejszéj królowéj polskiéj Maryi Pannie, w przecudownym rytrakcie na Jasnéj Górze Częstochowskiéj i t. d. Częstochowa, 1718, w 4-ce, str. 520, oprawny w skórę 3 50
(egz. nieco przez robaki uszkodzony).
5070. *Koronczewski Ant.* — Teologija moralna. Supraśl, (u O. O. Bazylijanów), 1719, 2 tomy, w 8-ce, str. 442 i 410, opr. 3 75
(w t. I-ym brak karty tytułowéj; aprobata Leona Szeptyckiego, Metr. całéj Rusi).
1827. *Korsak Jan.* O. T. J. — Korona i t. d., albo historye, reflekcye i przysługi na różne festa Maryi Panny służące. Wilno, 1748, w 8-ce, kart 25, str. 228 i razem oprawione: *Przydatek* do świąt uroczystych Matki Boskiéj, kart 8, str. 136, opr. 3 50
1829. — Toż, 1759, w 8-ce, str. 229 i 110 opr. w skórę 3 50
1828. — Toż, („bez przydatku"), opr. 2 75
3555. — Memoryał wieczny życia, męki i śmierci Jezusowéj i t. d., z duchowną informacyą na wszystkie dni roku rozłożoną złączony. Wilno, 1751, 4 części, w 8-ce, str. 526, opr. . . . 3 75
3563. — Toż z r. 1763, opr. 3 75
3556. — Toż, opr. . . . . — 60
(tylko część III-a, od str. 264—388).
2585. — Toż, opr. 1 20
(tytuł i 4 pierwsze karty uszkodzone, brak od str. 4—7 i 95 do końca części I-éj; w cz. II-éj str. 96, a od str. 91—2 uszkodzona, część III-a str. 289).
3541. — Niedziela prawdziwa i t. d., albo historye, refleksye i różne dewocyje chwałę Trójcy św. promowujące, na wszystkie całego roku niedziele i tygodnie rozłożone. Wilno, 1750, w 8-ce, str. 276, opr. . . . . 3 —
2559. — Toż i *Przydatek* do książki o Trójcy św., do miłosierdzia wszystkich wzywający, str. 152, razem opr. . . . . 4 —
3569. — Toż, opr. . . . . 3 —
(od str. 261 do końca od dołu nieco uszkodzone, a w „Przydatku" brak ostatniéj karty).
3589 — Punkt honoru ŚŚ. Józefa Joachima i Anny, i t. d. Warszawa, 1750, w 8-ce, str. 504 . . 3 25
3665. — Toż, z przydatkiem zawierającym: *krótkie nabożeństwo* do św. Józefa, Joachima i Anny, kart 3 . . . . 3 40
3627. — Rok jak dzień i t. d., albo krótkie na każdy dzień roku dla Matki Boskiéj przysługi ciągnące za sobą w rekompensie wiek długi, opisane. Wilno, 1747, w 8-ce, str. 176 i 116, opr. w skórę 1 25
(brak II-éj części t. j.: maja, czerwca, lipca i sierpnia).
3660. — Środek dość skuteczny do zbawienia i otrzymania wszystkiego, wszystkie srzody, różnémi dewocyami i przysługami na cześć wielkich świętych: śś. Józefa, Joachima i Anny uczynionemi, ozdobiony. Nieśwież, 1754, w 8-ce, kart 13 i str. 115, opr. . . . . 2 —
(tytuł nieco uszkodzony).
5102. *Kortiscius Wojc.* O. T. J. — Widok potyczki wygranéj, zawodu dopędzonego, wiary dotrzymanéj, od JM. O. Meletiusa Smotryskiego, arhiepiscopa hierapolitańskiego na jego pogrzebie. Wilno, 1634, w 4-ce, kart 32 . . . . 3 75
1978. *Kosicki L.* — Wiadomość historyczna o kościele akademickim św. Anny w Krakowie, 1833, w 4-ce, str. 38 . . . . — 75
(ryciną).
301. *Kosicki M. W.* — Historyja św. młodości Jezusa Chrystusa, z maksymami i prawidłami życia dla młodzieży płci obojéj. Warszawa, 1826, w 8-ce, str. 292 . . . . 1 25
536. *Kościół* św. Wincentego à Paulo ks. ks. Misyjonarzów w Krakowie na Kleparzu. Kraków, 1878, w 8-ce, str. 8 . . . . — 25
3810. *Kossakowski J. N.* ks. — Kazanie o miłości ojczyzny. Wilno, 1789 oraz: *Kazanie* o zachowaniu praw narodowych. Wilno, 1790, w 8-ce, razem str. 73 . . . . — 60
1625. — Toż i cztéry inne kazania tegoż autora: 1) *O pełnieniu powinności* stanu, powołania i urzędu, 2) *W dzień* uroczystego nabożeństwa, z okoliczności ustanowionego rządu dnia 3-go maja, 3) *O uszanowaniu zwierzchności,* 4) *O zasadach* szczęśliwości w cnocie, razem str. 233 . . . . 1 50
2233. — Kazanie o prawdziwéj wielkości i chwale człowieka. Wilno, 1792 i *Kazanie* o jedności, zgodzie i pokoju. Wilno, 1792, razem str. od 166—193 . . . . — 30
(brak końca drugiego kazania).
2513. — Kazanie o zachowaniu praw narodowych. Wilno, 1790, w 8-ce, str. 34 . . . . . . — 50
4428. *Kostromski A.* — Clypeus cleri poloni, contra tela fori saecularis efformatus. Warszawa, 1728, w 4-ce, str. 199, opr. w skórę 2 75
4429. — Toż, opr. . . . . 2 —
(tytuł i pierwsze 7 kart, oraz od str. 288 do końca nieco przez wilgoć z boku uszkodzone).
4430. — Toż, opr. w skórę 1 50
(brak od str. 288 do końca «Epistola senatoris poloni ad praelatum»).
4480. — Festum ecce primae classis imaginibus principum regumque Poloniae solemnissimum et serennissimum. Wilno, 1719, w 4-ce, str. 147, oprawne 1 75
(tytuł; pierwsza karta i od str. 128 uszkodzone; ded. M. J. Dąbrowskiemu, podkomorzemu wiłkomirskiemu).

Zł. a. ct.

1030. *Koszutski H.* ks. — Żywot ks. D-ra Feliksa Kozłowskiego. Poznań, 1873, w 8-ce, str. 28 — 25

3278. *Kotficki Benedykt* O. Franc. — Superior regularis, qua pater, qua judex, etc. seu synopticum compendium eorum omnium, quae a superioribus regularibus desiderantur. Berdyczów, 1773, w 4-ce, 2 tomy, str. 255 i 262, oprawne 6 75

3152. — Toż, opr. . . . . 2 —
(tylko tom I-y).

4986. *Kotschul Antoni.* — Teoryczna i praktyczna gramatyka niemiecka. Wrocław, 1829, w 8-ce, str. 472, opr. 1 50

5332. *Kowalewski J. E.* — Dictionnaire mongol-russe-français, dedie à Sa Majeste L' Empereur de toutes les Russies. Kazań, 1884/6, 2 tomy, w 4-ce, str. 1545 . . . . 1 50
(dzieło *nadzwyczaj rzadkie;* — wnet po wydaniu, spalił się cały nakład, wraz z drukarnią, umyślnie do tego dzieła urządzoną).

4418. — Precis de l' introduction et des progrès de l' enseignement des langues orientales à l' université de Casan. Casan, 1842, w 4-ce, str. 54 . . . . 1 50

278. *Kowalicki* Fr. O T. J. — Kaznodzieja odświętny albo kazania doroczne na dni świętych bożych uroczyste, Królowej wszystkich świętych poświęcone. Sandomierz, 1725, w 4-ce, str. 545, opr. 4 50
(od str. 200 fałszywie oznaczono «110» i t. d aż do końca, dla tego też o 90 stron jest więcej, niż w książce oznaczono).

560. — Katedra kaznodzieje niedzielnego na rok cały. Sandomierz, 1725, w 4-ce, str. 547, opr. w skórę 4 75

3287. — Post stary polski dziewięćniedzielny i t. d., mowami niedzielnemi o męce Pańskiej z swoją wielkanocą wspomniony. Sandomierz. 1718, w 4-ce, str. 479 i 185. opr. 5 50

3511. — Post święty, profesor świętych i kaznodzieja, albo część trzecia postu starego polskiego zamykająca, doroczne o świętych mowy otworzona. Sandomierz, 1721, w 4-ce, str. 566, opr. w skórę . . . . 4 —
(dedyk. gienerałowi Piotrowi Sulimirskiemu, z herbem Lubla; ostatnia kartka regiestru nieco uszkodzona).

1458. — Socyusz kaznodziei odświętnego przed twarzą Chrystusową y świętych Jego idący, albo mowy odswiętne drugie. Sandomierz, 1728, w 4-ce, str. 674, opr. . . . . 5 —
(dedyk. Franciszce Tarłównie, ksieni Sandomierskiej, z jej herbem).

4957. *Kowalski Jan* (de Wierusz) chorąży bracław. — Litium omni die florens, Divinissimus Casimirus. Kraków, 1714, in folio, kart 7 . . . 1 20
(dedyk. ks. Kazim. Łubieńskiemu, bisk. krak. tytuł nieco uszkodzony, tak, że z drugiej strony znajdująca się ładna rycina również uszkodzona).

3628. *Kowalski Jan* O. T. J. — Nauka wiary w pierwszych Kościoła Chrystusowego wiekach kwitnąca w Kościele rzymskim dotąd wiernie dochowana, kazaniami mianémi dowiedziona. Warszawa, 1754, w 8-ce, opr. w skorę . . . 4 —
(karty niepaginowane)

5058. *Kowalski Jan* ks. — Stan kościołów i duchownych opisany, albo kazanie na uroczystość poświęcenia reformowanego kościoła katedralnego lwowskiego. Lwów, 1776, w 8-ce, str. 108 — 60

8. *Kozłowski Feliks.* — Ksiądz Józef Bogobojski czyli moc religii chrześcijańskiej w umiejętności i życiu. Gniezno i Leszno 1846, w 4-ce, str. 366, opr. 1 50

2814. *Kozłowski Jan Józef* ks. — Olor academicus sive oratio panegyrica in laudem eximii servi Dei Joannis Cantii. Kraków, 1667, folio, kart 5 1 25
(dedyk. ks. Janowi Tarnowskiemu, arcyb. lwowskiemu, z jego herbem).

385. *Kozłowski S.* ks. bisk. — Kazanie podczas konsekracyi nowo wzniesionego kościoła w Trzciance. Poznań, 1836, w 8-ce, str. 15 . . . . . — 25

2236. — Historyja święta dla użytku młodzieży. Część I-a: historyja starego testamentu. Wilno, 1860, w 8-ce, str. 202 . . . . — 40
(pierwsze 9 kart podklejone, brak 4 kart ostatnich).

2500. *Koźmian Jan* ks. — Kazanie na obłóczynach Księżny Maryi z hr. Grocholskich Witoldowej Czartoryskiej. Paryż, 1874, w 16-ce, str. 28 . — 30

4424. *Koźmian Kajetan.* — Mowa przy żałobnym obchodzie zgonu Stanisława Mokronowskiego, bywszego Generała Leytnanta woysk polskich, w kościele św. Krzyża powiedziana 6 listopada 1821 r. Warszawa, 1822, w 8-ce, str 18 . — 30

3899. — Pamiętniki obejmujące wspomnienia od r. 1780 do 1815, 2 tomy Poznań, 1858, a tom III. od r. 1815. Kraków, 1865, w 8-ce, opr. . 12 50
(tom III-ci ozdobiony, 2-ma rycinami).

3900. — Toż, tylko tom I i II-gi, opr. 6 50

5436. *Kraj.* — Kraków, 1872/3 . . . . — 75
(Z r. 1872 są N-ra od 200—299 incl. a z roku 1873 N-ra 1—7, 9—11 i 14).

403. *Krajewski Fr.* — Ksiądz Kordecki w obronie Częstochowy w r. 1655. Poemat historyczny (ozdobiony 6-ma rycinami). Warszawa, 1860, w 8-ce, str. 94 . . . . 1 50

1665. *Krasicki Ignacy* ks. arcyb. — Kazania. Warszawa, 1819, w 8-ce, str. 103 . . . . . 2 50

1631. *Krasiński A. St.* biskup. — List pasterski z powodu instalacyi na biskupstwo wileńskie. Wilno, 1859, w 8-ce, str. 47 . . . . — 60

2045. *Krasiński W.* — Geschichte des Ursprungs-Forschritts und Verfalls der Reformation in Polen und ihres Einflusses auf den politischen, sittlichen und literarischen Zustand des Landes. Lipsk, 1841. w 8-ce, str. 14 i 409 . . . 4 50

4519. *Krasnodębski A. Q.* O. Tow Jez. — Philosophia Aristotelis explicata. Warszawa, 1678, w 8-ce, kart 410, opr. w skórę 4 50

990. *Kraszewski J. I.* — Hymny boleści. Kraków, 1879, w 4-ce, str. 32 . . . . — 80

1613. — System Trentowskiego treścią i rozbiorem analityki loicznej okazany. Lipsk, 1847, w 8-ce, str. 252 . . . . 1 75

3238. *Kraszewski Jan* O. T. J. — Impetus bonarum cogitationum ex evangeliis dominicarum totius anni desumpti et per singulos hebdomadarum dies distributi. Kalisz, 1696, w 4-ce, str. 588, regiestru kart 15, opr. w skórę 4 75

281. — Toż . . . . 4 —
(kartki u góry od str. 248 do 354 przez wilgoć nieco uszkodzone).

281*a*. Egz. gorszy, bardziej przez wilgoć uszkodzony 2 75

550. — Norma evangelica in sanctorum gestis relucens, meditaturis ad considerendum concionaturis ad praedicandum proposita. Kalisz, 1698, w 4-ce, str. 366, opr. . . . . 3 —
(ded. ks. Janowi Małachowskiemu, bisk. krak.).

3427. — Toż. Kalisz, 1693, w 4-ce, str. 360, opr. . 2 50
(ozdobiony ładną ryciną, — brak 3 kart do końca).

3439. — Toż 1 25
(brak 11 kart do końca i 7 kart indeksu).

Zł. a. ct.

2915. *Krauzowski Błażéj* ks. — Divus Thomas Aquinas etc. Kraków, 1671, folio, kart 6 . . . . — 60
(dedyk. ks. Andrzejowi Olszowskiemu, bisk. chełm. z jego herbem).

5475. *Krechowiecki A.* dr. ks. — Errata historyi co do papiestwa w kolei wszystkich wieków. Lwów, 1873, w 8-ce, str. 168 . . . . 1 25
(z ded. autora ks. bisk. Gałeckiemu).

2321. — Przemówienie na żałobném nabożeństwie za duszę ś. p. Andrzeja hr. Zamoyskiego. Lwów, 1874, w 8-ce, str. 18 . . . . — 30

3043. *Kremer Józef* prof. dr. — Kraków wobec Polski i sukiennice jego; oraz słowo o bramie Floryjańskiej. Kraków, 1870, w 8-ce, str. 71 . . — 75

1011. — Podróż do Włoch. Wilno, 1859, 2 tomy, str. 578 i 526, opr. 2 50
(z drzeworytami; tylko 2 pierwsze tomy).

3024. *Kreuser J.* — Das Heilige Mess-Opfer geschichtlich erklärt. Paderborn, 1854, w 8-ce, str. 450 . . . . 2 50
(z 2-ma rysunkami objaśniającemi).

4814. *Krobanowski Antoni* ks. — Kazanie na święto w Kościele bożym wyznawcy zakonu seraf. cudotwórcy Antoniego. Kraków, 1719, in folio, kart 10 . . . . — 60
(ded. Maciejowi Radomickiemu, wojew. inowrocł., z jego herbem).

315. *Kromer M.* bisk. — List do króla, panów i rycerstwa polskiego, na sejmie warszawskim zgromadzonych; z łacińskiego przez Z. A. Włyńskiego przełożony. Kraków, 1768, w 4-ce, oprawne . . . . — 75

3517. *Królikiewicz J. M.* — Sarmatides seu satyrae cujusdam equitis Poloni. 1741, w 4-ce, str. 241, opr. 2 75
(bez m. dr.; dedyk. J. Fr. Sapiesze, W. kancl. litew.).

3557. *Krukowski Józef* ks. dr. — Teologija pasterska katolicka, 2 tomy. Przemyśl, 1869, w 8-ce, str. 769 i 652, opr. 9 50
(tom II-gi ma: zestawienie przeszkód małżeństwa dla użytku plebanów i spowiedników).

2905. *Krupecki Andr. G.* ks. — Corona mentum sanctitatis et vitae S. S. Ludovici et Rosae. Kraków, 1671, folio, kart 7 . . . . — 60

2968. — Quaestio juridica de immunitate ecclesiastica etc. Kraków, 1692, folio, kart 8 . . . — 75
(dedyk. królowi Janowi III.).

2487. *Krupiński Jan* — Godzinki o Niepokalaném Poczęciu Najśw. Panny Maryi. Warszawa, 1851, w 16-ce, str. 167 . . . . — 50

1512. *Kruszyński S.* ks. — Radość Kościoła, ojczyzny, akademii, z nayuroczystszey kanonizacyi św. Jana Kantego, ogłoszone rymopiską sztuką. Kraków, 1775, w 4-ce, kart 8 . . . . . . — 75
(na wstępie oda do ks. bisk. Kryszt. Szembeka)

2417. *Krüger Karl* dr. — Des Ptolomäus Lucensis Leben und Werke. Göttingen, 1874, w 8-ce. str. 84 . . . . — 60

508. *Krzesimowski Antoni Andrzéj* ks. — Christlicher Wandersmann der durch Geheimnussvolle Anmuthungen dem himmlischen Vaterland zueilet. Augsburg, 1700, w 8-ce, str. 520, opr. w skorę 1 50

2533. — Viator Christianus in patriam tendens anagogicos. Kraków, 1693, w 8-ce, str. 507, opr. w skórę 1 75

3828. — Toż. Kraków, 1684, w 4-ce, str. 636, opr. w skórę . . . . 1 —
(brak tytułu).

3844. — Toż. Wiedeń, 1742, w 8-ce, str. 517, opr. . 1 25
(z ryciną).

3845. — Toż. Wiedeń, 1747, w 8-ce, str. 517, opr. w skórę, brzegi złocone. 1 50
(z ryciną).

3846. — Toż, opr. w skórę . . . . 1 —
(bez ryciny).

3847. — Toż, opr. w skórę . . . . — 50
(brak tytułu, pierwszej karty dedykacyi, ryciny i od str. 514 do końca, oraz 2-ch kart regiestru).

3848. — Toż, opr. w skórę . . . . — 80
(rycina, tytuł i aż do str. 17, oraz od str. 501 do końca nieco od dołu przez wilgoć uszkodzone i od str. 159—195 przez używanie bardzo zabrudzone).

3947. — Toż. Wiedeń, 1753, w 8-ce, str. 516, oprawne w skórę 1 25
(z ryciną).

3948. — Toż, opr. w skórę . . . . 1 —
(bez ryciny).

3829. — Toż. Wiedeń, 1753, w 8-ce, str. 516, opr. w skórę . . . . 1 —
(z ryciną; od str. 123 do 136 od dołu powalane).

3830. — Toż. Sandomierz, 1763, w 8-ce, str. 530, oprawne . . . . — 90
(brak tytułu).

2539. *Krzyżtofowicz Szymon* ks., probosz Mohylowski. — Silva rerum. (1763—1808). Odessa, 1864, w 8-ce, str. 44 . . . . — 75
(z 1-ą tablicą podobizn).

3972. *Książka* dla dzieci chrześcijańskich. Warszawa, 1854, w 8-ce, str. 122 . . . . — 75

736 — do nabożeństwa czyli modlitwy codzienne, oraz rozmyślania o powinnościach i cnotach chrześcijańskich. Kraków, 1848, w 8-ce, str. 240 . . . . 1 25

1959. — do nabożeństwa, w 4-ce, str. 603, opr. . . 2 50
(brak tytułu, od początku aż do str. 97; brak str. 271/2, od str. 368—381, a 82 kart znacznie uszkodzone, zawiera 18 drzeworytów; wielki druk).

5482. — do nabożeństwa, w 16-ce, str. 434. . . . 1 75
(brak tytułu, oraz pierwszej karty z «tablicą świąt ruchomych», od str. 57—78, 105—126, 129—150, 249—270, 273—294, 297—318; zawiera 16 drzeworytów).

2569. — do pacierzy dla dzieci wiejskich, podczas Mszy świętej, dla szkółki puławskiej napisana. Puławy, 1830, w 8-ce, str. 40 . . . . . . — 50

5088. — wypisów angielskich ze słownikiem. Warszawa, 1828, w 8-ce, str. 201. . . . . . . 1 50

2495. *Książeczka* do nabożeństwa świętej Jadwigi. Kraków, 1849, w 16-ce, str. 175 . . . . . — 75
(po jednej stronie ortografija staropolska, po drugiej dzisiejsza).

2259. — do nabożeństwa do świętych trzech Króli. Warszawa, 1853, w 8-ce, str. 16 . . . . . — 20

2188. *Księga natury* oddział I-y. — O stworzeniu świata. Kraków, 1851, w 8-ce, str. 148 . . . — 30

214. *Księgi* psalmów Dawidowych łacińskim i polskim językiem. Przydane są argumenta przy każdym psalmie z Pisma św. i z wykładów różnych autorów wyjęte. Kraków, 1714, w 4-ce, str. 464, opr. w skórę 2 75

275. — Ester, Judyt, Zuzanny z Pisma św. wybrane, na polski wiersz przetłómaczone. Lwów, 1747, w 4-ce, str. 283, opr. 3 50

2264. *Księżarski Henryk* ks. — Mowa w czasie żałobnego nabożeństwa za duszę ś. p. Petroneli

Zł. a. ct.

z ks. Jabłonowskich. hr. Wodzickiej. Kraków, 1859, w 8-ce, str. 14 . . . . — 30

121. *Księżarski Henryk* ks. — Mowa miana w rocznicę założenia przez ks. Piotra Skargę Arcybractwa Miłosierdzia i Banku Pobożnego, co 25 lat obchodzoną. Kraków, 1859, w 8-ce, str. 16 . . . . — 50

2268. — Mowa w czasie żałobnego nabożeństwa za duszę ś. p. Joachima Lewela. Kraków, 1861, w 8-ce, str. 18 . . . . — 50 (z portretem ś. p. Lelewela).

773. — Pięć kazań na uroczystość św. Jana Kantego. Kraków, 1868, w 4-ce, str. 44 . . . . — 50

1934. — Przemówienie w czasie nabożeństwa w rocznicę założenia Towarzystwa Dobroczynności. Kraków, 1859, w 8-ce, str. 12 . . . . . — 25

2162. — Przemówienie w czasie nabożeństwa rozpoczynającego otwarcie zakładu pożyczki Rudolfa. Kraków, 1860, w 8-ce, str, 14 . . . . — 25

2263. — Przemówienie w czasie żałobnego nabożeństwa za duszę ś. p. Stanisława Rogaskiego, ucznia Instytutu technicznego. Kraków, 1859, w 8-ce, str. 8 . . . . — 25

5103. *Kucharski Andr.* ks. — Exemplar optimi patriae civis et vigilantissimi Ecclesiae praesulis, quod in Ill. olim Jabobo Zadzik, Ep. Crac. spectandum. Kraków, 1642, w 4-ce, kart 19 . — 75

2828. *Kuczankowicz J. K.* — Dilectus Mariae inter Carmeli lilia agnus S. Andreas Corsinus. Kraków, 1673, folio, kart 9 . . . . — 90 (ded. ks. Wojciechowi Korycińskiemu, arcyb. lwow., z jego herbem).

2954. *Kuczankowicz M.* — Honor eruditio vere florescens, novis florum primitiis adornatus. Kraków, 1693, folio, kart 6 . . . . — 30 (na odwrotnej stronie tytułu jest herb Lwowa; egz. ma dolny róg uszkodzony, brak końca).

491 *Kulczycki A.* ks. — Kazanie miane przy rozpoczęciu fabryki budowy kościoła św. Trójcy, r. 1850 spalonego, oraz ks. *Z. Goljana:* Słowo z okoliczności poświęcenia pierwszego kamienia pod nowe filary tegoż kościoła. Kraków, 1858, w 8-ce. str. 77 i 11 . . . . — 50

1989. — Kazanie miane w czasie uroczystego nabożeństwa na uproszenie błogosławieństwa przy rozpoczęciu fabryki budowy kościoła św. Trójcy r. 1850 spalonego. Kraków, 1858, w 8-ce, str. 19 — 25

743. — Kazanie miane w czasie uroczystego nabożeństwa przy rozpoczęciu fabryki ku odbudowaniu kościoła św. Katarzyny na Kazimierzu przy Krakowie. Kraków, 1859, w 8-ce, str. 18 — 25

2777. — Kazanie miane w ostatnim dniu sześciowiekowej uroczystości na pamiątkę zgonu św. Jacka i t. d. Piekary N. 1857, w 8-ce, str. 23 — 25

1421. *Kulesza A.* O. T. J. — Wiara prawosławna Pismem świętym, Soborami, Ojcami świętymi, mianowicie greckim i historyją kościelną objaśniona, dzieło kompletne. Wilno, 1704, w 4-ce, str. 1156, oprawne . . . . 50 — (druk gocki; w tym komplecie nadzwyczaj rzadkie).

1412. — Toż, str. 342, opr. . . . . 10 —

1413. — Toż . . . . 9 — (brak aprobaty).

425. — Toż . . . . 7 50 (karty od str. 335 do 342 uszkodzone).

1099. *Kuligowski M. J.* ks. — Wielkiego królewskim ze krwie monarchów indyjskich urodzeniem, lecz większego do wiary Chrystusowey acz dawnym nawróceniem y pustelniczego życia świątobliwością, w krajach sarmackich gościa św. Jozafata, królewicza indyjskiego pobożną ojczystéy muzy pracą w stróy polski przybranego, (przekład S. J. Bieżanowskiego). Wilno, 1687, folio. str. 298 . . . . 6 — (ostatnie 2 kartki nieco uszkodzone).

2342. *Kuncewicz M.* O. Dominikanin. — Dobry a pobożny ziemianin przy pogrzebnym oddaniu ziemi ciała zmarłego sławnéj pamięci P. Stanisława z Wypych Wypyskiego, wyrażony kazaniem. Warszawa, 1640, w 4-ce, kart 20 . . 1 — (druk gocki; dedyk. Janowi Wypyskiemu, chor. mirskiemu, z jego herbem «Grabie»).

3399. *Kurdwanowski J. Fr.* ks. bisk. — Kazania niektóre na różnych miejscach w różnych okazyjach miane. Brunsberg, 1724, in folio, str. 75, opr. w skórę . . . . 2 50 (od str. 55 do końca róg dolny nieco uszkodzony).

395. *Kurzeniecki M.* O. T. J. — Nauki z Ewangielii na niedziele i święta Kościoła greckiego w Unii z Kościołem rzymskim zostającego, do pojęcia prostszego ludu ułożone. Wilno, 1752, w 4-ce, str. 294, 144 i 127, opr. w skórę . . 5 — (ostatnie 144 str. zawierają katechizm mniejszy).

1304. — Toż, str. 294 . . . . 2 50 (tylko nauki niedzielne)

3587. — Rozmowy kapelana, albo teologa nadwornego z ojczystym panem chrześcijańskim, służące do zasięgnienia wiadomości zbawiennéj i do rezolucyi rzeczy do sumienia należących pożyteczne. Wilno, 1752, w 8-ce, str. 490, opr. 3 —

3592. — Toż, opr. . . . . 2 50 (brak ostatniéj kartki «Porządek materyj»).

3593. Toż, opr. . . . . 1 — (od str. 408 ku końcowi nieco przez wilgoć uszkodzony; brak od str. 472 do końca).

4747. — Wykład Pisma świętego starego i nowego testamentu i t. d. ojczystym wierszem ułożony. Nieśwież, 1769, folio, str. 750, oprawne w skórę . . . . 20 —

4582. — Toż. opr. w skórę . . . . 15 — (w tytule, dedykacyi, przedmowie i aż do str. 15, dolny róg nadklejany i dopisany).

4748. — Toż. . . . . 10 — (tytuł, dedykacyja i pierwsze 6 kart z boków uszkodzone, od str. 353—357 przy grzbiecie, od 403—406 wydarty kawałek, na str. 499/50 róg oddarty i brak ostatnich 2 kart).

3301. *Kuryjer krakowski* z 1835 r., w 4-ce . . . — 75 (od Nr. 1—36, 39—49, 51—58, 60—75, 77, t. j. od 1 lipca do 23 września).

3114. *Kuryjer polski.* Warszawa, w 4-ce . . . . 5 — (*z r. 1829* od Nr. 1—115 włącznie *z r. 1830/1* od Nr. 201—290 i 350—583 opr. razem; *z r. 1831* od Nr. 378—552 i od 378—466, (w czém brak Nr. 415, 416, 434, 449, 457—9), oraz Nr. 381—413).

3115. *Kuryjer warszawski* w 4-ce . . . . 6 — *(rocznik z 1822* brak Nr. 1—3, 8—10, 62—63, 238—40 i 284, *w roczniku 1823* brak Nr. 202 i 310, *w roczniku 1824* brak Nr. 18 i 21, *w roczniku 1825* brak Nr. 153 opr., *z r. 1826* pierwsze półrocze, *z r. 1827* rocznik i *z r. 1852* drugie półrocze).

3116. — Toż . . . . 2 — (numera luźne z lat: *1822, 1823, 1824, 1825,* z r. *1826* od Nr. 77—151 i z roku 1838).

2329. *Kuszewicz S. K.* — Elogium I. R. D. Gembicki, Episc. crac. cathedram suam ingredienti. Kraków, 1643, w 4-ce, kart 12 i tegoż: *Ap-*

Zł. a.ct.

plausus, quos in auspicatissimum I. R. D. Petri Gembicki Episc. Crac. ad cathedralem ecclesiam ingressum, kart 8 . . . . — 75
(oba z herbem Gembickiego).
1853. *Kwadragiezyma* dusze czyscowe posilająca, albo według liczby dni postu wielkiego 46 sposobów do poratowania dusz czyścowych służących. Wilno, 1747, w 8-ce, kart 68, opr. . 1 25
1854. — Toż. Wilno, 1749, w 8-ce, z «Przydatkiem», kart 92, opr. 1 50
3088. *Kwartalnik* naukowy. Kraków, 1835, 4 tomy, z r. 1835, III-ci kwartał . . . . 2 —
675. *Kwiatkiewicz J.* O. T. J. — Fascinus a Luthero, Zvinglo, Calvino, aliisque haeresiarchis seu fraus eorundem haeresiarcharum nova, facili et dilucida methodo delecta. Oliwa, 1673, w 16-ce, opr. w pargamin 2 50
891. — Roczne dzieje kościelne od r. P. 1198 aż do lat naszych. Kalisz, 1695, folio, str. 900, oprawne . . . . 25 —
(druk gocki, tytuł nieco uszkodzony, także przedmowa, od str. 1—30 i ostatnie 4-y karty regiestru).
892. — Toż opr. . . . . 18 —
(brak tytułu, przedmowa uszkodzona i od str. 1—5-ej 4 karty regiestru, brak ostatnich 2 kart regiestru).
4006. — Fax ascetica peregrino terrestri per exercitia spiritualia aeternis intento. Kalisz, 1689, w 8-ce, str. 614, opr. w skórę 2 75
4007. — Toż opr. 1 50
(brak str. 329—30 i 459—60).
4290. — Toż. Kraków, 1680, w 8-ce, str. 581, opr. w skórę 2 75
4249. — Toż, opr. w skórę 1 50
(zawiele od góry obcięte, tak, że tytuł i niektóre kartki uszkodzone).
4291. — Toż, opr. . . . . — 75
(brak od str. 245—274).
1792. — Nowiny duchowne, to jest ślubów zakonnych y ducha odnowienie, przez pochwały y powinność obojgu należytą w nowy sposób zalecone. Kraków, 1700, w 8-ce, str. 356 i razem oprawny: *Przydatek* do nowin duchownych, albo rekolekcyje trzydniowe, str. 62, opr. . . 4 50
4112. — Orator Marianus etc. Kalisz, 1686, w 16-ce, str. 405 . . . . 1 75
5162. — Phoenix rhetorum, seu varioris atticismi nec vulgaris eloquentiae fundamenta et species. Kraków, 1671, w 16-ce, str. 378, opr. . 1 25
(dolna połowa tytułu udarta, od str. 1—15 od góry do czwartego wiersza oddarte, a od str. 15—45 na dolnym rogu nieco uszkodzone).
4123. — Supplex libellus pro Deo ad animam peccatricem. — Supplika wniesiona za Bogiem do grzeszników, albo wywody niezbite przeciw ludzkim grzechom i t. d. Wilno, 1742, w 16-ce, kart 195, opr. w skórę 1 75
(wierszem; tytuł i tekst po polsku i łacinie).
4131. — Toż, opr. . . . . 1 —
(brak karty tytułowej po polsku i ostatnich 2-ch kart).
3019. *Kwiatkiewicz Marcin* O. Benedyktyn. — Krzyż święty na świetnej górze Świętokrzyskiej Łysiec nazwanej, w Sendomirskim województwie, od roku P. 1006 do tych czas rozlicznemi cudami sławny. Kraków, 1690, w 4-ce, str. 102 10 —
(druk gocki; dedyk. wycięta; karta tytułowa na obydwie strony z rycinami; od str. 99 do końca, nieco przez robaki uszkodzona).
1009. *Kwiatkowski Piotr* O. T. J. — Historia veteris et novi testamenti. Wiedeń, 1741, w 4-ce, str. 706, opr. w skórę . . . . 3 —
3269 *Laassner Feliks* O. Reform. — Pielgrzymka misyjna do Ziemi św., Syryi i Egiptu w latach 1843 do 1849 r. odbyta. Z dokładnem opisaniem wszystkich miejsc świętych, Kraków, 1855, w 8-ce, str. 438 . . . . 2 50
1656. *La-Croix T.* ks. — Dobrodziejstwa religii, czyli dzieje zakładów dobroczynnych z jej natchnienia rozkrzewionych, tłom. St. S. (narki). Wilno, 1847. 2 tomy, w 8-ce, str. 118 i 110 . . . 2 75
La-Croix. — Theologiae moralis — obacz: *Busenbaum.*
3588. *Lachowski Seb.* O. T. J. — Kazania niedzielne. Supraśl, u O. O. Bazylijanów, 1793, 2 tomy, w 8-ce, str. 744 i 646, opr. 5 75
2468. — Kazanie podczas czterdziesto-godzinnego nabożeństwa, kiedy król JP. N. M. pierwszy raz po swoim wypadku stawił się w kościele na podziękowanie P. Bogu za cudowne swoje od śmierci zachowanie, w pośród zabójców na niego zasadzonych, w dniu 3-go listopada w r. 1771. Warszawa, 1772, w 8-ce, str. 63 . . . — 75
5223. *Lacki Kasper* ks. — Wieszczek fortunny kazaniem w dziem narodzenia Jana św. Krzciciela, z katedry ozdobiony. Kraków, 1651, w 4-ce, str. 23 . . . . — 75
(druk gocki; dedyk. księciu Wł. Dom. na Ostrogu i Zasławiu i żonie jego Kat. z Sobieszyna).
337. *Lacordaire H. O.* — Conférences de Toulose, suivies de divers opuscules. Paryż, 1857, w 8ce, str. 478 . . . . 1 50
343. — O Jezusie Chrystusie. Konferencyje miane w kościele N. P. Maryi w Paryżu. Lipsk i Warszawa, 1870, w 8-ce, str. 227 . . . . . . 2 —
3534. — Pamiętnik o potrzebie przywrócenia w kraju francuskim zakonu Dominikańskiego. Wilno, 1840, w 8-ce, str. 171 . . . . 1 —
533. — O społeczności katolickiej. Konferencyje miane w kościele N. P. Maryi w Paryżu. Kijów, 1860, w 8-ce, str. 319 . . . . 1 25
1067. *Laemmer H.* — In decreta concilii Ruthenorum Zamosciensis animadversiones theologico-canonicae. Fryburg, 1865, folio, str. 63 . . 1 50
761. *Laffineur* l'abbé. — Le cathechisme véritablement expliqué à l'usage des prêtres, cathechistes et de toutes les personnes chargées de l'instruction chretienne de la jeunesse. Tom I-szy. Paryż, 1864, w 8-ce, str. 370 . . . . — 50
1710. *Lafitau* ks. bisk. — Zbiór krótki kazań postnych, tłomaczył ks. K. Gołecki. Kalisz, 1784, w 8-ce, str. 303, opr. . . . . — 75
(tylko tom I-szy, od środy popielcowej do środy po niedzieli V-go postu).
2158. *Laforet J. N.* ks. — Cywilizacyja europejska w stosunku do Chrystyjanizmu. Warszawa, 1866, w 8-ce, str. 264 . . . . 1 25
1968. — Principes philosophiques de la morale. Louvain, 1852, w 8-ce, str. 114 . . . . . — 75
695. *Laforgne J.* — Tableau ou itinéraire descriptif et pittoresque de la Suisse saxonne avec la partie comprise dans la Bohême. Drezno i Lipsk, 1847, w 8-ce, str. 187, opr. . . . 1 50
(z 24 rycinami i mapką).
680. *Lamartine Alphonse* (de). — Oeuvres. Bruksela, 1833, w 32, str. 552 . . . . 1 —
703. *Lammennais F.* — Księgi ludu. Poitiers, 1838, w 16-ce, str. 100 . . . . — 90
2583. *Lampka* duszy chrześcijańskiej w pielgrzymce go wieczności, krótki wykład nauki chrześcijańskiej. Warszawa, 1844, w 12-ce, str. 344 . — 75

Zł. a. ct.

2682. *Lamy T. J.* ks. — Renans Leben Jesu kritisch beleuchtet. Mainz, 1864. w 8-ce, str. 152 — 60

2902. *Lanckoroński Jan.* — Auspicium polonae felicitatis in celeberrima inauguratione Joannis Casimiri IV. Poloniae et Sueciae regis etc. coniectum. Kraków, 1649, folio, kart 8 . . . — 90

2903. — Toż . . . . — 30
(tytuł i pierwsze 6 kart znacznie uszkodzone).

4302. *Lancicius M.* O. T. J. — Florilegium piarum meditationum in coronam Lechiae procerum destinatum. Wilno, 1713, w 16-ce, kart 48 . 1 25

1521. — Koło rycerskie rocznego obrotu zbawiennemi radami albo codziennemi medytacyjami reasumowane. Wilno, 1727, w 4-ce, str. 566, oprawne 13 75
(to samo co Nr. 1275: *Medytacyje* nowym i doskonałym i t. d. — tylko z dedykacyją K. H. z Kołowratów de Raesa, kart 8).

4181. — Media XII ad virtutes initio vitae spiritualis acquisitas, postea conservandas et augendas. Wilno, 1688, w 32, str 278, opr. w skórę 1 75

3644. — Meditations sur la vie de Jezus-Christ. Bruksela, 1850, 2 tomy, w 8-ce, str. 17, 408 i 409 . . . . 4 50

1275. — Medytacyje nowym y doskonałym sposobom dla większey rozmyślaiących wygody, na każdy dzień całego roku y na znamienitsze święta rozłożone. Wilno, 1727, w 4-ce, str. 566, opr. w skórę 14 75

1330. — Toż . . . . 13 —
(brak registru).

2556. — Pobudki do wiarowania się grzechu śmiertelnego, y dróg prowadzących do niego. Wilno, 1705, w 16-ce, kart 69 . . . . 1 50

685. — Paraeneses et motiva abstinendi a peccato mortali, nec non de viis ad illud ducentibus. Lwów, 1746, w 32-ce, str. nieliczb. 140 . . 1 50

2061. *Langlois W.* — Wyspa św. Łazarza w Wenecyi. Krótki opis klasztoru ormiańskiego wraz z poglądem na dzieje i literaturę ormiańską. Wenecyja, 1876, w 8-ce, str. 99 . . . . . 1 50

2389. *Lanjuinais.* — Etudes biographiques et littéraires, sur Ant. Arnauld, Pierre Niccole, et J. Necker, avec une notice sur Christophe Colomb. Paryż, 1823, w 8-ce, str. 95 . . . . — 75

1419. *Lanspergijusz Jan* O. zgr. Kartuz. — Poseł Boskiej łaskawości, albo wielkich łask duchownych, przedziwney Pannie y zakonnicy reguły Benedykta św. Giertrudy św., błogomyślnością wielce sławney, obwieszczenia pięcią częścią tey książki opisane. Lwów, 1648, w 4-ce, str. 579, opr. w skórę 16 50
(druk gocki).

1420. — Toż. Wilno, 1763, w 4-ce, str. 890, opr. . 15 —
(druk wielki, b. wyraźny).

3101 *Lanteri Ligur-Lodanensis Józef* O. Augustyjanin. — Postrema saecula sex religionis Augustinianae in quibus breviter recensentur illustriores viri Augustinenses, qui sanctitate et doctrina floruerunt etc. Tolentini, 1858, 2 tomy, w 8-ce, str. 392 i 464 . . . . 8 50
(na str. 115—118 tomu 2-go, jest rzecz o bł. *Izajaszu Bonerze).*

4860. *Lapis* angularis domus sapientiae D. Thomas Aquinas, D. Const. Fel. Szaniawski, Episc. Crac. a Studio Theol. Crac. Scholarum Piarum consecratus. Kraków, 1732, folio, kart 11 . . . — 75

3567. *La Rivallière Frauendorf.* — Religija w sercu zaszczepiona, albo przewodnik nieobeznanemu z wiarą, tłom. O. St. S (narski) Domin. Wilno, 1845, 2 tomy, w 8-ce, str. 181 i 130 . . . 1 75

Zł. a ct.

5460. *Larmes* (les) de Saint Ignace ou dialogue entre Saint Thomas et saint Ignace. Arevalo en Castille, w 8-ce, str. 30 . . . . — 75
(rzadkie, bez daty. Pamflet anti-jezuicki).

1177. *Larousse P.* — La Lexicologie des écoles. Première année. Grammaire élémentaire lexicologique. Livre de l'eléve. Paryż, 1857, w 8-ce, str. 228, opr. . . . . — 75

3150. *Laselve Zacharyjasz* ks. — Annus apostolicus, continens conciones praedicabiles. Wenecyja, 1759, 2 części, w 4-ce, str. 20, 552, 12 i 416, oprawne 7 50
(tom I-y zawiera kazania: «pro toto adventu», »pro tempore Quadragesimae» i «pro dominicis»; zaś część druga kazania «pro diebus festivis»).

2342. — Toż Kolonija, 1738, w 4-ce, str. 639, razem opr. w skórę 7 50

3265. — Toż. Kolonija, 1749, w 4-ce, str. 296, 121, 274 i 639 . . . . 7 50

3122. — Toż 6 75
(na początku i na końcu nieco przez wilgoć uszkodzone).

3266. — Toż, opr. w skórę 5 25
(w części II-giej brak tytułu i pierwszych 2 kart spisu).

3246. — Toż, opr. w skórę 3 50

3247. — Toż, (wydanie późniejsze), str. 99, 246, 284 i 115, opr. w skórę 4 50

3341. — Toż. Kolonija 1738, w 4-ce, str. 296, 120 i 274 . . . . 4 50

3174, — Toż. Kolonija, 1749, opr. w skórę . . . 4 50

3221. — Toż. Kolonija i Frankfurt, 1760, w 4-ce, str. 296, 120 i 274, opr. 4 50

3220. — Toż, część druga. Kolonija i Frankfurt, 1760, w 4-ce, str. 636, opr. 4 75

3343. — Toż. Kolonija, 1738, str. 639, opr. w skórę 4 75

3175. — Toż, z r. 1749, opr. w skórę 3 50

3571. — Annus apostolicus seu conciones toto anni decursu praedicabiles. Paryż, 1708, w 8-ce, str. 416, opr. w skórę . . . . — 75
(tylko tom IV-ty).

1480. *Laskiewicz J. K.* ks. — Chwała B. Wincentego Kadłubka i t. d. Kraków, 1765, w 4-ce, kart 106, opr. 3 75
(dedyk. ks. J. W. Ziemnickiemu, opatowi andrzejow. zakonu Cystersów).

1953. *Laskowski M.* ks. — Brama nieśmiertelnej sławy święty Jan Niepomucen każdemu doświadczony w potrzebie sławy Patron, albo nabożeństwo różne, zebrane z wygodą Braci i Siostr tegoż bractwa. Wilno, 1762, w 8-ce, str. 129 . . . 1 50
(dedyk. księżnie M. z Kozielska Ogińskiej, kaszt. witebskiej).

2633. *Lasserre Heinrich.* — Das Evangelium Renan's. Moguncyja, 1864, w 16-ce, str. 104 . . . . — 40

2634. — Das Evangelium nach Renan. Monachijum, 1864, w 16-ce, str. 57 . . . . — 15

2708. *Lataste Jean Joseph.* — Vie de la B. Imelda Lambertini, vierge de l' ordre de Saint-Dominique etc. Paryż, 1860, w 8-ce, str. 62 . . — 65
(z wizerunkiem bł. Imeldy).

2769. *Latera* Flaminius Annibal de P. Minori. — Compendio della storia degli ordini regulari esistenti. Rzym, 1790, w 8-ce, tom I-szy, str. LV i 207, opr. w skórę . . . . 5 —
(ozdobiona 16-ma miedziorytami św. zakonodawców).

4861. *Laudibus* (de) Ill. R. D. Stephani Giedroyc, Suffraganei Albae Russiae et cum in Episcopum Uranopolitanum consecraetur oratio. Coll.

Zł. a. ct.

Viln. Schol. Piarum. Wilno, 1764, in folio, str. 16 . . . . — 30
(brak końca).

5106. *Laurentius à S. Rosalia* ks. Pijar. — Summarium judicii regularis ex sacrosanctis canonibus et decretalibus Gregorii IX. Warszawa, 1744, w 8-ce, str. 154, opr. w skórę 1 25

2292. *Laurier.* — Propozycyje J. Świętobliwości Papieskiej Piusowi VI. przedłożone i odpowiedzi na propozycyje ze strony Piusa VI. (B. r.), 1782, w 4-ce, str. 75 . . . . 1 50

497. *Lauxmin S.* O. T. J. — Theologia ecclesiastica. Wilno, 1685, w 4-ce, str. 484, opr. w skórę . 6 —

5061. *Lawal J. P.* były pastor. — List do swoich dawnych współwyznawców. Paryż, 1825, w 8-ce, str. 54 . . . . — 50

2243. *Lavice A.* — Revue des musées de Belgique, de Hollande et de Russie. Paryż, 1872, w 8 ce, str. 331 . . . . 1 25

4756. *Lazerda Joseph* (de) Benedyktyn. — Maria effigies revelatioque Trinitatis, et attributorum Dei. Lugdun, 1651, in folio, str. 581, regiestru kart 48, opr. w skórę 6 75

971. *Leben* der gottseligen Schwester Margaretha von heiligen Sacramente, aus dem Orden der Karmeliterinen im Kloster zu Beaune. Passau, 1842. w 8-ce, str. 28 i 444 . . . . 1 25
(z portretem św. Małgorzaty i nutami).

2696. *Lebens-* und Regierungsgeschichte des jetzo glorreich regierenden Papst VI. Mit vier genealogischen Tabellen der vornehmsten fürstlichen Häuser in Rom. Cesena, 1782, w 8-ce, str. 333 . . . . — 75
(tylko tom II-gi).

1094. *Ledochowski A.* hr. — Do biskupów o starożytney matce Babionu i nieodrodney córce massonii. B. r. 1816, folio, kart 3 . . . . . — 30

5133. *Leges* et statuta congregationum Beatissimae Virginis Mariae, quae in collegiis Societ. Jesu institutae sunt. Połock, (druk O. O. Jezuitów), 1794, w 16-ce, str. 115, opr. . . . . 2 —

3662. *Legowicz J.* ks. — Człowiek chrześcijański, czyli nabożeństwo człowieka chrześcijanina. Wilno, 1787, w 8-ce, str. 306, opr. 1 75
(z obrazkiem P. Jezusa ukrzyżowanego).

4471. — Historyja prześladowania Kościoła Bożego i dziejów męczeńskich. Wilno, 1788, w 8-ce, str. 175 i 249 . . . . 2 75

2616. — Katechizm dla ludzi życia wiejskiego. Wilno, (druk O. O. Bazylijanów). 1806, w 8-ce, str. 188 1 25

2616*a*. — Katechizm dla ludu wiejskiego, mniejszy, z r. 1806, w 8-ce, str. 91 . . . . — 65

5030. — Kazanie o potrzebie boskiej religii, miane w uroczystość Niepok. Poczęcia N. M. P. Wilno, 1803, w 8-ce, str. 48 . . . . . . — 60

5065. — Nauki o świętych najczcigodniejszych Jezusa Chrystusa Sakramentach i świętego Koncylijum trydenckiego i katechizmu rzymskiego w krótkości zebrane. Wilno, 1804, w 8-ce, str. 130 . . . . — 75

5180. — Zbiór krótki o obrządkach Mszy świętej Ofiary, z dzieła Benedykta XIV. papieża: «de Sacrificio Missae» zebrany. Wilno, 1810, w 8-ce, str. 285, opr. 1 75

555. *Legucki Jan* ks. — Kazania na solennych pogrzebach znacznych y urodzeniem i honorami w ojczyźnie naszej osób. Lwów, 1750 w 4-ce, str. 500, opr. . . . . 7 —

2823. — Powołanie do ustawicznej adoracyi N. Sakramentu, JW. Maryanny Zamoyskiej i t. d. Lwów, 1729, folio, kart 10 . . . . 1 25

2936. — J. O. Sieniawskich Leliwy na sarmackim niebie, splendor wieczny dla wielkich in utroq. ordine zasług Adama hr. Mikołaja i t. d., starosty domu swego ostatniego, pogrzebowym w Brzeżanach kazaniem pokazany. Lwów, 1726, folio, kart 13 . . . . 1 —
(dedyk. wojewodzinie połockiej z herbem Sieniawskich).

4832. — Sprawiedliwość na Jezusa zmartwychstałego (kazanie). Sandomierz, 1721, folio, kart 14 . 1 25
(dedyk. księciu Pawłowi Kar. Sanguszcze, chorąż. nadw. W. Ks. Lit., z jego herbem, w miedziorycie).

3075. *Lehmann R.* — Forschungen zur Geschichte des Abtes Hugo I von Cluny. Göttingen, 1869, w 8-ce, str. 113 . . . . — 75

3056. *Leitmeir Dominik.* — Apologie der christlichen Moral. Monachijum, 1866, w 8-ce, str. 157 . . . . — 90

1876. *Lemmaire M. H.* — Chefs d' oeurve de morale. Paryż, 1820, 2 tomy, w 8-ce, str. 422 i 428 . 2 50
(z ryciną).

499. *Lengnich Gotfryd.* — Jus publicum Prussiae polonae. Gedani, 1758, w 8-ce, str. 316, opr. . 2 —

2128. *Leodius Andr. Fabr.* ks. — Catechismus romanus ex decreto concilii Tridentini. Antwerpija, 1591 w 8-ce, str. 470, opr. w pergamin 1 75
(pierwsze 5 kart oraz ostatnie 7 nieco przez wilgoć uszkodzone).

2068. — Universalis catechismus romanus ad parochos ex decreto Concilii Tridentini. Accessit apparatus ad catechismum. Wiedeń, 1756, w 8-ce, kart 51, str. 762 i kart 23, oprawne w skórę . . . . 2 —

229. *Leonard z Porto Maurizio św.* — Ćwiczenia duchowne czyli rekollekcyje na dziesięć dni rozłożone. Warszawa, 1863, w 8-ce, str. 385 . 1 —

2577. — Discursus mysticus et moralis ad continendos in sacro foedere et uniformi poenitentiae sacramenti administratione confessarios institutus. Ipris, 1737, w 16-ce, str. 138 i razem z tym oprawione tegoż: *Directorium* confessionis generalis rite instituendae. Ipris, 1737, str. 109 i *Canones* poenitentiales str. 28 . . . . . 1 25

2882. *Lepiecki Fl.* — Lampas extincti loco sideris in funere Ser. ac Clem. Caeciliae — Renatae, Pol. et Suec. Reginae etc. Kraków, 1644, folio, kart 12 . . . . 1 —
(z herbem Polski, rogi podklejane).

2948. — Toż . . . . — 65
(egz. w kilku miejscach na wylot przez robaki przegryziony).

2933. — Messis triumphorum in coronatione ausp. Ser. Pol. et Suec. Reginae Ludovicae Mariae Gonzagae et Vladislai IV. Kraków, 1646, fol. kart 9 . . . .
(z herbem Polski).

2919. — Poloniae felicitas in aug. festis nuptiarum S. Principum Vladislai IV. Pol. et Suec. Regis et Ludovicae Mariae Gonzagae. Kraków, 1646, folio, kart 14 . . . .
(z dwoma herbami).

4527. *Leproust* ks. — Dziennik cierpień wyznawców wiary świętej, przeł. O. S. S(narski) Domin. Wilno, 1861, w 8-ce, str. 67 . . . . . .

1910. *Lescoeur L.* — L' Église catholique en Pologne sous le gouvernement russe. Paryż, 1860, w 8-ce, str. 496 . . . .

1911. — Toż . . . .
(brak od str. 146—171, 368—385 i od stron, 462—481).

zł. a. ct.

2660. *Lese-* und Gebettbuch (katholisches) zum vorzüglichen Gebrauche für die Jugend. Wiedeń, 1830, 2 tomy, w 8-ce, str. 216 i 252, opr. w skórę 2 50
(z ryciną Najśw. Panny).

2800. *Lesiowski Jan* ks. — Wielkie zwierciadło przykładów. Kraków, 1633, folio, str. 912 . . . 5 —
(druk gocki, brak tytułu, 20 kart na początku, końca przykładu 236 aż do 253-go, 1039—1042, 1057—9; cały egz. po bokach nieco, a ostatnie 4 kartki bardzo uszkodzone).

2898. *Leszczyński Andrzéj,* bisk kamieniecki. — Oratio in funere S. Caeciliae Retanae, Poloniae ac Sueciae Reginae. Kraków, 1644, fol. str. 29 1 25

2835. *Leszczyński Seb. Jan.* — Gratia crucis et Virginis proles B. Joannes a Cruce. Poznań, 1675, folio, kart 7 . . . . 1 —

65. *Leszczyński Stanisław* król. — Niedowiarstwo zdrowym rozumem pokonane. Kraków, 1824, w 8-ce, str. 52 . . . . 1 25
(z portretem autora, rytym przez Jana Lewickiego).

5447. *Leu Burkard.* — Beitrag zur Würdigung des Jesuiten-Ordens. Luzerna i Berno, 1840, w 8-ce, str. 68 . . . . 1 —

5402. *Leżeński Marc.*, poseł bracławski. — Głos o projekcie ustanowienia hierarhii dla dyzunitów, w kraju polskim mieszkających. Warszawa, 1792, in folio, kart 4 . . . . — 75

17. *Lhomond* ks. — Nauka chrześcijańska, podzielona na czytania duchowne. Kraków, 1826, 3 tomy, w 8-ce, str. 220, 198 i 205, opr. . . . 5 50

344. — Toż samo . . . . 1 —
(tylko tom pierwszy).

1298. — Toż. Warszawa, 1829, w 8-ce, str. 564 . . 3 50

3737. *Libellus* precum quotidianarum tam mentalium, quam vocalium in religione. Wilno, 1790, (u Pijarów), w 8-ce, str. 154 . . . . 1 25
(w części drukowane po polsku, a w części po łacinie).

1820. *Liberyusz J.* ks. — Gospodarz nieba y ziemie Jezus Chrystus syn Boży, na kazaniach wystawiony. Kraków, 1669, w 4-ce, str. 719, opr. razem tegoż: *Kolęda gospodarska* różnym stanom na kazaniu ofiarowana. Kraków, 1569, kart 35: dalej tegoż: *Przyłbica żołniérska* i t. d. w oktawę, S. Ignacego, przy konkluzyey nabożeństwa y dziękowanie P. Bogu za szczęśliwie przeżyty wiek abo sto lat Soc. Jesu na kazaniu zalecona. Kraków, 1640. kart 9 i tegoż: *Lapis angularis*, kamień węgielny albo kątny na podparcie osłabiałéj oyczyzny w świątobliwym mężu y słudze Bożym Janie Kantym upatrzony. Kraków, 1667, kart 7 . . . . 16 50
(druk gocki; karta tytułowa ozdobiona ryciną).

2186. — Toż opr. w skórę . . . . 15 —
(bez ryciny i do „*Lapis angularis*“ brak tytułu).

1821. — Toż, opr. 12 50
(tylko «Gospodarz nieba» i t. d. i bez ryciny).

1822. — Toż 11 50
(z wspaniałą ryciną tytułową).

1531. — Toż 1 50
(brak tytułu i 2 kart przedmowy, oraz od str. 184—201).

243. — Gospodyni nieba i ziemi Najświętsza Panna Maryja, dwudziesta kazań na hymn kościelny: O Glorisoa Domina etc. po różnych w Krakowie kościołach sławiona. Kraków, 1657, w 4-ce, str. 378, przytym: *Wieniec* przezacnemu w Kościele bożym biskupowi doktorowi św. Agustynowi uwity. Kraków, 1644, kart 12, opr. w pergamin . . . . 12 —
(druk gocki).

501. — Toż, tylko bez «Wieńca». Wydanie z r. 1650, str. 378, opr. w skórę 10 50

502. — Toż 3 75
(brak na początku 4 kart, tytułu, przedmowy i początku hymnu, przytym uszkodzone od góry od str. 369 do końca).

361. — Gwiazda morska Najśw. Panna Maryja, trzydziestą kazań na hymn, «Ave Maris Stella» po różnych w Krakowie kościołach zalecona. Kraków, 1670, w 4-ce, str. 688, opr. . . . 7 50
(druk gocki).

512. — Dwadzieścia kazań na Najśw. Pannę Maryją i trzy kazania o św. Jacku, w 4-ce, opr. 4 —
(druk gocki; brak karty tytułowéj z oznaczeniem miejsca druku i roku i brak końca kazania III-go).

5208. — Lapis angularis, kamień węgielny abo kątny na podparcie osłabiałéj Ojczyzny w świątobliwym mężu i słudze Bożym Janie Kantym. Kraków, 1667, w 4-ce, kart 8 . . . . 1 50
(druk gocki).

1687. — Przyłbica żołnierska i t. d., w oktawę św. Ignacego, przy konkluzyey nabożeństwa y dziękowania P. Bogu za szczęśliwie przeżyty wiek abo sto lat Soc. Jesu. Kraków, 1640, w 4-ce, kart 9 . . . . 1 50
(druk gocki).

1515. — Wieniec przezacnemu w Kościele Bożym bisk. i doktorowi św. Agustinowi uwity. Kraków, 1644, w 4-ce, kart 13 . . . . 1 25
(druk gocki).

513. — Wieniec przezacnemu w Kościele bożym, biskupowi, doktorowi św. Augustynowi uwity. Kraków, 1644, w 4-ce, kart 14 . . . . . . — 75

4987. *Lidl Albert.* — Gramatyka języka niemieckiego przez zwierzchność szkolną, do użycia po szkołach powiatowych i gimnazyjach przepisana. Wilno, 1830, w 8-ce, str. 264 . . . . 1 25

2531. *Liebkind Henryk.* — Słownik niemiecko-polski. Warszawa, 1855, w 8-ce, str. 1532 . . . . . 1 50

3002. *Liebner Albert* Dr. — Hugo von St. Victor und die theologischen Richtungen seiner Zeit. Lipsk, 1832, w 8-ce, str 509 . . . . . . 2 —

1612. *Ligny* (de) O. T. J. — Żywot Pana naszego Jezusa Chrystusa, przekład Aleks. Jełowickiego, Zgr. Zmartw. Pańskiego. Berlin, 1844, w 8-ce, str. 514, opr. . . . . 3 —

2456. *Liguori Alphons* św. — Besuchungen des allerheiligsten Altars-Sacramentes und der allerzeit unbefleckten Jungfrau Maria für jeden Tag des Monats. Wiedeń, 1856, w 8-ce, str. 629, opr. 1 25
(z portr. św. autora).

2733. — Droga do zbawienia, z dodatkiem wyjątku z pism świętych Bonawentury pod tytułem: «Stopnie cnót». Warszawa, 1862, w 8-ce, str. 222 . . . . 1 50

3169. — Homo apostolicus instructus in sua vocatione ad adiendas confessiones sive praxis et instructio confessariorum. Bassani, 1770, w 4-ce, 3 tomy w jednym, str. 14, 8, 166 i 114, opr. razem w skórę 2 75

5240. — Toż. Bassani, 1777, w 4-ce, str. 16, 199, 8, 166 i 120, razem opr. w skórę 2 75

4306. — Institutio catechistica ad populum in praecepta decalogii etc. Bassani, 1768, w 16-ce, str. 26 i 258, opr. 1 50

1929. — Kazania czyli homilije niedzielne. Tłoma-

KAROLA GEYLINGA

W WIEDNIU,

(założona w roku 1841)

zaszczycona przez Jego Świątobliwość Ojca św. Leona XIII. orderem św. Grzegorza



reparuje

szyby kolorowe, w ołowiu obsadzone

w kościołach i budynkach monumentalnych:

Również dostarczyła w ostatnich czasach, oprócz wielkiéj ilości okien do kościoła Ślubowania (Votiv-Kirche), św. Stefana, ratusza, do gmachu parlamentu, do c. k. domu wychowawczego w Wiédniu, do kościołów parafijalnych w St. Epré i św. Piotra w Nançy (około 130 okien z figurami i 60 z ornamentyką) itd. itd. Dostarczono do Galicyi większych rozmiarów okna: do Krakowa, do katedry i do kościoła Sióstr Miłosierdzia; do Krzeszowic; do Lwowa; do kościoła farnego P. P. Franciszkanek i kaplicy w zakładzie karnym dla kobiét; do Oskrzesiniec; do katedry w Przemyślu i t. d.

Zakład zajmuje 60 pracowników i może się podjąć wykonania większych robót. — Główny nacisk kładzie się na styl i dokładność wykończenia.

Warunki wykonania i szkice bezpłatnie.

Druk W. Korneckiego w Krakowie.